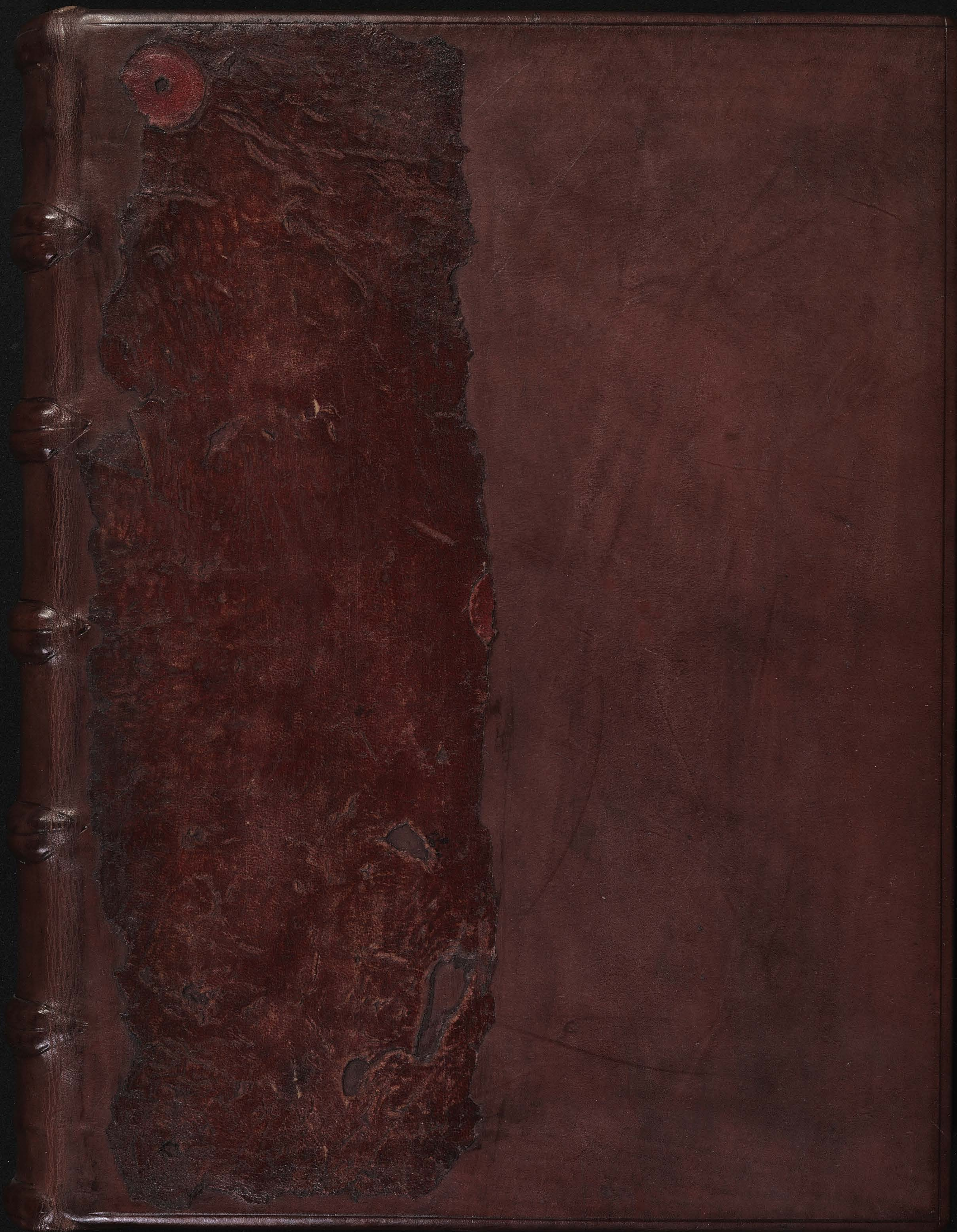
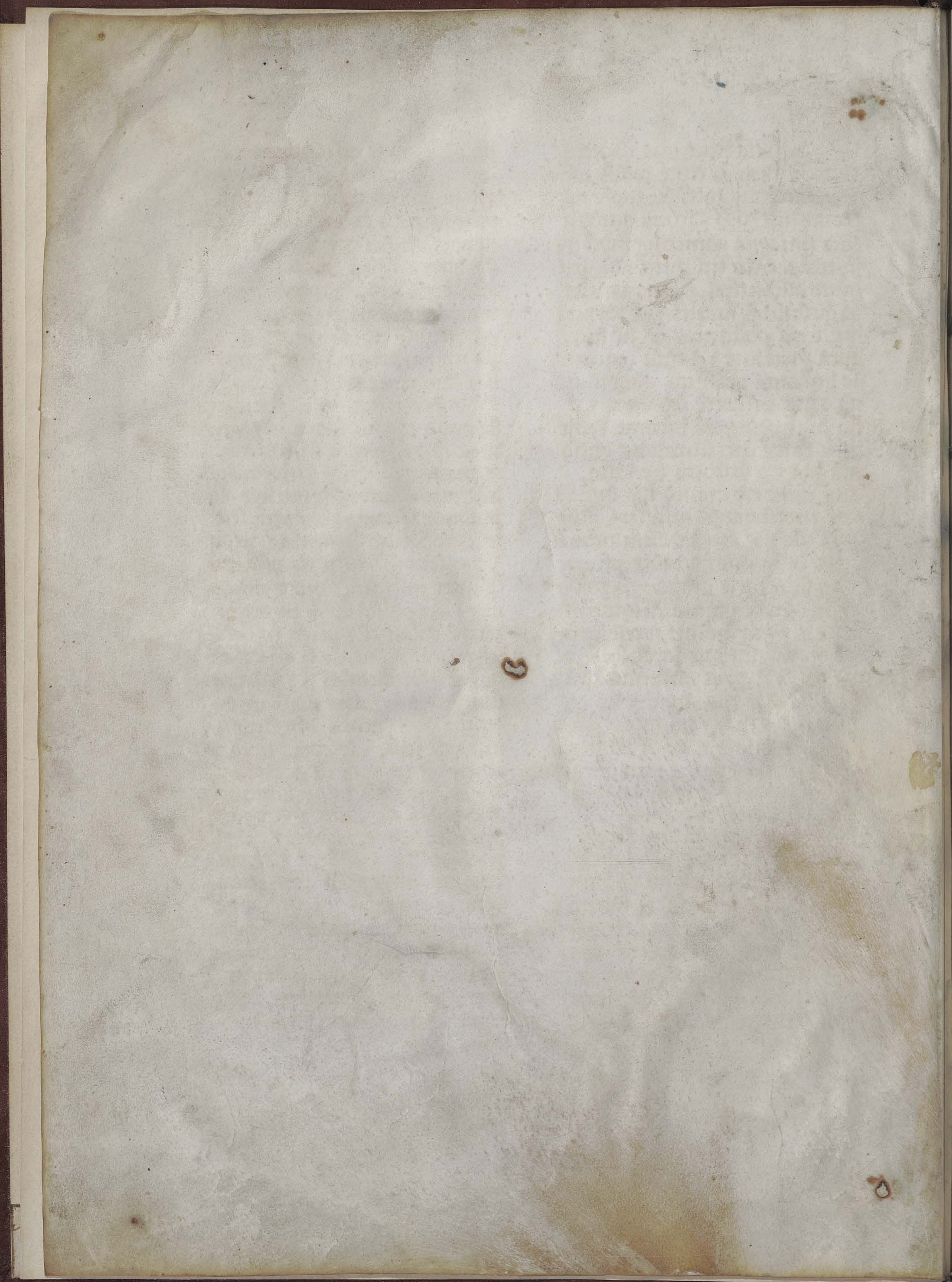

Oprawa wyrestaurowana w r. 1932. Z dawnej istniały w tym czasie tylko fragmenty desek okładkowych, obciągnięte czerwoną skórą (nalepiono je na obecną oprawę); dawne wyklejki nie nosiły na sobie żadnych starych notatek (wycinek z przedniej wyklejki, z sygnaturą wypisaną ręką Wł. Wisłockiego, nalepiono poniżej). A. B.

N. Inw.
1312

Glosa super Psalmos.

927

Tria sunt que mentem hominis reddere possunt affectam ad desiderandum noticiam huius psalterii. Primo quidem eius permagna ad intelligendum obscuritas. Secundo instituta ad legendum assiduitas. Tercio iocunda ad gustandum suavitas. Primo quidem psalterii obscuritas quia sicut fures aperta preteriunt et clausa requirunt sic humana curiositas que plana non curat insistere sed mira et profunda investigare laborat. Hinc psalmista infra ait. Mirabilia testimonia tua ideo scrutata est ea anima mea. Aug. fructus est inquid ipsa difficultate investigandi curiosior. Sunt autem iste psalmi tante difficultatis est quod beatus aug. quante profunditatis sit dicat se demonstrare non posse. Aliorum quippe inquid. Augustinus psalmorum qui difficile intelliguntur etiam si in obscuritate latet sensus ipsa tamen apparet obscuritas huius autem psalmi nec ipsa apparet sibi obscuritas. Quinymmo talem prebet superficiem quasi lector vel auditor expositore non egeat. et tamen quanto videtur apertior tanto ut ait beatus aug. profundior videri solet. Quia vero diligencia cuiuslibet operis obtusitas emollitur et labor improbus omnia vincit. non incongrue credi potest. institutam esse tantam huius psalmi cottidie legendi frequenciam ut quod rara lectione concipi non valet. cottidiana iteracione et quasi continua penetretur et humana mens erubescat sicut sine dubio non est modicus rubor ipsum cottidie legere et anno sequenti non plus intelligere quam tunc ante. Sed ne tam frequens eiusdem resumpcio generet fastidium data est desuper psalmis huius mira suavitas que reddit eum nedum ad intelligendum valde desiderabilem sed et delectabilem ad legendum est enim ut ait glo. psalmus iste institutor fidelium paradysus omnium pomorum seu liber apotheca. Et psalmus ut ait Ambr. suavis sic omnis doctrina moralis et dando psalmista qui maxime suavitate carminis psallendi dulcedine delectat aures animique demulcet aliorum psalmorum serenitas tamquam stellarum diffundat lumina que lucent et eminent. Hunc tamen psalmum specialiter instituisse videtur velud plenum luminis solem qui in meridiano calore fervente et perfecti splendoris fulgidum claritate. Cum autem ne dum verecundum sed et dampnosum sit videatur cibum masticare et nimie dulcedinis autem sive qua aliqui supra modum delectantur et recreantur vel percipere vel gustare. Ut tria predicta mutua reciprocatione se se foveant et intendant. moveat concupiscencia tante dulcedinis ad hunc psalterii sepe et attente legendum. attentaque lectio promoveat ad plenius intellectum ut dum ipso rite intellecto dum difficultatis testa per assiduam excussionem emmunita fuit et cortex superficialis intelligencie que minus sapit deposita. purus nucleus suavi

tatis interne ⁊ minuetur facilius
intimiusq; delectet ¶ Ad videndū
igitur si tenax testa que prima se
offert frangi possit in aliquo
considerandū est q̄d inter alia
huius p̄s' nodosa sp̄ialis diffi
cultas est. et ut credo principa
liter discutienda. que sit inter
p̄s° psalmiste intencio sp̄ialis.
⁊ principal' quod tanto diffi
cilius invenitur ¶ Primo ex hoc
q' id minus p̄ scōs doctores ex
pressum est qui solū studuerūt
vnū v̄sum post aliū exponē
et ut frequenter ad aliquē v̄sū
immediate ul' mediate p̄cedētē
continuare ¶ Scd̄o propter hoc
q' glōsatores ⁊ doctores scolastici
qui de h' investigare conati s̄t
valde s̄t varij ¶ Alij eī dicunt
q' ꝓpheta tractet hic de btitu̇ᵐᵉ vie
et quō p̄uematur ad eā. alij
de activa vita ⁊ ꝯtemplativa.
alij q' de statibus incipiencium
proficiencium et pfc̄orum ¶ Et licet
ad quemlibet istorum sensuū v̄ba
huius p̄s' bn̄ possint exponi sal
ua veritate et sine scrupulo falsita
tis cū omnis sacra scriptura si.
ad h' data ē ut ad btitudinē
dirigat sic ad hunc sensum p̄t
exponi. et tota ecclia in his
duabus vitis activa videlicet
et ꝯtemplativa exerceatur et nō
est v̄bum in sc̄ptura de bonis
actibus ul' hominibus loquens
q̄ incipienti, pficienti ꝯueniat
ul' pfc̄o ¶ Qualius ecia qui
libet h'oi sensum possit dici ali

quomodo fuisse de mente ꝓphe
qui nullū sensum volebat ex
cludere quē sp̄c scs intendebat
cuius inspiracōne ipm ꝯposu
it qui utiq; sp̄c omnē sensum
intendit quē expō eliceē dedit
aut dabit dat autē omnem
sensū eliceē. qui salua veritate
⁊ congruencia scripturarum eliciatur.
ac ad amorē dei valet et pxi
mi in quibus tota lex pendet et
ꝓphe ¶ Non videtur tñ p̄ hmōi ex
p̄oes sp̄ialis et prin.ˡⁱˢ intencio
ꝓphe expressa s; vix generalis
et toti sacre scripture ꝯmūs ⁊ maxie
cū excepto hoc q' in p̄mo ⁊ scd̄o
v̄su btitudinis agit mēcōnē
nullā mencionē faciat de p̄dc̄is
expressam et de alijs exp̄ssi.ᵐᵉ
et continue ac si sine interpola
cione loquatur ¶ Qua racione
ergo ul' pbabilitate dici potest
illud ꝓpheta prin.ʳ intendē de quo
paucam ul' nullā oīo facit
memoria. ⁊ nō illud ul' illa de
quo ul' quibus quasi in nullo
versu tacet ¶ Constare āt p̄t
cuilibet adv̇tere volenti quod
totus iste p̄s intantū v̄satur
circa istas viij° dicciōnes lex man
datum. iustifi°. testimonium.
iudiciū. v̄bū. sermo ⁊ eloquium.
q' paucissimi v̄sus s̄t quibus
nō ꝯtineatur aliquot eorum aut
plura ¶ Si igitur hec octo ad aliquod
vnū ptinent ul' congrue re
ferunt nōne satis manifestū
q' de illo fuit ꝓphe intencio
pn̄a.ˡⁱˢ ¶ Nunc autē ita est q'

ad legem septem requirunt/ sicut
dicit ville. in libro suo de fide et
legibus sic inquiens. Sunt autem
partes legis septem/ quarum prima
est testimonia hec sunt veritatis et
ideo credenda. Secunda sunt mandata
et hec sunt honestatis et ideo ad
implenda. Tercia sunt iudicia et
sunt equitatis et ideo pendendum est eis.
Quarta sunt exempla et sunt imitanda.
Quinta promissiones premiorum et
sunt speranda. Sexta comminaciones
penarum. s. vel suppliciorum et hec
timenda. Septima cerimonie vel
honorificencie et cultus divini et
sunt reverenda et veneranda. Attende
diligenter septem istas partes et sunt
proprie intencionis earum quas posui.
Et scito quod quatuor illarum scilicet
sunt de essencia legis proprie videlicet testi
monia exempla comminaciones et pro
missiones. Nomine enim ut dicitur pro
prie lex quibus nichil imperatur
vel prohibetur. Certa autem est quod
narracio veritatis que assercio
hystorica tantum est. nichil imperat
aut prohibet. Similiter exempla virorum
bonorum sive malorum eodem modo
neque comminaciones neque promis
siones. verum fortissima sunt adiu
toria ad legem suscipiendam et ob
servandam hec ille. Cum igitur lex
mandata iudicia testimonia
manifeste nominentur et glo.
sepe purificaciones cerimonias
intelligatur et hoc congrue quia sicut
cerimonie sunt observancie quedam
et modi observandi et agendi sic
iustificaciones sunt actus et modi agendi

quibus homo fit iustus. Insuper an
omnis lex sit vel includat verbum
menti inspiratum vel sermone ore
platum vel eloquium ornate descrip
tum. Hunc beatus Tho. prima secunde
questione 93. articulo 1o ij. d. quod sine enunciacio
vel expressio est dictamine racionis per modum
precipiendi. Quid convenienctius
hic psalmista tam nomina sermones elo
quia verba intelligitur quia lex vel
iste superius tacte partes eius scilicet
comminaciones promissiones et exempla
exquo alie partes legis propria no
mina hic posita designantur.
Nam nisi nomina predicta ad se
invicem vel ad aliquod unum pertine
ant. videtur quod propheta qui ista ex
presse psalmo post invicem ponit sine
ordine inconcinue et impertinenter
loquatur. Et
si quis profundius investigare
voluit poterit invenire quod non solum
lex hic septem predicta tamquam partes
eius sed quod illa quod quam vere et propriissime
est lex est realiter quodlibet istorum
scilicet iustificacio testimonium iudicium man
datum. Quod namque beatus Tho. prima
secunde questione 106 articulo primo unaquaque
res videtur esse quod est in ea potissimum
ut philosophus dicit ix ethicorum Id autem quod
est potissimum in lege novi testa
menti et in quo tota virtus eius
consistit est gracia spiritus sancti que datur
per fidem Christi. et ideo principaliter lex
nova est ipsa gracia spiritus sancti quod datur
christifidelibus et hoc manifeste apparet per
apostolum qui. Ad Ro. 3o dicit ubi est
gloriacio tua exclusa est per legem factorum
sed per legem fidei ipsam enim fidei graciam

legem appellat et expressius. Ad
Rō. viii. dicitur lex spūs vite in
xpo ihū liberauit me a lege pcti
et mortis. Vn̄ et Aug. dicit in libro
de spū et lr̄a quod sicut lex scōrum fuit
in tabulis lapideis ita lex fidei
scripta est in cordibus fideliū. Et al
ibi dicit in eodem libro que sunt
leges dei ab ipso deo scripte in cor
dibus nisi presencia spūs scī. Ex
hiis autem manifeste patet quod ista lex est
iustificatiua. Vn̄ btūs Aug. in libro
de spū et lr̄a dicit ibi. Sed in ve
teri testamēto lex extrinsecus po
sita est qua iniusti terrerentur. hic. Sed
in nouo testamēto intrinsecus da
ta est qua iustificarentur. hoc autem
nō fit nisi per graciam. Vn̄ ad Ty. iii.
Iustificati gr̄a ipsius heredes
simus etc. Est eciā testimonium
Vn̄ ad Rō. viii. Ipse spūs reddet
testimoniū spūi meo quod sumus filii
dei. Est eciam mandatū. Iere.
xxxi. dabo leges meas in mente
eorum et in corde eorum scribam eas.
Io. xii. mandatū eius vita
eterna. Est eciam iudiciū. Vn̄ Io.
iii. Hoc est iudiciū quia lex
venit in mūdū. Iudiciū inquam
discrecōnis quod fit per graciam dicente
btō. Aug. in libro de trinitate. So
la gr̄a est que diuidit inter fili
os perdicōnis et regni. Hec autem
hec lex gr̄e vel gracia spūs scī
habeat vnum ubi inspiratum sermonis
salubriter erudientis et eloquii
suauiter delectantis satis manifestat
apls. prima cor. xii. ubi dicit diui
siones gracias sunt. alii datur per

spūm sermo sapie alii sermo sciencie
alii fides etc. Expressius eciam
patet hic quare et quam racionabiliter
pphā tantū noluit occupari circa
legem cū in hac totū bonū terrenum
et beatitudo huius vite consistat sicut
dicitur ps. primo de viro beato. In lege
dn̄i fuit voluntas eius medita
bitur die ac nocte. Si enim de
vera lege que ut ait. Willi. vel s.
vox est alphabeti et prima ps. vere
legis. Sed cxviii. semper meditandum
erat sicut dicitur deut. vi. medita
beris de ea sedens in domo ambu
lans in itinere dormiens atque con
surgens quanto magis totū stu
dium tocius. tanto diligencia me
morie omnis voluntatis affectus
debet esse circa veram dī legē et per
fectam. Hoc igitur mandatū dī dō
ponere volens ad practicā in hoc
ps. spaliter nunc commendat legis
latorem legem ipsam vel partes eius
et eos qui eam seruando obediunt.
Nunc narrat quomodo ipse vel alii
boni vel mali ad ipsam legem se
habuerint habeant vel habere proponant
aut debeant. Nunc ostendit aut
optat quid boni vel mali veniat
seruantibus vel nō seruantibus eam.
Nunc optat aut petit dirigi
doceri disponi vel iuuari adiuua
ri ad eam intelligendū vel implendū
aut impediencia remoueri. Vel
ad hec obtinenda allegat inita bonorum
in iram dei vel maliciā puilorum
ostendens se bona diligere mala
odire. Nunc congratulatur et gracias
agit quia aliquid illorum assecutus est.

et sic dealys. q̄ quib; aditū volēs
mat̃ colligere p̄t. Ideoq; cū ex to
to p̄s ꝯtexti videre meo saluo
tamen meliori iudicio magis itel
ligenciā nō appeat quid aliud
poterit hic tam p̄ncipal. intendere
ꝓpha nisi ondere quoniā se quis
rite ꝯcat ꝯ legem dei hēre ꝛ h̄ tpm
adūo oronibus ꝛ alijs debitis
medijs obtinere. Et q̄a magn̄
dei bonitas est ꝛ nob̄ magnum
bn̄ficiū q̄ cē̄ voluit dare legem
dirigentē nos ad etnam btitudinē
hoc ip̄ multū laudandꝰ est ꝓpt h̄
deus ꝛ ī mr̄. titulus p̄s q̄ est allā.
Agit̃ sup h̄ fundamento p̄t
diuidi p̄sꝰ intres. in partē ꝓhe
mialem que p̄mittit ad rite h̄ndū
se in lege dn̄ originē ꝛ p̄ncipal. in
ptem ꝓsecutam que ponit ex
cium huius di. et studiū ꝑter
ꝯclusiuā que ponit p̄missoꝝ fine
p̄ncipal. intentū. scd̄a incipit ibi i
scd̄o octonario t̄cia in vltimo ic̄
tongit ibi appinquet. Prima
p̄s diuidit̃ intres q̄a p̄mo ponit
recte se h̄ndi ꝯ legem dn̄ indu
cens motiuū scd̄o mentis īducte
desideriū. t̄cio bone intencōnis
ꝓpositū. scd̄a ibi. vtinā dirigant̃.
tercia ibi confitebor t̄ idirectōne.
In p̄ma p̄mo ꝓponit motiuū
delectabilit̃ allici ēs scd̄o motiū ali
qualit̃ impellens ibi tu mādasti.
In p̄ma p̄m̃ ostendit q̄ bene se
h̄ntes ꝯa legem sint felices ꝛ bti.
ij°. q̄ ab h̄ male agentes sint ex
clusi. ibi nō enī qui operantur.
In p̄ma volens ondere q̄ felices

ꝛ bti sint bn̄ se h̄ntes ꝯa legem.
p̄mo excludit indispo.em defectiuā
btitudini repugnantē ꝛ ꝯtrariā
cū d̄ bti immaculati in via. scd̄o
exp̄mit ꝓsecucōnē actuū eidem
ptinentē ꝛ ncm̄ qui quidē actꝰ
sūt duo. s. pcessionis in affcū
qui tangit̃ ibi qui ambulant.
scd̄o inquisicōnis īnt̃. q̄ tangit̃.
ibi. qui scrutant̃ 3° integritatē
affectuū ꝯsūmantē ꝛ sūmariā
t̃ in toto corde. 2° d̄ q̄ bti quasi
p̄s. meditatus in iudiciam
insciar. miserabilē statum eoꝝ
qui sine lege dei s̄t ul' ei nō obe
diunt q̄m v; īmūdi s̄t ꝛ sordidi
inquinata ē eoꝝ mens ꝛ ꝯsciā
ut dicat apꝰ q̄m
miseri ꝛ multip. cruciati v̄.
Machab in leges eiū di
impie agē impure non credit
q̄ noxijs ul' inutilibꝰ
rebus in rōne occupati vani eīn
sunt omēs hoīes in q̄bus nō
nō ē sciā dei. sap 13°. Et econtra
recogitans q̄ntum bonum sit
puritas consciē. ꝓfis inutilibꝰ
studiū induimus ꝛ velud dolēs
de errore suo ꝛ alioꝝ hominū q̄
q̄uis omēs btitudinē cupiūt
varia querentes quibꝰ bti sint.
volentesq; eos ad verā bti.dinis
viam reducē in h̄ v̄ba prupit.
Bti immaculati. q. dicat q̄
facimꝰ bti.tem querimꝰ s; inqui
rendo erramꝰ querimꝰ vbi nō
est ꝛ vbi est nō querimus vo
lumus siquidē eē bti ꝛ īmundi
cijs viuere legem dei deserere

ı vana scrutari. hijs aūt inōis
iugit̃ misei magis eınnis qm̄
bti. quia illi ı nō alij sū bti in
hac via qui sū inmaculati in
ea ı ceta que secunt̃ ¶ Ubi no
tandū q bti.tas vie de qua hic
loqui viat̃ nō est aliud q tlis
dispō homīs in qua si homo
decedet ad vitā eternam veniret.
quia vō ut d. apoc. 21. nō itra
bit ī illam vʒ supnā ciuitatē
aliqd coinquinatum. Jō aūt oīa
requirit̃ q intraturi sint in
maculati .i. sine macula hinc
ps dñe quis habitabit in tabern
naculo tuo. ı. et subdit qui in
greditur sine maclā .s. pcti ¶
¶ Sed dices pctm nichil est ı ex
peccato nichil remanet in aīa
nisi dicat̃ q dispō vl habitus ī
clinantes ad pctandū manent.
ſʒ h nō vı sufficē. qa ille dispōes
ul habitus inclinantes possunt
mane sublato pctō. sic cōcupia
manet in baptizatis q tū oīo
mūdant̃ a pctō. ı etiam tles
dispōes ul inclinacōnes pñt de
strui pcontrariā ɔsuetudinē
manentē pctō ¶ Rñ. ut ait
bts tho. sū 2a 2e q. 86 ar. 2 q̄ oc
pma q ex hoc d. aliquid macu
latū quia patit̃ debite pulchri
tudis detrimentū. quia. pulcrū
aūt corplr̃ d. quod hʒ debitā
formā ı colorē ı tanto pulcri
q̄nto magis hʒ hīnt. cum igit̃
homo scdm animā formatus
sit ad ymaginē ı similitudinē
dei. anima tūc d. pulcra qn

similis est dō etiā in ꝑpetaᵇ
sibi debitis qd nō pt̃ hri sine
gra. que qdem gra qa p pctm
tollitur. pctm d. macla. nō qd
aliquid ponat ī anima ſʒ quia
ꝑpt̃ ipm gra in qua pulcritudo
anime ɔsistit tollit̃ et pditur.
¶ Et pt sic declarari. qa sicut
lumē corle est qi actus colorꝫ
et facit colorē inactu ut dicat
phs ita q si quis eēt optime
coloratus quantū ad se et lu
men solis diffundetur sr̃ alios
et nō sup ipm. ipe nec appēret
nec indicaret̃ et quodāmodo
in ūitate nō eēt pulcher: qa
ad actuacōm colois requirit̃
lumē. sic in ꝑpōto. nō pt esse
pulcher in anima qualibet.
multa dona hēat sup que d̄s
lumē pietatis grē ac gratuite
acceptacōis sue nō diffundit.
nec mirū cū detruncacio mēbri
deformet corpus q tū nl. ponit
in corpe sed solū priuat. vn̄ bts
aug. sicut abstinencia nulla
est sba ı tū corpus exea lāgwet
ita pctm nulla est sba et tū
bonū anime exeo corrūpitur
¶ Dicitū etiā dico quod sit res
poīa nō est macula aīe ꝑpe.
nisi tūc qn est imputata. vnde
in hijs qui hnt innocenciā bap
tismalē concupia nō est pctm
nec imputata sic sicut in nō
baptisatis d. aūt īmaculati ī
via .s. huī vite q polluta est ı
nō difficile ē īmaculatū in ea
manē .ı. ꝑe 2o. via hʒ polluta ē

Vel' 2ª. glo in via .i. in xpo qui
est via veritatis & vita vel' d' in via
qua solu(m) vult b(ea)titudine(m) vie descri
bere in qua p(er)it macule co(n)t(ra)h(i)
& dilui q(uo)d mala vita no(n) p(otes)t. q(uonia)m
in b(ea)tis no(n) p(otes)t h(ab)eri vel' contrahi in
dampnatis no(n) dilui. Subdit
actu(m) aff(ec)t(u)s p(er)tinente(m) ad b(ea)titudine(m)
qui ambulant q(uas)i dicat n(on) sufficiat
declinare a malo n(is)i etiam quis
faciat bo(num) & ideo d' ambulant ut v(idelicet).
2ª glo. no(n) stent ociosi qui(bus) (contra)
(dic)es loquit(ur) d(omi)n(u)s. Mt. 20. quid hic
statis to(to) die. no(n) dormiant pigri
quo(rum) cont(ra) d(icitur). p(ro)v(erbiorum) usq(ue) piger dor
mis. no(n) iaceant resupini h(ic).
Iosue vii ait iaces p(ro)nus in t(er)ra.
no(n) sedeant delicati vel' sup(er)bi apo(calypsis)
18. sedeo ut regina. s(ed) ambulent
laboriosi ponentes pede(m) an(te) pede(m).
.i. passi(m) & amore(m) continue in
anteriora tende(n)tes. amor en(im) est
pes a(n)i(m)e ut ait aug(ustinus) illo feror
quocu(m)q(ue) feror. S(ed) quia pedes a
moris & affectuum p(ossun)t aliq(uan)do de
clinare devia. io subdit qui am
bulant in lege d(omi)ni .i. qui non
t(ra)nsgrediunt(ur) eam. & ei(us) limites
no(n) exeunt vel' excedunt iux(ta) i(lud).
non t(ra)nsgredieris t(er)minos quos
posuerunt p(at)res tui. sicut sponsa
volens dil(e)c(tu)m quere(re) no(n) exivit
civitate(m) sed eam circuivit que(re)ns
dil(e)c(tu)m p(er) vicos & plateas sup(er) quo.
Gilb(er)tus. Bonus circuitus in quo
mens to(ti)us ducitu p(er)vestigando
p(ro)cedit s(ed) a fide no(n) recedit a fide
instructa & restituta ad fidem. Sic
in p(ro)posito ambulat in lege d(omi)ni
qui se passi(m) & amore(m) ad nulla
ducit nisi p(er) lege(m) dei concessa. Ut
si gerat curam carnis sue quam
nemo odio h(ab)uit. no(n) t(ame)n i(n) desiderio.
si diligat p(at)rem matre(m) aut uxo
rem. at(ta)m(en) & no(n) plus quam
deu(m). Noluit enim (deu)s nos omne
deambulacione(m) et deductione(m) p(ro)
hibere. s(ed) tam(en) voluit anxiis et
p(er)iculosis e(ss)e cohibitos & restrictos
Notandum etia(m) q(uod) equi am
bulantes solent ordinatius
t(ra)nsire veluti expositis pedibus.
sessores levi(us) portare. posterio(ri)b(us)
pedibus prio(rum) passus excedere.
Sic sp(irit)ualit(er) ambulare dicunt(ur)
qui affectus suos tanq(uam) sp(irit)uales
pedes tam ordinate disponunt
ut nichil q(uo)d affectant i(n)ordinate
p(ro)sequant(ur). ad col(ossenses) 4 o(mn)ia honeste
& s(e)c(un)d(u)m ordine(m) fiant. seniores suo(s)
qui tamq(uam) insessores s(un)t capita
sua posita s(un)t a deo p(ri)mo omnes
qui co(n)versant(ur) cu(m) eis o(mn)i humilitate
et pacia supportantes i(n) caritate.
ad ephe(sios) 4 pedib(us) posterioribus
anteriores t(ra)nsce(n)dit cu(m) enim no(n) p(r)i(us)
sit q(uo)d sp(irit)uale s(ed) q(uo)d animale p(ri)ma
co(rinthios) 15. isti car(nales) affectus et op(er)a
sp(irit)ualibus desideriis & studiis
sup(er)ant. & p(ri)me modu(m) ambulantes
addunt etia(m) laborare postmod(um)
ad p(ri)ma maio(rum) iuxta i(lud). Baruch.
3. Sicut fuit sensus v(este)r ut er
raretis a deo decies ite(rum) tantu(m)
convertentes requiretis eu(m). Unde
aug(ustinus). Magis diligit caritas d(eu)m
q(ua)m cupiditas aur(um).
Beati qui scrutant(ur). hic

ponit 2m actū ad btitudinē p
tinentē et tangit. pº mtᵒ
diligenciā qui scrutantur. 2º
scrutandi materiam ibi testimo
nia eius dᶜ gº glō q ambulāt
in lege nō peccant mortaliter sed
si peccant penitēt pficiūt ⁊ p
seuerant hᶜ aūt nō possunt
pfice nisi scrutent̄ ⁊ cognoscāt
legem dei ideo dᶜ. bti q scrutant̄.
Glō. quia pulch̄ ordo plenius
doctina et grā ante eni vita ē
quā doctina ideo dᶜ. cepit ihūs
face et doce. In maliuolā aīaz
nō introibit spūs sapie. pius
gº corrigenda est uita inde que
renda cognicō sine vtiqz tn̄ nō
est pfcō. bti inqᵗ nō re sz spe
nō felicitatis tencōne sz expecta
cione Vnī btūs aug. sicut bti
sunt qui paciunt̄ ppt iusticiā
nō ppt id qᵈ adest quamdiu
mala paciūtur sz ppt qᵈ adest
qm ipōz est regnū celoz. ⁊ bti
qui esuriūt et sitiūt iusticiā
nō quia esuriūt sed pter hᶜ
qᵈ sequit̄ quia saturabunt̄
pinde bti qui scrutant̄ testioᵃ
eius ⁊c. nō quia scrutant̄ ⁊ ex
quirūt sz quia ventui sūt ad
id qᵈ exquirūt in toto ei corde
nō neglient̄ exquirunt. It.
btūs aug. Non in vicē. aᵈ
hijs vbis cōmemoratū btoz
genus qm 1ᵒ qᵈ aū dcm̄ ē nā
scrutari testiᵃ dnī et eū in toto
corde exquire hoc ē inmaculatū
in via in lege dnī ambulare
vitantē. circa hᶜ nondum q

licet ambo actus requirant̄ ad
btitudinē. nō tn̄ uoluit pheta
ambos in vna orōne cōcludere.
vt dicēt bti inmaculati q ambu
lant ⁊ qui scrutant̄ ⁊c. ne puta
retur ad btiᵗᵉᶻ vie nō sufficere
grā ⁊ vita sicut sciā ul' doctrina
humana nō est sufficiens ⁊c.
vtiqz sufficit in aliqbus ut in
pueis baptizatis ⁊ in nōnullis
alijs Posunt eciā actū affcūs
actui intellcūs quia btitudo vi.
pnaᵇᵉ consistē in actu volūtatis
qm̄ intellcūs sicut eni actui vo
luntatis magᵗ cpetit̄ meritum
ul' debet̄ sic eciā ⁊ pmiū. nūc āt
meritum pnaᵗ debet̄ et cuenit vo
luntati quia ei soli imputatur
pccm̄ ⁊ demitū. cū pccm̄ adō sit
uolūtariū qᵉ si nō est volunta
riū nō est pccm̄ ⁊ si actui vōnis
aut taliū cuenit hᶜ vᵗ nō nisi
quia impat a uolūtate ul' ab
ea dependens. dᶜ bti q scrutant̄
.i. tamqm reconditū inuestigāt.
vn̄ Iohs criso. sup 1º iohis vº.
Scrutamī scripturas dᶜ sic. Mitt̄.
eos ad scripturas ondens qm ⁊
pris testimoᵐ illic est. nō autē
ad dilcōm simplicē scripturarū
sz ad scrutacionē exquisitā eos
mittebat. quia ea que de eo di
cebant̄ in sciptiis desuper ob
umbrabantur neqz isupficie
exprimebant̄. sz uelud quidā the
zaurus recondebant̄ scrutanda
sūt igᵗ testimoᵃ eius. s. legis.
que scdm Criso. ⁊ glō. dnr̄ sacre
scipture. vn̄ ioh. vltimo qui

testimo[nium] phibet de hijs scripsit h[oc]
i scim[us] quia ve[rum] e[st] testimoniu[m]
eius ¶ Monet hic btus aug[ustinus]
q[uo]d sunt bti qui scrutant[ur] [et] cu[m]
uideam[us] multos scrutari et t[ame]n
nequit[ur] opari [et] ponit exemplu[m]
de scribis et phariseis ¶ Et r[espon]d[et] q[uod]
t[a]les no[n] querut ipa testimo[n]ia
ut t[a]lia s[ed] ad aliud p[ro]p[ri]a v[idelicet] ut
glo[ri]ficent[ur] ab hominibus u[e]l di
tentur u[e]l hui[us]mo[d]i ¶ Alit[er] r[espon]d[et]
licet t[a]les scrutent[ur] testimo[n]ia. no[n]
t[ame]n exquirut eu[m] toto corde quod
sumit p[ro]p[ri]a ad btitu[dinem] requiri
ut v[idelicet] in scrutando testimonia
deu[m] toto corde requirat. Unde
aug[ustinus] no[n] solu[m] bti scrutant[ur]. [et]c[etera]
sed addidit in toto corde. [et]c[etera] t[ame]n
docens que[m]admo[dum] [et] p[ro]pt[er] quid
scrutanda sunt testimo[n]ia d[omi]ni
quia e[nim] ut d[icitu]r i[n] libro sapie[nti]e in
p[er]sona ip[s]ius sapie[nti]e querunt
me mali [et] no[n] inveniu[n]t oderunt
.n. sapiam q[uo]d g[ra]t[ia] dicit[ur] quere[re]
q[uo]d oderunt nisi quia no[n] h[aben]t sed
aliud ibi querut no[n] e[ni]m noluit
e[ss]e sapientes in dei gl[ori]am sed
videri t[a]les p[ro]pt[er] homi[num] gl[ori]am
Btus aut[em] amb[rosius] d[icit] q[uod] quia no[n]
p[otes]t homo melius ambulare
in lege nisi scrutando testi[moni]a
eius s[cilicet] d[omi]ni quia e[nim] homo
accensus ad p[er]petrandu[m] malu[m]
[et] oportunitate[m] h[ab]ens si nemine[m]
videre cognouit in facinus ruit
si u[er]o aliq[ue]m spectatore[m] agnouit
sepe exuerecu[n]dia resistit in
temperancie quia freque[n]t[er] eru
bescat testimoniu[m] erroris e[ti]a[m]
qui no[n] erubescat errore. Ideo si
quis attollat mentis oculos [et]
scrutet[ur] q[uo]m multi sunt testes p[e]cc[at]i
q[ue] multis occulte co[m]missi q[ui] testimo[nium]
contra peccatore[m] p[er]hibent v[idelicet] angeli
quib[us] mundus est plenus nedu[m]
boni sed e[ti]a[m] mali et homines
cu[m] quibus p[e]cc[atu]m co[m]mittit[ur] [et] q[uo]d hijs
omnib[us] maius est deus iudex [et]
est testis. Ie[remie] xxix ego su[m] iudex
et testis qui om[n]ia uidet et cui
nichil absconditu[m] e[st] s[ed] o[mn]ia nuda
[et] apta su[n]t oculis eius ¶ Scrutari
ig[itur] [et] p[ro]funde recogitare t[a]lia testi
monia fac[it] homine[m] btu[m] q[ui]a facit
vitare p[e]cc[atu]m maxime si h[oc] facit
integro affc[t]u qui no[n]tat[ur] cu[m] d[icitu]r
in toto corde. In corde e[nim] notatur
affc[t]io. in toto integ[ri]tas sine per
fectio. Unde glo[sa]. in toto corde non
diuiso ut heretici [et] amici huius
mundi quib[us] d[icitu]r. No[n] potestis d[e]o
seruire et mamone. Unde osee x[o].
diuisu[m] e[st] cor eo[rum] nu[n]c int[er]ibu[n]t
s[ed] b[e]a[t]i exquiru[n]t eum. glo[sa] no[n] aliu[m]
p[ro]pt[er] h[oc] aut[em] erant scrutanda tes
timonia ut inveniret[ur] deus alit[er]
no[n] ualet. Unde deut[eronomii] iiij[o]. d[icitu]r cu[m] que
sieris d[omi]n[u]m deu[m] tuu[m] invenies eu[m]
si t[ame]n corde quesieris eu[m] ¶ Nota
querit[ur] p[otes]t q[uo]d tam varie [et] multip[lici]t[er]
btitudo celebratur d[icitu]r e[nim]. ps[almo] pri
mo btus qui no[n] abijt. [et]c[etera] In sec[un]do
bti omnes qui confidunt in eo. [et]
alibi. Bti quo[rum] remisse sunt
iniquitates ¶ Bti qui h[ab]itant i[n]
domo tua d[omi]ne. Bti omnes qui
timent d[omi]n[u]m. Et m[athei] v[o]. Beati
paup[er]es sp[irit]u. bti mites. Et [et]c[etera].

dubitacōis est quia ut d. Boecius
btitudo est status omniū bonoꝝ
aggacione pfcūs. hūc autē hūt
omēs qui timēt dūm vl' cfidūt
in eo vl' scrutant' eius testimōa.
¶ Ubi notandū est q' btitudo
pñe que est status pfcūs i quo
omne bonū hētur ad btitudinē
requisitū ꝛ de hac btitudine pau
ca dcōꝝ illoꝝ pūt intelligi ñ mlā
anagoyce expūnant' ¶ Alia est
btitudo vie que nō est nisi q̄dam
vera tendencia ad p̄dcām. ꝛ talis
disposicō hoīs in qua si decedēt
ad illam ptingēt. Hec ē autem
btitudo lis pñcr. consistat i dono
dei sicut patet in paruul' decede
tibus in bap.mo qui sola gracia
btificant'. In adultis tñ requir'.
eciam opacō hoīs vna cum
dono dei vl' coopacōne. dei autē
coopacō ad btitudinē consistit i
duobus. in pcī dimissione. ꝛ bo
norū collacōne. Et quia vnum
illoꝝ nō est sine alio. Jdō rōne
cuiuslcūq; illoꝝ dicat' bts quis
vē d. Vn̄ rēe dūr bti quoꝝ remis
se sūt iniquitates quia nullus
homo est qui sine hac remissiōe
possit saluari et cuicūq; peccata
dimittūtur illi eciā grā infūdit'
ꝛ ille assūit' eligit' ꝛ vocat' et e
conūso ¶ Similit' opacō hoīs
tendendi ad btitudinē i duobus
consistit in declinacōe mali ꝛ p
secucōne boni. et quia nullus
vē declinat a malo nisi declinet
ab omni malo btitudini ɔtrario
et psequatur bonū ad btitudinē
necō requisitū. ꝛ econt'. nemo p
sequitur bonū nēo p̄dcō nisi eciā
ut dcm̄ est declinet a malo. Jdō
qualecūq; bonū psequat' quis
vl' a quocūq; malo declinet ītre
bts d. qm̄ aliqd illoꝝ vere facit
ꝛ psequi'. Nec sine mḡ rōne tam
multe vie et exēcia nob' pposita
sūt ad btitudinē veniendi ut tol
latur a nob' occasio excusandi
p difficultatē ꝛ multiplicitatem et
operꝫ qm̄ in quocūq; illoꝫ nos vē
exēcuerimus possimus ēē beati.
Et plr' consolacōnē hēamus qd'
quia nō possimus nos in multis
simul exēcē nō oporteat nos despe
rare de btitudine qm̄ nos solum i
vno vāciter exēcemus ¶ Ad hoc de
signandū dr. apoc. xxj. Qd ciuita
as irlm ēent ab oriente porte tres
et similit' ab aquilone ꝛ ab austro
ꝛ occasu. Sup quo illo d. Gam
fredus sic quā clausa eit aliā ciui
tas que sic interim vndiq; patet
tantis extot partibus ianuis nūc
apta nullus est interim status
vite. Vn̄ tibi ingressus ad vitam
nō pateat si desideres vitam qui
ciuitate vis sedem. quid deserē
locū tuū. certus esto q' vbicūq; sitis
inde potes intrare si velis. deniq;
quicqd interim egeris quidqd
receptis si bn̄ vtēis porta ē p qua
ingredi posset et bonum tibi co
opātur siue bonū siue malū sit.
Quā desideāt omēs recipe btis
simus rex ciuitatis illius quā
sic vndiq; portis duodecim pate
fecit

Non eñ qui opãtur. Supra
ostendit q' bñi se hñtes cᵃ
legem sunt felices et bti hic ondit
quo abl' male agentes sunt exclu
si. et ẽ quasi remocõ dubij aliqs
eñ posset cogitare ul' dicẽ qđ ali
quis iniq; agens posset ambulare
in lege dñi ⁊c etiam esse bts ¶ Ad
rñdo⁹ ergo huic tangit hic ẽᵒ.
qui in pcõ concurrũt v; volun
taria accõ. accõnis defectõ a recti
tudine deviacio. in turpitudine
pucõ. P⁹ tangit cũ d'. q opant'
et continuat' sic qui ambulant
in lege dñi ⁊ qui scrutantur ⁊c sẽ
bti. Qui nẽo opantur iniquitatẽ
nõ ambulauerunt in vijs eius ac
p h' nõ bti sẽ. d' g'. Qui opant'
s. voluntarie pcm ẽ eñ adeo vo
luntariũ ut si nõ sit voluntariũ
nõ sit pcm. Beus aug'. Cauen
dum est ne omnẽs sã quoꝝ ẽ illa
vox. si dixerimus qm pcm non
hẽmus. nosipõs seducim' ⁊ ueritas
in nob' nõ est. a' nõ putent' am
bulare in vijs dñi. a' quia nõ est
dn⁹ eos ambulare in via dñi nõ
credantur hr̃e pcm qđ pculdubio
flm est neq; eñ xp̃c suplicam vi
tandum dictũ est illud. Si dixeri
mus quia pcm ⁊c. Alioquin nõ
adderetur ⁊ ueritas in nob' nõ est s;
hũ.ᵗᵃˢ in nob' nõ est. Presertim
quia sequit'. Si confessi fuerimus
delicta nr̃a fidelis deus q dimit
tat nob' et mũdet ab oĩ iniqtatẽ
quid hic d' qui contradicat an ⁊
h' fit ut arrogancia deuitetur.
Concutescat ig' elacõ supborũ se

ipam seducẽs que in auribus
hoĩm simulata humilitate d' se
hr̃e pcm. qui eñ dicunt h' seipos
seducũt et ueritas in eis nõ est s;
qñ in auribus hoĩm cã hũilitatis
hoc dici ul' scriptum ẽe d'ᵗ alios q'
insane doctrine pũsitate seducunt
Subd' aug'. ypocrita. Sic dicis
hr̃e cũ te credis nõ hr̃e pcm foris
fingis humilitatẽ intus amplecteris
vanitatẽ gᵒ ⁊ in corde et in ore nõ
hẽs ueritatẽ Aug' adhuc querendũ
est que petamus dimitti nobis
cũ dᵒ dimitte nob' debita nr̃a an
ipa desideria illa cũ nõ videntur
nõ ẽe nr̃a que nõ opam̃ an ea
que ipis desiderijs obediendo con
mittimus. Et rñdet q' languor
nẽ quo ad reatũ sic totus solutus
est in baptismo qđ nichil obesset
nob' quãuis inesset si desiderijs
eius illicitis nũquã obiam pre
bẽmus S; qm temptacõ ẽ uita
hominis sup terram etiã si acriunt' (?)
longe simus nõ tñ deest quando
desiderijs pcĩ ul' fcõ ul' dcõ ul' co
gitatu aliũ obediam⁹. qm adiusus
maiora vigilantib' quedã ĩcaut'
minuta surrepiũt. xp̃c h' etiam
ambulantes in vijs dñi dicunt
dimitte nob' debita nr̃a qm ad
vias dñi et orõ ptinet ⁊ cõfessio
s; nõ pcã. deuitat gᵒ cũ pccat
⁊ idõ pcm ipi vie nõ tribuitur
qđ a deuiante cõmittit' s; ambu
lantes in via fidei p nõ pccanti
bus hñt'. sicut scriptum est Bẽs
vir cui nõ imputauit dominu'
pcm ¶ Alit' soluit q' via dñi

fides ē inqua ille nō ambulat
qui recedit a fide ul' nō accedit
ad fidem. ul' scd'm glo'm que est
aug' q̄ dicat qui opant' nō qd'
illi sine pcō sint qui ambulant
in vijs eius. nō est em̄ hō qui nō
pecet 2° par' vi° sed nō dicit' illi
opari iniquitatē qui ₇ si cottidie
fragilitate carnis leuit' pecant
nō tn̄ amant nec ipi dicuntur
opari sed sicut ait apl's ad. Ro
vii. Si qd' odi malū illud facio
iam nō ego operor illud sed qd'
habitat in me pcīn ¶ Hec aug'
soluta est questio vt alia diffi
ciliter nasceret' quomō ei agit
homo q' ipe nō agit vtrūqz em̄
dicit nō q' uolo hoc ago ₇ non
operor ego illud. fomes ei qui
inob' est languor ne'. cōmouet
illicita desideria illos itaqz mot'
illicita desiderij qa languor nr̄e
ne' ₇ p eius ipa nā languida agit.
nos agimus aliquo. s₃ econtra
nō dicimus opari qa uolūtate
nō consentim' ₇ membra nō ne
impleant retrahim' illa em̄ vi
dentur nō esse nra ¶ Vn̄ pr' Joh.
2° d' omnis qui natus est ex dō
pcīn nō facit et qui in eo manet
nō pccat qm̄ semen ipius ī eo
manet ¶ Sup quo btūs brnd'
de amore dei. Nōndū est vis
v̄bor nō in quid pcīn facit qd'
patit' potius quā facit q̄ natus
est ex deo et pt pccare pseuando
s. in pccō dum legi dei cui mēte
sint etā carnē festinauit Ubice
que temp°e ₇ pcō inarrente

legi pcī videbat' sunt d' q' qui
opantur. glō. s. ex dilectōe ul' vo
luntate nō inviti ¶ Scdō tan'
accōms defectō cū d' iniquitatē
pcīn em̄ nichil est ut d' aug'.
Sine ipo fcm̄ ē nichil. i. peccatū
₇ ut d' pme Joh 3° pcīn ē iniquitas
₇ h' innuit ipm nom̄ puatū qd'
nichil ponit sed solam exprimit
puacōnē equitatis nulla enim
opacō ē iniqua ul' pcīn ex se ul'
ex aliquo positiuo s₃ solū pp' de
fcm̄ alicuius circumstancie ul' al
terius requisiti ad h' ut bn̄ fiet
¶ 3m'. s. a certitudine demacō tangi
cū d'. nō in vijs quas ipe ad am
bulandū instituit. Si ei aliqs
pnceps mandaret in vna via cā
omīs ambulare debē quicumqz
alibi transiret pncipē offenderet
et pene reus esset sic igr' est in
ppo.to Vn̄ in aliquib' cūs est qd'
qui in via regia ambulat non
spoliabit' et si spoliabit' rex resti
tuere solet ablata eius hee sint
vie regie inquibus est tutū am
bulare. Inimici em̄ ponūt offendi
cula nō in via sed secus viā scd'm
illud. ps. Juxta iter scandalū po
suerunt michi et in h' tangitur in
excusabilitas malor qd' hr̄ites vi
as rectas ₇ bonas. Juxta illud osee
14°. Recte sunt vie dn̄i ₇ iusti am
bulant in eis ad alias declinant
et pēligunt magis em̄ eēnt excu
sabiles si malas eligent qm̄ bonas
nō hērent ¶ 4m'. vz ī turpitudine
puentō tan'. cū d' ambulauerunt
q. d. licet nō ambulent in vijs dn̄i.

ambulant tñ u᷑ pmanēt in vno
malo sꝫ continue pficiūt impeius
nam ut ait gg᷑. ¶ Omne pccm̄
q᷑ nō citius p penitēm diluitur
pondere suo in aliud trahit de quib᷒
pu᷑ 2º ¶ Qui relinquūt iter rcm̄
quo ad rectitudinē et ambulant p
vias tenebrosas quo ad pgressū
in puitate u᷑ tme cū sola mora
in pccō faciat grauius peccatū
tanto eīm grauiora sūt crimina q̄nto
diucius infelicē animā detinent
alligatā ut dicit decretalis ¶ Du
bitatur q̄a multi mo᷒ operantur
iniquitatē q̄ pius ambulauerūt
in via dn̄i quo g᷑ stat lrā ¶ R᷑n᷒
nō reputatur ambulasse qui nō
vē fructuose ambulauit q̄a vm̄
fructū sine ambulacōis plenitu
cā consequi nō pōt ¶ Item c᷒s
oīm bonoꝝ suoꝝ nō recordatur
eze᷑lis xviij᷒ Si auertit se iustus a
iusticia sua ⁊c᷑. ⁊ seq᷑ oms iusti᷑
eius quas fecerat nō recordabitur
cui᷒ autē deus nō recordatur nich
est. vn̄ pphā quid ē homo quod
memor es eius. q. d. exiḡ est
aliquid. q᷑ tu memor es eius id
pcede dicit latro bt᷑s. memento
mei dn̄e veniens in regnū tuū hoc
aut intelligendū est de uoluntaria
memoria eius que pōt dici nota
ul᷒ memoria approbacōnis.

Tu mandasti mandata tua
sup᷑ ponit motiū ad hm̄ se
quendum circa legē dn̄i delectabilit᷑
alliciens vꝫ bt᷑itu᷑. hic pōit motiū
aliquale impellēs. s. diuinam p
ceptionē et tangitur hic q᷒ᷣ videlꝫ

auctoritatē pceptoris. tu mandasti.
declaratiua expressio. mandata tua.
subiectā implecōis custodiri. exces
siua requisicio nimis q̄ tn̄. ad
p᷑mū d᷑ tu supple qui hēs mandare
quia creator dn̄s maius᷒ manu
ptās ⁊ imperiū mandasti excedo
iurisdiccōne tuā ¶ Sꝫ vr q᷑ non
debeat mandare quia ut d᷑ ad
R᷑. vij. Pccm̄ pmandatū opatū
est in me omnē concupiscenciā.
sine lege eīm pccm̄ mortuū erat
Insup mandatū vr obligare et
cogere coactio minuit meritū q̄a
opa tanto meliora sūt q̄nto magis
voluntaria ¶ R᷑n᷑ q᷑ sicut dicit
bt᷑s amb᷒. lex data in adiutoriū
nē nam quia cogn᷑o boni ⁊ mali
que instatu nē institucōe erat
suffi᷑s. quātū ad racionalem est p
pccm̄ obscurata dilecō boni quātū
ad concupiscibilē est immuta. de
testacio mali quātū ad irascibilē
est corrupta. Ideo pcepta ⁊ phi
bicōnes date sūt ad illuiacionē
racionalis pcognicōne boni ⁊ mali
pmissiones premioꝝ ad inflam
macionē concupiscibile respectu
boni. cōminacōis suppliciōꝝ in
excitacionē irascibilis ad detes
tacōm mali. Insup q̄a homo
ex sola institucōne obligatus
erat ad sumendū ea q̄ fuas agendū
diligendū et huiusmodi. Bona
erat sibi dari mandata ne se cre
deret nō eē debitorē et michil
petere si nō sumeret. vn̄ amb᷒. sup
illo. Ro᷒ vij᷒. pccm̄ nō cognoui nisi
p legē q᷑ pccm̄ latet si lex nō esset.

¶ Ad obiecta d^z. qd mandatum
solum occasionalit^r opat^r pctm
sicut ibidē dicit apls sicut eciā
sciā inflat Cū eīm mandatur
aliquid vl' phibet^r tunc homo
cogitat de eo. Cogitac^o aūt de re
nisi caute agatur est occasio vi
dendi eam desiderandi et mea de
lectandi sicut in eua contigit ¶
Ad aliud d^z. qd obligacō ad bonū
nō repugnat libtati ymo nec
impoſſ^tas peccandi sicut p^z in deo
vl' in anglis s^z bn̄ repugnat lib
tati peccandi. Posse aūt peccare
scdm. Anshel' nec est libertas n^c
ps libtatis et g^o negat^r q^r man
datum cogit ¶ Bo tangit^r de cla
ritā expressio cū d^z mandata tu
nō mandata hoīm nisi dequāto
conformia st diuīs vl' auctoritati
dei peius vicarios ſtā et eciā tūc
magis deb^z seruari quia dī quā
quia hoīm. Vn̄ Mt^c xv^o. Sine cā
colūt me docentes doctrinas et
mandata hoīm et ibidē arguūt^r
qui trāsgrediūt^r mandata dei ppt
tradicōnes hoīm quas tradicōes
d^c nō mandata ¶ Conuenient^r
aūt mandauit deus mandata
sua. Primo quia st plana ad in
telligendū. Vn̄ scdm litā omnia
pcepta moralia sūt q^i de dcāmē
iuris nālis et scdm h^c qdāmodo
scipta sūt mentibus humanis. Rō
2^a gentes ipi sibi st lex hntes
opus legis scptū in cordib^s suis.
Deut^o. xxx mandatū hoc q^d ego
precipio tibi nō sup^a te est neq^z
pcul positū sed iuxta ē sermo
valde in ore tuo et in corde tuo.
Vn̄ mandatū p^t dici q^si in manu
nr̄a datū ¶ Bo st dulcia ad medi
tandū. Ecc^{ci} xxiiij^o. nil dulcius
quā respicē in mandatis domini.
3° sūt salubria ad narrandū. Vn̄
in ps^o. Quanta mandauit patrib^s
nr̄is nota facē ea filijs suis et
sublīdit^r ut ponent in deo spez suā
et nō obliuisc^r. opm dei et mandata
eius exquirant ne fiant et c̄.
Ecce salubitas ut confidant ī deo
et declinēt a malo q^c sunt leuia
ad implendū. p^a Joh. v^o. hec est
caritas dei ut mandata eius cus
todiamus et mandata eius gra
uia nō sūt. V^o sunt inductoria ad
vitam eternam habendam Mt^e. 19.
Si vis ad vitam ingredi serua
mandata ¶ Tercio tangit^r sliec
tiua implecio cū d^z custodi pas
siue et nō actiue custodire. quia
deus pricip^r ag^r. ad phil'. 2° deus
est qui operatur in nobis velle et
pficere et nos agimur. Vn̄ apls
Rō viij^o. Qui spū dei aguntur
hij filij dei st. Et Johis primo
d^z dedit eis ptatem filios dī fieri
¶ Mandauit autē signanter
mandata custodiri non solum
fieri vl' pficia debent eīm mādata
dei custodiri ¶ Primo ī intellectu
ut rcē et nō male intelligantur.
Vn̄ 3^a Re^g. 2°. obsua ut custodi
as mandata dn̄i dei tui et sublīdi^r
intelligas oīa que facis. hinc
de malo d^z noluit intelligere vt
bn̄ faceret ¶ Bo in memoria ut
nō obliuioni tradant^r. pū. 2°

15
8

fili mi ne obliuiscaris leg(is) mee
et p(re)cepta mea custodiat cor tuu(m)
¶ 2o in affectu ut no(n) contempnant(ur).
unde xi° anima que p(er) sup(er)biam aliq(ui)d
(com)miserit. siue ciuis sit ille. siue peg(ri)-
nus. q(uonia)m aduersus d(omi)n(u)m rebellis fu-
it p(er)ibit de p(o)p(u)lo suo uerbum enim d(omi)ni
(con)tempsit et preceptum illius fecit
irritum ¶ 3° in affectu ut no(n) negli-
gantur. Deut(eronomium) 8 caue ne q(ua)n(do) ob-
liuiscaris d(omi)n(u)m dei tui (et) negligas
mandata eius. 4° sine defectu ut us(que)
p(er)maneat (et) p(er)seuerat in omib(us) usq(ue)
in fine(m) q(uonia)m eti(am) unu(m) no(n) custodit tu(n)c
p(er)dit omnia quo ad meritu(m). Eccl(esiastic)us
xx° qui offendit multa bona p(er)det.
sed qui p(er)seuerauit usq(ue) in fine(m) hic
saluus erit ¶ 5° sub excessiua
requisic(i)o(n)e tangi(tur) cu(m) d(icitu)r nimis q(uod)
u(e)l nimis mandauit eo q(uod) nimis
frequent(er) in ueteri testamento. Glo(sa)
p(er) ap(osto)los (et) p(ro)ph(et)as (et) p(er) se ipsum sepe
et in nouo. u(e)l nimis mandauit
quia seruantib(us) uult dare ultra
condignu(m) nimis mag(na) p(re)mia et
no(n) seruantib(us) et(er)na supplicia. q(uod)s
no(n) ultra modu(m) uiget tib(us) u(e)l
p(re)miis u(e)l suppliciis. vel nimis
s(e)c(un)d(u)m glo(sam). quia sic uult mandata
custodiri ut n(ec) unu(m) iota p(er)eat
q(uonia)m qui offendit in uno f(ac)tus est
o(mn)i(u)m reus. vel nimis quia sup(er)
q(uo)d patit(ur) n(atur)a carnis quis eni(m)
p(otes)t toto corde dilige(re) cu(m) p(ro)ph(et)a (con)q(ue)-
ratur dereliquid me cor meu(m) et
p(ro)p(ter)ea no(n) est mecu(m). no(n) capit(ur) aut(em).
s(e)c(un)d(u)m glo(sam) nimis p(ro) plus q(uonia)m optet
s(e)c(un)d(u)m p(ro) ualde. vn(de) b(ea)t(u)s aug(ustinus) d(icit) q(uod) in
greco (et) in aliquibus latinis co-

dicibus no(n) h(ab)etur nimis s(ed) ualde.
(et) illud est planu(m) q(uia) ualde debet
custodiri quia sine dubio plus
optet saltem h(ab)itu intendere d(e)o
et obs(er)uac(i)o(n)i mandator(um) eius
q(uonia)m cuiq(ue) rei u(e)l actui (et) nulli plus
u(e)l eque g(ra)t(uit)o d(icitu)r m(u)ltiplato
nimis (et) ualde quia plus quam
aliquid aliud debent custodiri.
(et) no(n) r(e)l(igi)o o(mn)i(u)m alior(um) excellencius. u(e)l
nimis. quia o(mn)es homines ad ea
sine excepc(i)o(n)e obligant(ur). u(e)l nim(is)
quia indispensabilit(er) eo q(uod) nullus
eti(am) l(icet) de eis dispensare.

Utinam dirigantur. ponit
p(ro)p(he)ta tercius motiua ad b(onu)m se
(con)ducendu(m) circa d(omi)ni lege(m) inducencia.
hic ponit mentis inducte deside-
ria (et) s(un)t duo. quia p(ri)mo desiderat
dirigi ad bonu(m) in agendor(um) execuc(i)o(n)e.
2° excludi obp(ro)briu(m) i(n) mandator(um)
scrutac(i)o(n)e. ibi tu(n)c no(n) (con)fundar.
In p(ri)mo tangit duo duplicia. p(rim)o
dei p(re)uenc(i)o(n)em ad bona homi(n)is
accione(m). 2° homi(n)is conatu(m) ad di-
uinu(m) u(e)l subsidiu(m). Quo ad p(ri)mu(m)
d(icit) utina(m). q(uasi) d(icat). ex quo tam beati
s(un)t i(n)maculati in via q(ui) ambula(n)t
(et)c. Ideo opto (et) desidero. q(ua)si diceret
m(ichi) iubes to (et) multum nimes ¶
Aug(ustinus) da q(uod) iubes et iube q(uo)d uis.
opto m(ichi) ut ad h(ec) dirigantur uie
mee. q(uasi) d(icat). s(e)c(un)d(u)m glo(sam) te mandante
lege(m) accipi. s(ed) no(n) suffi(cit) sine gr(ati)a
nisi adiuues. Aug(ustinus) vbi audis
utinam uoce(m) optantis agnosce.
et hac agnita depone sup(er)biam
p(re)sumentis quis eni(m) optet q(uo)d
sic l(icet) in p(otes)tate ut sine adiumento

illud possit efficere. Si autem oportet
homo quod precipit deus, ut det quod
precipit est rogandus, quoniam ab
ipso est omne datum optimum et omne
donum perfectum. Item dicit Augustinus: Aperte
cos qui putant hoc solo nos ad
faciendam iusticiam diuinitus ad
iuvari quod dei precepta nobis notificentur,
sed agnita solis suis viribus in
pleantur, non prius optauit dirigi
nisi mandatis tam acceptis, ad hoc
enim pertinet quod premisit, tu mandasti,
quasi diceret, tu mandasti mandata
tua que sunt scilicet bona et iusta, sed peccatum
plurimum operatur in morte nisi ad
iuvet gracia dei dirigantur. Supple
a te quod deficit in me. non est enim hominis
via eius, nec viri ut ambulet et
dirigat gressus suos. Ieremie. 10.
Sed ut dicitur proverbiorum xvi. domini est dirigere
gressus eius, et hoc est quod dicit dirigantur
supple a te vie mee. Glosa. i. actus
mei qui prius tortuosi sunt, et si non
sunt defectu tamen defacili a rectitudine
declinarent, ita quod actus dicuntur
hominis. Unde secundum Thomam prima secunde questione
109. licet enim natura per peccatum hominis
sit corrupta, non tamen in toto ut scilicet
toto bono nature privetur. et ideo in statu
nature corrupte bene potest ad bonum parti
culare agere, ut edificare domum, non
tamen totum bonum sibi connaturale, ita quod
in nullo deficiat. Indiget igitur homo
in statu nature corrupte auxilio gracie
diuine ad duo. Primo ut sanetur
sicut infirmus medicina. Sanatus
vero ut bonum supernaturalis virtutis operetur.
et illo eciam in statu nature in
tegre indiget. Et hinc est quod directio

actuum in finem debitum pertinet ad inten
cionem, propterea quod actus sunt boni, et at
tribuitur deo active et principaliter, et active
homini vero secundario et quodammodo pas
sive. Unde dicit Thomas prima secunde questione
xii articulo primo. Intencio sicut ipsum
nomen sonat significat in aliquid tendere.
In aliquid autem tendit et actio mo
uentis et motus mobilis. sed hoc quod
motus mobilis in aliquid tendit
ab actione mouentis procedit. Unde
intencio primo et principaliter pertinet ad id
quod mouet. hec ille. Intencio autem
licet sit voluntas vel actus volun
tatis. hoc tamen non est nisi ut directa
vel directus in finem. Unde et dirigi dicitur
qui ab uno mittitur ad aliud. dicens ergo
dirigantur vie mee. quid aliud est
quam petere ut opera mea fiant bona
et recta intencione. Quo ad secundum tangit
alia duo, videlicet hominis conatum. dum
dicit ad custodiendas dei domini dominum
dicat iustificaciones tuas. exprimit
igitur ad quid oportet dirigi vias suas
videlicet ad custodiendas iustificaciones
dei nostri quibus ipse deus iustus est
qui est ipsa iusticia essencialiter. Sed dona
sua quibus facit iustos, vel ad ius
ticiam nos disponit. quia enim fidelis
est in modico meretur constitui super
multa. Sunt autem huiusmodi dona
et iustificaciones dei custodiende tamquam
quidam thesaurus. sicut in rei veri
tate sunt preciosissimi quod Ieronimus Sapientie
vii. diuicias nichil esse dixi in com
paracione illius. scilicet sapiencie. sine qua
nemo iustificatur. neminem enim
diligit deus nisi qui cum sapiencia in
habitat. Thesauri autem ut Matthei vi.

17

9

tangit^r custodiri debent a tribus
a rubigine. tynea. et fure. Sic
dona & iustificaciones domini custodiende
sunt a rubigine torpentis inercie
peccati et usum. ut non inuanum
gratiam dei recipiamus ut ait apostolus
2 cor. vi. vnde recepit qui talentum
illi qui non erat operatus in eo. Mt.
25. In primo de consideracione.
nichil tam firmum a(n)i(m)o quod neglectu
et tempore non absolescat. Unde gregorius
amor ociosus non est. operatur enim
magna si est. si autem operari renuit
amor non est. sicut enim moralis
per usum acquiruntur uirtutes. sic per non
usum etiam corrumpitur. Sed
postquam quis operatur secundum dona
que recepit statim caueat a tynea va
ne complacencie. glorie uel superbie.
que nomine signatur per tineam. quia
sicut tinea ex ipsa veste oritur. sic
ista uicia ex opere bono consurgunt.
Unde augustinus superbia eciam bonis
operibus insidiatur ut pereant.
Tercio custodiendus est thesaurus
donorum et iusticiarum domini a furibus qui
extranei sunt. & inimici. ac latenter
intrant. ut nullus motus. affectus.
uel occupacio intret. qui nos abstra
hit ab exercicio illorum donorum quibus hemus
acceptis. Unde prouerbiorum 4. omni custodia ser
ua cor tuum. quia ab ipso vita procedit.
Super quo bernardus. Omni parte
imminendum est inferius. superius.
ante. retro. a dextris. a sinistris. Infe
rius impugnat concupiscencia carnis.
quia caro concupiscit aduersus
spiritum. Superius potestates aeree. mundi
rectores tenebrarum harum. Retro mor

tifera delectacio ex recordacione pre
teritorum delictorum. ante instancia
temptacionum. a dextris prospera. a si
nistris aduersa. hos fures omnes
conantur adducere quantum potest ille
princeps demoniorum. de quo Iohannes 10.
Fur non uenit nisi ut furetur. et
mactet. & perdat. unde luce viii. venit
dyabolus et tollit verbum de corde eorum
ne credentes salui fiant :-

Tunc non confundar. Supra
petiit digni ad lumen ingenior
exercitus hic petit excludi obprobrium a se
obprobrium in mandatorum scruta
cione. de quo quasi dicat. tunc non confundar. ex qua ubi sunt
qui scrutantur & debent uolo scru
tari sed tamen peto ut non confundar
in scrutando. Confundium autem
quod in perscrutando mandata uel scru
tando testimonia quadruplicat
hominem confundi contingit. Primo
quando tam debet docere et primo discere
volet. Iacobus 1. Sit omnis homo uelox ad audiendum ... qui prius loquitur
quam audiat. si
discendo stultum se esse demonstrat et
confusione dignum. Unde gregorius in pasto
ralibus. Cum spirituale aliquid
pastor a subditis inquiritur ignomi
niosum ualde est. si tunc querat disce
re quod eorum debet enodare. Secundo
confunditur quis qui ignorat et
putat se scire tali potest dici i ad cor.
quod putas ne intelligis que legis
deluuiis confusione patet sicut illud
Jer. 10. stultus factus omnis homo
a sciencia confusus est omnis conflator
in sculptili quia mendax est
omnis conflacio eius. stultus quippe
est falsa estimacione sciencie qui nescit

et putat se scire et io confunditur
conflans et fingens fl'e et mendi
citer pinfla^o superbie se talem
qualis in veritate no est ymo excl
no e sciens quia s sciam arrogat
vn Isidorus 3° de summo bono d^r.
Nunquam consequuntur p'fcam sciam
arrogantes nam quamuis sapie
tes insuperficie videantur medulli
tus tn veritatis archana n tan
gunt quia superbie multe ipediunt
semp enim superbi legunt nec intel
ligunt querunt et no inveniunt.
Vn apls 2^e thy^o 3° sp quentes
et nunqm ad sciam veritatis p
uenientes ¶ 3° qn et si no igno
rat se nescire ab alijs tn vult
reputari intellige h de illis de
quibus d^r ceci sunt et duces ce
corum quor ducatu ambo in
foueam cadunt ut d^r Mt. 15° 3°
confunditur qs qn videt se debu
isse face et no fecisse. de hoc pt
accipi 1°. Je 1° confusus e bel
quid enim est bel nisi ydolum
qd nichil est ut d^r apl.
et tn paliquo ymmo prodo co
litur/ alia ydola sc qui honorant
ppt sciam quia creduntur hre
et no hnt de quib^o bes binh in
ep. ¶Gaudeo grauiter exultare
cum sencio me venerari ul di
ligi no quide qd sum s qd putor.
neq enim tunc diligor s nescio qd
in me pinc qd no sum ego ymo
vt verius loqr no nescio s cer
tissime scio q m. n est procul
dubio est q quid putatur et
no est. Namamor ul amans.

n. est s qd amat et infra ¶ Sed
et h vanu est q nuq plerumq
ignorancia tacet qd est et p̄dicat
quod no est. quid ad ista dicem
nisi quia vani filij hominum
mendaces filij hom in stateris
vt ps. 6° confunditur quis qndo
videt se debuisse facere et non
fecisse. Je 2° Quo confunditur
vir qn comphenditur sic cfuse st
domus isrl. dom isrl sunt qui
vident dm. hij confundantur ma
nifeste. qn. ex sacra scriptura clare
vident se d subtraxisse seruiciu
et glam. quod se credebant in
occulto consciencie occultare et ph
euadere se credebant. Aug hic.
confunditur enim qui inspicit man
data si no facit. vn ysid. li° 2°
d sum tractans hunc vsum ait.
Grauiter vnusquisq confunditur
qndo mandata dei ul legendo ul
audiendo conspicit q viuendo
contempnit. corde enim reprehenditur
dum mandatorum meditacoe docetur
quia no impleuit ope q dina
didicit iussione. si quidem corde
suo reprehensus confunditur. qa
id q no agit et agere debuit
memoratur. et teste consciencia in
terius accusatur ¶ Patz g q si
sentencialiter loquatur ppsa du
se petit no confundi inuiendo
mandata. vt v nec ignorat dum
scire debuit. n psumat se scire
que nescit. nec glie de estimacoe
hom dum se ignarus agnoscat. n
gaudeat dum scit et viuit. ¶
Scdm v psupponit scrutandi

diligenciā. tam̄ ibi cū ꝑspexero.
quasi diceret. tantum est ꝙ ꝑspiciat
et ꝑfecte videlꝫ omnia mandata q̄
michi ꝑcepta sunt. si nō hʒ volun
tarie et delectabilit͛. tūc iudicio fi
nali nec͛io in vite. ꝛ penalit͛ quī
libri aperient͛. vt dͥ apoc. 2° libri
apti sunt. ꝛ alius liber est qui ē
vite. vbi dͥ aug². iste liber vite
quedam vis est intelligendi di
uina. qua fiet vnicuiqꝫ q̄d opa
sua bona vl' mala in memoriam
reuocent͛. ut accuset vl' excuset
consciām suā. atqꝫ ita simul oēs
et singuli iudicent͛ mimis. q̄ uis
libri nomē accepit. mea quippe
quodāmō legitur quod ea faciēte
recolitur. hec ille. Vel sedm̄ brīn gg͛.
33° mor. libri apti referūt͛. quia
iustor͛ tūc vita conspicie͛ in quib͛
mandata celestia ope impressa
cernūtur. nō ig͛ ait confundar tūc
qn̄. s. ꝑfecte inspexero in omnib͛ mā
datis tuis. quasi si utiqꝫ nēce est
confundi. melius est nūc quam
tūc. nam ꝛ si confundar ē tn̄ ꝯfusio
ad ducēs ad gl'iam ꝛ gr͂am. ecc͛ 4°
qui enī. s. hic ꝑspexerit in lege ꝑfecte
libtatis. hic bēs in factō suo erit. Jac.
ꝑmo. Vel sic nō confundar cum ꝑ
speō sup hic in via et ꝑfecte inspexō.
multi enim ꝯfundūt͛ quia solū sup
ficialit͛ intuentes aliqua mandata
dn̄i ꝛ nō ꝑfecte ꝑspiciūt omnia. Jacobi
ꝑmo. auditor uūt et nō factor. ꝯpabit͛
viro consideranti vultū natiuitatis
sue in speculo. ꝛ postqm̄ abiit oblitus
ē qualis fuit. sed qui omnia ꝑfecte
inspicit neqūaqm̄ sine ꝯfusione.

manet. vii dan͛ 2°. azarias ꝯsiderās
pctīs suis ꝛ alior͛ dixit confusio ꝛ
obprobriū facti sumus seruis tuis ꝛ
hijs qui colunt te. ꝛ ꝑmo. Esdre ix°.
confundor ꝛ erubesco leuare faciem
meā. qm̄ iniquitates nr͂e multiplic͛
sꝯ. ¶ Aliter ꝑt exponi nō optatiue
s; indicatiue. qi ex quo bti sūt qui
scrutant͛ testimōia. tūc cū ꝑspexero
a pricū. ꝛ spicas an̄. i. ꝑuidero in m
mandatis tuis nō tñsgrediendo ea
antequā veniat iudiciū. tūc n̄ hebo
confusione. quia qui sustinēt dn̄m
nō confundent͛. s; solū oēs iniqua
agentes supuacue. ¶ Vel sic cum
ꝑspexero in mandatis. i. diligent͛
ea inspexerō. tūc sciam quid agere
debeam. et tunc male nō agam. quia
omnis malus ignorans quid ꝛ qua
lia oporteat opari ¶ Est etiā hic
vsus contra eos qui postquam
modicū viderunt aliqua sacra
statim volūt eē doctores. q̄ sicut
conqueritur plīa ꝑ° de consol͛ philo.
3a. Vestem suam scindentes abrep
tis abea panniculis. totā sibi ces
sisse credentes. abiere. contra eos
illos dicit hic. tūc nō cōfundar
sup doce alios cū ꝑspexerō nō ipte
s; in omnibus mandatis. quasi to
tam scripturā diligent͛ videro.

Confitebor tibi in directione
posuit sup bm̄ se hiidi arca
legem dn̄i inducens motū ꝛ men
tis inducte desideriū. hic ponit
desiderantis animi rectū ꝑpositū.
et ꝑmo ad emendandū mala. 2°
ad faciendū bona. ibi iustificatiōes
tuas custodiam. in ꝑ͂a tangit͛

tria. s. salubris bonum concept⁹ confi
tebor tibi. concepti mentalis ra
dicacō inductōne cordis. vtriusq;
realis nō trico q̄ dicia τc. d' g°
confitebor. Vz tam confessione
criminis quā laudis. de pⁱma ips̄
dixi cōfitebor aduersum me ī iusti
ciam meā dn̄o τ tu remisisti τc
de 2ª Mt xi confiteor t' pr̄ dn̄e celi
et t̄re qui abscondisti τc Prima
eīn cōfessio valet ad expiacōnē
iniquitatis opate. 2ᵃ s. laudis ad
cuitacōm future. τ ph' tāiū hic
vsus 2ᵒ huiꝰ quaternary. 3ᵒ vsu
precedentis. q. exquo qui operantur
iniquitatē nō ambulāt in viis
eius iō ad expiandū p̄ita volo
ea confiteri et ad vitandū futurā
insistere eiꝰ laudi. ¶ licet aūt sic
cōiter dicatur tn̄ confessio criminis
eciam est ad laudē dei dū ei reatū
nr̄m confitendo veniam petimus
ipm̄ iuste offensū τ p̄ ɔsequens uis
tam 1ᵛ nr̄i τ iocundē designamus.
Vn̄ Rich de minori ɔtemplāc
multū ɔmendat bonitatē dei nō
solum largitas sua s; ecia ī iquitas
nr̄a. Si eīn magnū est nil pmē
rentibus gratis. impēdē bona
quale q̄ntū re eit tribuere bona
pmerentibꝰ mala. confiteamur g°
illi mala nr̄a confiteamur et illi
bona nr̄a cōfiteamur a nobis ēē
mala nr̄a ut pie ignoscat ¶ Cōfi
teamur ab ipso esse bona nr̄a ut
consuet τ augeat hec uicarᵉ. i. con
fitens incessant actiacat ne in
gratus appareat ul' de indulta
al's mīsa venia ul' de cōcessa gr̄a.

Et est indubitant magna gr̄a
dei τ magna confessiois vtilitas.
q̄ñ culpa p qua meret' homo in
iudicio coram toto mūdo ɔfūdi
deletur τ dimittit' p confusione
tollata ī confessione fc̄a deo soli
ul' homī loco dei. Vn̄ d' cōfitebor
tibi quia τ si homo confite' hoi
nō tn̄ ut homī s; ut vicario dei
et huic ē q' confessor de auditis
in confessione. p̄t dicē se ea nesc̄
q̄ñ intestem adducit' ad phibēo''
n. testimoniū nō vocatur ut
confessor s; ut homo ul' petrus.
D' aūt confitebor ī futō quia lic
homo possit sine confessione
saluari qui peccauit mortaliter
nō tn̄ sine voluntate cōfitendi
actuali ul' habituali ymo puto q̄
requirat' actualis si habitualis no
minatur ab habitu inclinante.
ponat' namq; q' aliqs acqsiuit
habitum confitendi omi sepᵗⁱᵃ vel
omī die τ hodie labat' in pctm̄
mortale tūc ph' tpe nō poūt illū
habitum qui tn̄ nō sufficeret sibi
ad salutē. n̄ habeat voluntatē ɔfitē
di saltem in ɔm̄ ut pote q' ītem
dat facē omīa que debet ¶ Scdm
aūt vz concepta mental' radicacō
tan' cū d' in directōne cordis. i.
in rc̄titudine intencōis ul' dilcōis
sine istis eīn n' est vere bona
confe° laudis nec criminis. Vn̄ gg'
cū puisa est intencō prauū est
omne opus q̄d sequit' q̄uis rc̄m
videatur de dilcōne autē patet
p aplm p' ad cor 13° si caritatē
nō hūero τc. ppoīt aūt ppoᵗⁱ

confitendi cordis dilectionem quia d
piu 2 8 qui abscondit scelera sua
non dirigetur qui autem confessus
fuit et reliquit ea misericordiam consequetur
¶ Nondum autem quod multis modis cor
dirigitur ad deum. primo recta inten
cione unde in ps de non habitibus rectam
intencionem dicitur generacio prava est
que non direxit cor suum et non est
creditus cum deo spiritus eius ubi per
spiritum. potest intelligi intencio quia mo
animus sicut spiritu cor. 2° per viam af
feccione vel dilectione. 2 thes 3a dominus
dirigat corda vestra in caritate dei 3°
actuali cogitacione vel meditacione ps
meditacio cordis mei in conspectu
tuo. s. 3 sap. 1° cogitaciones illorum apud
altissimum. 4° desiderio et oratione ps 140
dirigatur oratio mea sicut incensum
in conspectu tuo. primis duobus
modis sufficit direccio habitualis vel
virtualis. ultimis duobus fit actualis.
glo autem exponit de confessione.
laudis parata dileccione qui exauditur
in eo quod dixit utinam dirigantur etc.
dicitur confitebor i. non migrat lau
dabo te aug quia tua laus ista
non est mea. i. pro direccione qua fecisti
cor meum directum. ideoque laudabo
quod distortus non potest ¶ 3m s. utriusque
tam confessionis quam dileccionis tra
lis causa et non tamen cum deo meo glo i. pro eo
quod didici etc. qui ad confessionem et
dileccionem cordis motus sum ideo. glo
i. pro eo quod didici. i. discendo cognovi
glo didici a patribus non per me invenio
iudicia que sunt abyssus multa et
misero dum iudicia se motum ad confessionem
preconialiacione dei. et ad dileccionem
cordis pro ordinacione sua qui enim non
scit et credit iudicium futurum non tam
curat deum placare deum quam irritare
ps ppter quod irritavit impius deum
dixit enim in corde suo non requiret
glo dicit iudicia quibus nunc et in fine
iudicatur mundus ¶ Quisquis autem
illa iudicia discit et cognoscat. quam
vel clementer et benigne iudicat hic et
quam districte illic misero movetur
ad subeundum hic ut futura evadat
unde beatus bernhardus in sermone de adventu domini.
Qui iudicari dissimulat iudicio quod nunc
est quo. princeps huius mundi eicitur
foras iudicium expectet vel magis
timeat in quo cum principe foras ei
cietur ¶ Subditur autem iusticie tue. q.
confitebor in direccione etc qua didici
iudicia non quecunque sed iudicia iusticie
tue q. s. nequaquam iniusta sunt quia
a iusticia procedunt. ps. Iudicia domini
vera iustificata in semetipsa. Qui enim
considerat quod deus est iustus ymmo
ipsa iusticia et ad iustitie iusticie esse quod
nullum malum maneat inpunitum
maxime concludit quod oportet esse iudicia
vult quod libencius voluntarie submittere
se per confessionem nunc iudicio misericordis
quam tunc iudicis irati ¶ Vel sic qua
didici hic esse iudicia iusticie tue quia
omnia in confessione lavantur recta et bona
intencione facta ideo confitebor etc. Iste
usus potest esse contra illos qui volunt
deo confiteri i. laudare eum can
tando antequam habeant dileccionem volun
tatem. vel predicando antequam
habeant bonam dileccionem et non errantem
racionem Et antequam didicerint iudicia
iusticie divine quomodo vel deus iudicet

& quia gravia ipi dicant iudicare
pcca hominum quia aliqn. dicunt ad
pctm ee grauius uel leuius qm e
de quibus. pe ad tym. pa quidam
aberrantes conuersi sunt in vaniloquium
volentes ee legisdoctores non
intelligentes neque que loquuntur
neque de quibus affirmant. ¶ Est et
conf multos quorum vox e in choro
et mens in foro. qui confitentur
.i. laudant deum sine directione cordis
et cum aliter tamen aug dicat in re. la. hoc
iscetur in corde quod profertur in voce
¶ Aliter exponit glo totum versum.
confitebor tibi .i. laudabo te meo
quod didici iudicia iustitie tue in directione
cordis. .i. si dignatur cor ad custodiendum
dirigere. Sed vias meas ad custo
diendas iustificationes tuas sicut
optavi dicens utinam dirigantur &c.
quia aliter inde non delectaret sed accu
saret nam quid mihi proderit quod ea
didicerim si corde perverso hinc ero
vias pravas.

Iustificationes tuas custodiam.
Hic ponit desiderantis rectum
propositum ad faciendum bona et qua
sicut dicit beatus aug de baptismo
parvulorum. nemo potest adiuvari nisi
qui sponte conatur. in psa. primo
exhibet suam diligentiam. 2o petit
divinam assistentiam ibi non me dere
linquas &c. quo ad primum. primo
tangit eorum granditatem. quia iustificationes
2o dantis pietatem. quia tuas. 3o
exhibet bonam voluntatem. quia custodiam.
dicit quoque iustificationes .q. dicitur determinando.
ad literam usum pertinet quatuor ex quo
sic districte et iustis mandata tua

custodiri deberent ego custodiam ea
dicimus adiuvans me. uel sic determinando
ad primum versum confitebor &c.
pcca pcita in directione cordis. sed
quid sit in directione confessionis et
directio cordis qui non custodiunt
nisi sicut canis reuersus ad vomi
tum et sus lota in volutabro luti.
ideo iustificationes tuas custodiam. glo opa
iustitie tue faciam. dicit autem iustifica
tiones in plurali propter pluralitatem bonorum
operum faciendorum. uel propter plura
que requiruntur in iustificatione peccatoris
adulti. requiritur enim infusio gratie.
unde dicit aps ad ro. 2o iustificati gratis
per gratiam ipsius. 2o requiritur motus
liberi arbitri. unde dicit aps. dei adiuto
res sumus primo cor. 2o et simul o
perantes cum gratia dei unde primo ad
cor vi gratia dei mecum. hinc beatus
aug qui te creavit sine te non
te iustificabit sine te et hic motus
liberi arbitri e duplex. unus quo per
desiderium tendit in deum et iustitiam
alius quo detestatur pctm. 3o requiritur
motus fidei. unde aps iustificati ex fide
pacem habeamus ad deum. ad ro. 4o
prima enim conuersio ad deum fit per
fidem dicente aplo ad hebr. xi. opor
tet accedentem ad deum credere quia
e et remunerator sit ¶ 4o requiritur
remissio pcti. ysa 2a dimittetur
iniquitas domui iacob et hic est
omnis fructus ut auferatur pctm eius.
licet autem ista omnia requirantur non est tamen
intelligendum quod succedant secundum tempus
fiant quia possunt simul fieri et ista eunt
fiunt. unde beatus tho. pa 2e qone 113
ar 1o 4o declarat hoc sic. quia iustificatio e

quidam motus quo aīa mouet(ur)
a statu culpe ad statū iustitie. In
quolib(et) aūt motu requirū. primo
moc̄o ip(s)ius mouētis. motus
mo^lis & puencō que est motus
consūmacō ex pte i(n) dei mouētis
accipit(ur) infusio g(ra)tie p(er)q(uam) mouet(ur)
libm arbitrium. ex pte v(er)o liberi
arbitrii recipitur motus exercessiu
atio. a quo p(er) detestacione(m) pcc̄i &
p accessū ad eum ad quē p(er)fidem
que p dilecōm opatur. sed nō p(ot)
p(er)uenire ad eum nisi tollatur
omne impedimentū medias. s.
pccm medias. iniquitates eni(m) u(est)re
diuise(run)t int(er) nos & eum. d(icit) ysa.
quia g(o) omnia hec custo(dia)m sc. dili
genter q(uod) nō prauitur gracia p
gratitudine et g(ra)tiar accōne mot(us)
libi arbitrii p(er)stabilitate(m) & n(on) ini(m)icōm.
motus fidei. p(er)fiducie firmitatem
& considerac̄om flitatis in alijs.
dimissione pcc̄i p(er) cōmū pccandi
vitacōm. id d(icit) iustificaciōes tuas
custodiam. Quo ad 2^m. vbi petit
assistenciā dicit. tanc̄ ea dēlictōis
metū ubi nō dēlinquas & enim
timēt petē nō indiget. derelicti
p(er)clm me. q(uo)ni si tu derelinquis
ego maneb(o) solus. Luce. 10 reliqd
me solam. dēlictōnis modū plenū.
Vsq(ue)quaq(ue) d(icit) g(o) nō &c. quasi ego
custodiam quantū i me est s(ed) q(uia)
sine te nichil possum Jo. 15° sine
me nichil potestis facē id nō me
dēlinquas ¶ Vl' sic ego exhibeo
me vt custodiā nō ex mea pre
sumpc(i)o(n)e s(ed) ea condicione qd non
derelinquas me illam si quidem

bonam uoluntatē qua custodire
p(ro)pono. iusti. t. nō aūte h(ab)eo sed a
te q(uia) tu mih(i) mecū es. s(ed) statim
nō h(ab)eo si dēlinquis me. i(deo) peto
nō me dēlinquas ¶ Sed p(ot)
queri cū xp̄c fuit derelictus s(ecundu)m
d(icitur) in p(s)s 21 & ewn(gelio) quia petit ip(s)e
nō dereliqui sed h(ic) solui p(otes)t q(uo)d
dicit vsq(ue)quaq(ue). quasi si derelinq(ui)s
ad horam vt p(ro)bes sicut Job vl'
p(ro) simp(li)cōm retrahas & cūdas
vt petro luce 23° saltem non
usq(ue)quaq(ue) sicut iudā vl' p(h)aroner.
vn amb(rosius) h(abe)t. dēliquid iudā pentit(us)
quē sc(e)l(er)is sui p(er)misit affectū. Itez
amb(rosius). nemo d(icitur) inflari q(uia) nunquā
derelinquat(ur) vl' dolere q(uia) aliquādo
dēlinqui cū ip(s)e filius dei se dere
lictū dicat. et ille quidē nunquā
dēlictus est qui d(icit) nō reliquid
me solum sed 2^m corpus dēlictus
erat cū eēt passioni traditus s(ed)
nō est vsq(ue)quaq(ue) derelictus qui
d(icitur) nō dēlinquas animā meā
i(n) inferno nec dab(is) scm &c. vsq(ue)q(ua)
q(ue) ¶ Hoc dupl(ici)t(er) expo(n)it(ur) uno sic
quasi et si aliq(uan)do nō relinquere
velis nō tn̄ om̄o. vn aug(ustinus) aliqui
codices h(abe)nt usq(ue) nimis .i. valde.
& subdit aug(ustinus). vt h(ic) dicē. q. velit
deum se reliquisse sed absit. Q(ua)
v(er)o reliqueāt deus mūdū nimis
pcco(rum) valde cū reliquisset si ei n(on)
tanta medicina p(ro)stitisset. v(idelicet) g(rati)a
dei p(er) ih(esu)m xp̄m. Nūc aūt scdm
istam ōm corpus xp̄i nō eum
reliquid vsq(ue) valde quia d(eu)s erat
in xp̄o mūdū reconcilians sibi
vl' p(otes)t eē i(n)a vox eius q(ui) deuiute

sua confidens dixit ī habundancia
sua nō mouebor ineternū. ⁊ postq̄
auertit deus faciē suā factus est
conturbatus ⁊ iō iam nō presu
mēs de se clamat nō me derelin
quas usqȝ valde. q̄si Si ⁊ me dereli
quisti ut sine adiutorio tuo in
firmus appareā. noli usqȝ valde
ne peream. Et si dereliquisti me
ne glārer ī me noli usqȝ valde
et iustificatus abste glābor ame.
h̄ omnia aug. Similimo orat
aliu xp̄ h̄a ne auertas faciē tuā
a me ne declines ī ira a s̄uo tuo
.q. tollabile ē si amicabilit̄ ⁊ ex
caritate declines ut v: tu uelis
cito reuiti et michi sit ista declina
cio ad maiorē tutelā directōm
consolacōm aut fructū. sed si ī
ira declinas quis potit̄ p̄timore
iram tuā nō dico diminiare s̄ cīā
tollārre ¶ Sed quia forte ulti
tis dicta declinacō non prop̄e
meret̄ dicta delictis licet aliū ēē
uideat̄ cū sit mgr̄ appropinquacō.
Iō p̄t alr̄ exponi ut petat nec
minimo relinqui. quia eciam
valde modica derelicō ē status
mei turbacio. ps. auertisti faciē
tuā a me ⁊ f̄cs̄ sum conturbatus
¶ S: po: dubit̄ quo petat. nō
derelinqui cū d̄s neminē dese
rat nisi deserat̄. si āt deseritur
nec̄e est ut de tanto deserat de
quanto deseritur quo eīn p̄t ēē
qd̄ maneat mecū si ego non
maneo secū. Vn̄ g̈ 2uenienc̄ius
pecijsset nō p̄mittas me dere
linquere te cum nō sit erga
nos alia dei relicō nisi delicō
nis quia desinit̄ eīm p̄missio. p̄t
dici. 2ᵐ lyram q̈ ps̄ta minus d̄ ⁊
plus intendit. d̄ eīn nō deliquas
me. q. uelit dic̄e tene me quia ū
hoc facias derelinquā te ¶ Vel p̄t
dici q̄ī q velit dic̄e ego sum ista
bilis ut nō 2tinue maneā ap̄
te. tu aūt nō sic fac sed lis ego ex
instabilit̄ mea delinquā te tu tñ
nō derelinquas me nc̄ velis tū
fac̄e sicut ego tibi. ⁊ scdm̄ pctā re
tribuere. vn̄ aug.
confessi meū eras s̄ ego tecū nō
eram. Qd̄ eīn d̄s alu ī delinquēte
se nō delinquat. p: p ex̄ᵐ inuitis
prīm v̄ legitur q̈ quidā frat̄ tēp
tatis defor̄ uenit inegyptū ro
gans quēdam sacerdotē paganor
ut daret ei filiā suam ī uxorem
qui accepto consilio dei sui pro
misit se daturū filiam sibi si ne
garet. deū. fidem baptismum ⁊
p̄pō monachale. qui libent̄ 2sen
sit et statim uidit columbam
de ore suo exeuntē et incelū uo
lantē. et cū renūciasset hoc pa
ganus dō suo dixit ei noli dare
ei quia adhuc nō recessit deus
suus ab eo. h̄ audiens fr̄ dixit
in corde suo. Hec est maxima bo
nitas dei negaui eū ⁊ adhuc
nō recessit a me ⁊ rursus adhere
mū retulit h̄ audiam senē qui
orauit p̄ipo frequēter dicens
in oīone. dn̄e da michi hāc aīaȝ
sic fecit p̄ tres ebdomadas. fini
ta p̄ima uidit fr̄ columbā sup
caput suū alte uolantē. finita

2a vidit eam descendentem iuxta caput
suum. finita 3a vidit eam directe su
scipit et statim intravit pos. et
cum initiasset hec semel. dixit senex
suscepit deus primam tuam intentione de
cetero et esto sollicitus.

In quo corrigit. hec est 2a pars prin[cipa]lis
et executiva que ponit exercitium
bene vivendi secundum legem domini et
studium. et dividitur in tres. quia primo
ponit studiosa inceptio 2o virtuosa
processio. 3o fructuosa perfectio. 2a ibi
memor esto verbi. 3a ibi mirabilia
testimonia. Sed obiciet aliquis in
dicens quia supra probatum videtur quod
psalmista agat hic de incipientibus
proficientibus et perfectis. Ad hoc dicendum
est quod videtur psalmiste specialis intentio
loqui generaliter de incipientibus pro
ficientibus et perfectis. sed plus non est necesse qui
velit de incipientibus proficientibus
vel circa legem loqui. Ex quo enim videtur
ut predictum est et persuasum quodam modo quod
psalmista velit loqui de modo habendi
se circa legem domini et nullo modo pre
sumendum est quod psalmista sine ordine
locutus sit. magis autem videtur quod inten
derit ab inferioribus ad altiora con
scendere quando e contra maxime cum
hic iam inchoet a correctione vite
vel vie quod utique est incipientium.
unde versus ambrosius super 8o psalmo isto
diximus significari statum hominis
qui doctrinam nondum magisterii erudi
tus deponeret omnem in exercitate
mentis infantiam. assumeret autem
veterem consilii scientiam et prudentie
senilis etatem et in hoc omnes quasi
glosatores consonant qui totum

psalmum exponunt licet in hoc dicant quod
vel nullam specialem vel aliam a lege
materiam exprimit. Circa primam quo
partem in qua agitur de studiosa inceptione
tione. advertendum. quod ad hoc quod quis
debite incipiat ambulare in lege
domini et via. duo requiruntur. primo
faciat 1o quod in se est per bona et virtu
tes naturales vel et alias si quas habet. 2o quod
cognoscens defectum suum querat quod
sibi deest. scilicet bona spiritualia et gratias
supernaturales. et secundum hoc dividitur prima pars.
quia primo in hoc octonario exhibet
posse suum naturale. 2o contra multipli
cem defectum. petit domini supernae gratie
ibi Retribue servo In prima parte
tria facit. primo monet quoniam 2o ponit remedium
ibi in custodiendo 2o remedii declaratione
rationem. ibi in toto corde. circa primum
tria innuuntur ad emendationem pertinen
tia. primo requiritur modi qualitas
in quo. 2o tamen sibi habilitas vel ca
pacitas. 3o emendandi necessitas.
quia viam suam que non potest esse bona
nisi sit dei. dicit ergo. In quo. quasi diceret
dictum est quod beati sunt qui immacula
tos se tenuerunt et ego captivum
talem statum desidero. sed quia non sic
vivi opportet ut corrigam et emendem
me nescio autem qua corrigam
nisi tu doceas ideo quero in quo
Ambrosius quia non corrigitur nisi quod
ante deflexum fuit adeo patet quod is
qui corrigitur ante in errore fuit. ita
quod in lapsu prius et lascivie eta
tis captus illecebris diu seculi vo
luit. et examinat et quia hic deli
berantis est finis ut vitam suam
corrigat ne diu dubitet si prius

dnisacri cogi.ᵒʳᵘᵐ visione auferat
ad vim consiliariu magm esily
anglin comilus ab eo quierit q
visit. doce pt d.ᵘˢ in quo. licet at
multa sint in quibus habeat emen
dari no tn dicat in quib; sz agnos
cens q no multa simul possit ag
gredi i qro in quo vno corrigere
incipia. d. at corrig incipiti no
intendens in futum differre. Ecc.ᵃ
1ᵒ no tardes conuti ad dnm 7 ne
differas de die in die. d. at corrige
vl a contra. q. contra priorem vita
regere. vl a con. q. p se male re
rexit sed iam velit cu do regere.
sine quo fcm est nichil. i. pctm
Tunc ibi adolescentior tangitur
sibi capacitas his aug. h; hic iu
nior p adolescentior 7 qrit quare
no vir vl homo s; iunior nulqd de
spandus e scd.ᵒ aut ialio loco cor
rigit viam quia in isto qd h; iunioi
apponitur. s. in custodiendo. 7 c ¶ et
triaz tpre. pmo quia est amonicio
quia ee te potissime debeat fi correc
cio. Vnde amb. tercia inhac etate
cum nescia potissimu est viam
corrige melius est enim pueritie
iuuentute correccione quaz post
lapsum recordacione deflere h enim
est infirmitatis remediu illud
salutis robur. illi res e in bono.
huic res e in piculo. quia graue
est consueta relinquere. 7 facilius
est ab ingressu qm ab arrepto itine
praue consuetudis reuocari. Sti
mulante enim eu pcta sua exagitat
consciencia consuetudo peccandi et
visus erroris instabile fcit luctacion

est diu huic viro ut abolescat
inueterata atqz diutina. 2ᵒ exponit
de adolescente euu.ᵒ qui pfectus
est apire in regione longinquam
et sigt quelib; peccatorem qui se deb;
corrige deb q tamqua fatuus iuue
nis recessit apire do neqz enim viam
sua corriget senior. qui po; dicere
nunqm mandatu pteriui ¶ 3ᵒᵒ expo
aug q senior dicat vetus homo
qui portat ymagine terreni hominis
et nouus iunior q celestis ymagi
nem portat nam quantumcumqz
annosus vl decrepitus iunior tm
erit apud dnm percepta gre nouitate
comilus. et hoc adhuc dupliciter
pt intelligi vl sic q in nouitate
vite ambulans no tendit ad inici
tum qd enim antiquatur 7 senescat
pe interitu est. hebr. 8ᵒ vl sic q qlz
quantumlib; diu fuit in sinuo dei de;
se reputare nouiciu 7 vix incepis
se. ecc.ᵃ 18ᵒ cu consumauit tunc
incipiet 7 oem aliu inqr ee pueritu
Vn luce. 22ᵒ qui maior est i vob
fiat sicut iunior. In cui figuram
frequenter in sacra scriptura iuniores
pelati sunt senioribus. Vnde aug h;
dicat. Iste iunior ppls gre filius
hic nouus cantor cantica noui hes
noui testamenti. Iste iunior. no
cayn sed abel. no ysmahel s; ysaac.
no esau s; isrl. no manasse sed
effraym. no hely. sed samuel. no
saul sed dauid. no senes iudices.
sed puer daniel. Et nondum q
adolescens debet corrigi et no a se
solo s; ab alio regi ppter sep.ᵉᵐ
Primo quia est etatis lascuior

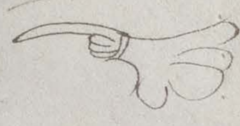
ecc. xj adolescencia et voluptas vana sunt et ideo non debet dimitti sui regimini ut dicitur prima petri v^o adolescentes subditi estote senioribus. 2° quia specialiter appetibilis. unde gen. xxxix. Mulier molesta erat adolescenti et ipse recusabat stuprum et ideo quia magis temptatur debet magis custodiri tamen ut non visitet ab aliis. unde ecc. xlii filia patris abscondita est ne forte ab adolescencia sua adulta inveniatur. Quam eciam ne visitet alios. prima tim. v^o adolescenciores viduas devita 3° assuetionis facilioris et ideo debet providere ne assuefiat in malo ut non fiat incorrigibilis. prov. xxii. adolescens iuxta viam suam gradietur et cum senuerit non recedit ab ea. scilicet precipue in bono. Trenorum 3° bonum est viro cum portaverit iugum ab adolescencia sua. 4° experiencie minoris. et ideo debet minimi ne decipiatur huius ecc. habetur in adolescenciore filio prodigo qui putabat sibi providere et incurrit periculum. propter quod salomon dicit se ignorare penitus viam viri in adolescencia. prov. xxx 5° est ingenii perspicacioris et ideo magis debet induci ad bona discenda. hinc est quod logica et sophistica est adolescentum sicut dicit beatus aug. de doctrina xana interim ergo quod possunt apprehendere talia discant. prov. primo detur adolescenti sapiencia et intellectus Job 29° ad lumen eius ambulabam in tenebris sicut in diebus adolescencie

mee 6° est affectus fervidioris et ideo sunt inducendi ut se exerceant in devocione quod senes non possunt ita unde iuxta cant. primo adolescentule dilexerunt te nimis. 7° est activitatis forcioris. et ideo movendus est ne ocio et inercia torpeat. Sic samuel conversatus fuit coram israel ab adolescencia sua in regendo populum primo regum xii^o et Symon cum fratribus suis expugnavit hostes israel ab adolescencia primo Machabeorum 16° tunc illi viam suam tangit. 3^m v: emendandi necessitatem vie eius nam correctione indigent quia eas eundo erramus unusquisque in viam suam declinavit et non oportet corrigere si in via domini ambularemus ezechiel xviii. numquid via mea non est equa et non magis vie vestre prave sunt. per viam autem intelligenda est vita. unde aug. nullo modo dicenda est via conversa quamdiu est vita prava. Ge. in custodiendo etc. postquam premissa est quod hic ponitur tercio et potest dividi. quia primo innuit humilem diligenciam in custodiendo. 2° subiectam materiam sermones tuos. dicit ergo In custodiendo etc. glossa premisit interrogacionem cum deliberacione et quia post meditacionem veniunt salubriora consilia subdit qui deliberatus et secundum aug. interrogat se et respondet sibi vel secundum amb. conciso sermone ad deum loquitur respondet qui prece ad deum delata hoc consilium dei inspiracione percepit quod iuvenis corrigere debeat adolescencius viam suam ut custodiat sermones dei. addidit

ysa 53 omnes nos quasi oves erravimus

amb9 ut nō p̄simōnis. s₃ digna
tionis diuīe remediū accedē. Mes
eni nrā ūboz celestiū conspsa se
minib9 que an̄ degn̄abat istr
pibus meliores cultus edere
fructusq₃ afferre incipit. Atten
dendum aūt ut ait glo₃ q̄ nō dr̄
in legendo ul' memorando simo
nes. nec ciā dr̄ infaciendo uel
implendo s₃ incustodiendo. Custo
dia eni omnia talia includit v₃
legere intelligē memorari diligē
implere ₇ estimare sicut tactū
est supius sup illo mandasti
mandata tua custodiri. Vn̄ luce
xi. bt̄i qui audiūt ūbum dei et
custodiūt illud ₇c. Et hec 3ᵐᵃ ūbā
augus. custodia ūboz intelligā
opaciō p̄ceptoz frustra eni custo
diunt memoia si nō custodiant
₇ vita. nam quidā ūbum dei te
nendo agūt ne obliuiscantur. n̄
agūt viuendo ut corrigantur
In toto corde. supius monuit
q̄₃ ₇ posuit rūsionē. h' ponit
rūsionis declaraciōm et diuidi
in septē partes sēdm. vii^es in
quibus consistit custodia sermo
nū dei que inhis sequentibus
septē u'sibus hui9 octonarij desi
gnant'. v₃ inexquirēdo dūm cordia
liter. cū timore repulsiōis in ab
scondendo eloquia simpr' cū recti
tudine intenciōis. in discendo ₇
iustificacōes uacat' cū ḡtitudine
recognicōnis. in p̄dicando iudi
cia gn̄alit' sine clau'ˡᵃ excepcōnis.
in adhēndo testionijs delc̄abilit'
sū cxᵗᵒ cōpacōnis inexcendo pre
cepta fidelit' cū studio discrecōis.
in meditando de iustificacōnib9
incessabilit' sine intrupcōe obli
uionis quo ad p̄mū tangit p̄mo
cordialem exquisicōnē 2° repulse
timorē ibi ne repellas. ī q̄sicōne
tangit 4ᵒʳ opis radicē q̄a corde
toto integritatē quia toto studio.
quia exquisiui finē quia te. d^r
ergo intoto. q. d^s quia correctio
consistit incustodia sermonū dei.
qui docent ₇ suadent deū querē
₇ mandata suare iō exquisiui te
₇c̄ ₇ peto ne repellas ₇c̄. ul' 2ᵐ
glō. q. d^s quia inhis correctio ē.
et iō exquisiui. q. exomnibus
pricip'. quesiui te ul' usq₃ ad ex
tremū quesiui te. Mondū āt
quia cor est p̄ncipiū uite origo
cogitacōnum radix affcōnū ille
dr̄ intoto corde deū exquirere. qui
ad h' totam vitam suaz cogitacōes
cōis ₇ affcōes volūtatis. pricip'
dirigit ut inuenire deū possit. sicut
eni minus deū amat q̄ aliquid
amat qd̄ nō p̄pt' deū amat. ut d^r
v̄bis aug' io confess'. Sic ille nō
dr̄ toto corde querē dūm q̄ excorde
aliquid querit inquo ul' p̄quod
nō desiderat eū inuenire deq̄nto
eni aliquid querit inquo deū nō
querit detanto cor inq̄rendo diuis'.
Vn̄ p' paralipōn 2° p̄bete corda
ura ₇ animas vr̄as ut queratis
dūm dūm ūrm. Secundum v₃
repulse timorē tangit ibi ne
repellas me. q. d ₇ si omnib9
quero te. tamē timeo inlr' ne
gligent' agere. negligens autē

scdm glo repellitur ideo peto ne
repellas me. Hic pt queri quo
dicat no repellit dns plebe suam.
Vn ap^l ad Ro xi. nuq repulit
deus hereditate sua al populum suum
abiit et cu pietas dei tanta sit qd
uenientem ad se repelle no possit.
qd sic suadet^r. si enim aliquis venit
ad dnm ipse fecit eu venire. si ergo
repelleret ipm eet sibi ipi con
trarius eu venire faciendo et re
pulsione faciendo eu non venire.
hoc aute est inconueniens dicere.
Item bts aug^l sup illo. Ro iv^o ius
tificati ex fide. d^r deus recipit confu
gientes ad se. alias eet iniquitas
s iniquitas no pt ee in deo i ^r
¶ Vnde bts ambr^o. Si deus re
pellit vniu quemq quem repellen
dum putat ¶ Videamus ne ex
cusacione ei tribuat qui cu seq
deum velit repulsus sit ab ille.
Ex hijs potz sic argui. Si deus
aliquem repellit. g^o vl venientem
vl no uenientem. si p^{mo} g^o no est
veniens. Si 2° hoc etiam stare
no pt quia frustra repellit^r qui
sine repulsione no veniret. no
veniens vl venire no curans
cu inconueniens dicit^r repelli.
quare g^o petit psalmista. ne repellas
me. Rndet^r q deus proprie loquendo
neminem repellit. s scdm aug^{us}
repellere dr qn adeo no trahit^r
et adiuuatur quid enim e repelli
adeo nisi no adiuuari hoc mo
dicitur indurare cor qn no emol
lit. ad Ro ix. Quem vult indurat
glo no impertiendo malicia s no appo

nendo gram. Vn aug^l. Sic^r sol i
elongacione sui actu indurat gla
ciem no impaciendo frigiditatem
s elongando calorem. Sz diceret
aliquis ex quo proprie loquendo nec deus
repellit nec indurat. quare volu^{it}
scriptura isto mo loquendi vti. q
sic sonat. ac si effectiue concurrat
ad ista presertim cu ex isto modo
loquendi multa sepe temptentur.
Rndetur q hoc fit propter quinq rones
primo ut homines habeant materiam
exercicij laborandi et sciendi 2° ut
qn no intelligunt recognoscant
ignoranciam suam et humiliores sint
¶ 3° vt postqm contigit intellige
gras agant et recognoscant no
a se hec sciam. Et ad ostendendum
qm miseri simus ex nobis quam
dependeam^l adeo ut eo humiliores
simus et totum bonum nrm attona
mus. ex quo enim sola dei gra no
iuuante et trahente sic recedimus.
et induramur quid tunc esset. si ad
hoc ageret effectiue ¶ 4° vt ex hoc intel
ligamus quam sobrium et pium re
quirat scriptura lectorem per quam
impij amplius excecantur. debe
mus enim de deo in bonitate sic sen
tire. q etiam si scriptura mirabiliter
sonat magis credamus nos no
intelligere qm velim^l minus
pie sentire. sicut d^r btus aug^l
infra sup i^o vbo pax multa dili
gentibus legem tuam et no e illis sc
¶ Potest etiam deus dici repelle
qn peccatis nris exigentibus iusto
dei iudicio mali ptribulaciones vl
mundus pdelectaciones nos adeo

retrahunt et repellunt. illi enim et
intendunt repellere et cum effectu
repellunt. hic autem est repulsio nisi
quod in hoc nimius proprie dicitur repulsio
quia non est simpliciter violencia nam
etiam quis voluntarie consentiret
repelli non posset. Congrue tamen
dicitur dei repulsio quam in penam prio
ris peccati fit eius iudicio omnis enim
pena adeo est de quanto est iusta ¶
Subdit autem amandatis tuis qui
exquisivi te et non possum invenire
te nisi servando mandata ideo pe
to te ne repellas me amandatis
tuis Cassiodorus .i. intelligendis vel
ab intelligencia legis vel secundum augustinum
amandatis implendis. Unde dicit
mandatis dei tuis atque arduis hu
mana non contempatur infirmitas
nisi preveniens eius adiuvet cari
tas ¶ vel secundum ambrosium amandatis
docendis et amministrandis tercia
a quibus negligens repellitur
ne tollat locum meliori ne sibi
contrahat offensionis plus unde
dicit ambrosius Consideremus quemadmo
dum bonus deus repellat sequentem
non merentur repelli et post multa
subdit merito repellitur qui male
deo dignus est. Maledictus autem omnis
qui facit opus dei negligenter
quia polluit magis et impedit
opus quod negligenter putaverit
exsequendum Consideremus ergo an
bonitas sic repelli ab opere negli
gentem nonne clemencior est qui
repellit medicum nichil proficientem
curis negligencia et desidia virtus
volnis semper inegro ut meliori
committatur medico quam qui negli
gentem retinet ad discrimen egroti.
Talis ergo negligens repellitur propter
duo. ne scilicet locum eripiat alteri
qui possit egrum bene tueri. et etiam
consulitur ne plus offensionis
contrahat qui ergo privatur mune
ris suscepti officio vel gratia non ra
piatur de manu dei de qua nemo
potest quicquam rapere. sed reiciatur. sicut
dicitur in psalmis. sicut volnerati dormien
tes in sepulcris quorum non es memor
amplius et ipsi de manu tua re
pulsi sunt. sic etiam tepidi evomuntur
ex ore dei ut dicitur apocalipsis 3° ¶ Sed
ex hoc possit dubitari quia ad hoc
magis esset petenda repulsio ut
non plus peccaret vel salutem a
liorum impediret ¶ Fundet quod intel
ligendum est ne repellas me hoc
ne permittas me fieri dignum
repulsione. Iniustum enim esset
et iusticie dei repugnans quod qui
ministraret indigne. coram deo
in officio gratus esset. non gratus
autem est satis a facie dei repul
sus et ideo ab amministracione non
repellere quempiam est ipsum ream
gratum hec et hoc petit.

In corde meo abscondi. Hic
ponitur secundum in quo consistit cu
stodia sermonum dei. videlicet in absc
condendo eloquia. fideliter cum recti
tudine intencionis. et dividitur.
quia primo tangit celandi mo
dum cum dicit in corde meo ab
scondi ¶ 2° locum celandum. scilicet e
loquia ¶ 3° celantis propositum
dicens ut non peccem. Celandi

modus consistit in tribus. s. ut res
teneat' secrete q' negat' inveniri.
ideo d' in corde. secure ut nō pos
sit accessus hr̄i. ideo dicit meo.
velate ut nō possit videri. Unde
d' abscondi. d' q' in corde &c. glā
q. dicat exquisivi te & mandata
tua & memorie commendavi. Sz qa
ut dicit bēs gg' depredari desiderat
qui thesaurum in via publice
portat. iō abscondi ¶ Sz dubi
taret aliquis quia ꝓpheta ꝑ hoc
q' d' se abscondisse nō abscondit
sz revelat ¶ Dic' q' dicendo hc' deo
soli in orōne qui hc' ꝑius novit nō
fuit hc' magis manifestū quam
ante abscondi inquā in corde cor
eīn sicut ē intimū corporis ita in
timit & designat secretissi'" homīs.
¶ Unū dē i.iiº cor hois īscrutab'le
& pc' cor. 2º qs hominū scit q̄
sunt homīs nisi spc' hominis
qui est in eo. & hinc est q' solus
deus d' scrutans renes et corda.
ppt' q' sapiēs. pūb' 6º d'. ad e
loquia mea inclina aurē tuā
& in medio cordis tui custodi ea
quādiu eīn dn sr' nō pōt īve
niri nisi adeo sz si cor exponat'
sicut ecc'a ꝑma d'. In ore fatui
cor illius, cor michi inīn si ea
que in corde sūt nō manent
occulta ¶ 2º ad celandū requi'
q' res ponat' secure ut nō possit
ab aliis accessus haberi. iō d'
meo nō alieno qui ei ꝑ cōsam
rem quā occultare desiderat
in alterius ꝑtate pōt manifes'
eius ꝑpria voluntate impedire

nō potit. cū illū aliūm ī ptāte
sua nō hēat sic. qū eam possit
revelare ꝑ libito ul' celare. Unū
Sen. qd tacitum ēē velis nemīn
dixeris nam si t' ipm nō impe
rasti quō ab alio silenciū spas.
Unū bēs Bnd'. sup cantica d' Stul
tus sum si fallacie labiorum alioru
gliam meā credidero. nam si ego
mendicare absit cū hēre voluero
nōne in tuo arbitrio ē improbitate
me ꝑut volueris ul' ꝓbare sz re
tineo apud me ipē eīn fidelius
īn suo ꝑmo n' michi eam credo
ipi potius reponō servandā qui
potens est depositū meū servare
in illum diē cautius ī custodiendo
fidelis in restituendo ¶ 3º ad ce
landū requi' q' res teneat' ve
late ut nō possit videri. iō dicit
abscondi hīc rachel abscondit
ydola pris sui sbē stramenta
cameli. ut d' gēn 31. Sic abscō
dere debemus bona nra. ꝑmo
aliis ut nc' laudando ꝑ vanam
gliam nec vituperando per in
paciam nob' turbacōm īducāt.
Unū ꝓpha dum dixisset de mltā'
dulce'ne quā deus ꝑficit ī se spe
rantibus ait abscondes eos in
abscondito facie tue a turbacōe
hoīm quid āt est ī abscondito
dicitur facie abscondi nisi sic bo
na sua celare ut nulli sint nota
nisi deo ul' cui deus voluit re
velare et ꝑh' homo abscondit'
a conturbacōe hoīm quia vix
aliquis turbacōm evadit vel
vane complacencie. ul' humane

displicencie sive bona sive male
ea que fecit fuerint acceptata
6° sic eciam debemus bona nostra
abscondere nobis ipsis sicut enim
caritas operit multitudinem peccatorum
et bona opera proximi tegunt peccata
iuxta illud ps beati quorum tecta sunt
peccata ut deus non videat ea ad
iudicandum. sic consideracio defec
tuum nostrorum et miseriarum tegit nobis
bona nostra ut non videamus ea ad
vane gloriandum. Igitur debemus
bonis que habemus defectus nostros
supponere ut plus attendamus
ad mala nostra quam bona. unde bern
bernardus. in quodam sermone quod tota
die est id quod in oculis habere insipiencie
cogitacione versaris esto magis
sollicitus ut scias quid desit tibi
et ea semper magis attende que
alius habet tu non habes eo quod hec
cogitacio te in humilitate custodi
at et a descensu tepiditatis elon
get magis autem accendat deside
rio proficiendi ¶ Nondum tamen
quod aliquando possimus bona nostra mani
festare vel dicere sicut fecit ezechias
dicens. Memento domine quomodo am
bulaverim coram te corde perfecto.
ysa 38 et Job dum ait pes fui
claudo oculus ceco pater pauperum
et cetera. Job 29° unde bern bernardus in ser
mone parallelo non inquid magno
opere cogites que tibi in oculis habere
nisi forte interdum ut gracias agere
possis et te novis debitorem ei
qui dedit. seu gracia consolacionis
cum id necesse fuit neglecta extra ex
fias ¶ 2° tangit bonum celandum
cum dicitur eloquia tua. ubi adverten
dum quod eloquia non sunt quecumque
verba sed delectabilia et placida.
unde cant. 4° eloquium tuum dulce.
Ut autem verba vere delectent et placeant.
debent esse probata non falsa iocunda
non tristia. suavia non dura. ar
dencia non tepida. prompta non
lenta. ornata non rudia. virida
non arida. vivida non torpida vel
sompnolenta Hec octo habent elo
quia dei sunt enim probata veri
tate ad credendum ut fidem confirment.
unde ps 18° eloquia domini igne
examinata. 2° sunt iocunda ad
audiendum ut exhilarando amoneant.
unde ps isto letabor ego super elo
quia tua et cetera. 3° sunt dulcia ad
gustandum ut amaritudinem exclu
dant. ps° eodem quam dulcia fau
cibus meis eloquia tua. 4° sunt
ignita vel inflammativa ad dili
gendum ut tepiditatem expellant.
Ie[remie 23] an non verba mea quasi
ignis et ps° eodem eloquium domini
inflammavit eum 5° sunt prompta
et veloxa ad expediendum ut moram
non protrahant ps 147 qui emit
tit eloquium suum terre velociter cur
rit sermo eius et cetera 6° sunt ornata
et pulchra ad contemplandum ut in
tellectum clarificent. gen 49 nep
talim cervus emissus dans elo
quia pulcritudinis 7° sunt rorida
et humida ad fecundandum ut ari
ditatem extinguant unde deut.
32° concrescat in pluviam doctrina
mea fluat ut ros eloquium
meum 8° sunt vivida ad operandum

ut ne dū a corpore s; etiā a morte
resuscitent. Ioh̄ .v°. venit hora ⁊
nunc est q̄n mortui audient vocē
filij dei et qui audierint vivent.
Hec igr̄ eloquia abscondenda sūt
nō quo ad v̄ba vl' doctrinam quā
continēt. s; quo ad dulcedines. cō
lacōnes. ardorē devocōnis. modū
inspiracōnis. illustracōes mentis.
fructū fecunditatis. ⁊ huiusmodi
spūalia ac p̄uata. Vn̄ b̄ns̄ in l'i in
ep̄la ad f̄res de monte dei. Cogitā
tis de deo ē bona sua nō ponere
in ore hoīm s; celare in cella ⁊ re
condere in consciā ut h'c q̄i tytulū
in fronte consciē ⁊ in fronte celle
semp̄ hēat. secretū meū m̄ secretū
meum m̄ h'c etiā vt' innuē beatus
amb's in h'c loco. d. caue ne diuicias
tuas p̄fidis p̄das ⁊ si amiciciam si
mulant nō illis apias interiora do
mus. nō reseres thesauros tuos regis
quos babilonij sciūt nō debēt ne re
maneat ut d'r simone p̄phīo ⁊ accipi
ant de semine tuo ⁊ faciāt spadones
in domo regis .i. ne seminariū v̄tutis
abscidant. lib° ille .x°. ponit celantis
p̄positum cū d'r. ut nō peccem tibi. ⁊
simil' q' diuisis motiuis eloq̄a di co
tingit abscondi aliū exemplar q' q' d'r
sapie .6°. nō abscondā a vob' sacrame
ta dei s; ponam in lucē sciam illius
neq; cū inuidia thabescente iter h'ebo ali
extimiditate vl' pigricia conf' q' d'r
luce .8°. nemo accendit lucernā ⁊ in ab
scondito ponit neq; sb̄ modio ali
extavancia vl' diffidencia. vn̄ b's
b'nh'. s'r cant'. simone .h;. vl' ex hac
fas hoiem quasi cū in eloquendū ex

his que suggerebat sp̄c. ⁊ si nō ī fide
li in'o cū fuerit animo reseruaret
ut h'ret q'd dicet de uno tractat'
ecce vox q̄i f̄ca est ad eū. donec hec
remiseris ad nō recipies. wlt ergo
d're p̄phia q' licet ex variis causis
diuina abscondam' eloq̄a ego tūc
ex nulla illar' facio s; solum ideo
ut nō peccem tibi variis at mod'
peccare cōtingit manifestando
dei eloq̄a sicut innuit in glo. Cassi
odo' dicens. Genus pcc̄i est īdig
nis p̄dicare ideo abscondi ut nō pecce
tibi qui dicis. nolite scm̄ dare canibus
⁊ margaritas p'ice ante porcos. Amb'.
ex d'r. vicium est secreta misteria īdig
nis wlgare ⁊ sic babiloniis thesauros
domus dūi ondere q'd ab aliq' fit vl' ad
ulacōe ut placeat ei cui wlgat vl' aua
ricia ut aliq'd lucret'. vl' iactancia ut plu
ra scire uideatur. vl' loquacitate ī cau
ta q'do dn's ī ewn'. compat regnū celor'
thesauro abscondito in agro hic ē the
saurus scīe ⁊ cognicionis quē cum ī
uenerit hō abscondit in corde suo nō
diwlgat. Sicut maria ɔs'uabat v̄
ba dn̄i ɔferens in corde suo. Et quia
tam abscondendo p'cemus eloq̄a dn̄i
q̄m etiam manifestando p't hō peccare.
Ideo b's b'nh'. s'r cant'. simone
dans aliqualē d'cam sic ait. sc'ie seu
sapie sine gr'a curacionis p'phia si
in hac q'uib; carē cum in regiitate
saluus p'prie possimus. p'mitte p'o
tinlonbus in salutem expendenda do
nant'. S; sane cauendū nimis. aut
dare q' nob' accepimus. aut q' erogā
dum accepim' retinē. Rem p'fō p'ri
mi retines tibi si vbi tā ple' ī uenit'

cum sis forisq nichilominus donis
sciē ꝛ eloquencie adornatus metu for
te a segnicie a' mini' discreta hu
litate obvium bonum qd' posset p
desse multis inutili ꝛ dampnoso li
gas silencio. ite maledictus q fru
menta abscondis in ꝑplis. rursus
qd' tuum est ꝑpgis i ꝑdis. Sꝫ prius
q infundaris tu totus semiple' fes
tines effunde nimis ꝛ vita ꝛ salu
te qm alteri das te fraudas dum
sana vacuus intencione glē ina
nis vento inflaris. a' trene cupidi
tatis veneno inficis ꝛ letali apos
tmate tingens interis ꝛ moriens.
Ex his pt colligi q quicumqꝫ hꝫ donū
spūale qd' dando nō minuitur ꝛ q
licite ꝛ conueniente sine dampno sa
lutis sue communicare pt ꝑximis. hoc ē
sine ꝑco ꝑcō. i. deq̄uo cius sit ꝛ eo q
peccet. vt ubi gr̄a si esset sibi ꝑoh
bitum ul' esset sanitatis sue pericu
lum illo nō debꝫ abscondē. Hinc bs
Bñ. sup can. sino. xlo. ondit quo
dꝰ sibi aduenit p grām. ꝛ vt ibidē
dicit seipm pdidit ne pdessꝫ. sed cum
dampno salutis sue alus pficere
nemo tenetur. ubi tm̄ aduertendum.
q nō ꝑpt quēcūqꝫ temptacōem sibi in
minere timet q's de vana glā ul' dis
plicencia hōm distractione animi
ul' aliquo hui' ꝑp ꝑiclm salutis
sibi times imminē dimittē debet p
dicacōis offm ul' alterius actus ad
edificacōm ꝑximi ptinentes. q'a ista
oportet iomn̄ actu timeri. ꝛ quēqꝫ a
liq's magis vane glātur detractur
nitate qm̄ ali' depdicat. Vnus in
heremo qm̄ alius imundo ꝛ ideo si

ꝑpt tales timores ista debent ob
mitti nō ul' nūqꝫ possꝫ q's secure
aliqd attemptare ¶ Non sꝫ g' cūctā
da talia. nisi q's tantā infirmitatē
mise exptus sit. qd' talia ul' ex' mo
ta sine gn̄ mentis wlne nō euasit.
Benedictus es dn̄e. Hic ponit
3m. inquo consistit custodia
sinonum di vꝫ in discendo iustifica
ciones vitat' cu gratitudine recognici
onis ꝛ diuidit' quia p'mo exhibet
gratitudinem. 2o petit erudicōm ibi
doce me. Cōmendat g. p'mo deum
ut bonū bndcs es. 2o ut largum
dicens dn̄e. ꝛ ex his q'a bonus est
desiderat opus pium q'a d' doce me. ꝛ
quia largus petit frm̄ magnū videlꝫ
iustificaciones. Primo g' cōmēdat dm̄
quia bonū. nō tm̄ est bndcs nisi de
quo bonū dr̄ quia si demalo. ut tali
bonum dicet' nō bn̄ dicet'. nec quis
addicente ne q' adeū recq' dr̄. q'a falsi
tas nō pt esse bndc. d'. g'. bndcs glo.
q. d. q'a hēo eloq'a grās ago dicens
bndcs es. i. laudatus qui gr̄as das
ul' pt sic cōtinuari. q. abscondi elo
quia tua sic q nō valui ea dicē. sed
ne aliq's credat qd' ad cōmulandū
scām eciā opa dimittē io laudo te
ut doceas me sp̄ facē iustificacōes. ꝛ 2m
huc mo' ꝛ sꝫ q d' bndcs es est cap
tacō beniuolencie. cū q nōndū qd
bonū opus huis spem boni nō te
nō dimittē ꝑpt' sꝫ q alius male iu
dicat dehoc nisi ille ex infirmitate
sꝫ faciat ꝛ iste possit hoc differre vel
dimittē sine dampno salutis aut
grē sciit g'. ps. ta sic sapiēs postula
tor. p'o de susceptis bonis grās ag'

nota quo deus dicatur benedictus

ne sit ingratus et postmodum maiora pe
tit si cum de susceptis bonis ingratus
est ampliora recipere minime meretur. Dicitur
autem deus benedictus secundum glossam dupliciter scilicet in natura sua
vel in suis et hic multiplex sicut elici potest
daniel 3. ubi postquam premissum est quod sit
benedictus et laudabilis et superexaltatus in ge
neralia. subditur et benedictum nomen glorie tue
quod est sanctum ubi designatur quod sit benedictus
in sua natura essencialiter. et demum subditur bene
dictus es in templo sancto glorie tue. Designat
benedictus a sanctis in gloria specialiter. deinde autem
dicitur benedictus es in throno regni tui. designatur
benedictus a bonis in ecclesia spiritualiter
Ecclesia enim ... dicitur regnum suum matthei xiii. tol
lent de regno ... eius omnia scandala. deinde
non subditur ... benedictus es qui intueris
abyssos. de... signatur benedictus quo ad
dampnatos in iusticia ¶ Sed dices
tamen non bene... dicitur ab illis sed pocius ma
ledicitur et blasphematur. Apocalypsis 16. estu
averunt homines estu magno et blasphe
maverunt nomen dei habentis potestatem super has
plagas. Respondetur quod licet deus quantum est
in eis maledicatur ab eis. istud tamen cedit
ad laudem dei quod enim impii et iusti sic
omnino difformes et contrarii voluntati divi
ne hoc est signum testimonium et argumentum
quod deus est pius et iustus ¶ Deinde com
mendat deum ut largum dominum dicens domine
dicitur enim dominus qui dans munus vel dans
minas vel qui domans. propter primum dicitur genesis
22. dominus videt id est deus tribuens omnia. et ob hoc
est ei gratiarum actio impendenda. psalmus quid
retribuam domino et cetera. propter 2m quia dat minas
est timendus. unde malachie 1. si ego
dominus ubi est timor meus. propter 3m est ei o
bediendum hic paulus domatus a
sevicia sua dixit. domine quid me vis facere

Act. ix. Tunc ibi doce me quia deus bonum
est desiderat ab eo opus pium. mihi enim
opus est nescientem instruere. dicit glossa. doce
me. Cassiodorus neque sacram erudicionem
viribus suis dare permisit benedictus es.
et demum subdit doce me. quia 2a glossa
in speciosis cordi assit audientis ociosus
est sermo doctoris. unde mathei 23. unus est
enim magister vester christus. et hoc probat augustinus in
libro de magistro triplici signo. primo per hoc
quia sine omni doctore vel doctrina ex
teriore contingit hominem ad scienciam pervenire
oportet ergo ponere aliquem alium doctorem.
2o per hoc quia quandoque homo discit doctore legen
te quod ipse legens non intelligit hoc autem
esse posset non. si doctor scienciam causa
ret nichil enim dat quod non habet. 3m signum
est quia doctore faciente quicquid potest
scolaris tamen non statim sciens efficitur
sed postea cogitando et consulendo lumen
racionis in eo sciencia generatur ¶ Notandum
tamen licet ipse omnem adiscentem doceat
hoc tamen varius modis facit uno enim modo
docet per se ipsum, propriam sine alico coagente
inspiracionem. 1a Johannis 2. non necesse habetis
ut aliquis doceat vos sed sicut unctio eius
docet vos de omnibus. 2o docet per racional
creature cooperacionem ut angelum vel ho
minem. sic moyses doctus est ab an
gelo. et paulus ab anania. 3o docet
per rerum consideratam contemplacionem job
xii. interroga iumenta et docebunt te
volucres celi et indicabunt tibi. 4o do
cet per experimentalem percepcionem hoc modo
didicit christus ex hiis que passus est obe
dienciam. Ad hebreos v. Licet autem ad sciendum
aliquid de iustificacionibus possit homo a
liquo modo iuvari paraciuaz racionalium
excitacionem vel aliarum rerum contemplacionem

vacit tñ ⁊ expimentali notia· ul' ac
tuali imple°ce doceri nō pñt ul' disci
ipē iustificaces nisi p dī donacōm
⁊ erudicōm ideo illam desiderans
d' doce me·q·p experienciam pax
qualr tu soleas iustificare vl' quō
debeam iustificacōes face· vn̄ bt̄s
Aug°· Cum iam abscondit icorde
qd' nō fecisset nisi añ didicisset qd g°
adhuc q̄rit ea discē ñ q̄a vult ea fa
cienda discē quō discat eas q' faciūt
nō quō hij qui tantū meminerūt ut
habeant qd loquant̄. addr aut' tras.
s· aug° q̄a iusticie q̄ nō sr dcā h fcā
iustie· s· opa iustor q̄ impat ds licet
a nobis fiant tñ iō dnr̄ di q̄a nisi
ipō donante nō fiūt. Jnco aut' q·p
te iustificacōes di magnū fm̄ pet
ymo maximū opus di· vn̄ bt̄s aug°
sr· Joh· ie· maiora hor faciet dr qd
maius opus est q· ex impio fiat
iustus q̄m creare celum ⁊ t'ram· hinc
icolleca dr· Ds q' oīpotenciā tuam
parcendo maxime ⁊ miserando mai
festas· Sed posset dubitari ex quo eī
iustifico impij est pticulare bonum
vni° hominis videt' eē min° bonū
creacioē celi ⁊ t'e q̄ est bonū vniu
si· Jtem maius opus videt' exem
plo aliq' face qd' fit icreacione q̄
ex aliq° aliq'e· quale aūt nō fuit
qd' fit ⁊ iusti°· Jtem glorifi° hominis
videt' esse maior iustificace q̄a mi
nimus iregno celor maior est maxi°
hic ut dr Mt° xi· Ad istud rn̄d; bt̄s
thō· ⁊. 2e q̄one cxiij ar° ix· intendēs
q· expte modi agendi opus creaci
onis sit maximū in quo ex nichi
lo fit aliq'· s; si opus dr magnum

ꝑpt magnitudinē ei qd' fit tunc ius
tifica° impij q̄ tiat ad bonū eternum
diuine pticipacionis maius opus
ē q̄m creacio celi ⁊ t'e q̄ tiat ad bo°
nē mutabil' ⁊ hoc ɔfirmat p aug°
sb iūgente in loco allegato celum ⁊
t'ra transibunt salus aūt p̄destinato
rum ⁊ iustifi° pmanebit hoc idē con
firmat bt̄s thō· sr̄ e° distinccē xvij q̄e
1ᵃ ar° pimo q̄a in creacoē fit res
2° eē nē q·ē min° q̄ eē grē qd' datur
⁊ iustifica° ad argumentū de glorifica
dr bt̄s thō· qd' scdm q̄ntitatē absolu
tā glifica° maius opus est q̄m iusti
fica°· S; loquēdo de mag° [illegible] 2° q̄n
titatē pporcionis· 2° [illegible] q̄ aliū mo
dr parus ⁊ miliū mag° [illegible] sicmō iusti
fica° est maius op° [illegible] q̄ glificacio
q̄a in iustifice plus de dignie datur
impio q̄m in glificace adda° iur
to· ⁊ cōfirmat hoc pbtū Aug° ibidē
dicentem· Judicet qui pt vtrum sit
maius iustos anglos creare q̄ im
pios iustificare· certe si equal' ē vtrūq
potencie i° ē maioris mīe· S; cū hec
scōr doctor dcā multa dubia occur
runt· p° ex hoc quia ī iustifice etiam
est creacio rei ex nilo v; grē· 2° ex h°
q̄a ex p̄ma pbacōe Aug°· ⁊ thō° nō est
pbatum q· iustifi° impij i t'm casu
ul' dampnandi p'ccā est; maior cā
cōe q̄a nō tiat ad bonū etiū ut p̄
Jtē ex h' q̄a celum ⁊ t'ra 2° essenciam
eternalit' pmanebunt lic transibunt
2° aliq' disposicōm accitalē· e° dubi
de pbacione vltī thō° sr̄ e°· Ex hoc eī
videt' sequi qd' eē accitale quale est
eē grē sit maius eē sbali qd' est esse
nē· S; si dicē ɔtrium huius ī t'm mag°

dubium occurreret q̃a sequeretur qd' mi
bonũ est: nobis factũ in redemptione
q̃m in creacõe. 7° ex hoc q̃a in glificac̃e
magis videtur elevari tam intellec̃s
q̃m voluntas hominis sup statum
viatoris iusti q̃m in iustificac̃oe iustus
elevetur sup statũ peccatoris. 6° ex hoc
spaliter de quo vi Aug. q̃a in creacõne
instor angelorum creatur tam nã q̃ grã
In iustificac̃oe vo sola grã. Ad evidenciam
g° ista dubia videtur posse dici in materia
ꝓposita qd' iustificac̃o impii sit maius
opus et maius q̃m creac̃o celi et terre. i.
maxime appciandũ nõ solũ peccatori
s; eciam cuilibet creature ronali ego enim
magis debeo velle iustificari q̃ nul
le celos creari vl' iustos glificari
Sic cũ peccm est ita malũ q' mg debeo
velle totũ mundũ destrui q̃m mi
nimũ peccm committere se ut vi q' eciam
mg debeã velle nichil creari quã
peccm cõtinuare q' sic pt suaderi q̃a
quel; racional' creatura mg deb; vel
le honorẽ dei q̃ omnia bona creata
i g° vitacõm et exclusionẽ divine in
honoracõis q̃m quorumcumq; bonorum
creacõm. cõservacõm. pfcõm. vl' con
summacõm. Isto mõ omnia argumenta
mota solum pnt pr illo qd' motũ est
de oro° ul' collecta. Ad q' vi posse dici
q' q̃a iniustificac̃o impii misericor
di mg app; bonitas dei q̃m in qua
cumq; rerũ creacõe. Quod in misericordo
impio dr maxime manifestare oĩ
potenciã q̃a omnib; creatis nõ appa
ruit illa bonitas qd' deus possit ma
lo benefacere vl' sic dr b's tho. 2a 2e q̃oe
art. 10 vl' ad miam ptinet q' defc̃
alior sublevet et hoc est maxime

sionis. q̃a g° deus omni defectui solus
revelare pt et convenit pmiam de
fectus contractos amovere et eos quo
q's incurrit abstrahere et reddere tem
que de se defectibil' est indefectibilem et
indefectibilem q̃ nullus alius pt in
plus manifestat omnipotenciã suã.
In labiis meis et c. Hic ponit e[tiam]
tum q° cõsistit custodia sermonũ
dei vz in pronunciando iudicia
generaliter sine clausula excepcionis.
et tangunt hic 3a vz pdicacionis
aptum instrumentum in labiis meis
instrũ cognitum exercitũ q̃a p nun
ciat exercitũ debitum obiectum quia
omnia iudicia obiecti vim funda
mentum vl' principium q̃a ois tan
dem g° in labiis meis. q. d. q̃a excau
disti me docendo iustificac̃oes nõ ab
scondi talentum michi traditum s; in
labiis meis et c. vl' 2m glõ abscondi
eloquia tua in corde et cũ tpe vidi in
labiis meis glõ cordi contineo pro
nunciavi. Vl' dr in labiis non de
palato vl' lingua. q̃a sicut labiũ
est extremũ instrumentũ locucõis
sic ipse reputat se extrinsecũ et q̃ vl
timũ morem pdicacionis pnunciat
in eo debitus ordo ut prius discat.
et postea doctus doceat. Ecc̃ 18. ante
loq̃ris disce. s; multi faciunt opposi
tum dr Jo in prologo biblie sola scripturarum
ars est q̃m sibi passim omnes vendi
cant et c. vide ibi dr at in labiis. pla
bia enim datur signum amoris videl;
osculi. fit clausura et apcio oris. fort
lenitas vl' duricia vocis. p pr° designatur
qd' pdica vl' pnuncia iudicia dei de
bet signum esse dileccionis et circa sien

quia ut d^t bs grg omilia ewn^gelij
xvij. qui caritatem erga alterum n
habet predicacionis officium suscipe nulla
tenus debet hinc Judith ix^o di-
paries eum ex labijs caritatis
nuce. Per 2^m designatur quod predicatio debet esse
opus discrecionis et circa ea exerci-
tari malachie 2° Labia sacerdotis
custodiunt sciam. Et in ps. Pone
domine custodiam ori meo. et ostium
circumstancie labijs meis. Quod autem
est ostium circumstans nisi apercio vel clau
sura cum debitis circumstancijs facta ex
vera caritatis radice. Hic can^ticorum iiij^o
dicitur sponse sicut vitta coccinea lab
ia tua ubi per vittam datur intelligi de
bita restrictio per colorem coccine
um caritativa dilectio. Per 3^m videlicet per la
bia formatur levitas vel dulciacio
cis designatur dulsitas in modo
predicacionis contra 2^m vim grg. 2° pasto
ralium. Sepe nocet alijs quod alijs prodest
quia non una cunctis exortacio
congruit eo quod nec cunctos par
mos qualitas constringit et medicamentum
quod hunc morbum imminuit alteri
vires iungit proqualiter genus audien
tium formari debet sermo doctorum
Quartum ad 4^m tangit ministerium et ma
nifestum exercicium cum dicitur pronunciam
.q. iusticiam quam tu dedisti non ociose re
cepi sed eis ad debitum finem usus sum
quia pronunciavi .i. procul nunciavi
ps eodem pronunciabit lingua mea
eloquium tuum. ut sim nunciu
nuncius non auctor sinonum unde apli
dicuntur missi. Et apls 2^a Cor. v. pro
quo legacione fungor vel pronunciam
.i. procul nunciavi. unde glo. pronun

ciavi alijs ¶ Et nondum quod veritatis
pronunciacio debet fieri. primo intelligibiliter sine
obscuracione job xxi. per singulos gra
dus meos pronunciabo illum quasi
distincte et sine involucione. 2° debet fieri
audacter sine formidacione. Leui^t^ici xiij.
si viderit hominem sanatum coram facie
pronunciet eum mundum. 3° debet fieri con
stanter sine mutacione. ps. usque nunc
pronunciabo mirabilia tua. et usque in
senectam et senium. Quantum ad 3^m tang^it
circumstancia pronunciandi debitum obiectum cum
dicit omnia iudicia et videtur notabile quod absco
dit eloquia que declarant et pronunciat
iudicia que tirent plus autem designari
videtur quod etiam si idem verbum sit
declarabile quo ad aliquos et terribile quo ad
aliud sic bene contingit adhuc tunc
est timorem conceptum quem consola
cionem exprimere vel narrare. monet
autem hic bs Aug. dubium cum in eloquijs
dei omnia contineantur tam iustificaciones
quam iudicia. Cur quamvis propheta iusti
ficaciones dicere qui eloquia dei ab
scondit in corde et omnia iudicia se
dicit pronunciasse et quod est mirabilius
quod ea nesciebat que deus precepit homi
nibus facienda ut sunt iustificaciones
que sunt facere iusticiam vel opera iustorum et scie
bat ea iudicia que sunt abyssus multa
et inscrutabilia. sicut dicit apls. O altitudo
divinciarum sapiencie et sciencie dei quam in com
prehensibilia sunt iudicia eius. Et videtur
Aug. quod eloquiorum absconsio et iu
diciorum pronunciacio non sunt contraria corde
enim creditur ad iusticiam. ore autem fit
confessio ad salutem. maxime si quilibet
eorum fit in tempore suo. Sed quod cum illis
conveniat quod adhuc velit dicere iusti

ficacões d' bis Aug. qd nō inuenit ñ
ut velit eas discē facit nō retinendo
in memoria vl' loquendo. Querit ec' bis
Aug. quō q̄s possit omnia iudicia
pnunciare cum in hac vita nulli cō
cedatur oīa iudicia scire lic; enī dn̄s
aliq̄ iudicia sua viris sc̄is i scrutabi
lia. de gr̄a nōnull' reuelet amicis.
nulli tñ omnia. Amb. d' q' ipsus iste
intelligit in psona xpi q̄ oīa iudi-
cia pris nouit. Id' Aug. resp; dupli-
q' etiā i fideles sciunt oīa iudicia
in summa. i. illā vltimam cōclusio
nem i sūmā omn iudicior. de bonis
i mal' de quib; Mt. 25. dr. Venite be
nedicti i ite maledicti i c. Aliter resp; fa
ciendo vim plus qd ppha nō d' pnū
ciaui omnia iudicia simplr s; omnia
iudicia oris tui. i. q̄ tu dixisti pos tu
um h' aūt os intelligi vbum icar
natum qd dr os pris. Cant. i°. pmo
Osculet' me osculo oris sui. i. det in
signum amoris vnione vbi vl' os
doctores. Mt. v°. Apiens os suū docebat
eos. vl' os di dr os cuiuslib; pphe vl'
alterius p quē loquit'. Luce. i°. sic locu
tus est p os scōr. Ie. xv. Si sepauis
p̄ciosum a vili q. os meū eris d' g. p
nunciaui oīa iudicia oris tui. i. null'
eor obticui q̄ tu quocūq; mō intelli
gere dedisti ul' reuelasti.

In via testimonior tuor. Hic tāg'
t' in quo ɔsistit custodia sermon
di vz in adhīendo testimoniis gau
deat sī ex ɔpacionis i hic tangit cā
sa. gaudii varietatem i via testimo
nium. s. plurium nō vnius suauitate
delectatus sum gnditate. sic i omib;
diuitiis d' g° in via. q. dicet exequi

sum te absondi eloquia dixi tu uel
petiui doceri iustificacões. pnuncia
ui iudicia et q̄a hilarē datorē di
ligit dn̄s nō fieri hec extristi' vl' neci
tate s; delectab' vñ in via testimonior
tuor delectatus sum vl' ɔtinuatur
sic. i iudicio sol; fieri pductio testiū
vñ qui bonos testes h̄t securus et
gaudens expectat iudicium. ppt' hec
vñ seq' in via testimonior. Vbi nōn
dū q' testio'' dr rei q̄ de se nō scitur
palia possi'' i rōna'' tuti. et si agi
de re multum desiderata i amabili.
tunc q̄nto maior certitudo h̄et' tan
ta delecta' i gaudium maius ē cū
enī omēs hoīes scire desiderant cer
tum est qd sit dubita' de re ē pena
i maxi' q̄ desideat' scire iux' i° Iacobi
p°. qui dubitat silis est fluctui ma
ris sic certi' q̄ est dubitaconis exclu'
est hoīs magna ɔsola' planū āt
ē qd de his q̄ s' fidei nō h̄em' ɔuīt
sciam nā lic; aliq̄ pauci hoīes de ali
quib; art' fidei i aliis credendis aliq̄
lem sciam h̄eant. maior ps tamen
nō h̄t i soli fidei innitit' i etiā q̄nt;
intelligentes de multis nō habent.
io pitetu'' i cōfirmacōe hōim dedit
dn̄s miracla i sig. vñ marci. pdica
uerunt vbiq; dn̄o cooperante i sino
nem cōfirmāte sequētib; signis. S;
adhuc maior incerti' est in singula
rib; suppoita ei certitu'' omi que scā
tur etiā tenet i q' omis fideles i cari'
ɔentes saluent' i alii dampnent'. Ad
huc est cuilib; magnū dubium de
se iam i i posterū vtrum vz sit i ca
ritate ul' erit. Et q̄a qui sapiēs est
suam btitudinem p omib; debet

appetere pat; q sit despare de illa ē
summa & extrema miseria sive
hoc in viatoribus capiat sive in
dampnatis sic quanto q̄s scd̄m rō
nem magis dubitat tanto huic
miserie vicinior est. quanto aūt plus
v'e certitudīs hēt tanto beatitudini p
pinquior est & excertā mito tanto
amp̄ consolatus. vn̄ Bñh' ī sinone
q̄ potit elcīs ēē

Cū g° sit multip'r
testimoniū v; vnū congregacioīs
in qua q̄s est & opor; hoc hr̄e. i. thy.
c°. eciam si nichil boni faciat tm̄
ut malum vitet. hinc. i. thy. 3° opor;
ep̄m bonū hr̄e testimoniū eciam
ab hiis qui foris st̄. scd̄m testiom
p̄lati ul' pris sp̄ualis sub quo q̄s
est qd' lic; nō sufficiat tm̄ aliquo
mō pficit. qd'cūq; enim ligauerit
claue nō errante ligatum est & i
celis. & qd' solueit solutum ē. m̄t.
xvi 3m est testimonium consciē. ppe q̄
in hoīe est & q̄ eciam erronea ligat
aliquo va aūt glām & magnam fi
duciam prāt. 2e corīt. p° glā nr̄a h
est testimoniū consciē nr̄e & i°. Joh. 3°.
Si nō reprehendit nos cor nr̄m fi
duciam hem' ad dm̄ q' q'cq; peti
erimus accipiem' ab eo. Sz quia
nullū illor testimonior certitudīez
p̄bz. sic d'r a ap'ls i. cor. c°. Michi pro
minimo est ut a vob iudicer. q°
ad p'm testiom congregacioīs. nec ab
humano die quo ad 2m v; p̄lati.
sz neq; meipm iudico. quo ad 3m s.
ppe consciē. vnde sbd'r q̄ aūt iudicat
me dn̄s est. Iō ppha nō d'r se delcari

ult' sic in omnibz diuiciis. qi dicat
lic; aliq' cōsolacionis p̄beant nō
tamē & tantā & talem. Sed in via ī
q't testimonior tuor hoc itaq; testi
moniū di q'a d's uerax est. Joh. 3°.
& testiom eius vm ē. Joh 8°. Si ego
testimoniū phibeo de meipō testiom
meum vm̄ est. Dnic dubium ex
cludit & plenā certitudinē tribuit. tes
tionia ei eius credibilia fcā st̄ nimi.
Queret aliq's aut; q're certitudo qua
d's p̄bz hoī de salute d'r testimoniū
& nō magis notificacio ul' scīa. Dicen
dū e° nondum q' d's dupl'r certificat
hominem de salute sua vl' aliquo
ignoto alio. Vno m° manifeste reuelā
do vl' intellectuali visione vl' eciā hu
mana ipi' locucione. Primo m° certus fuit
Ysayas pe. q' velox est; depositio tabnaculi
sui scd̄m q' dn̄s ih'c xp̄c significa
uit sibi. 2e pet. i°. necnō & paulus
qui dix. Scio cui credidi & certus su.
& h° certificacio nō ita pp'e d'r testimoniū sed
mag' reuelacio. maxime qn̄ est visio
intellectual' q'lem beati hn̄t ī pria. illi
eni nō dn̄r hr̄e testimoniū q'a veritatē
ī se vident. Vnde iudex qn̄ videt om
sū hoīem nō inquirit de omisione
q̄ de se app; sz de omisore qui latet.
2° m° d's certificat hoīem nō ondendo
vitatē ī se sz p alia iudicia & hec ad
huc dupl'r aliqn̄ dando intellectum scrip
ture p hoīem ul' p studiū ul' p reue
lacōm alicui' sci q' dn̄m suū miraclo
pbat sic de multis scīs legit' & h' co
gnic d'r testiom di licet nō sit soli
di qn̄ eciā nih' creatura coopat. Alit'
certificat d's hoīem p signū a se solo
datum sic miro mō qn̄ eleuat in

tellēm p contemplacōm. vl' attendit
affcm̄ vl' quietat a' securitat ꝯsciaȝ
ȝ ita de aliis. vn̄ btūs bnh̄. i simōe
de vij mīs vl' panib; d' qnq; deus
sic corroborat ȝ cōfirmat cor meū
ut nulla penuria meītor nll'a cō
sideracio ꝑpe vilit' nō abyssus iudi
cior dī nulla estimac' celestis subli
tudinis ȝ abaltitudīe spi detere
aīm meū possit. Et licȝ v'bum pn̄s
de p'mis testimoniis possit itellig'
eo q' eciā dī st. pt tamen nō icongrue
dici q' spālit' de scdis loq̄tur dū d'
tior. i. q̄ st in medie' ȝ a te solo. il
la eciā delcābiliora videnc' v'pote de
fonte nō de riuo manancia dulci'
enim amir est nutriri filiū q̄m nu
trice. Vn̄ Ioh̄. cano' ep̄c. Sicienti
lacius ē de fonte q̄m de riuo sitis ar
dorem extinguē vina quoq; de p'mo
dolio sūpta natiuū sapore ꝓtendūt
melius q̄m in alio' sepe trāsfusa. Ulte
rius adu'tēdū eciā testimonia sint
delcābit' q̄re dicat se i via testimo'
ȝ nō in testimoniis delcāri pt dici.
Uno q'a testimonia de quib; dcm̄ ē
a deo ȝ de celo veniunt d' se ī eorū
via. i. aduentu delcāri. Aliter q'a scdm
Aug.' natiuitas ȝ passio xp̄c st testi
monia dī quib; q̄ntum nos dili
gat ondit ȝ via illaȝ scilȝ natiuit'
ȝ passionis sic xp̄c q' d' ego sū via
ido d' se ī via id est xp̄o delcāri vel
pt dici ad lr̄m vn̄ Aug. q' ꝯsq' nati'
ȝ passio xp̄c st testimo' ȝ ad h'ndum
fructum eoꝛ vl' gaudiū oportet
nos memorando meditando ꝯpaci
endo imitando venire d' se in uni'
moī vns ȝ exitus delcāri ex quo ei

incarnac' ȝ passio xp̄c fuint maxīm'
ȝ euidentissimū indiciū ȝ testimo'
amoris dī ad nos hoīes ideo. vel.
posse dici q' sic in spāli vl' in singu
lari sit maxi' testimo' diuini amo
ris ad hoīem quecūq;. q̄n quis ad
illam passionem multum afficit'
ȝ xp̄o impaciēdo vl' ꝯpaciēdo ꝯforma'.
Aliter d' scdm Cassiodo' q' xp̄c i quo
st oīs thāuri sapīe ȝ sciē abscondit'
ē via testior' ipē eciā scdm humanit'
est via. Ioh̄ 10. ego sum hostiū ȝ scdm
diuinitatē est ueritas testificās d' q'
ꝓpria se ī via delcāri. i. in humanitate
nolens aliunde ascendere sȝ solum
intrare p hostium. Aliter d' glō testi
moīa dī st eloq'a scripturarum ꝓph
q' apli ȝ doctores vie st testimonior
vl' eciam ipamet eloq'a dnī vie q'
niam de ipō loquntur ad ipm̄ ducūt
in quo ȝ impleta st/vl' pt iste v'sus
legi in ꝑsona mrīm qui ī via testimonior
q̄ s'ebant de fide xp̄iana vl' testimonior
p q̄ icti erant q' martirum est ꝯ eis via
ad glām tm̄ delcābant' q' ibant
gaudentes a ꝯspcū ꝯcilij q̄m digni
erant p noīe ihu vl' q'a diffic'le diui
tes intrabunt regnū celor' scriptum
est ȝ p ꝯsequns delcābilius scdm roȝ
cum lazaro hic in vita mala recip'e
q̄m bona cū diuite. Tunc ibi del'
tatus sum tangit gaudiū suauitate
vbi nōndū q' delca' puenit ex ꝯuenie'
ꝯuenientis cū ꝯuenienti pcepta ur'
cognita. nichil aut est ꝯueniencius
nr̄e intellectuali q̄m deus tn̄ q'a mich'
magis ūm̄ ad ꝯsūandum a defcū
ad p̄mouendum in p̄rofcū. ȝ ad eff'
ctualit' p'ficiendum nec aliq'd sacia

tũ ⁊ impletiũ eius est sicut deus.
Dum vo quia nichil cuicũq; nẽ
intellectuali tam cõforme ⁊ tam c
iungi[le] cõ̃lia eiũ sᷓt oĩo dissilia
⁊ improporcionabilia q̃ũ[m] est de se.
Angli vo cum aĩab; hũanis vl' c
q̃uiso aĩe cũ anglis. ⁊ si maliquib;
ꝑpetatib; cueniant inquib; nõ
cueniunt cũ deo sᷓt tũ creãte ad y
maginem dĩ nõ alterius ⁊ ideo exẽ
platũ nulli est tam cõforme sicut
exemplari et eciã nulla nã intell'
tual' est alteri tam ymbil' sicᷓ deo
quia solus deus pt sibi illabi ꝑ es
senciã. Sequit' g' q' nichil sit tam
delcãtiũ spc. sicᷓ d's. vñ eciã hᷓ aliq
res q' possit eẽ cuicũq; rei delcã[lis]
nõne adeo. si aũt ꝑpt bonum q' hᷓ
adeo est aliq' delcã[le] nõne d's mag'
cũ pillum voluit d's sciam dare ad
intelli[dũ] ꝯmo d's incitã põm ap
hensiuam delcãt. ps delcãsti me d's
infcũra tua nõ tam ꝑpam faci[do] de
lcãblem q̃ũ te ipsa cõiungẽdo. vñ
Bũh insinuãe. qualis insole splẽdo
rem in flore pulcritudinẽ in pane
sapore s; adeo h omĩa data sᷓt. nec
dubium q̃ũ amplius sibi reserua
uit q̃ũ creaturis dedit. vñ sapiẽ
xij. O q̃ũ suauis est do[e] spc tuũ
qui ut dulcedinẽ tuam infilios
demõ̃stres pane suauissimo ꝑstito
de celo ⁊c. S; q'a d's aliq̃ũ cuiungit'
spũi racio[li] ul' ꝑns est q̃ũ tũ spc
actualit' hec nõ ꝑcipit ⁊ ideo n[e] hᷓet
delcã[e] actual' sicᷓ p; in infantib; lap
sõ. ꝑpũa se d[e] in via testimonior
delcãtum quia ꝑ testimo[a] cogno
uit tam conuenientis boni s. dĩ ꝑñ

ciam ⁊ cuiunccõm r[e] hᷓnt expñcia de
lcãcõm. Secundum eciã q' testimo
nia dĩ dup[r] delcãnt. pmo quia de
pñcia tam magni boni ctificant
q' v; iam sit ꝑns ꝑ grãm ⁊ spei cer
titudinẽ auget de pñcia futura ꝑ
glãm. 2[o] q'a tollunt vl' infirmant
testimo[a] de cõrio v; peccõ ꝯmo ctĩ
ficant q' iam sit dimissum quo
ad culpam ⁊ ꝑtea oĩno dimitter'
ad penam ⁊ ꝑpendat quib; g̃ũti
dilccõnis ⁊ gaudij ꝑbeat. quãdo q'
intota vita sua habet tot signa
tot testimonia ꝑietatis sue ⁊ in
dignacõis dĩ q̃ tam multa sᷓt q'
possent hoĩem in desꝑacõm po
nẽ q' tunc d's dat sibi testimo[m] pie
tatis ⁊ dilccõis sue. sicᷓ in filio ꝑdigo
pt manifestius appere. fuit enĩ ex
multitudĩe peccõr deiectus q' vix p
terat sꝑare de statu mercenarij ⁊ q̃ũ
ta signa ⁊ testimonia dedit pr de
statu filiali. Tunc ibi sicᷓ iocundib;
diuiciis tangit gaudij g̃ũditatẽ
vl' q̃ũtitatẽ. Ubi nõndum q' cũ ꝑpᷓ
vellet magnitudinẽ dilccõis sue
designare ꝑ tpalia id fecit ut oĩb;
darentur interis[m] dixit aũt idiuici[s]
q̃ uidentur sufficienciã ꝑnt̃e ut da
ret intelli[re] sufficie[am] iocundi[tis].
Item licz alia sunt multũ delcãbilia
nõ tamen dicᷓ sicᷓ incibis ⁊ potib;
oscul' ul' amplexib; ne videtur er
rorem machometi cõfortãe qui
dicit d[e] nos ĩ vita a[d] hᷓturos. et ne
credetur nos solum hᷓre delca[oẽs]
cuẽs cũ bestiis q'd excludit[r] cũ dr
in diuiciis inquib; nõ bestie s; so
la creatura racõ[l] delcãt[r] bestia eñi

vl' etiā sensualitas hoīs ut eis ⁊ si in
aliq° delectatur ut mauro q' d'r con
fortatie etiam ex tota vīa hoc tñ nō
eo r° quo fit diuitem s; q'a natūe
sue cōuenit d' aūt sic in omnib;
diuitiis· nō q' ipse delectetur in ter
nis diuitiis q's sordes reputat·
vt d' glō s; accipe spūales diuic̄s
q· dicit delcā· in testimoniis sic in
omīs diuic̄· ⁊ tunc sic est mag' ricta
vitatis q' silitudinis alñ eni fit cō
paō ps° ubi est oio ꝯtemptitas lo·
1° sic pr hīt uitā in semet ipo sic ded'
⁊ filio· alñ ubi est maioritas ut ibi
sic letancium oim· alñ ubi est mi
noritas ut ibi estote mīscordes sic
⁊ pr' vr· alñ ubi est equalitas ut i
erunt sic anl' di· h' g° est maiorita
si intelligat de diuitiis exterioribus vñ
Aug° magis diligit caritas diuin q'
cupiditas aurum· Qd' aūt spūa
bona sint diuicie p; sap̄ 8° ⁊ diui
tiie appetunt q'd locupletius sap·
q̄ d' prou· 8° mecum sc' diuic̄ ⁊ glā o
pes supbe· ⁊ ysa· 33° diuic̄ salutis sa
pīa ⁊ scīa ⁊ timor dn' thēsaurus eius
Si vō intelligat hic loqui de diuitiis
tēporalib; tunc scdm glō d; suppleri
sic sup hoīes delcānt in diuitiis· vñ
add' glō hec aūt diuic̄ tpales nō
cōparantur spūalib; in gr̄a s; q'a sc' hoī
bus suaues ad testimonium suum
aduocant vl' attersunt scdm bin
Amb°. Et scdm hunc scm maxime
cōmendant hic delcācōes i testimo
niis di sup omēs delcācōes tpales
q'a eni nulle diuic̄ tpales sc' omīs
diuic̄ tpales eo q' quibuscūq; datis
adhuc maiores sc' dabiles qui se

dicunt delcāri sic in omnib; diuitiis
manifeste īnuit q' q'cūq; delcācio
detur in diuitiis adhuc sine cōpa
cōe maiorē se hīre in testimoniis·
si eni h' nō ess; s; poss; dari aliqua
delcā° in diuitiis· eni parem vl' qua
maiorem nō hūet in testimoniis cū
quibuscūq; diuitiis possint dari ma
iores· Sequi' aliqs posse eē diuic̄s
in quib; ess; maior delcā° q'm i dei
testimoniis ⁊ nō staret v'bū pphete
S; absit q' delcācōes asini q'ntulib;
multipl'r equipent' delectacōi cōni
humane cum nulle multa asinor'
imperfecte vni homini nō pñt equari·
In mandatis tuis exercebor· hic po'
in quo consistit sino'm di custodia
p; in exercendo se in pceptis fidelit'
cum studio discrecionis· ⁊ diuiñ quia
pmo ppo' vsus boni ⁊ debiti conti
nuacōm· 2° pficit' fructus vei ⁊ opa
cui ppensione ibi· ⁊ cōsidabo· quo
ad pmum tangi' vsus i exercio· boni de
bitum in mandato· d' g' in mandat'
q'i delcātus sum ⁊c· delcā° aūt tenet
opantem i ope iō ⁊ exercebor· Vñ glō·
delcātus sum adhuc ibi morabor
⁊ exercebor usu opis· Nondum aūt q'
q'a nō d' exercebo manū ul' pede sed
exercebor q'i totus satis innuit omīs
vires exercendas in mandatis di hīt
est q' i illo vno mandato dilcōis
diuine q' d' dns diliges deum ex to
to corde ⁊c· vt d' b's Aug° pmo de doc
trina xana nullā pte uite nre reli
q't qua dēat hō vacare ⁊ q'i locum da
re ut a° re velit frui s; omēm cogi
tacōm ⁊ omēm vitam i i° cōferat a
quo hīt ea q̄ confert d; aūt hō exerci

ꝓpt̃ multa. p̃ quia omnia data sūt
sibi ad usum nō ociūm nā etiā
ad paradisum hō positus est ut o
peraret̃ et custodiret. Vn̄ ad thi.
2o. discant bonis opibus p̃esse ad
usus necessarios ut nō sint infruc
tuosi. Et tulius in li. de paradoxi gr̄e
tor. puluinum ē qm̄ quisq; nouit ar
tem diligent̃ exerceat. 2o. q̄a omīs
res ad usum data tanti p̃t sine
usu sicut cū debito usu ul' amp̃.
Vnde Agellius d̃r. testā kathonis
ēē similem vita hūana ꝓpe uti fīui
est. si exerceas ꝯterit̃. si nō exerceas
rubigo ꝯsumit. huius exemplum
hemus. equo enī plus nocet sta
cio cōtinua q̄m equitac̄o cottidie
ꝑpata. Et ita in multis alijs. 3o. q̄a
inertibus q̄ nō exercent̃ mala crescūt.
Vn̄ d̃r sapiens. prov. 24. Diligenter
exerce agrum tuū et cito p̃t sequit̃ q. tōm
pagrum hoīs pigri transiui et ec
ce totum repleuint vrtice. Sic et in
hominibus multa enī mala docuit
ociositas. Eccl. 33. nec solum p̃ nō
usum ul' exercitium mala crescūt.
sed etiā bona ꝯsueta dediscuntur.
Vn̄ b's Ber. in ep. ad fr̄es de monte di
Rusticus duros hēt neruos fortes
lacertos exercitac̄o h' fecit sine cū torpē
molescit voluntas aūt facit vsū
vsus exercitium exerciciū vires in om
labore sbministrat. hinc gaudet̃ in pe
nia sua. Ars certos usus p̃ inptos
inuitac̄o reddit. Artifices aptos tna cō
tinencia sumus. Si aūt exercere debe
mus quo mag' dig̃ exercebimur q̄m in
hiis q̄ mandata sūt nob' et ꝑ ꝑ̃cipue
in mandatis et opibus pietatis. et thi.
4o. exerce temetipsum ad pietatē nā
in quibus tāq; alijs exerceamur sine is
tis trāsgressores sumus et male nob'
2' pal'. 24. q̄re trāsgredimini manda
ta dn̄i. istis vō seruatis sine oībus
mandatis alijs saluabimini. Mt. 19.
Si vis vitam ingredi serua mandā.
Et plures redarguuntur multi qui aliū
magna faciūt q̄ nō tenent̃ sicut re
nimia castigacōes et afflictiōes et nō
reddunt iniuste acquisita. vl' nō mi
nistrant eis quibus debēt ministrare.
vt parentibus ul' alijs in miseria consti
tutis sic aliquī dimittunt ꝓpria et
mendicant aliena. Nondum etiā
q' dn̄i simode debent exercere in mā
datis. v3 in quirendis q̄ sint. in intelli
gendis quō capienda sint. in imple
dis in docendis quo ad doctos in de
fendendis in manu tenendis quo
ad p̃latos. Vn̄ glō d̃r q' alia lrā hēt
garriā in mandatis. i. q̄ oēs ministros
sanc fidei atq; kathol'ce copiosis
rōnibus garrulus disputabo. tunc
aūt sūt utiles disputacōes si nō
cōsiderentur nisi vie dn̄i. Tunc ibi
et cōsiderabo vias tang' studium
discrecionis impensione veri fr̄es
et optimi v' sic tang' rōnis inuestiga
tis studiositatis cōsiderabo. 2o. vero in
uestigabil' multiplicat' vias tuas
d' g' et considerabo q' q̄a n̄ exercent'
se in mandatis dn̄s uenire ꝯsue
uit. Joh. 14. Si quis diligit me sermo
nē meū seruabit. et seq'. et ad eum
ueniem' ideo nō p̃sumens se pos
se considerare vias eius nisi viā
et iter aget et venire p̃mittit illo p
q' dn̄s aduenire cōsueuit dicēs

in mandatis tuis exercebor. et tunc
scd'm considerabo vias tuas. sz. d. a'
vr esse ordo prius prius enim con
siderare est postea exercere. Rn' mon
in scia a'. thorica pced' pcticam sz
in theor' aliq' vt op' n. crede an'q'
intelligat. ysa. 6'. nisi credideritis
nõ intelligetis. 2 fili con
cupiscens sapiam conserva iusticiaz
et dñs pbebit eam t. sz qa ut d' bñ.
de cõsideratione ad eugeniũ.
Cõsidera' est intenta ãimi ad in
uestigandum cogita'. Quei pt
quõ psalmista velit considerare vl conside
rando inuestigare vias dei que st
inuestigabiles sic d' ap'. ad rõ. xi.
quia ei nõ nescit vñ spc veniat a
quo vadat quõ pt viã scire quõ
ei via sciet quũ vie tãm ignoratur
dicente lõ tho. ioh. 14'. dñe nescim'
quo vadis et quõ possum' viã scire.
Pquo adiuuãdũ q' conside'. fieri solet
ppt vnũ ex tribz. vl qa res ignota est
et nõ facilit' dinne et pimpte cognoscit
sic ei hospites et aduene diligen
tius considerant. Vñ iob 16. Don'
putabam nos aliq' dice conside
ram. 2'. considerat aliqd ut ex conside
rato aliud cognoscat sic aliquis
ex frequenti inspectione psone cog
noscit eam amare sic iud'. 10. d'
qd sui olofernis considerabant fa
ciem ipsius iudith. Et ca'. vi'. con
siderate lilia ag'. ut sz ex eis cog'
tatis pñciã dei. 3'. cõsidat aliq'
ut considerantium pitia sciat. sic enĩ
considerant vie iob 6'. considera
te semitas theman. Vñ p'. R. 23'.
d'r. Considerate et videte oĩa lati

bula eius quibz absconditur et reu
timinĩ ad me ad rem certã vt vadã
nobiscum. Hiis g' tribz modis pt
intelligi q' psalmista voluit considerare
vias dei pmo sit qa ei nemo pt vi
as dei dinne exse cognosce saltez
plene et pfre et ppt hoc d' iinuesti
gales eas ap' considãtiũ se dix ut
saltem aliq' nota' consequet'. Vnd'
b's Bñh. i. de consideratione ad eugeniũ
d'. liz q' sup nos st nõ ubo doce
ant' sed spũ reuelent' tñ q' sino
nõ explicat consideratio qrat orõ ex
petat vita mereat' puritas assequit'
scdõ dix' se consideaturũ vias dei vt
p eas aliq' de ipõ cognitõm hret. vñ
gg. nazazen' d's cui' esse est q'dam
sine fine sbe pelag'. solo menti'
intuitu pt agnosci et hoc subtili
ad modũ et p exigua inspectione
nõ ex hiis que in ipõ st sz ex hiis q'
st ipm st ut ipa ueri' spes nõ tã
ex seipa qin ex hiis q' sibi pxima
st contemplet'. 3'. dix' se velle consi
derare vias dei ut pitiam sciant' et eo
melius dño famulantur sic d'r ys'
dirigite viã dñi. Sic conatus ẽ face
bis Bñh. ut d' li'. de amore di. Non
nunq' imittis in ios cordis qd non
liz m scire qd sit. sapore quidẽ sen
cio dulcedinem adeo confortantem
ut si pficeretur ĩme michil ultra q'
rem et cũ accepo tenere et ruminare vo
lo et diiudicare eius saporẽ sz sta
tim transit. Et cũ de uisitatione eius
vl acceptione ul vsu formata q'dã
lineamenta memorie gestio committ
te ul etiã memoriã labilẽ scripto
iuuare. quorz q'i reductu cũ voluo

illuc me recolligam ac pls sub ec
tu velim posse quandocumque voluero
audiens ad nos spc ubi wlt spirat.
sencio etiam in me qua non quando ego vo
lo sed quando ipse wlt spirat. Tunc ibi
vias tuas tangit rei investigande
multiplicitatem. Nimis autem varie sint
vie dei omnes tamen in hiis duobus
generibus comprehenduntur de quibus dicitur
universe vie dei misericordia et veritas. Et
siquis non potest distinctius cognoscere
vias dei adminus diligenter studeat
istas vias considerare ut quandocumque ve
nit advertat an per viam misericordie vel veri
tatis veniat sibi deus. an dulcis aut
terribilis utrumque enim dicitur scilicet dulcis et rectus
dominus. nam quandocumque harum viarum venit
periculum est homini si se non provide sustineat
dei adventum tenuit si enim misericor
diter venit debet esse gratus et nichilominus humi
lis ut non presumat. si per viam iusticie
venit debet esse timoratus et nichilominus
sperans ut non diffidat.

In iustificationibus tuis meditabor
hic tangit quartum et ultimum in quo consistit
custodia sermonum dei videlicet in medi
tando incessabiliter sine interpositione
oblivionis et dividitur quia primo tan
git diligentiam intellectus inquirentis. 2o
memorie retinentis ibi non obliviscar
quo ad primum tangit inquisicionis
obiectum in iustificationibus. 2o actum me
ditabor dicitur meditabor. quasi dicat non
sufficit considerare et abire sicut dicitur Ja
cobi primo. consideravit enim se et abiit et
statim oblitus est qualis fuit sed
oportet considerata mente iterare hoc
enim videtur sonare nomen id est meditatio
quasi mentis iteratio. Unde Hugo de sancto Victore libro de con
templacione capitulo 2o distinguit medi
tacionem a cogitacione et contemplacione
dicens. Sciendum quod unam eandemque
materiam aliter per cogitacionem intue
mur atque aliter per meditacionem trac
tamus atque aliter per contemplacionem mi
ramur. multum a se hec tria immo
differunt quamvis quandoque in materia con
veniant. Cogitatio per devia quelibet
lento pede sine respectu perveniendi passim
huc illucque vagatur. Meditatio per ar
dua sepe et aspera ad directionis finem
cum magna animi industria ni
titur. Et in fra sequenti capitulo describit eas
dicens. Meditatio est studiosa men
tis intencio circa aliquid investigandum
diligenter insistens vel sic meditatio
est providus animi obtuitus in veritatis
inquisicione vehementer occupatus.
Cogitatio autem est improvidus animi respectus
ad evagacionem pronus. Patet ergo quod
diligentiam investigando innuit cum dicit
meditabor et quia hec difficultas ob
iecti requirit quod tangit dum dicit in ius
tificationibus tuis. Est enim iustifi
catio maius opus dei quam creatio
mundi sicut dictum est et in visu huius
oportunam et ideo nec facile potest agnosci
Nimis autem iustificationes domini mul
tiplices sunt sicut adhuc multociens
tractabitur. de eis tamen secundum glosam
ordinariam ad presens accipio iustifica
ciones pro iustificationibus cerimonialium
veteris testamenti que fuerunt figure ius
tificacionum presencium. Sic enim accipitur
luce 1o ubi evangelista dicit de parentibus sancti Jo
hannis erant ambo iusti incedentes
in omnibus mandatis quo ad mo
ralia precepta et iustificacionibus quo

ad cerimonialia dicuntur autem illa ceri-
monialia iustificaciones non quia virtutem
iustificandi haberent in se cum dicat
apostolus ad gal. 2. si enim per legem iusticia,
ergo christus gratis mortuus est. Secundo racio-
nibus causis scilicet quia observacio eorum homines
ab iniusticia preservabat ex quo enim erant
iudeis precepta qui non servabat ea in-
iustus fiebat sic dicitur vita virgo puri-
ficata per observanciam eorum. dicere quia in-
puritate fame et a scandalo preser-
vata. Tercio quia etiam cerimonialia tolle-
bant immundiciam qua quis erat inhabilis
ad excellenciorem cultum divinum et quod
per quandam immundiciam levabatur. Quarto quia in
veteribus erant quedam protestaciones fidei
inquantum erant in figura. quia quidem
fide in christum iustificabantur tunc homines
sicut nunc non ex opere operato exterius
sed ex opere operante interius. Magna autem
et lata est in hiis meditandi materia
quia hec omnia in figura contingebant
illis ut dicitur prima cor. 10. scripta sunt autem
ad correctionem nostram. Hinc est quod glo-
satus qui ostendens tamen quare sic illis
iustificacionibus antique legis medita-
dum quia licet preciua non iam aptantur
illis de novo actu sed ex intencione
deus voluit per illa priora designare
alia multo pulcriora vere dicitur sic. Non pos-
sent antiqua delicta novis desinere sa-
cramentis nisi divina providencia in-
tus operante quadam occulta racione. Non
enim illa antiqua casu quodam indifferen-
ter ita provenerunt quibus nova pertimo
a provido dispensatore et observatore
diligenti adaptarentur iusticia. Magis
autem illa in hora sunt significacionem non
homine id intendente sed deo disponente

preparata quoniam ei illis aptata in perpetuum multa
subdit. Sub tam pulcro velamine
pulcriora sunt que latent salvato-
ris nostri sacramenta et multiplicia
spiritualium dona graciarum. Omnia enim
tenebrosa est aqua in nubibus aeris
i. obscura sciencia in prophetis. secundum gregorium et or-
deum de quo facti sunt quinque ordeacei
panes quos moyses habuit secundum
Augustinum tenacissima palea tegitur que
vix tribulo diligentis terentis ex-
cutitur quia sensus veritatis evangelice
ex testamento veteri non nisi studio
attenciori percipitur. Ideo propheta non plu-
mens quod statim et precipue illarum antique
legis iustificacionum et cerimonias litterales in-
tellectus figurales vel allegoricos aut
morales intelligeret non dixit in spi-
ritu breviter vel simpliciter et vaga cogi-
tacione transcurram. sed meditabor in
iustificacionibus tuis · i · studiosa men-
tis intencione ad investigandum ea di-
ligenter insistam. Sed quia parum
esset dominum cordialiter exquirere eloquia
abscondere iustificaciones discere pro-
nunciare iudicia in testimoniis
delectari ad elucidandum vias in man-
datis exercere meditari in iustifica-
cionibus si premissis tantis studiis omnia
hec auferret et deleret omnium bonorum
noverca oblivio nam tunc omnia hec esset
sinonymi domini in quibus corrigit adoles-
centior viam suam custodiendo sed per-
dicio nullum enim perniciosius faceret
qui sermones dei oblivioni donaret
sicut patet discurrendo per singula. Ideo
pro finali et indefectibili eorum custodia
ultimate concludit non obliviscar
sermones tuos ubi sunt duo tangit

diligencia memorie retinentis
quia duo includuntur vz impressio
indelebilis quia non obliviscar et
occupatio utilis vel delectabilis quia ser
mones tuos. Dicit ergo non obliviscar
Ubi innuit tria vz acquisitam cog
nicionem beneficii recognicionem opor
tunam recogitacionem et illa tria innuun
tur verbo non obliviscar. Frustra enim
quo ad primum et sophistice se non ob
liuisci diceret qui numquam novisset. preterea
ergo loquens se non obliuisci satis in
nuit se noticiam percepisse. Et quia
quecumque noticia de omnis donum dei est
psalmus. Beatus homo quem tu erudieris et de lege
tua docueris eum. ideo ut ingratitudinem
excludat. quo ad secundum et ne omnino sit
ingratus nesciens quid retribuat
domino pro omnibus que sibi tribuit saltem
hunc infimum gratitudinis gradum
exhibet ut beneficii memoretur. ideo dicit
non obliviscar in vanum enim de retri
bucione sperat ab eo qui beneficii inme re
cordatur. unde Katho beneficii accepti
memor esto. et psalmus. Benedic anima mea
domino et noli oblivisci omnes retribuciones
eius. Sed periculosum sicut dicit quidam sapiens
beneficiorum memoria fragilis est iniurie
tenax. Tertio innuit optimam recogita
cionem non enim sufficit ad perfecte habere dei
sermonum memoriam et preterea dimit
te. et ideo non dicit recordabor aliquando diu
vel tam longo tempore nec oportet semper actu
alem eorum habere memoriam quia non
possibile est. et ideo etiam non dicit semper memora
bor. Iudicia enim memoria non valet
in tempore optimo fieri. ille ergo solus ve
raciter dicere potest non obliviscar si in
dicatur capitis hic verbum sermones tu
os cum sic indelebiliter impressit ut
quandocumque debuerit aut sibi vel aliis
opus fuerit prompte reducat ad cor
de proferat et opere adimpleat. Licet
ergo illos casus non actualiter cogita
ret de eis non proprie tamen dicitur esse eos obli
tus. Tunc ibi sermones tuos tan
git materia utilis et delectabilis quoniam
utilis enim et delectabilis et per consequens quam
dignus in memoria sit tenendus ser
mo dei patet ex multis etenim infirmos
sanat sapientie 16. neque herba neque ma
lagma sanavit eos sed sermo tuus
Inmundos mundat. Johannis 15. iam vos
mundi estis propter sermonem quem locutus
sum vobis. In bono conservat sapientie 16.
Sermo tuus eos qui in te crediderunt conser
vat. In fide roborat et eam dilatat
Johannis 4. multo plures crediderunt propter
sermonem eius. In spe erigit et sub
levat. 1 Thimothei primo. fidelis sermo et omni ac
ceptione dignus quia Christus ihesus venit etc. Ca
ritate inflammat proverbiorum 30. Omnis sermo
dei ignitus clipeus est omnibus
sperantibus. obscuratos illuminat. psalmus
declaratio sermonum tuorum illuminat. 2 Petri primo
habemus firmiorem propheticum sermonem
inordinata ordinat. ecclesiastici 43. et
in sermone eius composita sunt omnia
impotentia roborat. ecclesiastes 8. sermo illius
potestate plenus est et sapientie 18. omnipotens
sermo tuus domine a regalibus sedibus. iusti
ciam fovet et servat proverbiorum 8. Iusti sunt
omnes sermones mei non est in eis pra
vum quod neque perversum recte intelligentibus
Retribue servo tuo. postquam ex
hibuit propheta ad bonum se promptum
esse legem posse suam naturale. hic petit
ex multiplice defectu auxilium gratie dei

tune seruale. Et diui ista ps i dnas
ptes. quia p° innuit defcus suos.
i petit infusione supne grē qua
defcus ipi tollant. 2° petit coop
tacōm dine assistenc. quia bona
pficiant ibi. legem pone m dne. p
diui indiuas q̄a pmo petit grās
ꝯt multiplices defectus. 2° ondit ex
h ꝯsequētes bonos effcus. ibi
viam veritatis elegi. p̄a adhuc
diui in tres. p° eni petit grām ꝯt
defectus surgentes ab int. 2° pue
nientes ab ex. 3° ꝯt ꝯues ambob
2. ibi aufer a me obprobriu. 3 ibi
dormitauit aīa mea p̄tedio. Ad
huc p̄a indiuas. p° eni a defectibus
intioribz libari supplicat. 2° exau
diendi rōm assignat ibi cōcupit.
Pma diui i tres. 2ᵐ tres defcu
intiores q̄ sc̄ affcus mortificatō
intellcus obnubila. tiena aggua
i hu describunt i pmis trib; vsi
bz. Inquor p° petens viuificatō
ꝯt affcus mortificatōm innuitr
sc. dantis libalitr ibi retribue 2°
suscipientis ꝯgruitate ibi suo t.
3° nūus q̄titate viuifica me. ꝯ
sequentis opis fructuositē i custo
d° g̃ retribue. q. d. q̄a ut dctm est
q° adolescēs corrigit viam suaz
in custodi° sinones tuos i adh
nō suffi excialibz viribz i vtutibz
q̃tuncq; conet q̄ q̄ mortue i corp
te sc̄ pctō p̄mor putū i ad vitam
redire nō p̄nt nisi tu retribuas
pdita i reducas ad vitā. Iō retri
bue ex eadem piet. q̄ an tribuis
ti. Vn̄ glō. retribue nō ut q̄ pro
meritis bonis s; retribs. i. itru et
itm da. Et nōndum q° h̄ vbum
p̄t legi in psona pctōris vl' inci
pientis pueti als vl' pfti. et 2ᵐ
hoc lr re diuisa sigt. Si eni loqt
pctōr tunc lr re nōt ꝯtinetr ut sit
ss retribs. i. ꝯtra ill' q̄ meriu tue
Vn̄ glō. retribuit ds p inidebitam
grām bona pmalis q̄d si nō fa
cet nullo mō esset quib; retribu
eret bona pbonis. i hunc sensu
pbat b's aug. plus q. sbd i custod
vba tua dicens. Si bona pbonis
retribui postulass; iā custodiss;
vba sua i tamq bonā intede pro
bono obedien flagitans dixiss;
retribs q̄a custodiui q̄a vō d° retr
viuifica i custo q̄d est aliq q° dire
mortuos eos custo nō posse. Sb
d° b's aug. e. sc̄ q̄ retribucōes. a°
q̄ retribuunt bona pbois sic reg
celor iustis. a° mala pmalis sicut
infirmus impijs. a° bona pmalis
sic pgrām iustificat impius. a°
mala pbonis sic iudei plequēdo
xpm haru due p° ptinent ad iust
ticiā. 3ᵃ ad mīam ꝯ ꝯ ne scit. Si
aut hec vbum capiat i psona
incipientis tunc lr re nōt itacōm
sic supius expositum est. Si autē
dicat i psō pfcti tunc lr re notat
redditōm vn̄ Amb. Hec vox vider
ꝯ bn̄ ꝯsci qui pmia boni opis ex
poscit petens sibi retribui 2ᵐ fidi
meritū iubem eni i ewn. fidem
hre i nō hesitare vn̄ petrus repre
hendit quia sc̄ fluctus ambulās
ut hō dubitauit. nō ut apls p̄e
sumpsit. vn̄ paulus q° pus dice
bat nō sum dignus vocari aplus

postea ait reposita est m corona
iustitie quē reddat m i r̄. Ecce
aps pollicet sibi retributōm. h
aut verecundus adhuc ꝑcat. qd
utiq; nō insolentis arrogan
s; innocentis est ꝯsīe. a deo cun
ctis petē in credendo. despare ei
segnicies materia. spare aut̄ inte
trimini labois est. tam quoniā
videat petis arrogans vn̄ addi
suo tuo Et in hoc tangi 2m vt
insipientis vtoncitas. vn̄ amb
in hoc et humilitatis grā et plenitu
dinis exprimitur qui ei notat
ē indno suus libertus ē dni. quia
ei nō psumat fauorē dni tam p
cioso emptus sanguine. Glo. siquē
sumus q̄ pro nob sumit et repe et m
hunc scs vidēt ppha petē vivifica
cōm preueniū xpi. q. dicat retrib
filio tuo q formam sui assump
sit et pmeruit morte sua vitā spi
ritualē nō sibi quia nō indiguit
s; m q hec mereri nō potui s; ipē m
pmeruit patiendo. Alit exponit
amb. de suo qui nichil facit q̄ si
sumus pcī decim seruicō nichil s
pt adūsarius vendicare q pt dic
q. debui facere feci veruntamē m vtil
seruus sum. vn̄ lyra retribue g
ciam tuā de egruo suo tuo 2m sue
ne facultē ad bonū conanti et ti
bi pl sinenti. Tunc ibi vivifica
me tangit 2m vt nūis pciositatē
Ait g. vivifica me glō p fidem ex
qua iustus viuit. Sz dubitatur
q̄a dc glō nō est iste penitus mor
tuus s; iam h̄t inicium bone gra
tie qui hoc pt orare. Ad qd pt ri
den 2m willhlm mls de vniūso di
cente. Si ꝯsideraūis statum pmi
hominis anteq̄ peccaūit etiā in puīte
et nobilitē solarium psonū na
lium et statum psentis corrupcōis
inuenies q. h nō est q̄ mortuus ab
illa vita s̄bimi m̄e sinam dm di
centis q̄cūq; die comederis morte
morieminī morte s. spūali q̄ua
sensus spūales sic extincti st q̄ nas
cimur q̄ brutales et tales pmanerem
si nō erudicōne pncium a aliorū
hoīm adiutoriis erigemur ad a
liq̄ rōnis. Et q̄ntucūq; erudia
mur adhuc sumus q̄ imperepti
biles et insensibiles spūalium tā
bonorū q̄m malorū. nō ei videm
pericula spūal et q oīa delectabilia
corporis st quidam laquei et m
cipule spūales ad capiendas
aīas sic dc sapiēs sap. 10. creatē
dī i odium hoīm facte st. i. esse et
in laqueum et muscipulam insipi
enciū. Non videmus eni q. pulc
tudines corpales et voluptates
st quidam ignes et gladii ad ex
urendas et ꝯsuberandas aīas
huanas et venenum intoxicās
eas sic g ille mortuus dicetur
quo admiramum qui pcā nichil
sentiret sic pt meprlentitis sic ille
merito dr mortuus q ad spūalia
qui nichil papit de eis ymo quo
dāmō mg mortuus q viuus hic
aut ī vna meditacōe prius mort
q pdit vitam iusticie p q̄m pdit le
ciam vitā q̄m qui pdit istam mi
seram vitā hac itaq; miserā vita
viuo et ab illa btā vita mortuus

sum i eo viuo q̄ deme vilius est
ieo mortuus sum q̄ melius est
plus g̃ mortuus sum q̄n viu⁹
i deti⁹ mortuus sum q̄n carne
mortuus sū. Quia g̃ illa īsi
bilitas spūalium q̄n sit ī p̄mis
pētib; minuimus nō pt̄ reparari
nisi p grām dī. Ideo gr̄a dī d⁹ vita
i nos dicimꝰ p eam viuificai. Ru
sus quia eciā q̄ntumcūq; sanus n̄ est
ita plene p̄ceptiu⁹ spūalium sicut
erat adam in statu innocēcie. deta
to dr̄ viuificai dequito p̄fecit ig̃
i ideo nō solum peccatoribus vita
gr̄e s; eciā iustis conuenit petere
viuifica me. Alit̄ pt̄ dici secd̄m b̄t̄s
amb̄. q̄ p̄ns vita vbi omnia sunt
plena mortis ⁊ vbi mors intrat
p fenestram vbi dr̄ nob̄ surge a
mortuis. Et apl̄s cupit exhi mor
tis corpe liberari mag̃ est vmbra
vite atq; ymago q̄m veritas ⁊ ideo
q̄a nemo sine pcc̄o est nemo sine
miseria ⁊ pena pcc̄i. quilꝫ dequito ī
illis est pt̄ pete viuificari dicendo
viuifica me. Tunc se⁹ e⁹ videlic
opis sequitis fructuositas cū d⁹
⁊ custodiam simones tuos vꝫ me
ritorie ⁊ vitalit̄ q̄d sine gr̄a fieri nō
pt̄ sic b̄ts Aug⁹ de fide ad pet⁹ firmis
sime tene ⁊ nullatenus dubites h̄o
minē quē n⁹ ignoran⁹ n⁹ aliqua
inbecillitas vl̄ aduisitas p̄hibet
v̄ba s̄ce legis ⁊ ewāg⁹ lege vl̄ au
dire s; diuinis mandatis obedire
neminem posse nisi quē d̄s gr̄e s
p̄uenit. ⁊ ideo d⁹ viuifica me ⁊ cus
todiam v̄ s. ⁊ meritorie q̄d an̄ nō
potui q̄ntūcūq; conarer.

Reuela oculos meos hic tang̃
2⁹ desim inferiorem qui est
intellectus obnubila⁹ ⁊ dim⁹ q̄a p̄
petit defcus ab intellcu amocōm.
2⁹ exhib; eius bonā excitatione ī
et considerabo. vl̄ pt̄ sic diuidi q̄ p̄
mit defcm amouendū reuela. 2
secd̄m illustrandum oculos meos
3⁹ actum extendū ⁊ considerabo. 4⁹ af
fectus excitatiuū mirabilia. 1⁹ ob
iectū intuendū de lege tua d⁹ g̃ re
uela q. d. custodiam simōes tuos
s; q̄a ut d⁹ glō nō p̄nt custodiri p
obseruam nisi videant p intellcum
nec p̄nt videri q̄ndiu oculi sūt vela
ti. Luce vl̄a. oculi eoꝝ tenebant ne eū
agnoscerent. ideo d⁹ reuela. q. d. ve
lati sūt ⁊ velamen h̄nt. vnde glō. hō
velo ignoran⁹ tegit quo se iste g̃
uari intelligens. d⁹ reuela. vnde
amb̄. sic est ī oculis corpis q̄ q̄ndo
acies humoꝝ suffusione p̄texit
maiora remedia queri opꝫ q̄m si
solum turbatus est oculꝰ. tunc ei
facile dolor omīs sedat collirio.
Ita est eciā ī oculis aīe quedā huiꝰ
modi passio q̄ ingrauescat nec ē
nisi bonus medicus velamen il
lud abstulerit ⁊ nebulam q̄ndā
erroris q̄ mentis obtutibꝫ
ne intrat estimatur impedire.
vl̄ potius opire. ¶ Nondum aūt
q̄ multiplex est velamē oculi interiori
pr̄⁹ velamen originale infirmitatis.
vn̄ amb̄. ubi d⁹ incipit egritudo ve
ri fimento. ⁊ ideo sc̄ i. marci vii. Ad
ducunt ei surdum ⁊ mutū d⁹ hu
manū genus cetatur in p̄tothio
plasto dum male vidit h̄s velamen

ṗõ tollit nisi p gr̄am ⁊ gl̄am dī
vñ Amb. in hoc loco grauat ocu
los diuturnū velam nō pt q̄s
illō auferre nisi xp̄c vñ ap̄ls obcu
si sᷤ sᷤs idipm̄ velamen manet
nō reuelatum q̄d in xp̄o euacu
atur hic aūt euacuetur aliq̄uō
h̄ p gr̄am plene tñ nō euacuat
nisi cū apparuit. tunc eī similes
erimus ei ⁊ videbimus eū sicuti est
p̄ᶜ ioħ. 3ᵉ Aliud est velam̄ pc̄ti si
ue scelātē ꝯmissionis. vñ Sap.
2ᵒ Excecauit eos malicia eorū. n̄
nunc sunt nō sᷤ illuīati q̄ sᷤ rebelles
lumi. hoc velamen tollitur p pnīe
amaritudinē. Junct. figr̄a thob.
xi. dr̄ Ad thobias liniuit oclōs
pr̄is de felle piscis ⁊ post h̄ cepit
albugo ex oculis eius egredi q̄
apprehendens thobias extraxit ab
oclīs eius ⁊ statim visū recepit.
3ᵐ ē velam carnal' delcācionis [illegible]
si sit sine pc̄o sic fieri pt in cōiu
ges vl' hoīe dormientis. Vñ 2ᵃ
phin. Incontinens nescit se pc̄āre
Animalis eī hō nō pcipit ea q̄ sᷤ spūs
dī. hoc velamen tollit pc̄arnis
afflictiōm. vñ ysa. xxviii. tm̄ mō
sola vexa° dabit intellcm̄ audi
tui. Item danieli ⁊ sociis eius qui
affligebant se ieiunio dedit dn̄s
intelligenciā. Quartū ē velame mor
dinate affcōnis hoc mō amor
⁊ odiū puertunt iudiciū ⁊ munera
excecant oclōs sapientū. Et sic
d'r mgr̄ in prologo sn̄iarum disse
nentibꝫ voluntatū motibꝫ disse
ntis quoqꝫ fit aīoꝫ sᷤs h' velam
tollit p humilem aduentatē fidei

sbmissionē. vñ cū paulus obe
diuit xp̄o ⁊ ananye ceciderunt ab
oculis eius tamq̄ squame. Act.
ix. 5ᵐ est velam temerarie psump
cionis sic ꝯtingit in spīcienti so
lem. pvb. xxv. scrutator maies
tatis opprimetur a gl'a. vñ cū pau
lum circumfulsit lux de celo. subdr̄
ibidem q̄ aptis oclīs nichil vide
bat hoc velam tollit p ꝑie isuffic
ꝯsideracōm. vñ ioħ. ix. Lutū fecit
ex sputo ⁊ liniuit oclōs [illegible] 6ᵐ ē ve
lamen ocii ⁊ vacacōis sic q̄ sedent
in tenebris obtenebrantur. vnde
thobias cū se iactasset ꝯtra pariete
ob dormiuit factus est cecus thob.
2ᵒ hoc velam tollit p oracōnis conti
nuam excitacōm. vñ ⁊. R. vi. cū
orasset helyseus aperuit dn̄s oclōs
pueri ⁊ vidit. Ad omnia g' h' velami
na tollenda pt intelligi ppha pīe
reuela oclōs meos. s. interiores vt
d'r glō. Set dicet aliqs cū ita sint distac
siciones dī p auditū sic p visum.
cur nō d'r reuela aures meas sicut
oclōs meos. sic dr̄ p R. ix. reue
lauit dn̄s auriculam samue
lis. Rndꝫ quidā q̄ hoc est [illegible] q̄a
cercior est cognicio p visum quā p
auditum. Set forte melius pt dī
ci q̄ sᷤs spūales sic diuisimode
distinguant. idem tñ sᷤ sit d' vis
Aug. omē 99. vl' poci' ex. 2ᵉ ptis
sr̄ ioħ. Ipa mens nr̄a h' ē hō in
terior cū vniformit' scienti pho
⁊ veluti nuncios corpis diuisa
nunciantur q̄ ⁊ mutabile veritā
tem intelligit. eligit. diligit. et
lumen videt de quo dr̄ erat lumi

vim et verbum andit de quo dicitur. Impu
tat verbum et odorem capit de quo
dicitur post odorem unguentorum tuorum
currimus et fontem bibit de quo
dicitur apud te fons vite. et tactu fru
itur de quo dicitur michi autem adherere
deo bonum est. non .a. aut .a. sed
una intelligentia tot sensuum nomi
nibus nuncupatur. Tunc ibi concupivit
exhibet bonam exercitacionem que debet
fieri tripliciter. primo acute et subtili
ter unde dicitur et considerabo. Considerare enim
ut dicit versus filii libri de consideratione ad
eugenium subtiliter veritatem rimatur. viam non investi
gat. veri similia examinat. ficta et
fatua explorat. Secundo debet bonum
exercere delectabiliter. unde dicitur. mirabilia
delectabile enim est nimium cognoscere unde
propter admirari ceperunt antiqui philosophari.
Tercio debet fieri utiliter et circa utilem ma
teriam unde dicitur de lege tua hec utilis
sima occupacio mentis multa bo
na conferens. unde psalmus xviiio. lex domini
inmaculata convertens animas etc. Non
dum autem que mirabilia. prius
considerari in lege domini quorum primum
dicit versus Augustinus. quia precipit odire patrem
et matrem et diligere inimicos quo ut
ait nichil est mirabilius. Aliud mirabile
est quia viri illi legi subiecti de tribulacione
consolantur et gaudent. de consolacione
contristantur. est qui tristes semper autem
gaudentes sicut egentes multos
autem locupletantes. qui nichil ha
bentes et omnia possidentes. ut dicitur
2a. ad Cor. vi.

Incola ego sum in terra. hic descri
bit 2m. desiderium interiorem scilicet exsula
cionis in habitacionis et divini. quia primo

ponit gravamen exilii. 2o petit autem
plius non gravari ibi non abscondas
etc. dicit ergo incola ego sum q.d. vivi
fica me et revela oculos meos enim
non magna est necessitas quia incola
sum in terra in qua sine hiis describitur
satis est denunciare. unde in 1a. apostoli S. re
ve habitantibus in terra ubi nondum quod 2m.
Augustinus. Inquilini sunt qui non habentes do
mum propriam habitant in alieno. Et quia ambo
ponit hic advena. Advene dicuntur. 2m.
Augustinus. advenientes. Cum autem corpus de
terra originem ducat non videtur propheta
hec dixisse secundum corpus sed secundum a
nimam quod absit ut putetur de terra vel secundum
Augustinus dicit hic prophetia. 2m. totum hominem
quia alii incola fuit paradisi non in per
sona sua sed in persona posteritatis. vel potest intelligi
que non omnis homo possit hoc verbum dicere
sed cui patria promissa est. cum 2m. ab.
potest dicere nostra conversacio in celis est qui est
civis et domesticus dei quod renuncians
omnibus terrenis tedium que habeat vite
et thesaurum suum condit in celo. propter hoc 2m. Augustinus
in a.p. prophetia dicit. Advena ego sum apud te
et peregrinus non ait ut omnis homines
sed sicut omnes patres mei. iustos paulo
dubio volens intelligi. Infideles
ergo et mali qui civitatem futuram non
inquirunt non possunt se dicere peregrinos
quia non sunt alienigene in terra sed terrigene
Iusti vero qui non habent hic civitatem manen
tem sed futuram inquirentes quamdiu vi
vunt in corpore peregrinantur a domino cognoscentes
que incolatus eorum tamdiu
prolongatus est dolendo dicunt. Incola
ego sum in terra. Et nondum quod istud
verbum non solum est querela miserie sed
etiam allegacio meriti. q.d. licet sim in terra

tii nō sū decca. sic dr Ioh. 17°.
de aplis hij in mundo sūt ⁊ nō sūt
de hoc mundo ⁊ ido q̄a nō sum
ciuis in tra mente ⁊ delcacōe
s; solum incola. hic sum in ca
corpore ⁊ incolatu. nō abscondas
a me mandata tua q̄a si hoc fa
cis ⁊ me etiā intima ꝯsolacōne
priuans tūc dupl̄r grauat. Innu
itur aūt hic q̄ ꝯ amotis vela
minib; abocul' q̄ excepte hoīs sūt
necē est ut deus ueritatē ostendat
eis oclis reuelatis. Ipē est ei qui
abscondit lucem in manib; ut dr
Iob 36° dr aūt. minus nō abscon
das s; plus intelligit. s. ostendas
S; querit aug' cur poscit fidelis
ne abscondant sibi mandata q̄
nec infidelib; ꝯnt abscondi an
nō ds mandata sua voluit v'q;
p̄dicari q̄ vtinā tā multis cara sit
q̄m multis sūt clara. q'd ē enī clarius
⁊ q's ē que lateant ista mandata
Diliges dnm dm tuū ex toto cor
de ⁊c. S; vbi dr aug' an forte dr q̄a dif
ficile ē deum nosce ido difficile dilige
dnm deum tuū intelligr ne ad pa
diligatr sic difficile est pxīmū sic seips;
dilige quia multi nec seipsos
nouīt. nō oīm enī hoīm est se
ipm nosse sic nō deb; sibi inotes
cere. ppt q'd enī filius pdigus p
us est reuisus ad semetipm nō
q̄a tam longe pegrinatus est vt
eū relinqueret seipm ⁊ nesciret. nc
tamen reuitetur ad se. si oi modo
nesciret se. nc diceret. surgam ⁊ ibo
ad prem meum. h' aug'. Omia q̄
oi mandata abscondunt eis q̄

nō sūt incole vl' pegrini terra s; in
habitatores eius hij enī mandata
⁊ si audiunt eis desipiunt quia
terrena sapiunt. Et q̄a est vix a
liq's tam pegrinus a terra q̄ nō
aliquo terrenis adhereat iuxta id
q' seqr adhesit pauimento aīma
mea ⁊ p eis cuilib; aliq' mō ⁊ sino
totalir aliq̄tenus mandata absco
dunt hic. dequo pegrinus est ab
eo sciatr ideo ut magis magisq; sci
antur nō īmerito scienda poscantr
p'q abls incolatu libentr.

Concupiuit aīa mea postq̄ p
tiuit defectū interiorē amotū;
hic allegat exaudiri tōm ⁊ diuī quia
p° ut exaudiatr allegat se tende ad
bonū. 2° adducit tendendi vigores
motū. 3° ibi increpasti supbos
supra pr tangr bonus inchoacōm
q̄m exeunt cum dr concupiuit aīa
2° bonitatis pfectōm. q̄m querit
ibi desiderare ⁊c. vbi tria innuunt
ad interiorē pfectōm requisita. Q'
v; affectio sit fruida. vnde dr desi
derare tendat ad bona. vnū dr iusti
ficationes ⁊ q' sit ꝯtinua vnde dr
omni tpre dr q' ꝯcupiuit q. d. vi
uifica reuela ⁊ nō abscondas.
q̄a aīa mea ꝯcupiuit hoc ei est
iudicium boni nam vt dr hugo mag
na bonitas est velle eē bonū vnū
bis aug'. laudatr est ista ꝯcupiscētia
nō dampnatr q'd enī dcm est non
ꝯcupisces. de illa ꝯcupiscentia dcm est
qua caro ꝯcupiscit aduersus spm.
Itaq; fiunt ꝯcupiscentia in malo ca
pite q̄n nichil addit ⁊ caro l' nūq;
in bono nisi q̄n aliq' bonū addit

inq̄ ferat. ut Iac. p̄. ecupia cu cō
cepit pit pc̄m z cet̄. Post cō
cupias tuas nō eas. Concupis.
sapie deducit ad regnū. Et mon3
aug. quō ecupiunt desiderare z n̄
desideraverit. mir3 est inq̄ q̄ ecu
piscit desidium nec est in nobis
cu iam ecupia est in nob nec
cū desidium est cl'is res q̄ ee nō
pōita sit z abee inferat sic aim
vl' carn q̄ nō pt ecupisce z n̄ hre
quō g̃ pt hn̄ ecupiscen desiden
sine desidio cū desiderare paulou
bio sit ecupisce q̄s est iste mira
z explica languor vbi ei est di
ūsus appetitus nō est mirū si ap
petit anim' ut corpi ueniat appe
titus sic qū egrotus ppt recupan
dā sanitate excōne appetit cibū
de quo corpus hr horrore z fasti
dium. Cū aūt vtrūq3 ai est tam
ecupia qm̄ desidium quō pt hn̄
ecupia sine desidio. a' quō possū
desidium iustificacōnū ecupisce
z iustificacōes nō ecupisce cū id
eaȝ desidium ecupiscā q̄a ipas
hre concupisco. Q' si ita est ipas
vtiq3 cupio. Nō g̃ est opus ut eā
nū desidium ecupiscam cū iā id
hicam. nō ei possem ecupisce de
sidiū iust. nisi ecupiscēm iusti
ciam. Et rn̄d3 b's aug. in l'tip. p̄
sic q̄ ppha velit exp̄mē q̄ etiam
ipa bona dilcō diligeda sit sicut
mala dilcō qua diligit qd nō est
diligēdū odio ē hn̄da q̄a g̃ qd di
ligit ecupiscit huic est q̄ recte cō
cupiscens iusticas ecupiscat e
rre cōcupiscenas iustificacōnum

Aliē rn̄d3 q̄ licȝ omne desidium sit
ecupia nō tn̄ exclus omnis ecupi
ē desidium cōcupiscit eni z q̄ hn̄
tur z q̄ nō hn̄tur desidium aūtē
absenciū. Z3 ecout hoc monet
quō iustifica sint absentes z
rn̄d3 q̄ qū nesciunt absentes hn̄
de sc̄ aut qū noscunt z nō fiunt.
Iustificacōes eī sc̄ opa iusta non
vba. Conclud̄ g̃ q̄ ecingit exem
finitate aie nō desideare iustifi
qū tn̄ excōne vi q̄ vtiles sint et
salubres z ex h' pt caȝ desidium
ecupisci sepe ei q̄ agendum sit
videmus nec tn̄ agim' q̄a nō de
lectat ut aga' z cupim' ut delcēt p̄
uelat in ell'quis z tarde seq' z aliū n̄
sequi infirmus affcs idō g̃ deside
rare cōcupiuit cupiēs eoȝ hre de
leacōm quoȝ potuit videre racōm
Z3 pl's nō est soluta racō si eni cō
cupisce est aio in volun'. z etiam
desideare tunc qūtū desidium cō
cupiscit hre cū ht. Idō pt dici nūc
itencōm eius sc̄e b'i Aug. s' ofess.
Q' sic vult z nō vult pig' q̄a lente vult
z pl's quodā' nō vult. sic quīq3 hō
cupit magna hre s3 affcōne rem
sa sic aliq's cupit ee tam scs ut b's
petr' s3 nō cupit h' ita intense sic
ille. Z3 i eni ponem modū tam i
tense cupet tam scs ee3 hoc autē
nō pt fieri sine gr̄a di z h' vi' intē
de b's amb'. dicēs ecupisci eni de
sideare qī nō sit pp̄etatis nr̄e desi
diū s3 gr̄a di cū ei dn̄s oblectari
nos uidet cupidi desidii iudi
toȝ suoȝ sobium auget affcm.
Adhuc aliē rn̄d3 b's aug. q̄ quia

pphia d(icit) ɔcupiuit nō ɔcupiscit
fortasse iam puenerat ad id q(uod)
ɔcupiuerat nō solum ut iam
ad iustificatiōes caritas fuerit
quar(um) claritas luxerat s(ed) iā ut ex
faceret nam paulo p(ost) d(icit) sinus at
tius exercebatur i(n) iustificatiōib(us)
tuis s(ed) h(ec) dicens q(ui)b(us) gradib(us) ad eas
pueniat ostend(it) p(ri)us est em ut in
tellegat q(uam) sint utiles & honeste. de
inde ut ear(um) desideriu(m) ɔcupisca
tur. Postremo ut pficiente luce
atq(ue) sanitate delectet ear(um) opa(tio) quar(um)
sola ratio delectabat. Tunc ibi desi
derare iustificatiōes (et)c. tangit boni
tatis pfectionē q(ue) i(n) tribus consistit.
ut sc(ilicet) mens sit intenta. feratur ad
bona sit pseuerās & ɔtinua. Pri
mū tangit ibi desiderare nā sicut
d(icitu)r in glo(sa) ad phil(ippenses) 3 sup illo que
retro s(un)t obliuiscens ad ea q(ue) p(ri)ora
s(un)t me extendo desideriu(m) sinu(m) est
mita boni xaui. ymo pfcō vnd(e)
ap(osto)l(u)s d(icit) ibidē quicu(m)q(ue) pfcī sumus
idem sentiamus. vn(de) d(icit) glo(sa). Sicut
si uelles implē sinū tuū (et) nosti q(uam)
magnū est qd dabitur extendis
sinū & extendendo facis mag(is) capa
cem sic deus differendo rem extendit
desideriu(m) & desiderando extendit
animu(m) & fit capax. desideremus g(o) q(ui)a
h(ec) est uita nr(a) ut desiderando ex
erceamur s(ed) ibi. Nimio aut(em) est sic in
p(ro)p(r)ietate nr(a) & ad qd tm urgemur sic
ad desideriu(m) p(ro)pt(er) h(oc) em excitan
dum d(eu)s p(ro)mittit nob bona p(ro)pter
h(oc) differt dare ea ut dictu(m) est p(ro)pter
hoc teptatiōes & afflictiōes i(n)fligu(n)
tur. vn(de) g(regorius) vny. in uolu(m). Electi h(ic)

teptatiōes sustinent ut requiem
desiderent. Sic aut(em) desiderare debe
mus qd mag(is) dig(n)e q(uam) iustifica
tiōes ut sc(ilicet) iusti fiam(us) & iusta fac
iam(us) h(ic) em designat iustificatio quam
iustificatio hoc em dicto nō p(o)t(est) plus
requiri a nob(is) nec denegari qd nob
debetur iusticie em est tribue(re) unicuiq(ue)
qd suum est. Et est notabile q(uod) sic de
siderare iusta est in lib(er)tate nr(a) sic eo
tp(r)e q(uo) h(ec) posse desideramus iusti
sumus q(ui)a eni ue desideram(us) si pos
sum(us) efficim(us) si nō possumus
nō tenemur s(ed) excusati sumus
dummodo semp in desiderio maneam
us. Id° d(icit) in oi tpe. Ambr(osius) ut nullu(m)
momentum vacuū p(re)tereat bone cu
piditatis. Aug(ustinus) nō ita tpe tranquillo
dili(gen)da est iusti(cia) ut turbulento de
sideratur s(ed) in psperis aduersis labo
rib(us) & dolorib(us) debet iusti(cia) delectare

Increpasti supbos. Impiet(ate) ōstu
allegauit p(ro)pria se tendē(re) ad bo
nu(m). Hic ponit tendendi motiu(m)
vel ɔt(ra)rium alios petunt auxiliu(m) cōtra
defectu(m) multiplicē. Hic ponit illor(um)
defectuum originem sc(ilicet) pctm pri
mor(um) parentu(m). ex quib(us) ɔtracti sunt
hui(us)mo(d)i defectus & dimi(nutio). Primo enim
tangit dei iusta penam increpasti
2° punitor(um) malicia supbos. 3°
sequacium dementiā ibi maledicti.
d(icit) g(o) increpasti. q(uasi) d(iceret). aia mea ɔcu
piuit (et)c. et ad h(oc) inuitatur urgetur
q(ui)a g(e)n(er)aliter increpasti supbos ul' sic
mortuus sum in affectiōne deus i(n)
tiōne incola initia & inhis mise
ris sum q(ui)a increpasti supbos.
s(ed) p(ri)mos pntes ostendendo eis

miseriā suā qui dixisti adam ubi
es. Vn̄ Aug. nō ubi esses ignorabat
sz superbum interrogando increpās
ammonebat ubi tunc esset id est ad
quā miseriam peruenisset. tota enī
ista dira z infelix erūpna morta
lium quodāmodo hereditaria est increpa
superbor dr̄ at hec punicio increpa
nulla ei tam eueniēs pena sup
bis sic increpa. Primo rōne cul
pe quia superbi intra se crepant et
rumpunt p̄ timore z sonant vel
quia tū inflant q̄ in seipsis crepāt
z rumpunt. Vn̄ z iudas crepuit
medius Actuū p̄. z sap. e. dr̄ di
rumpet eos inflatos. 2° rōne ē
nitatis cupiunt enī superbi mag
ni reputari ita q̄ ei nullus so
nare audeat contra eos. debita g° pe
na eor est increpacio ut in quo
peccant ideo torqueantur ut dr̄ sap.
xj°. 3° rōne emendacōis quia inch
tam curatiū superbie sic q̄ confun
dantur z humilientur. Vn̄ infra dr̄ cō
fundantur superbi quia iniuste zc.
Omnis aūt primi parentes etiam
aliis peccis peccauerint dr̄ tn̄ deus
increpasti superbos quia superbiam
principaliter voluit corrige quia hoc
fuit inicium pcī sic ei dr̄ in glō. se
ca ps. emūdabor a delicto maxio
delictum superbie est primū incedē
tibz adeo z ultimum recedentibz ad
ipm g° principaliter dr̄ increpari quia
hoc correcto alia cessant. Vn̄ ibidē
in glō. Cum superbia caret ille vere
est immaculatus. Vn̄ amb. Hic
quod vici liceat superbia hinc estima
re possumus q̄ spens p inobedientiam

pcīm introduxit dns aūt illius
pobediam genus humanū rede
unt z iusticiam reformauit z iō
vn̄ sbō. maledcī qui declinant. g.
d. illi pr̄ superbiam inobediē et
transgressionē mandati increpati
sunt z sic ait Aug. oportebat ut omis
illo fierent exemplo admonemus
nō declinare a mandatis. vn̄ ergo
maledcī sunt qui adhuc illo nō ob
stante declinant ab eis. Si enim
nullus esset increpatus z punitus pro
superbia nō essent tanta maledic
tōe digni qui declinant a manda
tis sz exquo vident q̄ ds̄ peccantib;
bz anglis nō pepcit. z ph̄s vn̄ cecu
dere unit q̄ ii eis pret lic adhuc
nō sint increpati z puniti iuste. sunt
tamen maledcī z apud dm̄ qui eos
puidit puniendos z punire intendit
z apud seipsos eciam vident alios pu
niri p pccis z nichilominus volunt pec
care vn̄ sunt quodāmodo peiores z ma
gis maledcī illis. Ille eī ut ait aug.
in medio nulla precedente vindicta pec
cati superbiens peccauit ego visa
eius pena contempnens ad pcīm p
peciam. Ait aūt qui declinant nō
qui declinauerunt ne solum de illis
videtur dixisse sz de omnibz. Amb.
Et vn̄ dixit qui declinant man
datum enī dictum est iō qui deflec
tit ab eo dr̄ declinare. Aug. Aliud
est mandata dei p infirmitate vel
ignoranciam nō implē. Aliud ab eis per
superbiam declinare sic fecerunt primi pa
tres quia facilime illa in firmitate
impediente implere poterant man
datum dei quod eum sibi mandasse

sciebant sed p supbiam declina
uerunt delcauit eu eos ceritis
sic dn. Nondum aut q non d
stante madictone diua contra
declinantes in pcca. Onis hauc
declinacom didicimi i heu cotte
declinam. Vn ps. onis declinaue
runt sil inutiles fci st. i sic declina
tur noia pomes ca sic i multi
vaus casib; declinant p. p noia
tiuu volentes sibi ex supbia fa
ce nome sic joseph i zacharias de
quib; Machabeor.
Vn ps vocauerunt noia sua int
ris. 2 declinant hoies p genitiu
luxuriose gniando filos i filias
vl nimis carnalit dili esang
uineos. Vn Osee e. sic vacca las
ciuiens declinauit isil. i. clerus
vl pplus xanus. declinant p da
tiu res paupm male expendendo
i ill dando quib; dande no sut
ut hystrionib; i mecuib. Vn bali
kes paupm no paupib; dare
par sacrilegii crimen esse dinos
cit. Hinc Ezel. xvi. dedisti mercede
cunctis amatorib; tuis i donabas
eis ut intrarent ad te undiq; ad
fornicandu tecu. declinant p
accm detrahendo sibi in vice et
se defamando imitatores illius
accusatoris fram qui accusabat
eos die ac nocte vt d apo. xii.
r. declinant p vem vocando et i
mitando se se ad mala sic dr de
impiis sap. 2. Venite i fruam
bonis q st vino pcioso i vngent
repleam nos i c. Et sic dr de mu
liere cenea pub; vii. q d veni i

ebrieni ubib; i fruam cupitis a
plexib;. declinant p ablm ra
piendo i iniuste recipiendo bona
gpa sic imponebant job amici
ei. Job 22. abstulisti pignus
fram tuor sine causa et nudos
expoliasti vestibus.
Aufer a me obpbrium. Su
perius petiuit auxilium
dei cont mala intiora hic petit q
mala extiora i diuid qa p petit q
mala detineat 2 fit hoc q mala
delcant 2 ibi adhesit pauime
to ad huc p induas qa primo
ponitur humilis peticio. 2 addi
conabilis psuasio ibi siuus aute
tuus pima diuid intres ptes. p pe
tit mala aufri. 2 tangit causa
aufendi ibi qa testimonia tua. 3
a quib; i quo inferant ibi etenim
sederunt pncipes d g aufer quasi
dicet petii auxilium q mala in
tiora s; aufer et extiora s. obpro
brium q audio in vbis i ctemp
tum que hnt mali in cordib; et
inferunt in fctis. Illud m obpro
briu qd sustineo qa testimonia
tua exquisiui. Nuerit aug. an fi
deles reputent penam audire ob
pbrium i ctepm a supb cu p ea
inde pueniant ad coronam. et
si no quare g q grauie aliq i in
tollerabile ase possunt auferri.
Et sciend; q orant hoc pnimis
suis quib; vident obnoxii esse
q scim non e obiciunt tamq ob
pbrium xanis. d g. auf a me i c.
q. d. fac ut inimici mei quos a me
pcipis diligi qui tanto mg mo

cuunt et periunt quanto nimia et testimonia tua intentiant et contempnunt ut magis ipsi reminiscat et martia tua venerit in me. Quod dicit Augustinus. ita factum est videmus enim quod nomen Christi apud homines non solum non est obprobrium sed magnum ornamentum. Ecce non solum in spiritu dei sed etiam hodie tam preciosa est mors sanctorum eius. ecce non solum non contempnuntur verum et magnis honoribus preferuntur eius. Aliter exponitur. aufer a me obprobrium etc. ut non reputetur obprobrium et contemptum quod ipsi michi infertur et ego sustineo propter hoc quod testimonia tua exquisivi sic enim vere non est obprobrium cum contemptibilia huius mundi deus elegit ut dicit apostolus. unde Ambrosius. Aliter quidem sentiunt qui volunt inferre obprobrium suis tuis sed ipsi sunt probrosi magis quia pro nomine tuo pati obprobrium gloriosum est. sed aufer a me verum obprobrium et contemptum quod est apud te. unde Ambrosius. Cave ne tibi obprobrio sis quem conscientie si Christo dignum obprobrio te duces. Nos igitur agamus ut a nobis auferatur obprobrium quis autem est qui non est obprobrio dignus esse qui exquisivit domini testimonia audi etiam quem pro nichilo habeat deus ad nichilum in conspectu deductus est in conspectu eius malignus. Omnia itaque que malicie sunt pro nichilo estimantur. Adhuc aliter exponitur ut hec verba dicat incola inter suspirans ad patriam petens aufer a me obprobrium etc. reducendo me ad patriam ubi erit honor perpetuus. Cant. viii. Quis det te michi fratrem ut te osculer

et iam nemo me despiciat et sic nullum erit obprobrium. Et nondum quod tempus est obprobrium sed ignominie culpe et pene. De primo dicitur Iob. factus sum obprobrium nimis vicinis meis subsannacio et delusio etc. De secundo dicitur Eccli. xx. Obprobrium nequam in homine mendacium. Per mendacium autem potest intelligi omne peccatum quia est contra veritatem vite. De tercio dicitur Ier. xxiii. Dabo vos in obprobrium sempiternum et in quolibet istorum obprobriorum concomitatur contemptus. primum contemptus ab hominibus, secundum contemptus ab angelis, tercium contemptus ab omnibus. Sed hoc modo exponendo tunc ista particula quia exquisivi etc. est allegatio meriti quasi ideo aufer quia hoc feci.

Etenim sederunt principes. Hic ostendit a quibus sint illata obprobria et dicitur quia primo describit persecutorum condicionem duplicem quo ad situm corporis quia sederunt et statum honoris quia principes. Secundo eorum infestacionem ibi et adversum me loquebantur. dicit igitur etenim quasi non sine causa petivi auferri obprobrium et contemptum quod magna fuerunt quia a magnis. etenim principes potestate et dignitate preeminentes non a casu vel cursorie sed ex intentione sederunt ad hoc finem se ponentes deliberantes et examinantes et adversum me loquebantur. unde Ambrosius. Iudices sedentes in tribunalibus stipati officiis indignantes quod suis non obsecundare impiis crebant quod dignum supplicium censerent et sic dicit glossa. Idem erant accusatores et iudices de quibus dicitur Abachuc tercio.

Audite principes domus iacob et iudices domus isr' qui abhomi
namini iudiciu' et omnia recta peruerti
tis. Et pt h' q'd' aduersum me referri
ad xpm et quod sedeunt principes
querentes consilium quomodo eu' perderet
pt etiam referri ad corpus capi
te. q. d. x. 2. amb'. me stante co
ram eis sedeunt principes et aduer
sum me loquebantur et no discipli
nei nolite iniuriam erubescere si
steteris ante principes pro nomine meo ai
ego stetiti pro mea salute hinc pre
tiis statutus ante consiliu' pro gloria
duxit illam iniuriam quia hanc
hereditatem saluator omnium filiis suis
dereliquit. pt etiam intell'gi de ill' prin
cipibus quibus d' apls. non est nobis
colluctatio aduersus carnem et sangui
nem sed aduersus principatus et pota
tes aduersus mundi rectores tene
brar harum. et spiritualia nequitie in celes
tibus. hij ei sedent non tam quiesce
do aduersarius ei dr dyab'. circuit que
rens quem deuoret ut d' i. pet. v. Et
miser miserabili de sua malicia glan
do sic legitur in histo' de sca' ciuite qui
h' iudit quidam iudeus sic pater
uidere. nec absurdum est si hec que
faciunt mali principes dicuntur fa
te demones. quia 2. glo. sicut illi ma
nifeste sic demones occulte nocere
cogitant. promouent et instigant. Te
tibi seruus autem tuus hic ponitur per
suasio ad exaudiendum s. exercitatio
sed in bono etiam tunc cum impugna
retur et diu' quia p's. ponit exercitiu' seruum
2. exercicij modum ibi nam et testimo
nia tua d' seruus etc. qui ita illi loquebantur.

seruus autem tuus. s. ego exercitaba'r.
vii' q'. temptationes cui non consen
tire non est peccatum sed materia exercende
uirtutis excitatur in quo et ab illis
inflictione penarum et sese usu uir
tutum. vnde d' in iustificationibus
tuis. vnde amb'. Maior ideo pietas
quam uirtus corporis militabat. dyab'
cum ab intentione iustie et studio
deuotionis occupationibus secularibus
conabatur abducere. hic magis se di
ui operis iustificationibus occupabat
Et nondum quod istud vi esse peccata
prius actus in quo persecutionem
patiens dz exercen ut uir dm iusti
ficet in omnibus que pati et se iustificato
peccatis suis ascribat quia secundum Aug'.
h' est signum vere deuotionis si om
que patimur peccatis nostris ascribimus
etiam si in illo culpabiles nos esse
cognoscimus. Sz dices cum h' scs iob
non fecit etiam non vi quod sci indicati
uenerunt se penas suas meruisse
peccatis. Unde quod quis peccasse se cog
noscit quantum est de communi cur
non pt iudicare penas si quas patitur
non pro peccatis infligi nisi ex special' re
uelatione uel inspiratione.

Nam et testimonia tua. Hic
ponit exercicij modum qui est
duplex. s. meditando de credendis
uel sciendis et consiliando de agendis.
meditando sed ualde persecutionum
et consiliando de dilectione persecutorum.
d' que ita seruus tuus exercebatur ab inuicem
non curando que sibi inferebantur ab
ext' quia meditatio mea est testimonia
tua. i. de his meditabor quod habeam
testimonium mee sciencia pro me fidele. et

ctum tur. i° ps testimo dō fide
le. Et nondū q̄ intribulacōe nulla
melior medita. i tam ɔsolatoria
sit q̄ de testimoniis dei q̄a eni ut ait
aug. p testimo intelligūt mira
cula. Nā cui gre est testis latie. Dup
aut testimo. indigem vz q̄ deus
nos dilig. i q̄ nos eum diliga
pmi aut illim euidencius testi
mo q̄m mrtium i passio x. vn
Ioh. 3. Sic deus dilexit mundū
ut unigenitum suū daret. Hec
ē medita. ɔfortat hoīem admir
tirium exq̄ eū passione sua no
bis suā dilcōm oñdit quo pos
sum melius sibi retribue i mrtz
dilcōm oñde qm pro i sibi ɔfor
mit paciendo i ph hemus euide
tissim signum i testimo q̄ dm
diliga qm sic patim. vn p°. io. 3.
In hoc cognouim caritē di quo
ipe pro nobis aiam suā posuit. et
nos debem p frib aias pone.
sple ad oñdendā caritatē nrām in
Siquidem int oia signa q̄ pure
humanitus fiunt i hīt. illim eui
dencius sig caritatis i grē quā
pacia i nulla ei ve possidemus ai
mas nras. Tunc ibi i ɔsiliū po
nit mo exercicii de agendis dices
i ɔsilium meū est iustificacōes tue
ut vz iustifice te laudando me
ipm iusticiam faciendo i pseu
tores p ipis orando i de salute eor
sollicitudinē hndo. de p° i 2° dr Am
bro. Aduertis q̄ docceat q̄ hec ɔsilia
iusti deant ē ut sc meditet man
data di exerceat in dei laudib i o
racilis i ut iustificet dnm semp

qd facit agendo q̄ ds mandat. i
q̄ credit sibi place. vn Luce vii. di.
Omnis pplis audiens vz ɔmenda
cōm iohis i publicani iustificaue
runt dm baptizati baptismate ioh.
pharisei aut ɔsilium di spreuerunt
nō baptizati ab eo dr. dr bs aug. Et
te ɔsilium ē ɔsiliū. ɔsilium secte
tium pncipū fuit mitos pce. ɔsili
pacie mrm fuit inimicos p dito
inuenire. reddebant illi mala pro
bonis. isti bona p malis. Quid g
mirum si illi occidendo defecerunt
i hi moriendo exercita merito dr ē iustificacōes
do q̄a sic nob a xpo tradite nō solū
vbo ut dr mt. v. Dilige inimicos vr
tros. s etiam exemplo orando p
eis. Luce 23. pr dimitte illis.

Adhesit pauimento aia mea
stup petit auxilium grē ɔt
mala deficiens hi petit ɔt allicienca
i dum q̄a p° ponit malum allicies
2° petit bonū reficiens ibi viuifica
me. Circa p° tū inuit vz illecconis
tenacitē. Adhesit illecciui vilitatem
pauimento. illecti nobilitatē aia
mea dr g. Adhesit q.d. pem velam
amouen. in exilio ɔsolan conf hos
tes adiuuan. s adhuc hēo magnū
vinculū q̄a aia mea adhesit pauimento
i. corpi vl terenis. Et quit aug. quo
ɔgruant vba ista pcedentib i quo pt
intelligi terenis adhesisse. seruus di
q̄ dixit exercebor in iustificacōib: et
testimonia tua medita mea est. Et po
vnā rusionem sub dubio an vz pplm
aduertes q̄ corp q̄ corrupit aggrauat ai
mam cupiebat dissolui i esse cū xo
quia qm diu sumus in corpe pegri

namꝰ a dño. Sȝ: quia si dubitaret quia
etiã post hanc vitam corpa vniẽ
tur aiab: ꝛ adhebunt eis. Et ui
det aug. quia tunc nõ erunt corrup
tibiꝰ n aias aggrauabunt. Et si ꝯ
siderem nõ corporib: nos sȝ potius
ipa nobis adhebunt ꝛ nos cõiunc
tꝰ. Michi aũt adherere deo bonũ est.
Aliter ꝛñd: aug. quia si sic accipitur
hoc v̈bum nõ id orat ut de corpore
p mortem soluatur. sȝ vt ꝯcupia quod ꝯ
cupiscit aduersus spm mag magis
minuatur ꝛ ꝯcupia spc mag au
geatur donec illa ꝯsumat ꝛ ista ꝯ
sumetur in nobis ꝛ phor p: quia hoc
nõ est ꝯtrarium supradictis ubi dixit
se delectatum in testimoniis ꝛ exer
citatum in iustificationib: quantũcumque
enĩ quis hic pficiat h: in mobilis caris
affectũ cum hec tirna hec glo. Non g
illa nal' adhesio aie ad corpus q
ppetua est deploranda sȝ ista mise
ra ꝯcupia p quã aia trahitur sedum
carnem ad carnã ꝛ terrena. mag
enĩ miseria est quia aia tam nobilis
ad ymaginẽ di fca q deberet adhe
re deo ꝛ p hoc sic ait apls vnus spc
ẽẽ cũ deo mihi rꝰ. deut. xxx. adhereas
illi ipse est ei vita tua. Sic adheret
infimis quia nõ pt se abstrahe ab
eis ut se eleuet ad diuina. vñ amb.
hec vox ẽ pñiam gentis q meruit
nit adherentem se deo in fiora neces
se n potuisse discerne. vñ adam n
cognouit se nudũ n post pctm sic
paulus adherens dñus nõ discer
nit utrũ esset in corpore an extra corpus.
M hoc aũt pdidit phs quia uxori sibi
subiecte sic adhesit ut a deo p in obe

diam recederet ꝛ male vificauit dom
dominus quia propter vxorem reliquit patrem
in celis ꝛ matrem ꝯgregatiõm celestium
ꝛ adhesit vxori sue ut aũt exprimat
nõ solum miseriam sȝ etiam pusilli
ꝛ maliciam dr adhesit pauimento
ꝛ nõ dr terre vl terenis quamuis p pauimen
mentũ illa intelligat quia sit d glo.
Pauimento est in quadã domo celum
est tra. tra vo pauimentũ dicẽs pa
uimentum quod innuit omnia terena ꝯ
culcanda pedib: ꝛ id pussum est eis
adherere p amorem quod debet esse sbtr
uendo sbã mihi rꝰ. oia subiecisti sub
pedib: eius. vñ willim li de vniũ
so hec est pusitas qd pecuniam qum
auari calcant corpaliter corde ado
rant hic eam formisice vilissimam
ꝛ intrinsicus nobilissimã pedib:
corpis calcare ꝛ inclinato capite h
est corde p amorem illam ut deum
adorare d aũt caro vl terena pauimentũ
quia admodũ pauimentũ ẽ fca decta. gen.
ii. formauit ds hoiem de limo ter
quia membris cũ lateib: ꝯpacta j. cor.
xii. multa membra vnũ corpus faciũt
quia sibi decorata. Gen. ii. inspirauit
in faciem eius spiraculum vite. quia cõ
culcanda pedib:. quia subicienda sunt
ꝛ supprimenda ne dñentur. j. Cor. ix.
Castigo corpus meũ ꝛ in suitutẽ redigo
ps. omnia subiecisti sb pedib: eius.
quia extenda indurãda ꝛ solidanda
sap. xv. Figulus mollem terram pre
mens laboriose fingit ad vsus no
stros vnũquodque vas. Vnde d pauimentũ
a pauire qd est ferire quia puluerulenta
lenta. ps humiliata est in puluere aĩma
nrã. quia a puluerib: purganda lux.

re. Puluerem pedum vro̅r excutite.
q̄a p̄m̄seunda. Heb. vlt. Nō h̄em
h̄ manentē ciui̅tē. vnde orat ecc̄ia
sic t̄nseamus p bo̅ra t̄palia. z c̄. q̄a sicut
taue̅rnā. Hest. i. lecti aurei z argentei
sr̄ pauimentū. sic nobis opa aīe sr̄
edificata in corpalib; sine quib; sp̄ualia
sbsistē nō possunt. Tunc ibi viuifica
me petit donum reficiens z hoc ep̄.
s. grām ad resistendum erigentem
2° ad cognoscendū illuīantem. 3° ad
agendoz ordinem dirigentem. 2m i
doce me. 3a ibi viam iustificacōnū
Inp̄a p̄° petit gr̄e donum viuifica me
2°. exemplarem mor̄ ibi scdm̄ ver
bū tuū. 3° dandi motū z h̄ dup̄x
vnum expte sui. sc̄. recognicōm
misie vias meas enunciaui. 2m
expte di exhibicōm mīe ibi z exau
disti me. d° g° viuifica me. q. ad
hesi z c̄. i p hec mortuus sum. Au
g°. t̄renis adhere mors est aīme.
Rō. 8°. Si scdm̄ carnem vixeritis
moriemini. viuifica me g° ut qui
adherendo t̄renis f̄c̄us sum ūsibilis
sp̄ualium z impceptabil' celestium
efficiar eoz perceptiuus. i. cor. 2°. aīa
lis homo ñ pcipit ea q̄ sr̄ sp̄s dei.
viuifica inq̄t aug. nō scdm̄ meritū
meū s; scdm̄ v̄bum tuū nichil enī
viuificat nisi scdm̄ q abeterno in v̄
bo uitam h̄ebat. Ioh. p°. qd' f̄cm̄ ē
in ip̄o vita erat. vl' uiuifica me scdm̄
v̄bū glō. i. p xp̄m qui est v̄bū pr̄is
vl' scdm̄ v̄bum platū. i. pmissum
tuū de quo Ezech. 18°. Si impius
egit pn̄iam ab omnib; pccīs q°
opatus est z c̄. vita uiuet z ñ mo
rier. Aug°. pmissionis volt ēē fili°

nō elec̄cōnis ut scdm̄ grām firma
sit pmissio omni semini
Vias meas enunciaui hic
ponit ut dcm̄ est dandi mo
tū dup̄x vnū expte sui s. recogni
cōm miserie sue ubi innuit pccōr
suoz multitudinē z varietatē quia vias
multas nō vnam ppetratē quia
meas nō di vl' altius manifesta
cōm nō occultacōm quia enuncia
ui. d° g° q̄i viuifica scdm̄ pmissum z
fac q pmisisti q̄a feci qd' iussisti. vi
as enī meas enunciaui. Aug°. i. p̄
cata mea confessus sum. Amb°. Qui
facit voluntatē carnis z viuit scdm̄
concupiām mundi hui°. vias suas
ambulat q̄ sue dicunt q̄a i eis de
lectat̄ z gaudet. ai sue inq̄ nō di cui
nō placent qui aūt implet qd' pla
cet deo ille viā dn̄i pgit enunciam
aūt nō solum in corde tibi recog
noscendo pccm̄ meū s; eciam ad ex
nunciaui uoce. Alr̄. motū expte
dīne mīe tangit ibi z exaudisti me
glō. dimittendo pccā. Amb. obstru
it eius os q̄i est iudex z testis z uo
cem eius excludit qui solet coacer
uare pccā z exaggerare flagicia q°
q°s de se fuit aū confessus excusat
eū reum pudor suus vn̄ scptum
est prov. 18°. Iustus in pn̄io accusa
tor est sui. Sz d. quō pt h° stare. si
eñ iustus est male accusat se. si ue
se accusat tunc est malus. R°. qd'
ex quo iustus est q tribuit cuiq;
qd' suū ē. qū pccōr ascribit sibi re
atum. deo iusticiā. z recognoscit eū
offensum. ac submittit se eius iu
dicio z ad emendam si possibilem

se exhibet tunc vtiq; vim dicit ꝛ
vnicuiq; qd' suū est tribuit. qn̄
tum pt̄ in quo amp̄ est iniustus
Vnde Amb. Qui se accusat etiā
si pctōr sit. iustus ēē incipit q'a
nec sibi pcit ꝛ di iusticias confi
tetur quē defuit latē nil posse
R; dicēs hoc totum fit intus
in corde ipi deo ad qd̄ g nctā no
calis cfessio R. qui dm̄ ecte spō
sum offendit ec'o offendit ꝛ spō
sam q̄ est vnus spūs cū eo. qui
cū regem molestass; etiā regie
recōciliari deberet ig opz q ꝛ s
reconcilietr illa aut nō pcipit
occulta cord. ig opz q sibi reue
letr maq dimissis. Amp̄ hoc ē
necēm tam quo aduent qn̄ etiā
iusticiam sui ipius s. pctōris. etiā
cū nesciens pctā sua hīet eum
p bono sic quib; p̄sumit ꝛ vellet
eum sedm hoc honorare dando s'
sacmenta admittendo eū ad di
na. si nō recipet videtur cteptor
si recipet p simulacōm facēt. ꝛ sic
tam auitate qn̄ iusticia declina
ret ymo decipet etiam cui intecō
est hoiem ex lo di recipe ꝛ iudicare
sedm merita sua illa aut. s. ecclia
nō pt scire nisi reuelent. postq̄ aū
nō sit puir se cō ꝛ ecce cmittit q'
vltra pt abeo recqui ꝛ p cfessus
quō decet sibi ueri pietate. ido d
ppha vias meas enunciaui et ex
audisti me. postq̄ aut q's exau
ditus est in vno magna fidu
da sibi ad a petenda. Ido sequi
in lra doce me iustifi'ces tuas. et
petit h grām ad cognoscendum

illuminante. d g doce me glō.
delesti vias meas doce me tuas
q. d. nisi hec fecis errare possū
abeis. Vnde amb. ne errare con
tingat ad doctrm petit q'a vnu
est mgr ut ait xpc nec ociose h
petit non enim vbū quē docet
nō s; quē tu erudieris dne. Cass.
doce me ꝛc. i. 2' spūale intellc
figatiuas obsuanas fac adūte
Aug. Sic doce ut agam nō tm̄ ut
sciam qd agendum. Sic ei dici
de dnō nō nouit pctm. i. nō fec.
sic iusticiā vē dicendū est nosse
qui facit. R; dicēt aliq's si nō fe
cerat quō supius dic. suus exce
bat in iustificacōibz. Rnd; aug.
pficientis est h vox nō eū has
in quibz excebat wlt disce sed ab
illis ad alias pficiendo desiderat
puenire. Amb. pulcro ordine ad
iustifices di puueniendum putat
ut pⁱmū pctā sua fateat sic scrip ymc 7
tum est dic tu iniquitates tuas
ut iustificeris ꝛ obuum sup hab;
2o octonario
Viam iustificacōnū hic pe
tit grām ad agendorum
ordinem dirigentem ꝛ p petit ta
lentum. 2o pmittit lucz ibi ꝛ ex
cebor inmalibz d g viam ꝛc. Ab.
unde ordinem pus est ut disca
iustificacōes dnī deinde ut q'd
quosdā iustificacōnū ꝛ ordines
nouerimus qd pus qd cseqns
ēē debeat glō. add petat eū qui
ppoisse agi. vn Seneca bona ma
le locata mala puto. Amb.
Nam scire qd facias ꝛ ordinem fa

cienди nesciui nō est pfcā cognic
ordinis itaq3 ignorans conturbat
negociorū itam formamq3 incitor
Vnde petit instrue me. vl' scdum
glō alius textus insinua m sed
scdm aug. iuxta grecum expssius
diceretur fac me intelligere. q. velit
dicere nō solum da doctrinam qd
etiam facit hō s3 etiā da sensum
ut intelligam q solus di est luc
vlt. apperuit ill' sensum ut intel
ligerent scripturas. Instrue me in vi
am iustificationū. i. viam ducen
tem ad iustificatiōes vl' magis
viam. i. ordinem in opib3 iustitie
suandū ordo enī ē tam necessari qd
et ipa karitate q est forma omnium
virtutum suandus ē. vn̄ cant. ii. p
ordinauit ī me karitatē. omnia igit
honeste i scdm ordinem fiant. d
ap. i. cor. c. nam ut dt bs aug.
6. c. faustū. 2. oīs creatā in ordine
suo bona ē i nemo peccat nisi qui
ordinē suū in dei obia nō custodi
ens creatie ordinem quoq3 male
viuendo pturbat. Quid aūt sit
ordo dt aug. 19. de ciuitate di q est pa
rium disparium q3 rer sua cuiq3
tribuens loca dispō. S3 quis est
q hec possit oīa suo loco i tpe fa
cere sine spāli di dono id merito pe
tit viam iustificationū instrue i cet.
Tunc ibi i exercebor pmittit de tali
to suscepto lucro. vn̄ glō uocationis
tuis i eorū ope exercebor vsu opis et
spūali sc3 nō vacabo ocio. q. d. cat
recepi mna tua tante instructiōis
nō reponam eam in sudario sicut
suus pigr s3 conabor aliā lucrari

i si nō sit in exercitio. vnde vegecius
de re militari omnes artes omniaq3
opa cotidiano vsu i iugi exercita
tiōe pficiunt qd si id in pvis vm
est quanto mag' dec3 in maximis c
todiri. Hinc amb. ii. dt. Nam ille q
exercet membra sua palestra dimic
exercet i roborat ita q exercet mente
suam in scripturis dinis vl' confilus
diuinius exercē debet. Subdit autē
exercitandi materiam dū dt in mirā
bilib3 tuis nō deuians ad inquirē
mirabilib3 s3 sine deuiatiōe dicens
inuit q quecumq3 occurrunt de deo
sunt mirabilia eenīs cogitationes vba
simul i opa. Mirabilis est essentia
qd enī mirabilius qm q in vna es
sentia sunt tres psone. vn̄ hest. xi. valde
enī mirabilis es dne. Mirabiles sunt
cogitationes ps. xx. Confitebor nomini
qm fecisti mirabilia cogitationes an
tiquas fideles amen. Mirabilia vba
i doctrina. luc. c. mirabant omnes
in vbis gre q procedebant de ore
eius. Mirabilia opa. vn̄ eccli. xi.
Mirabilia opa altissimi solius. vn̄
aug. de sermeis sententiarū. opator mi
raculorū vnus solus ds est a quo
descendit omnis opato mirabilis i
ideo nō est aliq opus eius quin
valde multa mirabilia ideo occurrant
Iob v. Qui facit magna inscruta
bilia i mirabilia absq3 nūo. licet multa
assiduitate pmirabili nō habeantur s3
solum noua rara ul' magna ut
enī ait Senec de opib3 naturalib3. Male est
mag' mirari noua qm magna. vnde
bs aug. 10 de ciuitate di. Quicquid mira
bile fit in hoc mundo pfecto mi' est

qm totus hic mundus quem
tñc deus fecit. nam z oī miraclo
qd̄ fit p homine maius mirat
est hō q̃uis g̃ mirabil visibiliu
tñr videndi assiduitate vilescat
tñ cū ea sapient intuemur iv
sitatissimis rarisq; maiora sūt.
Nullus g̃ mirabilibus omnib; exerci
debemus p int^m intuendo ɔte
plando cognoscendo vl' saltē cre
dendo p uoluntatē eas dili^o z
deum ī eis utendo vl' ab eis absti
nendo vl' aliq̃ sustinendo vl' ex
dimittendo z eis carendo z ī oīb;
ḡtitudinem z paciam hn̄do z in
hiis exercitiis ɔsumere totū tp̄s z
nō mortis ictū d' exerebor
Dormitauit aīa mea. peti
uit auxilium ɔ̄t mala in
terna z externa hic petit ɔ̄t vtriq;
cūia z h̄ sc̄ tedium pigricia z tepi
ditas. p^o g̃ petit remed^m ɔ̄t impe
di^m boni. 2° ɔ̄t occasionē mali
ibi viam iniquitatis. p^o ponit
suū incomodū. 2°. petit remed^m
ibi ɔfirma me. Juxta tangit tepi^s
pericculum dormitauit sbiectū aīa
mea p p̄p^m p̄tedio. d' g̃ dormitat
Vbi nōndū q̃ tedium est q̃dam
nupte uł in toto displicen^a vite ex
h q̃ desidium hoīs ad euadendū
ād aduersum vl' placēs ɔ̄dū finis
tract. Vñ d̄r iob 10. Tedet animam
meā vite mee. Et paul^s fuit ḡua
tus ut tederet eum viue 2^e Cor
j^o. et Jeremias tepit paue z tede. aīm
io^o. paue s. ɔ̄tra z tedē de vita. m
ñe de imminen^a passionū z tedē de
absen^a ɔsolonū. Hinc ē q̃ Aug^s
eti^a sic q; p̄plia laborando z exer
do se imminuit bi^b di z eor labore
quodā^o fatigatus z attediatus
ait dormitauit aīa mea zc. Aug
resurgit a spe ɔp̄hend^i vl' 2^m Glō
petiuit misterii viam zc. s; q̃a pe
ti^o dilata est dormitauit ut fessus
expectator z tepuit p̄tedio dilatio
nis. p̄ub^o 13°. Spes q̄ differt affligit
aīam. vñ aīt. 2^e. Moram āt faci
ente sponso dormitauerunt omnes
z dormierunt. s; ille dormitauit
nō dormiuit. vñ glō. Dormire est
obliuiosi z secordis dormitare ē
fessi expectatoris. dormitauit inq̃
glō vl' par mich' boni operans a
nima mea nō tm̄ corp^s. Sap. xi.
dup^x ei illos accepat tedium p̄
tedio q̃a nō multum delectabatur
viuere. n^e ex vita^a opa exerce. Amb^s
multū tonat ōnde q̃ nō dicat d^s
dormitauit s; stillauit v^o p̄ūbium
gemitum q̃ ex ōrigines sic inp̄tat^r
quin ut ait Amb. Auctor interpreta
cōes diligenti discussit indagine
Alr̄ p̄bat q̃a p̄cius nō dormitat
s; vigilat sp̄ qui dn̄us aīm inten
dit missus. Et si caro dormit cor
vigilat. Quia ei sompnus aīe so
por mentis exprimit z extrinsecia z
sollicitudīe sclarium increpit. Q'
aūt adhēt deo curas tp̄aliū fugi
tans voluptatem capit incogi
tando etiā. Non g̃ dormiebat dd'
qui templū ɔdē dūo cogitabat v
lo celestium edificatoē nō la
pidū. vbium ei d̄i templsonū tedet
est. Vnde z ait. Si dedero sompnum
oculis meis z palpebris meis dormi

tacōm. R3 q̄d sit ɔformi glo textu
omisso. Aliud argu.m Ambs nō vi
ɔcludēe q̄a stillauit 2m suā expōz
ita vbū sonat in ipsum sit' dormi
tauit. Illam eni aīam stillaē dr q̄
se nō vbū tegens foramia ab3 p que
ter intrant stillicidia noxarum
vl' q̄ nescit tenēe vbū q̄d accep' sic
maria omia ɔsuabat. Iuhns aut
negligentē esse q̄d est ali' q̄m spi
rialit' dormitare vtriq3 aut sensū
ɔgruit q̄d se. confirma me in vbis
tuis. vii aug. Se ablūis adhuc iaz
puenisse me sencio tecidam dor
mitando. z ut abeis q̄ iam teneo
z facio ad q̄ possim pficiendo ptē
de. Ali' pt exponi q̄ q̄a hō sōpnolē
tus pig' z tediosus p vba diui'na atē
dio z somp' excitat' vl' ex' pdulcia
z delcabi' io petit se in vbis dni ɔ
firmari. nā ut dr ecctes 12. vba sa
pienci sic q̄i stimuli pungen' s. et
excitatiua. z q̄i claui in altū defixi
firmit' tenen' vii ecc̄e 27. In vbis
sc̄is stabiunt ad iudicium z nō defi
cient in vigi'is suis. q. dicēr excubis
sacre sc̄ptue hoies psistunt z in ɔō
iudicii z plus uigilant z nō torpent
Dea' q' ad delcacōm dr sap 8. Sapia
eit in ɔsilia' z allocu' cogitacōm
z tedii mei. nō eī hz amaritudinem
ɔūsa' illius neq3 tediū ɔuictus ip
sius s3 gaudiū z leticiā. nec minuz
ex quo eni visita' vl' pulcra narra'
hōis tedium repellit z mentem re
leuat quis dubitet dim hoc excellē
cius q̄n dignatus fuit opari. Et
hinc sc̄m pulcre exponit hic ɔsuz
vbs t. aug. s' cant' sc̄e 32. Fiunt igt

qui in stadiis spita' fatigati z vsi
intepozem atq3 indefeū quodā spc
poiti ambulant ɔstes in via dni.
corde torpente incedunt ad q̄q3 in
iūcta frequit' iīminuant. longos
dies longas q̄riunt' z noctes q' vbi
ɔtingit tūe pati si miserit' dūs a pp
et nob in via q̄ ambulam' z incipiat
loq' dete. si nō fauorale quippiam
nobis can' decantit' syon. narrare
ex' decim' di. de pace ciuitatis de
eterni' pacis. de statu ciuitatis. dico
nobis eit pulchido aīe dormitātī
z pigritanti leta narra'. ita ut ɔpel
lat omne fastidiū a b aīo audientis
z torporem fatigacōis. Fiunt enī q̄
dam vba dei ad nos. nrē medita'ce
de ipō z eius glā. elegan' po' ma
iestate. nō solum aut s3 ex' q̄ audia
mente iisam' testimoīa ei' z iudi'a
ois ei' in lege ei' meditantes die ac
nocte sciat' pīto ad ēe sponsum qui
nos ut nō fatigem' laborib3 sius
tib3 delectat felix meus cui vbū
tamq3 individuus comes vbiq3 se
affabilē pbet.

Viam iniquitatis amoue. p
tito remedio ɔt impedimēt'
boni hic petit ɔt inductiū z occōm
mali z dicit' q̄a p' petit tutelam a
malo futō. 2' iniam depitito ibi z
delege tua dr q' vnā z cā glō ut possī
confirmari in vbis. amoue a me
viam iniquitatis. h' est viam iniq'
sic eni dr opa' mala opa' malicie
Actus viciosus actus vtutis vel
viam pq̄m ego ad iniquitatē vl'
ipā ad me hz accessum. hec aut ē
dupx sic' due st cause mali. scil3.

interior inclinatio et exterior actio in
ductio vel incitatio que alii facit inte
riorem inclinationem ista aut satis de
scribe vi. inimici. bis Amb. sic dicens
pulcre de via iniquitatis non in
iquitate eo quod non qui naturalis iniquitas
sit in nobis sed maioris patris peccata cur
rentium sit trita vestigiis [illegible] ex
terior occasio s. multiplicium peccatorum et imag
norum. Ibidem Amb. ut dicit amove me
a via iniquitatis sed amove eam a me
que in nobis sit et non esse videatur
hereditarium enim iniquitatis glutinum
mentibus inhesit humanis et non est
est libantis auxilio. Et hinc ubi
Amb. vi inimici quod via iniquitatis
sit interior inclinatio fomitis vel ex
vitium contractum ex actibus. Primus enim sic
adhesit quod non deus amoveat sed in
paucis fecit quamdiu vivimus
semper manet. Secundus etiam sic radicatur
consuetudine quod qui vincit in misericordiam petit
quod amoveri et interiorem inclinationem
et exteriorem occasionem vel inclinationem
et forte sic potest intelligi illa oratio mis
se. Libera me a cunctis iniquitatibus
meis et ab universis malis meis.
nichil enim post iniquitatem est malum
hominis nisi quod inducunt ad peccatum. Unde in
alia oratione. Et certe nulla nocebit adver
sitas si nulla dominetur iniquitas. Et prima
petri 3. Quis est qui nobis noceat
si boni emulatores fueritis. Vel
potest dici quod petat amoveri a prava
voluntatis deceptionum [illegible] illectiones
ab iracundia commotionem ista enim prius di
cuntur vie ad iniquitatem. Tunc ibi et
de lege tua petit misericordiam de malo
preterito dicens de lege tua glossa mala

remove bona indulge exponitur
hoc autem multiplicatur. versus. Miserere mei
deus de lege tua iniquitatum eam trans
gressus sum vel neglexi. Aliter secundum glossam de
lege fidei misericordie et gratie est. n. quedam
misericordia que de illa lege misericordie et gratie non
procedit de qua ps. 26. Miserebitur
impio et non discet facere iusticiam
preter eam misericordiam non amovet viam in
iquitatis sed potius admovetur.
d. cum deus est secundum omnem legem unum est
statutam sed ipse habet legem eternalem et misericordia.
Caritas enim et misericordia dei est illa lex que
ligavit eum ut de celo descenderet
naturam humanam sibi colligaret et propter nos
vincula subiret. proverbiorum ult. Lex clementie
in lingua eius. Et hec lex facit nobis deum
tollerabilem. ps. Quoniam apud te propitiatio
est et propter legem tuam sustinui te domine.
Amb. Lege miseretur qui cum iustitia
sapientiaque miseretur ut ea dimittat
que scit iure posse dimitti et sic
scit ea dimittenda. vel quasi velle di
cere propitia miserere mei sic ut lex tua
non offendatur et ut facilitas venie
non prebeat incentivum delinquendi. Di-
Sed d. aliquis quare sic petit propitia. Respondet
Amb. voluit quidem venus et dum ser
pens presumptionisque medicine reme
dia deposcit et legittime curandum
est ut possit medicina proficere. Cito
enim refricatur vulnus quod sanatur
medicine lege non fuit. Si enim
vir immaturiora perceperit non sufficit
medicamenta foris apposita sed nisi sec
tione vel adustione curentur pu
trescentia residant aut humoris in
[illegible] derogantur frustra medicine
manus adhibentur ad vulnera

li i.ᵉ vi.ᵃ g° petit ut miseriar' sui dā do
sibi amaritudinē 7 dolorem conī
delcacōm pāti ut mortificeē cōcu
piscē etiam radicalit' 7 affectio i
toto sanetur.

Viam veritatis. Sup' petit
auxiliū grē est multiplices
effectus h' dᵉ ex hoc bonos effectus
ex grā procedentes s. intelligenᵉ
direccōm. memorie recollicōm. vo
lūtē stabilicōm 7 agendo7 imple
cōm. ℞ ponit ad omnia h' grē coo
pacōm ibi cū dilatasti quo ad pᵐ
dᵉ viam ueritatis elegi q̄ḡ dicat pe
titu supᵃdcā 7 nō frustra quia quādo
pgrām dī dilatabatur cor meum
tunc i bona ego feci bona que secūtᵉ
7 q'a tūc iō bū digit' qū de via ex
cludit iō dᵉ elegi q̄ū au' se pcedit.
iō dᵉ viam qū bū discūt iō dᵉ ueri
tatis dᵉ g° elegi q̄ḡ ex varijs que in
pposita sᵉ mala. s. 7 bona. Je. 22ᵒ ec
ce do coram uobis viā uite 7 mor
tis. ecc°. 15ᵒ. Dⁱs apposuit t' ignē 7 a
q̄ū ad q' uolūis porrige manum
tuā añ hoīem vita 7 mors bonū
7 malum deut. 30. elige g° vitā vt
viuas. int' multa eᵉ magna a'mi'
g̃ina 7 prie fābiᵃ talium ē1 est elec
tiam ut dᵉ pħs ulls eligit ea nisi
q̄ estimat sī ppim. de omnibꝫ ergo
his dimissis alijs vnis elegi viaz
ūitatis prudens elcō viā eligē ex
q° nō est unus nobis possit manē
7 int' vias viam ūitatis eligē 7 ab
ite filitatis 7 dᵉ nō nt viā ūitatis ū
uitatē q'a elcō nō est ipius finis s;
coz q̄ sᵉ ad finem. et pt expoñ sic
tam deū est de via ūitatis .i. viaz

v'itm. vl' viam pq̄m ad ueritatem ue
niam ul' vitas ad me. hec aut dici
pt humilitas q'a sic dᵉ ysid'. veritas
mentem fugit. q̄m humilem nō in
uenit. 7 q' 1ᵃ sit ūitatis pꝫ ph' q'a
ille qui est via ūitatis 7 vita. Joh'
14ᵒ. Haurt a beo discendi pposuit ait
11ᵒ. Discite a me q'a mitis sum 7 hūi
lis corde. vl' pt dᵃ via ūitatis qm̄
vitas doc7 apppbat 7 defendit. dᵉ at
viam. vnā nō multas. q'a sic dᵉ Je
neta eū et adlu'. Qui quo desti
tuaut puenire voluit vnā sequa'
viam nō p multas vaget' dᵉ quoq
ūitatis uisui' q'a sic dᵉ glō sup il'
ps. diminute sᵉ ūitates a filijs hoī
vitas dī vna est qua illustrant' aie
scē. s; in hoībꝫ multe sᵉ ueritates si
cut ab vna facie multe in diuisis spe
culis ymagines appnt

Iudicia tua. hic tangit 2ᵐ bonū
effcm̄. s. memorie recollicōm que
manifeste ex h' colligit' q'a iudi
cio dei eie memorat' 7 ete magnū
est motiū recollicōnis sic dᵉ Jo'' de
lapsu susanne. Certe si mente cer
nerent hoīes q̄le iudiciū imminet
7 mūdo sens' humanus nō vanitate
7 dispgetur si nō infidelit' ḡuaret.
dᵉ at iudi' q'a 7 pn̄cia 7 futura sēp
memoranda sᵉ. tā pmiacōis q̄m
dampnacōis nūq̄ ē1 fit tam pnū
op° bo'' a' malū qd' nō eᵉ mor hic
sēctē' suū iudiciū. vn̄ Boec' de cosol'
pla 7 8' pspicuū est nūq̄ bonis p
mia nūq̄ sua scelerib; deeē supplic'

Adhesi testimoniis. hic poᵉ
2ᵐ effcm̄ boni vꝫ volūtē po
tenᵉ stabilicōm 7 diui'. q'a pᵒ poᵉ

suam affectōm in bono. Cᵒ petit
esūatōm ideo ibi noli me dᵉ gᵉ Ad
hesi glō qui prius adheseram pa
nimento. iam adhesi qī insepa
bīr voluntate desidio ī amore.
sȝ qre nō dᵉ adhesi tᵉ sȝ testimoīsᵉ
cū tū totum bonū nīn esistat ī
adhērendo sibi. unᵉ iᵒ quichi aute
adhere dō bonum est. sic dᵉ wyl
hīm de vniūso. adhērendum est
deo ab aīa bȝ nīs tūᵉ sponso ca
nī legittimo sedm tres vires eī
nobiles sedm itellcūnam ideo qᵉ
ipē est uītas lucidissima. sᵉ dōci
piscibilem ideo qᵉ ipē est bonitas
suauissima. sedm irascib.le ydō
ideo qᵉ ipē ē glā magnificᵉᵗᵃ pūtsᵉ
nō est aᵃ. Kndeo qᵉ adherē testio
nijs includit adhēntiā di ī cū nᵉ
qᵉ aīa tūᵉ timens qᵉ minus pla
ceat sponso sollicita est esidēā
re omīa fcā sponsi cē cā ut pos
sit hiᵉ testimoⁿⁱᵘ desua vā ī et
na dilcōne ī inhoc de nullius
testimoīo tam secura est sicᵗ de
suo nā ī sī sī qᵉ testimoⁿⁱᵘ dant
infra tū excellencius est testiōⁿⁱᵘ
qd dant tres in celo pat. s. filiᵉ ī
spūs sēs. vt dᵉ pᵉ. io. cᵒ. Et qā sic illᵉ
adheret spans se diligē ī se di
ligi li p grām ī ille ad glām idō
petit noli me esfundē esse ēī vlᵉ fi
eret valde esfusa in quo cēp illoꝝ
decipetur aᵉ esse accepta. vn̄ aug
Noli me esfundē ut quo curro p
tendam. i. pseuerem ī quo ptēn
do puemam. Qui cū wlt cē xpi
anus ī nō est uerus esfunditur
unᵉ iᵒ ſe cᵒ. Nuō esfunditᵉ quido

dephenditᵉ sic esfuse sī domū isrl
Nui aut fuīt xrāmis si nō pse
uerāndo pferent hinc sicᵗ dicᵗ
luc .ie.ᵒ Omīs qui vident incipiēt
illudē dicētes. hi nō cepᵗ edifica
re ī nō potuit esumare. ī quāto
altiū fuit in vita tanto plus hē
bit a dampnatᵉ de ignominia
sicᵗ sacᵗ dī ys. ie.ᵒ de lucifero
Viam mandatoꝝ. hic tan
git eīᵘˢ effcūn. s. mandatoꝝ
impletōm dᵉ gᵉ viā glō q̄ ē aug
ta mandatoꝝ tuoꝝ q̄ multa sī
ī magna cum glō cū bonus eqᵒ
Ambᵒ. hȝ eī equos suos xpū deᵍ
bȝ pilia. qui ascendis sup equō
nos ī qdrige tue saluacio. Et
nō qᵉ ī via mandatoꝝ di quidā
sedent vt infantes in baptisma
li innocencᵃ. hij eī qā nō profi
ciunt in bono sedē dicuntᵉ. pūbᵒ
.21. Melius est sedē in angulo
domatᵉ qū cū muliē litigiosa
.i. cū carᵉ equipbᵉ adūsus spūm.
Quidā reptant qᵉ epuncti dᵉ pᵉ
catis adhuc intūs depssi sī vicisᵉ
qᵉ nō potentes se plene erigē ceᵉ.
Jonathe ascendunt reptantes
manibȝ ī pedibȝ. i. Rᵉ ie.ᵒ precedit
quidā vlius sȝ adhuc tēe inhe
rent. Quidam ambulant sed
claudicando. Aiᵉ xi. claudi am
bulant hij sī tū adhuc p mul
ta ī magna venīaᵃ pccā admic
taᵃ se multū inclinant. dꝭmᵘs
aug. sᵉ illo ps ie.ᵒ ego sum via
Melius est in via claudicarē q̄
pᵉ viam ambulare qā qᵉ claudi
cat in via ī silente cū vadit vsuᵉ

tum.us qui aut ex viam quanto for
cius ambulat tanto mag' a ter
mino deviat. Quidam vero am
bulant quia non solum a magnis
sed eciam a parvis peccatis abstinet iux
ta Apoc. 3. Qui non coinquinaverunt
vestimenta sua ambulabunt mecum
in albis. i. cum mundicia. Quidam
currunt cum achimaas per viam
compendii 2 Re. 18. relinquentes
omnia ut expediti possint illum sequi qui
exultavit ut gygas ad currendam
viam. Tunc ibi cum dilatasti tamquam
ad omnia hec gratie cooperacionem. Un
Aug' isto versu exponit quod predictum
est quasi diceret ei quod fecisti ne illa
precepta que dixisti non ait non fecisti per
primum qui non indiges alterius operis
arbitrium sed cum dilatavit cor meum
meas non timerem nec elegissem nec
adhesissem. Sed ei potius ex vol...
quam mea merita hec cordis dila
tacio est iusticie delectacio. Hoc munus di
vinum ut in preceptis non timore pene an
gustemur sed delectacione iusticie dila
temur. Unde 2 Cor. 6. Dilatatum
est cor nostrum o corinthii dilatamini
et vos in bono et dilatatum cor per caritatem
que per eam et cum ea currit. Spiritum Ro.
5. Caritas dei diffusa est in cordi
bus vestris per spiritum sanctum qui datus est nobis
primo in patrem et filium. Ioh. 14. Si
quis diligit me sermonem meum ser
vabit et pater meus diliget eum et ad eum
veniemus etc. Quam aut dilatacionem non
habemus non currimus et utinam
non recederemus.

Legem pone mihi domine. De
scribit datorem superne gratie
ut a malo retraheretur
et ad bonum inclinetur.
Hic petit cooperacionem
divine assistencie ut malo resistat et
bonum perficiat et est totus ordinis.
Ad bonum enim agendum requiritur. Primo
potencia et virtus naturalis que presupponit. sed
est deficiens. Secundo virtus gratuita
et supernaturalis que nam perficit. sed non est ex se
sufficiens. Tercio virtus divina et sup
supernaturalis que est omnia perficiens et excitans
virtute tamen anima qua gratia agit quicquid
agit. Nullum enim aliorum quicquid ageret
nisi deus moveret. Hinc thomas bradwar
dyn ... ca. ... partis summe de causa
dei dicit sic ymaginandum esse in pro
ductione boni actus humani quod deus
... et libertate nullo ... preveniens
... excitatus ... vult bonum et vi
tam eternam et eciam volicionem et ...
non vult eam adulto dare sine propriis
meritis. vult ... eadem libertate merita
sua. Sed quia res excedit limites ...
ita quod non potest ... naturalibus
libertate et ... vult quod habeat ...
... quo ... et vocatur gratia quam
deus creat et ... movet ipsum ho
minem ad bonum agendum ita quod deus
... est simpliciter primum mo
vens et non motum. gratia sive mo
vens sed et motum voluntas tanta
seu creata racionalis tantum movens et
... motum. actus vero boni producit
motum et non movens. Ex parte illa
... gratia preveniunt hominem et primus
... efficit actus bonos quam ...
... videtur quod res ... et

irroratur. s. gratiam irrigantem. et rem ro
ralem in actibus suis labiis irrorat
in aere ronali principaliter irrigat.
unde apostolus ad Ro. v. Caritas dei dif
fusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum
qui datus est nobis. Patet igitur ex a
tione quoque eum homo licet spiritum gratie
infuse et non operatur secundum eum sicut
in pigritia et tepore et peccando ve
maliter. Si igitur debet venire vel redire ad
actionem hoc non potest ex se quia non est primum
movens a prio quod quod adeo moveat
vel ab aqua fiunt venient ad primum
movens. Et hinc est quod ipsa potest
quod exhibuit quod nise est et qui bonam
plantam promisit. Iniuste ottenaio
post ea consuluit quod sed deest. s. gratiam ir
rigantem. Iustus et quarto ottenaio
iam attendens quod neque qui plantat
neque qui rigat est aliquid sed qui incre
mentum dat deus petit eius coopera
tionem et divinam quia primo petit auxilium
divinum. secundo ordinem petitionis fructum
ibi. Et ambulabam. prima divinum in
tres partes. primo ei petit adiutorium
et assistentiam dei ad insistendum bonis
primo ad attendendum a vanis. secundo ad re
sistendum malis. tertio ibi autem ordo
iiii ibi. et veniat super me misericordia. prima
divinum quia primo petit legis impositionem.
secundo eius intellectionem. tertio se ea ductionem
quarto eius finis intentionem. secundo ibi divinum.
tertia ibi deduc me. quarta inclina. Prima
adhuc in tres. primo in. petit impositionem le
gem. secundo determinat legis speciem ibi.
viam iustificationum. tertio impositionis
utilitatem vel rationem ibi. et exquiram
dicit ergo legem pone. quia petam vivifica
et ex dono gratie tue volo vivere sed non

sit filii belial. i. absque iugo. Iudic
xix. ut sim mei iuris. volo ergo habe
legem eo quod sine lege vivunt sine
lege iudicabunt. ad Ro. ii. Et quia
tu es summus legislator de quo ipsos
benedictionem dabit legislator. per quem
itur de virtute in virtutem. et quia lex tua
immaculata et convertens animas ut in
ps. xviii. quia est lex tua veritas ut infra
eodem. io peto quod tu ponas mihi legem.
Sed queri potest an non melius esset ex li
bertate facere quam ex obligatione iusti
cum dicatur ad gal. v. Si spiritu ducimini
iam non estis sub lege. ubi enim spiritus domini
ibi et libertas. ii ad corinth. iii. Item
querit aug. Numquid non erat ipsa vi
demus. iusto autem non est lex posita
i. thi. i. Similiter queritur an non fuit posi
ta sed lex cum ex gentes que non habent
legem sibi sunt lex. habent ius legis
scriptum in cordibus suis. Unde aug.
Cur poscit sibi legem poni que
si ei posita non fuisset non vera manda
tor in cordis latitudine currere
Unde ad primum quod creata non potest esse de ob
ligata a subiectione creatoris et con
natoris sui volens ergo ipsa de neces
sitate facere virtutem sic voluntarie subiecit
se deo. quod est si posset liber esse nollet sed
magis vellet sub voluntate dei vivere
et quia recognoscit imperfectam suam quod nes
cit quod sibi placitum sit ideo petit in
formari ut sciat quod acceptum sit co
ram deo omni tempore. prov. xix. Quod at
dicitur Si spiritu ducimini non estis sub
lege verum est de lege veteri et timoris
unde glossa ibidem. Sub lege est qui ti
more supplicii quod lex minatur non
amore iustitie a malo abstinet.

hanc ꝑꝑlia nō petit ſ; legē ſp̄us
⁊ libtatis ſb̄ qua libe wlt eſſe ⁊
q̄i nō ſb ea tamq̄ oñe ꝑmi· ſed
velut cū ea cur̄e tamq̄ ꝑuus
ꝑ modulo ſuo ad obediendū
ſic̄ d̄s ad ꝑapiendum ſili· vnde
ad ſ· q̄ iuſto nō ē lex poſita· vñ
aug̃· wlt ſibi poni legē a dn̄o ñ
ſicut ĩiuſtis ⁊ nō ſb̄ditis ſic̄ po
ſita eſt ꝑtinen ad vetus teſta
mentū in tabul lapideis ey
nim quide lapides q̄a gues ſt et
duri agḡuacōm pondis ⁊ duri
tiā laboris ſigue deſignāt au
gt. Et ſic digito dī ſcribi mo
dib; nō qui memoria teneant
⁊ vita negligāt vl' eē ſi implcāt
q̄ hᵉ nō fiat timōis anguſtiis·
ſ; in latitudīe amōis q̄d ei quis
timore facit nō amore ꝑfcō in
vitus fa. Nō aūt inuitus fa.
ſi poſſ; fieri mallet vtiq; ñ iube
ri· ac plꝰ nō deſiderat legem ſibi
poni. Ad 2m dr 2m aug. petendo
legē ſibi poni q̄d alid petit niſi
ut i ea mag magiſq; ꝑficiat. q̄
admo ſi potim ſitienti dāe in
cipias ⁊ haurit bibendo ⁊ poſcat
deſiderando. Amb. d. Pone· i· ſta
tue ut in pectore meo fixa ⁊ immo
bilis ꝑmaneat ut ĩ aliq̄ ſcli tur
bine abeuns auellat affcū. Tūc
ibi viam iuſtificacōnū. Et peti
q̄d velit ſibi poni ꝑ legē q̄i pone
q̄ hec via ſit michi lex q̄ ad illa;
ſit ligatus ſim amore ut nūq̄
ab ea declinem. vñ glō ſit m lex
ut nūq̄ ab ea uitar. vñ amb.
Imperator eſideans nō qr ſibi ſ;

q̄ omnib; poſſi. Uias ordinat mo
derate ambl'at ſtat aliq̄n ⁊ requi
eſcit iubet ſequētib; ſe omīa pre
parari. Miles itaq; iter ingrediēs
nō diſponit ſibi ꝑ ſuo arbitrio
viam a' viandi ordinem. ñ q̄rē
do expendia recedit aliq̄s ſ; itine
riū imperator accipit ꝑſcripto mo
dit ordine ut inueniat cōmeanb
ꝑata ſb̄ſidia ne ſi alio ambula
uit itine. anonā nō accipiat nec
paratam ſibi inueniat manſiōm
Et q̄ſa ꝑꝑlia eſideabat legē viam
di corpar datam eē prib; euntib;
de egipto quib; data erat columpna
nubis in monte ⁊ nub iſrāns i mente ⁊
ꝑuiſū dimand. agēs carnib; locis ⁊
ſtacionib; ideo petit ſe ſic dirigi ⁊
ſibi ꝑuideri in via iuſtificacōnū
qua debemus mundi egipto ad
celeſtem ꝑmiſſiōis t̄iam ꝑueiat
hec via eſt fides opans ꝑ dilccō;
lex eni vetus nō iuſtificabat. Ro.
iii. Arbitramur hominem iuſtifi.
ꝑ fide ſine opib; leg̃ ⁊c. Tunc ibi
et exquiram. Ponit ponēdi cōm
vl' utilitatē. q̄i pone in viā iuſti
ficaciōnū. in lege nō ē eit ĩ vanū
ſ; ego exquiram eā ſp. Et querit
Nunq̄ nō de ſcō ſcribit qui ſuit po
ta· quis g. exquirit. vñ aug. quis
exquirit q̄d ſit ⁊ nō d; aug. ñ quia
ſit agendo ⁊ exquirit ꝑficiendo·
Aliſ pt dici q̄ qui q̄s ſit viā iuſti
ficacōnū ſibi ꝑ legē data· tunc nēe eſt
ſibi eā ĩ inquirē q̄a ei obligat ad
eam ꝑiculoſum eſt ab ea deviare ⁊ q̄a
arta eſt via ⁊ pauci inueniunt eam ab
eaq; multiplr deuius error abduc

studiosissime oportet querere viam illam
et postquam eam iam arripuit ut
quis ita perseveret. Quis enim nun
sciat etiam postquam deo inspirante
non nisi in via iusticie ambulare
proposuit. qualem statum eligere
et quid opus aggredi debeat. Nonne
aliquis volens deo servire suscipit
ordines satis artos et quia sustinere non potest
melius ad viam strictiorem declinas
set. Alius pro salute viam arripiens
dimittit sua et postquam destitutus patitur
aliena querit tam avide quod melius
fuisset propria retinere. Unde patet valde
necessarium est viam iustificationum
exquirere et omnibus horis et ad quemcumque sta
tum quis veniat ut si occurrat
adversitas quod sciat an debeat resis
tere vel cedere et ad aliam viam declina
re. Ubi quaestio. aliquis ieiunat tot dies
vel tantum orare consuevit occurrit
alius labor cum quo istud perficiens tan
tum consumare non potest difficulter sepe
invenitur an debeat una cum labore con
sueta servare vel ea relinquere vel la
borem occurrentem et quia talia que omni
hora occurrunt ideo dicit et exquiram eam
semper. Ambrosius. Deo gratia post hiemem semper et secundum
tempus surgit et pro hora. Non ergo ait ambrosius u
no die vel mense duobus vel pau
cis querat sed ut multa concurrant me
ritorum suffragia pro hora et sine fine debet
esse querendam. Et querit augustinus an illud
semper intelligendum sit sicut illud semper
laus eius in ore meo ut sit eternaliter
laudabimus in seculum illud in secula seculorum
laudabunt te sic et exquirere debet
sicut alibi dicitur. querite faciem eius semper
Et respondit quod potest capi quamdiu hic vivitur

quia nunc semper proficit sed post hanc vi
tam non proficit. Aliter videtur quod si intendit
exquirere quod sine fastidio diligatur
et ideo agit ut numquam amittat omino
sine fine quero legem dei id est verbum
lex enim tua veritas. Querit nunc ut
teneat tunc autem tenet ne relinquatur
sicut enim dicit ¶ Spiritus scrutatur omnia etiam
profunda dei non ut quod nescit inveniat
sed quia nichil relinquit quod sciat. Aliter ex
ponit glosa ut sit sensus. Pone michi
legem veterem ut sit michi via ad iusticiam
ut scilicet intelligam quod utiliter habeat
et quare data sit tunc enim erit delectabilis
ut exquiram eam semper. ¶ ¶ ¶

Da michi intellectum. Petivit
legem sibi poni hic petit
sibi intellectum eius dari et dividitur primo
enim petit intellectum. secundo ostendit dationis
fructum duplicem. scilicet investigationis
legis et impletionis operis dicit ergo. Da michi
quod exquiram sed ut hoc faciam semper
sine errore da michi intellectum. Ubi ad
videndum quod intellectus capitur pro po
tentia et illa ut dicitur de spiritu et de anima
est vis anime que invisibilia percipit sicut
angelos demones animas virtutes.
quam et de divinis quantum homini
possibile est cognoscit. Damascenus ait de
secundo libro capitulo secundo quod intellectus est purissima
pars anime quod est in anima sicut oculus in corpore
ipsa hic non petit hoc nisi prius con
servatio ad usum bonorum quod ut non im
pediatur illa potentia sicut in obsessis
vel a ratione usu carentibus. Alio
intellectus capitur pro habitu sive naturaliter in
ditus sit sive acquisitus ut primus
dicitur vel ethicorum quod sit habitus principiorum
sive infusus ut est donum intellectus.

et plꝰ intellcu pt crcā intellcu ꝑte . p
plia . Sꝫ pncipalius vr ꝑte pspali
ꝛ spūali intellcꝰ sui illuīatōe sicꝫ
ait vcs chōs 2a 2e qoe viij arti . lii
intellcꝰ nr̄ finitum est ꝛ solum
ad aliq̄ determinatū ptinge pt . indiget
g' hō lūie sp̄iali vt ultius penetrꝫ
ad cognoscendum q̄dā que naturalit
cognosce nō pt ut dr̄ de spū ꝛ aīa .
Ad archana penetranda ratō ꝑse
nō suffic nisi adeo adiuta fuit ꝛ
h' est finis eius si bn̄ viget cum
ad agnicōm scrutatoris q̄ diu inuesti-
gando quesiuit puenit ꝛ tūc vocat
intellcꝰ q̄i intus legens legē scrip
tam in corde . vn̄ g' da m̄ intellctm̄
ut ad eius alta puenīā ꝛ h'ito i
tellcū scrutabor : quia alit' nequaq̄
scrutabor : inq̄m nō supficialit' exq̄
rendo s; sollicit' ꝛ anxie tamq̄ rem
difficilem inuestigando ¶ Scru
pulus ē ut ait hugo vl' sedm ali
os scrupulum est anxietas uel
molestia mentis sollicitudo vl' du
bietas cū a' difficultas . Sꝫ d . hec
nō vid' faciendum q'a pnb' xxv
Scrutator maiestatis opprimetur
a gla . ꝛ ysa' xl . Qui dat scrutatores
scrutatores q̄i nō sint . et eccl' iii .
Maiora te ne scrutatus fuis . Re
ter q' hoc facet ex ppiis virib; vel
vlt q̄m d's iuuaret redarguendꝰ
est; . secus qui manet in limitib;
vn̄ io . v . Scrutamini scripturas .
Sꝫ q'a vltꝰ finis intellcs ꝛ scruti
nij d' ēē custodia leg' . ido sbd' ꝛ cus
todiam illā in toto corde meo vt
vꝫ 2a q . Diligat dm̄ toto corde
aīa ꝛ virib; mlt' cū dependꝫ lex ꝛ

pphe . De totitate cordis ꝛ custodia
supius h'itum est . ¶ ¶ ¶ ¶
Deduc me dne . Petiuit legē
pom ꝛ intellcm̄ eius dari h'
petit iā deduci ꝛ p' ꝑtit bn̄ficiū
directōis . scd̄o allegat ad h' ꝑmp
titudinem voluntatis q'a ipam d'
g' deduc quia si q̄ncūq; legeꝫ
ponas ꝛ ego exequar . des intel
lcm̄ ꝛ ego sciuter tam ad custodi
endū illam toto corde . vir; ppis
nō suffic' ut ait g . io deduc me ab'
i . pcede; nos xpc ut seq'mr . i . sis d'
tor meus . ysa' lx . Sic dn̄s ductor
eiꝰ fuit deut' xxxij . Dn̄s q' ductor
est nr̄ ipe erit tecum s; deduc me i
semita . i . in via rcta . et io breui q'
rum ē breuissimū spaciū int' duo
puncta quo ext' dcq'b; dā dr ys . lix .
Semite eoꝝ incuruate st' tedet eni
longam viā facē . vn̄ num xxi . te
de cep' ppln itineris ꝛ laboris q̄
cūrere debebant circum edom . Item
in semita . i . via arta vbi pauci va
dunt ꝛ nō obuiantes ꝛ impedie
tes h'eat . Mt' vij . Arta est via ad vi
tam ꝛ pauci ꝛc . s; duc in semita q̄
ēē mandatoꝝ . vt sc; sit ꝯpendiū
q̄m q' nō mandata ꝯtempnā sic
sic's infert religionē ꝛ ꝑntes peiē
ꝑmittet . xpc cū fecit de mandatis
eiūs vie semitas q̄n postq̄ anti
q's mandauat . nō mechaberis . nō
ꝯcupisces vxorē pxi' . m'ā visum co
hibuit aq' tria solent exire dites
Mt' v . Qui vidit mulierē ꝛc . vel
semita dicitur ꝯsilia vn̄ luc xviij .
Dixt' xpc inueni qui dixt' se mā
data suasse a iuuentute vnū t' de ē .

vade ꝛ vende omīa. Hic enī bre
ue ꝯpendium quī dimittendo
omnia supportat se demultis
occupatioīb; q̄s ēē bona tpalꝰ
optet licet qūo v; sicut̄ ꝯsu
nient̄ dispensent̄. Et q̄a deus
nō wlt coacta bn̄fic̄a seruitia.
Vnde mandauit p̄micias tem
pi abomni q̇ offert eas ultro
neus voluntarius ꝛ prompto
aīo ideo d̄r q̄a ipām s. seruitaꝫ
volui. q̄ū dicat cū aplō velle m
adiacet pficē aūt nō inuenio.
ad Rō. vij. Et nōndū qd̄ sicut
ambulantes in t̄ris alienis re
cipiunt ꝯductū adt̄ns illarū.
sic ꝛ nos cū in via sp̄uali deuio
uo t̄ns simꝰ ꝛ inexpti sumus de
bem ꝯductum dn̄i dī recipere
ppt̄ tria p honestate securitate
vie rc̄titudine ꝛ bonitē p̄s. p ho
nestate. hōr ē ei si dn̄s det famlꝫ
ꝯducentē. Vn̄ Jo. sr̄ illo. Alꝰ xviij.
Angli eor sp videnṫ. Magna iq̄
dignitas vt vna q̄q; hēat ange
lum ad sui custodiam deputat̄.
multo magꝰ sup̄e d̄s ꝯduxeit.
Vn̄ Dn̄s ondens q̄ntū honorauit
pplm isrl̄. d̄r deutroꝰ viijo. Ducto;
tuus fui insolitudiē magn̄. atq;
horribli. sc̄do p securitē rer ꝛ corpꝫ
vnd̄ angls dir̄ thobie. v. Ego
sanū ducā filiū tuū ꝛ reducā. Deut.
p̄. d. Dn̄s d̄s qui ductor ē nr̄ p̄g
nab̄ pnob. t̄co p vie rc̄titudine ꝛ
bonitē. Sap. x. Justum deduxit dn̄s
p vias rc̄tās. ꝛ pūb. iiijo. Ducam te
psemitas eq̄uitat̄. q̄s cū ingssꝰ
fūis nō artabunt̄ gressus tui.

Inclina cor meum. Hic petit rc̄ti
finis intencōm. ꝛ p̄s. petit ad
vitā cordis ꝯusiōm. Qa anoxiis
ꝯusione ibi nō manuā ciam. d̄r
go. Inclina. q̄a oīa q̄ petiui nō suf
ficiūt nisi hūilit̄. ꝛ bn̄ intendā
ac velim ideo inclina cor meūꝫ
nimis pronū ad supbiā. dando
s. hūilitatē. Vnd̄ Cass. Inclinati
p hūilitatē melius ducunt̄ q̄ va
nitatē supini. Itē inclina cor dn̄
do in bonam voluntatē ꝛ inten
cōm. Vn̄ gl. q̄a ipā voluntas atc
ē oro inclina q̄ntūl; ei liber sit
arbitrium suū cū recognoscit de
um ei dn̄an. pūb. xxj. Sic diui
siones aquar sic cor reḡ in ma
nu dn̄i quocūq; voluit inclinabit illd̄.
Et; dicet aliq̄s qual' libtas ē ꝛ
nō magꝰ sinitium vbi alr̄ hab;
dn̄m. Item quo tn̄c sumꝰ dn̄i ac
tuū nr̄or a pncīpioꝰ usq; ad fineꝫ
vt d̄r pl̄e. Rn̄deo voluntaīe sub
dialiter ꝛ sūic est libtas ꝛ est dn̄i
um sb̄ dn̄o sic ei nō requiritur
ad hc̄ q. aīq̄ sit cā altius ut sit p̄ma
cā sic ad dn̄ium actuꝰ nō requiiꝫ
q̄ sit supmus dn̄s. Si aūt qui
quō inclinet dn̄s salua libtate.
Rn̄deo q̄ illo mō sic qū ꝯtenti
de duab; viis q̄rū ear velit; ire v
na redderetur placibil' p hoc q̄ ꝯ
mendaret. ꝛ aliā horribil' p in
cupia. vl' aliis mōis nō ppt h
libm arbitrium minꝰ libm est
in eligendo. s; si trahit̄ ad plac
bilem eligendā nichiloꝰ omo
libe facit ꝛ si ad aliā h̄ omo ex
libite ꝓcedit. q̄a g̃ nō p̄t aliq̄

placabile facere vel inclinare cor ut
ex libitu minus placibile eligeret
et hoc melius et principalius potest.
Ideo petit ut inclinet. Subdit in tes
timonia que inclina cor meum in testi
monia tua. August. Testimonium aliquid
probatur et deus mandata iustificationes
et quecumque a nobis wlt haberi testimoniis
suis probat et exemplis persuadet ac pro
bat. Item. et hoc in tantum ut simus
inexcusabiles. Sicut enim gentiles qui
habent nisi lumen rationis et legem na
turae sunt inexcusabiles ut dicit apostolus ad
Roma. primo. quanto magis qui vult heretici habent
testimonia vel amminicula ut christiani vel
iudei. Satis enim probatum est tes
timoniis scripturae eius omnibus et exemplis
quod deus habet mandare et quod mandatum
eius est bonum sanum et iustum et uti
le et ipsum servare et nocivum trans
gredi et ita decursis actionibus eius
sunt multa testimonia. Inclinandum
est autem cor in testimonia quando per
fidem ea credendo. Ps. Testimo
nia credibilia facta sunt nimis. per a
morem eis inherendo. Unde supra ad
hesi testimoniis tuis et cetera. Per medi
tationem ea saepe cogitando infra tes
timonia tua meditatio mea est. per in
tellectum ea cognoscendo. infra da
mihi intellectum ut sciam testimo
nia. Tunc ibi et non in avaritiam.
Petit aversionem amoris. Unde
dicit et non quasi secundum quod inclina sit cor
ut secundum testimonia et gratis te co
lam. sicut Job. et non parentis sicut et
filii Hely declinaverunt post
avariciam acceperuntque munera.
primo Reg. viii. Sumitur autem hic avaricia

sicut sumit magister sententiarum distinctione
xxxii. pro immoderata huiusmodi cupiditate
non tamen pecuniae sed et altitudinis
et scientiae vel cuiuscumque creatae rei cum super
modum ambitur. August. talia sunt verba ut
possit intelligi generalis avaricia
qua plus appetit quis quam satis
sit et ex hoc potest fieri quare magis pe
tit autem ab avaricia que ut hic omnis
cupiditas excluditur. Supra modum
autem est quantumcumque aliquid plus concupis
citur quam deus vel ex cum ipso primo
supremo quando quis non stat contentus
ideo. Unde Bern. sicut sine incentiva mi
nus avarus est cui non sufficit
deus. Quare petit ut deus non inclinet
in avariciam cum hec non sit possi
bile deo ut in eam inclinet. Intelli
gendum est ut sic inclinet in testimonia
que inclinatur. id est non habet locum vel quod
non permittat eum inclinari. nam
quando deus deserit hominem per gratiam quod
non facit eum delectari in bonis
veris scilicet spiritualibus tunc inclinatur
ad corporalia quia ut dicit Greg. esse sine de
lectatione anima non potest aut enim in infimis
delectatur aut summis. xviii. Moral.
vi. ca. Et vehementer confutat vox
ille studentes vel docentes sacram
scripturam propter lucrum vel avariciam.
Sicut enim avarus non debet cum studio scrip
turam contemnere quae sunt testimonia dei. quanto
minus debet hanc propter hoc. Sed heu
Ieremie vi. a maiore usque ad mino
rem omnis avaricie student. Et quan
tides sunt fructus student et orant. Unde
Ambr. utinam pie sanctis sequentes ro
rem quod ille oravit et quod oravimus
unitatem affectum. Quid enim michi

pdest si orem ut auitat cor meu
deus ab auaricia z ipe diebz ac noc
tibz petiue quam compendia. Au
dit sepius tirun ihc z cognoscens dv
obz istis no conuenienti simoni z
cupiditas no exaudit loquntem.
Auerte oculos meos. Petit
assistentia ad insistendu
bonis. h petit eam ad auertendu
a vanis z dicit q pro petit ausione
a vanitate q hauritur extius. 2o q
oritur ab ea intius. 3o ibi amputa
cionis desiderat vanor tolle exclu
sione. 4o bonor vitale psecucoz
4o mihis fundamentale solidaci
one. 2o ibi in via tua viuifica me. 3
ibi statue suo tuo. dr q auerte. et
mihi duo innuit. pro q oculi sunt cui
ad vanitatem vel inclinati ad ea. aut
faculime inclinabiles. Gen. vi. Om
cogitacio humani cordis intenta e
ad malu. 2o ut Aug. dr. Cu roga
tur auerte oclos deus. gra eius co
mendatur z innuitur no ee in ptitate
tua nonnulli enim de viribz arbitri
sui psumpserunt putantes a seip
sis fieri boni z qa hoc e vanitas
z psumpcio spc ideo se no auertunt
a vanitate s; ad eam quia se id credide
runt. Et nondu q triplex e ocls
de quo r licz pot intelligi s. corpo
ralis z intencionis. de pmo dr Exodi
xx. Oculum pro oculo. de 2o in ps. Ocli
mei sp ad dnm. de 3o Ma. vi. Si ocls
tuus simplex fuit zc. quo ad pmu
sepius dr Amb. quia invalidi sumus
z plerumque valentes aute cor nrm
capimur aspcu. et videntes concupis
cimus. gt. z oclis visa ambimus et

mors enim intrat p fenestras scdm
ihere. z id dr Ier. xx. Non ligz tan
tu q no lz concupisci qa spes q subi
to visa est facile concupiscitur vt dr
de miseria condicionis humane. z sapiens
Ecclesiastes ix. Auerte faciem tuam a
muliere compta z no circumspicias
as speciem alienam. ppt speciem mu
lieris multi perierunt z ex hoc concupia
quasi ignis exardescit z cetera pl. mo
auertendo oclm scz corporalem. mag
na malor occasio sublata est z beatus
est qui sic no respiciet in vanitates
corporales quantum possumus vita
dum est ppt ea qa ocls corporalis
curiosus est z nuq saciatur. Ec
clias. i. Non saciatur ocls visu. Cu
riosus z multa rimatur. Ecci. xxxi.
Oclo nequius quid creatum est. pdosus
z aiam depdat. Treno. iii. Ocls
meus depdatus est aiam mea. Et
qa hoc periclm vix effugiunt hec
mite q no omnis facere ptt ut he
mini intrent z qa no solu p visu
s; etia p alios sensus concupia intrat co
ritur. vn Amb. h tractans vbu sup
allegatum dr. Non est vna fenes
tra p quam mors consueuit intrare. i
trat ei p verba vel oscla meretricis. p
aures ptactum z ita de aliis. Ideo
magis videtur accipiendu sicut his
Aug. sr Ioh. dr visum capi pro omni
sensu q sic ocls capitur pro omni corpar
perceptiuo ut sit sensus corporis. Sed
qa nequaqua possumus sensus nros a
creaturis auerte q tn omnis sunt vani
tates vt dr ecclesiastes i. Ideo forte pt e
di intelligendu ee vbum hic de ocli
mentis qa no magnu pericli est. ocli

inspectio. qñ nulla est mentis ocu
pa. vl' adhesio. vñ aug. Si occur
rat t' aliq' fetidum odor. horridū
visu oc'ls claudit' naris obstruit'
longe refugis atq3 declinas ne
vomitum moueat tibi ꝛ nō aū
tis oc'los aīe tue ne videant senti
nā libidinū ꝛ aures a fetore cum
nū diūsor. Sz q'a n' oc'ls mentis
possumꝰ auite a bonis vanis.
sic' d' vis aug. Quid est qđ d' a
ūte ꝛc. Quamq' q'diu sumꝰ in hoc
corpe possumꝰ nō vide vanitatē
cū omis creata vanitati sbiecta
sit lz nō volens sz ꝓpt' eum q' sb
iecit eam in spe ut d' apl's. An
forte hoc orat vt nō sit vita eiꝰ
sb sole vbi oīa vanitas an h' pe
tit nō quidē vt inhat vita imple
at' id q' in spe gemimus sz vt in
eor forte sit inquibz implebit
vt liberetur a suitute corrupcōis
in lib'tē glie filior dī vbi iā nō
videat vanitatē. Et sbd' vis aug.
possint ista vba sic intelligi. nō
ꝓpt' reglam .i. cū regla fidei. Sz est
h' alius igt' sēs q' in fateor plus
placet ꝛ ille est secūdo inferiōnis.
vñ sbd'. mag' interest cū aliq' bo
ni facim' cui rei contemplacōe faci
amus. Opus eī nrm nō officio
sz fine pensandum ē. vt nō solum
si bonū ē ꝓpt' q' facimꝰ cogitemus
hos oc'los aīm posuit ne vide
ant vanitatē .i. ne hanc attendat
vt ꝓpt' eam faciat bonū qđ fac.
Quamuis aūt laus huiāa que i
hat vanitas pncipiū loci obtin
ita vt magna ꝓpt' eam fiāt sint

ꝛ fiant nō sit culpanda. Nam q'
tam optandū hoībz qm vt eis
placeant q' fecerant imitari dū mō
in laude hoīs quitatiuq3 puenit
nō sit finis boni sz referat' ad lau
dem dī. Contemptū ꝓpt' laude bene
opari est vanitas in opibz intuei
nec nō ꝓpt' adipiscendā pecuniā
ꝛ sic' ē hoī comodi tpal' qđ atted
extrinsecus q'a oīa vanitas. Sz
dices. Nonne cārue sr' aliq' eucia
eiꝰ quelz ē aq' quo g' sunt vanitas.
possz dici vno q' q' eiꝰ vtilitas io
cundita vl' q'liscūq3 boni a cātia
vt hēre sit possumꝰ h' ꝛ si aliq' ē
tamē respcū etni gaudii ꝛ pmii
nichil ē. vñ aug. Non debemus
facere bona ꝓpt' tpalem salutem
sz etiam q' nobis erit excelso pmi
mo ē nobis ipē dūs. Alit' pt dici
q' creata nichil est n' quitum a dō
est ꝛ dūs ē in ipā g' quū ad eā īse
ipā sine relacōe ad dm est quū
ad eā sbtatē qua nichil est īre g'
tīs d' ad nichil ꝛ ad vanitatē q'
uti. Si eīn quis diligit aliquē
solum ea rōne q'a scientificus vl'
sapiens ꝛ ipē sit pmus ydeota vl'
fatuus q' dilig' iste illo. nōne
diligit ī illo q' nichil est. Sic est
in ꝓposito ē qui credit q' aliq' bo
possit hēre vl' increata sine dō ī ea
q'fidit talit' q'lit ipā nichil est et
nichil hēt sz vana ꝛ vacua ē. Si at
quitit se ꝛ spat aliq' assequi vt ei
datum a deo ꝛ sine quo nichil est
sz vt hēt vl' possit consistere. tunc
pncipaliꝰ querere dz a deo ꝛ tūc
nō quit ad rem vt vanā sed vt

ueritate repletam et verit̃ī īvite
rem. Nunc willis̃ ī lib̃ de vniuerso
dr̃ q̃ vanitas dr̃ id q̃ nō cōtēt
plenitudinē cōtinenti. nec fultam
cum innitenti nec fructum labo
ranti. Recolligēdo g̃ p̄t dici a
uerte o d̄s tu q̃a ego ad huc sum
in sufficiens oclos iam cōuersus
ad vanitatē vl̃ inclinatos ad il̃
vl̃ facillime inclinabiles oclos
inq̃ corporis ne videant vana s̃
species eaꝝ delectabil̃r recipiēdo
et bonum putando. oclos cordis ne
accipterent putatas voluntarie
se ad ea s̃ꝫ cōuertendo et i eis obstān
do. oclos intencōis ne eis fixe
inhēant finē ī eis cōstituendo
q̃a ei absm̃ īane est et vacuū. Vi
dere ipm̃ est fatiū oclm̃ nō colli
be in pruridū et incautū. Sꝫ quia
nō sufficit a vanis auersio nisi cō
uersio fiat ad bona et cor vitalis
plenitudō sbdr̃. In via tua viuifica
me. Via p̃ vitam grē deducentē
ad vitā glīe. Rō. vi. Grā aūt dī
vita etna. Aug. a cōtrario inter se dif
ferūt vanitas et veritas. Huius mū
di cupiditas ē vanitas. sꝫ xp̄us
qui ex hoc mundo liberat est veri
tas ipe ē et via in qua iste petit
viuificari. vl̃ in via tua .i. ī lege.
puerb. iiii. Custodi legem et erit
vita aīe tue. Sic autē planta
a spinis ut viuat a cā bona. vl̃
ī via tua .i. in caritate. p̄. cor. xiii.
Ad hāc excellentiorē viam nobis
demōn viuifica me. q̃a sine caritate
nō nedum mortuus sꝫ et nichil
est ut ibidem deducit apl̄s. caritas
autē excludit vanitatē. vn̄ bꝰ bern. n̄
est quo se inmisceat vanitas ubi
totum occupat caritas.

Statue seruo tuo. Hic tangit
fundamentalꝰ in bonis
stabilicio et diuina q̃a p̄ꝰ petit ī vo
firmatōm. Et ponit firmantem v̄
tutem ibi in timore tuo. Dr̃ g̃.
statue. q̃. auerte et viuifica. sꝫ nō
est stabile nisi tu firmes. vl̃ sic g̃ peti
uit auerti oclos. iam corꝫ p̄ qō au
tauit statue g̃. g̃. immobilit̃ ne e
lauatur et sic quosdam est ī p̄palla
ge q̃a vult dicere statue id est firma
seruū tuū in eloquio tuo. Baruch
ii. Statuit dn̄s v̄bum suū qd̃
locutus est et ad huiusmodi sensum satis
cōsonat g̃. vn̄ dr̃ statue suo tuo
.i. da facere qd̃ loquis. Aug. Nemi
ni statutū est illis eloquium dī
qui se mouent cōtra illud faciēdo.
sꝫ eis quibꝫ est immobile. sꝫ q̃s
sit ille sbdr̃ g̃. statuitur eīm nō ī
facienti nisi ei eloq̃a dī subsi
piunt negligentē. et tamq̃ a fa
bulis declinanti. Ondit autē
in quo dēat firmari dum sbdr̃
in timore tuo. Aug. Statuit
dn̄s eloquiū in timore eis quibꝫ
dat spm̄ timoris. q̃a cōtra amb. Ti
mor dī fērs q̃ basis ē in quo ver
bum statuit̃ et ipm̄ v̄bum disci
plina timoris est. Dr̃ aūt timor
dī merito basis et firmamentū
v̄tutum. vn̄ bern. de mod̄ cōte
placie ca. viii. Sceptrum ē. Timor
dī initium sapie. Hec ē pa v̄tu
tum p̄les sine qua cetās hr̃e nō
potes. et sic ait in fin ca. lxv.

hic a

hic affectus maioris p̄certeis
siue ad bonū siue ad malū
efficaciam hīc vide᷑. Mens si
quidem ab hꝰ affctū sepe de sue
rectitudinis statu deicitur sed cū
liet modo deiecta siue illo nū
q̄ꝫ reparatur. Cuius enim de quo
ius pctō cōsētimus etiā de pro
siue timore libātur. Sine tīore
mala uitā nūqꝫ deserimus bonū
opari nec saltim īchoamꝰ. Ex
hiis p̄t hīri quo sit basis ꝛ fun
damentū. Unde ecti. xxvii. dī.
Si non ītiore dnī instanter te
tenueris cito subūtetur domꝰ
tua et licet ex hoc satis appeat
quod bonū nrm̄ omne ī tiore
statuendū sit. sicut edificiū ī
fundamēto p̄t tamen adhuc
ostēdi quō sit oīm fundamētū.
Deh. dr̄. Rich vbi supra cap. lx
vi. Omnia que constat homīes
amare odire spare. p quibus
gaude᷑ uel dolere solent multiplꝰ
timoris exse tamen gygnīe ali
a itaqꝫ sunt que amamus ut
bona alia que odimꝰ ut mala
de adūsis dolemus de futuris bo
nis spamus sed de omnibꝫ hiis
timemus p̄mo cīa vnam rem
quā amamꝰ aut spamus plu
res timendi causas īuenimus
Quot modis siquidem pdi p̄t
tot timoris actiones dare p̄t ti
mor enī facit consiliatiuos
magis q̄ꝫ spes ut dicit phūs ī
rethorica. Viget enī homīes vt
de amonēdis malis que timet
consilient :~

Amputa obprobrium hic
petit liberari a uanitate
que oritur interius. ꝛ p̄mo pet
amoueri malū vane suspicioīs
2o tangit motū peticionis ibi
quia iudicia t. 3o inductiuū ex
audicionis ibi Ecce ꝯcupiui. Di
gꝰ amputa q̄i abcīde ab exterioribꝫ vani
tatibꝫ. ante oclos sed quia ꝯtīu
deō ad eas non possū auertere vi
sum ab interioribꝫ. gꝰ interiores va
nitates āmoue non cū mora
vel paulati sed subito ꝛ simul
amputa Mar. ix Si pes tuus
scandalizat te amputa eum Ido
ī epl̄a ad paulinū. Festina q̄so
ꝛ hēnti in salo nauicle funē ma
gis p̄scīde q̄ꝫ solue Amputa gꝰ
obpbrium ꝛc. Ambꝰ. dr̄ hꝰ sub
obscurius ēē dcm̄ ꝛ ideo etiā multi
plr̄ exponitur p̄mo sedm̄ Aug
i. fac ne suspicer de alio obpro
brium. i. quod ipse faciat illud
pctm̄ quod ego facio et quod
est obprobrium meum. Unde
gꝰ quia enim occulta hoīm nō
videntur. datus est locꝰ suspicio
ni aliquā vā aliquā falsa temere
suspicari. maxime ab eo q̄ vidꝫ
vanitate ut quod ipse agit ī
aliis suspicet hic ꝑter bona qd
agit credit ꝛ alterꝫ face. Huiōi ei
suspicōꝫ petit amputari vel saltē
ne crescat ī iudiciū quia hoc di
cēt obprobrium suū quod sic sus
picatur de aliis qd ipse sentit
quia iudicia q̄i hꝰ ideo peto quia
iudicia tua iocunda. i. vā. vera
enim sunt ꝛ suauia amatori

veritatis sed iudicia hominum de oc
cultis non sunt suauia quia te
meraria. Aliter exponit vers. Am
brosius dicens quod sicut paulus
nichil sibi conscius erat. non
tamen se iustificatum in hoc dice
bat. Sic et propheta et si peccatum omne
declinare cupiebat et commissa pro
pria: oblita fuerant quia cum
cogitauerat aliquid que non fecit
suspectus sibi erat ne forte adhuc
maneret obprobrium et ideo deum
repulsorem peccati sui esse cupiebat
qui nouit quod nescit preterea ipse
qui fecit. Adhuc aliter exponitur
et puto quod melius. Sepe qui
dem erubescat homo de his et ca
putet obprobrium que non sunt
obprobrium sed decor. Unde Richardus
de unione contempla. capitulo lxxvii
Qualis iste pudor erubescere ad
quod non pudiuit descendum celes
tem magistrum de celo descendere et quo
plus erubescit virtute sordidam
vestem quam sordidam mentem.
facere barbarismum in oratione contra
regulam prisciam quam si proferre men
dacium contra regulam christi. Igitur propheta
aduertens quod talis pudor et fal
sa estimatio obprobrii multa
bona impedit sicut scribit idem
Richardus capitulo lxix. Dum nesciat
quantum verecundia cordis robur e
moliat et quam sepe fortia opera
prependit dum animus hominis vltra
modum confundi deuitat. petiuit
amputari omnem talem suspicionem
obprobrii ut videlicet non reputet ob
probrium quicquid pro christi nomine

iusticia vel veritate infertur. sic in
rei veritate non est. Unde qui dig
tate estimabant apostoli qui gauden
tes ibant a conspectu concilii quia dig
erant pro nomine ihesu contume
liam pati. Unde ambrosius dicit. Hic ali
bi propheta dicit. tu scis obprobrium
quidam obprobrium est non est vere
obprobrium sed gloria dei. Crux
enim est iudeis scandalum gentibus
stulticia illis ergo obprobrium
mihi virtus per quam aduersarium re
pello solum vinco sapientia per
quam laqueos euado. hoc obprobrium
thesauris egypti moyses pretulit
Maiores inquit diuitias estimans
egypti thesauris obprobrium christi.
Ad hebreos xi. Si obprobrium tuum
gloria est domine ihesu christe quanta erit
gloria tue glorie participatione
quid enim tuus sum obpro
brio glorior. Hec ambrosius. Tunc
subdit motiuum peticionis ibi
quia iudicia tua iocunda. quibus
talia obprobria ex suspectione
estimata infligis uel infligi per
mittis amatoribus tuis. iocun
da sunt secundum rei veritatem quia bea
ficant eos. Mathei v. Beati eritis
cum vos oderint homines et ex
probrauerint vos et eiecerint no
men vestrum tamquam malum et cetera. Et ideo
dolens quod ex infirmitate mea
suspicor aliquid talium esse ob
probrium. peto ut amputes illud.
Vel iudicia domine iocunda. Credo
enim dulcius iudicium quam illud
quacumque hora ingemuerit peccator
omnium peccatorum suorum non recordabor

Aut istud quod propter volunta-
tem confitendi remittit omnis
impietas peccati. Unde psalmus: Dixi
confitebor adversum me iniusti-
ciam meam domino et tu remisisti etc.
Unde Ambrosius: Quid confiteri quod
timeo dicere peccata mea quid vero
obprobrium mei facere intencione
apud eum cuius iudicia dulcia
quod eum sentiunt in alius in christo
dulce et suave est quoniam ipse sua-
vis. Gustate et videte etc. Sed di-
ces talia iudicia indulgencie et
remissionis sunt vere iocunda
sed non condempnacionis. Respondeo
quod primo quia dulce est secundum
racionem quod nullum bonum irre-
muneratum et quare non secundum ra-
cionem, eque dulce est quod nul-
lum malum impunitum cum oppositum
foret contra bonum et contrarium et prosequens ei-
am amare. Sed est adhuc ma-
ior dulcedo vel iocunditas quod
deus punit citra condignum et premi-
at ultra. Sed est adhuc alia evi-
dencior demonstracio quod omnia
iudicia iocunda sunt dei quia de
quocumque iudicio dei omnes gau-
dent tam mali quam boni preter
quam illi quos tangit qui iudicantur
ad penam sed non est standum
iudicio eorum si displicet eis sunt
enim ipsa causa mali iudices et
suspecti. Boni quidem gaudent
ut dicit psalmus: Letabitur iustus cum vide-
rit vindictam. Mali ut dicit Io
super illo Ysaie: Surrexerunt prin-
cipes desolatis sinus gaudium vel
solacium est miseris inimicos suos

socios habere penarum :-
Ecce concupivi mandata
tua. Hic ponit inductivum
exaudicionis et dividitur quia pri-
mo ponitur persuasio secundo
peticionis replicacio ibi In equitate
tercia. Dicit ergo: Ecce quasi quia iu-
dicia tua sunt tam iocunda
maxime quibus suos et inimicos tuos
iudicas tam faciliter indulgen-
do eis et tam benigniter puniendo
ideo ut talem benignum iudicem habe-
am. Ecce concupivi mandata
tua. Concupivi inquam non iam
denovo incipio sed dudum. Unde
Ambrosius: Concupivit enim ut bo-
nus et cultor sedulus, non ut
amator meretricem copulam nec ut
avarus pecuniam ut luxuriosus
lasciviam sed sicut preceptis tenea-
tur quodam in initio cupiditatis
affectu mandata tua capere in pre-
cepta ea lege meditari discere di-
ligere facere implere defendere predicare
et in hiis perseveranter me habere man-
data que secundum gregorium multa sunt
pro diversitate operis unum in radice
caritatis. Gregorius: In duobus colligatur
et tunc replicat peticionem quasi quia
concupivi sic vivifica me. Augustinus:
Caritate quam concupivi imple
in me adiuva ut faciam quod
inventias et hoc dona quod man-
das et hoc fac in equitate tua. Au-
gustinus et Ambrosius: habet iusticiam et ca-
pitur vivum pro alio. Unde Augustinus:
Dum me vivum invenerit habui vivum at
vivum non inveniemus nisi in te Ius-
ticia dei id est qui filius est sapi-

entia et iusticia sanctificatio et redemp
tio. Qui in illo. Glosa. Vivifica me quia
mandata que concupivi in illo
invenio ipse enim est verbum eius
et est tamen sanctus ut etiam sit proxi
mus. Vel in equitate tua id est in
caritate quam concupivi et que est
equa et communis omnibus non enim
querit que sua sunt. Prima Corin
thios xiii. Vivifica me quia sine
ipsa nichil sum. Posset etiam ac
cipi in plus quam iusticia quia ali
quid potest esse equum vel non ini
quum quia prius quod tibi non est
iustum vel debitum equum enim est ut
quando homo facit quod in se est quod
deus iuvet eum ulterius sed non
de rigore iuris debitum :-

Et veniat super me misericordia pe
tiit assistenciam dei ad in
sistendum et attendendum bonis ava
rus. Hic petit eam ad resisten
dum malis et dicitur quia primo
petit gratiam ad veritatem viriliter
confitendum. Secundo ad in hiis sta
biliter permanendum. Tercio exhibet
se ad legem preceptorum implend[um].
Secunda ibi et ne auferas. Tertia
ibi et custodiam. In prima primo
petit gratie donum. Secundo promittit
[?] debitum usum ibi et respondebo.
In prima primo rogat misericordie effu
sionem. Secundo [?] tercio
allegat ad hoc [?] divinam promis
sionem. Secunda ibi salutare tuum. Tercia
ibi secundum eloquium tuum. Di
glosa. Et veniat. qui non solum assis
te in [?] et ve
niat ut plus et designet. Hec peti

tio superiori connexa veniat itaque
quia infixus in limo profundi
ad eam venire non possum. Ve
niat misericordia ne absorbeat totus
in miseria. Tercio et iterum mie d[?]
quod consumpti non sumus.
Sed dicitur quid deberat veniret misericordia tua
ubique sit tamen in terra. Unde psalmista:
misericordia domini plena est terra. Quam in ce
lo psalmista: Domine in celo misericordia tua. Pre
dicitur ubique est misericordia. Sed iste op
tat misericordiam supernam et celestem que
deus exhibet sanctis et electis qui sunt
gratiam. Unde glosa. Veniat id est auxilium gratie
et tue glosa addit super me quia desuper
veniat sicut radius solaris desuper
venit ad illuminandum. Ecclesiastici x
viii. Effundit super illos misericordiam
suam. Vel secundum Augustinum. Super me
ut protegens non contendens sicut ga
leam. Ephesios vi. Galeam salutis
assumite et quia lumen non potest
subsistere sine fonte suo. Ideo ve
niat salutare tuum. Ambrosius. Hic
locus dominum Ihesum sonat ipse est mi
sericordia ut potest remissio pecca
torum. Augustinus exponit quam misericordiam pe
ciit quando ait: Et veniat mi
sericordia tua super me. Ipse enim
Christus misericordia dei est et salutare suum.
Anselmus ii. Cur deus homo. Ma
xima misericordia quod deus pater dedit
filium suum pro nobis. Unde glosa. Ve
niat super me fiat in capite as
sumendo carnem. Sed dicitur Nonne
etiam fuit caput ante assumpcionem
humane nature. Respondeo quod Christus se
cundum divinitatem est bene caput om[nium]
secundum influxum in membra. Sed non

secundū conformitatē Unde aug⁹
sup illo Iohīs xv° Ego sum vi
tis ⁊ vos palmites Dē vinus qp
pe nature sunt vitis ⁊ palmi·
tes ꝓpter cum esset deus cuius
nē non sum⁹ fctus est hō vt il
lo eēt vitis humana natura
cui⁹ nos palmites esse possim⁹
Potest etiam hoc v̄bum itelli
gi de aduentu spūali i mente⁊
puera fidem ⁊ dilcōe Unde ad
ephē·iii°· xp̄m p fidem hītare in
cordibus v̄ris et ad hunc sensū
magis pt nobis iam esse ad de
uocionis excitacōē v̄bum ill⁹
vt autē obtineat quod petit
pmissiōe allegat dūi dē· scdm
eloquium tuū·q·scdm pmis
siōe ut totū est gre q·d· ex quo
dignat⁹ es pmitte ⁊ nos quasi
ꝯtinuare ideo fiducialius pos
sum⁹ petē Unde Rō pmissio
ondit dei gram dat ieri ꝯtitudi
nem ꝯfert nobis auditatē
petendi vel fiduciā·q·d· ex q°
dignat⁹ es pmittē Unde ia
cob ait genes· xl'ix· Salutare
tuū expectabo dne Hinc eciā
xxxvi° Da dne mercedem susti
nentibz te vt ꝓphete tui fideles
inueniant :·

Et crudelo exprobrātibz
michi v̄bum·Hic pmit
tit debitum dare grē vsum·et
pmo tangit audaciā crudēn
di·scdo motiuū audiendi ibi·
quia spaui Dē gō ⁊ crudelo q̄
veniat mīa ⁊ salutare·⁊ tunc
·q· qn·s· exit sup me vt ptector

non ꝯtinens·crudelo·q·qa pa
rum est xp̄m hre i corde·nisi q̄s
etiam extius ꝯfiteatur ore·
Corde enī creditur ad iusticiā
ore autē confessio fit ad salu
tem Aug⁹ Ambiguū est an di
catur·⁊ crudelo illis qui expro
brant michi v̄bum vel sic·cru
delo v̄bum ill' qui exprobrāt
m·et quodlibz eorū dicatur
xp̄us pūbium signat addit
quo ad pmū sensum xp̄m ei
exprobrāt nobis a quibus cru
fix⁹ est·s·iudei quibz est scanda
lum·⁊ gentiles quibus est stul
ticia ⁊ tamquā quid obpro
b'osum nobis obiciunt qd'
nos hoc credimus quod deus
debēt talia esse passus hys gō·
crudelo Sed acsi dicēt quid cru
delo vel quis subdit hoc·qa
spaui i sinonibz tuis·i·posui
spem meam i v̄bis tuis eis
credendo ita quod non moue
bor a fide uel spe ꝓpter exprob
cōe eorum Vel crudelo non cō
fidens vel posse eis resistē viri
bus ꝓpriis vel eos refellere ex in
genio ⁊ rōnibz meis sed quia
spaui i sinonibz tuis quibz
pmisisti Luce xxi° Ego dabo
vobis os ⁊ sapiā quibus non
poterunt resistē omes aduer
sarii vri ⁊ math'·x· Non vos
estis qui loqmini sed spus pa
tris vri qui loqtur i vobis Ad
alium aūt sensū exponitur ex
probrantibz michi crudelo v̄bū
·i·xp̄m hois illi semp fore

et laudantes eum in omnibus. ps.
Benedicam dominum in omni tempore
semper laus eius in ore meo. Vel
secundum Ambrosium respondeo eius verbum
orationis ante predicationis sic
fecit beatus Stephanus. Unde dicit
Ambrosius. Maledicebant ego
autem orabam maledicebant
qui obtrectabant benedice-
bam qui verbum domini predica-
bam quoniam bonum est conferre
convicium in convicium non referre
dominum per silentium benedicente accep-
tit qui contumeliam nescit male-
dicere. Unde bernardus. Maledicunt illi et
tu benedices. Non potest sentire
maledictum qui bonis verbis male-
dicta hominum divine munere bene-
dictionis excludit. Non potest sent-
ire maledictum cui semper verbum
est in ore. Hec ille. Secundo dico quod
sunt triplices explicantes ut de-
mones mala occulta sugge-
rentes. heretici vel alii iniquitatis
callide impugnantes detractores
vitam bonorum malivole cor-
rodentes exemplum primum heretici
Job cum dyabolus per uxorem sug-
gerat benedicere. maledic deo et
morere quoniam melius est quod mo-
riaris quam quod in ista miseria
vivas sic enim dyabolus omnes
per temptaciones inducit ad per-
dicionem ipse consequens ad blasphemandum
deum. De secundo dicitur Tota die ex-
probrabant mihi inimici mei. heretici
enim non cessant impugnare
veritatem. De tertio ps. Detrahe-
bant mihi quoniam sequebar bonitatem.

Istis divisa illa ostendenda sunt
demonibus verbum cordis plenum
humilitatem. hereticis verbum oris per
sapientiam. Detractoribus verbum
operis per sanctam conversationem. De primo
dicitur secundo regum vi. quod
quando David saltaverat coram
archa et michol despexerat eum
dicens Quam gloriosus fuit
hodie rex israel discooperiens se et cetera
David respondit et vilior fiam plus
quam factus sum et ero humilis in o-
culis meis. De secundo dicitur proverbiorum
xxvi. Responde stulto iuxta stulti-
ciam suam ne sapiens videatur
sibi. De tertio dicitur prime petri ii.
Conversationem vestram inter gentes
habentes bonam ut in eo quod vobis
detrectant tamquam de malefactori-
bus ex bonis operibus vos considerantes
glorificent deum in die visita-
tionis et cetera. Illorum verbum potentius
est illud quia speravi in sermo-
nibus tuis ut dictum est et expositum est
supra q. d. Ipsis omnibus respondeo
sperans quod sermo tuus me de-
fendat ab omnibus. Proverbiorum xxx.
Omnis sermo dei ignitus clipeus est
omnibus sperantibus in eum

Et ne auferas de ore meo
verbum veritatis. Hic petit
graciam stabiliter permanendi in
confessione veritatis et circa hoc primo
enim ponitur petitio. secundo causa
dicitur ibi. quia in iudiciis tuis
supersperavi. De primo gregorius. Eterne qui veri-
at in ea tua et salutare ut vide-
am et ut maneat ne auferas
Ambrosius. Certus latro est ut do

nium papias quantum pedibus ne a
mittas Si enim dauid orat ne
auferatur ex ore suo verbum quis tan
tus est qui in potestate sua gratiam dis-
putationis esse commemoret Aug.
Multi enim grauem persecutionem non
valuerunt sustinere exprobra
tionem et Christum negauit deficiendo
Ideo postquam dixit · verbum de ore loquitur
ne auferas · i · ne auferri sinas pro
pter hoc oramus ne nos inducas
in temptationem Sed cum deum sit
duplex verbum cordis oris et operis
quare petit solum de ore non
auferri Potest dici quia verbum o
ris a verbo cordis trahit originem
sic qui non habet humilitatem non
veritatem puram sed aliquid vanum
habet in ore proferre Ad thimot · i° Eo
uersi sunt in vaniloquium volentes
esse legis doctores verbum etiam
oris a verbo a verbo operis habet virtutem
et perfectionem Unde in ps° Dabit vo
ci sue vocem virtutis ideo dimis
so primo quod precedit in secundo et tertio quod
ordinate consequitur et sic secundo quasi il
la Ambrosii includente petit ne
auferas de ore meo verbum vita
tis · i · ne auferri permittas sicut di
cam falsum iniquum aut vanum vel
taceam verum dicendum omnino enim
talis numquam verbum veritatis amittit
Et addit glosa usque quaque · i · ullo modo
sine uno sine alio Prouerbiorum · xii ·
Verbum veritatis firmum erit in perpetuum
Vel usque quoque · i · semper secundum Aug.
Unde secundum eum aliqui codices
habent usque valde · quasi et si ad horam
auferatur ut petro qui ad tempus

timendo negauit · ut tamen non ex
toto deficiat sed redeatur sicut
ille flendo est reparatus Et notandum
quod variis causis aufertur verbum
veritatis predicandi propter incredulitatem
diuciam eius cum deus vel nocentia
Aug. i° pro eo quod non credidi
sti verbis meis eris tacens et non po
teris loqui propter nimiam iuuentu
tem Jeremie p° Domine nescio loqui
quia puer ego sum propter communi
candi negligentiam · unde de suo
pigro dicitur math° xxv° Tollite ab eo
mnam Unde Ambrosius adducit hoc apostoli
vi° Noli negligere gratiam que in te
est propter malam vitam et turbatam
conscientiam Unde ipse ps° Quare tu
enarras iustitias Unde Ambrosius
Hic vide ne forte verbis facta non con
gruant et deformiuent iniquitatis
opera magisterium discipline ob
mutescit enim facundia si ego
sit conscientia propter audientium
maliciam Ezechiel · iii° Adherere fa
ciam linguam tuam palato tuo
et eris quasi vir obiurgans quia do
mus exasperans est Et quo ad
quos nos multe agitur · quo ad pri
mos non enim essent capaces Ys.
vii° Nisi credideritis non intelli
getis · quo ad secundos quia essent in
utiles ut pote sectatores passio
qui sunt inutiles et auditores
Prope moralis Ideo x° et Ezech
xxx° anno predicare ceperunt quo
ad tertios quia ipsi dona dei vel pro
ximos perire permittit et incurrunt
maledictum Prouerbiorum xi° Male
qui abscondit frumentum ma

leditur in populis quo ad q̄tos
quia ipi sunt scandala g̃uan
tes ⁊ facientes contempni v̄bum
dei quia sedm g̃g̃ cuius vita de
spicitur restat ut eius p̄dicatio
contempnatur quo ad q̄uitos quia
frustra laborarent ⁊ proicerent
margaritas ante porcos Et ubi
exaudiendi ideo quia sperau in
dictis tuis · g̃ · i · in flagell' q̄b;
corripis sup speravi Aug̃ Hoc
v̄bum ⁊ si inusitate compo
situm est tam̄ implet veritatis in
tende veritate; Attentius igr̄
loci hu' rimand' est sensus qui
enim ante dixerat · speravi in s
monibus tuis Hic q̄i augmentu
facit dicens · in iudiciis tuis sup
speravi flagella enim non auferunt
spem sed augent Hec Aug̃ Nec
mirum; Certius enim augmentum
est ceteris paribus dilectionis di
uine iudicium afflictionis dum
pacienter recipiatur q̄m beneficium ꝯ
solacionis Sermones enim omis
ꝯtinuit ignali sed prudentia desce
ditur ad spem Si enim consolari su
per peccatis dignu' est ⁊ meli' ac secu
rius nobis flagellari q̄; consolari
quia p illud satisfacimus et emundamur
Job vi° Hec m sit ꝯsolo ut affli
gens me dolore non parcat non
parcat Unde ap's Ad corinth xi° Du
iudicamur a dño corripimur ne si
cu hoc mundo dampnemur Deus enim
non iudicat bis in idipm Si aute
hita discussio dili' nō sumus
aliq peti ꝯsolari ⁊ patimur tunc e
maximū signu dilectionis pr̄ne ·

⁊ consolari cum x° qui sine culpa pas
sus est Unde aplus qui de ꝯsola
cionibus gaudebat de tribulationib;
gloriabatur Rom v° Non solu
autem; sed ⁊ gloriamur in tribulationib;
Unde btus g̃g̃ ut vi' sup illo Job
xiii° Etiam si occiderit me in ipo spe
ro Tanto spes mea solidior sur
git quantoq; pro eo graviora sustu
lerit vel sedm glo' d' sup spa'
quia primu mat' mito ⁊ sup q̄
petivi speravi non enim sunt
condigne passiones huius temporis ⁊c.
vel pt dici q̄a sup speravi in iudici
tuis hec enim nullus facit ut facere
pt nisi qui custodiam tenet sim
plex cum se ee fendat Unde amb̃
Is qui iudiciis dei spat suare
pt v̄bum veritatis · quia vetur
penam custodit g̃ciam :-

Et custodiam legem tuam sp
Hic exhibet se ad bonum p
severe implend' ubi primo peti
g̃ciam implendi · sedo mod' pseve
ibi īsclm D' · g · ⁊ custodiam · g ·
q̄i ne auferas quia si non abstu
leris tunc custodiam pp̄toe · ue
ritatis fortius quis astringit
ad custodiam legis Prov' xi° Il
laqueatus es v̄bis oris tui ⁊ capt' s
monibus ppriis Prov' vi° Cum
aliu detrahit ipe est iustitiu ob
ligat subaudi ne ⁊ ipe faciat q'
illu non recte fecisse diiudicat Vn
g' Lex est exiguis p̄dicatorib; po
sita ut quod ore p̄dicant ope i
pleant Quia sedm Crisost' bene
docendo ⁊ male vivendo dm in
struis quo te debeat condempnare

vel sic ꝯtinuo ꝛ quia supsperaui cus
todiam legem tuam quia qui de
sperant abiciunt Impius enim
cum in profundum venit contempnit
Prover. 26o Omnes aut qui sperant in dno
mutabunt fortitudinem suam Ysa. xl
Custodiam igitur legem per caritatem
in illa enim pendet lex ꝛ prophete Mt. 22o
Et ipsa dilectio est plenitudo legis
Rom. 13o ꝛ Sapie vio Dilectio custo
dia legum illius est custodia itaque
semper sine intermissione ꝛ in seculum ꝛc. sic
tunc quasi quotquot seculis vixero vn
de semper in seculum i. in presenti ꝛ in seculum
s. quasi seculum seculi huius i. in futuro
Amb. Hic in speculo exemplari ꝛ enig
mate ibi in ipsa facie veritatis Item Amb.
genitum quod hic legit semper legit etiam
postmodum per omnia igitur legem cus
todit qui ꝛ his corporis tribus etatibus
ꝛ illis anime motibus processibus non decli
nat a lege secundum gratiam enim sancti ꝛ in futuro
habent leges suas laudandi dnm in
seculum seculi ꝛc.

Et ambulabam in latitudine
Supra petiuit ut legis diuini
auxilium Hic ondit petitionis
sue magnum fructum ꝛ quia peti
te gratia lege ꝛ inuari eam custodi
re auit auctoritate dicere constanter vi
tatem ꝛ obprobria non curare ondit
se in his exauditum ꝛ diuiditur in iiijor
secundum iiijor in quibus petens exau
ditus est primo enim ondit se habere
legem libertatis sine restrictione
secundo predicare verbum veritatis au
dacter sine confusione ꝛ intrepide ibi
loquitur Tercio meditari mandata
salutis cum delectatione ibi ꝛ medi
tabar quarto perficere opera virtutis
ex dilectione ibi· et leuaui manus
meas ꝛ ꝯsecutus est libertatem ꝯuersa
tionis in ambulando oris in loquen
do cordis in meditando operis in manus
leuando primo a ps diuiditur· quia pri
mo exprimit libertatem ꝯuersationis
secundo tangit tantum libertatem ibi· quia
mandata De ꝛ ambulabam· gratia hac
tenus fuerunt verba orantis nunc nar
rantis non petentis qui velut
impetrantis que pecierat confi
tetur in laudem dei ꝯsilem illum fer
uorem quam supueniret poste
lat ꝛ non quasi in ꝯtinenti ꝛ inuisita
te ꝯuictus non enim ait secundum po
tentiam rogem vbor optatiue ꝛ ambu
lem sicut prius dixerat ꝛ veniat
et custodiam· sed ad inueniendum
se esse exauditum ondit qualis
factus est post petitiones supradictam
Vnde dicitur· et ambulabam in lati
tudine· quia petiui ponam in lege
sed ne quis pullam me putet
esse restrictum cum sit lex libertatis
Jacob primo Qui aut perspexerit per
fecte libertatis in lege sed magis liberum
ꝛ in libertate positum· dicit quod quia
exquisiui mandata que in pro
lege dederat Ambulabam in lati
tudine Ambulabam in latitudi
ne itaque contra pigros ꝛ desides ꝛ non
proficientes qui iacendo vel alio
modo quiescunt vel retro ceden
do deficiunt Ezech. primo ambula
bant dicitur de pigris ad prouerbiorum
sicut ostium in cardine sic piger
in lectulo suo In latitudine dicitur contra
angustiatos ꝛ tristes Luc. vltimo

ambulantes et estis testes q̃a
mandata tua cu̅ii oledientes
de q̃bus d̃ cu̅ e̅ 16 Et mandat̃
tuis n̄o olediui⁹ exquisivi q̃
insipientes sapientiã eum̃
antiquor̃ exquiret sapiens
Ecci. 22 vide infra eodem Sup
senes intellexi quia mãdata
tua q̃sivi. Sed q̃ tam angusta
sit porta ⁊ arta via que ducit
ad vitam Mat̃. 7 · M̃ȝ. 10. quod p̃s
illa via ambulans d̃r se i lati
tudine ambulare ⁊ p̃. bone vit̃
eũ i medio cõsistit. Hoc aũt non
est latum ỹmo q̃ i medi⁹ q̃ sist̃
⁊ id̃ diffi̅cile est invenire ⁊ p̃ con
sequens etiam angustũ i eo tu sic
Item Non omne lex precipit diu̅ re
strictõ a bonũ superflui̅ vani̅
excessu ⁊ defectu qualis igitur
est i ea latitudo Respon̄ v̄ quod via
vite scd̃m sensuali̅ restricta est q̃a
illã restringit a multis ⁊ pauc̃ v̄
solis necessarijs precepit contentari S̃ȝ
q̃nto h̃ m̃o illa restrictio est tan
to uberior est id̃ ad integ̃ vitate
q̃ tempne̅ mũdi vanitatẽ sibi
ciend̃ sibi carnẽ ⁊ tam affectu
q̃ȝ effectu bonis opib̃ ⁊ virtutib̃
insistendũ. Econtra v̄o q̃nto
m̃⁹ sensua̅ restricta est tanto
magis artata est id̃ et i omnib̃
suis opib̃ impedita et quia
id̃ ponitur sensua̅ mag̃ indi̅ dũ
vi̅ devia b̃ qd̃ id̃ i q̃petit q̃ȝ sensu
a̅ i scd̃m iudiciũ h̃ q̃ȝ illius
ora ⁊ ꝓ phieta pertineat legem
diu̅ que ratiõi cãtur id̃ noluit
devia dir̃ scd̃m q̃ueniẽcy̅ ⁊ indi
cat boms. Mat̃. d. q̃re salv̄ non
h̃ idem attendit vt diceret latã
esse viam sed mag̃ dixit esse
eam artam Respon̄ quod h̃ id̃ fe
cit quia ut plurimũ homines va
dunt via i qua id̃ artatur et
q̃stringi̅ ⁊ pauci veniũt ad p̃fectũ
diũm bonis i quo id̃ p̃ dila
tã. S̃ frequenter manẽt i arto
illius pugne iter sensua̅ ⁊ rõ̅
⁊ quia non solũ qui vicerũt
⁊ devicerũt carnẽ bonũ. sunt i via
vite sed etiam illi qui pugnãt
resistendo carni vt eam vincãt
⁊ devincant bonũ. id̃ dic̃ viã ar
tam i h̃ vĩ i mi plu̅ quod laboꝛ̃
⁊ pauci invenerũt eam. ⁊ ex alia
parte contraria lata est via q̃ ap
ducit ⁊ multi transeunt per eam v̄
pt dici quod vbicumq̃ multi
vadunt etiã si via i se sit lata
arta fit illi multi̅ occupantes
eam ⁊ se in ea ꝓ venienti ac se i q̃e
te limiti via v̄o q̃ntũlib̃ arta
satis spaciosa sit illi pauci̅
qui eam occupant id̃ salvator
loq̃ns de dispositione vie i se
dixit eam artam quia me̅ta
gere diffi̅cile. Ps. id̃ e̅ invenire vo
lens q̃ȝ quieta ⁊ pacifica fit via
vite iuxta illud Pro̅ vi̅b. 3.
Omnes semite eius pacifice
cum ex pauci̅ transeuntiũ
cũ etiã ex eorũ multi̅ bonite
qua se non premũt vel impe
diũt. sic utiq̃ȝ mali faciunt
qui seipos mutuo premũt ⁊ a
liqũ i via lata prveni̅ ex alia
impediũt ⁊ q̃mũs salvent

ī pccīs iuxta illud Sap̄ v. nimque
egerunt laboraunt quī bom
ī bonis qui sine cīcūq; nupe
dimento omnia modeste discur
re faciunt ⁊ quiete ꝑimo cedunt
sibi īuicē ⁊ se promouent h͛
ī quā īuiceꝫ ps̄ uolens dix
se ambulasse ī latitudīe Alit͛
pt̄ dici quod via vite ī pūci
est angusta Unde salū͛ dr̄ m͛
vij° Condite ītrare p angustā
portam arta est enī via que du
cit ad vitam sed ī med° lata p
ūb͛ iiij° Ducam te p semitas
equitatis ecce semitas d͛ q. stī
tas sed subdit q̄s cum īgressu͛
fuis nō artabunt͛ gressus tui
ī fine v° est latī͛ Jud͛ 18 In
trabimꝰ ī regiō latissimā ꝑphia
g° postq̄ transiuiat augustā
portam dixit se ambulare ī lati
tudine Hinc b̄ts gg̃ In p̄ncipio
via dei īchoantib; Angusta est
⁊ pfectis iam viuentib; lata dura ei
sunt que spālr̄ cōn̄ vsum ꝑpo͛
⁊ tñ omis dei leue est dū fit cep͛
Vn̄ b̄ts Bñd͛ ī p̄hō epl̄e ad frēs
de monte dei via miserabil͛ v; ī
quitatis in īgressu est delectabil͛
ecce lati͛ ī pgressu exerc͛ ecce ar
tacio ī egressu campma͛ ecce sti
ma arti͛ Via vō mirabil͛ misa
cionis s. ⁊ equitat͛ est ī ingressu
dura Unde ps̄ ꝑpter uba labior
tuor ego custodiui vias duras
ī pgressu dulcior Eccl̄i 23° Ni
chil dulcius quā respic͛e ī mādā
tis dnī ī egressu decora ꝑūb͛ 3°
Viecius vie pulch͛ Subd͛ Bn̄

Ingredientes tamq; aurū ī fornace
purificat gradientes sctificat eg͛
dientes glificat Et pt̄ h͛ declari
quī enī quis viam vite wlt in
gredi multiplr̄ artatur ⁊ pūnt͛
originali corrupcōe longa ma
li q̄suetudine ⁊ illam ac vicia
contrācta mortificandi diffic͛ te
quia graue reputat dimittē
mūdū amicos deserē cōtemp
tui se exponē carnis delicijs re
nūciare ⁊ omib; vanis mūdi
gaudijs Dyabolo resistē ⁊ eius
temptaciōs ferē Hec enī oīa et
hui° dī conant͛ eum a via vite
repellē ⁊ ideo multū artatur Sed
postq; illa ꝑuisie͛ de quāto ea pl͛
vicerit tanto liberior erit ⁊ h͛ est q͛
vī; dī ꝑpheta Ambulabam ī lati
tudīe quia mandata exq̄siui
.q. dicat de quāto quedā manda
ta suare vel implē de tanto sū
ī latitudīe ⁊ lib͛ Ro. vi° Libati
a pcto serui facti sumꝰ dō cui suire re
gnare est Jn eniim q̄s tanto libe
rior est quāto paucioribus subdi
tꝰ est ⁊ fuit liberrimꝰ vtiq; est qui
soli deo sunt Jo. viij° Si ṽ filiꝰ
vos liberauit vere liberi eritis Aug͛
Habe caritatē ⁊ fac q͛cq͛t vis q̄d ē
hre caritatē; nisi exquirē mādā
ta adimplendū Jo. xiiij° Qui
hēt mandata mea ⁊ suat ea hic
est qui diligit me Exquirūtur
autē mandata dei scd̄m Aug͛ pe
tendo querendo ⁊ pulsando Luc xj°
petite ⁊ accipietis ⁊c̄ E cōtrario
vō via pdicionis vī; ī pn̄° lati
tudīe ⁊ lib͛ sed demū artatur

sic filius pdig' qui noluit ee
sub pre et p'ea adhesit vni ciui
um regionis illius i siuelat
porc'. sic e de quib; nu dans i
nolunt eim iugo x costrngi
vt possint libe viue p uolun te
sua i p'ea vnius adheret auari
cie vel pecunie que sic artat eu
i augustet qd non pt alti ter va
care. Vnde amb' Constitue in
auar excludente vicinos agru
agro copulante: vtr is i c dila
tat an augustat vir. q3 tra ip
non capit. q qntacuq; spacia
domus sue porrexit claud' cu
augustis opinois sue fimb;
cu quod ht non e satis. no pt
ig' dir gradielat i latitudie
sic est i omib; aliis viciis i cupi
di' ter tyzlicionar nam q desi
deat delecari amore dum mulier
p'ea vnius mete vel leuie v
tous nexuia q stringi' i artatur
vt vix valeat respirare :-

Et loqbar de testionys tuis
hic ponit sedm fetum
peticois sue qui q sistit i dicendo
maifeste vbum vitatis sine co
fusione. i sunt q'tuor ad boni
doctore ptinencia. Pmu est vt
dicenda non taceat ibi Loqbar.
sedm vt no nisi va i bona doce
at In testionys tuis. terciu t'ce
nar potencia non timeat i con
spcu regum. q'rtum ut de ewn'
non erubeat i no cofundebar D'
g'q b'. g'. s. petebat et loqbar. q.
no solum adept' su lib'tem viue
di. s3 etiam impetrau lib'tem lo

qndi non g'tacu sed loqbar
iy' est cont' mutos i timidos.
De quib; ys. 16° canes muti n.
valentes latrare. Loquebar i
quit ore fide apte q fitendo q'a
ore fit q fessio ad salutem. Ro. 10.
i alios docendo pub'. Jo. 18. in
occulto locut' sum nichil Sed
quia multi dicunt vel docent
non va uel falsa sed ad min'
vana Ps Vana locuti sunt v'
quisq; ad proximu suu labia
dolosa quod non q uenit viro
xano i ewn'. Jo. Os tuu colect
ti ewn'. noli illud nugis uel
fabulis apire. io pulsq; dixit
loqbar in ur' de testimonys tu
is qui vax es i testioma tua
credibilia fca sunt nimis. i. scrip
turis ille eni sunt que testioni
phibet de me D' sal'. Jo. v°. vl'
sedm. g'. i testimonys. i. gce mr
tirys h' eni vbo sedm Aug' vti
mur iam platino i significter
hnt aliq libri i testionys tuo
designdu qd lo quido manifst
i testionys septuag' vel i hys
de quib; testimoim hnt dei mr
ti eni sunt qui ut d' Aug'. Veis
falsa piulsere Vn vs. Omni tui
mixtum est aq quid fit qn ve
doctrine falsitas admisce' Vn
sal'. m'. vy°. Atten' a fals' pphis
i q ueni va d'. i i'. sue vestimenta
ouiu pp. q suscepunt nemo eni
gino fla diceuti cre't sed fls iq;
fla q miscet q'a sic hys nemmes
seducunt. Sed quia nonnulli vi
tatem coram simplicib; q fiten'

v nō hn̄t timē sed ut mercenarii dr̄
Io. 10. Cum vident lupū venien
tes fugiunt Ideo ꝓpheta dicit Io
quebar et in cōspectu regum et nō
timēs cuius ꝑtās cor sit magis
quia ꝑt occidere corpus Mt. 10.
et cuius ira quia indignatio regis
nūtius mortis dr̄ Prov. 16. S[ed]
quia sicut ait Ieron[imus] in epla ad pam
chium Ingenua liberalitate educata fac
ilius vecundia superat quam metus
et quos tormenta non vincunt
in tedium pudor vincit Ideo ꝓpha
designans quod ne dum non timo
rem sed nec pudorem habuit dicit et
non cōfundebar Sicut tunc etiam sia
lij in cōfusionē iferierunt B. g. ita ut
crede vel pro scandalo crucis que
est in gloria .i. corporis Primo nō
erubesco evāgeliū et pudorosū est ipsū
erubescere quia Luc. ix. Qui me
erubuerit et sermones huius filius
hominis erubescet corā angelis dei
Propterea quod Secunda ad Tymotheū ii. dr̄ Cu
m tempus exhibere operarium inconfu
sibilem rectē invocantem nomine dei
Et etiā digne nō cōfundi sicut in
merentiam si aliquem in cōfusionem i[n]f
erunt quia secundum Bern. glosa oīm su
per Ezech. Verecundia de malo est
laudabilis sed de bono est vituperabilis
prima est sapientie secunda fatuitatis Prima
ad vite libertatem ducit secunda astatum m[a]
ledictionis esse facit et non est quia perveve
cundia est timor de turpi sed vl
actu ut dicit damascenus Secundo libro

Et meditabar. Hic ponit
tercium sensum petitionis scilicet me
ditationem mādatorum ut omnibus dicitur Secundo hic

libertas cordis in inunt etiā mādata
dupliciter actu interiore intellectus quia
meditabar affectus que dilexi De
primo meditabar quoniam cogitando quod
loquerer Amb. Ponderis enim ordo
ut primo mediteris et postea loquaris sit
nobis assueta meditatio medi
enim cor operis bonum molestat v
sus meditabar propterea quod non qui dif
fidentiam de iustitia promissione tua
quod dictum est Mt. 10. Cum steteritis ante
reges et presides nolite cogitare quomodo
aut quid loquamini etc. sed quod .i. quia
ipsa dilexi quod dicat Non feci ex
diffidentia vel rebellione sed ex in
tima in dilectione Unde dilexi
a propterea quia datus est in Ubi enim
amor ibi oculus Deut. vi. Et
in que precipio tibi hodie meditaberis
sedens in domo tua ambu
lans in itinere dormiens atque consur
gens Et est notandum quod cum multa
sit meditandi materia quod principa
liter sed dicit in mandatum meditatum
esse quia secundum Hugonem in libro de triplici
meditatione Meditationum
bus primo considerat quod debita sunt
sive ex precepto sive ex voto et ea
primum agenda iudicat que sit
secundum hunc ut tum ut secunda generent
materiam Et quia lectio meditationem
precedit ut postea que debet medi
tandi dare materiam Dicit ibidem
Hugo cum lectione divina prius de
lectemus inquirere quod mores in
struant ad virtutem quam quod oc[c]u[p]
aciant ad subtilitatem magisque
velle informari in preceptis virtutum quam
questionibus impediri

Et leuaui. Hic ponit e
fructū petitionis quia li
bēt est ad pficiendū opa virtut
ex dilcone & caritate & tangit qi
q: que ad bonū & ad pfectū opus
requirunt que sunt i leuaciõis
rectitudo. Unde d. Leuaui opan
di aptitudo. manus meas. i.
opis rectitudo q̄ ad mandata tu
a amoris pmptitudo vl' formido
que dilexi & finalis cõsuetudo
quia exercebar &c. Dicit g° Et leua
ui quia non solū ore dicendo
vel corde meditando mandata tu
a dilige me ondi. sed etiam ope
implendo. Unde. g. opib: quod
dixeram ondi & quia h' erecta
mente fecit non depssa. D' leua
g° quia supiū est cū proteo fuit
cū autē pteriimus deponūt ma
nus leuaui g° manus etiam
corpali oroone. Unde Treñ. 3°. Le
uem' corda nra cū manib: ad
deum. Exod. 17. Cum leuaret
manus moyses vincebatur a
malech sed pncipali' spūalr o
pa que pmaū' diligit z faciendo
ce' & supna intencione vel q̄a
mandata sūt alta & sic sup nos
ut non possum' ea exeqr' na
lib: implē. ideo o: ad ea implēda
ma' leuare. Jos. Opa manuū
nrar dirige sup nos. Que dile
xi sicut viator lucē. Puerbiorū 6.
mandatū lucerna est. & lex lux.
vel sicut mercator labore plurimo
Mt. 19. Si vis ad vitam ingredi
sua mandata. g. quia finis p
cepti est caritas & qui ei' itentū fit

mandati tunc vere est opus bo
& excelsū mente ore & manu p
bonū vsum & scām cõsuetudinē.
Et exercebar. g. sollicite frequentādo
mētis affectu reuoluendo i iusti
ficationib: tuis. i. lege & mādat
iustificantib: Istud dr' de caritati
de dilectione dei & proximi de caritatis
hos vltimos vsus. D'r Cū volū
tas dei exprimat' i mandatis eius
non pt dm q̄s diligere nisi ei' di
ligat voluntatē. constat g° ne
mine: posse dm diligere. nisi di
ligat eius mandata. Est aūt p
batio dilectionis mādator dei si
ea meditemur si scdm ea ope
mur si i eorū exercitatione vsem
Unde d' i simul ac pphetam i lins v
sib: quib: exercitatis. Hugo sup
de medi'. Semper est que tibi p
cepit deus hec cogita semper.
Cogitem' semp siquidē q: sca q:
honesta sunt quā dulcia q: sa
lubria q: iocunda q: fidelia et q
firmata in sclm scli. In eleuacõe
manuū sca opatio designatur
cū iusticie libenter misceat. Et ius q
mitis eius etiā retribucio excu
tātur ne' nū debit. Hugis vero exercita
cio meriti h' scdm augiū labo
rem & ēinuum. ductus at purgt
vt cõuict' recepitur' regem pro
labore. Ab eo qui fingit laborē
Memor i pcepto
recto vbi tui. Desepta est
apr' & voctā studiosa i lege
icepcio hic descb' exul' icade.
vtuosa pueccio. & duud' i tres
ptes scdm tā bona iqb: homo

in lege proficiat primum est mentis
humane prospectum ex lege prouenien-
tis consolatio secundum est diuine
bonitatis gratuite recognitio
tercium est interne dilectionis incensi-
o. secunda est ibi Bonitatem fecisti.
3a ibi Defecit. In prima primo mul-
tipliciter materiam et signum conso-
lationis exponit 2o exhortationis plene mi-
sericordie dei concludit in ultimo versu.
Prima diuisio plene est tria prima ps di-
uiditur secundum ea per que omnis se consolari
et delectari in lege sine sunt effectus et
signa sine causa in sui delectationis que
inter se mixti et inuoluti ponuntur et
sunt tredecim talia primo enim
omnis se consolari ex timore exspecta-
tionis. 2o ex spirituali collatione ibi.
quia eloquium. 3o ex legis fine con-
uersione ibi. superbi. 4o ex iudiciorum
consideratione ibi. memor fui. 5o
ex iusticie decantatione ibi. cantabi-
les. 6o ex dei memoria in aduersis et
legis obseruatione ibi. memor fui
nocte. 7o ex dei vel legis perfectione
ibi. porcio mea. 8o ex deuota et fi-
duciali oratione ibi. deprecatus sum. 9o
ex affectiuo ad eam conuersatione ibi
cogitaui vias. 10 ex leta ad le-
gem obseruandam preparatione ibi. para-
tus sum. 11o ex legis in auxilium
recordatione ibi. funes peccatorum 12o ex
vigiliarum et diuine legis frequentatione
ibi media nocte. 13o ex bonorum com-
municatione ibi particeps ego sum
In prima primo petit impleri pro-
missionem diuinam. 2o ponit
spem eius contemptam. 3o conso-
lationem secutam. 4o consolationis

indigenciam. 2a ibi. in quo mi. 3a
hec me. 4a ibi. in humilitate mea
Dicit ergo. memor esto. glossa Istius ad p
eccatum q. d. id Sicut sic ago quia co
promittente eterna spero. et au-
xilium in tribulatione et tu domine me-
mor esto non tamquam lapsu a
memoria ad eam reducendo
sicut nos oblita recordamur. sed h
modo ut non tardes promissa
sed cito des ea. Vnde glossa moralis
est consueta locutio qua humana
mouetur affectus. Sed dicit aliquis
ex quo non querunt deo secundum
ueritatem quare uoluit propheta sic
loqui. potest dici quod id quia fidu-
cialis ista est apud homines pe-
ticio quando enim homo sic petit homines
qui non dubitat de uoluntate eius
sed solum timet de obliuione
et quod forte non actualiter co-
gitatur ad rem que petitur si-
licet istud. propheta igitur huius ver-
sus est ad exprimendum fiduci-
am suam. quam habet de deo non
dubitans qui intendat sed pe-
tit ut ad hoc actualiter se conuer-
tat quod non solum sit ydea-
liter sicut prius sicut omnia ab eterno
fuerint. sed etiam realiter quod non
fit nisi quando res de facto est Memor es-
to in quibus vbi tui. i. promissionis
facte g. qua me vocas ad te qui-
nunquam fallis exponit autem post
hec Ambrosius de promissionibus factis ipsius
dei in penitentia de eternis qui spiritualit-
er sunt dei iusti et sui. sed ultimo
de omnibus credentibus. quibus promis-
sa est salus In ultimo enim

credidit et baptisatus fuerit &c.
et in multis aliis locis Et quia
omnes tales promissiones vel sunt
condicionales ut Jo. 14. Si quis
diligit me sermonem meum servabit
&c. vel saltem condicionaliter intelli
gende quod hiis promisse sunt qui
serviunt deo et faciunt voluntatem
eius ideo propheta ut debite moue
at et ad esse promissum petere com
dat. non dicit memor esto promissi
mi tui sed servo tuo Amb. Non
usurpatione sperauit sed verum
de auctore fidei sue temperauit di
cendo se servum qui servus suum expectat
alimentum a domino miles sum
exigo ab imperatore stipendium
deinde quo tangit hic secundum scilicet spem
conceptam scilicet verbo promissionis in
servo tuo cuius oculi sunt in mani
bus tuis Ps. Sicut oculi servorum &c.
spei id est certe expectationis futurorum bo
norum ex meritis prevenientem. Hec
est enim spes magnam cum cer
titudine habet de promisso illius
qui fallere non potest quisquis hoc fa
cit per quo ille se aliquid daturum pro
misit spem in quam dedisti non
quo ad habitum spei qui ex gratia
dei infunditur non per promissionem
generatur sed quo ad actum qui ex
consideratione promissionis prin
cipaliter elicitur Rom. xv. Per pa
cienciam et consolationem scripturarum
spem habeamus Unde glossa spem dedi
sti id est sperare fecisti quia promisis
ti Alle. Postea exponit Memor
esto verbi tui id est filii incarnandi in
quo spem in dedisti cum ut incar

naretur promisisti vel spem quam il
lo dato quid negabit Rom. 8. Qui
proprio filio suo non pepercit deus &c.
Hec me consolata est in humilitate
mea cum essem elongatus ab an
gelis despectus a demonibus con
culcatus. sed consolatus sum quia me
cum gloria suscepisti :-

Hec me consolata est Hic
tangit secundum videlicet consolacio
nem scilicet tam Unde dicitur h. scilicet spes secundum g.
Amb. que verbo tuo michi obvenit
consolata est me Amb. Ut tolle
re acta priorum quilibet enim meli
ora sperat minusque levioribus fran
gitur et quid quod est eorum que pu
tantur adversa facile superatur
si sit spes que consoletur nec enim
putat aliquid gravia esse dicenti. existi
mo quod non sunt condigne
passiones huius temporis Unde apostolus Quis
separabit nos a caritate Christi. tribulatio an
angustia an fames &c. Sub. quoniam propter
te mortificamur tota die &c. Sed
racione pacientie collecte sub cedens om
nibus istis omnibus superamus propter eum
qui nos dilexit Unde beatus Aug.
super Jo. parte 2a omelia 6a Contritum
bonum de participatione dei et spe
dicimus cum nos perturbatio tran
quillat et infirmitas sanat Subdit om
nis et consolationis indigens. Di
dicit in humilitate mea ubi notandum
quod duplex est humilitas vilitatis et de
iectionis et humilitas virtutis et per
ceptionis De prima dicit glossa humilitatis
dicit aliquando tribulationes quas meruit superbia
et superbis ad vivandum vel qui a pietate est
in morte proprio actu Unde Amb.

Humiliatur aia mea du(m) tedit tep
tatori diu examinanda labori
b; ut luctetur i erit co(n)gressu(m) ex
piens co(n)trarie ptatis Sed i hac
humiliatione consola(tur) quia sed(m)
b. g. 25 mor i hac vita semp(er) i
electis est mixta co(n)solacio i du(m)
multu(m) sit psp(er)um ps Si exurg(er)et
adu(er)sum me p(ro)liu(m) i hoc ego
sp(er)abo Job. 6. Hec m(ich)i sit co(n)sola(cio)
ut affligens me dolore n(on) p
cat Unde Aug(ustinus) i ep(isto)la ad p(ro)ponie
se: mala p(rese)ncia certos nos faciunt
defuturis nob(is) p(ro)missis Alia est hu
militas v(ir)tutis i p(ro)p(ri)e reputacio(n)is
Unde g. Humilitas d(icitu)r q(uia) sibi facit
co(n)fitendo pecca(ta) n(on) sibi arrogan
do iusticiam. i hac spes conso
latur homi(n)e(m): quia deus sup(er)b(is)
resistit humilib(us) dat a(u)t(em) gr(ati)am Ja.
4 i luc. 18 Qui se humiliat exal
tabitur Tunc ibi Omnia eloqui
tui custodivi. Omd(?) se co(n)solat(ur)
exp(er)iencia bonor(um) collatione Un
de quia q(ua)si d. spes defuturis con
solata est me de quib(us) tanto ma
gis (con)solac(i)o(n)e recipio q(uan)to maio
ra iam h(ab)eo quod p(atet) quia iam de
fco. eloquium tuu(m) vivifica(vit) me. qui
cu(m) iam h(abe)t pign(us) a(ut) arram q(uan)to
c(er)cior est tanto letior de p(ro)misso.
2 Corint. 1. Quotquot p(ro)missi
ones dei sunt i(n) (ip)so est. i. in xpo qui
dedit pignus sp(iritu)s i cordib(us) n(ost)ris
Unde g. Si morib(us) adh(uc) sp(iritu)m dedit
non est dubiu(m) q(uod) iam i(m)mortalib(us)
dabit gloria(m) Quia a(u)t(em) sp(iritu)m dedit p(er)
hoc designat(ur) q(uia) d(icitu)r vivificavit
Sp(iritu)s est eni(m) qui vivificat Jo. 6.

Ait enim b(ea)t(u)s aug(ustinus) 19. de ci(vitate) di(ei) c. 21.
Sicut non est a carne sed super
carnem quod carnem facit vi
vere sic non est i homi(n)e sed sup(er)
homi(n)e(m) q(uo)d facit homi(n)e(m) b(ea)te vi
vere i io sicut anima est corp(or)is
vita. ita bona vita homi(n)is est d(eu)s
D(icitu)r g. Eloquiu(m) tuu(m) vivificavit
me. i. v(er)bum tuu(m) q(uo)d dedit m(ich)i et
sp(iritu)m vel eloquium tuu(m) quia sic(ut)
creando dixisti. i. v(er)bum i f(ac)ta s(unt)
sic fit in creatione do. vel eloquiu(m)
tuu(m) q(uo)d p(ro)missio(ne)s (con)tinet Unde
g. p(ro)missio tanti iudic(is) fir
mat a(n)i(m)um i vivificat affectu(m)
Jo. 6. V(er)ba que ego loquor vob(is)
sp(iritu)s i vita sunt. et 8. Si q(ui)s s(er)mone(m)
meu(m) s(er)vavit morte(m) non gusta
bit Ord(ine) declarans amb(rosius) d(icit) Anima i
temptacionib(us) vivificatur allo
q(ui)o dei nichil est eni(m) q(uo)d sic vivi(ficet)
racionale(m) a(n)i(m)a(m) i quo vitalis s(ub)s(tan)
cia alitur pascitur i gub(er)nat(ur)
sic alloquiu(m) dei. i sic s(er)mo dei i a(n)i(m)a
suscipit(ur) i intellig(itur) i (com)p(re)hendit(ur)
ita i vita eius augetur i e(con)t(ra)rio
Sicut eloquiu(m) ib(ide)m deficit ita et
ipa vite defectu(m) incurrit Ista a(u)t(em)
om(n)ia p(ot)e(st) intelligi de v(er)bo dei in
spirato p(er) i(n)cre(atu)m vel de exterius i(n)stru
tali Sup(er)bi in(i)q(ue) h(ic) o(mn)is se co(n)so
lati ex legis fina adhesione
unde q(uia) p(rimo) o(mn)is (con)t(ra)riu(m) i(n)fectat(ur) su
est. 2 qualit(er) manifestacione h(ab)ue 4
rit A lege a(u)t(em) tua Et no(n) q(uo)d i(n)iunt
(con)t(ra)rio aggravari culpam peccan
ciu(m) vi(de)tur multi(plicari) quia sup(er)bi no(n)
v(eni)mus sed multi. p(re)ci g(ra)ve(s) quia
non solum contemplant bona s(ed)

etiam contemplaverunt mala q̄a a
gelaunt i tenciois spiritualē plurali
tate: q̄a iniquē non ex ignoran
cia vel infirmitate peccatorum mili
quia non ex vna pte vel modi
cū sz usq̄ꝫ q̄q̄ꝫ · vel sic Aug⁹ d̄ vl:
valde Dicit g⁹ supbi qi · dicet ela
quum tuū viuificauit me vt nō
vincerē ipugna · supbi eni · i · pse
cutores quos n̄ mortalitas ista
dimmit ꝯ vi... autē vel demo
nes vel psecu...tores Alij sūt
īuidi maumdi ⁊ alijs vicijs ple
ni cū describit eos supbia · que
ē pmū sbia pecm̄ ꝯtupli · s·
origīe gnē ꝯ uitate antiq̄ te pmū
uel magni Origine quia iicui
omis pcti sbia Ecci · 10 · Siue q̄a
ī celo orta vn · g · Supbia natū
celest sublimiū mentes ihitat s:
nichilo⁹ subterīe latitat ⁊ cūcti
ꝯ uitate quia īomi pcto cōcur
rit Omne eni mortale pcm̄ ē
ꝯ tempt⁹ dei · antiq̄tate q̄a fuit
pmū pcm̄ · p̄uitate quia ut d̄
g · maximū pcm̄ ī homīe sup
bia est nichil pt esse ea detius
cepit eni adei īiuria Vnde Aug
ī re⁹ · alia eni mala exerent vt
fiant sbia vō ex: bonis īsidia
vt peant ⁊ hoc est quod vide:
dicere Supbi ī īque agelant
vsq̄ꝫ q̄q̄ꝫ · g · magna vis malicie
īsbis non eni satis est eis qd̄
impij sunt n̄ etiam pios psequ
do impios eē cogant ⁊ faciāt ·
Cni magni malicie sic h̄ p
catū inmitur Num 17⁹ Alia que
p supbia: aliquid ꝯ miserat sic

tius siue pegnus sit qui adū
sus deum rebellis fuit pibit de
pplō suo Ecce cum alia pcā re
ant sacificia ad expiatōꝫ sbia
nō h̄t ⁊ pt spūale · i · d̄ vbum in
telligi debz quia ī oī actu su
o peccaīt Vnde · g · sup 1⁹ Cont
6⁹ · Sicut ꝯ uencio x̄ ad rebal sic
x̄ oīa bona fac · ita dya⁹ oīa male
Et sil Tho · d̄ · se e⁹ · d · jō Qd̄
omīs voluntas delibata cāpiū
toꝝ sit mala Tunc subd̄ q̄lr̄ se
quit it · h̄ · g · q̄ sbi mistalaunt
sz frustra quia alege tua non
declinam · vt illi cogelant Vnde
Amb⁹ · Sola lex dei pt sbie vir
ebetare que ī fornit vir deuo
cioni deditū · q̄ si se delectat ī ege
deuocione Aug⁹ · lex dei est rene
dū vt non tīre⁹ p sspitas sclor
nō tīnea⁹ deiecto sclor.

Memor fui iudicioꝝ Hic cōn
se consolai ex iudiciorū
meditacione Vbi pmo ōn̄ se iu
dicioꝝ memoria ꝯsolai · 2⁹ 1⁹ nō
obstante persecutoribus cōpati ī defco
In pma pmo poit iudicioꝝ re
cordacōꝫ · 2⁹ sequitꝫ ꝯsoloꝫ D̄ g⁹
memor · g · q · alege · tua · n̄ declia
et ut finus statim memor fui
iudicioꝝ tuorū · g · q̄ sp̄ ua sūt
⁊ que ī uasa ire exercuisti Nond
igr̄ quod iudicia dei sunt sicu
ea memoranda timenda Sz ea
q̄a d̄: Job · 19⁹ · Scitote eē iudicii
Jo · 8⁹ · Est qui querat ⁊ iudicꝫ ·
memoranda Ecci⁹ · 7⁹ · memorare
nouissima ⁊c̄ Et ecc · 38⁹ · Me
mor esto iudicij mei q̄a sic est

ꝛ tnu · s; heu viri impii q nõ co
gitant iudiciũ Prov. 28. Time
da Luc 12. Timete eũ qui hꝫ ꝑta
tem aĩam mitte ĩ gehẽnã Ps. A
iudiciis tuis timui Sed · Cum
go timor penã hẽat quõ memo
ria iudicior est cõsolatoria R.
Timor est ꝯsolãtius quia quãto
magis iam timem⁹ tanto se
curiores erim⁹ Greg. i om. ew
ꝑma aduentũ eterni iudicis
tanto securiores quiq; videbunt
quanto nunc districtõ eius timendo
ꝑuenit · si enim felix est que
reddunt aliena picula cautũ
multo ꝯsolat⁹ qui in alio videt q
ipe vitare debet Unde g · addit q. s.
iudicia prodest memorie tenere
quia metus penarum reuocat a
mal' iudicior mq; que a selo
sunt · i · a principio mundi i sunt ta
lionis q; i mal' qui boni si bre
uiter etiam aliquid i mali ꝯsolãr
vt p; de lazaro i diuite epulone
p hanc vero vitam ꝑpet. etiam
licet sic secus ꝑ; i mult' aliis mo
dis fiunt qd' solam varietatem vi
dere i in cõtrari est delectabile Unde
Sed. Et cõsolat⁹ sũ Ubi non d
qd' facile est intelligere quõ q̃s
ꝯsolet memoria iudicii pii q
ut pater corrigit filiũ s; quo ds
sepe vna ꝯtrictiõ vel ꝯfessiõ; pec
cati dimittit eternũ supplicium vel
recipit ad paradysum Sicut fecit
latroni i hec siue ise siue i alio fi
at semper est m̃ ꝯsolatoris · s; for
te non facile est vide quõ quis
possit cõsolari memorando iudi

ciũ ilĩ tremendũ quõ q̃s dãpnã
ad penã ꝑpetuã Unde Amb.
Cuius iurũ est hui⁹ di ut sedium
nõrum iudicior sese ꝯsolet tribũa
sunt etiam humana iudicia
quanto magis diuina Hic ad
Heb. 10. Horrendũ est incidere
ĩ manus dei viuentis Et R. am
bros. Videmus in h⁹ seclo inocen
tes letos festinare ad iudiciũ
adisse moras · reos autẽ refu
gere i pauere differre i vitare et
mestificari dum fuerit cõstitu
tum et concludit vñis itaq; q
celeste iudiciũ letus expectat
Sed dubit · cato eni qd' quis q
ad se consoletur quõ pt sibi esse
consola⁹ ꝑpetua dampnatio
proximi i tam nobil' creature pe
na sempiterna h⁹ eni vide esse
videtur esse vituperabile i inhu
manũ ac contra ratione; qd'
aliq̃s delectetur i malo pena at
dampnator magnũ malũ
est salt⁹ nẽ quia impedimẽti
naturaliũ actionũ Unde Amb.
n̈ su sequiti monens quõ iu
tus letabitur cum viderit vindictã;
d. m videtur quia letatur qd'
ipse euaserit non quia ipi pu
niant. Sed i⁹ non vr sufficere
io hic por rñderi quod ex quo
mali debent demonio iocundo
quo boni iudicant ad gaudiũ
non videtur inire si boni gau
deant de dampnatione malor
Sed cõsi mali faciunt h⁹ imo
nent puse qd' delonis dici si
pt Sciendũ eni ut d. bẽs tho·

sup 8° vltia q̄one ꝛ articlō q̄
nec deus nec aliq̄s sanctus ga
uidet de pena p̄se ut h9 modi
sed solum p̄ actus rōne adiūc
ti ꝯsiderandū v3 ordinē diuīe
iusticie ꝛ suam libacōe3 subiec
tiōe3 q3 ꝛ humiliacōe3 malorꝫ eis
īiuris q̄ semp deo fuit cont̄
rij de hijs itaq3 gaudebūt p̄se
de penis aute3 illorꝫ solum p̄
actus iniq̄. x. siuit īn uel obiu
illorꝫ ꝛ non de p̄se iniq̄. est ma
la illis et illud pulchre īnuīt
p duos v̄sus sequētes Cv eū u
gaudeat de malo īnuīt v̄sus
īmediate sequēs Cr' at gaude
at de iusti. ōn̄ v̄sus p̄ulū
Defectio tenuit hic ōn̄
se n'. primus cōpati v
bi īnuit ꝯpassi. magn. q̄a
u sq3 ad defcū Unde d° defcō lō
gn. quia tenuit materia3 q̄a
p̄ccōnb3 cām sc3 diuīa3 offensā
Unde d° delinq̄ntib3 ꝛc. Dr g°.
Defcō. g. q. īme cōsolat9 sum
sed palys al' ꝛ ꝯgruētissīe se' p9
do.ꝯsolōis zelus cōpassionis
quia sedm Rich. de b'. c. 6°.
Illi pietate pocius q3 crudeli
delinq̄ntes p̄sequi credendi sūt
qui inicia illa gaudia ad que
eos tot dolorib3 inuitant p ex
p̄iencia3 nouīt mens eīn que
īterne suauit' expers est mitū
dīnis nōem ī zelo suo suauit mi
sericordie p̄t caritas itaq3 docet
quō tēptare optēat que zelus ca
stigat sp̄ualiū nota. doc3 que
sit illa suauitas ad q̄3 īuitat'

aut cōpellunt'. quib3 itē3 extior
iocunditas ꝛ voluptas Nā de
fcō sedi. g. alia lr̄a h3 tediū erā
brevis9 h3 pusillanimitas sed totū
redit ī vnū ꝛ idem quia magnū
tediū ꝛ defcō aīe induūt defectū
Et eccō d° g°. Defectio tenuit
me .i. ego defeci. p̄s Defecit ī do
lore vita mea. ꝛ h° non p̄ me sed
p̄ p̄ccōnib3 Trene 2°. Defecerunt p̄
lacrimis oculi mei cōturbata sc̄
viscera mea. effusum est ī t̄ra
iecur meū sr' ꝯtri. fi° populi
mei Siquide3 multo ampli9 plā
gend' est p̄ p̄ccō q̄m p̄ quocūq3
alio malo Ecci. 22°. Luct9 mor
tui septe3 dies fatui aūt ꝛ impij
omēs dies vite illorꝫ Vn̄ aug9
plangis mortuū magis plan
ge viuū aīa nō sc̄' inte visca rā
ne misacōis ut plangas corp9
a quo recessit anima et non plā
gas aīa3 a qua recessit deus ꝛ nō
quia semp dolendū est p̄ impio
D° qđ defcō non apphendit sed
etiam tenuit me Ysa. 13°. Torsiōs
ꝛ dolores tenebunt sic p̄turiens
dolebunt ꝛ quod h° fit sup p̄mū
malo et extrēi iudicio p3 quia sīr
Vnusq̄sq3 ad p̄xi. suū stupebit Ec
ce venit dies dn̄i crudelis ꝛ idigna
tionis plenus ad ponēdū t̄ra3 ī
solitudine3 ꝛ p̄ccōres ei9 cōterēdos
Sed heu sicut ait bt̄s Amb°. Non
est l. sic defic' mult' ꝯque nā plurio
est cōtristari si paciant' iniuriā aut
lesi sunt ꝛ nos infirmi dolemus
nos eē fraudatos Cui vō forti
or est non p̄ priam ꝯtumelia dolet

sed aliena pcca et in sua iniuria ·
lapsum altius ingemiscat · i q̄z
vis non sit sibi conscius quod ad
malum excitauit dolet tn̄ q̄d' ta
sit lapsus eius vel pcc̄i ūi illi' q̄d'
i' ipsum in uoire ledendo delinq̄t
Sic bonus pr̄ ⁊ medic' i firme si
cōstitutum filium cum ab eo maledic
⁊ ulcera' nō sua sed egroti deflet
erumpnā ⁊ si dolet de ꝯtumelia
ni' non facit quia sibi · s; quia p
fumoie ab illo irrogata est · deni
si grauia patiatur tamē tam
q̄z egrum sustinet n' tamq̄z ꝯtu
matē deseit sed tamq̄z vulnerati
omē medicinā ad inferendo sa
nare contendit deus nō solū
artus piciam s; etiā ment' erig' te
Ita est vir bon' ⁊ iust' cū videt p
catorē q̄cā peccandi i sanna idig' a
⁊ inhonesta ꝯmittē putat i' ee fuio
ris nō i probitatis ⁊ doles nō ,p
ter se sed ,pter caritatē ,pter disp
eeē ,pter corpis ⁊ aīe detrimentū
illius qui desperato a medicis la
borans i commodo moritur' est i
wlneris affixe medicinā desiccat
Post expositā aūt ꝯpassionis af
flictionē quia defecit dn̄ cōt q̄a
tenuit subiectū uel ocalis ,pecca
rib; subiectum ⁊ vō q̄i q̄a defectio
⁊ illi' manet h' est ,pctōrib; malr
⁊ pūti' ,pter te quia v; i honorāt
te derelinquendo legem tuā ꝯnlio
nōtō enī dei est grauissimū i pec
cato ⁊ deli' est summe dolendū Aug
ti · q̄ dicis ad pccm puū i honorē
deum qū est puū tn̄ eni extima
da est honorō dei vt ,pt oto mūdo

vel ec̄ i finit' nō ēēt uitatissimū
pcc̄m faciendo unde ps ,ppt te sus
tinui obprobrium · g · Non ē ma
gnū quod sustinui s; q̄a ,ppt te ec
cles' e° Ve nobis viri impij q̄ dere
liquistis legem dn̄i · ⁊ si nati fuitis
i maledictione nascemini ⁊ si mor
tui fuitis i maledcōe erit ps vita
Lyra exponit q̄d' defectio idest ti
mor magnus tenuit me ,p pctōri
b; i' ne · s · sile eis peccē et legē
derelinquā ·

Cantabiles mi hic oñ' con
solari se ex iusti' decantatōe
et timuit ta bona que d; vir ver
simus dei ut · s · ordinat' que ad se
ipm quo adm vel primū i q°
ad mundū · quo ad p'mū nō ē ac
cidiosus i pig' i ler' i nō lacis q̄a
d' cantabiles · Vel aliter cū cantorē
diligit deus quo ad sedm nō ē in
iuriosus sed equus ⁊ rcs · Vnde d' iu
stificatiōs · quo tcm · pimo ad Cor'
i° Et vos iniuriā facitis · q°ad' ꝯqd'
est mūdi ꝯtempens que sit p pe
grinatione Heb° Non hēm' h' ma
nentē ciuitatē D' g° Cantabiles
ꝯi quamus p pctōrib; deficiebam
ex ꝯpassione tū iusti' dei delec
tar · iusti' g° tue · i · iudi' tua que
nll° pt arc' ⁊ q̄b; tu iustificatis · vl'
iusti° · i · facar sepituir · que iustifi
cat docendo ⁊ suadendo iusti' ac in
iusti' pllecto · erat mi cantabiles
i · delectabls ad rumīandū ⁊ p mēu
dū gauden' mente eleuandū ⁊
alios excitandū · Dicer eni valet
cant' de p'mis duob; d' Aug' de
vñ tenem' caritatē ꝯsuem' ⁊ que

cantatur meli⁹ m̄tis adherēt se
sibi nō p̄fūctorie tū sil⁹ cantata
sicut ea que legi⁹ s; etiā cū abē
codē velut aīam unica ꝯsuetū
est rūmiare Dez° dr̄ ips⁹ Gau
debunt labia mea cū cantauo
tibi ⁊ aīa mea q̄ redemisti Unde
d° g° hic cant⁹ leuat labores ⁊
tollit tedia Et amb° Qui can
tat vacuus ē ⁊ diuisar cogitatiō
curas relegat ⁊ se nō solū corpo
r⁹ voce s; et⁹ ment⁹ viuacitate de
mulcet non tam q̄ mest⁹ sopie
sollicitudie s; tam q̄ lib ab omni
b; corpaliū affib; passionū hic
habe⁹ p̄mo mi⁹ cant⁹ ebetate
⁊ furia; tollit molestiā corpis ⁊
mentis ꝑturbacō; mitigat sop
puocat infantile ⁊ omi; etate
delcāt de e° d° ubs gg sup ezechi
prima vl 2° omē peantū ⁊ psal
modia; puocatur sp̄us ꝓphetie
ꝯpūctionis ⁊ deuocionis et pat⁹
iter deo vt ueniat ad cor audien
ciū Sed quia ut ait Amb° non
est sat⁹ ut cantabiles sicatquis
iusti° nisi tirū ercat suo
sollicitudinū ido addit in loco
peregrinacōis mee ⁊ vide h⁹ iumere
magna delcābil° iustificacō
dei quod est ubi sunt cantabiles
vbi nō est nisi vanitas labor ⁊
afflicio sp̄is vel innuit qd' nulli
sunt iusti° cantabiles nisi hys
qui hnt locū hunc ꝑ peregrinacōe
q tam q̄ peregri ⁊ aduene scdm
exhortacō; bti petri abstineant
se a carnalib; desideriis s; sūt ciue⁹
scōr ⁊ domestici dei ita quod ex

u̇sacio eor ire l'e alijs n q tre
sapuit ⁊ quor deus venter est ii
s; iusti° dei cantabiles sed faci
unt sibi cantatores ⁊ cantatrices
⁊ delicias filiorū hoīm sed qd se
vide ionib; afflicō; ai ⁊ vani
tate; Eccl̄ 2° :-

MEmor fui nocte G° ꝑmi
la ubi oñ se cōsolari ī ad
uersis ex memōria dei ⁊ leg⁹ obsua
cione ⁊ dm⁹ quia p̄mo on q
dei memōia; ī aduersis habuit
2° unde hoc sibi venit ibi Hec
fca est m ⁊ tangit [illegible]
nacitas recordacionis Memor
fui commoditas uel necessitas ibi
nocte in memorande suauitas no
mis tui sequens effectus vtilitas
et custodiui legem tuā D° g° me
mor q tam cantabiles in erat
iusti° delcābiles ⁊ impsse quod
non sola voce laudaui quia se
cundū Amb° non omis qui
d° dne dne accept⁹ est xpo s; fi
des probitas ⁊ innocencia me
morē prolaunt ⁊ ido non dedi te
i oblium sic in deqb; dr̄ Ie 2°
populus meus oblit⁹ est mei
dieb; īnmis sed memor fui pls
Adhereat ligwa mea faucib; me
is si non meminero tui nō sōlu
tum q̄ s; delcābil° pls memor
fui dei ⁊ delcat⁹ sum ⁊ ido memor
fui g° non solum in die qn p
sp⁹ ⁊ scīta ꝑt mori memō q
ut ait Aug° xi° de tin° memori
retinet spēs qm aīa pls m com
bibit cor⁹ sed etiā in nocte que
est temp⁹ quiet⁹ Amb° nulli

tpus vacuū sinat deuocio scā
ptterire. Si enim studentes scīs se
cularibꝫ pauꝫ somp^o indulgēt
qūto mag^s qui diu capiunt a
gnoscē non debent sompno cor
impediri nisi qūtū nē satis ē
Et tangit Amb^o. 3°. rōes quare
spaliter ī nocte orandus sit de^o
Primo quia tunc ī secreto ex^o ab
scondito est q^s vbi pr celest^e vi
deus abscondita reddet ꝛ hō libe
rior est a vana gloriā. quia cū
somp^o ꝛ cibo fuerit corpa ex^o mē
t^e vigor sopore laxat^e. 3°. quia
tunc hō m^ofm^o: pccare m^oti
mens videri ꝛ confundi Vnde
Amb^o. Nox erat qū iudas x̄ᵐ tra
didit petrus negauit. ꝛ discipli
fugierūt Vnde senes dixerūt
Dany^l. 13°. Nemo nos videt cō
misceri nobiscum vel nocte se
cundū. g^r. pctis erumpne vbi
cunqꝫ sit ī adūs^e ii. mag^s gīr
agende sunt qūn ī ipsis. g^r. nō
est enī magnū si h^c agas ī pro
spis Sed sicut Amb^o. Tunc si
adhereas x^o. qū psecutor exagi
tat h^c magnū est ꝛ signū mag^e
delecoīs ꝛ dilcōis ad dm̄ ꝛ rō
qd^r hoc sit magnū q̄a ment^e
turbacio fit ī adūsita^t b^s. sic d^r. g^r.
sup. 2°. vbo. Infinatū est ī paup
tate vtutis inēmēn ōmū picla forum
can^t a^i. ꝛ fiunō^t ꝛ venter turba^t
ī. memoria que noticias reṙ
qꝫ venter escas recipit Vnde Boe
cius primo de cōsolōne. psa 6^a.
memoriā halitauit meum
Sub^t. cuius fuit meō nocte

d^{ie} nominis tui dñe nō solū tꝫ^{liu}
quod facile est. quia si^t d^r. da
mel li^o. 2°. c^o. 2°. sꝫ^{lia} psē ipsa
quenciam^t meōria itelligēt^{ia}
ā^t non quia sbē itelligēt^{liu}
nō memoriam^t ꝛ iō forte d^e
nois dei se fuisse memorē qi
de^o dcē sic est sic est ī meōbl^e. si
cut ꝛ ī eꝫ gnoscibl^e. sꝫ solum
qūtū p nomina pt designari
qd^r vtiqꝫ ipfcē sit. quia nullo
nomie pt deus pfcē nominari
Vt d^t b^u. se^e. aug^e ī ierarch^e
sꝫ nichilo^o est aliqua memori
dei p nomen Vnde ps. Memor
fui tui sc^e statū meū ꝛc. Sed
quia non suffi^t memō. sola
nisi sequitur ī opa Vnde Ma
dūs sicut timentes eum et meō
res sunt mādator ei^o ad faci
endū ea. Ideo sb^t. Et custodiui
legem tuā. g^r. quia alr nō me
mor essem sꝫ īntellige reuen^r
ī ad bonū ī ex dilecōne. sꝫ mag^e
contemptibile ꝛ ex odio et ad ma
lum meōria rō petunt nec me
mēto mei deus meus ī bonū -
vel nocte siue q̄tis siue adūsi
memor fui nominis tui Vt b^{us}
Aug. Nomini tuo dare gliam
et custodiui legem tuam. q̄m
non custodissem si ī vtute tua
cōfitens nominis tui meōr nō
fuissem. vel sic Memor fui ꝛc.
Et sic custodiui legem tuam
quia h^c scdm legem tele^o ps^o.
Si oblit sum^o nomen dei nri
Et se^e. Nōne ds requiret ista. q.
dicet v^s. Vii. Bu. Sic nullū mo

mentu est quo no fruntur ei ma
l' nullu dz esse quo non recor
deum putz i memoria ps me
mores erit nomis tui i omi
guacione i guacio
Hec fca est m. hic ons exq
sibi h' bonu euenit i diu
qa p^o ou sibi ee fca. 2° poit he
dicar ibi quia iustificacioes tuas D
g. hec fca g. Ambiguu e an d
a nox uel lex s3 gca locucio vn
h' translatu est. om quod no D
de lege quia i greco femin puo
pom' i lex masclin g^e est. io
aug exponit h nox i quit q^o
non pocius sit ei fca lux. quia
iustificacioes exquisiuit. qm nox tu q
nox vbi latent s' inuce corda
mortaliu i inutabiles ac gnes te
ptacois omit nox h' pegrinacio
i mortalitatis in q bestie silue exeunt
Fca est m. g. i. pprie vt pcessi vt
sic discam non scribere quia hoc
vicio s. scribe accidit hoi i hanc
nocte. io p'ea d' Bonu m q2 hu
miliasti me Vel hec nox fca e
i pcessit m ad coronam quia nemo
coronabit nisi qui legitime certauit
i. Thi. 2°. Fca est mih. i. p missa
ate deo meo. quia iustificacioes tuas
exquisiui. g. non meas iusticias su
.n. pgra? woe eni es plare dilco
suos Vn thob 12°. qa acceptus
eras deo. nece erat ut temptacio pbaret
te Vel h nox temptacionis fca est m
a dvab' i mal non ppt deuita
mea s3 quia iustificacioes tuas ie.
i. quia nolui esse locus iusticie. Ab
2°. Cum recessit a malo pccato pa

tunt i pls lic3 illi no intenderunt
fuit m nox ad vtilitatem quia iu
sticie. ie. quod non est s3 econtra m re
pbus solis eni diligentib3 deum oi
a coopantur i bonum Amb^o. ac planius
satis h' liburn d' o h. s. memoria
vt memor essem nocte nominis tui
fca est m spu ante pgrinacionem Et sub
amb^o. inueniens ea que hanc me
moriam impediuit. s. corporis pcul
i potus aggrauatio mentis pcurias
occupatio pigricia vel lassitudo
vt non eberit sopitus resolutus in
sompnum aut curis secularib3 occu
patus obliuio m tue venacionis
irrepet fca est g^o m ocio no va
cantis s3 quia feci quod iure est
et iustificacioes tuas exquisiui Et iuxta
h' pt queri vtrum spacio q qs facit
quod iuste est ad gram iustificacioes ucio
requirat. Et ar quod no as i.
no pt iustificari qui ad pccandum m
tit intencione i actu sic p3 i pau
lo sic ac m no est spacio 2° ex
q^o es pcepit q homines benefaciant
inimicis Mt. 4°. g. mag' dec3 h ip
qui h3 maiorem caritatem 3° cum
bonu sit diffusiuum sui bonitas
summa dei max' dz esse diffusiua
s3 illa est maior diffusio si caret
non spac' qm si spac' cat. Sed
cum lumine corporale i oculo clau
so non pt recipi. g. nec spuale
i q3 g' adminus apiri oculu 2° spa
fit s3 aug' eum te cauit sine te
no te iustificabit sine te ic. R^o
qd voluntas no pt cogi. cogere
eni si aliqd ieo fiet non consentente
vim passo io o3 qd ipa coope

ad h° quod fiat lum vel iusta ma
xime· si h' visum sui q° d° pp pu̅os
baptizatos alias enī violenter
est: iusta tlis at coopatio d° ppa
et hec ista ppatio q̃uqȝ diu ante
incipiat qua gr̃a infundat· pt
tn̄ contingē q̃d aliq̃s diu est i inte
ncōe peccandi subito cōuitatur
ad dm̄ vel ex aliq° motiuo exti
on si° paul° vel etiā ītion istic
ti qua cor hominis mo̅· ad dm̄
q̃s enī dubitet sic iuenis ex deli
beracione vel ex° subito pt vti ad
malū i apphensa psr° delectabili te
qui sic ex timore possit etiā subito
auti i qū sic ex timore pene mo
mali tn̄ est q̃d non mot° ex gr̃a
etiā si gr̃a ieodem istanti ifun
dat° ei· non enī est nc̃e q̃d gr̃a
semp opetur qñ hetur sic qu
ecn̄s in gr̃a elicit actum peni
venial' gr̃a nichil opatur ad h
¶ ȝ; si dices sic venit i aīa; quo
ymū est ppatio ad aliud dico q
io q̃a nāt pcedit mot° liri sine
gr̃a b non econ· i° at ē p°nā aq
non ꝯstituitur ꝯnā subsistendi
sic d° plius ¶ ȝ· d· nomine ille mo
tus gr̃a adueniente est mot° ꝯ
tricionis dico quod sic dices· g̃ ē
effis gr̃e non ppatio ad eā dico
q̃d ille mot° ut elicit° ex timore
est ppatio ad gr̃am i por ea b ut
formatur est effis i ea posterion
dices· g̃ est i por seipso dico ꝯce
do diūs respectib; planū e enī q
mot° iste pus nālr h; ee qȝ for
tn̄ ee i° ex quo non elicit° ex gr̃a
sic positū est b ex timore tunc

ipse nālr pius est qȝ gr̃a iforme
ȳmo si ex gr̃a pducitur ad h· p
hiet a gr̃a ee qȝ formatū ee vbiq
si p v° lumen subito pduceret
i subito pduceret calorem q non
eēt pducti° ab alio qȝ aliue tunc
susceptio luminis eēt por i ppacō
ad suscep° calor· i° pt itelligi
i ppoito ph° ad pmā; ro; Vel p°
i° exe· q̃d ꝯs iuto ṽgmis subito
formit corp° x i disposuit ad susce
aīe i infudit aīa; i cū nālr pus su
formatū corp° sufficient dispositū
qȝ aīa fuit infusa i formatio i dis
positio corp' fuit infusa i formati
i dispositio corp' fuit ppa° ad
suscipiendū aīam ¶ Ad 2m q̃d ꝯs
non pcipit ut faciat° ūnme ho
quor capaces non sunt sed il
la que suscipe pnt i ita ē deus
facit· dat enim eis nālia i tpa
lia ē° qui immicicias exercent b
qȝ diu tales st nunqȝ dat eis dona
gr̃e q̃a illor non st capaces n
volunt ꝯsentien· ¶ Ad 3m dr q tn̄
cū qȝ qȝ deus bonū° sine sit diffu
siu° non tn̄ ꝯpetit q̃d diffundat
illa; frustra quod fiet si nō capa
ci gr̃a; ifundere vell; :-

Portio mea dic dn̄e ꝯsolo;
sua a lege eripius leg° v
dei palus electione· i pt diuidi
q̃a pmo pont pelacōe dei 2° le
gis ibi Dixi custodire· D° g° por
cio· g· q· iusti° tias ic· q̃a o do
tu es portio mea Au° h pt acci
pi q̃a qs adhendo deo pinceps ē
fit non nālr existendo vl' io d°
q̃· d· alii b alii i° eligit vn vivat

& ps mea dñi' vnde sp vnũ sic
fine Amb'. Omni tamẽ itẽ q pos
sit hoc dic qm alien' auicus &
segregat' a bonũ late pecti q n'
lr̃it q̃ue cum sclõ vel mũdi h'
sibi vendic' cũ nullã sit corpa
liũ possessio cupiditatũ cũ nul
lũ viciũ dñetur quã nullã sclari
negotiorũ cura sollicitat. ver' mi
ster altaris vel leuit. i. assũpt'
a dño cũ non est sors neq: por
tio ĩter' frũm suorũ quia dñs ps
eorũ est portio hec sup tam nõ
cũ tra desciat nõ mai clãud' cu
portio deus est totius ẽ posses
sor. Vñ. Pagr'. deus sibi sat' est
hũs bonũ fructum qui nõ poss'
sibi pnte pdomo sibi satis est vt
sit hitatio ĩ templũ dñi. Vñ pe
tr' qui relinquat oĩa & argentũ
vel aurũ nõ hñt ĩ portione sua
diues fuit nec potuit ĩ ea cap'
scẽtur' qui nã repalat ĩ clãudo
Sic paul' oĩa arbitrat' est vt st'
cora vt xp̃m lucrafaciat. ℟. quia v
ba Amb' ĩn loco & alibi Ier. & bñ
sonant quod nẽo poss' h' d'
nisi qui oĩa dimisit. Vnde Amb
Non digt' deus cũ sclõ hr̃e cõsor
ciũ qui eẽm portio nr̃is cũ ĩq'
Et btũs Ierõ' in ep̃a ad nepocianũ
& h' ẽt ĩ canonũ. xij. q. p'. Cleric'
si cleric' alĩd pter dñm habueit
ps ei' non erit dñi'. Vgrã si au
rũ argentũ possessiõs vel sup
pellẽtile cum istis ptib: dñs nõ di
gnat' fi ps eius cõs fore por: dõ
minai quid vel clici vel ceterũ aliĩ ho
mies ex hñte bona tpalia pos
sunt in loco. h̃re deũ ĩ porcõe & qd pu
tio eorũ sit ĩtra vniũcuiusq; ppter
qd pt dici qd laycus q nichil tẽ
hr̃e ĩ eni cõ & iusti' ppt dñi. i. ut
sit s' amicla ad puenendũ ad
dñm & oĩa q sic nõ pt hr̃e ptẽpn'
me ĩ oib: hũs h̃t dñm & dominus d'
ps illius q a sic pelegit eũ qd
anq: vell: aliqd hr̃e contra eũ
vel sine eo mallet oib: carẽ & h
velle salt' hitu est de nc̃itate sa
lut'. Clerici v' de bñficiis viuẽs
vl' elis que eis sũt date vel tan'
& ppter dñm pfitius se d: hr̃e sic eo
solum' est ps ei' non ei pt se re'
quas sicb: dñm repũtẽ & solũ
ministẽ & si alr̃ expendat q: d: lar
cius sua & cleric' bñfici' vbi layc'
peccat iniuste dispensando cleric'
vltra h' peccat rapinã vel sac'
legiũ cõmittendo sic alr̃ peccat
filius recipiens bõ pris quorũ
est hẽs & alter siuis extraneus fi
lius eũ puiuit' tamq: ĩ o heredes
siuis võ tamq: fur. Et si clici vẽt
debite bonis eccĩa' & dispensacent
ea non mi' pfti ẽent ĩ hoc qm
religio si amĩstratores ℟. quia
pfcissimi st' qntum ad h' pt iu
dicari qui nichil retinent sed oĩ
die laborib: inuent' panẽ suũ
sic spũalib: siue corpalib: & ideo vt
puto doctores de talib: mag' lo
quũ'. quia de eis pfcẽm app: q'
nullã; pte: hñt in domo. de aliis
ãt non. qa de iciõrib: iudicari n
possũt ec' si ab effcũ rel' sũt ta
mẽdi sic illi pdci qd tñ diffi'le e'
sed nẽc q: ĩ pol'e potuit ei scius

Job· tam nudus esse ab effcu
tez· tpaliu eas hndo sic aliqs
coz· qui et ad ex ii· possedit
Sed dicet aliqs qr dni dr po
tio vel ps i non potius tot
pt dici qd quia nemo pt
vti ·q hic p amore sed q
vini amatr i aliud cotep
ne vel tpalia vi uel dni id rel
ptu amloz dnu dr ps vna
lic sit totu qd bon desiderant
Unde ps Dominus ps hedi mee
·i· tota hereditas que m delectur
vel pt dici dnus ps quia no pt
plene cophendi ab aliquo s
solum pticipatur i hac ptici
pacione fit homo bts Unde hu
9 sup an· Jac· 8· v· Du est
ptiip dei scdm eqlitate vel tota
litate i scdm eqlite mutata q
simile· p no est ciratise ad ca
tore s b· i ucide ait 2 cedum
noiub sic cera i psla sigillo i
sicut linea pnctu sic oia dnu
ee pticipant sed multu diuisi
mode Subd· 2· s· pcelcoz legis
dixi· g· q· quia es porcio mea io
dixi ·i· fimiter posui custodire
lege quia 2 aug· alias no
est porcio cuiuslq Un pub 2a
Mu sciat fitu ·i· caritate que e
finis legis comed fitu exca ·i·
hebit ptc de fitu Sb· Et qui
custos est dni sui glificabitur
vel po sic expon o dne ego
dixi quod custodire lege tua
sit porcio mea Ecci· vltimo
Deum time i mandata ei cus
todi hoc est omis homo· bn

sinceh nichil est homo
Depcatus sum· 8· pticla
in qua oñ se cosolatu
ex deuota i fiduciali orone et
diuid· pmo enim on orois
instanciam· 2· eius form i· in
ser quo ad instanciam i nuit
ta oro pmouen vi pferuo vl
cpletco qa depcat sum· pfec
s· cplendo con eos qui sinco
pant itrumpunt vl biuant at
tento quia faciem tuam· s· at
tente ad eam couis con eos q
vagant i distracti sunt Intensi
one quia i toto corde meo con
tepidos qui sine feruore orant
orois cpletcio debitu solut
attencio fiduciam gygnit fuo
ris intensio obtinet qd petit·
Dr g· Depcat sum· g· quia non
custodio nisi aduiues depcat
sum qi no confidens de viribus in
no incipio pcai· sed oro cople
iui vel dui cotinuaui· multu enim
valet depcacio iusti assidua·
Jac· 1· faciem tuam eam· s· re
quirendo ps vultum tuu dne
requiram nec mirum quia plena
gracia est· Wester m· i inure de
siderabl· ps petri pmo iqr deside
rant angeli Unde moyses pe
tiuit eu vide· i lic ut ait Amb·
Nosti moyses q faciem dni vi
dere non posset cum mensura
sup gressa est sca deuocio nec
improbabile est hoc desiderium
si enim nobiles fortes sapientes
vel imperatores aspicere gestiunt
homines i in tanta multitudine

concurrunt mirat' si desiderabil'
multum est dei ꝗ: sicut nullum cuius
reus gestit occurrere reus at fug'
⁊ turpis palletur. sic a dulce qd
a te exigatur vt videam. hac g'
fiducia firmus propheta deprecatus est ·
faciem quasi non timens aut
erubescens vel 2° g. faciem · i. xp̄m
quē desiderabat aspicere qui faci
es patris dr̄ quia non nisi per ipsum
pr̄ agnoscitur. luc. 10. nemo
nouit patrem nisi filius ⁊ cui vo
luerit filius reuelare ⁊ sc̄dm. g.
desiderabat gratiam primum aduentus
q.d. si non possum ad hc faciem
diuinam videam salt' humanam.
Ambro. autem. in toto corde meo
qd necessarium est quia mens diuisa
non impetrat vt ait augustinus vt sic i
dicere tangelam. deprecatus e faciē
ad eam conuertendo se sic lamenta tho
bie 2°. ad te dne faciem meam conuerto
ad te oculos meos erigo. non
sicut illi de quibus dr̄ iere. 2°. Verterunt
ad me tergum ⁊ non faciem. quibus dominus
eadem mensura retribuens dr̄ Dor
sum ⁊ non faciem ostendam eis
iere. 18°. Ambro. orationis formam in qua
sc̄dm ambro. petit iustam misericordiam.
Vnde dr̄ ambro. misericordia iustitie porti
o est vt hec misericordia dare pauperibus
est iustitie. Iniustum enim est vt
conformis tuus non adiuuet
cum dominus vniuerse terre possessionem o
mnium voluit esse communem. sed auari
cia nunc distribuit iustum g° est vt
si tu priuatum vendicas qd omnibus
in commune collatum e salt' aliqd
inde pauperibus aspergas. e etiam nunc

donarē peccatum sed est iusta misericordia
Est etiam iniusta aliqua [illegible] misericordia
Vnde saul contraxit offensam
quia misertus est agag. g. Item si qs
peccatoribus ac latronibus inflexus [illegible] precibus
absoluendum eum cui [illegible] voc
latrocinandi aspirat. vnde asp's
tis. nonne innocentes [illegible] tirad:
erras qui laniat ysitore excita
cogitantem. Eius latrocinandi q̄
per clementiam ore via non cepit fa
cultatem: qui voluntatem exercere quē
non potuit. Et ipsa etiam vbi ma
xime miseri dicere: nonne q̄ hu
lacrimula vel ex vitiosis fleti
bus commouens: plurimo tempore postu
lauerat: indulget indigno plurimorum
facit ad prolapsionis contagium p
uocari facilitas enim venie incen
tiuum tribuit delinquendi. Et querit
ambro. Ex quo verbum dei vel eloquium iusti
tie e. si iustitia finis est cur misericordia
premittit. si misericordia requirebat cur
ea ad mensuram iustitie putauit
esse poscendam. qa misericordia ei a peccato li
berat qui iustus est non opus habet
misericordia ⁊ respondet Ambro. qd propheta in h
verbo dauid causa vti ⁊ misericordia: qui ho
postulet qa nemo sine peccato et
iustitia quam propheta deposcat. Vel dicere
quia licet peccauit sic homo ⁊ qui p
catori misericordia indiget eam conuerterit er
rore: per misericordiam gessit. Petit g° misericordiam
sc̄dm verbum dei qa verbum suum est
vt quibus venia donet. Similiter sca est
conuersio. Augustinus g. aliter exponit sc̄dm e
loquium tuum. i. promissionem cuius
filius sum vel esse desidero

Cogitaui vias meas. 2a pars

tula i q̄ ou̇ se ꝯsolatu̇ exasstat ꝛ
ad dn̄i ul legem ei⁹ ꝯfusione ubi
p⁹ tangit opm suoꝝ diligentē
ꝯsideracōe. 2⁹ affectu̇ ad dn̄i ꝯfusi
oē ibi ꝛ ꝯfuti. Dr̄ g⁹ cogitaui ·g· q.
audit⁹ i oꝛone ꝛ adiut⁹ cogitaui
uel scdm s̄c̄m Amb⁹ q̄i non fiet in
iusta mia nisi cognoscere vias
meas ꝛ ꝯuerter. io cogitaui Ubi
aduertend⁹ q̄ ut ait au⁹ xı̄ꝯ de trinite
cogitao ē visio quedam vel cor
palē p̄nciu̇ ad s̄c̄m vel absentiū ꝯs̄
tū silitu. Hic sunt p̄ntes ꝛc. etc
ē visio pure spūaliū cogitāc ꝯs̄
vias suas est intuitū mēte...
vel hōīs aduertē ꝛ q̄i se adh...
cogere cogitatio ei a cogēdo d
eo quod multa i vnū cogūtur
vt ait au⁹ xı̄ꝯ de trinite vel q̄a cū
meus cogitur ꝛ stringit ut isto se
occupet cū alias ꝯsuit vagari
pl⁹ lib: vn̄ bts bn̄ i epl̄a ad fres
de monte dei Tria sunt que cogit
voluntas ipa m̄eōria ꝛ itellc̄s
Voluntas cogit m̄eōriā ut pro
fat rē: cogit intellc̄ū ad formā
dū quod p̄fert ad hīlens intelle
memorie vt inde forme intel
lc̄ū vo acie: cogitant vt inde
cogite. que quia i vnū cogit vo
luntas ꝛ facili ꝯsciu̇ inntu copu
lat a cogendo cogita⁹ nomen
accepisse videtur Sed q̄a t̄plices
sūt cogitacōēs vt ibid sub. bts
Bn̄ · alie sc̄e bone ꝛ digne dō alie
male ꝛ puse que sepant a dō a
lie ociose ꝛ vane a quib: aufert se
deus Primus s. bonus sat app
ꝗlis cogitatio cū magnus cona

tus ꝛ diligēn requirit. vt meus
se cohibeat a mal ꝛ vanis ꝛ solis
bonis occupet. De scdis vi: p̄uis
ext p: ide: cū dr̄ ps de de iniusto
qui dix · i semetipso vt delinqt in
quitatē meditat⁹ est i cubili suo
ꝛ alio ps̄ Tota die iniustiā cogi
tauit ligwa tua sic nouacla ac
cuta fecisti dolum Sed q̄a de tcius
posset ee dubiū De qb: septiē Sp̄c
scs̄ aufert se a cogitacionib: que
sunt sine intellc̄u. Sicut dicit bts bn̄.
Aduertendū est q̄a sine omi itell
tu nullatc⁹ cogitai pt ꝛ nulla ei⁹
cogita⁹ sine omi intellc̄u est Sed
ille cogitacōēs vane ꝛ ociose q̄ in
tantū cogi sc̄ q̄n ex veris ꝛ ymā
ginariis recordacōib: q̄ca simila
chra cogitacōnū seu recordacōēs
Ultīo de memōria scām et sine i
tellectu ee dr̄ q̄a itellc̄u p co
gitant intenc̄ō n̄ applicatur et
iēis pa⁹ quecā: volunt⁹ poti⁹
videtur ee q̄ā actio cū nulla sit
iēis cogitat inten⁹ s: q̄ sponte
ebullit de memōa fōrmādū se offert
intellc̄u nō curanti ꝛ q̄ ꝯt̄it ag
videt potius agi i sompnio con
tingit qui i tāle cogitant vb
tū ꝛ si repelle ac spm scm non
sic ī ingto cogitant fit tū ꝯ cul
pa negligent vt sps: inito se
auferat a cogitacionib: ꝯsula
plurat Ora io ꝓpria ad scienta
bona se volunt ꝯuite iqb: vix
meus i ꝯsueta cotine se p̄t nec
abstrahat io dr̄ Cogitaui vias
meas ·g· vno⁹ expount de viis
ponib: ꝛ malis q̄s dr̄ hō cogitare

ut sciat quī malefecit Jere. 2°. Sci
to ⁊ vide quia malū ⁊ amarꝫ est
te reliquisse dnm̄ dm̄ tuū vn̄
ysa. 38°. Recogitabo tibi omēs
annos meos ī amaritudīe aīe
mee d⁊ recogitabo qī iterū ⁊ iterū
cogitabo Jter d⁊ cogitare vt vt
possit realr̄ confiteri qd̄ est cōꝫ
eos q̄ īpmeditati veniūt ad cōfes
sio⁊ cum tn̄ scd̄m brācū si opꝫ
meditatꝰ expectas o⁊ ut volū⁹
detegas. 3°. ut 2ᵃᵐ qᵉ possit pen
tē quia ut d⁊ deut°. 25°. scd̄m me
suram delicti erit ⁊ plagarꝫ mo
eᵒ ut possit eas infutꝫ declinā
g⁊. si ad q̄s currūt impij pedis
aspicerent puto gressus deflecte
rent vn̄ Isido. Et cōūti pedes
meos .g. a meis vijs q̄ male
erāt ī testimonia tua que nō si
nūt errare Vel 2ᵐ. Amb°. vias
meas non supiores s⁊ futuras
vt actꝰ meos añ cogitacōib⁊
puenirꝫ ne inconsulte pgressꝰ
offendā⁊ ut si age aliquid loq
vel videre velim an cogitem
vtꝫ agendū sit ⁊ quo mō vl
ordine oīa g⁊ cū cogitacione fa
cito vt non te peniteat opis tui
⁊ Jt⁊ cum cōpetū plimarꝫ viarꝫ
ingressus nescias quā illarꝫ igꝰ
di stas ⁊ cogitas tecum q⁊ viarꝫ
eligas n° prius arripis iter q⁊ dis
finieris aīo qua putes esse per
gendū ⁊ si dubius es anxiꝰ ⁊ ti
mens predens ī qrēs vbi potis
tūarꝫ viarꝫ adtīm q⁊ intendis Am
b°. Quanto magis tendens ad regꝫ
celeste aīo consiste deś ⁊ tecū co

gitare de via pfcām cū sit via q̄
videtur hoīm iᵃ nouissiā at
eius ducunt ad morte⁊ vt dr̄
sapiens. puibꝫ. 16°. Jt⁊ q̄a non
sufficit vias malas pcogitac̄
intellcū nisi q̄s ad bōs cōuta
affectū Jdo Isib. Et cōūti inuens
se a usum ab omīb⁊ vijs alijs ⁊
tota voluntate affectu vel adre
gressum ad solas illas deq̄b⁊ tꝫ
testimoniū diū ⁊ sacre scripturarꝫ
pedes enim signt affēs. q̄a sic corꝰ
pedib⁊ sic anima affcib⁊ ferꝫ.
Au°. 13°. conf. pondꝰ meū ado
mens eo feror dono tuo ac
cendim⁊ ⁊ sursū ferim⁊ inar
descimꝰ ⁊ imus ascendimꝰ ascē
siones ī corde
Paratꝰ ⁊ nonsū. cō ptīcla
riū oīs se cōsolatū ex leta
ad legem obsuandū pmptitu
dine ⁊ dūij⁊. q̄a pmo tangit vo
luntate⁊ ēē pmpta. 2° mente⁊
qeta⁊ ibi et nō sū turbatꝰ. 3°. iten
cō⁊ rēcꝫ ⁊ pseuante⁊ ibi vt custo
diarꝫ. eᵒ diligencia debitā ibi. mā
data. 4°. distītō⁊ pmitꝫ ibi. tua
Dr g°. patꝰ sum. q. cōuerti pedes
meos in testimonia. s⁊ sic cōuersꝰ
multe temptacōēs occurrūt Ecci. 2°.
Filic̄ accedēs ad suitute dei ppa
āiam tuā ad temptacōꝫ ⁊ ppt has
multi retrocedunt vn̄ Jo. 6°. Mul
ti abierunt retro dicentes Du
rꝰ est hic smo. s⁊ nō sic pphēta q̄
ait. patꝰ sum q̄a hꝰ añ pcogitac̄
Cass. in g. ī pulsatiant. ggꝰ Ja
cla pulsa minꝰ feriunt Et videtꝫ
ītelligendū pfcā delilacione nā

alias sepe pcogitat homo ea ad
que tamen leuit' est. Amb°. Vbi
cogitacione quis peruenit qd' ac
tur' est semp pat' ad agendu e
semp fix' ⁊ validus vt nō sbita
accancium offensiōe turbet'. ty.
Pat' aute dr pt ad aliquid facie
du quē nichil detinet nichil retar
dat et qui oīa hʒ ad illud agend'
requisita. Et hoc mō ad custodi
endū mandata pat' ē p° quez
pctā non detinent. Prou. v°. In
iqtates sue capiūt impiu ⁊ funi
bz pctōz suoz qsqz constrigi'. Et
ad Rom. vij°. Video aliā legem
i mēbris captiuātē me. 2° qm vi
cia nō retardat. Ad rom. vij°. Vel
le m adiacz pficē aūt nō inuenio
nō eī qd' volo bonū h' ago. 3° q
hʒ grām dei d'. Joh. xv°. Sine me
nichil potestis facē. Seq' 2ᵐ. et
non sum turbat'. s. i bōne. Je. 17°.
Non sū turbat' pastorē te sequs
.q. ex quo tues pastor ⁊ ē veni sti
i gloriā tuā. Luc. vltimo oppor
tuit xpm pati ⁊c. et sicut non
est maior dnō suo nec palia pr
taz i gloriā pt intrare. ps. Hec
porta dni iusti itrabūt i eā. Act.
p multas tribul' oportz i regnū ce
i trare. Nondu autē q pastor
turbaris i aīa ꝗplr pt accidē aut
coiz impiū ⁊ iudiciū rōnis ⁊ hʒ
duplr vel ut moueat coz a tranqu
die vt sit i mal' vel a sua tranqli
tate vt rōnis q' st ipsā. Au°. Pt
impiū ⁊ iudiciū rōnis ecc' si nō
ꝯt ⁊ h' contingit' rōnis q' sunt et
pfcis a' 2ᵐ impiū ⁊ iudiciū rōis

Dep° d' i ps. turbati st oms isi
pientes corde. Dē 2° ad gal' 6°. Qui
autē conturbat vos ptabit et dē
3°. Jo. Aīa mea turbata est.
Seq' 3ᵐ. Vt custodiā .s. integ' cus
todit qui adūsa non metuit ⁊
rō est quia mandata sūt ita
cōmia ll'a qd' delcā lē est suaue ⁊ cus
todire si nulla esz adūsitas nec
a demone hoīe vl' carne custodi
az. i q̄m mandata oīa nō solum
viri vel aliq qm qui i vno offē
dit fcs est ⁊c. Mandata aūt tua q
hēs mandare. non demonū vel
hoīm qui contrariū mandant
m° 9° qre tua sgdum mādata
dni iuxta traditoz: viam.

Funes pctōz. xj. ptīcula
i q oñ' se consolatū ex leg'
i auulsi' recordacione vbi p°
tang' occōz auellentē. 2° aūm
psistente: ibi. et legem tuā nō
sum oblit'. D'. g°. Funes. qi diri
patum ⁊ non turbatū. sed qd'
miri si nō turbet' qs vbi nullus
est turbans tū h'. Amb°. Licz lau
dand' sit gubnator qui cursum
nauigij bn direxit nullatem
pestate iactat' sed ille melior ē
qui nauiū i tempestē gubnat q
m surgit ⁊ remitti' aduers' ven
tos ⁊ fluct' nec timet cum eleu
tur' vndis nauigiū. vel ad y
ma deponit'. Jō ne ps turbat
turbacionū occōnibz caruisse
⁊ ex hoc non fuisse turbatū d'
funes. vij. q. d. Ꝯcta patus
sum qd' licz funes pctōz. i. per
tancium. s. i. impedimēta i mu

cor carnaliu et spualiu que
puntdicti funes cor quia hys in
tunt et bonos attrahe pis Sedet
in insidys cu diuitib in occult in
sydiatur vt rapiat pauperem
rape pauperem du attrahit eu
Vn mulier ornatu meretrico prepa
ta ad capiendas aias D' pubi
septio quintexim funib leon meu
s ve qui trahit iniqtate i funiculo
vanit et quasi vinclu plaustri
pctm Isa 5o Hui iqz funes cir
plexi sunt me i. circumqq ample
xati blandicys derisionib detr
tionib iniurys psecucionib atz
pcuris sic fecerunt occisores virgi
et martiru et sicut faciet anx Vel fu
nes pctor i. peccaminu i. qcu
piscencie expcto pmor pntu vl
vicia ex pprys peccatis pco sue
tudine contracta illa eni co
grue dnr funes pctor qa tra
hunt expctis et trahunt ad p
ccata Hui iqz funes circumplexi
sunt me 2o Reg 22o Funes in
fern circumdederunt me sed lez sic
circumplexus sum verumptn lege
tuaz quia tu me legasti salub
ter et dulciter Eccl 6o Inice pe
dez tuu i compedes sapie et torqs
illius collum tuu vincula eni
illius alligacio salutaris Hac
iqz non sum oblit eam contep
tibilr transgrediendo vel volun
tarie eam a corde dimittendo ita
quod lz funes trahat et sua
lites impugnet eo tamen repug
net iux' io Ad Ro 7o mente ser
uio legi dei carne aut legi pcti

vel posset intelligi de funib
penalib quib tyranni circumpl
xerunt sctos Sicut herodes ligauit
iohem vel etiam dyabolus il
lam filiam abrahe alligauit
18 annis vt luc 13o d.

Media nocte surgebam 12
Particula ista ondit se co sola
tu ex domine laudis et vigiliar
frequenta Ubi pmo ondit dili
gencia sui 2o committit hz iudicior
dei ibi super iudicia Primo ad p
mu congruitate temporis quia me
dia nocte excitabor quia tor
surgebam itencior mentis qa
ad confitendu D' gl' media
nocte qi sicut d. non sum lege
oblit qd nedu in die sz et in
nocte et non solu i pnc vel iste
nocte sz etia i media nocte Amb
Promisit aut pphe memor fui
nocte nominis tui sz h' d' ut ne
dum nocte sz et media nocte
dei memoria hreatur Potest
etia vnusqz memor esse et no
surgere Ideo d' surgebam docens
media nocte surgendu secdm
Amb Hoc eni temp est habi
le temptamentis Unde salua
tor luc 22 hec est hora vra et
temptamentis vri et media
nocte pmogenita egipcior
ab extirminatore sunt intemp
ta Tunc etia xpus natus est qui
et oracione pnoctauit Tunc et
solet sponsus venire Mt 25
Tunc filii isrl liberati sunt de
seruitute pharaonis illa hora
paulo et sylla adorantib et

laudatib; deum i interiore car
ce subito tre motu mota sut
fundamenta carceris apta hosti
z vinculorum vincula soluta ut
dr Act. 16. Hec g'o oia que Amb
z scriptura commemorat z consuetudo
scorum prima z comuniter religiosorum
nobis sufficiens motiuum d3
esse quod quilib; se m̄o tr̄ surge
di sedm statum suum z posse co
formet vel ad min' non dormi
et ut ad diem cum dicit Amb.
qd' indecens est x̄rano si eum radi
solis sine cā iacentem i lco repe
rit maxime cum artifices me
chanici laborib; z aues cantic
clarant lucem non expecte nec ob
stat si non est p̄ceptum eum nec
ill' n' religiosis p̄ceptum fuit an
q; superiores constituerunt quum tu il
lud ronabilr elegimt Itē si vis
expectare horam q̄ p̄ceptum sit t'
surge qm surges Amb. 2'' s. ex
hortacoz corporis surgebam nō
dormiebam non iacebam contra eos
qui hōs vel orōnes ex tp̄is neci
dicere nolunt nisi cō hinc inr xi
dr cum statis ad orandum debent
eum orōnes z hore dici reuereret q̄s
autem p̄nceps aut plat' vocaret
vel sponte veniens nō reputet
s' puenientia qd' indigens gra
z ope sua nollet assurgere dno
ne quiete abrumperet. s; causas
suas uelit exportare iacendo Ib
dit intencoz qua surgebat q̄a
ad cōfitendū nō loquendū vel cā
tandū vana aut cachinandū. s;
sic ait Amb. Ad gras agendū

ut quidq' bonum nob accidit v'
mali de est deo acceptum' illo ci
tpe maxime debemus de tali pec
cata u' solum de pitatis postulare
veniam s; et' declinare p̄ncta et
futura cauere z exhibeat' qd' Am
b. intelligit tam de confessione
laudis quā cūis Seq'. sup iudi
cia qi dicet. Ego feci iu'. s; vtu bn
vel qm bn factum sit stat i iudicio
tuo qui iudicas de z tiam Ge.
18. Alr' exponitur z an' mecō
nocte i. graui non tribulacōe nō
deiciebar s; surgebam fortiter ad con
fitendū quia gr̄e sit agende de
omnib; que nobis accidunt su
per iudicia quib; fines p̄ros
comprehendi sunt me. hec enim in
dicia sunt iustis tue. q̄a iers
iustes z iust' digne p̄dicans
vel sunt iudicia iustificati q̄ me
affligendo purgas z iustificas
z iustum probas Eccl. 2. i igne
p̄batur aur. homines vō recep
tibiles i camino humiliacōis

Particeps ego sum oim z
p̄ticula qua ond' se con
solatum ex bonor fidelium q' uid
ne ubi p̄° exprimit sum cū ill'.
p̄ticipiū 2°. tangit du' eorum bo
. s. excessum a malo ibi om̄i ti
mentium z p̄fectum i bono ibi. z
custodiencium mandata tua. d
g°. p̄ticeps. q. d. omnia bona p̄
misisti qd'. s. med'. nocte surge
bam qd' cumpler' finib; nō sum
oblit' qd' pat' sum z nō turbat'
ie p̄dca hec quidem s; non eciam
tis p̄pis. s; bonor quorum nita

inita in ꝯiuicata suffragant˚ ł
quia qđ qđ alii paciunt˚ ī ȝ˚ cū eis
pacior: iđ etiā cum eis cōsolor
Vnde aplus 1ᵒ ad corinth 12ᵒ. Oīa
mēbra corpis cū sint multa v
nū corpus sunt ꝛ eī ī vno spū
omnes nos ī vnū corꝰ baptiẓati su
mꝰ et si quid patit˚ vnū mēbrū
ꝯpaciunt˚ oīa mēbra siū gliat˚
vnū mēbrū ꝯgaudent oīa mē
bra Dᵉ itaq: particeps sum .i. p
te capiens non vnius vel pa
ucoꝝ s: oīm tā ī ecclia triumphā
te cuiꝰ est particepꝰ eiꝰ ī dipim
q: ī militāte cuiꝰ oīa bō spūa
lia sunt ꝯīa Vnde aplus Oī
a vīa nos āt x̄ 1ᵒ Corinth 3ᵒ.
Hoc itaq: totū fecit caritas Vn
gᵉ 28ᵒ mor 19ᵒ p caritate singu
la sūt oīm ꝛ oīa singuloꝝ
ꝛ hoc ibidē ꝛ ī registᵒ declatur
p eū ī epla 22ᵃ est in hᵒ ex dei mu
nē ī magna consolōē qua o
pus scm̄ qđ ī me non hēo dili
go in te tūq: dectus actib: mul
ta exultacione gaudeā ea q: p
labore tua sunt p caritate mea
fiunt ꝛ p'ua sunt que ꝛ si imi
tai nō possuꝰ amanꝰ ī aliis ꝛ
amanciū fiunt quecūq: aman
ī nob. Hinc gᵒ p eū et ī iudi ca
tas q̄ntē vtutis sit que alieni
laborꝰ opa nra sine labore fecit
Istud tū non videtur sic intelli
gend' quod ego pinner p tuo
labore s: 1ᵒ quod ego possum
tantū vel amplꝰ meri bonū
qđ facis diligendo siᵒ ut q: tu
faciendo. Ad. d. si solum meoꝝ

p hᵉ qđ diligo bonū tuū tunc
non videtur qđ opꝰ tuū fiat
meum sic sonant vba btī gg
Puer qđ lic opus quod tu facᵉ
nō sit opus meū nec in meritoꝝ
fit tū dilcōne meū quia effici
in causa ꝛ obm̄ in iuiti mei nec i
cōgrue dr̄ meū quod est in vti
le ꝛ delcābile quā tibi. vno qđ
sit in vtile ꝛ delcābile ꝛ tibi no
ciuū vel inutile aut penale vbi
gᵃ si tu pdicando p vana glō
fac˚ fitū ꝛ ego vacans de illa
fructuosa pdicatione gaudeo
ꝛ delcor. ł s˚ gaudendo de tuo la
bore meoꝝ tū āt michi p labo
re: oīm iq: timenciū te corde ꝛ
custodienciū ope vtta ītioꝝ
q: extioꝝ opm sit particeps ꝛ me
tio: pcedit custodiar. qā q tum:
dm in˚ negligit ꝛ ponit: hic vn
a donoꝝ. s. pmū ī vna vtus s.
obedia ad designādū ꝯnioꝝ oīm
donoꝝ ꝛ vtutū Augꝰ ī gl. expo ͥᵗ
Hunc vsum de xpō quia p hoc
quod fēs est particeps huanitᵉ
nre fecit nos particepes diuinᵗ. hic
ꝛ ꝯfirmat hoc pulud apli ad
heb. qui scificat ꝛ qui scificant˚
ex vno sunt oīs vnde eciā nō
cō fund˚ fres eos vocare ps nar
rabo nomen tuū frib: meis ꝛc.
Ad: hic pt duari si hō p caritate
fit particeps boꝝ que faciunt fide
les tunc non opꝫ pete fructᵉ vł
particiā: bonoꝝ que fiunt ī ecclis
cathedrlib: vel collegiat˚ vel
monastiis q̄a p caritē eoꝝ nō
cantib: eis hētur. Itē vidē q

ipsi indig' possunt dare sicut nō ē
in carite tunc xᵉ qui est caput nō
cōmunicat s' tāq mortuo membro
bona vitalia et tunc ipsi frustra
conantur sibi dare. Ad tertium dicendum quod ille qui est in carite
tunc etiam si non daret xᵉ si cōmunicat
et si diceret quod quilibet qui est in carite
tunc ratione congregationis vel psone
aliquid addit ultra hoc quod reci
cairet. et contra hoc arguitur quia non vi
quod tales congregantes velint the
saurum suum aliter dispensare quam se
cundum voluntatem x ille autem di
uidit cuilibet membro secundum debitam
portionem et mensuram. Ad aliam in
uia quando quaeritur an religiosi
cōmunis habeant participando aliis
bona sua et videtur quod non quia
alias possent depauperari magis
gratuiter ex quo ad paupertatem pertinet
habere participium sine caritate ipsorum
quando si eo minus haberent tunc mi
ti qui per se indigent insipienter
agerent dando aliis sibi necessaria et
peccarent iudicando et eos ad minus
exponerent se periculo. Ad oppositum
tum est quia bona mita con
non sunt infinita omne autem finitum
tum per divisionem minuitur vel ablationem
quare si minus haberent tunc non deberet
tam parte et pauca cōmunicare sed gratia
liter toti mundo nam ut ait Augustinus
per cedentia tamen res quae dando
non minuitur si habetur et non datur non
dum quomodo habenda est habetur. Respondeo potest
quod cōmunicatio bonorum quae venit
bonae caritatiue vinionis non potest
dari ab indigno homine nec negari
digno nec plus vel minus dari quam
dignus est. Sed quia bona meritoria
non sunt solum meritoria premij
celestis sed etiam satisfactoria pene pri
uatim hoc bonum faciens non potest alte
dare nec totum perimat in celo unum pro
beneficijs aliorum sed unusquisque recei
piet prout gessit secundum quod potest hoc cōmu
nicare alij qui est capax vel alijs
et desuper quanto plus alijs cōmunicat tan
to pro illa opera de satisfactione mi
nus. licet hoc alij refundatur in alijs
sicut si aliquis diceret agere penitentiam pro
quod liberaretur a purgatorio et vellet li
benter committere se periculo illius pe
ne laborando pro conuersione pec
catorum et plus penitentiam illam negli
gendo. ille si propter esset in purga
torio pro certo tamen haberet prolongatum spa
tium gaudium de isto conuerso quod ga
udium melius esset quam illa pena
vel dilatio visionis dei esset ma
la. Unde beatus martinus fuit indi
ferens propter ipsius carere visione dei pro
lectam dei necessitate. Respondeo ad argumentum. Cum autem re
ligiosi vel alij sic bona sua cōmu
nicant vel credunt facere ex caritate pro
vel quia sperant quod non indigent
sic utique religiosi non indigent
si debite secundum regulam suam viue
rent ex quo ingressus religionis est
quasi secundus baptismus tunc non minus esset con
tinuus ideo statim nisi forte quod
absit aliquod modicum tunc deberent
ta pena dum non hic consequi tem
poralia bona possunt

Misericordia tua domine plena est
terra. Hic secunda particula est illorum
duorum decem auctoritatum in qua concluditur
ex predictis plenitudo vel diffusio

duine une ubi p° tang* ipsa ei⁹
diffusio: 2° exis* cu ncepta fiducia
ponit sua peti⁹ ibi Quisti⁹ D*
g° una · qi d · qa tot bona colet*
p: q mia tua vel sic pt colauma
ri de omnib: que facto vel ptiap
ab alys sic non cofido sicut de
mia tua q tra e ple · ba cu icelo *
mia Aux 10 ps Dne icelo mia
tua i i ifirno quia punt cetra 9
dignu qr no d quod tot⁹ mid⁹
sit ple⁹ mia Rix q qiuis aliq*
mia 9 mis oib: istis locis i con
fet icelce: cosua° vi° om vu
Tricy* e° mie dni quia 9 sup
no sum⁹ tam quia mia i eb: pu*
9 sistit idmissione pcti remis
sione supplicy i collatione bom
pimu i ultimu no s i infno vl
incelo · sic qd de novo aliqd ta
lu ibi fiat Intra aute: sunt
os ille mie vu amb° ple* e tra
mia quia oib: data est una · s
remissio pccor Sed ex h s orit
aliud dubiu cu ei no omib: re
mitt pcca tuc aliqui ia existen*
i pccis i non resurrecturi vident*
mag° plein ira q: mia Ru* b
amb° Sicut sol oritur s bos
i malos · sic sol iustic* x⁹ oib:
venit omnib: pass⁹ est i resurr*
xit · B: q non cred* bnfi° gratia li
se fraudat ut si quis claud* feue
stras radios solis excludat non
ido sol non est ort⁹ omnib: qa
ipe se eius luce fraudavit · vl*
scd: g · mia dni ple i c° Quia fi
ce: ubiq: dilatavit Cum 2* ps
quoniam tra: exivit so⁹ eor i c*

Seq peti° Iusti** tuas · g · Ia:
se custodisse dixit · s hic ampli*
doceri quia semp esse quiende
s ad pfectu nuqua: cu sit hic
bone rei societas Amb° Gra
difficile est iscia iugeri huioi
repue tu doce me qa tu es va
sapiencia · iusti* t · quia tu es
vera iusticia i c°.

Bonitate: fecisti · postq: on* pimu gradu pfcs i lege dni · s · incit pfce:
ex lege 9 solo: Hic on* 2* s · g
titutai: diuine boni* recognitio
seu gratiar actio: et quia triplicia
sunt bona gre que sunt maio
ra nec que sunt med* fortune
que s infima Ultima at* s · bo
fortune no sut uecia ad salu
te: ido de ull* trac ps et grias ag*
de pimus i 2° 4 3* h° diui* lra ·
pimo cui agit grias de bonis
spualib: seu gre 2° de bonis
nc ibi Manus tue dne fecerunt
me pimu diui* nitres quia
p° recognoscat bnficencia ex
hibita: 2° exhibicionis radi
ce: vel origine: 3° exhibita uti
licitate: 2* ibi Bonus es tu · 3*
ibi Bonu m quia humiliasti
me Pima in duas quia p° q
memorat bnficey* i gnali
2° explicat eam i spali ibi pius
q: humiliarer adhuc Pima in
duas qa pimo recognoscat
fcam: sibi boni* 2° petit fieri
ampliore: ibi Bonit* i discis
plinam: Imp° pte · s · tangit e*

·s· donu preciositate qa bonitate ca
tis ptate: quia fecisti suscipiet
condicione: quia cu suo dandi bone:
sedm verbum tuu. D g Bonitate
·g·d· iocunditate: vel suauitate
q·d· mia dni plena est tra qa
vbiq: bonitas tua occurrit qa
omne: homine: vel apertis psuas
vel una: i veniam: peccas vel pa
ciens tollas i expectas vel iu
te castigas vn Baruch 2° Do
fecisti domine: bonitate: tua fecis
ti nobis Quod: enim istorum
at bonu iocundu i suaue est
decp: i 2° satis p: vn Ambr iust
ta videtur istis iocunda suauia
i bona si non est iocunditas
va nisi ut qs iustor i virtutum
subsidijs gaudeat se esse iuuen
tu De 3° dr ad Roma 2° An di
uicias bonitatis pacie i longanim
tatis eius contempnis ignoras qr
benignitas dei ad pnia: te ducit
De e° pubi 3° Quem es diligit
corripit i qi pr in filio compla
cet s vnde Ambr Pec g dnis
vbiq: bonus est i cu remittit
flagicia i pcca castigat hinc
dd· qui d Fui flagellatus tota
die intelligens castigacionem sibi
pfuisse ait bonitate fecisti et h
quidem: planu est qn castiga
cio fit ad emendam alicui Si at
non fiat ad emendam: ad hoc
sedm lucam e° de salomone psa·
e° i meliores sunt in pbi in
iuste i pun in dnati q: iusta
vlcione puniti ee si nulla lo
correccionis nullus r·vs ad huc

atur exempli Sed tu hoc vid
a p dispn le esto at qd castiga
re non ad correctio: castigati
non sit bonu s· est tamen bo
nitas castigare malos etia ppe
tue quia iusticia: vtiq: vel est ip
sa bonitas dei vel ad bonitatem ei
requisita ita quod non esset
summa i pura bonitas si no eet
i iusticia Sicut si puire eternalit
non est facere bonitatem vel bon
suo ipi tn bn sit bonitas q iu
iusticie cum suo i eta cum i ide
nonet no d· Bonitate fecisti suo
sed cu suo tuo· quia suspen i
si non sit bo fieri videt tn bn
agit cum fure ih quod eum
suspendit Subdit cum suo t
g Quod mo sum qui prius t
iusto amore egisti Vnde filius
pdigus dum sapiet male liber
fes dum fame periret optabit
fieri sicut vnus de mercenarijs ·
vel er· sedm Au cum suo tu
o· faciendo eum filiu qd est
magnu dei donu i bonu vt
qd prius fecit timore pene ia:
faciat amore iusticie Subdit
sedm verbum tuu Au i· pmis
sio: que sedm fidem facta est
omni semini abrahe i vn· e°
Ds donus pro misit bona is
rahel· 2° paralippu vltimo· tu
a dne· 2° bonitate: tuam pmi
sisti pniam: remissionis pcco
Aliter exponit lyra d· Boni
tate: fecisti cu suo tuo dne·
i meo quod dedisti aiam: ad tu
am ymaginem creatam: quo ad

bonu͞m ne͞c ⁊ ad similitu·ne͞m tuam
quo ad bonu͞m gratie sc͞dm v͞bu
tuu͞m i͞n vi͞s Faciamus homine͞m
ad ymaginem ⁊ similitu·ne͞m n͞ram
Bonitatem ⁊ disciplinam·
Hic petit bonitatem amplio
rem· vbi p͞mo ponitur petitio
2º eius p͞suasio· i͞n p͞mo petit ta
tria s͞cdm vires anime bonitatem q͞o
ad concupiscibilem disciplinam q͞o
ad irascibilem scientiam quo ad ra͞cionalem
Dicit g͞o bonitatem doce me· s͞c· i· cari
tatem in s͞pua disciplinam· i· pa
ciencia͞m vt tanta sit dulcedo bo
ni quod amore dei vel proxi
q͞slibet ferre͞t pa͞ssiones scientiam· i· men
tem illumina ut vis me discerne
re tam· Quia s͞cdm b͞ern b͞nh
non h͞z callidus hostis machi
namentu͞m efficatius ad tolle
du͞m de corde meo caritatem q͞z si
efficere possit ut i͞ncaminus caute ⁊
non cum discrecione ambu
lemus Hec tria exhibuit xp͞us
ap͞lis s͞cdm b͞ern͞h Nam vltimo
bonitatem quia terminum bonis appu
it disciplinam quia exprobra
uit incredulitatem scientiam quo ad
diuinorum intellectus Vel s͞cdm
hug· 2º lib· de archa noe sciam
vt de bonis cogitem ⁊ agnoscam
ea· disciplinam vt non tm͞ sciam
bona ⁊ vtilia sed etiam ut aga͞m
bonitatem vt quod bonus de me
i͞n ope m͞it h͞eam i͞n v͞tute non
enim p͞ficit h͞ic opa nisi eciam v
tutes operum h͞eam Dicat doce
me b͞n͞r͞d· g· non dicit michi de ei
alicui quoniam q͞d non docetur

nec ipse discit sed nemo docet
nisi discat ⁊ nemo discat nisi
doceatur Adde q͞z si discipulus
non que audit non p͞t doctor
dicere docui eum Ig͞r p͞pheta pet
doceri adeo vt detur sibi itellec
tus sine quo non discet Vnde
⁊ xp͞us apperuit discip͞lis s͞ensum
vt intelligerent s͞cripturas Ad huc
alio͞s exponit· g· hunc v͞sum
procedente͞m ⁊ p͞nte͞m dicens Bonitatem
fecisti cu͞m alio seruo tuo q͞ocumque
2º v͞bum tuu͞m· i· p͞filiu͞m tuu͞m q͞z
⁊ ego ⁊ no͞n aliam quero Doce g͞o
⁊ me illam bonitatem ⁊ si p͞cca hoc
impedierunt· doce me ⁊ disciplinam
emendatoria͞m corripiendo me
i͞n ira· bonitas eni͞m ⁊ disciplina
no͞n nisi experiendo discitur· Seq͞ 2
p͞suasio peticionis· quia ma͞n
datis tuis credidi· g· quamuis
mandatis que͞s obedire ⁊ pro
missis credere g͞r tamen ait· credidi
·s· q͞d tu ma͞ndauis celitus p͞hoi͞ns
ministrata ⁊ hec fides impetrat ate
graciam faciendi que ma͞ndas n͞
dei est· mandare ⁊ vnde fiat da
re Aug͞ enchi͞rid 12º fides impetrat
q͞d lex imperat vel q͞a credidi
·g· p͞ fide mandatorum assumunt
sciencia͞m eorum Vn͞ ecc͞i͞ 33º Homo se
sensatus credit legi dei ⁊ lex illi fidelis
Is͞ vii͞º Nisi credideritis no͞n itelli
getis Aug͞ s͞r iohan omel· 28· fi
des est initium itellec͞tus p͞mum Sb
dit· g· p͞sciam assumunt disciplinam
na p͞ q͞m fiet bona notitia q͞
eni͞m scimus deo placere delectat nos
et si sit amara carni tn͞ dete ce

menti iocunda quia suauis e
domin*. Hinc ap*r* ad heb. xii*. om*
quide*m* disciplina i*n* p*re*se*n*ti no*n* vi*d*
e*st* gaudii sed meroris p*os*tea a*utem* pa
catissimu*m* fructum affe*rt* exercitat*is*
p*er* illa. Hinc Rich*ardus* de s*an*c*t*o victore i*n* ca.
26°. Vnde cor*da* attritur inde*que* sc*ient*ia
exhilaratur *et* q*uo* exterius vi*detur* infeli
cior eo interius exstat felicior.

Priusq*uam* humiliarer. Hic ex
plicat bu*m*ifice*nciam* exhibita*m*
in speciali quia vi*dens* deus tanta
sibi ferre ut etiam malu*m* su*u*m co-
operetur sibi i*n* bonu*m* s*ecundu*m q*uo*d dr ad Ro.
viii. Diligentib*us* o*mn*ia *et*c*etera*. g. *et*
p*ro*pt*er*ea i*n*nuit g*lo*s*a* t*antu*m. malu*m* culpe q*u*a*m*
deliqui penę quia humiliarer ha*bu*i
cautele u*e*l g*ra*te. *Pro*pt*er*ea eloquium tu*um*
custodiui. g. ne it*er*u*m* no*n* custodie*ns*
humiliarer. Possu*n*t e*ti*a*m* dici iux*ta* q*uo*d
tactum e*st* in 2*a* diuisio*ne* h*uius* v*ersu*s
q*uo*d t*ri*plice*m* bonitate*m* fecit d*eu*s vel
possit intelligi q*uo*d t*ri*plice*m* boni*tatem*
fecit casus p*er*missione me*e* hu
ha*m* eloq*uii* obs*er*uatione Do*mini*. g.
p*r*iusq*uam* q*uod* tu fecisti boni*tatem* me
cu*m* ex g*rat*ia no*n* ex m*er*it*is* meis *et* i*n*
d*e*lic*tis* tot*us* e*ss*e*m* h*umi*lis *et* recognosce*re*
quia no*n* fui dig*n*us s*ed* ha*b*ui heu non
feci et sic delinque*n*s culpabil*ite*r h*umiliatus* s*um*
q*uo*d non p*ro*p*ri*a volu*ntate* humiliaui me
ex uirtute merui humiliari penal*ite*r
ate Au*g*. Hoc melius refertur ad
humilia*tionem* que f*ac*ta est i*n* adam i*n* q*u*o
o*mn*is h*om*o t*ame*n i*n* radice viciat*us* est et
sic vani*ta*ti subiect*us* quod p*ro*fuit expe
ri ut deiecta sup*er*bia diliga*m* obe
dia*m*. Amb*rosius*. Non sic putant aliq*ui*
d*e* h*ac* ca*usa* ut p*ro*pt*er* delictu*m* p*r*ius ca*u*sa

nullu*m* i*n*t*er*uenit i*n* h*o*c co*n*s*ilio* s*ed* tu*m* s*em*p*er* q*uando*
culpa p*re*cessit i*n* h*umi*liati*on*e i*d est* attritu*m*
temptacionib*us* adu*er*sis *et* anxieta
tib*us* traditu*m* o*mn*is sic quidam a pau
lo tradit*us* fuit in i*n*t*eri*tu*m* carnis
ut sp*iritu*s saluus e*ss*et *et* q*ua*m*uis* illa
humilia*tio* *et* deiectio non sit v*ir*tutis
genera*ti*o t*ame*n sepe v*ir*tute*m* *et* fit reme
diu*m* delinq*ue*ntibus na*m* si i*n*te*r* retorqu*eas*
q*uo*d humiliat*us* es p*ro*p*ri*is tuis att*ri*
buas i*n* hoc i*n*cipis e*ss*e iustus q*ui*
te accusas. Iust*us* e*ni*m i*n* p*r*incip*io* ac
cusator e*st* sui p*ro*p*ter*e*a* e*ni*m p*e*c*ca*to*r* q*ui* c*on*fite*tur*
ip*s*o d*eu*m iustificat. *et* sic iusticia*m*
ab eo co*n*seq*ui*tur i*n*quo cu*m*q*ue* e*ni*m lo
co vas ap*er*itur i*n*de exit q*uo*d ibi i*n*ua
se co*n*tinet*ur*. q*u*a*n*do g*rati*o*sa* i*n*uocatis i*n*ua
ubi plenitu*do* g*rati*e dei ap*er*is. *et* i*n*nia
effluit q*ua*m iusti*ci*e dei p*r*edicas vel
co*m*mendas. vtiq*ue* ei*us* manife*stiu*s fac*is*
et sic iusti*cie* exitum p*re*stes. Subd*it*
Amb*rosius*. *et* quia humiliat*us* es penal*ite*r
ideo quod deliquisti non s*er*ua*n*do
eloquiu*m* dei. verius est emenda*ci*
o*n*is ordo. illu*d* custodire a*n*te*quam*
non obs*er*uatione culpa p*re*cesse
rat. Et i*n*de d*icit*. *Pro*pt*er*ea eloquium tuu*m*
custodiui. g. ne it*er*u*m* no*n* custo-
diens humiliarer. Possu*n*t e*ti*a*m* dici iux*ta*
q*uo*d tactum est i*n* 2*a* diuisio*n*e h*uius* v*ersu*s
q*uo*d t*ri*plice*m* boni*tatem* fecit d*eu*s p*er*mitte*n*
do eu*m* cade*re* vel delinque*re* *et* p*ro*pt*er* delic
tum humiliari *et* p*ro*p*ter* h*o*c ag*ere* custodien
du*m* eloquium mouei q*u*a*m*uis e*ni*m p*er*
missio dei non sit aliq*ua* res vel ac
tus. t*ame*n boni*tat*e*m* *et* o*mn*is fuit d*omi*ni
p*er*mitte*re* mala. ymmo q*ua*si necc*essariu*m. ex
q*u*o e*ni*m tam abhominabilia p*e*cc*at*a
vita tot misere *et* pene n*on* sufficiunt

flecte tuncc: uia: i doniae sibia
c'es audet dice aliquid ali° qd
qd' oia que ad huiliacoe: uia: ca
ta ul' punsta sunt nō solum v
tilia s; ec° nccria nob esse pt ig
nō tamq: bonū ec a deo recipe
quod puisit eum cadere quādo
ille casus puiat: dei coopat° e
sibi i bonū Sed hic caueat qlib;
ne reput: sibi bonū fuisse qd' p°
cauit h° enī non est possibile
lic; pccm suū cō uiuāte pt esse
ob'm motiuū i matia huili
nati qñ hoc fit. h° nullo° tñ
pcedit ex pccō quia ipm mag°
trahet ad aliud pccm. nec etiā
ex homie quia ille de se pcc ma
gis eēt pnus ad aliud cmitte
dū. s; est ex deo Unde boeci° e° de
csolone. psa 6° Sola diuiā vis
est cui mala quoq; bō sunt cū
eis cpetent' vtendo alic° bon
elicit effectū seq°. alius

Bonus es tu. Hic oñ° bn
fice exhibicōis ougie:
i radice: i diuid° q'a p° oñ° radi
ce: boni 2° petit i illa docei ibi i
i boni ec 3° subd° eam petendi
ibi. multiplicata est. D° g° bonus
es qi boni ec fecisti. i bona āte pecti
u° nunc q'a bonus es tu. q's eni
ali° faceret boni ec nisi bonus n°
eni cat qd nō h. g° laudat iudi
ce: vt impetr: Amb° Si ei non
laudat° h° plerq; ecclesicus boi
pdicacione mitescat qnto ma
gis ad cociliandū grām dei la
us sua s' defendi est cuius pprū
est vt sit bonus i mise Luc. 19°

Nemo bonus nisi sol° i ec° lius
Tien° 3°. Bonus dominus sparanti
bus i eum aie querenti illū. Hic
Au° li° de pfectione iusticie 2° ca° sc
vbo luce 19: allegato Sic° i copo
sicione diui e° cicatur qi non
sunt ita copacione sue boni° ul°
boni est Hinc ec° vilh. pisiensi
i p° tractatu li° de fide i legib: D° di
uina bonitas i ultio poc: mod°
redimicātissia est i omnia iples
scla pmo capacitatis cāt: vno
poci° pfundes eā pfusione te
nue: i aspsio: pmodica: ul°
i ut adplenū dicam° totū qd' e
boni° in vniūso a summo usq; de
orsum non est nisi vestigiū te
nuissie ipsionis i velut vmb
dissimilime appcacois abissal'
boni° dei qm nec affect' loqla ut
cogitatu° attingit Hinc i dauid'
e° lib° ca° 1° D° qd' affluētia di
uine boni° fuit rō pductiōis
rer; i esse Et id scdit. pheta in
boni ec tua doce me. q'i d. cm
nis deus tam bonus sit qd' ul°
nisi boni ab eo pcedit. Et sic ait
Amb° Etiam amara sua psunt
non eni inferunt ut noceant
rogatur eū vt i boni ec doceat ve
lut si infirmus horrens i times
medicamēta mordacia lic; sa
lubria eēt sciat i ferrum resecās
putrefcā rog; medicū nō tñā
adhyberi vel saltem eū moderatio
talium sbtilr mitigari vim Sic
iste petit magis i boni ec eiun
q; legis seuitate eum ut ei sic
attriti ec dampnacōis fiat grā

remissionis. Nec mirum quod propheta hoc
petit sicut enim inter omnes pro
prietates dei et diuinis personis in se et
in comparatione aliarum rerum conuenien
tes dulcissima bonitas et delecta
bilissima. Unde Bern. in sermone de pen
thecoste. Dulcissimum est quiddam ideo
spiritus sanctus est benignitas dei et ideo
ipse deus. sic et dulcissimus et ineffabi
liter nominationis et nobilissimus ac dulcissimus
in nobis generat affectus. expositio dei enim
generatur in nobis subiectio et omnis
humilia et ex sapientia timor et prin
cipium et ex bonitate et eius consideratione ge
nerantur amor spes et fiducia quos quidem
sentit ponitur affectibus dulciores et
delectabiliores supra modum quod est
igitur petere bonitatem tua doce me
iustificationes tuas. nisi quod in
amore spe et fiducia intelligam et
faciam illa per que ego iustificer et
iustificem te non in timore pudore
uel alia affectione penali. Unde hu
go super .a. autem veraciter bonitate
et dulcedo sunt duo maxime bona que
simul sufficiunt et perficiunt et neutrum
per se. Bonitas est qualis ubi in quo legem
studere debemus et doceri sed quid de
bemus ubi querere non cursus pla
netarum non causas ventorum non alta
tiones elementorum sed iustitiam eam di
dum quod est iustificationes secundum. Apoc. xix.

Multiplicata est super me. Hic
ponit causam petendi du
plex adulsationum multiplicationes et
eorum adiuncte adiunationes ubi coa
gulatum est. In prima primo dum est
illorum multiplicationes tam quo adma
litias quia multiplicata est iniqui

tas quoque quo ad personas quia scilicet non 2°
omnes sciam et scitur tamen quo ad
integritatem cordis quia in toto corde meo
quam quo aduertitur et occupationis
quia scrutabor mandata tua. Se
cundo multiplica g. dote uia opus
est quia adest colluctationis multipli
cata est enim super me ad opprimendum
me. Amb. quanto quis magis deo
sumere desiderat tanto magis exer
citat in se aduersarios. Adiectha est
corona desideriis reportare irritat
plurimos qui suo inuident profec
tui multiplica iniquitates g. tamen vi quod in
mero pro. Multiplicate sunt super ca
pillos capitis mei qui oderunt
me gratis iniquitas i. non equi
tas vel malitia. Gr. 19° mor. vi
ca°. Iniquus est qui prauitate operis
ab equitate discordat et si fidei
concordare non potest superior quam de
monum tamen hominum. Ephe. vi. non est
colluctatio nobis supple solum aduersus
carnem et sanguinem sed et aduersus
principes et potestates mundi rectores te
nebrarum harum sed quanto magis superbo
quam aliis vitiis infectorum. Et ideo quod
propter tamen. Tamen quia initium omnis pec
cati superbia et ideo etiam si ex inuidia
fit illa cum sit ortum ex superbia cum quia
superbi noluerunt viles reputari et
ideo non possunt sustinere bonos quod
inditio comparatione et testimonio
comprobantur esse mali. Sapie. 2° g
uis est nobis ad videndum quo
dissimilis est aliis vita illius tam
quam nugaces estimati sumus ab il
lo et abstinet se a viis nostris tamquam
quam inmundiciis imperat nobis

pccā legis ⁊ diffamat ī nos pccā
discipline ex hijs enī motiuis ca
yn non potuit sustinē abel vnū
filij iacob ipsum yoseph · hōdias
iohīn iudei xpm̄ Tn̄ vō quia sic
di͛ vilh͛ · i lib͛ · de vniuͦ so Omīs
supbꝰ ī quoꝫ alio diligit humili
tatē: Supbiam vō alienā in
pacabilr̄ ⁊ implacabilr̄ psequit͛
et quia ut dͥ sapia admichilū de
ductus ē ī mēspū eius malignꝰ
Supbꝰ ascēns supbie eorū ido ꝗ
est vtut͛ iniqͦ multiplicat cō
tra iustos sic enim fuīt moti ōs
tyranni cō͞i scōs quia nō cura
uīt pncipes ⁊ eoꝝ mandata Sb
dit suam īfirmitatē: ego autē · ꝗ
q · multiplicata ē iniquitas tūꝗ
in suam͛ docuisti me iustifiꝰ
nō refrigescat ī me caritas ꝫ ego
ī toto corde meo · ꝗ · tūn īhēndo
mandatis ꝗntū illi uolebant
seducere scrutabor vel scrutabar
mandata tua · glō · sic amās ca
⁊ necem est tribulato multiplicata
iniqtate: malor mandata sc
tai ⁊ pfundius intellige ne in
tꝫ in fide sic illi qui ad temp͛ cre
dunt et ī tempē temptacōis re
cedunt Vnde hug͛ · 3ͦ · lib͛ · de ar
cha noe Facile temp͛ tempta
cionis flin ēē psuadet qd͛ prius
non firmiter credebatur
COagulatū est sic · hic ōn
suplor: induracōr: multu
a: colligaꝰ ⁊ pͦ facit hꝫ · 2ͦ · ꝗ on
sua: recollacōꝫ: ibi Ego vō legē
Dꝰ gͦ cor eorum · q · hꝫ multi sunt
tū ꝗ hūt vnū ⁊ vnicū cor ī ma

lo Vn̄ ī illo ps͛ Cogitauīt vna
niumit͛ aduersus te ⁊ in vno ꝫque
hꝰ ꝓpheta quia p hoc bonū val
de puniūt͛ sic dꝰ bōs ꝗ · 3e · mor
sup · 1ͦ · Iob eiꝰ membra carnium
eiꝰ cohēcncia s · Ideo igit mali
corū bonos vehementer pualet
quia ī malo se cōcorditer tenent
Sic enim piculosum est si vni
tas desit bonis · ita piculosius ē
si non desit malis Reprobor ꝗp
pe vnitas bonoꝝ vita: tanto
durius īpedit · ꝗnto si ei proll͛
cō: duior opponit Hanc gͦ dura
cia: exprimens subdͥ Coagula
tū est · ꝗ · induratū Ambͦ Lac ī
sui na pui est speciosū ⁊ sincē
hꝰ est ipmixtū candidū ⁊ dulce
sic cor ī nocens scōꝝ pur: ⁊ icor
ruptū est purissima ītencioē
candidū grata cōuersacione
dulce caritatiua dilectione vel ca
ritat͛ exhibicione ꝫ appōne fer
ti modic͛ lac corrumpit͛ ⁊ coa
gulatur ⁊ in acredie: mutat͛
Sic ꝫmissione pcī mens hoīs
corrumpit͛ ⁊ mutat͛ pdita cō sue
puritate · 2ͦ thymo · Resistunt
vitati homines mente corrup
ti scandalizat proximos nō vita
pfecte cōuersacionis claritate Tic͛
eͦ · obstinatū est amar mutat͛
est color optimꝰ amarꝰ fit am
missa dulciflua caritate Ie 2ͦ
Malū ⁊ amar est reliquisse dm̄
Vnde Ambͦ · Sit de suaui͛ am
citie amaritudo maliuolencie
Subͥ Coagulaꝰ cor psiphiā
⁊ inuidia: que leuiꝰ nē fluen

te; benivolen̄cie ꝗ̄tū; malicie
uiciarit Et sic lac non pt re
dire p⁹ coagulacō; ip̄stinā; puri
tate; sic nec pctōr recuparet ino
cenciā; et sic lac coagulatū vl
i caseum mutatū consūpcōe
humorꝰ co̅tinue plus indura
tur sic pctōr pcēndo maiore; gre
dedie indie; nisi resipiscat am
plius obstinat̄ Ezech̄ 3⁰ Filii
eorum dura facie i indomabili cor
de Ambd⁹ 2ᵘˢ s. suā; recollcōē; Eᵒ
vō lege; tuā; s. q. illi ita ego
vō meditatꝰ non solū cogitanu
voluilli cogitacione vel i mēoria
habui uel legi lege; tuā; s; etiā
meditatꝰ sum quod est longe
maius opus quia ut dᵗ Augᵘˢ de
spū i anima meditacō est firmis
cogitacᵒ curiosa i sagax obscura
inuestigat i multa ad noticiā;
trahit. Meditatꝰ sum inquit lege̅
tuā; vt non coagularer sicut il
li applicans me ad igne; i me
ditacione mea cum exardescit ig
nis ad cuius approximacōē aīa
mea liquefcā est vt dilcs locu
tus est meditacōēs siquide; vir
tutes sunt quedam verbi dei
ad nos sic dicit bts Bnīs sup cā
tica 33ᵒ.

Bonum m dñe qa humiliasti
me Hic ondᵗ bonū exhi
bite vtilitātē i diuid̄: i tres ptes.
2ᵃ tres vtilitates i tbr viribꝰ aīe
Vtile enim est naslō quę ten
dit ad ardua vt deprimatur vnd dᵗ
Bonū m quia humiliasti me i oīn
que sol; est curiosa ut digatur
ꝗ̄ subdᵗ vt discam iustificacōēs
tuas. q̄ velit esse libera vt res
tigatur. io addit Bonū m lex
oris tui gᵒ bonū m. q. multo pe
cuniū bonū cē dicere quia ut s dixit
Ambᵒ Amara tua prosunt nā
bonum est m quia humiliasti me
Ambᵒ. i. diuersis temptacionibꝰ
i incomodis exercuisti h̄ pᵗ psy
machū qui sic tribuit p sunt
m qd afflictꝰ sum Vbi nondū
qd tripliē humiliacōis Sic dᵗ b.
Bnīs i sermone de ascensione hū
litas iustificat nos. humilitas
dixi i non humiliacᵒ qm humiliā
qui humiles non sunt. alij cum
rancore humiliant. alij pacie̅
ter alij libenter primi rei sunt
i noxij vltimi iusti q̄: q̄̄ i ino
cencia potius iusticie sic i ꝯsuāᵒ
cius est apud humile; Cum at
dicere pt bonū m quia humilia
sti me hic vē humilis est. non
pt dicere hec qui minuꝰ tolerat nisi
qui minuat neutri hor pro
mittiᵘ grā; qd humiliacō; si sac
hij duo longe ase differunt. et
alter quide; impacia sua possi
debit aīam; suā; alt i murmur
murre suo peat s; si vnus m
neuter tū grā; pmetur qui m
humilitatis. s; humilibꝰ ds dat grā
a; et eni sola grā; leta i abso
luta humilitas Sed pt dubitari
quo qs sit innocens i paciens
i aduersitē ac ipaciencia possi
deat aīa; suā; i non mereatur
Rnd. qd sic dᵗ bts Augᵘ i libᵒ de
paciā multa i laboribꝰ i dolon

b; sustinent homines ppter ea q
viciose diligunt. Igitur etc pos
sunt talia sustinere ppter ea que
naturaliter diligunt vel ppter pa
tres vel ppter filios vel etiam ppter ea
que diligunt ex virtute morali si
cut gentiles aliqui multa pas
si leguntur ppter huiusmodi premia; p
dicunt vel aliud inhonestum committunt
terent et tamen certum est quod tales non
meruerunt gratiam. licet autem talis pa
ciencia possit dici virtus naturalis vel
moralis non tamen dicitur virtus vera pa
ciencie ad quam requiritur 2m beatum tho.
2a 2e questione 136a articulo 3o quod ali
quis preferat bonum gratie omnibus
naturalibus bonis ex quorum amissio
ne potest dolor causari hoc autem pertinet ad ca
ritatem. Unde manifestum est quod paciencia
pro ut est virtus a caritate causatur 2m
illud primo Cor. 13o. Caritas pa
ciens est. Secundo dices. Non potest gradus
filius dare verbum illud nisi quando
deus humiliat in fusione gratie. Respondeo
quod tales excellentes possunt dicere quia
sic humiliari est sibi verissime bo
num quia initium gratie et glorie. Sed
michi loquor possunt eciam dicere verbum
aliorum duorum qui illa prius invita
humiliacione facta est sibi via ad humi
litatem. sicut contingit quod ille qui
fuerint pati ppter mundum quandoque
in deum vel qui prius inconsuetus in
paciencie sustinuit dolores postea
minus fert. Unde versus Bern. ubi
supra. Humiliacio ducit ad humilitatem
que totius est spiritualis fabrice fun
damentum. siquidem humiliacio est vi
a ad humilitatem sic paciencia ad pacem

lecio ad scientiam. Sed igitur appetis vir
tutem humilitatis viam non refugi
as humiliacionis. nam si non
potes humiliari non potes ad
humilitatem provehi. Hinc Ambrosius
Ergo qui humiliatur non deici
at animum nec frangitur sed magis
humiliando proficiat sub intelli
ge sibi premium aliis per exemplum
Eth. 2a Ambrosius ibidem postea ut s.
superbum humilitas humilitas sua
mitiget insolentes mores severita
te confundat contumeliosos
paciencia sua frangat avarus con
tinuis dispendiis aurum ignitum
none reducat. Sub. 2a s. dicitur
tamen potest ironice vel ut discat non ma
la noxia vel vana sed iusticiam
que sunt utiles et necessarie Isa. 48o.
Ego dominus docens te utilia dis
cat. magis ut ad scientiam perveniat. non
sicut sunt discentes et nunquam ad veritatis sci
enciam pervenientes ut dicit apostolus 2a
Thy. 3o. vel discam iusticias id est vir
tutes s. mansuetudinem paciencie.
Claius quam prius fecisti. Ysa 28o.
Tamen sola vexacio dabit intellec
tum auditui. Ecclesiastici 6o. alia
littera ponitur flagellum erudie
bat. 1a littera ubi littera nostra audietur
Iere. coram me semper infirmitas
et plaga erudire Ierusalem ne forte
recedat anima mea a te. Iere. 31o. Cas
tigasti me et eruditus sum vel dis
cat experimento sicut Christus didicit ex
his qui passus est obedienciam. Ad
Heb. 5o. Unde Aug. Multi discunt
iustificaciones et non discunt. discunt
cognoscendo sed ignorant non faciendo.

do Sic dr de xpo nō nouat pccm
qui tn̄ nouit qd arguebat· s3 ñ
nouit qa non fecit
Bonum m lex oris tui Hic
ponit utilitr 3a s· rectitudinis
3cipit 1ͦ pmo exprimit bonitatem
legis 2ͦ tangit excellētiā bonitatis
ibi sup milia· Dr g° Bonū· g· f
quiter stat bonū qa sp magis
dulcescat· q· d· bō est p milia· bō
q ide acquitur bonū ex est lex
Dr qt bonū· absolute ut magis
exprimat bonitatem dr qt lex bonū
quoddā· pmo quia ad bonū
ordinat unde phs 2ͦ ethy· uo
luntas cuiuslibz legislatoris est
ut faciat bonos homines· 2ͦ qa
pcipit bonū· Vn̄ 1ͦ ethicorum qd lex
pcipit oms actus ututū 3ͦ qa
phibz malū i punit Vt dr ps 2ͦ
ethi et pista duo ultima 3tū
pus· [illegible] restringitur i ligatur Sz du
bitatur quia multis est lex ad
maius pccm i penā Ro 2ͦ Au
g° 17° contra faustum lex sp bona
est sine obsit in aiabz gra sic
psit plenus grā· sicut sol sp bo
sine noceat egris oculis siue sa
nos noceat mulceat quod enī
i oclis sanitas ad uidendū sole
hoc grā mentibz ad implendū
legē Cōnāus a lex semp ordi
netur ad bonū 3ue Sic dr ar·
lex est nullo priuato cōmodo· s3
pr in omi utilitate 3scripta tn̄
dr· Bonū m lex tc Cōnūa 2ͦ am
b° non quilibz h dr pmo mīr
h dr non auar aut pecuniosus
qui de fosso intulat auro qui

cottidie opus aggerat q cottidiā
emolumēta sollicito rumat affcu
i hereditatis tendit aucupia s3 q le
gē dei pfert auro i argento i ppt
ea oīa reliquit Dr ex in contra
eos qui s3 alijs alligant nō sibi
onera iportabilia digito āt suo
nolūt ea moue Mt 23ͦ s3 vn̄ in
dicatur dr āt lex nō 3unq3 qa
quidā condunt leges iniqs· Cōtra
ysa· 10· ipicat ve s3 lex oris tui·
g· i· ewm xō ore platū qui non
venit legem solue s3 adimplere
Amb° sed i lex moysi pque lo
cutus est domin i dedit legem pt
dici lex oris dei Jere 17° Si sepāue
ris pciosum a uili qi os meū
eis Sub bonū legis excellēcia
d· Sup milia auri i argenti· g·
sup milia idiffinite dr quia
bonū legis 3pa simile nō po
terat inueniri puerb 8° me e
sapia cuctis opibz Sapi 1° Diui
cias ee nichil dixi icōpatione
illius Nond āt quod lex multo
ex dulcedine ppoit omi auro et
argento Sicut dr aug° cō [illegible]
plus diligit caritas legem dei q
cupiditas milia auri i argenti
et multis rōnibz Pmo quia ista
corpalia· sed lex spūal Ro· vij°
lex spūal est· i iō quato aīa no
bilior corpe tanto melior lex the
sauris 2ͦ quia ista transitoria
Pa° iohs 2ͦ Trāsit mūdus i 3cupi
cia eius lex etīa Baruch 4° lex q
est ietnū omis qui tenent eā
puenient ad vitā· 3ͦ qa illa
non sunt nccia ad salutē s3 bonū

lipendēda. Ad philipp. 3°. Om̄ia ar
bitrat⁹ sum ut stcora lex uēcia
ī uillate⁹ ḡtempnenda. Prouer
28°. Qui obturat aurē suam
ne audiat legem orō ei⁹ erit ex
ecrabil' e° quia illa hoīem pdit
Ecci^a 8°. Multos pdidit aurū ī
argentū miser ī infelix ppter
diuicias multi perierūt. Boeci⁹
2° de ḡsolacōne. p̄sa. 1°. Opclarā
opū mercedē bt̄i⁹ qui cū adept⁹
fuis scur⁹ eē desistis lex secur
reddit ī btm̄ nō solum c⁹ uodie
rē. Prouer 29°. Qui custodit legē
btūs est s̄ ec^o disserunt. Ps̄. Btūs hō
quē tu erudieris dn̄e ī de lege tua
docueris eum :

Manus tue dn̄e fecerūt me.
Ppostq̄ recognouit ḡtu
te cā a lōna gr̄e hic recognoscit
bō uīe ī diuin^e quia p^o recognoscit
opus dei. Primū. 2° petit opis bon̄
vsum ibi. Da mī intellcm̄ p° in
duas. 2^a duas uāas vel sc̄ās q̄s
fecit dē̄ s. spūale. Primū d^r Manus
tue etc. ī rel^s. Sc̄d. sbi^e. Et plasma
uit. D^r g° manus. g. q. lex tu
est in bonū. n^c mirū quia man⁹
tue h^c est dn̄e exquis fecisti me
ego eē delco viuē sc̄dm te sic oport
etiā vt qui sine te eē non possum
s; sc̄dm te viuē valeam⁹ ī q̄a sine
te nullus sciet quō velis creatura
tua viuē. iō solacia lex est in
bona et omnis desformis ei non
val; in. Ex quo g^r manus tue
fecerūt. ma⁹ in quā. i. vbū vel
filius ī sc̄s spūs qui d^r man⁹
pris q̄a illos sibi vnitos pdux

ī pullos alia extū^{ra}. Ps̄. Vbo dn̄i
celi firmati sunt et spū oris eius
oīs vt⁹ eorū. Vel man⁹ tm̄ b^r. Bndi
cē que intelligi pt ih^c vbo dn̄i
d^r. p° sapia bonitas vel volū
tas q̄bȝ opatur sic hō manib;
Ps̄. Ppans montes ī vtute tua
accinct⁹. p° ī alibi om̄ia ī sapia
fecisti ī a° ps̄. Omnia q̄cūq;
voluit dn̄s fecit. Vnū iob. 10.
Manus tue dn̄e fecerūt me ī pla
smauerūt me toc. Vn̄ gg. vt dig
ōr pceteris rēbus homīs cond
manib; d^r fēs fecerūt me. g. s^m
aīa; ī plasmauerūt me. a. fincerit
sc̄dm corp⁹ vel formauerūt. Gen. 1°.
Formauit d̄s hoīem de lymo t^re. Vl
sc̄dm. Aug. vtrūq; sc; fēcis ī plas
macō de anubȝ intelligit s. aīa
ī corpe. Vn̄ ysa. 6. e° d^r quo ad aī
mā; tu dn̄e pr̄ nr̄ es. quia 2^{m} il
lā; assimulauit sibi. Amb°. Crea
sc̄dm ymaginē est nō est ī in
corpe s̄ ī aīa rōnali. ibi. n. ondi
ī opat⁹ hō ad ymaginē ī silitu
dinē. vbi iustic̄ sapie ī oīs vtut
forē assumitur s; subd^r q° ad corp⁹
nos nō lutū ī tu fictor nr̄ ī opa
manuū t. oīs nos ideo pt itelligi
q° ad utrūq; q̄a vtrūq; ascribit
manib;. Vnde q̄i pciosum opus
dei homo est de aliis eiū d^r. Di
xit ī facta sunt homīe; vō q. stu
diosus opans ex quodā; q. con̄si
lio ait q̄to dixit faciam⁹. Amb°.
Et si de luto corp⁹ eius nī clarū sit ḡs
q̄s cōsiderauit fabricā; huiān corp⁹
non dubitab^e nos pciosissimū
opus n^c potit ad ista pciosus

in dicatur enim est homo statu cel
sus multum decoris celestis gratie
non cetorum animantium more cur
uatus sed illud respiciam ait nichil
est Unde Amb. Disce homo unde gran
dis et preciosus sis vilem quippe te
terra deputat sed glorioso sum
virtus preciosum te facit ymago
Quid enim tam preciosum quam ymago
go dei que sic dicitur fulgens in corde
tuo ne qui mentem tuam interrogat
non agnoscat auctorem ymudi
cat enim tamquam deo qui illi ymaginem
facit iniuriam facit ut ymmalicia
exutus celestis ymaginis ornamen
tis homo desinat esse in gratiam hominis
non tenens etiam nomen amittit
nam scriptura hominem peccantem
serpentem equum vulpem vel iumen
tum vocare consuevit
Da mihi intellectum Hic petit di
uinum opus bonum usum et
dividitur qui primo petit collacionem
boni 2° petit exclusionem mali vl
timo usum huius ostauarii fiat
cor meum proximum primo enim petit
illuminacionem in intellectu 2° consolacionem
in affectu ibi Fiat misericordia tua ut con
soletur me primus mites quia primo
petit illuminacionem ad sui utilitatem 2°
ad aliorum utilitatem 3° petit obli
2ª ibi qui timent te 3ª ibi cognoui
in domine quia prima illuminacionem petit
dicit dicens Da mihi intellectum et cetera ne
moram sue originis dignitatis intel
tum petit qui tam egregium opus te
moneat Amb. Magno commen
dacionis exordio usus est ut o
pus dei esse se dicerit quo facilius
causa sui operis gratiam fauoris conci
letur auctoris Grandis enim pro
gatiua honoris est in rebus huma
nis utcumque operibus suis faueat re
spectum mutuum sed in gratie sue
munus intendat ne videatur
abrogare quod ipse donauit
Clamat ergo opus manuum tuarum
ne despicias te auctorem conuenio
te teneo conditorem presidia aliena
non quero in adiutorium attingere
qui actinctus est ut exuares hec
Amb. Quia videatur dicere tu nosti quod
ita patrem possum esse consistere vel
ad aliquid bonum proficere sine adiu
torio tuo sicut sine opere tuo ve
nire Ad esse ergo ex quo extolli fe
cisti me sine meis meritis redde quod
perdidi meis demeritis vel adde quod
non dedisti Ita ergo spiritus tui et cetera ab
alio non queo tu qui fecisti refi
ce Da michi intellectum et cetera puri
ut magis seruet oculi interiores
Hec quid homo intellectum priuarum quo
discernitur a pecore sed deformatus
est peccando Ephes. 4° Gentes am
bulant in vanitate sensus sui tenebris ob
scuratum habentes intellectum alienati
a vita dei per ignoranciam que est in
illis propter cecitatem cordis ipsorum Da ergo
intellectum i. gratiam intelligendi
Aug. Quod non fit naturalibus viribus
sed deo iuuante 2° Thi. 2° Intellige
que dico dabit enim dominus in omnibus
intellectum Intellectum autem peto non
in vanum sed ut discam non super va
cua vel sciam phisicas vel fabulas
poeticas sed mandata tua eadem
rius intelligendo sepius meditando

deuocius ad implendu. g. Si nō
possum deitatē videre saltem
discam mandata vide qm̄ alte
intelligenda sunt mandata vt
ad discendū ea petit s' cari intell'
tum cui' tn̄ non est dn̄o exps
cū ea custodiuit petit at a deo
qui solus dat intellcm̄ et ut lux
psēipiu pias mentes illuiat
lic; aliqn āgelico misterio fact
at sic dan yeli dix angelus ve
ni t' dare intellcm̄. quod non
fit sic aliq's dt Dare lumē do
mui cū fenestrā fecit qm̄ sua
luce penetrat s; solum additū
luci facit M. vel aliquod ex
tri'sicū lumen affert Mo. quod
d' Manus tue fecerūt est cōū
ingratos qui non recognoscūt
factorē suū. ps. Procidamus an
deum ploremus coram dn̄o q̄ fec'
nos i plasmauit. ar' superbus
qui vilitatē nāe sue non recogno
scunt Eccl'i 10. quid supbis tra
i cinis da in intellcm̄ est cont'
ḡfidentes ꝓprio ingenio .i. ad
co'e Ecc' Erudi hes quod nō ac
cepisti ic. Vt discā mandata t
ar' curiosos pscrutatores q̄
ut d' 2 o thy e. o ducūt' vanis de
sideriis semp discentes et nūq̄
ad sciā veritatis puenientes.
Qui timent te Hic ponit
de sui illuminaciōe alior
utilitatē. Vbi p'o por' bonor de
bono exultao. 2 o ipius boni de
nūciatio ibi quia i uba cui
quo ad p'mū tangit' tn̄ dispo
sicedens. qui timent te a ctio
ꝯ contitans videbunt me affec
tio sequis i letabunt' Dr gl'. Qui
timent te. g. q. da intellcm̄ q̄a
si dedis oms q̄ timet te maxi'e
timore filiali nam alr' vel.
alio tiore q̄: filialr' timentes
non timent dm̄ s; aliq' a' sun
li eum timore nō tam timet'
dō qm̄ pena que si non immi
ret deus modicū curare'. vl'
si timetur H'. non est ut dō
s; ut punitor Nam 2 m phi'.
2 o rethor' Timor facit consili
atiuos h' exemplū familiare
est qd' aues i al' aīali timi
da valde ꝯsiderata sunt Vide
bunt i q̄: inter alia ec' me s' al
secutū qd' peto ꝙ si nō videt c'
titudine scie salti ctitudine
pbabil' ꝯuectur Amb'. Vi
debunt me non i corpe vel ve
stimēto s; intus vbi de spe vl'
sapientia ei' aliqd assumunt
tande q̄: ius ieo qui fons est
illum qui int' est fireqūt aspi
cimus vt si in paupe honore
mus x' qui d'. qd' vni eo' fe
cistis m fecistis Et letabunt'
exult' causis p'o ex ꝑpe f'e v'
tut' n'alis Iustitū est bonus
vt v'tutes suas ament i alys
n'mir q̄a oīe al' dilig'. s'
simile Eccl'i 13 o. 2 o ex consid'ai
tione dīne piet' qm̄ s' ec' fici
tanto fiduciali' spant hinc
est q' qui mane vineam itra
uit sparant se amplius accep
turos qm̄ viduūt vna hora
laborantib: dari denarium q;

2° 3° ex bono premii qd omnis
vere deum timens afficiat e° ex
vtilitate sui Amb°. Si tanta est
virtus in oculis hominis spenti ut
basilisci lupi uel altius alis vt
videnti ipsum possit prodesse vel
ei quod videt nocere dubitare
possum quod iusti sanet aspec
tus vel qd vt° sit in eius oculus
qui repletus est gratia cum tantum operet
fides vt tangens fimbriam domini
sanaretur. 4° p3 ex ex° contrarii
Si enim iniustus grauis est ad vi
dendum malus vt d. Sapi. 2°. eur
non erit delectabilis bonorum aspec
tu Exod. 4°. Aaron frater tuus
egredietur in occursum tuum videns
q3 te letabitur. Amb°. pulcrum est
si delectetur in aliis qd wlt ipse
seruare si possit Sub° de quo le
tabuntur quia in bonum tuum. g. idea
que promisisti non solum spa
ni vt sim filius promissionis
sed etiam super illud qd promisisti vel
quod ego peto seu mereor spa
ni quia cum deus potens est fa
cere sup. quam intelligimus par
est sparare ea que intelligimus & sed
debemus et superspare vel pt 2m
glo. intelligi de angelis qui de
spe et profectu nostro letantur Et at
deus plus det quam tollat a nob
p3 in yob cui reddidit duplicia
omnia Job vlti°. plus quam petat
p3 in salamone qui petiuit sa
pientiam et deus addidit diuicias et
gloriam 3 Re. 2°. plus quam promit
tat p3 de virga aaron promisit
enim quod germinaret in ipsa sup

hoc floruit folia et fructum produ
xit Nu. 17. plus dare quam tollat in
gitetur pollicatur Job salo
mone deus virga florente pla

Cognoui domine
quia equitas. Hic orat
penitens sue tribulationis Et at ali
cui detur intellectus mandatorum ex
gratia et ipse ihesus releuet potest apperire
tribulacione ex tribus primo si sit dispo
tus ad cognitionem vt non in vanum
accipiat quam innuit dum d. Co
gnoui. Si apponit autem opere vt
non ingratus fiat qd tangit dum
addit. equitas iudicia tua. Si p
senserit humiliacionem vt se de munere
non extollat Vnde subdit. et in veri
tate humiliasti. Dicit g. cognoui. g. q.
id ea intellectum quia cognoui.
Amb°. Hic perfecti est aliud enim est co
dere aliud agnoscere fides timere
est qui vero non querit agnicio
sapientie qui vero investigat eorum
que prope desiderat Cognoui
igitur quia iudicia tua. non solum
sunt equa. sed et ipsa equitas Pro
uerb. xvi°. pondus et statera iudi
cia domini sunt. g. iusta est a iudi
cio ade. Summa enim equitas est
vt qui per superbiam delinquit per hu
militatem purgentur. Amb°. et qd p
labores et tribulaciones ad celeste p
mium perueniuntur qui g° potest intelli
gere que sunt dine prudentie virtu
tis sermone vix. et quia nonnumquam
placent homini iudicia dei in aliis
sua sed non nisi so subdit. Et in ve
ritate. g. i. iusto iudicio humilia
me. g. in morte vel in veritate humilia

tium se d. 2a Amb. quia humi
liat est ad salutem n vane ptulit
passioni qui salutem vi fecit
est vel pt intelligi qd in veritate
at ex cari humiliatus sit Un
bts bnh sup can sermo 42 e
humilitas que in nobis parit veri
tas et non hz calorem et est humili
tas que caritas in format et inflammat
et hec quid in affectu illa in cognitione
consistit. etenim tu si temetipsum in
ad lumine vi sine dissimulatione
inspicias et sine palpatione di
iudices non dubito quin humilie
ris vilior tibi factus ex vera cognitione
tui et in sermone 36 quo enim non
humiliabitur anima cum se perspicit onera
tam peccatis mole mortalis corporis
aggravatam terrenis intentam cu
ris carnalium desideriorum fece infec
tam cecam curvam infirmam impli
citam multis erroribus expositam mul
tis periculis mille timoribus mille
suspicionibus obnoxiam mille
necessitatibus erumpnosam pclivem ad vi
cia invalidam ad virtutes Unde hunc
iam extollentia o doctor. Unde le
vare caput scriptum sic ait. Bnh
in loco prius allegato eis humilis de ca
ritatis. sz minime adhuc de amo
ris infusione qd tunc fit simul
ne caritatis adiutus sic vi dilugas
ut humilibus sponte consentiens
vilis reputari patiaris ex iocunditatis
aliorum nolens aliter apparere foris
quam te invenis intus h bnh

Fiat misericordia tua ut. Hic petit
consolationem in affectu et primo petit
quantum ad donum. 2o quantum ad proximum ibi

Consummantur superbi. Circa primum petit
affectualem pietatis consolationem 2o eius effica
ciam ibi veniant mihi. Circa primum
ponit formam petitionis 2o motivum
exaudicionis et hoc dicit. Scilicet dei pro
missum. Ideo dicit secundum eloquium tuum
ob sequium. Io sbt. suo Dicit ergo fiat
g. q. vitas humiliavit ad mortem
misericordia instauret ad vitam et convenienter
liter petit ex quo enim vinculis se vie
dum misericordia et veritas et deus venit per
viam veritatis ipsum humiliando Uenit
et per misericordiam ipsum consolando et fiat
ergo misericordia non denovo esse incipiendo
quia misericordia domini ab eterno. Sz fiat
ut consoletur me. i. fiat in consolatione
. g. non petit erumpnas que
sunt ad purgandum auferri vir enim
perfectus non petit finem laboris
sed consolationem ut bene perferat. addit
. g. hec misericordia est reguatio fides
spes et caritas que de misericordia dei veni
unt et sunt solacia in hac miseria
non bonorum gaudia Amb. Non
quasi victus cedat vel veniam precatur
implorat sed ut maiora viribus
tanto muneris fultus expediat ex
gratiam et singularem expetit virtutem
Amb. hz ut exhortetur procurat conso
letur et dicit quod consoletur non disci
pata vero blandia enim exhortatio
instigavit certantem studium laudis
accendit et velut quandam consolatione
demulcet ne laboris asperitate revocet
Ibi secundum eloquium tuum. g. pro
missum tuum Ysa. li. consolabitur
dominus syon et consolabitur omnes rui
nas eius. et ips. cum ipso sum in tribulatione
Os. ix. Quia volo et non sacrificium

suo tuo cum q(ua)dam (con)teneris Isa.
xli. Et nunc sic meus iacob q(ue)
elegi ne timeas. Nota q(uo)d at q(uo)d hic
petit (con)solo(ationem): an(im)a quia no(n) e(st) (con)
(con)solo: in misei(a) gg. omel. 1a sup
ezech(ie)l(em). diuina(m): mi(sericordi)a(m) non i(n)tellig(it)
qui sine meo(re): misie non est · mi
seia: at u(e)l aufert aut minuit i(n)
mi(seri)a n(on) enim p(ote)st s(ed) p(ro)p(ri)e mi(seri)a ubi
i(n)reuelata mis(er)ia n(on) m(isericordi)a mag(na)
n(on) i(n) mag(na) mis(er)ia reuelata Sic d(icit)
thomas ubi a d(octo)r(e) a dyn(?) i summa sua
de (ca)r(itate) dei ulti(m)o ca(pitulo) 2(o) lib(ro)

Veniant m(ihi) mis(erationes) tuos. hic
petit effectuale(m) diui(n)e piet(atis)
dona(tionem) i(n) p(rim)o po(n)i(t)(ur) peti(tio) 2o p(er)suasio
ibi · quia lex tua medita(tio). D(icit) (er)go
Veniant · q(uasi) · isto(rum) fiat mi(seri)a suo
tuo · q(uia) mis(er)ationes tue · i · opa vel
eff(ec)t(u)s mi(sericordi)e · mi(seri)a eni(m) est ipa dei p(ro)p(ri)e
tas quia q(uasi) i(n)uisibil(is) est nobis ve
nire non p(otes)t n(isi) i(n) eff(ect)ib(us) suis qui
s(unt) mis(er)ationes ille quid ve(n)iu(n)t no
bis i(n) recedu(n)t petit (er)go ut venia(n)t
mis(er)atio(n)es · non una sola quia
mis(er)ia n(ost)ra p(re)cio(n)i i(n) t(ri)b(us) (con)sistit · s(cilicet) ·
i(n) culpa pena i morte. Vn(de) i(n)nocen
ti(us) li(bro) de mis(er)ia condic(i)o(n)is h(u)mane
Concept(us) e(st) ho(mo) i(n) fetore luxurie q(uo)d
q(uia) deti(us) est i(n) lab(o)re p(e)cc(at)i nat(us) ad ·
labore(m): timore(m): i dolore(m) q(uo)d q(ue) mi
sei(us) est ad morte(m): i(de)o mis(er)a(tio) (est) ut c(ul)
pa dimitta(tur) pena tollat(ur) i mors
euitetur · i quia culpa e(st) mors
an(im)e Ezech(ie)l · 18o Anima que p(ec)
cauit ipa morie(tur) · pe(cc)a(tum) at via ad
morte(m): mors v(er)o ipa vite p(ri)ua(ti)o
Id(e)o uno v(er)bo petit h(ec) t(ri)a mala
c(on)tra(ri)a dum addit · i viua(m) hic s(cilicet)
vita g(rati)e q(uasi) p(re)supponit vita(m) n(atur)e i
illic vita gl(ori)e · vel dum sump(sit) d(icit)
vivam i non addit qua vita in
telligit · vi(delicet) · s(cilicet) · g(rati)e · de eterna que sola
est vera vita sic additam(en)to vn(de) ca
tat ecc(lesi)a de vita p(re)se(n)ti t(er)ren(a) vita
i(n) morte sum(us). Vnde amb(rosius) c(on)tin
fere s(u)nt posset ut viuat · o(mn)e corp(us)
vita(m) · ve(re) vite g(rati)a: no(n) h(ab)et · s(ed) illa(m)
sola(m) e(ss)e vera(m) vita(m): cui(us) bona
credunt se vide(re) s(an)c(t)i i(n) t(er)ra viuenciu(m)
q(uo)d non p(re)s(ens) est s(ed) futur(um) · i(de)o d(icit) vi
uam: Subdit p(er)suasione(m) · q(uasi) a lex
tua medita(tio) me(a) e(st). Amb(rosius) cu(m) lex
dei medita(tio) e(st) · hu(n)c p(re)sto su(n)t m(isericordi)e
d(omi)ni · no(n) eni(m) b(ea)t(u)s p(ote)st e(ss)e quis si(ne) mis(er)a
tione diuina. B(ea)t(u)s aut(em) est qui i(n)
lege d(omi)ni medita(tur) die ac nocte s(ed)
d(omi)ni · q(ui) non p(ote)st aliq(ui)s cogitare de
lege dei al(ia)s medi(tatur) p(ro)pter vana(m)
gloria(m): (con)tinue vel pecunia(m): q(ui) p(er)
lege(m): (con)sequi se sp(er)at d(e) eo d(icit) b(ea)t(u)s
au(gustinus) h(ec) medita(tio) cogita(tio) a(m)a(n)t(is)
est i(n) fide que p(er) d(i)l(ectionem) o(per)at(ur): sic operetur
ut caritas non frigescat

Confundant(ur) sup(er)bi. hic pe
tit (con)sola(tionem) i affectu quo
ad p(ro)ximu(m) · i p(ri)mo quo ad malos 2o
quo ad bonos ibi · (con)u(er)tant(ur) m(ihi) ·
d(icit) i(gitur) p(ri)mo p(ro)p(ter) (con)fusio(nem) malor(um) 2o al
ligat ca(usam) (con)fusionis eor(um) ibi · quia
iniuste · i illa(m): inmit duplice(m): q(uia) a
p(ro)pter illor(um) malicia(m): i p(ro)pter sui
i(n)nocencia(m): d(e) q(ua) d(icit) ego aute(m). D(icit) (er)go
(con)fundant(ur) · q(uasi) · q(ui) m(ihi) veniant mi
s(eratione)s(?) · s(ed) sup(er)bi (con)fundant(ur). C(on)t(ra)
amb(rosius) nu(m)q(ui)d iam maledicit q(ui)
sup(ra) dix(it) Si reddidi retribuentib(us) m(ihi)
mala. R(espondeo) d(icendum) (quod) a q(ui)bus q(uod) d(icit) p(re)dicendo

non optando. Sz Amb. ruid' q
ci itatine vid' inimic' defendat
i q medic' voluit sanare qui
lesâut. confusio eni i si omnib; p
catorib; est vtilis sedm Amb
mag' ps pnie est vecundia
spâ' cum supbis. Vt d' au' xe
decim' dei ca. 13. audeo dic' sup
bis ee vtile incidere i a' qd apti
manifestu q; pctm vn sibi dis
pliceant que sibi placendo cci
derant i sic pheta no optat ei'
mala; confusio; Deq'a eccti' e.
est cofusio adducens ignomi
nia; sed bona; Deq'a ibidem
i est cofusio adducens gloria;
Vn Amb. detestabiliores sunt
i cunib; q cum multa comittut
non confundunt deceis et ecclii. pt
sium vo quir spalr optat h' sup
bis quia vi; cor malicie i glo
riacioni magis ptinens est i vti
lior medicina. Unde Iob e. Res
pice cunctos suplos i cofunde
eos. Alia vo pt assignari quia lo
quitur h' de supbia i gnali licet eni
supbia sit speciale pctm sedm
rone; quia li; ex pprio obiecto qa
vi; est iordinat' appetit' pprie
excellencie tn cosiderata 2m redun
dancia; i alia pcca pt dici gnale
pctm i h' dupl' Sedm bm Tho. 2e
q. 162 ar'lo 2o. vno. ipse igitur
alia pcca ordinantur ad finem
supbie qui est ppria excellencia
ad q' pt ordinari omne illud qd
quis iordinate appetit licet no
semp sit ordinetur ab homine
peccante actualiter sed habitualr.

vtiq; disponit quocumq; eni p
cato quis pccat pronior fit ad eli
ciendum contemptu dei ex' executi
one vel affectu quia peccando co
tempnit eius effectu vel manda
tu vel dominium eius. Alio' i domine
i quasi peccans se; removendo pln
lens i spiritu homo p supbiam con
tempnit divina; lege; pc;. pln
tetur a peccando sedm illud Ie. 2o.
Confregisti iugum rupisti vin
cula dixisti non serviam licet at oia
pcca sic possint oriri ex supbia n
tn omnia oriunt' q; ius eni omne
pctm possit quis facere ex contep
tu qd ptinet ad supbiam tn ali
qn pccat' ex ignorancia vel inf
mi'. Vn Au. decia' i gra multa
fiunt pperam que non fiunt sup
be. Sub' cam confusionis quia s;
iniuste vbi tangit plura aggravan
si' actu quia non solum cogita
uit vl' cominati sunt s; fecerunt.
2o no tamentu quia non solum
recusanunt in pie' s; fecerunt n
q' 3o modu quia non pteri
ten' carnale vel pinguiciu. Vn
Amb. forte iniuste nunq' geit si
quis lesus p lege; se cupiat vin
dicare. i g' d' iniuste. q. sine iu'
ordine vel excessu malicie a' ex
inter' e motiuu defeci qa si
excta a'qua qa ui' mali feci sed
pocius bonu merui qa ego ex
celere ul' lar' i mandatis tuis.
g. bn faciendo inimic'. sic tu ma
dasti Mt 5o. Diligite inimicos
vros. bn facite hijs q' oderunt
vos. g. Hoc est remediu con'

lacthantes Aug. ecce qd agit me
ditatio legis dei vel potius medi
tatio lex dei l.

Conuertantur mi. Hic petit c
solationem quo ad primos bo
nos i. primo petit eorum conuersionem 2o petit
eorum distinctionem secundum g. quo ad
simplices i doctos vel 2m alios
quo ad minores i actiuos ibi.
qui timent i quo ad maiores
i contemplatiuos ibi. i qui no
uerunt. Dicit g. conuertantur q. ita supbi
conuertantur confundantur ut dictum est. s.
timentes te. g. i. incipientes timor
enim dni initium sapientie. non solum
initialis sed et filialis. i qui noue
runt g. quos ideo imbuit i si nondum
operatio testimonia t. g. dex. y. pphi
tas predicta i ideo monstrata prima
cia. alias enim portat litteras vrie
i perimit iusticia sua. quia facienti
bonum i non facienti prauum est il
li Iac. 4o. i congrue preponit timen
tes scientibus: quia illi citius conuerti
quam isti Io. 4o. Numquid aliquis ex
principibus credidit aut ex phariseis
is sed turba hec que non nouit le
gem maledicti sunt. Et luce 4o. pu
blicanum iustificauit dm. pharisei
autem i legisperiti consilium dei spreuerunt.
Sub. Conuertantur mi. g. hec predicit
capio nem xpm ad quem conuerti de
bemus Io. 2o. Conuertimini ad me
in toto corde vestro in ieiunio i c. Sed
illo non obstante pt esse verbum
orantis ut sic sit conuertantur sic i ad
que debent conuerti i hec m. i. ad consol
m. fa soli i adiutores mei con
suplos sic et petiuit confundi
suplos vel m. i. ex o meo. Unde
Aug. 9o iam non peccanti iam non
erranti vel si legitimus ad me tunc
conuertantur ad dei similitudinem phete q
doctrinam i iusti ad iustum hec ille.
Et ecce hic tanguntur tria motiua ad
conuersionem ex parte primum. Vnde Mich.
timor: dum qui timent notitia
veri vel boni i qui nouerunt. ex tra
hit timor impellit notitia diri
git ad bonum implendum. Et non
qd ad multa debemus conuerti ad
penam: infin ut eam considerantes
euitemus. Ps. Conuertantur peccatores
in infernum omnes gentes i c. ad tur
pitudinem vel amaritudinem peccati
ut eam detestentur. Ps. Dixit dominus
ex basan qd interpretatur confusio con
uertam in profundum maris ad vani
tatem mundi ut eam declinemus. Eccl.
2o. i miseriam cum conuertissem me ad
vniuersa opera ad labores quibus
frustra sudaueram: vidi in omnibus
vanitatem i afflictionem animi ad cor pro
prium ut ipsum discuciamus. Ysa. 46.
preuaricatores redite ad cor. Ps. lo
quitur dominus pacem in plebem suam i in
eos qui conuertuntur ad cor. ad aliquid
bonum vel sanctum ut eius exemplum imitemur
1o. ad aliquid sanctum conuerti. Vnde d
conuertantur m. ad dnm dm ut salutem
consequamur. Ysa. 45. saluans non est
preter me conuertimini ad me i salui
eritis:

Fiat cor meum
immaculatum. Supra petit co
lacionem boni. hic petit amotionem ma
li i primo culpe vel peccati. 2o pene vel
obprobrii ibi ut non d. g. Fiat. q
ta intellectum doce me veniant mi

sacros tue ut sic fiat pdona tua
i opa · g · non īvirib; meis con
qui qd est qi ītimū plᵉ vult ypo
critu illor excludē i arguere qb;
dr m̄ᵉ 23ᵒ Afons apparet hōi
hoīb; īt⁹ at plen estis oni y
pocri i iniqᵗᵉ meū qa illud pūa
prē deo custodire pūbi 4ᵉ ᵒ Omi
custodia sua cor tuū qm ab ipo
pcedit vita fiat igr̄ imaclati
· g · non audet dicē q sit s petit
si pūb 20 · Qs pt dicē mūdū
est cor meū Job 4ᵒ Mud est
homo ut imaculat⁹ appeat na
t⁹ de muliere i inito petit qa ad
hᵉ sim⁹ elc̄i Eph · pᵒ elegit nos
an mūdi cōstitucoē vt essemus
scī i imaculati sine hᵉ non pos
sum⁹ dm̄ vidē m̄ᵉ 7ᵒ Bti mūdo
corde qm̄o nᵉ throno ei⁹ assistē
Apok 14ᵒ sine macula sūt an
thronū dei Ubi nondū qd cū⁹
cor maculatū semel est ul' fuit
non pt sic fi immaclat⁹ vt nō
habuerit maculā · i g⁹ hᵉ frustra
peteᵗ Igitᵘ petit cor imaclatū
fi vt ultra nō macl̄e quia hec
est religio mūda · imaculatū se
custodire ab hᵉ seculo i si aliq
macula est ut ablua emūdetᵘ
Sicut eni tpl' maclat⁹ i mūd
fit cor sic etiā pctā emūdat · Un̄
Ubs viij · ī smoᵉ de omībz scīs eᵒ
īquit tplici sorde īquinat me seu
cio cōcupiscenᵃ carnis concupiᵃ
glie tpalis i ptitor cōscienᵃ del
tor Sunt eni ī aīa mot⁹ vtriq;
delicacior quos nᵉ rōne nᵉ virib;
extingwe possum qz dm̄ ihᵉ solo

i ihᵉ corpe mortᵉ teneor alligat⁹
Actam cōn sordes istas oppono
remedia corpee afflictionis
frequet⁹ orōnis i pure cōfessio
Sic eni afflictio carnis concupiᵃ;
ei⁹ refrenat sic cōfessio pctōr
est cōn pcti scia; iustitutū Sz
z vanā gloria; orō frequēte
vt sunt odium addūni dm̄ ut
conᵉ miseā uri qui solus pt
facē mūdū de imūdo cōceptū
semie Et hᵉ vidē īinu ihᵉ qd
addit iusti ᵒᵉᵇ qa pctā p̄missa
maculat⁹ iustificat · na p orō;
impetrāt grām q forᵗ iustificā
pcōfessiōz absoluit · p afflictōz
satisfacit Unde Au⁹ in · g · dona
ta regnatione adiuncta confessoᵉ
fusa orōne hᵉ fit vir q effiat
imaculat⁹ iustus ᵒᵉᵇ Tunc pe
tit amoui penā dū Subdᵉ vt
non cōfundar · g · confundant' sn
pbi ad contrariu; ego aūt nō ad
penā vel confundar cū supb
etnale Ier · 2ᵒ Quō confundᵉ cū
deprehend · sic cōfuse sunt dom⁹
isrl' Ubi nondū qd pctōr multi
pliᵗ cōfundetur pmo intra se
Ier · xij · cōfundemi ī fructib; ve
stris Ro · 6ᵒ Quē; fructū habuist
tunc i quib; nūc erubescitᵉ ymᵒ
cōfundent se ipos Sap · 7ᵒ nos
īsensati vitā illor estimabamᵘ
īsaniā; 2ᵒ cōfundetur a bonis
ps Videbūt iusti i timebunt
i super eum ridebūt i dicent Ecce
homo qui nō posuit dm̄ ic · 3ᵒ
amal' Ier 2ᵒ Ab egypto confun
deris sic cōfusa es ab assur Qᵉ ·

12° Viri niniuite surgent in iudicio
et condempnabunt generacionem istam
e° adeo ps inimicos eius induantur
confusione Iob e° Respice cunctos
superbos et confunde eos Si autem queratur
quare tantum de omni alia pena et solum
petit a confusione liberari propter rationem quia
quando homo patitur quod non meruit
hoc iniuste et per violenciam sed infertur et
id secundum iustum iudicium non potest esse
malum Cum ergo deus sit iustus iudex vtique
que veniet sibi in bonum· diligentibus
enim deum omnia cooperantur in bonum
Ro· 8°· Etiam non est inuenienda confusio
eius si reputetur a multis· Sed quando sic me
ruit primum tunc est sibi confusio
et tunc non potest venire in bonum sibi
nisi per penitenciam dei solacium vide ergo nichil
ad petere vt deus vnquam non confundat nisi
quod non meruit penam qui dicit Fi
at cor meum immaculatum tunc quanta
cumque pena veniat non curo dum
modo non habeam confusionem demeriti· qua
si sine culpa penam inferro non no
cebit sicut racione est nulla noce
bit aduersitas· si nulla dominetur
iniquitas 1° Petri 3° Quis est qui nobis si
bonum emulatores fueritis
Defecit in salutare tuum h
superius ostendit perfectam
in lege excellenciam a le
ge perfectam consolationem
ibi memor esto et
deinde excellenciam boni gratuiti
recognitione vel gratiarum actione h
ic ostenditur 3m gradum perfectus ex amo
ris fundata intensione vel gratiarum et
quia triplex est amor videlicet amor de
siderii fruicionis siue fruendi et

amor zeli· Ideo secundum hoc diuiditur
littera in 3 partes Primo enim ostendit amo
rem desiderii· 2° amorem fruicionis
siue fruendi 3° amorem zeli· 2a ibi
Quomodo dilexi· 3a ibi Iniquos odio ha
bui Prima diuiditur quia primo ostendit affectionem desi
derii affligentis 2° consolantis diuini eloquii
sustentantis ibi In eternum domine prima
in 2 primo ostendit magnitudinem desiderii
ad bonum diuinum bona· 2° ad effugiendum ma
la ibi Quot sunt dies serui tui Prima in 2 primo
ostendit desiderium cordis· 2° refrigerium car
nis ibi Quia factus sum sicut Prima in 2
primo ostendit desiderium boni communis et saluta
ris per quod alliatur 2° boni specialis et
singularis ad quod afficitur ibi De
fecerunt oculi mei Prima in 2 primo tangit
vehemens desiderium hic dicit 2° ma
gnam fiduciam ibi et in verbum tuum
supersperaui Hec enim duo mutuo se
confortant et consuant quia desiderium
parit fiduciam et fiducia consuat de
siderium qui enim de adepcione diffi
dit desiderio tepescit Dicit ergo Defecit
qui bonus es et bonorum senciti quia gus
tata magis esurio Eccli 24° Qui
edunt me adhuc esurient· esuries
autem non saciata inducit defectum igitur
anima mea· i· tedens desiderio et affec
tu defecit· l· expectacione lassata
est Augustinus est defectus laudabilis et opta
bilis qui est a malo in bonum· aliquis
est culpabilis et dampnabilis qui est
a bono in malum Sed quando ponitur caput
in malo defectus sic perfectus in bono nisi
addatur aliquis specificans sicut ait apostolus
proficient in peius Vnde hic designatur
bonus defectus quia non est a sa
lutari sed in salutare hic ait bonus

defectus siue h' defice aie vt d' Am
b' est tot' studijs migrare in id qd
diligit et tamquam in alijs augustijs
constituta et resoluta virib; tanto
magis lassari et vi amoris igne
sce quo diuci' abest qui delicat
Sed dicet aliquis tende in tantu
bonu et in amore celeste non vide'
esse defcs anime qre g' sic volu'
loqui pphta vel spus scs per eum
R' 2' btu Ambr' Aia adherens
spui deficit a beo qd e amma In
1' Ab opib; que aiandi corpi
quenientes et delectabiles sunt et
fit vn' spus cu deo cui adheret
Addit Ambr' deficit eni aie minu
cione fragili' et assumpcoe vtu
tis et illo mo pt dici qd humana
na in xpo defecit a pprietate ppia et
melius sctificatur et subsistit in
psona vbi q; facet inise sic defecit
aplus in vita sua vt viuet ideo xps
dum dixit viuo autem iam ego no
viuit vo in me xps sup quo Bern
ad omnia quidem alia mortu' su
non sencio non attendo nec cu
ro s; qua vo sunt x' hec viuunt in me
viuit et patitur Vor mo et d' ps in
Effundo in me spm ei' ord; mea
et c' Et sb' q in deficiendo exiuit spi
ritum meu non eni curat pena
vel defem cor' du p' tende in eu
et illi ppinqre vel pt dici qd aia
defecit tendendo in salutare qn ali
delectac' mundi relinquit et adhuc
non eum ppterq; omnia dimisat
apprehendit ps Concupiscit et defe
aia mea in atria dni et ideo pt ee v
bu dsiderant aie illa; psecte salute

que est in ppria sine omni infirmi'te
vel miseria vel pt ee antiquor prim
delicanciu aduentu xpi s; q' tu
q; integr' tunc 2' g' indicat minimu
desideriu bonu nondu adepti s; a
modisse concupiti Subd' mag'
fiducia; q' du' dicens et in verbum
tuu supsperaui et c' g' ne dubites
quod dixit salutare ad eo in verbu
i. in filium in quem defeci supspaui
et' tanto plus spaus qnto pl'
deficio quia desideriu pauperum ex
audiuit dnus ppa' cordis eor'
audiuit auris tua et tanto mag'
deficio qnto pl' spero qa in ppa
spes est ca defect' Aug' 12' Spes
que defertur affligit aia; Vn Am
br' pt ee spes et io sequi' defectio vel
in verbum tuu g' i. pmissu q pro
misisti q' qui querit inuenit De
siderare autem est querere Vn hu
go lib' 1' de arrha aie h' est eo
dem tende sp p desideriu querere
et p agicoe inuenire in h' mo; vbu
tuu supsperaui i. in tantu q' 2' g'
Spes fecit me p paciam expecta
re id qd qm in pacienter delica
ui et 2' g' non simplr d' speraui
s; supsperaui quia plus fiutur
est quam dici pt

Defecerunt oculi Hic ondi'
desideriu boni forte et sin
gularis ad quod afficit' x' sicut
est bonu iugiale qd omis allicit
delectacio autem est boni pprium
et singulare quod quelibet spu
aliter afficit omes eni boni desi
derant deum in quo vnig beatifica'
finaliter et obtine sed qnlr et eo

delectatio: h3 ppa: mise toalr et
ihesine astud sedm btm tho-
se e° q 2a ar lo p° est bti° icata
i ultima pfecto quam qs pt acqre
siue i via siue ipria Primum est
est bti° increata peni° ensia
pmissa bti° causa hoie q
non est nisi quedam pticipatio
illius btitudinis increate i io
pmisso desiderio illr tamq; pri
cipalis Hic oni desideranti sui
adimi° pncipl e ip° omi d° quo re
spiciat 2° quid querat ibi dice
tes qn D° g° defecerunt oi sunspa
ni i ubum tuu pmisse scam
i sepum vsa Vltimo quis si cui
mr blandiatur ita ego tolo
lalo: nos i inclin to solabimi
s3 i nih defecerunt ocli mei qa no
sufficienter titudie hnt exeis
qn veniat csola desiderata i g°
n° qmetantur et hoc est quod d°
oculi mei i itiores dequib; bts
Bnh li° deamore dei duo iqt sut
oculi ad videndum lumen qd es
est amor i io Sed dicet aqs cu
sedm g sit vnus ocls itici i m
tis intu quo videtur deus q°
d° plr ocli hic facile rn illi qui
tenent qd e volunitas vt volu
tas est cognitiua s3 quia g no
vid h sentur ideo rndr g q io
d° quia ille vnus vid; duob;
modis dm i pnuscita i hoca
tiuus i moralia 3 h° dulcius Alr
rnd Bts bnh v S cu alr ocor
oclor conat siue alto no adeo
pficit cu at se iuicez adiuuant
inslam put s3 cu vnus ocul°

efficiunt de quo sponsus als spon
sa i cantic vulnerasti cor meu
i vno oclor tuor i i vnione i
odia cfortatate hay duay viri
tuu g° oculi defecerunt g non ex
infirm s3 fortitudine desidery
acotinui tpali tendentes i eloq
iu tuu Vel defecerunt i g nimi
o desiderio i vehementi cupidi ta
q3 ope lassati non em otiosus
est qui tm ulu dei studet n plis
est qui ex opa qm qui studium
ggnoscendi diui exercet ipa em
sapia maximum opus est i aus
tur audiens mam marthe mil
tanti Quo at defis iste pueniat
declat bts amb° Quid est em
oculos defice dicentib; dicamus
vt intelligamus de spualib; non
qui aliq; desidauit i spam affc
digimus oculos Vn spam
esse futur vel ventur Hic modo
anna cum spexit si videt tobya
venientem sic maria magdale
respexit imonum Sic i ppheta
eius i desideriis secularib; excu
tior oclor intuitu i vbum i
eloquim dei ut ad defectu sui tamq;
custos puigil intendebat vel defe
cunt i eloquim qsi ad plenum pene
trare non potuit Dubd quid
querat du subiung dicentes spp ipi
oculi g nomine ligua sol; loq
non ocli pt d° q dice est ipor
considerare qn colsolo veniat qa
pullam colicia sat catur itelli
gi desideriu sic indico i ex imut
iuiendo diuite: petit elia: Alit
d° g qd vox cor est gemit i oro

Hoc autem desideriu audiuit dns
tamq vocem. Unde ps. Clamaui
i toto corde meo dn' exaudi me. qui co
latoris me qui no dubito qui fa[...]
sz sed. g. moras patior q fit ut
res dilata dulcior veniat conso
lator' in q: me. sz qr d[...] oculi me
i no nos nisi vt dcm est. sc vn'
ocul' sed. g. vel 2[...] bt binh. co
dter sunt vniti. p[...]t ex illa vla
ecce q sequit dno qd oculi ei' i. p
lati vel alia deficiunt in intuendo
vel inte[...] eloquiu querentes als
Quia fcs [...] consolones
sum sic vter p[...] nimio desider
rio cordis. Hic ondr refrigeriu car
nis et ex hoc consequite attent[...]
ment' ibi. iustifi[...] tuas d[...] g[...] qa
fcs. q. d. q. aia i ocli deficiunt pre
ceo quia fcs sum. g. dn ardeut
spualia desideria frigescunt car
nalia vl' q[...] sc requiro tua co
sola[...] i h' inito aliam eni non
heo quia fcs sum i exponitur
multip[...] v[...] sic qd vter i pina no
conigantur vt sit sc[...] fcs su sic vt
i. vilis i inutilis res i nulli bono
ydoneo sic vna pell' que consupt
viribz abiit. Job pelli mee con
sumptis carnibz adhesit i c. Et ex
su i pina. g. i. it malos qui no
fuerunt cai[...] sz algent i fidcli[...] Ali
o modo sic q' expet se vtri exuti in
pina vter autem qui sigt iusti
continet manna dei pt expom
aci vel pine pro[...] ppt nouit[...] vt
binficio pine restigan[...] poni i co
solidet ad viniu retinendu i qa
aliqs ad conseruandu dei do pt cso

liciu p gran consolantem i ptribula
conturbante. vtrumq illor pt p
pinam itelligi. na q' gra sigficat
p pinam figurat. bn Exo. 16. vbi
dr qd apparuit manna i similitu
pine superficie. sigt at gra p
ter ta p[...] pter locum a quo venit
qa desursu sic i omne donu pfcm
desursu est descendens. Jacobi p[...]
pter candore. Vn Matth. 17. vel
timenta aut eius erant candida sic
nix ppt refrigeria. Eccli. 18. Nonne
ardore refrigerabit ros ita et ite
qui i pina tulsit vel cu pina ve[...]
tus est g[...] sicut vter i pina qa
p gran dei vel ut ait g. dns bn
h[...] continenciae gelu omne calore
corpeum i carnalis concupiscen[...]
ardore restrinxit. ita ut bn p[...] re
tinere aqs grie n tic sic ille tust
ne dissipate que continen no va
lent aqs. Jer. 2. Jacob consolatur
qs ptribu[...] conturbante vel timo
re humiliante. q quelz co[...] sigt
pina. Job 6. Qui timent pina i.
pna tribula[...] i ptri. irruet sup
eum nix. i. gfuor i nfutr fcus g[...]
est sicut vter qui 2[...] g. fit de cori
nnys mortu. alis i pina qui mul
tis vt ait. g. carnee cedigens c
vicijs i concupiscencijs itantu soli
datur vt sic pellis mortu non
senciat frig' pcti n[...] frigatur
nimi[...] i adulsitatibz. Unde Amb[...]
in oracionem pao ut vnam[...] dco
vt repleti suauit[...] leni[...] carnem
in fini[...] corpea i integre men[...]
sym infusa nobis diuinor mi
sion gran reseuem[...] 2[...] expem[...]

vter pine pter vetustate q in
uus induratus est ita qd no est
extensibil vel flexibil ad capien
du liquore vel retinendu nisi
mollificet. pter qd saluator di
xit Mt. ix. Nemo mittit nouu
vinu in utres veteres qa scdz hyla
riu aie vetustate pctor infirme n
capiunt noue gre sacramenta i
magnu feruore fidei i cari. opz
igi successiue i leuit inducere
i vetere consuetudine mitigare
ac vtre indurati mollificare.
vn hs ambr. Non resistat rao
menti s mollior ductu anie
se inflectat impijs i h mudi
gelicidio non arescat. Ps est g
sicut i pruina vter que est qsi
qcaz tpaneum inter nimiu calo
rez i frigus quia nec nimio feruo li
bidinis resolutus nec nimio ri
gore frigoris induratus. Sicut
dispositus vn pt reseruare dona
i graz dei. Vn sbdit q quia tlis fcs
iustificatones tuas .g. quib plenus
est vter non sum oblitus. s in corde
teneo sed i corde teneo p continua
memoriaz i ore p libera pdicato
i laudez i manu p opacoe. Job 27°
iustificacoem meam quam cepi non dese
Quot sunt tam
dies sui tui Hic ondit
magnitudinez desidery ad eua
dendum mala i duud primo
enim desiderat psecucois finez 2°
declarat psecucionis qlitez ibi
narrauint 3° petit saltez gre re
leuamen ibi scdm viaz tuaz
Juxta p° pmo tangit anxietate p pliti

tedy quod dolet plongari 2° di
latioe imminentis iudicij qd vel
lz accelari ibi q fuit facies D. g° qt
sunt qui deficio p desiderio lz qa
2° g. tempus non hebut finez
i p cur vita io querit quot sunt
dies quib illum desertu debeo
tollare .g. dies ait no anni qa
no sunt anni me i hac vita
D° 2. dies scdm amb. vt splen
didum sibi huius vite curriculu
virtutum luie declaret cuius figu
ra d° Exod. q vbicumq erat
fily isrl erat lux D° at sui tui
i illis decurso in quali scdm .g.
nequis estimaz aliq tpe au iudi
ciu timendaz putz Subd° qn
facies iudiciu .q. d. quot sunt
dies usq ad illud tpe i q facies
quod iustu est. lz incertu est qn
facies iudiciu .g. vt dies clan
di vt ab hmis lateant quia certu e
qd an finale iudiciu nuq cessabit psecucio bonor Unde subd°
de psequentib me .g. demonib i
mistris eius mouet .g. cur quat
tum salus dicat Non est vrm
nosse tempa vel momenta q
pr posuit in sua ptate Actuu 1°
i rndz qd in hoc pphat in interroga
aplor futuraz i p illam h est
impleta S° d°les timet i ideo me
ruissz redargui. sic apli redar
guti sunt quod videtur i q his cum
spu pphetico locutus sit R° non
sed ex quo vt ait .g. dicat interro
gatio sanctu illor interrogacoe ma
gis quia i uestiganti vel pcdo q lo
no q velit sibi id dici sic apli lz

orando d' et exprimendo miseria
et tedium huius vite vel zelo iusti
d' h' sicut illa vox martirum Apok
vi° usque domine verus et sanctus non vin
dicas sanguinem nostrum et in psalmo vin
dica domine sanguinem sanctorum tuorum qui
effusus est Alt' potest d' 2° g' Amb°
qui optat iudicium vite pure ut ci-
tius conterat sathan sub pedibus
nostris ut ait apostolus et quod cum eum tri
umphemus quod fit si totus in ea
mus operibus et exercemus studia cal
titatis iusticie et continencie sicenim
conculcamus serpentem et draconem ne
possit exurgere Vocante potest dici
iudicium demonum quia est tormen
tum eorum quod iuste eis infertur Vnde
Mt° 8° Quid venisti ante tempus torque
nos Vbi d' Ieronimus quia ex presencia sal
uatoris tormentum est demonibus ymo
et solum resistere est triumphare contra ipsum
et repellere Iac° 4° Resistite dyabolo
et fugiet a vobis tercie g° iudicium per se
quencium racionabiliter petitur et opta
tur Alter exponit Amb° qui d' quan
tum tempus aut spacium est cum in
uidetur tam breui vite ne ea tan
quam se fruamur Cur in breui s
pacio tam multi persequuntur nos
quod quidem ita est quod tu facies
de persequentibus iudicium qui non tamen
mirandum esset de hiis qui persequuntur
nos si longo tempore possent nobis
dominari vellem considerando mali es
sent diu victuri sed nunc quid plus
mirum videtur cum tam pauci
sint dies et institutum iudicii tam cito
venturum Sap 6° Horrende et cito
durissimum fiet iudicium in hiis qui
presunt :·

Narrauerunt michi iniqui Hic ostenditur
persecucionis qualitatem primo
modum persequendi 2° difficultatem
resistendi ibi paulominus consumma
uerunt Item primo primo ostenditur iniqui blan
dicias in verbis ad seducendum 2°
minores dicias in factis ad deterrendum
ibi quinque persecuti sunt Item primo
ostenditur primo mundane locucionis
vanitatem 2° diuine doctrinis
soliditatem ibi sed non ut lex tua D' g°
narrauerunt q' non sicut ea quem
credimus persequentium qui 2° g' ad hoc p
secuti sunt ut eos fidem impedire
conentur nam narrauerunt iniq
vel 2° Amb° iniusti sed iudei heretici
et gentiles philosophi et alii seculares fabulas
Amb° d' exercicie Aug° d' delectaciones
sed persona comportat D' quia adolescentia ad
quod ponit grecus sigt exercicie delectacionis
ubi in tempus g' volentes vno v
bo exprimere posuerunt fabulacionis
per quod satis designatur ipsa lo
cucio et ex delectacione prepositus fit huiusmodi
locucio vel excitatio inutilibus que
pertinuacius excitatur per quo sciendum
quod sicut ait Macrobius duplex est genus
fabularum vnum quod fit causa voluptatis
quod fugit philosophia Aliud causa exhortacio
nis et hoc duplex est vnum per honestate
et hoc philosophia recipit quia ad intel
lectum facit aliud per turpia et hoc vi
tat philosophia Vnde beatus Aug° 12° de
ciuitate dei Et si fabula cantatur cari
mine flum delectant cum in cuius tunen
est vera perticularis D' ysid° li° 3° de su
mo bono Ideo prohibetur xpianis
legere figmenta poetarum quia p

oblectamenta fabularum inventa
provocant ad incentiva libidinum
non enim solum thura offendo
demonibus ymolatur sed et eorum
dicta libenter audiendo Hinc ambrosius
Fidem superflua loquacitate impe-
dire conantur. Sed dato quod nichil
superflue delectationis facerent fabule
nec ad malum aliquem provocarent ad
hunc solum tempus cum eis consumere
noxium est maxime ei qui potest
utilioribus occupari Unde apostolus
dicit .i. ad thy. .i. Rogavi te ut remane-
res ephesi ut denunciares quibusdam
ne aliter docerent neque intenderent fabu-
las et genealogiis interminatis Sed
o iustissime domine diversionis solidi[tas] quia propo-
nunt a fabulis esse diversa. 2o vi[tas] sub-
innectit ibi. omnia mandata. Dicit ergo sed non
sicut illi narrant verba in quibus est de-
lectatio et exercicium seu mentis occupa-
tio sed non tales delectationes vel exercitia sicut
lex tua que est delectationis et exercitia
utilia delectabilia et honesta Unde psalmus
lex domini convertens animas testimonium etc.
Iusticie domini recte letificantes corda

Omnia etc.

Omnia mandata tua Hic ponit le-
gis divine soliditatem dicens omnia man-
data tua .i. sunt veritas non vanitas
aut falsitas ut in fabulationibus impi-
orum et .2. .i. illa veritas que est in eis
delectat Falsitas enim non est delecta-
bilis quamvis dicit beatus augustinus 10 confessionum nemo
est qui velit falli. Sed dices quomodo man-
data dei est veritas cum sint propositiones
imperative que nec sunt vere nec false
Dicendum quod aliquando veritas sumitur iusti-
cia i. vivas vide domini inmia et vitas

Vnum vero secundum aug[ustinum] in li[bro] de vi[tatis] vitas
voluntatis est rectitudo eius rectitudo volun-
tatis est velle quod debet. vitas enim
iusticia cuiuslibet rei quando facit quod accepit
facere et hec est vitas realis immuta-
biliter manens Tunc ibi inique perse-
cuti sunt me .i. iniuste quia sine
omni demerito meo duricias ad tirendum
et obligat petit adiutorium tuum adiuva
me Unde dicit inique .i. me delectat vi-
tas et propter hoc inique persecuti sunt
me .i. iniuste quia in me non nisi vi-
tatem tuam persecuti sunt. Unde io[hannes] sup-
ra ad galath. quarto ergo inimicus factus sum vo-
bis verum dicens. Hoc est contra dicentes vitatis
ut eam spiritui iniusticie persequitur sicut per
adulacionem periculose amicicie con-
quirunt. Libenter enim quod delectat
audiunt et offendunt omne quod no-
lunt. Iuxta illud Gregorii .i. non solum
blandiciis cupiunt me seducere sed
et persecuti sunt me omnis enim qui
pie volunt vivere persecucionem paciuntur
Adiuva me Aug[ustinus] Sciebat enim quia
omnis pie viventes persecucionem paciuntur
ut iam dictum est ideo tamquam bonus
miles non refugit conflictum et non non
petit ut persecucionem quiescant quia magis
intuitur pati ut pie vivere potius in exposi-
tione cum sit causa diffinita sua quia
omnis qui pie volunt etc. vi[tas] is qui
non patitur persecuciones abdicatus
quia non sunt pie intencionis in exposi-
tione tamen pavescens quasi miles bellorum nec
de suis viribus presumens postulat
se iuvari Omnis dicit beatus Ambrosius volo susti-
nere sed non possum nisi te iuvante

Pauloper consumaverunt etc.

Pluribus modis persequimur Hic con-

difficiliores resistendi Ubi primo dicit quia
mali invaluerunt secundo quia cum ipsum
non vicerunt ibi Ego autem non dicit ego
paulus sed gratia dei mecum adiuvat quia
tam fortis est persecutio quod in modico
dico defecit vel se fuit quod non omnino
consummaverunt me idest consumpserunt et
in nichilum redegerunt et hec tertia et
non in celo Ambrosius in hac tria in quo
primus adam corruit et totius gressum
future posteritatis inflexit vel per
peccatum Ibi consummaverunt quia
cum esset aliqualiter tirannus numquam
qui fecerunt eum perfecte tirannum et hoc modo
fuisset consummatus in tria Ambrosius non
superfluo divinum quesivit auxilium
qui sibi sciebat ad illius fortes esse
etiamen plaga sibi plura parata
Sed dicitur quo potuit se deficere si ei
deus assistit vel ipse caritatem habuit
tunc quantumlibet multi vel magni
persequentes quicquid facere potuerunt
si enim deus pro nobis quis contra nos
Ro. 8. et cantica ultimo aque multe
non potuerunt caritatem extinguere
si non assistit deus vel ipse sine caritate
fuit tunc iam consumptus fuit et in
nichilum redactus sum i Cor. 13. Si
caritatem non habeam nichil sum patet
quod si loquitur ipse persecutor quasi aliquando
fuit tunc ad nichilum et consummavit persecutorem et in val
de modico defecit quia solum mihi quia deus
distulit sic summa sed in ea que me
ruit sed hunc consummavit lassitudine non
conformitate Ego autem non dereliqui et cetera nisi ita
quod non omnia dereliquit vel quod non
summa dereliquit ea quia cito penituit
Sed autem ipse iusti claritatis loquitur dicto
esset quod magnam gratiam habuisset

adhuc tamen in modico defecit quia non quasi
ad nichilum fuit vicus quia multa
fuit que inclinaverunt ad peccatum vix
cavo mundus demum prospera adversa et
solum unum quo persistit scilicet gratia et ad
iutorium dei. 1 ad Cor. 15. gratia
dei sum id quod sum prius consilii quam
domini adiuvit me paulus dicitur habitas
set in infirmo Et sic ait bernardus cecidisset
in omne peccatum anima mea Sed magis
credibile est quod deus qui non patitur
nos temptari supra id quod possumus et
permittit temptari quelibet secundum ea
dona que habet fortioribus enim instat for
tior temptatio Iob 6. Unde beatus Augustinus
dicit Ieronimus decimum dei quia bonum appetunt
temptari in his quibus se sciunt sed ubi se
infirmum timent. quilibet igitur tantam
difficultatem habet quod vix subsistit. Prima
Petri 4. iustus vix salvabitur quilibet
igitur tanta difficultate habet quod vix sub
sistit maxime qui considerat infirmitatem
suam et pravitatem ad malum et humilitate
et timore putat se prolapsum valde
propinquum Unde Ambrosius Consciens carna
lis infirmitatis et explorator hostilis
persecutionis dicit paulus et cetera Ubi resis
tencia sciam. Ego autem non dereliqui gratia
qui non frustra dixi adiuvat me
gratia per adiutorium tuum non dereliqui
sed enim non a se habuit sed dono dei Pro
verbiorum 4. Donum bonum tribuam vobis
legem meam ne derelinquatis. Non dereli
qui igitur mandata et si non potui ser
vare consilia que sunt perfectionis
saltem non dereliqui mandata que
sunt de necessitate salutis Matthei 19. Si vis
ad vitam ingredi serva mandata et
intus non dereliquit quis mandata

quãtacumq; sit psecucõ cũ ecꝰ me
lius sit sine morte; que ē oĩm tri
bul̃ ma quã mandata relinq̃re.
Secundũ iustã tuã: p q̃: q̃b
psecucõis fine: ⁊ oñs eiꝰ mul
tiplices. hic petit ad pseuãndũ
mic reuelamē vbi p° expmit pe
ticõ: 2° peticõis fine: ibi. et cus
todiam. Dicat g° viuifica me. q̃i
d. usq; modo psiti sed ut sic ait
g. pseue: in fine: Viuifica me. h.
dicẽs suãndo mandata q̃s viuit
iuste. tñu g° nõ deliquit mãdata
⁊ psoseq̃us viuat quo viuifi. pe
tit. Rñ. q̃ hoc pt tbz modis esse
p°. quia petit vitam cõtinuari q̃
quia sine cẽ ꝯsuacione pẽtur
ꝯsuando q̃i denouo cã. Vnde hel
ter vlti°. di. ipsi assuei regis deuũ
do cheo cuꝰ fide ⁊ bñfi° viuiꝰ qui
tñ solum patefecit insidias ne
rex occideretur. Hinc. g. d. viuifica
me amando vitam tempalẽ: pã
spũalem. 2° pt integ̃ pete viuif
paugmẽtũ g̃re ⁊ spũal vite. Si eni
iustꝰ ex fide viuit plus iusti⁊ fidei
hñs psectius viuit. Apok. 21°. scs
scãficetur. Adhuc. 3° pt intes pete
viuifi° glẽ ppetue: ⁊ iam iusti
Vnde amb°. non id pẽat est qd
hẽlat s; quod deliciabat vt viuet
iẽtiuũ vita bẽa ite g̃ris h° inflûc
tuanti corpe ẽe non posse. Viui
g° me scdm iustã. g. non scdm
meritum meũ q̃i dicat q̃ntũl; p
secucõs paciar ⁊ mandata non
deliuq̃ꝫ: nõ tñ sũt cõdigne passi
ones huiꝰ q̃s rc. Ad Ro. 8. Et
nõ q̄ ꝑius duob; modis petit

viuiꝰ v° viuifica me scdm v̄
bum tuũ. Ao° ieq̃ tua viuif h
d scdm iustã: Cur hẽ nisi ut ostẽ
dat diligenciã quia quidq̃ pt
libitũ pro se allegauit. In hijs
aute; trib; peticõib; pt intes
quod tbz modis pt hõ aliquid
obtine ul ex debito iusti⁊ h du
p°. quia ul ius dandi venit ex
liberi obliuione donantis ⁊
d scdm v̄bum tuũ. g. i. pmis
sum vel ex aliqua actione reci
pient ⁊ sic d iequitate tua vi
uifica me vñ pmitti. ibidem
ecce cõcupiui mandata: aut q̃s ob
tinet quod petit ex dono me
vt hic. Sub peticionis finem
dns et custodiam. nõ pdendo
me 2° vel statum suum ⁊ aim
illic. 3° iuxta 3° custodia:
in q̃m testiõ oris tui. i. xpi q̃
est os pris. Cã p°. osculetur
me osculo oris sui. i. assumat
me i vnione; v̄bi. Vel oris tui
i. tuiꝰ q; ꝓphete doctor; aut nunc
cij. illa itaq; custodia ea i corde
me dõnter retinendo vel i ore ca
apte confitendo ⁊ defendendo
vel i ope iusti tenendo ⁊ pue
ritate paciendo vt sic ⁊ ego sim
testis. Vñ d. g. testimonia. i.
iusticia.
In eternũ dne pmanet ⁊ supra
oñ affliõ: delidey affligente:
hic oñ ꝯsolã: diui eloquij sui
teneritate; ⁊ dixit quia p° oñ se
sustentari ex cõsideracione v̄bi
diui. 2° ex ꝯsideracione ꝯsuatio
nis sue. 3° ex cõsideracõe virtutum

vel oim rer fine. 2a ibi nisi q
lex tua. 3a ibi. omis consummaci
onis vidi finem. Super ma p°. ponit
considerac diui. virtut immobil
2° immobilib. ibi. fundasti tra
3° simil in omnib. ibi. qm omnia
seruiut t. Super a p°. ponit considera
immobili celestiu. 2° terestium
ibi. in generacione. in quo adp
tangit tam pduciois rer factem
ter. qr vbum tuu. 2° stabilit
quia in etnu pmanet vbum sub
lunit quia in celo in etnu g. conti
nuatur. sic ad precedencia aia,
mea in oculi mei defecerunt in q
se me consuunt. s; non pmisit
tua virtus ipo. que tam munda
est qd vbum tuu in etnu pmanet
non solu ad temp. sic ego expo
aute; h qdruplr. 2 qd hec duo
vba vbum et celum multiplr ca
piunt. p°. de illo in creato de quo
Ioh. 1°. In pn erat vbu. et de celo
empireo supne als etne btitudi
nis vt sit s. vbum tuu. i. filius
tuus pmanet in etnu. i. e coetnus
est in celo sup empireo. i. in mia
etna et btifica tua ac clara cogni
one. Mt. xi°. Nemo nemo nouit
prem nisi filius. Scdo exponit
de illo diuine volunt in celo. i. cetu
angelico vt sit s. vbum tuu. i.
voluntas tua bnplacit pmanet
in celo. quia angeli sp sunt confor
mes volunt diuine. ido petr sic dr
Mt. 6°. fiat voluntas tua sic in
celo. i. in angelis et in terra. i. in hoib
et hoc in etnu quia imutabile. Vnde bts
Aug. li°. suppputac. pte 2a. q an
in hendo summe btitudini sunt
btu coniuncti vo lumi luce s; in al
pitientes sp i contui l s tiuc im
tati sunt i contui vn non decli
nat ab eo in aliqs reis. sed sp i eo
dem statu pmanent indeclinater
videndo vm lumen et amando
castu amore. 3° expoit de illo
i. statuto dni in celo. i. firmamento
et in eis q s in illo. hoc modo vbum tuu
i. statutu tuu. De quo ips. Sta
tuit ea in sclm et in sclm scli pcep
tu posuit et non ptibit. hoc eni v
bo celi firmati sunt. vt dr in alio ps.
hec in qua vbu pmanet in celo. i. fir
mamento et in eis que s in illo in etnu
i. in omni tpe p quod statuisti vt
duraret. Iob. 25°. Qui fac concor
diam in sublimib; suis. vn. g. Am
b. Ordo celestiu statutor no mu
tat. annus enim pmenses et dies in eis
dem vicissitudib. redit. cursus solis et
lune et oim lex scl statuta in imu
manet. Solus sathanas in quo
vbum non mansit de celo cecid
et inde exclusus. a cor. ad nos venit et
temptac. asperiores tamq iratus
exerc. quia non habeat in celo locu
in obia. vbi vna oim obia dist
muneib; in discetar p septe consitu
tenet concordiam. h ig imcentem imi
tare de celo mentis tue ymaginem
cape. h. g. ph. enim fit homo.
spuale celum et dels. 4° dcm vbu
expoit de illo. i. diuino madato in ce
lo. i. homine sco. A. vbu tuu. i.
mandatu vel lex pmanet in celo
i. viro iusto. Vnde ips. celi enar
rant gloriam dei. Amb. Celum

thronus est que ego mag(is) iusti affectum quam electum intelligo ¶ ietinu(m) .i. sine intermissione. Vnde .g. sup celestes sp(irit)us (et) inferiores io(n)nabiles cantiuncula custodiunt obseruanciam mandatorum (et) h(oc) est q(uo)d exp(os)itiu(s) subdit :-

In generatione (et) generatione veritas tua. Vbi o(mn)i(um) consideratio(n)e i(m)mutabilis tirsiuum d(ici)t in generatione .q. no(n) solum p(er)manet v(er)bu(m) tuu(m) i(n) angelis i(n) quibus no(n) est gen(er)atio successiua sed (etiam) in inferioribus quia omnes angeli sil(ic)et creati sunt. s(ed) et(iam) veritas tua s(em)p(er) p(er)manet i(n) inferioribus i(n) generatione (et) generatione .i. i(n) hominibus apud quos generatio p(re)terit (et) generatio aduenit. Eccl(esiast)es p(rim)o. Et no(n) q(uia) et(iam) veritas p(otes)t multip(lici)t(er) capi p(ro)ximia vi(de)t(ur) q(uo)d d(icitu)r Ioh(annis) 14(o). Ego sum via veritas (et) vita (et)c. Vel de veri(ta)te p(ar)ticipata sic s(e)c(un)d(u)m ph(ilosoph)m eius veri (et) lumi(n)i quitum. Vel de veri(ta)te v(er)bor(um) sine mentalium vocalium vel s(cri)ptor(um) (et) h(ec) no(n) est nisi adequatio rei (et) ad int(ellectum). Vel p(ro)uenien(te) iusti(ti)e sic d(icitu)r etat(is) s(ecundu)m peril(ium) o(mni)u(m) octonari(us) p(ro)ce(dit) i(n) de q(ui)b(us) illarum ver(ita)ti(s) p(ro)x(imu)s v(er)sus ex poni. s(ed) g. expo(nit) de exp(os)ito qui p(re)terit i(n) generatione fidelium veteris testa(menti) vt i(n) vna generatione (et) p(re)terita est i(n) fidelibus nouum que est alia generatio. Vel ¶ in generatione (et) generatione .i. i(n) o(mn)i generationum a p(ri)ncipio mundi successio(n)e nulli enim generationi defuit veritas q(ui)n h(ab)uit amatores a(li)q(uo)s veri(ta)tis qui corde crederent v(er)bo dicerent (et) vita tenerent veritatem. Vn(de) p(salmu)s. Confirmata est sup nos mi(sericordi)a eius (et) veritas

d(omi)ni manet in eternu(m). Tunc ibi fundasti t(er)ram p(ost)q(uam) consideratio diuine v(ir)tutis i(n) incorruptibilibus (et) p(er)petuo p(er)manentibus .2(o). i(n) successiuis ibi ordinatione tua. ¶ d(icitu)r fundasti ¶ Non enim s(ed) v(er)bu(m) tuu(m) (et) veritas tua i(n) eternu(m) p(er)manet i(n) nobilibus creaturis tuis (et) gloriosis(s)i(m)a corporali extra firmacio(n)e p(ro)sistat nam fundasti .i. tamq(uam) fundamentum posuisti t(er)ram vt elementum infimum (et) p(er)manet i(n) esse suo. Licet sit vndiq(ue) circumdata aq(u)is (et) fluidis. P(salmu)s quia ip(s)e sup maria fundauit .i. iux(ta) ea ut sit mag(is) mirand(a) ei(us) stabilitas (et) p(er)manencia. Eccl(esiast)es p(rim)o. Terra autem i(n) eternum stat. s(ed) d(icitu)r celum (et) t(er)ra tra(n)sibunt. Vt d(icitu)r Luc(e) 21(o). R(espo)n(sio). q(uo)d manet quantum ad sub(stanti)a(m) licet tra(n)seant quantum ad figuram. p(rim)e Cor(inthiorum) vii(o). P(re)terit figura hui(us) mundi (et) quo ad aliquas p(ro)p(ri)e(ta)tes (et) actus quos i(n) q(ua)s i(a)m h(ab)uit. Vel expo(nit)(ur) de eccl(esi)a que p(ro)p(ri)e t(er)ram signat que est fundata i(n) istis .i. h(oc) (con)fe(rt) q(uia) quia ip(s)e fundauit ea(m) altissim(us). Vel fundasti ea(m) i(n) xp(ist)o fundam(en)t(u)m enim a(liu)d nemo pone(re) p(otes)t p(re)ter id q(uo)d positum est quod est x(ristu)s ih(esu)s .p(rim)o ad Cor(inthios) 3(o). (et) p(er)manet i(n) eo .i. i(n) xp(ist)o qui enim manet i(n) cari(ta)te i(n) d(e)o manet (et)c. Velut ait g. p(er)manet eccl(es)ia i(n) veritate (et) veritas i(n) ea.

Ordinatione tua p(er)seuerat d(ie)s. H(ec) pon(itu)r consideratio diuine v(ir)tutis i(n) incorruptibilibus successiuis. Vnde d(icitu)r ordinatione q(ua)si dicat v(er)bum tuu(m) (et) veritas tua p(er)manet i(n) an(gelis) (et) hominibus (et) dispo(sitio)ne tua et(iam) corp(or)alia (et) incorruptibilia subsistunt no(n) solu(m) a(u)t(em) in a(ngelis) s(ed) et(iam) successiua q(ue) ce(lestia)

igtin⁹ fluxu ⁊ fi sic est temp⁹ ⁊
hec est quod dicit · ordinacione
tua Amb⁹ d̄ dispo⁹ quā null⁹
pt impedire vel corrumpe Vn
bis Au⁹ vij⁹ Cōf. nich'l pt corru
pe ordinē vniuli pseuerat dies
i non cessat · s̄ monet Amb⁹ q̄
pmanet dies cū p⁹ hūc momē
tum diei sequitur occasus ⁊ seq̄
noct⁹ successio ⁊ licz pt rūdei sic
d̄ g · Aug⁹ vsu huius occonati
qd labi⁹ ann⁹ p dies ⁊ menses
⁊ eidē vicissitu'be redit mot⁹ sol'
⁊ lune Tam h · amb⁹ w⁹ q accipi
endo⁹ sit p die gre que pñcia sua
facit x⁹ sol iusticie qui d̄ diuin lu
ce hec · hic est dies quā vidit ab
ha: ⁊ quā fecit dn⁹ Vel pt intell'
de die glie · vsa · 60 Non erit sol
ad lucendū p diem neqz splendor
lune illuīabit te · s̄z erit t' dñs i
lucē sempitnā Cū omnia sīu
nt · Hic po⁹ cōsiderācio diuine
vtut⁹ gnal' i omnib: ⁊ est q̄ i vō
oīm p d cōz q · qd' vbum tuū p
manet i an'lis in celo ⁊ vitas i ho
mib: ⁊ tra fundata ē ⁊ dies ordīa
tua hec est quia omia s'uiūt tibi
debita s'ui⁹ ⁊ subiecta S: d · mlta c'
s'in peti sic qui faciūt petm vt d'
Joh ẽ ⁊ ad Ro · 16⁹ Multi xpo
dno non s'uiunt s̄ suo ventri ad
h' rñd: bēs amb⁹ · qd intell' de fu
tura btītu'ie qñ oīa erūt x⁹ subiecta
⁊ ds e oia i oīb: · s̄z quia z⁹ h' vide'
quod mali ⁊ dampnati non s'uiret
deo q̄d vide⁹ alr intell' posse Sic
d' bēs gg⁹ xi⁹ mor · sup i⁹ Job c⁹
Cum ꝯphen⁹ sapientes ⁊ astucia

cor d'ne nō nulli hūa⁹ sapīa in
flati diuin suis desidēijs diui⁹ iu
dicia gtire ꝯspiciunt astut' reluc
tai machi'bz conan⁹ s̄z inde volū
tatē dei pagunt · vn hac imu'te
cōtēdiunt atqz cū po⁹ dei ꝯsilio
als ꝯlicai⁹ dū resiste mtiū · obsecū
⁊ sepe h' ei⁹ dispōi apte militat
qd ei phūanū studiū friuole re
sultat S: pmit⁹ illus dca ⁊ rū⁹ie
valde aduertendū est qd dū d' oia
nō pūt intell' ūencia · nā tota
ccencia malor ⁊ act⁹ eor s' cā tuēe
dei ⁊ ab ipo regun⁹ aduiūtū in qū
tū ac s' pcta intin s' pua⁹ vel p
uata ⁊ si i qūtū talia non s'uiūt
do h' non est cōi istam vsem oia
s'uiūt t' q'a ut sic nō siit aliq · R: d ·
tū mali saltem dāpnati nō inte
dūt sibi s'uire ymo ꝯtrai offēde
⁊ blasphemāe igr adiui⁹ itēn⁹ eo
z nō est ad s'uiēe ei Rñ⁹ q ymo li
cz non sit qūtū ieis est · s̄ d si vim⁹
fatiuus ect ad sola⁹ dūi qñ ꝯmo
uetur ad irā ⁊ malediceret pmitet
piceret omnib: ill' actib: ipe intend'
dūm lede ⁊ pturbāe s̄z p eos plus
reddit eū letum · Sic dāpnati s'uit
qi fatu bior In ond' ec⁹ q exhib'
pt hri quō iust⁹ qui defecit desi
derio salutaris ⁊ desiderabat iudici
ū de psequtib: qi affect⁹ tedio h'⁹
vite ph ꝯsolet⁹ cuil: cū dilu'ge
delcab'le est qū cōsiderat qd' sīm
volun'te dei oia fiūt i an'lie h oi
b: tra ⁊ tpib: ⁊ tunc facilius fert
qū intell' qd et⁹ mali ip'e s'uiūt
deo qd' psequūt⁹ ipm ⁊ qd' ipe cru
ciatur desiderio vel sustinet tēpta

Ite nouid qd totu i pte potex
pom de xpo quia vbum ietrati
in dei mau ietiu i giuatione
dina q gygnit apie i huma q
nat est deniu pmanet vitas
vtiusq nec i quod fuicat tia i
huma na que sublistit i vbi
i pmanet nuq ab eo sepata et
hac ordina pseuat dies salut
i gratie i qua omes saluan ph
omnia siuut sibi quia mali ser
uiut bonis etia ptraiando eis
i h totu bonu refferit i laude dei.
Nisi quod lex tua
meditatio mea est. Om se sus
tentat qslida vtute dine h om
h ide qslida coslluacionis sue i
diui qa ap recognoscit susten p
teritam 2o exhibz gratitu debita
vel futura costan 3o sb hoc iuuus
sio plena 2a ibi Iuctiui no ob
li 3a ibi Tuus su e. qnup p exp
unt occupa sue obui quia lex
tua 2o occupandi mod quia medi
3o declinatu phs picliu qa tunc for
te d g nisi q g quia talis es tu
qd vbu tuu i ucitas i ordina p
manet i oia tibi siuut s quid
mi cu lex tua sit tam valida q
ei medit a mags lidat quia i e
psuat i sustentat sum nisi ph
qd lex tua medit i c. Ubi adute
du quia satis mir vide quo nec
memone dei quetu valde delcat
uxi i memor fui dei i delcat sum
vel gre dei su qua mich possum
sua psua alsebit s sm excep
soli medita leg i vi posse di
ci quod h pheta voles exclude

dona i gram i auxi dei spalr q
voluit expmie quod iter opa su
a i extitia ad co sua sim magis
vtile fuiss sibi dix nisi qd lex t
u ph exclud med dei s magis i
clud qui cui medita de lege dei
vt fit dei vtiq memo no at eg
pt cu aliqs de deo meditai sic
fecuit ph qui de lege diui no
cogitabat in editando at de lege
diu i i eius meditatione mane
do securissime cogitat de deo qa si
no possumus errare i manem i
tuis nobis lum alias aute pos
sum de facili excede vel errare.
Vn dr eccli 3o In multis opib eius
noli ee curiosius i altiora te ne sc
tat fuis s que t pcepta sunt h
cogita sp. medita legis est cosi
dera quo se deus hcat ad nos et
quo nos hcam als dicam ad ip
hiic ut btitudine venia qa sic d
insup quia ut d thos p 2e q
22 arti e. lex dina adh ata e
velso absq omi dubita scire
possit quo diga i ordin i ad bti
etia psidam h cui null alius
si deo doce potuit quia nemo co
siliarius ei fuit vt sciet quid deus
requiret ab homie. quo g pt si
tuosius cogi de deo qm du cog
tat q ds requirat ab eo i q delcat
s placere. Vnde aui neluxqua
pheta lucelat vt dies i corpe mor
tis poss extigui medita sua lex
erat. et eni oleum suis accipiebat
a lege i sic ambulabat ilumie. Vn
pub 6o dr mandatu lucerna e i
lex lux. Dicit at. lex tua medita

mea est· nõ d͛ cogit͛· cog͛· dispu
vel meõria quia nullũ illoꝝ nec
oĩa simul tũ pficent sic medita
quia meditaº oĩa inclu͛· ⁊ ult
ista frequĩciã ĩ eis sic d͛ hugo ili
de tpl. meditaºe meditaº est fre
qns cogitaº modũ rõ; ⁊ cãm inues
tigans modũ q͛d sic rõ; quõ cã;
quare ⁊ quod amplius est ex͛ exig
act͛. Vnde leo ppa ĩ simone medi
taº est leg͛ non solum ĩ legend͛
sc̃ptis s; ex͛ in hys que sc̃pta sunt
faciend͛ ⁊ racio h͛ vi in esse q͛a cũ
meditaº plus ppnit studiosam ⁊
frequentẽ cogitaºe ĩuestigantẽ mo
dum rõ; ⁊ cãm quisqs non ĩtend͛
opai neqq; cũ ca͛s modos ⁊ rõs
ĩstigantes ad opa dilig͛ diutius
occupai qui aute; ista libnr ⁊ di
ligũr cogitat planũ est q͛d opa
non odit ad q͛ meditaº talis insti
gat Subd͛· tunc forte· g͛· tunc qñ
parlo minus ɔsumauit me vel ce
qñ· s· nõ meditarer· forte d͛ q͛a po
tuiss; sine suo studio aliunde p gr̃i
am dei fuisse ɔsũat͛ pusse; a gr̃a
vel a vita ĩ humilite mea· g· i· ce
lectõne ⁊ afflicõe mea· Ambr͛ Hu
militas non spect vtut͛ s; alij af
flictionis ecci͛ 2º Iuhumilite tua pa
tiam h͛e:

In ĩetiũ non obliuiscar. Hic p͛g
titudie exhib; ɔstanciam futuiã;
Vbi pº explicat ĩmutable; exhi
bicã; 2º affligit monẽte; rõ; ibi
quia ĩ ips͛ d͛ g· ĩetiũ· q· ex quo s
meditaºe leg͛ ɔsuat͛ sum ⁊ sin
possum de ca cum mag͛ studio
meditai adiuc nõ nolo obliuis
ci· Vñ ait ĩetiũ· g· p tota vitam
que est etiũ meũ vel si semper vi
ue; non obliuiscar sicut delea
de meo ⁊ si non sp actualr ea re
cogite; iustifi tuas· i· illa quib;
me iustificas· g· d͛· lege in q͛ ap
catto purgat s; d͛es· quare nõ ex
pmit hic lege; de qua tantũ bñ
ficiũ hñt resp͛· q͛ ĩ iustifi ɔ pl͛
d͛ lex quia lex est vnũ q͛d requir
ad iustifi s; non sola ymo ex
alia ut sacriã ⁊ huiõi vel quia
dixit q͛d p meditaºe leg͛ nõ pe
rit ⁊ aliquid plus adept͛ est· s· vi
iusti ad q͛ sua meditaº ptinge
non potuit· iõ noles ee gr͛ ce·
utroq; dixit· iustifi s; addit tu
as non meas quia ⁊ si meditaº
fuit mea actio· iustifiº est tua
non mea· quia si me iustifi re
voluerõ os meũ cõdempnbit me
Iob ix. Subd͛ monentẽ ad h͛
rõ; quia ĩ ipis s· iustifi tuis vi
uificasti me· g· que adam p dio͛
erre vñ venit ne pirt ĩ humilite
quia ex viuifi dei· viuificasti
ĩq; cãdo vitã· s· gr̃e quã null͛ pt
dare nisi tu Quia ut d͛ mgr 2
sñã 2d͛· d͛· gr̃a vel vt͛ est bonũ
qua recte viuit͛ q͛ua rõ viuit· q·
null͛ vtit͛ male q; sol͛ deus in
homie opat͛· Hinc au͛ Ari 1º ps
h͛ ĩfra· fecisti iudiciũ ⁊ iusti
d͛ Iusti mag͛ ẽ vt͛ q; nõ fa͛ ĩ
homie nisi deus ⁊ iõ pt d͛ viui
ficasti me ĩ iustifi quia me
iustificando viuificasti· licz at
solus deus hanc vitã iusti vel
gr̃e ɔferat cũ facit h͛ ɔuit p me

dia ut per ceteria alio(rum): baptismum et co(n)
silia. Vel ut dicitur ista iustus que duc(unt)
iustificationes.

Tuus sum ego. Hic ponit
submissionem plenam quam prius
se dei esse recognoscit. 2o exclusis sal
vari petit ibi. saluum me fac. 3o
saluandi rationem adducit et hanc du
plicem: suam diligentiam ibi. quoniam
iustificationes et iniquitatum maliciam ibi
me expectaverunt. Dicit ergo tuus sum
ego. quia vivificasti me. tuus sum
quod patet sic quia enim vivificasti vita mea
est a te et tua et vita esse meum quia
ut dicitur prius vivere est viventibus esse
ideo esse meum tuum est et per consequens
ego sum tuus ego igitur singulariter sum
tuus non pluraliter. Ambrosius. Facilis vox
et communis videtur. Rara autem est qui potest dicere
tuus sum. Ille vere qui adheret deo
totis sensibus quia aliud cogitare non
novit. non potest hoc dicere avidus pecu
nie honoris potestatis vel homo secularis qui
plures dominos sit quia omnia vitia
quibus victus est in singularia dicunt meus
es. non est ergo rex meus quia alienus
est a crimine et huic late imminet prius quam
peccata subdit: quia iustificationes tuas exq
sivi. Sed dices nomine omnia sunt
dei tam boni quam mali. tam in summis
quam celum cum sit dominus universorum
cui omne genu flectitur celestium ter
restium et infernorum. Ad philippenses 2o. Re.
quod omnia sunt sua iure domi
nii sed non quantum ad liberum arbitrium pre
contradictione et iniuria subiectione sed non
voluntaria submissione. Unde Augustinus
in meditatione redemptionis humane
domine quia me fecisti quia me re

decisti quia tanta promittis de
tuo amori tuo mancipium totum et hic in
amore tuum vel hic ipsum totum totum
quod sum tuum est condicione factorum
tuum dilectione. Subdit petitionem. sal
vum me fac. ergo quoniam ideo meum esse
volui ipsum modo tuus sum non
meus non viciorum non duorum do
minorum ideo saluum me fac. quid dicis. si ad
huc deleret peccatum quid prodesset quod ego
tuus elegi. Vel saluum me fac quia
tu es saluator. ysaie 43. Iustus dominus et
non est saluator absque me. non
vocatur saluator nisi exerceat officium
suum et saluet. si igitur saluator voluerit
quem magnum meritum saluabis quoniam tuum
tu non congruit perire alienum. Unde
prima ad thimotheum 1o. si quis suorum et maxime
domesticorum curam non habet fidem nega
vit. Hinc dominum angelus filium virginis ihesum
et saluatorem nominandum dicit
ipsi ioseph qui rationem nominis assignans
ne frustra nomen hoc crederetur
dixit. ipse enim saluum faciet populum
suum a peccatis eorum. Mathei primo vel 2o. Sicut
Augustinus de mensuratione animis dicit tuus
sum. ergo ne tu dampnum habeas
si periero vel minus honoris. sal
vum me etc. quia enim meus non
sum in quia non pure nichil habeo
in me vel de me. sed tibi tuus totus sum
Subdit rationem saluandi primo scilicet diligen
tiam suam dicens quoniam quasi merito saluabis
quia facio diligenter meam iustifi
cationum tuas exquisivi. Ambrosius. Hec est
nichil aliud quam sed id solum quod est
tuum desideravi. alii querunt res precio
sas domos possessiones in iustis
iustificationibus omne primo est. vel 2o

g· sic ꝯti. qi hᵒ sit ꝑlucio quod
sum tuus Vnde dr̄ g· Tuus sum
quī non meas volūtates q̄b;
sū meus· s; iusticias tuas q̄b; sū
tuus Et dᵉ h̄ g· quod ꝑiustificꝯ
integⁱ signacias veteris testaᵗⁱ· vt
agnū paschale; ⁊ hmōi s⁽ᵈ⁾ quas
quia me tam studiose exquisiui
nemo deb; putare ēē negligētas

Me expectauit

Hic ostēᵗ alia rōne; peticōis
vbi p⁹ taugit illoꝶ conatū ī mā
lo ꝯᵒ sit ī studiū ī bono ibi· testiō
tua dᵉ gᵒ me· g· qī ideo saluū me
fac· quia adu̾sarij tui ut poteme
bra sathane· s· pctores hitu ⁊ actu
expectauerūt me· g· qi in insidijs
latitantes conectauerūt ⁊ ipī oc
cidēt· quia in aliquīq; querūt
temp⁹ ⁊ locum ꝯuenientes Vn
Treñ· 2ᵒ· inimici sibilauerūt qī se oc
cultando conꝯhierūt oportunitates
q̄ vita fiendum ꝯ dentibꝫ ⁊ dixerūt
deuorabim⁹ eū· ī ista est dies q̄; ex
pectabam⁹ ps· Insidiat⁹ qī leo ī spe
lunca sua· vel expectauerūt quia
qūq; non statī volebāt occide si for
te longiᵒʳᵉ cruciatum aliq⁽ᵈ⁾ posset
extorquē· Sic de sc̄o mauro ⁊ mar
celliano legitur· ꝯ 2ᵉ· Macha· 7ᵒ·
dixit vltiᵐ⁹ a· fratru quē sustinetis
nō p̄cepto regis expectauerūt quia
qūq; non statim volebant occide
me expectauerūt sq; ut p̄derent me
Aug⁹· ī· ut eis ad malū consentirē
tunc enī p̄derent me· Ecce gᵒ dupli
ce; agg̃ua⁽ᶜᵒ⁾ malicie quia v; non
faciunt ex pa⁽ᶜᵉ⁾ vel in debilitate sed
exhitu ⁊ studiose q̄a pctores ī sp

diose quia expectauerūt ꝑniciose
quia non ut modicum noceant
s; totalr̄ ⁊ etnalr̄ ꝑdant iniuriose
quia me innocente; salte quo ad
eos Iubo⁽ᵉ⁾ suū studiū ī bono dicēs
testimo⁽ⁿⁱᵃ⁾ tua· g· illi sic fecerūt s;
inde non ꝑij s; potius ī me redij
quia sic dᵉ gᵒ· A· moraliū 4ᵒ· fla
gella dei homīe; humiliant ⁊ itꝯ
reuocaūt· quia testimo⁽ⁿⁱᵃ⁾ tua
intellexi· ī· intꝯ legi q̄le sc; testi
monium tu mī p̄bes· ī hᵉ q⁽ᵈ⁾ pcto
res expta⁽ᵛᵉʳᵘⁿᵗ⁾ me p̄de· s; eo sciuerīt
esse bonū Ad Rō· 8ᵒ· Ipe enī spc
redd⁽ᶦᵗ⁾ testimonium spiritui nrō
q⁽ᵈ⁾ filij dei sum⁹ si tn̄ ꝯpatimur
vt simᵘˡ ⁊ glificemur Vnde· g· ad
Heb· 12ᵒ· si extra ptˢ es a pa⁽ᶜᵉ⁾ fla
gelloꝶ extra ptˢ es a nūo filioꝶ
vel testio⁽ⁿⁱᵃ⁾ tua· g· ī· martiria in
tel⁽ˣⁱ⁾ cognoscens ī passioībꝫ q̄ntū
tu pro nobis sustinuisti vel nr̄es
ptē ⁊ q̄ntū tñ hinᵉ ad nos vel
illi adtē Nin enī sentit q̄; diffici
le est pati mag⁽ᶦˢ⁾ qīn v̄tuosū sit pa
ti hilare ⁊ gaudenᵉ sic ibant apli
gaudentes a conspectu conciliȷ qa
digni erant ⁊c· Actuū 4ᵒ· Sic qs
aute; gaudent pati⁽ʳ⁾ hᵉ maximū
testimonium h̄t ī in se cognoscat
Vn̄ ap⁹ ad Rō· 4ᵒ· Gloriam̄ in
spe filioꝶ dei non solū at s; gli
amur ī tribulaᵒⁱᵇ⁹ scientes q̄ tribu
laᵒ operatur paciā; paciā pba⁽ᶜᵒᵉ⁾
pbaᵒ spe; spes aute; non confū
dit qīn caritas dei diffusa ē ⁊c

Omnis ꝯsūa⁽ᶜᵒⁱˢ⁾ Ostēᵗ se supra
sustentari ꝯsolacioēʳ virtutis di
uine ⁊ ꝯsūma⁽ᶜᵒⁱˢ⁾ sue hic ostēdʳ

idem ex cōsideracō v̄tutū vel dim
ree fine ipt diuisimode diuidi
2ᵐ qd̄ diuisiue exponitur vno
sᵉ quod pᵒ ond̄ oim tpalium
ꝛ sclariū fine 2ᵒ spūaliū iterum
ibi latū mauᵗᵘ vt sit sᵉ omnis
qᵉ non solum intellᵉᶜᵗ testiōnia
s; adhᶜ ut paciencie suffic; psecu
ciones ꝛ eq̄nimiᵒ expectare; vidi
fine; omis cōsumacōis vidi idē
illumīe fidei ul' rōnis vel illuiac
lumīe spūal' grē vel ad odin p
expiencia; Vidi inq; fine; ōis
cōsumacōis .i. oim rer; cōsumā
dar ꝛ tm̄iandar fine; v; ventur
ꝛ ita unᵒ omnia sunt tmanda vn
g .i. omib; secularib; tmᵒ̄ inmp
situm ps tminū posuisti eis qin
non transgredien; sed bona spi
rualia vt mauᵗᵘ tua nō hnt fine;
Vn̄ ait mādatū tuū dcaū iqᵒ
2ᵐ btm̄ gg .i. oīnel omnia mauᵗᵘ
sunt vnū est nimis latū Glō qa
dcā pphetar; ꝛ totam lege; cōclud
vel nimis latū quia n̄ hīt fine; te
pis sic alie v̄tutes que euacua
būr caritas aute; non excidit n̄
instituᵗᵘᵐ quia omes cōplectit
ꝛ ti cᵒ ita ut 2ᵐ g. eos dilige faci
at Alᵒᵒ exponit' sic ut sit totum
vna oīo .q̄. vidi .i. cognoui mā
datū tuū quod est nimis latum
qā tam ad cāatore; qm̄ ad creatūa
se extendit sig̃ esse fine; omis cō
sūacionis .g. sicq; ipso cōplecā
sᵗ omnia pcepta dei ꝛ opa mā non
obtentu timor; s; ctior sic ipm
mauᵗᵘ exprimit quia ipa omīe
opus bonū radicat' fina ꝛ cōsuā
ntantū qd̄ sine ipa omnia alia
etiā martiria non valent Vel 3ᵒ
expom; vidi fine; omis cōsūacio
nis .i. quis sit vltimus finis ppt
quē fi debet ꝛ ppter quē fit qm̄ bn̄
fit omis cōsūacō .i. v̄tutū pfcō
pquo 2ᵐ glo. sūmū est bonū vbi
ꝛ retbuᵒ nīa qui bn̄ d; finis cōsūa
cōis .i. ille pque omnia vltiate
cōsumant Vnde ad Rō .10. Finis
legis xᵒ ad iusticiā omni credenti ip
eum xᵒ ut dᵉ g. ꝛ Amb̄ Est cōsūacō
malicie quia cōsumit eā delendo
inpᵒ aduentu qm̄ toto mūdo ī ma
ligno posito ꝛ cōsumato ī malicia
pcē; suam omīs flagicī delicta
donauit ꝛ sic fuit finis cōsuma
te malicie Est etiam xᵒ cōsumā
iusticiᵉ quia ī scdō aduentu cōsūa
tam ꝛ finale; iusticiam faciet ꝛ
reddet vnicuiq; iux opa sua ꝛ ideo
ut ait glo. latū mandatū tuū ni
mis quo sc; mandat' q omnia nᵗ
excipiendo fiant ppter illū fine
vel qā mauᵗᵘ suū nemo ptibit
s; sic ꝛ quib; ipe mandauit ibunt
illi ī suppliciū eternū hij aūt ī vitā;
eternā; Hic queritur vtrū mādat
dilectōis sit altissimi ꝛ arᵗ q̄ nō
quia sistit ideo solo ꝛ non exten
d; vlt' spes enī que ut d; ī glō sup
1ᵒ generat caritatē ita debet hri q
maledicit' qui hīt eam ad dm
Ie. 17ᵒ maledcūs qui cōfidit ī hoīe
ꝛ cᵉ gᵒ vi; qd̄ sic dēat dcaiᵗ ēē qd̄
sistat in deo cōtᵃ quia aᵒ cor vi;
ēē diuisū eū tn̄ cōs sit dilⁱᵍ toto cor
de 2ᵒ sic mali non sūt dilⁱᵍ caritas
enī est qdā; amicicia cōtᵃ .i. iᶜᵉ qa;

non dicam vos servos sed amicos
mali autem non sunt amici · ergo nec
caritate diliguntur sed magis odio habendi
iuxta illud: Iniquos odio habui et
contra · quia angeli demones et dampnati
homines essent diligendi hoc patet quia an
geli et beati volunt eos puniri et ma
lum id non diligunt · tertio patet quia
mandatum dilectionis est de omnibus dili
gendis quia quicquid vere diligitur diligendo iuste
tamen. Angelus dilectionis preceptum ergo ma
ius caritatis non est maius mandato
iustitie. Contra forte dicitur quod ad minus est equale
et idem non est maius sed continet plura sunt
timenda quam diligenda quia omnia que
diligenda sunt aliquo modo etiam sunt timenda et ul
tra hec ea que non sunt diligenda sicut dy
abolus peccata et huiusmodi. In oppositum est littera et
glossa ... quod mandatum patet
dicitur latum multum videlicet durativum et ef
fectivum ordinativum vel regitivum et dif
fusivum vel extensivum.

Quomodo dilexi legem tuam domine.
Ostendit se hic ad legem amore
desiderii hic ostendit se habere amorem frui
tionis sive fruendi et dividitur in 6 par
tes. Secundum quod 6 modis diligere se de
monstrat videlicet per continuam eius meditationem
passionum animalis cohibitionem per intimam
naturam ea delectationis perfectam ad custodiam
eius obligationem per prudentem errorum decli
nationem perseverantem et finalem inhesionem
ita quod diligat veraciter non solum
ad exsultandum integraliter non et alia
sequendo dulciter contraria detestando
firmiter non hinc inde vacillando
sagaciter non se decipi permittendo
stabiliter usque ad finem persistendo. Secunda
ibi a bonum via mala. Tertia ibi Quam
dulcia faucibus meis. Quarta ibi iuravi
et statui. Quinta ibi posuerunt peccatores. Sexta
ibi hereditate acquisivi. In prima parte primo
quasi 2o ponit eius 3o eius causam. Secunda ibi
meditatio tota die. Tertia ibi super inimi
cos. Dicit ergo. Quomodo · quasi admirative dicit
vel comparative sic qui anima mea et oculi mei de
fecerunt pre desiderio et hoc fuit quia dilexi
legem tuam · quasi non solum timui vel
super dicit paratus sum et non sum turbatus
sed aliquis quereret quomodo dilexerim ad hoc
respondetur dicit qui dilexi in tantum domine quod
tota die et cetera. Glossa dominum ait dominum testem
ipsum invocat cum legem diligit et quod ipse
est quem diligendo intendit. Cum dicit domine
tuum est precipere et tu omnia debent obe
dire tuam legem omnibus notam sine
excusatione. Unde augustinus illi dicitur aut
eterne legis notio nobis impressa est
omnis astringente sine exceptione.
Unde augustinus 19o de civitate dei in illo quod a quo le
gibus summi creatoris ordinatio qua
subtrahitur a quo parvum ad
ministratur et omni legibus prestendat sic
comparatione. Unde augustinus omnium debitis
domini si aliud imperator aliud deus illo
contempto iubeat obtemperandum est
deo · legem inque tuam non sprevi sicut
paganum non timui ut certiore fa
cerem sicut iudei Ad Romanos 8. Non
accepistis spiritum servitutis iterum in timore
sed dilexi. Unde ambrosius. Cum diligitur evo
lutum est ea que sibi sunt imperata cum
timetur exigitur et sic vel in tantum dile
xi quod ipsa lex est meditatio mea · ipsa
materia in qua et de qua meditor tota
die · quasi id est continue. Ambrosius non per tunc
tota debet esse tui sanctio · nam si
agrum aut domum emere velis perantea

orem adhibes i diligit qd iur c[e]
aut t[em]p[us] sit in quir[itur] [con]tinue h[oc] est ei
signum ve[re] i no[n] simulatorie dilc[i]o[n]is
Vn[de] [con]tinit d[icitu]r · Ubi amor ibi oc[u]l[us]
m[ath]e[i] 6° Ubi est thesaur[us] tuus ibi
i cor tuu[m] Vnde fulgenci[us] in q[uo]dam ait est
vt p[ro]cessit dilc[i]o[n]is thezaur[us] seq[ui]
cogita[cionis] affect[us] s[e]c[un]d[u]m d · quo p[ate]t h[oc] q[uo]d
no[n] cogita[cion]es sue fuit dissipate ali
qu[an]do h[ec] Job scis quis dixit de se R[espondet]
p[atet] quod q[u]ocu[m]q[ue] meditabat[ur]
tunc de lege meditabatur · nam i
sie[cut] volubil[itat]e cordis cogitabat
aliq[ua]n[do] de alijs non t[ame]n meditaba[tur]
quia non studiose de eis i[n]vestig[are]
cu[m] abat s[ed] ta[lis] meditac[io] sic s[cri]ptu[m] s[e]
est a[liqu]a quocie[n]s vel p[otes]t intelligi de di
e sp[irit]uali · q[ui] qu[i] fulg[et] sibi lux g[ra]c[i]e
te meditat[ur] de lege i toti[us] qu[am] h[ec] fa
te est sibi dies Vnde g[regorius] · S[ecundu]m p[er] dies est
meditandi i lege Vel sic ex[pone] ait g[lossa]
sic agere est meditari in lege · i io
h[ann]is est q[uasi] d[icat] qui bu[m] agit
non i[n]co[n]grue i lege meditari dicit[ur]
q[uia] mens eius i si non dicte i actu
alit[er] de lege cogitabat t[ame]n c[ir]ca ea q[ue] i
lege uel legis sunt occupat[ur] q[uia]
non est alia legislatoris intencio
nisi ut homines bona faciant vitent
mala i quia ad h[oc] qui bu[m] agit co
natur c[ir]ca id q[uo]d lex i legislator in
ten[dit] occupatur ·
Sup[er] inimicos meos Hic co[n]t[inua]
tacio[ne] dil[ecti]o[n]is legis i i[n]nuit
ta bona p[ro]pter que dilig[en]da e lex et
[con]tinue meditanda quia v[idelicet] p[ro]p[te]r ea
ho[mo] [con]seq[ui]t[ur] p[ru]dencia[m] i cauendis atu
ciam i cognoscend[i]s discrecio[n]e i a
gendis i obtinet p[er]itiam theori

cam i expiencia · 2[us] tangit ibi · su
per omnes docentes 3° ibi · super
senes Q[ue] p[rim]o p[ar]s p° tangit magtu[dinem]
dem · 2° in[uit] candi ibi quia ictum
dom magtudo exe[ll]e[nt]e om[n]i[u]m · v[idelicet] ex
cante luabit[ur] op[er]ante quia feci
ex medi[o] i exercuab[it]ur astugente
q[uia] a man[dat]o tuo excutate dirigete
gualit[er] quia p[ru]dente[m] exq[uisi]t[or]a o[mn]es no
bilit[er] excedente quia sup[er] inimi cos
nos Vn[de] glo[sa] · iudeos paganos
h[er]eticos i omes qui in[imici] vel non
intelligunt Dicit g[lossa] sup[er] ic · q[uomod]o d[ilexi]
sic dilexi i tota die meditat[us] sum
i h[oc] dig[ne] quia fe[cit] i c[etera] · vel 2[us] g[lossa] · [con]ti
nuatur fruct[us] dilc[i]o[n]is i [con]tinue
meditac[i]o[n]is q[ui] ita dilexi i c[etera] q[uod] to[ta]
die meditacio i c[etera] ideo fecisti tu i
q[ua]m fecisti quia sicut d[icit] b[ea]t[u]s tho[ma]s p[rim]a
2[e] q[uesti]o[n]e 63 · Ite[m] v[ir]tutes 2[us] apticu[larit]er
in sunt nob[is] a na[tur]a cu[m] non 2[us] p[er]fect[e]
Vnde sap[iencie] 8° d[icit]ur sob[ri]e[ta]te[m] i iusti[cia]m do
c[et] p[ru]dencia[m] i v[ir]tute[m] fec[erunt] in[n]q[uam] pru
dente[m] no[n] prudencia carnis que
mors est vt d[icit] ap[ostolus] ad Ro[manos] 8° s[ed] va
p[ru]dencia que ut d[icit] Rich[ardus] de p[re]ciar
chis est de acquirend[is] co[n]s[er]uand[is]
i multiplicandis veris bonis i
quia sicut ait Amb[rosius] p° de officijs
nemo p[ru]dens est qui d[eu]m nescit
io ut on[er]cat se d[eu]m scire · 2° pru
dente[m] p[re]esse cu[m] d[icitu]r man[dat]o tuo q[uia]
p[ro]p[ter] h[oc] prudens sum s[e]c[un]d[u]s q[uod] man[da]tu[m] tu[um]
accepio i suo quia p[ro]p[ter] h[oc] te d[eu]m i
p[re]ceptore[m] agnosco · que eni[m] est
maior prudenci[a] qua[m] ut nesciens
quo se rege[re] debeat [com]mittat se sa
enti regendu[m] p[ro]pter h[oc] eni[m] religio[ne]
i[n]grediun[tur] homines q[uia] sit melius

regz q̃z ille cui d̃r Sap̃ 10° ricat
pater p̃dencia a b initio tincta
gub̃nas Dominus regit me et nich
ul deerit qui ad regimen meum de
dit nobis man tm et sic facit nos
prudentes q̃a p ea scimus q̃d age
debeam quia ip̃a scdm tull' p̃ de
officijs est rer fugiendar atz ex
petendar scia Subdit excellen
pruden d̃ns sup inimicos meos
q̃rit Amb° quos hic inimicos q̃
omis ẽẽt dilig̃e et cu se cõsorte nẽ
diligant quos ppheta cõformis
sui dilcõe respicit et rñd q̃ in
imicos dei suos inimicos reputt
non q̃ ipe nõ uelit eis bonu et
id non d̃r se inimicũ eorum sed il
los dicit inimicos suos Aug̃ g. iu
deos paganos hereticos et omisq
ui tar ul' non intelligit vel non
opant. addit glo quo sit illis
s. iudeis prudentior quia illis i
fig. ego iuei quiesco illi zelu
hnt s non z° cõscia ego intium
queo p̃ficere Ie dies est quilz bo
sius dei p̃dencior omnibz malis
Vn q̃d lic filij hui scli p̃dencio
res sunt filiis luc i gñacõe sua Luc
16° p̃dene lq̃ que de t̃ra est qz filij
agar exquisierũt vt d̃r Baruch
3° vera tñ p̃dencia boni sr p̃den
ciores quia et si mundani heat mul
le p̃dencias carrat autez sola
p̃dencia euadendi penar ppetu
ar et eternar gloriar q̃rendi qua
hr quilz bonus homo et io tu ip
se est pi vnar sine illis p̃den
cior quam ille multis alijs sin
ista Vnde hugo li° de vani mu

di ve fateor quia ineptu est illu
sapiente dice qui q̃rit alia
ocliu aptum heat suu tñ initiu
aut p̃uide negat aut caue de te
ter Cum autez euiusmodi homines
nec cautela instantem nec pro
uiden hrãt futuror lubrica co
vita et dissoluta q̃usatio u non
i infames grass satis demõstrãt
Subdit rõm et modu quo p ma
datũ fcs sit p̃dens d. quia ietum
in est sp cordi infixum q̃a ego
volo man tm de dilcõne iquo to
lex pend eternalr suare i omibz
man non bonu tpale quere
sic filij hi scli i io illis nõ est man
ietum s volo mag eternalr dili
dm qui est bonu eternu hic pro
preuno :

Super omis docentes h
omis scdm modu dilh le
gem q̃a v obtinuit subtilter
cognoscend et p° ons cognitois
excellen z° excellen tam ibi
quia testimonia tua d. g. sup q
nõ solum sup inimicos p̃deus
fcs sum ad cauedũ malum s et
intellexi scl sepituras vel vi
spualiu Sup omnes docentes
me Au q̃rit quis est ille qui se
sup omis pphetas qui postos sr
tendo docuit i sup omis vixerit
qui secum audet intellci ppone
et addit Amb° quo dice p simp
sceit quod sup moysen et aaron
i posne et omnes docentes intelle
xit et rñdet varijs modis Au d.
li° z° cap vnde n tñ vox unita
vnus est enim loquus xpus et cetera

pp̃ter id magnũ sacramẽtũ erit
duo in carne una. Itaq; in voce
una x̃ itaq; sup om̃s homĩes
docentes intellexit quẽ p̃r doc
ut quod difficilime intellig̃ ipso
ubi quia scdm illam nõ est ali
cui esse q̃m doctũ ẽe ⁊ econtra. Exp
sona vº homis facilius intelli
g̃a scd̃ iam planũ est ipm ha
buisse a p̃re scien̄ ⁊ hinc r̃õi ee
pom videtur aliq̃ modo repugnare
lr̃a q̃ d̃ docentes me si eni ly do
centes intell̃ gn̄alit h̃ nõ vi
stare quia sup p̃res intellex. Si
at referat solum ad hoĩes du
vi: ẽe quis hoim docuit xp̃m nisi
forte dicatur q̃ sic didicit noti
exp̃imẽti iuxta id hebr̃ v. didic
ex his que passus est sic ⁊ illa
scien̄a doct̃ sit ab homib;. Ambs
uno expo d̃ tamt vim lr̃ quod
ꝑpheta d̃ docentes ⁊ nõ doctores
p doctores eni intelligit eos qui
ad docendũ legitime sunt elc̃i pro
centes vº eos qui ꝓp̃a usurpati
one h̃ munus assumũt. Et hoc
mõ sup docentes t̃les se dicet in
tellexisse sic ĩ usu p̃cedenti sup s̃
nices. Alr̃ p̃t intell̃ q̃ dicat ĩ pso
ne x̃ que scdm b̃tũ g̃g̃r sup ezech
adimi usq; ad aduentũ xp̃i ⁊ a
plor; q̃ti p̃fecte ĩ clari noti si d q̃
lumĩe g̃re ⁊ sol iusticie mag̃ ꝓmq̃
lat ⁊; utrũ adhuc ꝓficiat vel
deficiat sat dubi est. Unde d̃
g̃g̃ ĩ s̃cdam omẽ t̃stans ĩ luce b̃ti
ocli qui vident ⁊c. Scdm ierem
ta uirtuti xp̃m creuit scia scdm
ĩ sp̃ualiũ prim ⁊ scdo aduentu

saluatoris vicinores extitiunt
tanto misterium salutis pleni
perceperunt. Vel lo: x̃ Ambs ĩ pso
ecc̃e gentiliũ que a iudeis doct
recepit ⁊ sup eos intell̃ ⁊; om̃s
iste expones st̃ aq̃ mõ allegorice ⁊ u
litãles maxi. Sup̃s ille ip̃a alic̃
ĩ tẽpi ꝓfici ul ꝓfic ad lr̃ã; dect itll̃
Un ad hunc s̃n d Ambs ĩ rõ imi
to hanc q̃fideri debuit assumere
qui doctelat ad nõ mito sup om̃s
intell̃ que doctelat ipa sapien
Sic alibi d̃ b̃ts homo quẽ tu eru
dieris dñe ⁊ de lege ⁊c. Oñ g̃ ĩ d
q̃ diuini est homines doce non ꝑ
se ⁊ id simplices boni quos deus
doc; iux̃ id Ioh vi. Erunt omnes
docibiles dei. ysa. lx. Ponã oẽs fi
lios tuos doctos a dño quia hunt
aliũ negligẽs ⁊ ignaros platos et
doctores ꝑit dicẽ sup omẽs doc
tes ⁊c. Sic eni dr̃ eccĩa xxvi. Alia vi
sũ eruũt aliũ va nug q̃; vij. circu
spectores sedentes ĩ excelso ad spe
culandũ. Et si quis dicet qd̃ ẽs
sp est ꝑm̃ doctor a quocuq; nõ
doceatur p̃ty intell̃ qũ est totus doc
tor siũ misterio creaturar vel hois
⁊ q̃ adhuc s̃n intelli qd̃ se qa
testio tua medita mea est tunc
vi: exp̃o ẽe plana ⁊ aq̃ mõ ꝑti
nens ⁊ ordinate sequẽs usu p̃cedente
dixerat eni se p̃cedẽtẽ; scdm man
sup iunctos ⁊ q̃ adhuc plus esse
s cõcessum ac dit sup om̃s docen
tes me .s. homines intellexi sibi innuẽs
solũ q̃ ĩ huano mõ doctos vi
sit distributio actu modi ⁊ hoc exco
p; quia testimo tua que sp̃us·

s. p[ro]phib[us] sp[irit]ui meo quod filii dixi-
sit mi notificaui quod de illis medi-
tor [et] de eis tracta[n]do qui e[ni]m h[abet] i[n]tell[ectum] s[ecundu]m
h[abe]t tam excellen[tem] sci[enti]a[m] q[uo]d no[n] p[otes]t
h[abe]ri melior i[n] hac vita. si e[ni]m q[ui]s vi-
deret clare d[eu]m [et] nesciret an esset illa
visio [et]ernalit[er] h[abe]t[ur] alius no[n] vi-
deret clare d[eu]m [et] i[n]fallibilit[er] cognosceret
se b[ea]titu[dinem] adeptu[m] cui[us] illo[rum] pu-
tas sci[enti]a[m] vel intellectu[m] p[ro]ponend[um]
e[ss]e credo q[uod] sc[un]di. Vel sic quia testio[n]i[a]
tu[a] .i. ego cogito quo facia[m] op[er]a q[uae]
bonu[m] testimoniu[m] de me i[n] iudicio
p[er]hibeant. P[ro]u[er]b[iorum] ult[imo]. laudent ea[m]
i[n] portis op[er]a ei[us]. Un[de] Joh[annis] 1[o]. Op[er]a
que fac[io] testio[n]i[um] p[er]hibent de me. [et] ad
Ro[manos] 2[o]. testio[n]i[um] p[er]hibente illis [con]sci[enti]a
ip[s]o[rum] [et] i[n]ter se i[n]vice[m] cogit[ati]o[n]u[m] accusan-
ciu[m] aut e[tiam] defendenciu[m] i[n] die cu[m] iudicabit
d[omi]n[u]s occulta ho[m]i[n]um. Illa a[u]t[em] sc[ilicet] op[er]a
dic[u]ntur testio[n]i[a] d[e]i [et] no[n] dicit tua q[ui]a tu[a]
testimo[n]ia d[icu]nt[ur] h[ab]ere. vel q[ui]a ip[s]e op[er]at[ur]
ea i[n] nobis. Ys[aie] 6[o]. Om[n]ia op[er]a n[ost]ra
op[er]at[us] es i[n] nobis d[omi]ne. Sup[er] senes.
Hic o[stendit] t[er]ciu[m] bonu[m] q[uo]d ex lege [con]se-
q[ui]tur v[idelicet] discrecio[nem] vel exp[er]iencia[m]
i[n] agend[is] [et] p[ri]o tangit h[ui]us noti[ti]e pa-
ly[s] excellen[ci]a[m] 2[o] excellen[ci]e cam
ibi quia ma[n]data. Dicit [er]go. Sup[er] se-
nes .q.d. no[n] solum sup[er] docentes
sed et[iam] senes intellexi. Amb[rosius]. Non
tu vi[de]s se[m]p[er] laudare [et] p[re]ferre senio-
rib[us] simplic[ite]r u[e]l etati derogare. Seili-
qu[ia] s[un]t venerandi. Eccl[esiastic]i 1[o] cap[itulo]. Ubi
sunt senes no[n] multu[m] loq[ua]ris s[ed] i[n]ueta-
tis i[m]p[er]ito [et] q[ui]lib[et] i[n]iq[ui]tas egres-
sa est. Unde g[lossa]. sup[er] seniores corp[or]e
non mente quia melius i[n]tellig[unt]
nouos p[ro]ph[et]is qui x[ristum] accepit q[ua]m ille

senio[rum] mea[rum] eu[m] p[re]cipit b[ea]t[u]s Ber[nardus]
in alii e[ni]m [con]uenienter i[n]telligu[n]t[ur] p[er]
senes quia sicut senes sunt corp[or]e
curui sic isti mente. Unde ys[aie] 51.
Humiliaverunt te [et] dixerunt anime
tue i[n]curuare vt t[ra]nseamus. Et p[ro]s[equitur]
ip[s]o p[ro]tectoris d[icens] a[d]uersus sum [et] cur-
uat[us] sum usq[ue] i[n] finem. S[ed] h[oc] s[ecundu]m modo
intelligendo tu[n]c nichil nou[u]m f[acere] u[idetu]r
addere i[n] hoc v[er]su sup[er] p[ri]ores. Et ideo
cum p[ro]pheta i[n]tendat p[ru]de[n]cia[m] i[n]-
tellect[us] qui ex diui[n]is ma[n]datis h[abe]tur
extolle[re] [et] laudare vide[tur] q[uo]d velit ex-
cedere sup[er] omne[m] hu[m]ana[m] sci[enti]a[m]. Illa
aute[m] h[abe]tur [com]plet[e] vel ex p[ro]p[ri]o i[n]genio
vel alie[n]o doctu[m] vel ex longo exp[er]i-
me[n]to. Et g[o] p[re]missis p[ri]mis duob[us]
v[er]sibus p[re]cedentib[us] tangit hic 3[m]
q[ui]a ne aliq[ui]s diceret. Et si p[ru]dentiores
s[unt] homines ex p[ro]p[ri]o ingenio. et pl[us]
intellig[unt] p[ro]pt[er] q[uod] humana doct[rin]a
vel et[iam] q[uia] doctores sunt ex p[er]imenta-
le[s] noti[ci]a[m] vel equaleter non p[otes]t
h[abe]re. [er]go non potes multu[m] gloriari
quia q[ui] non est exp[er]t[us] pauca reco-
gnoscit. Eccl[esiastic]i 34[o]. Unde hugo s[uper]
vii[o] ang[elice] ierarchie. Non fac[ile] p[er]-
fectam cognicio[nem] vi[de]t[ur] nisi ex h[ab]it[u] v[ir]tu-
tis i[n] exp[er]ien[ci]a subsequitur igi[tur] cu[m]
intelli[gere] est exp[er]ientia [et] ille optime
vi[ni] iudicem novit qui ca[usa]m no[n] aud[ien]do
s[ed] gustando cognovit. Et seq[uitur] i[n] ex-
perien[ci]a cu[m] h[ab]it[u] v[ir]tut[is] p[er]ficit[ur] cog[nicio]
vi[rtu]t[is] que i[n] sola i[n]tellig[enti]a illu[m]i[n]a[ta] i[n]-
choat[ur]. Ideo d[icitu]r q[ua]si d[icere]t. tacite obiecc[ion]i
r[espo]ndens d[icit] Sup[er] senes qui magis
h[abe]nt exp[er]ien[tia]m i[n]tell[ex]i ex h[oc] quia
ma[n]data tua q[uae]sivi. S[ed] dices. potest
ne exp[er]imentalis noti[ci]a vel ei eq[ui]ua-

lens hri siue expien^a. pt dici vno^o
qd quidq bonu cofert ille hitus
expien^c. hc es pt p gram; supple qr n
non poss; deus vnu hitu ifunde
vel gram; q tn hrit ul faceret sic hic
p expien^a acquisitus. Unde amb^o.
Dei gram ad doctinam maturitas etat
se gredi senilis. Vel dr qd homo
qui rte quit man^ta intelli^ta tene
re co^it imple ille multu exprimitur
certitudo sua; fragilitas; i insufficien
sua; i alios defctus profunditas
man^torum ad intell^dm difficultas ad
sp meditandu i implendu et ex
hiis uicitas gre i sepe iter hec
duu pietas subsidy i hec ex pi
encia pl^9 edificat i homine et
noblior est alia; rer expienciis
sic modicu scie de noblib; rebus
melius est qua multu de ignobi^b
ut ait Aueois. Unde bis amb^o. in
cu etas senctut^e vita sit imaculata
vtiq; doctina vite imaculate senili
priat etati.

Ab Bonu via mala. Hic ont^e
se hre amore; frmitate; ad le
ge; p a ffectu carnalis cohibicoe; vbi
p^o po^t declina^o malor^e. 2° cosida^o.
imditior ibi. Audiuimus enup^a. p^o
po^t fuga mali. 2° ro fugiendi ibi
vt custodiam. D^e g^e. Ab omni. q. ita di
xeri. le. t. no solu tota die medita
do. s; ab omi cotrario legi me cohi
bendo na; phibui auctatiue p ro
tamq; supiore; viu ne qsentire vi
deter ul' face qa sedm Aug. decau
dya l^i. Ille fecit qui prohibet tu poss^e.
pedes meos. i. omia iferiora i subiec
ta m. siue exciora membra p^s. phi

be lingwa; tua a malo siue affcios
i cogitacios ab imfra surgetes Luc
vlt^o. Quid ascendunt cogita^oes i cor
da ura. que dnr pedes quia ill' ani
ma de vno trasfertur ad al^d sic corp^s
p pedes. Prohibui m^q; pedes s. g. pro
nos i volentes ire i malu i si non
plene qa vidi alia lege; i menbris me
is captiuate; me in lege pcti. Ad Ro
vii^o. Tamen quatu potui i adiuuo^r
vt no sequerer. Eccli^a. 18°. Post co cu
piscencias tuas non eas. Sed dices
quo phibem^e pedes si eni inferiores
poten^c. p pedes intelligitur ille no
pnt p cipe vel cape phibicoe; roms
qa irrobiles sunt si aute; voluntas
intelli^e. p pedes illa hit mag^e p cipe
i phibe ronu q; ecoi. Ru^e. qd ho q ua
mo. phibet sibi i aly s; alr i ab allo
i alio mot^o. Anima eni pcipiens
ea que sunt delectabilia carni si no
recurrit ad ro; vt videat i ppendat
qua malu e talia sequi tuc phibe
sic ille qui dixit. Non phibui cor
meu qn omi volu^tate frueretur Eccli^o
2°. Si aute; huic cosica^oi diligu^r
insistit. phib; illos affcs carnales
ne ronu oppmant i volu^tas ne eis
qsenciat Vn pub^e. p^o. Si te lactauit
pcores phibe pede tuu a semit^e
eor. Un amb^o. Phibe resistendo cu
pidit^bz obsistedo motib; qui vide^r
irrue vt teste. D^e g^e. Prohibui pe
des meos ab omni via mala non
ab vna vel a quib; sicut qui clau
dicant i duas ptes volentes duo
b; dnis siuire. s; ab omi vt ro inull
lu malu cosenciat. Tob iii^o. Vide
nequa pecco cosencias. Quia ut ait

Au. Non est adeo ve male qui fi
at mo[r]tale dn[m] plac[et] quod fit p[ro]ple
nu[m] co[mmun]is co[n]sensu[m] d[icitu]r at via mala
vel ip[su]m pc[ca]tu[m] vel malu[m] desideriu[m]
quod est via ad infernu[m]. Unde sap.
v. Lassati sum[us] i[n] via iniq[ui]tatis [et] am
bulavi[mus] p[er] vias difficiles vel via
mala d[icitu]r occasio inducens qua
est via ducens ad pc[ca]tu[m] q[uod] e[st] malu[m]
ut est loc[us] [et] t[em]p[us] societas muda
nor[um] vel colloq[ui]a malor[um] q[ui]a cu[m] p
[er]uso p[er]verteris. ut d[icit] p[salmi]s. Uñ. g[regorius] sup
ezech[iel] omel[ia] ix. vitanda e[st] nimis
malor[um] societas quia sic aer mal[us]
assiduo afflatu attact[us] inficit cor
humanu[m]. ita colloq[ui]a malor[um]
assidua corrumpit mores i[n]nocent[ium].
Hinc ap[osto]l[u]s. Corrumpunt bonos mo
res colloq[ui]a prava. Subd[itur] co[n]ve[r]s[ationem]
p[ro]hibui eos ut custodiat v[er]ba t[ua]
g[lossa] q[uasi] al[ite]r si non poterat ni si p[ro]hi
bendo pedes a malis quia v[er]ba tu[a]
docent [et] ma[n]dant mala vitare.
A iudiciis tuis. Hic p[on]itur con
siderac[i]o iudicior[um]. Ubi p[rim]o
tangit sua[m] c[irc]a iudi[cia] attent[ionem]. 2[o] ei[us]
[ra]c[i]o[ne]m ibi. quia tu legem. D[icit] g[lossa] a iu
diciis. q[uasi] sic p[ro]hibui pedes meos q[ue]
no[n] declinavi. q[uasi] dicat sic i[n] p[re]cedenti
v[er]su tactum est p[ro]h[ibui] p[ro]hibui pedes
q[ui]d' s[em]p cogitavi de iudiciis nec ei
melius cohibent[ur] pedes malor[um]
affectuu[m] qua[m] s[em]p recogitando dei
iudiciu[m] quo d[eu]s p[ro]ximat eos q[ui] re
sistunt co[n]cupi[scenti]e [et] punit co[n]sentie[n]
tes. Uñ ecc[lesiasticus]. Memor[are] novissi[m]a
tua [et] i[n] et[er]nu[m] no[n] [peccabis]. Unde glo. Semp[er]
timui iudicia tua. Hinc p[ro]v[er]b[iorum] 3[o].
In timore dn[m] o[mn]is ho[mo] declinat a
malo. tunc no[n]d[um] a iudiciis i[m]pli
citta e[st] cu[m] sint iudicia dn[i]. [et] ia[m] fa[ct]a
p[er]unt[ur] cui est dya[bolus] iudicatus
est p[ri]us p[ri]mus [et] nos omnes ideo
ob hoc quod non p[ro]hibuit pe
des affectuu[m] a via mala q[uam]vis sua
sit dya[bolus]. Sunt etiam iudi[cia] futu
ra quor[um] unu[m] est p[ar]ticulare i[n] mor
te cuiusl[ibet]. al[iu]d g[e]n[er]ale mu[n]di toti[us].
Sunt [et] p[re]se[n]tia quib[us] mox iudi
catur homo d[u]m p[e]c[c]at. Ut aug[ustinus]
p[rim]o [con]fe[ssionum]. Iussisti d[omi]ne [et] ita est ut
pena sit sibi o[mn]is i[n]o[r]di[n]at[us] a[n]i[m]us.
Hinc gen[esis] iiij[o]. Nonne si bene
eg[e]..ris recipies si[n] a[u]t[em] male
[statim in] fo[r]ib[us] pc[ca]tu[m] ad erit.
Al[ite]r expo[nit] amb[rosius] [et] g[lossa]. A iudi
ciis. i[d est] ab hiis q[ue] co[n]stituisti ad re
gulam vivendi. Hec enim iudici[a]
p[ro]nu[n]ciat qui a dom[i]n[us] iusto iudi[cio]
q[uo]d' s[ecundu]m ea debeat homo vivere
quia cu[m] demeruit vita[m] ame
nam [et] delectabile[m] i[n] p[ar]adyso. Dec[re]tu[m]
est ut mi s[er]iam sustineat ut p[e]n[itenti]
am agat i[n] mu[n]do. Unde amb[rosius] ex
ponit quid sit p[ro]hibere pedes a via
mala a iudiciis utiq[ue] no[n] declina[r]e
d[ivi]nis non a disciplina gradu[m]
deflectere s[e]c[un]d[u]m sinu[m] i[n]nocent[ie] [et] mo[ri]s te
ne[re] vestigiu[m] [et] s[er]vit[ur] no[n] solu[m] ve
ter[is] sed [et] nove leg[is] i[n]sistere. Ab hiis
itaq[ue] iudiciis no[n] declinavi. s[ed] s[em]p
voluntate [et] sicut. vel ad dextera[m]
vel sinistra[m] sic p[re]cepit dom[inus] De
ut[eronomium] 28[o]. Maledictu[s] qui declinat
a man[datis]. Subd[itur] ra[tio]ne[m] declinacionis
quia tu. g[lossa]. Non moyses legem
s[ed] tu ip[s]e posuisti in exterius docen
do [et] i[n]terius cordi insitendo ut no[n]

sic servus timeat: sed filius diligat
Et magna ratio est declinandi a iudi
ciis ex hoc quod deus posuit legem
Postquam enim tantus dominus voluit
legem ponere qui mandat hoc et iu
dicium preter precipere nisi bonum et bona le
non est dubitandum quin velit esse
legis sue executor cuius ergo non possu
mus manus eius et iudicium effugere quod
rationabiliter nos a paternos ad iudicium
et ab eo nullatenus declinare

Quam dulcia faucibus. Hic
ostendit se habere amorem ad legem
ex intima dilectione. Et primo ostendit
delectabilem affectum. 2° intellectualem ibi
Lucerna pedibus. Circa primum primo ostendit delec
tationem suam ad divinum eloquium 2°
detestationem ad malum contrarium ibi
A mandatis tuis intellexi. Circa primum tan
git primo saporem gustum. quam
dulcia organum aptum faucibus me
is obiectum sapidum Eloquia tua
saporem excessum. super mel ori
meo. Dicit ergo quam. qui dilexi legem
etc. et non mirum quia ut dicitur tacetur
eius dulcedo et hodie est in secula
2 Esdre v° et ut dicitur Sap. Qui in te
dulcedinem in filios demonstrares pa
ne suavissimo etc. Sola eloquia
tua id est eloquentes in expresse locutio
ne quibus apte pie et delectabiliter no
bis voluntatem tuam exprimis. quia sic
ait beatus Augustinus iiii° de doctrina christiana
doctor et dictor id agere debet ut
non solum intelligenter verum et libenter
et obedienter audiatur eloquia
itaque non obscure locutiones
in parabolis quas videntes non vident
et audientes non intelligunt

Luc. ix° sed tales quibus datur nos
se misterium regni dei quia itaque eloquia
sunt quasi dulcia id est valde dulcia Vel
dicit quam dulcia interrogative quasi non
possit eorum dulcedinem exprimere Unde
ps. Quam magna multitudo dulcedinis
tue quam abscondisti timentibus te
Ecce quia magnitudinem dulcedinis
nesciunt sufficienter exprimere conatus
est eam tamen ammirative quia interrogative quam multum
designare dicens quam magna scilicet mul
titudo et multa magnitudo De hac dul
cedine loquitur glossa super illud Cant. iiii° Favus distillans
labia tua etc. id est Dulcia sunt labia
sponse. eloquia enim divina distillant
ab ea Eloquiorum enim divinorum est prima dulcedo
non enim de suo loquitur sed quasi sermones
dei id est diffusa est gratia in labiis tuis
Accipite iam quia mella sacri dis
tillat favus eloquii remittit pro
mittit premittit delicta infirma pe
rima premittit primicias spiritus. conso
latur pusillanimes suscipit in
firmos et sic inquietos corripit cor
reptio dulcedine sapiens nutricatur
alis superna peccanti compatitur con
so indulget non pigritur indulgentiam
nimium aut timidum sed precipit in die
septuagies septies delicta confi
tenti donare denique instar ange
lorum non insultat sed exultat super
uno peccatore penitentiam agente Hec il
le Videtur magna multitudo dulcedinis
etiam amaram miseriam peccatoris quam mani
festissime demonstrat etiam filium prodigum
cum cum adhuc longe esset pater misericordia mo
tus accurrit extensis brachiis in
amplexus astringit collum eius

in osculo nuditatem tegit ne videat
ab aliis confessionem reatus interrumpit
preces non expectat quam velociter
iubet afferri stolam primam dari in
manibus anulum calciamenta in pedibus
occidere vitulum saginatum epulari
gaudere et ad participationem gaudii ad
vocatur symphoniam et chorum. Bern
ardus super i° evangelii. Si illa sunt
solacia miserorum que erunt gaudia
beatorum si tanta est gratia penitencium
que erit gloria regnancium et qui
hec prerogat in via quid servat in patria
Si autem tanta est dulcedo patris
in recepcione filii qui peccaverat et in
ventus est Quis exprimet quanta sit
ad fidelem suum quem intrat in gau
dium domini sui ad militem qui hoste
debellans strenue triumphavit
ad amicum cui secreta revelat ad
filium in quo sibi bene complacuit ad
fratrem totius premium bonum coheredem ad spon
sam electam sociam regum dum introdu
cit in cubiculum et thalamum sponsi ubi
adherens deo unus spiritus fit cum eo
Quid enim dulcius homini gravato in
conscientia illo verbo Venite ad me omnes
qui laboratis et onerati estis et ego
reficiam vos Mt. xi°. Quid dulcius
infirmo quam id quod optabat propheta aiens
sive dicens Dic anime mee
salus tua ego sum Quid magis
expressivum interne pietatis quam id Ysa.
xlix°. Numquid potest mulier oblivisci in
fantem suum ut non misereatur filio
uteri sui et si illa oblita fuerit ego non
obliviscar Quid misericordius
in peccatis aiens fornicatam dulcius et re
vertendum apertis efficacius quam illud

Jer. 3°. Si dimiserit vir uxorem et
recedens ab eo duxerit virum alterum
Numquid revertetur ad eum ultra
numquid non polluta et contamina
ta erit mulier illa. tu autem fornicata
es cum amatoribus multis tamen revertere
ad me et ego suscipiam te. Quid
tam plenus quam id Luc. 23°. Pater
ignosce illis quia nesciunt quid fa
ciunt. Ex quibus omnibus apparet quam
merito dicantur eloquia dei dulcia
esse quia dulcis sapor si purus fuer
it secundum medicos est maxime
nutritivus delectationis nature quam alii
eo quod sanguinem est nutrimentum
abstersivus mundificativus lenitivus
repressivus acuti amari et acetosi
confortativus insipidi medicinarum
tardius iuvancium iuvativus tem
perate humectans sine labore nec
oppilativus ventositatis Hec autem omnia
possunt dei eloquiis adaptari Non
quod temporaliter contingit organa indisposita
ad percipiendam divini eloquii dul
cedinem propter infectionem amaritudinis con
tracte per admissionem dulcedinis extra
nee per dissuetudinem degustationis
interne deprimi. Bernardus sermone viii° super
cantica. Saporem interiorem perdidimus
ab ipso pene exordio ex quo palatum
cordis infecit virus serpentis antiqui
tunc enim cepit non sapere et sapor
noxius subintrare De 2° dicitur in
li° de spiritu et anima cum exterior sensus
carnalis bono suo utitur interi
or sensus moritur quasi obdormit non enim
cognoscit bona sensus interior quia to
tum dicitur minor exterior capitur
De 3° vide Bernardum in li° de amore dei 2°.

Omnes sensus spirituales languebant aut
mediocrem adventum propter unum sensum ab
sentiam scilicet gustus Ubi Gregorius 19. mor. super
illo Job Attenuatur fame robur eius
robur hominis fame attenuatur quia
anima illa eterna refectione pas
citur in media invadit costas illius
quem spirituali refectione subtracta sensus
mentis deficiunt Sub hoc ergo capta
pax dum dicitur faucibus. g. cordis non
carnis Hec de nomine sic dicitur Job 12°
auris verba diiudicat et fauces come
dentis saporem. quomodo dicitur g. eloquia
dulcia faucibus et non auribus Rx.
pro Au. quod puto sensus allegatum
Omnium 99. super Job ipsa mens nostra
quando invisibilia videt intelligit eligit
diligit lucem videt de quo dicitur Erat
lux vera. verbum audiunt de quo dicitur
In odore unguentorum tuorum curri
mus fonte bibit de quo dicitur Apud te est
fons vite et sic unica circulus tot sensu
omnibus nuncupatur Eciam potest dici quod
dulcedo est aliis sensibus preponitur. Unde
Eccli. xi. dicitur Dulce lumen oculis
Et eccli. 6°. verbum dulce multiplicat
amicos Hec nominatur dicitur faucibus non
omnibus sed meis quia non omnibus dul
cia sunt eloquia dei Unde g. super illo
verbo allegorice Quam magna multitudo
dulcedinis quam sed dulcedinem impius non sentit
qui palatum cordis infectum habet de
febre iniquitatis Hinc est Ambrosius Quomodo verba
dei putant esse dulcia faucibus in quibus
est amaritudo nequicie Hinc Rich.
de 12. patriarchis super eodem verbo Co
mmunis sed eam dulcedinem quilibet mundi
amator nescit quam deus diligentibus
se abscondit Est enim manna ab
sconditum in gustatu omnino igno
tum Sub hoc dulcoris excessum di
cens Super mel. g. et favum quod commit
tens comparationibus non potest sic sed
super quia hoc dominus non putat comparari
Unde Rich. in ca. 38. lib. allegoriarum Hac
itaque dulcedine degustata nunc gustum
nunc ebrietas vocat scriptura ut ostendat
primam in comparatione future beatitudinis
sed magnam in comparatione cuiuslibet
mundane iocunditatis Et g. Aliqui
interpretes super mel et favum Melli sed
veteris testamenti comparatum ad eloquia sed favo
comparat novum quod est dulcius vetere
vel melli quod eliquatum est apta doc
trina designatur sed favo illa que
obstrusis sacramentis qui decens cellu
lis ore mandentur. id est discutiuntur exprimitur
Hec g. Comparat autem eloquia melli quia
non occurrebat corporale suavius
quod tam conveniret esset notum Dicit autem
dulcia esse eloquia faucibus. scilicet ad
gustandum et gluciendum. sed sicut mel
ori. scilicet ad ruminandum et aliis dicendum
Unde dicitur ad sponsam Cant. iiii°.
Eloquium tuum dulce. et item. mel et
lac sub lingua tua :-

Amandat tuus intellexi H
omnes amore sum detestando
detestatione mali contrarii et quia odium
mali zelus est qui debet fieri secundum scien
tiam ideo primo ostendit hic boni cognitionem
2° exhibet mali emulationem ibi propterea
odium dicit g. A mandatis tuis. d. elo
quia sunt dulcia tua item quod est
mandata tua intercetera eloquia
aliquid delectationis afferunt. nam
amandatis tuis intellexi. g. Non
mandatis dicit se intellexisse. sed a

manus quia castitatiendo venit ad
latitudinem sapientie quia non poli dicitur
mandator non venitur ad sapi
entiam; occultor. Vnde eccli. primo. Fili
concupiscens sapientiam serua iusticiam
et deus prebebit eam tibi continuus
signa ut dicitur marci iii. Imposuit
dominus symoni id est obedienti nomen petrus
quod interpretatur agnoscens qui non
vult xpm sibi amicum talem in secreta
reuelando iuxta illud Iohannis xv. Iam
non dicam vos seruos sed ami
cos quia omnia que audiui a
patre meo nota feci vobis. Oportet ut se
amicum exhibeat precepta seruan
do sic premittitur: ibidem vos ami
ci mei estis si feceritis que precipio
vobis. Sed quia ut ait Richardus libro de
preparatione c. xi. Postquam dulce
dinis degustatur vitiorum odium
generatur Et ut dicit gregorius Quanto magis
inflammat eum amor sapientie
tanto crescit amor iusticie Ne
cesse est enim ut amans iusticiam
odiat iniquitatem. ideo subditur: Propterea odi
ui omnem viam iniquitatis. Plus dici
prohibui pedes meos ab omni via
mala. sed plus est odire quam prohi
bere. quamquam enim homo se pre timore
a malo cohibet quod non odit
nec potest esse etiam se bonum diligere qui
non percipit se malum et omne ma
lum tam in se odire quam in alio
non minus in amico quam in hoste ideo
dicitur odiui omnem viam etc. Vnde
beatus bernardus in sermone de aduentu
Sunt qui contra aliorum delicta tam
vehementer zelant ut videre possent
esurire iusticiam siccitatem; apud eos de

lius quoque patris idem iudicium.
Sed nunc pondus et pondus utrumque
abhominatio est apud deum
nota. Iam contra eos in presenti qui
in mature estuant et se ipsos tam
insipienter quam inutiliter palpant.
Et nota quod congruissime poni
illud verbum amaui etc. intelle
xi. Dixit primo quam dulcia etc. et secundo odiui
omnem viam. quia non quis manu
tenere intelligendo tamen naturale deo faci
at obsequium poterit et sequendo dul
cedinem et odiendo iniquitatem modum
excedere et vel excitatio proprio vel pro
ximum corrigendo delinquere propter
primum dicitur prouerbiorum xxv. Mel inuenis
ti comede quod sufficit ne forte
saciatus euomas illud. propter secundum dicitur in
psalmo. Corripiet me iustus in misericordia Et
prouerbiorum xxx. Qui vehementer emungit eli
cit sanguinem. Vnde quo ad primum
Hugo de sancto victore super illo verbo
codice. Sicut cibus corporis nec sapore
qui delectat palatum et nutrimentum
quod sustentat naturam; et massam
que onerat stomachum et qui delec
tatur sequitur plus quam sacietur appetitus
stomachus suffocatur Sic in cibo
ubi diuinique sapor est gustus in tunc
dulcedinis fauces cordisque delectatur
percipiunt saturari non possunt sed qua
exercitium utitur quo anima tamquam nu
trimento pascitur non sumitur sine pon
dere laboris quo tamen grauatur. quia
quandam digerere huius stomachus nec
anima bonum opus vel exercitium utitur
quo reficiatur ultra modum appetat
laboris quo premitur castigat. Hec
i° Exc. ... potest esse Cum ... delecta

bilr aud q̄ q̄cumq; hō pccor i
gemuerit saluus erit ꝛ q̄ pt ēē tan
ta cōtrio vt deleat culpā ꝛ penā
audiendo igr̄ hr delectacōꝫ sapiens
ſ; p hoc nondum est cibatꝰ. Cibā
autem qū valde cōterit vel ple
ne cōteri aīere desiderat ꝛ conatr̄
tūc enim bonū opis exercitiū est aīe
nutrimentū ꝛ q̄dam deꝑditi resta
uracio. Dum aūt cor dolore sauci
ꝑmitr̄ crebro oculi lacrimātur vires
hominis fatigantr̄ qi quedā massa
ponderis ꝛ laboris. et ꝑpter hoc dꝫ ces
sare ab exercitio v̄tutis ꝛ sic q̄dam
in gdo cessat gustꝰ dulcedinis :-

Lucerna pedibꝫ
meis. Dnīs amorē legis de
lectabilē ēē affectū. Hic dnīt. ēēꝰ ta
lem esse intellectum. quia. n. ut dr̄
eccā. xi. Dulce lumē ꝛ delectabile ē
oculis vidē solem dīum. sit cōtepla
tum est eis. excellens enī sēnle cor
rumpit sēnū. Hinc thobias iiiꝰ.
dr̄. Qualis erit m gaudiū qui i tenebris
sedeo ꝛ lumen celi nō video id ē p. ꝰ
vbi diuinā ad nos cōtempacōꝫ. 2ꝰ
ise ipius clarītis vbi. Lumen sensi
tis dr̄ lucerna. qi eloquia sunt dl
cia faucibꝫ meis quorū dulcedīe
ꝛ delectacione tractꝰ curro. Cant. pmo
Trahe me p̄ te ut currēꝰ i odore.
ne q̄ sic currendo pedes offendā.
vbum tuū est lucerna pedibꝫ meis
glō mente. Hy autē affectus q̄bꝫ
addīm ueur aut currit. dū modo
lumine dirigantr̄. Unde ioh. xxii.
Ambulate dum lucē hētis ut nō
tenebre vos cōphendant. Potest
aūt hoc vbum expōni multipr̄. ꝯ. g.

pꝰ decilio incarto. l. x. q̄a ipse est
lucerna ꝯ̄ humanitꝫ. Sicut enī i
lucerna lumen cōtinetr̄ ꝛ tegitur
ocu lis infirmis tempatur ꝛ con
ve tum ab extinctione ꝑsuatr̄
sic lux diuīnitatis tecta est lucerna huma
nitatis. Unde Job. 3a. Qui abscon
dit lucem i manibꝫ ꝛ ꝑcipit ei ut
rursum oriatur ꝛ p hoc cōtemplata
est infirmitati nr̄e ut qui deum in se
vide non possimꝰ ipm saltē i hoīe
cognoscāꝰ. Unde bts Bnls i epla
ad frēs de monte dei. Dum ꝑfcē ab
homine deū non dūudit. deum ab
qū i homie apphende addiscat ꝑsꝰ
ecꝰ ꝑsuatur q̄tinuꝫ clara lux in
cognitionis ne extigwatr̄ vento
vanitatis que solet inflare sic dicit
apls. Sciēꝰ inflat qū q̄dēꝫ ille fu
it ꝯ̄ homineꝫ hūilꝰ qui ne dū solus
nouit prem. Sic de seipo dr̄. Nemo
nouit pr̄eꝫ nisi filius. ſ; ecā ultra
grāꝫ visionis ꝑfectione huit i di
uidue vniꝰ. vt diceret. Ego ꝛ pr̄ vnū
sumꝰ. Iohs viiꝰ. Sicut aūt est luc
na ꝯ̄ humanitꝫ sic est lumen sed
deitꝫ. Unde. g. Lumen ꝑpē q̄ exse
lucꝫ et est inextigwibile non est n
deus. Et hugo ꝯ. sup an. q̄ rerar.
Lumen diuinū est exse lumē. oīa
alia sūt lumīa illuiata. Hinc an
iiꝰ. se gen. ad lrām dicit q̄ in spūa
libꝫ melior ꝛ certior est lux ꝛ quod xꝰ
non dr̄ sit lux quomꝰ lapis sed i
pse hr̄ figuratiue. Aliomꝰ ꝑ vbū i
tellr̄. omne vbum sacre scīpture q̄
est lucerna ꝯ̄ ueteꝫ testamentū quod
p figuras i enigmate lucet. ꝯ. pet.
i. hēmus firmiorē ꝑpheticū sermo-

cui benefactis attendes qui lucerne lu
centi in loco caliginoso scilicet lumen 2 pe
tri primo ubi apte irradiat vel lucerna
est creatura per quam in via deum intel
lectu i. intus lectam conspicimus sed
obscure non clare. i. Cor. 13. vide
mus per speculum in enigmate vel lucer
na est doctor. Unde dicitur Iohannis 1o de
baptista ille erat lucerna lucens et ar
dens. Veritas autem que a doctore
vel creaturis percipitur lumen dicitur autem verbum
verbum esse lucernam pedibus scilicet mentis.
hoc est in actionibus et affectibus et lumen semi
tis hoc est in operibus exterioribus quia 2 petri glo.
prius est ut clarificetur sinus cordis affectibus
et post hec intus gressibus ambulemus vel
quia lucerna sufficit pedibus ad am
bulandum semita vero opus est luce ex
pansa ad illuminandum quod 2 petri am
brosium necesse est quia multi scopu
li et fovee in imis semitis caligine
non videntur.

Iuravi et statui custodire iudicia iustitie tue. Omnis qui se legis ad
iret hic variter preoccupatur eius medi
tacionis intelligibile passivum animalis
cohibicionis suaviter preveniatur in ea de
lectacionis. Hic omnis secum hic retenacionis
perfirmat ad custodiendum obligacionis
et quia homo se firmans in bono
quantumque fortiore temptacionis patitur
unita voluntate in plenitudinem
ducitur et in omnibus huius sola gratia
dei salvatur. Ideo primo ostendit suam in
bono firmacionem. 2o petit in temptacionibus su
uenimus. 3o petit voluntatis concepte ac
ceptacionem et recognoscit in deo consiste
suam confirmacionem. 2a ibi. Humiliatus sum.
3a ibi voluntaria oris mei. 4a ibi. Anima
mea. In prima primo exprimit obligacionem iu
ratoriam. 2o iuracionis iustam custodie
iudicii vel divini quia iuravi et sta
bili. Hic tres comites ideo premissa in
ractionis firmacionem. Ibi iuravi et statui. Ta
git tres comites eius videlicet ut non sit
mendax. Ibi custodire iudicium
ut non sit incautum sed discrete fiat
iudicium. 3o iustitie ut non sit iniqu
vel illicitum. i. iustitie tue. dicitur glo. lu
cerna. glo. quia verbum est in lumen
quo dirigente non fecit perverse
sed ex ductione in agnita lege ut eo
inimicus declinare ab ea. Iuravi et
statui. id est unde vero exponitur. quia iuravi
sic iuravi et per hoc tamquam per sacramentum
statui i. firmavi vel sic habetur glo. statui
quia statim et tam firmus sum ideo
ut statuerem habeatur permanere
constans enim homo tam stabiliter
verbum suum semper sicut iuramentum et
ille per iuramentum suo confirmatur
deo cuius iuramento sic dicitur ys. 3o. de summo
bono est statuta non revocare ut
est id est iuravit dominus et non penite
bit. i. que statuit non mutabit
Aliter exponitur diversum. q. dicat
iuravi et hoc non in dolo non exclamo
sicut aliqui qui iurant dolose et non
intendunt id est quod iurant facere
vel si intendunt cum mutant non
statuunt nec stabiliter tenent quia
inclinit id est quod de sedecia dicitur Ezechi
ie. 1o. vivo ego quia iuramentum quod sprevit
et fedus quod prevaricatus est po
nam in caput eius ego non sic sed et
statui. glo. firmiter. Ubi nondum
quod iurare est deum testem invocare
sicut dicitur beatus au. in quodam sermone
de periurio quod est dicere per deum

u testis est deus Iura^tu^ at ad
qfirma^c ordinatur dcor vel pro
missor Sicut d^c apls ad he. Et sic
d^c vbs tho. 2^a 2^e q^e 89 arti^lo primo
q^z ptic'laria contingen^a i inuita
bilia fc̄a hoim non pnt cōfirma
n^c ex rōne nec ex scptur^e qua em
rōne vel scptura probabo quod
sim venturus ad te et quia i om
nibus sim omnibz vel promissis multa
fl'a vellem^te vel dolo dicere necesse est
hre aliquid quo homines honore
rent dicē fl'm Cum g^z quibz hor
reat dicē fl'm coram excellenti p^r
sciente vite rei i hnte iudicare
mendaces i fl'os. et cum deus sit
excellentissim^9 sciens i iudicans
omnia q̄utumus occulta nō pote
rat hri euidēcior test^c qui vbiqz esset
pns i coram q^o magis estz timen
dus i erubescendu^s de fl'i^te ver
vel sic g^z i ordinati et introduc
tum est vt p̄ confirma^c dcō sui tes
inuocetur in teste i h^c dr vel p^s
pli^ter q testa^or ut dd^o sic me ds
adiuuet i non aliter qm g^z ali
qs dono dei illustrat^r est vt co
gnoscat q^z bonū sit firmare p̄positū
in bono i p̄ceuo cōz attenc^s wlt
se obligare i stabilire in iusticia
dei .i. d^c corde vel ore ecce d̄ne ds
coram te p̄fiteor quod volo ec
stabilius seruus tuus i^c qctam^o
pt d^c iurare i statuere quia h^c
d^c deo teste max^i^c q̄n intendit
eum testez hre. et q^t cumqz vba
dicat quia deus intuetur cor. i.
R. 16°. Ex hijs manifeste p̄t hri
quod n^c facē nec p̄tē vel recipe

iura^tu^ est de se malū sicut d^c hyeri
ci. quid enim mali includi^t qd
homo p̄ talia velit se firmare
in bono i assumē deum i testem
qui sz assumpcōne p̄nsest i tes
tis est vei^le i iudicio p quotiēqz iu
rante vel cōn eum nec solum
testis sed sil'r i iudex oim Ie. 29°.
Ego sum iudex i testis Si at o
bici^r a petente iura^tu^ Ma^t. 5°.
quod amplius est q^z est vel nō
a malo est sat^r exponit au^g a
malo non iurant^s sz a petent^e
infirmit^te que est quodā ma
lum eius vel ēe p̄t dici qd ali
qn non est a malo vel infirmi^te
eius quia contingit aliquem
totiens decipi p mendacia qd
non est infinitas sed p̄dencia
sua quod ipe recipit certitudinē
quam p̄t hre i tunc est a malo
i. incertitudinē hoim qd homo nes
cit eu credere qui tam sepe decep
tus est Sub d^c iuramenti mate
az qi iurant. g. quid i qi tūdz cu
stodire iudicia. Et licz h^c possit
multis modis fi. cū. g. d^c vnu
modum q^e est fundamental^r ita q^e
sine illo nunqz custodirent^r Vnde
g. quod fit p fidem iter q^z p̄icu
la dum creditur omnia que in
mūdo fiunt i a bonis i a malis
iusto iudicio dei fieri i quod nul
lum factū bonū sine fcū vel ma
lū īpunitū erit Hoc eni modo
iudicia dei custodiunt^r saltem
in credendo. quod non sentitur
male de eis i h^c modo etiam p
tinet ad quemlz fidelem custo

dire. Unde sub eo glo. perfectus a
nullo movetur et pro hac si
de gratia sustineat nec est hec
parva custodia cum valde magni
viri graves insultus sustinuerint
contra dei iudicia. Unde ps. 72
1o loco dicit mei autem pene moti
sunt pedes et quia zelavi super ini
quos. etc. et iob 21o. Quare impii
vivunt confortatique sunt divitiis.
Et Ie. 12o. Quare via impiorum prospera
tur est omnibus qui prevaricantur et
inique agunt. Aliter potest exponi quod
propheta hoc loquitur ut princeps vel
prelatus cuius est defendere iustitiam
et iudicia dei exercere. Reges enim solent
iurare etc. Unde 2o paralipomenon 23o.
Imposuerunt ei dyadema dederunt
que in manibus eius tenendam legem
et constituerunt. Omnes semper adimpleant ea
que iuraverunt. Sed dicis. Sed ad primum
dicendum quod in ex glo. habetur intelligitur
qui iuravit ex quo prius tenebatur
Rx 1o quod secundum iuramentum vel vo
tum nam si quis votum vel iuramentum
saltem promissorum prius prodire licet quod
quivis peccat non implens et tamen
si non iurasset. Unde beatus Aug. in
ep. ad armentarium. Quia iam vovisti iam
te obstrinxisti aliud facere non licet. Si
quo traderis si prima his omne
tamen iuramentum vel votum quod fit de illis
que homo tenetur non voveret vel
iuraret habet aliquid plus prodire quia
peccat aliquis homo in volumine quam minus sciat
quod debeat implere et vota sua et eti
am dei precepta quia multa sunt que
iuravit vel voverit que ita tamen
quandoque vergere potuit in malum sic illud

ut iuraret quod non bibat quis vi
num hoc enim quandoque necessarium fit pro
vita vel sanitate servanda. Licet tunc
non oporteat servare iuramentum
et votum tamen difficilius est et quandoque
scrupulus quia non bene scitur quando sit
necessitas quia homo non est bonus
iudex in propria causa. et a quo non habe
tur alius bonus iudex vel si habetur et
aliquando non potest iudicare nisi secundum au
dita ab eo quem tangit. Unde b.
aug. in quodam sermone de nativitate domini
dicit. Multi vovent. alius pallam a
lius oleum. alius ceram ad lumina
ria. alius ut vinum non bibat car
nes non comedat vel tempore certo ie
iunet non est id optimum votum
nec perfectum adhuc melius volo non
eligit hoc deus. Sed quis sentit se et
delectari tamen voveat deo. Si
quis superbum humilitatem. Si quis
vinum nimis deditum sobrietatem. Si
quis luxuriosum aut aliis malis
intentum voveat se ab ea quietum
consilium. et cum hoc fecerit offert
placitum deo votum. Per glo. quod ita
sunt vota vel iuramenta ma
gis servanda quam deo talia iurat propheta.

Humiliatus sum
usque quaque. Hic petit in tempore de
subsidium. Et primo tangit suam depres
sionem. 2o petit erectionem ibi vivifi
ca me domine. glo. humiliatus quia ita
iuravi sed hac occasione humilia
tus. glo. vehementi persecutione
non dicit humiliavi me. ut nomen sit
humilitatis intelligi que est in precep
to sed humiliatus sum id est depressus vel
deiectus usque quaque id est tam a bo

tra q̃z extra. Abintra quidem q̃a vt d[icit] b. au[gustinus] i epl[ist]a ad esseliciani p[ro]hibitione legis auge[tur] potius cõcupiscen[tia] carnalis quã sanet. Appetiuit e[nim] cũ ardencius que vetantur dum i[d est] q[uando] sp[irit]ualit[er] vilet carnalis obsistit cõpellitur i[ta] h[oc] est q[uo]d d[icit] ad ro[manos] vii. Concupiscenciã nesciebam nisi lex diceret. non cõcupisces occ[asi]one at accepta p[e]c[ca]tu[m] p[er] mandatu[m] opatum i[n] me om[n]e[m] concupi[scentiam]. Vnde b[ea]t[u]s aug[ustinus] de sp[irit]u [et] l[itte]ra. Nescio quo hoc quod cõcupiscit[ur] fit iocundi[us] du[m] vetat[ur]. Humilia[tus] e[st] is qui iurauit aut vouit ad e[ss]e v[idelicet] ad y[mo] a l[i]o ex duab[us] causis. p[ri]ma quia libencius inducit ad q[uo]d nimis p[re]ciu[m] q[uia]z adiu[n]ctum q[uia] tãto fortius conatur homi[ne]c ad se retrahe[re] q[ua]nto magis se ad bona cõuertit. Vnde b[ea]t[u]s gg[regorius] 2i mor[alium]. Hostis n[oste]r q[ua]nto magis nos sibi rebellare conspicit. tanto ampli[us] expugnare contendit. eos enim temptare negligit quos q[ui]eto iure possidere se sentit. Subd[it]e petitio[n]e erectionis. Viuifica me. q[ui]a p[ro]p[ter] humilia[tionem] [et] p[er]secutionis te[m]ptac[i]o[n]e appinq[ua]t[us] morti anime [et] quodam[m]o[do] mori icipio. Sic enim vt ait b[ea]t[u]s hug[o]. Dum icipimus viue[re] icipim[us] mori q[ui]a morti ap[ro]pinq[ua]m[us] sic [et] hic p[otes]t intell[igi] i[d est] d[icit]. Viuifica me sc[un]d[u]m v[er]bum tuu[m] i[n] quo o[mn]ia viuunt. Act[uum] 17o. In eo viuim[us] mouem[ur] [et] sum[us]. Vel q[ui]a vouens aut iurans ad bonu[m] mori[tu]r malo cor[de] si s[er]uat debite iuramentu[m] aut votu[m]. sic enim religiosi dic[untu]r mori mu[n]do q[ui]a ei abrenu[n]ciant. Ideo quia iuram[en]tu[m] custodire iudicia et omnib[us] cõtrariis p[ro]p[ter] h[oc] mortuus sum. Viuifica me i[n] bonis. Aliter expon[itu]r et[iam] a[liter] 2a g[losa]. Ego de humilit[at]e v[er]itatis. Omne e[ni]m votu[m] vel iuramentu[m] est q[ue]dam restitutio lib[er]tat[is] me[e] [et] p[ro]p[ter] q[uo]d [ego] eu[m] humilia[tu]s [et] demissio [et] teh[o] [et] b[onu]s gaud[eo]. Vn[de] au[gustinus] i[n] ep[isto]la ad armentariu[m]. Non te vouisse peniteat. s[ed] gaude [quia] t[ibi] no[n] licet quod cum tuo detrimento licuiss[et] sic [com]ficit p[ro]ph[et]a. Vn[de] amb[rosius]. Non solum humiliatum. sed etiam nimis se humiliatu[m] gaud[et]. B[ea]t[u]s qui gloriat[ur] [in] humilit[at]e magis q[uam] [in] potestate. p[otes]tas e[ni]m decipit humilitas v[er]o restituit. Subd[it] g[losa]. Ideo viuifica me. vt 2a v[er]bum tuu[m] viua[m] [et] omnia tua tenebo faciam.

Voluntaria oris

Hic petit volun[ta]t[i]s accepte iuramente accep[tatio]nis vel stabilitate[m] [et] p[ri]us petit ea que dixit iurauit et p[ro]misit e[ss]e accepta [et] ma[n]e[re] voluntaria 2o ad q[ue]rnda[m] s[e]q[ui]t[ur] petit doceri iudi[cia] tua [et] iudi[cia] d[e]i g[e]n[er]al[iter]. Voluntaria. q[uia] ex quo iuraui [et] statui custodire [et] c[etera] [et] hac oc[casi]o[n]e humilior [et] t[ri]bulor fac saltem ut [et] tibi placeat [et] me non peniteat. hec aute[m] duo non i[n]uit [pro]p[ter] v[er]bo [alia] vel cõ[tra]ctione v[er]bor[um] [et] alio [et] alio vt viuo[rum] intelligat[ur] sic. Voluntaria oris mei. g[losa] i[d est] sacri[ficia] laudis que no[n] timore uel n[ecessi]t[a]te oblata sunt s[ed] ex ca[ritat]e non simulatione sic illi de q[ui]b[us] d[icitu]r v[er]sa[n]te 29o. Pl[ebs] hic labiis me honorat cor a[utem] eor[um] [et] c[etera] [et] voluntarie

mx id voluntarie sacrificabo tibi non
extorte sicut idemonibus Luce iiii
Exibant demonia clamancia et
dicencia quia tu es filius dei Qua
mq; fac beneplacita Aug. i. ut
placeant et ne repulsus sz approba
bis ea q. d. quomodo libero et fun
do affectu offeram tibi totum meritum
meum itua accepta et complebit Vn
erat de oracione tunc nobis pro
derunt suscepta ieiunia si tue
sunt placita pietati Hinc sapien
ix. dr Da mi sedium tuarum assistricem
sapiam vt sciam quid acceptum
sit coram te omni tempore Hinc
Amb. de Multi prophete sed idon
b; non voluntaria omnis placent
Excusabat se ieremias dimitte
a dno dicens nescio loqui qa
puer sum. sz prohibuit eum dns
et dixit noli dicere quia puer sum
quia quecumq; mandauero eloqueris
Hec ille vel quia multi volunt
offerre voluntaria que sunt super er
rogacionis et dimittere necessaria
que precepta sunt vel obnoxio ca
dunt cum tamen illa sine istis placi
ta placita esse non possunt Vn
Leuit. xxvii. Animal quod ymmola
ri pt dno si quis vouerit dno sanctum
erit et mutari non pt. i. nec melius
bono nec peius malo quod si muta
uit et ipm quod mutatum est et pro
quo mutauit consecratum dno erit
Alr exponitur. Beneplacita oris
mei que vel tibi placuit vel eo
rum ut ore expresserit Dum iuratum et
statui ic Illa fac voluntaria ut
ea sp voluntarie faciam et nunquam

inuite volunt Hinc apls i Cor
ix. Si nolens ago michi dispensacio si
inuitus dispensacio mi credita est
Vnde Amb. Expectat dominus vo
luntarios nostros deniq; quis nis pul
set nuparte Isa. Et stetit affectum
eius tamen dixit quem mittam
et expectauit vocem spontanee
oblacionis ut non fraudaret in
cede et gram cumularet Hec Amb.
Adhuc alr exponitur verbum.
Rich ili. de excitatione mali ca. xxi
ad hunc sensum fac ut illa que sunt
voluntaria voluntatis mee si sunt eciam in
tam beneplacita ut nulla sit iniusti
ombus vilibus aut potenciis deeius
i me viciosa displicencia. Vn dr Rich
Sepe et super modum sunt alia vo
ta voluntaria oris et beneplacita cor
dis eciam alia mente concupiscimus
atz alia sunt que acceptamus Alii
sane sunt que ea que sepe placent
exsenteri atz alia ea que placent
ex concupiscencia Illa placent ex iu
dicio ista ex desiderio. illa ex diffi
nicione ista ex delectacione Rogat go
propheta ut eadem ipa que sunt ex
racione votiua sint et cordi beneplaci
ta. ut in unum conueniant sibiq; occur
rant votum et beneplacitum sicia
et concupiscencia iudicium et desiderium et dif
finicio et delectacio voluntaria igi
tur oris mei beneplacita fac duc
ut quitquid placeat ex diffinicione pla
ceat et sola libeant ex delectacione
que liceant ex deliberacione ut omnis huma
affectus liceat et libere se ionme bn
placitum voluat et humana anima
ut pote sumus spiritalibus consolacionis

firmiter et immobiliter inherens in rebus
exterioribus et interioribus nichil cont
decens inveniat. Hec ille. Deinde
ad confirmationem predictorum petit doceri iu
dicia dicens. et iudicia. qui d. volu
ntaria oris mei non putat tibi esse bene
placita nisi sint iudiciis et legi
bus tuis conformia sicut est 1o 2a am
brosium. Ut iniuriantibus non nocu
imus vice iniurie rependendam
sed magis defendam gratiam. Quia
autem ut dicit ambrosius. Non potest co
gnoscere nisi christo docente quia unus
est magister omnium christus. ideo tu doce me iu
dicia tua. Cernit Augustinus quomodo in
travit custodire iudicia. ille non de
clinavit ab eis si non noverit sed
more proficientis petit addi. Potest etiam
intellegi quod hoc petiit hic impera
presidentibus quali est necessarium hoc sive in
spiritualibus sive temporalibus habeat iudi
care. Unde salomon petiit 3 regum
3o. Dabis servo tuo cor docibile
ut possit iudicare populum tuum. Vel
etiam si quis nullum alium iudicare habeat
tamen unusquisque petit ut doceatur iudicare
se ipsum quia si nosmetipsos iudi
caremus non utique iudicaremur
1o Cor. 11o. Et ad hunc sensum potest in
telligi confessio psalmiste quod dicit. Volu
ntaria etc. q. fac confessionem meam
gratam. Sed quia confessores miseri
corditer iudicant. Iudicia tua doce
me ut meipsum plene diiudicem
penitens et emendem.

Anima mea in manibus. Hic
recognoscit in deo consistere
suam gloriam. Ubi primo innuit gratiam
dei 2o nichilominus diligentiam suam ibi
et legem tuam. Dicit glossa. Anima mea
q. 27 g. ideo doce me. quasi anima mea
in manibus tuis semper. Ambrosius. Erat
propheta ubi presidium locorum operis sperat
in manibus dei constituit animam suam
quia cor regis in manu dei sunt
que quos tenuerit non amittit.
Sapientie 3o. Iustorum anime in manu
dei sunt et non tantum ille. Et nunc hic
sensus committit se deo propheta verbis is
tis. Vel aliter recognoscat se tollit
consiliis iuxta illud Iob 12o. In cuius
manu anima omnis viventis. 27
Augustinus. legis inquit tue non sum
oblitus tamquam ad non obliviscen
dum legem dei manibus ipsius adiu
vetur sua memoria ubi eius est
anima. Addit Augustinus. Licet plures co
dices habeant in manibus tuis non
nulli tamen habent in manibus meis per
quod intelligatur ignorantia. Ver
ba inde sunt non discedentis a
patre quod ille minor filius vi
detur animam suam in manibus
habere voluisse cum dixit Da mihi por
tionem substantie que me contingit. Ubi ita dicit
quia tamen vivificandam offe
ro secundum illud Ad te levavi animam
meam. Unde 1 reg. Sed dixit. et legem
tuam non sum oblitus. Aliter
tamen hec verba exponit Ambrosius q. ani
mam suam cottidie in se venalem
ponit. Lyra dicit In manibus i. in peri
culis que undique imminent. Hic
ponitur Iudicum 19o dicitur. Ideo posuit animam su
am in manu sua et percussit philis
thinum. Unde dicit Ambrosius. Anima mea
in manibus in operibus meis dicit. Iusti
addimus quia d. propter te cottidie mo

rio: i pdito: p uci^te i iusti^a p̄i
ditor: ab insidiatore ab obtrecta
tore ab hijs quos arguo quos
reuinco i q̄: ius ī piculis positus
non tū tu^s legem tuā sum ob
litus · s secōm lege: opat^s ī q̄ iam
qui p̄ter legem agit legis obliť
est Hec amb^o. Aliter poss: expoī
anima mea · i · tō diligen^a i cō
sideratio aīe · in · ē ī manib: me
is · i · opationib: · ne · s · errem ī a
quo vel offendam vel ut deli
te agam Vnde iob 13° Cur la
cero carnes meas corpus v: af
fligendo i animā meā: ī manib:
meis porto Vel sic anima mea
i · salus anime mee sp̄ consistit
ī manib: · i · opib: meis quia 2^m
illas iudicabitur Apoc 14° O
pa enim illor sequnt^r illas
Posuerunt peccores
Hic oñ^s se legem diligē
sagaciter p̄ eruṫ declina^a nō
se decipi pmittendo Vbi p^o tan
gitur malor nequicia ad ca
piendum 2° iustor prudencia
ad euadendū ibi · i de mandat^e
de^s g^o. posuerunt · qi non sū ob
litus leges instigantes hūerim
Nam peccores · s · demones ob
stinati i homines h̄rinati ad p^c
candū · posuit · s · ex industria i
inten^e capiendi in quinta
iure custodire laqum · s · temp
tacōis Ie 6° ī inuenti sunt ī po
pulo meo filii impii insidian
tes qi aucupes ponere laqos
i pedicas ad capiendas anima^s
Omia vitupa^lia i esti^is quia

peccores i forma qa posuīt et
m̄ quia laqueum i finis q̄ a m̄
· s · adhuc capiendū · R: dices q̄st
illi laquei Resp̄: wylhel^s qa
omīa delectabilia corp̄alia sunt la
quei at: multiplice sp̄uales i
probat quod i^o Sap̄ · 14° Crea
ture dei in odium hoīm fc̄e sūt
ī laqum ī muscipulam ī sipi
encium Hinc aplūs ad thy^m
6° Qui volunt diuites fi^i icī
dunt ī laqueum i temp^o dya
boli Cr^stitanus h̄ b^es amb^o d^e
Adiutis diuicias ēē laqueum
dya^li que ei^s tetendit saluatori
Hic laqueus uidi: aplm sm̄
gulari^t p̄ducens eū ipm ad
prodendum dūm cui^s eius m
ḡtudine considerata grauiore
laqum desperacionis īcurens in
sig^o sp̄ualis illaqacionis eci^a
corp̄ali laq̄o se suspendit Hinc
ec^o ec^e vij^o dr̄ Inuenī amario
re: morte mulier q̄ laqueus ve
natorz est i sagena cor ei^s Hic
amb^o d^e Hic quid ē vā eum de
licijs i voluptatib: non cap^e
laqueus ī · an esca te capit di
uicie i voluptates esca sunt
quib: non intendit dya^s nos
pasce s: inescare i ad laqum
auaricie uel luxurie nos indu
cere · Sic maiste^r ep: ī filio prodi
go qui cum sum ad delicias: expi
clat saturari de siliq^s porcom
i nemo illi dabat Luce 15° Filio
li g^o 2^m amb^o attemptare vel
gustare delica^s i eis īmunis
a laqueo Hinc aplus ait ad

Col. 2o. Quid adhuc tamquam
viventes in hoc mundo decerni-
tis ne tetigeritis neque gustaveritis
que sunt omnia in interitu ipso
usu. Hec dicens si delectabilia consti-
tuunt laqueus quem alius posuit
hunc laqueum quem deus ipse ei
fecit ea delectabilia et nos delectatos
in eis et quod adhuc finem fecit
sonat auctoritas sapientie iam
allegata quia dicitur creatura facta est
in laqueum. A quo autem alio facte
sunt vel quem alius creaturas fecit
nisi deus. Respondeo quod primo voluit
et quando considerabat ut deus faceret mun-
dum et inter ceteras res homines et
alia que essent sensitiva et percep-
tiva et indigerent aliis creaturis
ad sustentacionem vite sue optimum ut
faceret res convenientes eis et eas ap-
plicabiles faceret ac applicaret que
alias non sustentaret. Appli-
catio autem convenientis ad rem
eius perceptivam necessario causat delectacionem.
Quam quidem delectacionem necesse erat
creare et facere res ipsas esse delectabi-
les per creaturas et in eis ostendere quia in-
visibilia dei per ea que facta sunt etc.
Ro. primo. Fecit ergo deus res esse de-
lectabiles et nos delectativos in eis
et per eas nos inclinabiles in illas
et inclinativas. Sed non fecit nec fa-
cit ut ille illaquearent nos vel ut
nos illaquearemur. Ideo non fecit eas in
laqueum ymmo ad contrarium conna-
tur. Propterea hoc enim fecit deus eas
delectabiles et difficiles a nobis acqui-
ri multis et quasi periculis et amari-
tudinibus circumdatas ut si

delectatio nos alliciat a lienis scie-
tas in ire ac pene que promisse
sunt delectacionibus eas sequentibus et pre-
mia promissa resistentibus nos
retrahent et avitant. Quod autem
in auctoritate dicitur facte sunt in laqueum in-
telligendum est sic exponit doctor Willelmus
id est sic sunt in laqueum fit per diabolos et
malos homines qui putant scien-
tes rerum vel res delectabiles ad hunc
finem ut inimicos illaqueant. Adhuc
dicit ad Romanos quod non tamen sunt
pene laquei sic videtur dicere Ambrosius.
Gravis laqueus persecutionis quem
sepe fugit sanctus in sapientie deformium te-
quos metus tormentorum non fre-
git. Alius laqueus est incendii
eterni vel diuturni supplicii. Pre-
dicta quia potius esses pene sunt quam
causam impulsivam ad laqueum quam
laqueus. Qui enim subeunt penas
propter deum evadunt laqueum. Sed qui
volunt eas evadere illaqueantur
ideo earum fuga dicitur congrue laqueus
quia evasio talium penarum est delecta-
bilis. Sed dubitatur et demandatur quomodo li-
cet illi sit faciunt tamen cum non erravi
demandantur ab eis in recedendo vel
declinando et unitos non debuit
errare quia capitulo Ambrosius non
solum est miseria incidisse in laqueos
sed et nunc declinasse se capiti et ad
voluntatem dyaboli manens constitutum
cum dicit sepcium animas ut non solum
evadas dyaboli laqueum sed eos
si capis ut perimas eos vincula
disrumpas. Glosa. Mandata dei sunt
antidotum contra venena seculi. Ideo
qui ambulat non capitur quia

iuxta ipa non in ipis sunt insidie
Ps iuxta iter scandalum po
suerunt mi Nec obstat q si obi
ciat qs ꝰ Ps In via hac qua
ambulabā absconderunt laqueum
mi quia sic dicit g. ibidem. hoc est
ꝯ opinione suam. sz nō in rei veri
tate. Huius exemplum est Quod phari
sei querentes an liceret dari censum
cesari an non credebant se sic ob
struxisse viam qd xpus nō posset
ptransire nisi caperet in sermone. sed
ipse mansit in via et ptransiuit laq
ueum iacentem pmittens versum quia
quando auis volat in alto non
illaqueatur. Sic qui elevat cor ad
obediendum deo. Prov. p. Frustra
iacitur rethe ante oculos pen
natorum :

Hereditate acquisivi hic
homo se legem diligere sta
biliter et pseveranter inhērendo et hoc
duplici ꝯ. p. in sustinendo g
mia 2o in faciendo gaudia ibi In
clinavi cor meum Circa primum ost
se sustinuisse gravia ĩ hac heredi
tacione quia hereditas magno labore q
acquisita cū eterno signo. quia tes
timonia tua perpetuo vel eterno. qua ietum
animo leto. quia exultacio cord
mei sunt dicit glosa hereditas qui evasi
laqueos temptacionis et q plus est
acquisivi qui ait ꝯ Phil p. Mi
chi xpus vivere est. et mori lucrum Tes
timonia. i. martiria Unde glo. vt
testis dei et martir essem et hoc heredi
i. hereditacio inter apostolis antiqs
quorum sum et nolo esse filius q
omnis sustinuerunt Iudith viii
Abraham pater noster temptatus est
pmultas tribulaciones amicus
dei factus est sic iacob sic moyses et
omnes qui placuerunt deo pmul
tas tribulaciones transierunt fide
les vel hereditacio inter a xpo cu
ius heredes efficimur Ad Ro.
viii Coheredes xpi si tamen compatimur
vt simul conglorificemur Hunc est
quod postquam condidisset testamentum
suum ante passionem dicens Pacem
relinquo vobis et Iohis 14o p
ea exposuit Iohis 16o In mundo
pssuram habetis in me autem pacem
Hinc Ambrosius In sinone auctor
pietatis pendens in cruce et condens tes
tamentum dimisit pscucionis apostolis
pacem discipulis corpus iudeis
matrem discipulo. latroni paradysum
agentibus penitenciam. pseverantibus
gloriam eternam. patri spiritum. pecca
toribus mundum et infernum Et eo gē
dicuntur mira testimonia. quia sic
passio xpi fuit maximum testamen
tum dileccionis sue ad nos Iohis 15o
maiorem caritatem nemo habet quam
ut animam suam ponat Sic pati p
xpo est certissimum iter hominum ad
signum mire dileccionis ad ipsum
p. Iohis iii In hoc cognovimus cari
tatem dei quia posuit animam suam
pro nobis et nos debemus pro fratribus
animas ponere Acquisivi igitur
testimonia hereditas Vel sicut
glo. dicit hereditas i. passionis alias pos
sessionis firmam et hoc ietum non
quo ad passionem sed quo ad premium.
Unde glo. Non est ieis gloria
tpalis vana querencium sed ad te

pius patien. etiam gloria sine
fine retributionem. Vel similiter leg.
hereditas in eternum .i. pro hereditate etiam
q. non acquisivi nisi a te per se. sed
propter illam hereditatem que habebit
in eternum. Sed quamvis autem non quantum
ea propter leticiam presente. ad ex
imitacionem habent aliquid leticie ad
intra. Unde subdit quia exultaciones cor
dis mei sunt. Glo. Et si sint af
flictiones mee. Act. v. Ibant apostoli
gaudentes a conspectu concilii et c.
Sic gloriosum hoc testimonium ymo ipsa tes
timonia portabat paulus qui quasi
iocalia et tamquam vexilla domini. Gal.
6o. Stigmata domini ihesu in corde meo
porto :·-·:-

Inclinavi cor meum. Hic ostendit se le
gem diligere stabiliter et in faciendo
mandata et in mente. et ad sic faciendum
quemvis quod scilicet videntur humiliter.
Unde dicit Inclinavi libere. quia cor
meum sufficienter quia iustificaciones
tuas omnes non unam tantum per servanciam
quia in eternum utiliter quia propter retribu
lacionem. Dicitur igitur Inclinavi. g. qui ita
acquisivi testimonia quod inclinavi.
Aug. Cum dicit hic inclinavi. prius
dixit Inclina cor meum in testimonia
ut intelligamus hoc simul esse divini mu
neris et proprie voluntatis. Inclinavi inquam
g. q. per humilitatem. siccus quod aliter non
inclinatur per gratiam quia deus superbis resis
tit. humilibus autem dat gratiam. Cor meum
non tantum corpus sicut ille nequam qui se humi
liat et c. Eccli. 19o. Non ad discen
das vel docendas sed faciendas.
quia factores legis iustificabuntur.
Ro. 2o. faciendas inquam iustificaciones

.i. opera bona quibus homo fit iustus
non meas originales vel prima
ples sed tuas licet mee fiant dono
tuo in quo cum meo vel cato quod opera
sint aliquorum mala non sunt tamen
iustificaciones mee quia dequito sunt
ex me. non iustificarent me. sed do
num dequito accepta sunt vel per
donum caritatis tue formant. Pro
dit in eternum hic pertinet coniungi ad hoc quod
dixit iustificaciones. ad quas faciendas in
clinavit cor. scilicet iustificaciones meas in eternum
iustificaturas. Vel potest coniungi ad
faciendas iustificaciones quas licet secundum
Aug. Opera bona que fiunt secundum ne
cessitates proprias vel proximorum non
sunt etiam sic nec ipse necessitates
tamen vult in eternum diligere et sic etiam
iuter facere opus caritatis per quod in
principio iustificatur. Unde g. Opera
sic dilectione facta non sunt iustifi
caciones sed ipsa dilectio est etiam. et ip
sa in eternum diligens in eternum me
habet quem diligit. Hec glo. Cum tamen
sane intelligendum est non quod in vita
futura homo aliquid meatur sed solum
hic. Vel si intelligeretur de illa vita tunc
hic in eternum est exponendum .i. dignum
est. Vel sic in eternum habet quem diligit
Sed. quod moveat eum deus propter
retribucionem. Amb. Retribucio regnum celi
et paradisi est incolatus. Sed dices si sic
diligo propter retribucionem tunc est mercenarius et
non filius. Unde Bern. Qui diligit
deum absque premii intuitu diligendus
est deus. Caritas enim non est mer
cenaria et non querit que non sua sunt.
In quo est quia Amb. super illo Luc.
17o. Quot mercenarii in domo patris mei abundant

patrib; .i. sepe facere ea que sz deus
sunt filii et boni. Ad secundum quod in
centiuus quietus solum vel prin
cipaliter mercedem temporalem malus est et non
filius sz mercenarius querens mer
cedem eternam bonus est sz non perfectus.
De tanto enim imperfectus est de quanto
querit bonum suum ut tale et solum
de tanto bonus de quanto principali
ter querit gloriam dei que bonum suum
dicens. Quid ergo de simplicibus et in
doctis qui nesciunt quod sic diri
genda est intencio et ut videtur solum
mouentur desiderio gaudii conse
quendi. Dico quod qui sic saluantur et
consequuntur hoc ex habituali dispositione
habitus enim caritatis inclinat ad aman
dum principaliter deum et hunc conser
uant se salutem in generali inten
dentes id est quod deus vel ecclesia vel sancti
intendunt. Sz ad hunc dicens ipse psalmista
videtur hic loqui ut vir perfectus
vel in persona eorum ut ex toto sermone id est
precedenti patet. Ad tertium quod potest intelligi quod
inclinauit cor ad faciendas eas
propter retribucionem .i. propter illum qui
est retribucio non propter retribucionem suam sz
prout est summum bonum et retribucio omnium.
Vel potest dici quod nemo est tam perfec
tus quin aliquem motum affectus sic in di
geat incitamentis prouocantibus
ad bona facienda. Interque valde
de monet consideracio suppliciis sicut
fiant et premiis sicut fiant et sic potest intel
ligi non velle dicere quod propter retribucionem
fecit iustificaciones sed bonum cor inclinauit
proprius et magis reddidit inclinatum.

Iniquos odio
habui. Primo ostendit se habere ad legem
amorem tantum desiderii quam fruendi.
Hic ostendit se amorem habere zeli. et primo osten
dit se habere zelum puritatis conscientie. secundo iusticie
in opere. tertio districtum exteriore. secundo ibi
fecit iudicium. tertio ibi tempus faciendi
domine. Circa primum primo ostendit qualis sit ad
malos in affectu. secundo quod deus seruetur
in eis. ibi prouaricantes reputaui. Cir
ca primum primo ostendit suum ad malos odium. secundo
odii motiuum ibi. Supervenit domine.
Circa primum primo ostendit se iniquos intus
odire. secundo ad ostendendum odium nec
posse eos ad extra sustinere ibi decli
nate a me. Circa primum primo exprimit odii
affectum. secundo odii principium. tertio sequentem
executionis fructum. secundo ibi et legem.
tertio ibi adiutor. Dicit ergo. Iniquos.
Glosa. qui inclinant cor ad faciendas
eas iustificaciones quia ad eas etiam
pertinet malis indignari cum
altissimus odio habeat peccatores ut
dicitur ecclesiastici 12°. Ideo iniquos alia
littera dicit glosa. sz ex leges et exponit
i. extra leges legis. nam extra aliquis
iniquus est quia legi dei aduersatur
eam impugnando. sic heretici vel in
dei quos ibi Machabeorum 2° in leges
diuinas impie agere impune non
cedit. vel etiam solum non audiendo
vel opere adimplendo. prouerbiorum 28°.
Qui declinat aurem suam ne audi
at legem oratio eius erit execrabilis. hos
iniquos odio habui. non
ut ait glosa. quia homines vel quia
ad naturam. quia contra est hanc preceptum.
nobis diligere inimicos et odientibus
bene facere. sed quia ad culpam et quia
mali. quia contra hoc dicitur Luce 16°. Qui
non odit patrem et matrem et non est me

dignus est dicet a's. Bonus
homo non vult malum peccatori sed
bonum vult enim ut cesset peccare
et agat penitentiam. Item sunt mali
bona et naturalia peccatoris. Resp. quia
illa non sunt bona peccatoris nec pec
catoris quia sunt de se aliquo peccati in pec
catores inquit tal. sed vera sunt ista
homini bona qui est peccator. Hic autem
amor dicitur zelus quando homo sic amat
aliquid quod non potest eius consortium
sustinere nisi cum dolore. Unde
b. gg. 2o mor. 29o zelari dicitur qui cu
ciatim mente castitatis custodit uxo
ris. Et beatus Aug. 22o contra faust
tum ca. 18o zelus dicitur timor quo con
tabescat de adulterio coniugis sive
cum adulteretur custodia diligens
sive invide pudicicie coniugalis. Et hoc
modo dicitur zelus deus qui non vult
nos preter deos fornicari. Exo. 34
ille deus zelotes. Deus zelare dicitur cum
cum creaturam suam quam non ve
[illegible] sepe castigat corripit et fla
gellat vel flagellando ad se re
ducat. Vel eius zelare est nullum
peccatum impunitum relinquere. Ista
autem nam et zelus dei vero aug.
super ps. 118. Non sunt ei pertur
batione dei et sic dicitur zelus ira ze
lo dei quia omnia cum tranquillitate iu
dicat. Sed in nobis autem non est sine per
turbatione et in hoc differt zelus noster
a zelo dei qui tamen in hoc concordat
cum illo quod totus zelus contra
malicias et malos vertitur ex di
lectione eorum per quibus zelat et dul
ci affectu procedit. Sed ubi habemus
de principio. Et legem tuam dilexi.

Unde glo. dicit et. i. quia et aug.
hic addendo exponit contra odimus et
vz non quia homines sed quia pre
iniquitates legis quam diligit contraria
sunt. Et nota quod ii. omnium horum in
iquorum excecauit presit zelus ueri di
cit non potest. viii. q. i. de prinarchis
ca. 32. nisi quod absque dubio a
gunt illi qui fiunt agere se ar
bitrantur absque zelo rectitudinis
si quidem [illegible] sunt scriptis istro
gent vel in [illegible] alligant quos i
ligavere zelo [illegible] castigat
mens enim que cal. adhuc [illegible]
ne suam [illegible] est rectitudinis
[illegible] in zelo suo [illegible] nunc per
[illegible] namque [illegible] quantitate
operat quos zelus castigat. Et
[illegible] legem tuam dilexi. In
[illegible] quod nolim [illegible] sancti
[illegible] [illegible]. [illegible] dilec
tione [illegible] omnium [illegible]
qui [illegible] contenuit

Adiutor et susceptor meus es tu. Hic
[illegible] sequente [illegible] in
[illegible] legis [illegible]
[illegible] est [illegible] certitudine
[illegible] alias exhibitionis
ad ipsum. Alius [illegible] sive erectio
nis ad deum [illegible]. Et in verbum tuum
supersperavi. Adhuc primum est dup
quia deus [illegible] assistit et suscipit
dicitur. Adiutor. [illegible] quia legem di
lexi [illegible] adiutor. [illegible] ad
[illegible] lascivia. Et susceptor
[illegible] ad [illegible] ipsa vel
adiutor [illegible] gratiam et susceptor
[illegible] mea operando. Isa.
Auxiliatus sum tui et suscepit te

decertatis tu sis mei. Vel adiutor re
ducendo ad memoriam; alias ad
penam; et susceptor recipiendo
penitentem. Primo de aug.
de filio prodigo. ii^o ille volun
tate reuertendi habuit. iii eciam
pr. in spirituali. De ii^o Jeremie iii^o
Fornicata es cum amatoribus mul
tis tamen reuertere ad me et ego suscipiam
te. Vel ii^o ambr. Adiutor per legem
susceptor per verbum. Quos n. per le
gem adiuuit carne suscepit. Vel
adiutor dum adversario resistimus
et susceptor quando eum pre timore eum
fugimus aut forte cadimus. Vn
de Bern. super Qui habitat. Vbi ii^o ait
possunt omnia dicere creatori meus
es tu. possunt animalia dicere pas
tor es tu. possunt homines dicere
redemptor meus es tu. Adiutor
susceptor. is tamen dicere potest qui habitat
in adiutorio. Omnis enim qui ad-
huc non in regno habitat frequenter
fugere debet et interdum cadit.
quando eum tacere necesse est dum ihesus
scilicet detinetur. Nam iustus septies
cadit in die sed non colliditur
quia dominus supponit manum suam
Impulsus autem euersus sum
ut caderem. Sed nihil proficit qui im
pulit. quia dominus suscepit me
non me cadentem. dominus suscepit
qui ab homine [illegible] suscipitur non me
super manum domini cadit cum mino
ris casus sunt et peccatum cooperatur
in bonum ut melior efficiatur et cau
tior ac fortior resurgat. Scimus
enim quia hiis qui diligunt deum
omnia cooperantur in bonum. Subdit

exercitatio; sicut addit. et in verbum
quod exhibeo quod sic exhibes te adiu
uando me in agendo et ea que
facietis accipio ego super sperauj. i.
plus quam prius sperauj. Vnde glo.
spe accensus speci vel ceteris minoribus
que sunt super [illegible] que tu exhibes
in futuro. alias in futuro quandoque
vel eciam sperauj. Vnde eccl. d. i
collacio expectacione premium
nem sit firma expectatio futu
Sperauj in quantum non in verbum hominum sed
in verbum tuum. g. Tamen promissionis
tamquam filius promissionis
Vel in verbum tuum i. filium tuum qui
tradidit seipsum pro nobis. Eccli ii^o
Nullus vnquam sperauit in domino et con
fusus est.

Declinate a me. Hic ad
detestandum odium
malorum ostendit se eos non posse
apud se sustinere. Et primo ponit
malorum repulsionem. ii^o repellendorum
[illegible] iii^o eciam hec petit dei subuen
cionem. ii^o ibi Scrutabor. iii^o ibi
Suscipe me. Dicit ergo. Declinate q.
ex quo odio iniquos et legem
diligo quia contempnunt vel odi
tis non est inconueniens quod
catio nobiscum. Eccli xiii^o Que
communicatio sancti ad canem; ideo vos
maligni. i. male igniti et acce
si. sicut caym qui in maligno erat
et occidit fratrem suum. propter hoc quod
opera ipsius erant maligna.
fratris autem iusta vt dicitur i Jo. iii^o
Ex quo patet quod maligni
et male igniti sunt qui inuident
alicui propter bonum suum. Glosa

tamen d(icitu)r q(uod) malignos vocat
p(er)strepentes qui a contentione
scripturas lacerant quib(us) non
est notu(m) conuerti. nos itaq(ue) ma
ligni declinate a me. Aug(ustinus). Ma
lignos a se declinare desiderat
(et) compellendo abigit q(uas)i mus
cas vrgentes ab oculis. S(ed) di
ce(n)s q(ui)r repellit eos (et) non mag(is)
ab eis se separat vel recedit. Iuxta
i(llud) Ie(r)e(miae) 10°. Recedite de medio babi
lonis (et) egredi(mini) de t(er)ra caldeoru(m)
Item 1°. Beneplacitu(m) est d(omi)no re
cedere ab i(m)piis. Item videtur q(uod)
magis deberet eos vocare (et) trahe(re)
ab(er)rantes et ad co(n)uersione(m) co(m)mo
nere iux(ta) i(llud) Apo(calypsis) 22°. Qui audit
dicat veni (et) non repellere ne pe
iores fiant videntes se co(n)temp(tos)
(et) repelli. R(espondeo) quod sicut ait Rich(ardus)
de ... sup(er) canticis ca. 1°. Zelus
est talis v(ir)tus qua quisq(ue) no(n) so
lum seipsu(m) contra vitia munit
s(ed) et(iam) alios ap(er)ti laqueis eripe(re) co(n)
tendit (et) quor(um) no(n) p(otes)t maliciam mu
tare nititur salte(m) resistendo rep(ri)
mere. quia ergo tales maligni et
(et) ignari contra bonos vt dictu(m) est
non sunt capaces doctrine ideo no(n)
vocat eos. s(ed) vt ostendat eos p(er)icu
losos repellit eos potius q(uam) rece
dat ab eis. Bonu(m) eni(m) non debent
statim vel opus bonu(m) p(ro)pter ma
los dimittere sed magis eos repel
le(re). sic leprosus eicitur ex castris
excommunicat(us) de eccl(esi)a. (et) ouis mor
bida de grege. Vnde ecclesiastici
19°. d(icitu)r. Insipiens malu(m) ...
tu vt videntes teneant timorem

h(ab)eant (et) nequ(a)q(uam) audeant talia face(re)
sed quia talis repulsio homi(nu)m n(on)
debet fieri sine mansuetudi(n)e. ideo
no(n) d(icitu)r longius recedite sed salte(m)
aliq(ua)ntulu(m) declinate. Vel d(icitu)r decli
nate quia ipse sursu(m) tendit. Col(ossenses)
3°. Que sursum sunt querite. mali
v(er)o deorsu(m). Oculos suos declina
re statuerunt in t(er)ram. Subdit repel
lendi r(ati)o(ne)m q(uas)i ne s(e)c(un)d(u)m b(ernardu)m Amb(rosius)
videatur repellere malos tamq(uam)
ipse sit purus (et) bonus sicut phi
seus fecit ia(m) x(rist)o rep(re)hensus est
so(la) ca(usa) repulsionis non d(icitu)r bonitate(m)
sua(m) sed intentio(nem) inuestigandi
ea q(ue) merito debito scire. D(icitu)r g(lossa). (et) scru
tabor no(n) p(er)functorie transeun
do sed inuestigabo p(ro)fundius.
manda(ta) dei mei. Aug(ustinus). no(n) ait (et) fa
ciam quia aliqui maligni ad facie(n)
da manda(ta) bonos exercent. S(ed) dicunt
(et) scrutabor. qui a scrutandis auo
cant non solum cu(m) p(er)secuntur a(u)t
co(n)tra nos litigant s(ed) et(iam) cu(m) obse
quuntur (et) honorant efflagitantes
vt temp(or)alia negocia eorum cu
piditatib(us) (et) illis que diligunt
potius q(uam) dei manda(tis) scrutandis
que diligim(us) impendam(us). sine
etiam p(er)imunt infirmos (et) eas suas
a bonis deterere co(m)pellunt (et) sic fa
ciunt nobis p(er)ire temp(or)a rebus
erogandis diuinis. Vel ille. Q(uo)n(iam)
to g(ra)t(ia) ceteris cupientur turbare et
q(uan)to desiderio diuinor(um) eloquior(um)
... est declinare a me maligni
S(ed) aute(m) sola occupatio cum ma
lis (et) p(ro) eis eor(um) impedit scrutiniu(m) ma(n)
dator(um). q(uan)to malicia magis vel

malorum mutacio Unde amb[rosius] h[ic] versiculo designatur Quod ubi est malignitas non est man[si]o[nem] celestium custodia. Quia in malivola[m] enim animam non introibit spiritus sapiencie nec potest immaculate virtuti vi[ci]num cum maculosis contubernium esse flagiciis :

Suscipe me secundum eloquium tuum. Hic petit dei subvencionem. Et sic prius ex mentali iniquorum odio et dileccione legis intulit deum esse adiutorem suum et susceptorem solitum et consuetudinalem sic iam ex actuali excitacione scilicet in repellendo malos petit subvencionem actualem. Et sicut ibi duo recognovit sic petit et duo primo suscipi 2° iuvari ibi Adiuva me. Imprimis ut obtineat a domino suscipi. Allegat causam scilicet verbum vel promissum dei ibi secundum eloquium tuum fructum bonum ibi et vivam et exclusionem mali ibi et non confundas me. Mitum desiderium sui vel spei ab expectacione mea. Dicit glosa. Suscipe. Glosa Quia dixerat adiutor et susceptor meus es tu et quasi ex aliquo adversans colloquium suum cum deo impedientibus vero indignans increpando interposuerat Declinate etc. nunc ad colloquium suum cum deo rediens petit ut actualiter opus susceptoris exerceat Unde dicit Suscipe glosa magis ac magis me qui propter te et mandata tua scrutanda relinquo alios et repello et si suscipis amplius in malignabitur. Et hoc fac secundum eloquium tuum glosa id est promissum. Amb[rosius] Qui tollenda presumpcionis videtur dicentur suscipe me nisi promissum eius adiungeret. Hoc est ut audeamus ipse fecit promissum ut est Ezechiel. Ecce filius meus suscipiam eum et post thymothei 4 pietas promissionem habet vite que nunc est et future et ideo subdit et vivam. Glosa qui suscipe ut ad futuram veniam post que omnia tollendo non vivam. Aug[ustinus] Hic enim desiturus dicitur esse qui modo non vivatur quia corpus mortuum est propter peccatum Amb[rosius] Quomodo potest non eternum vivere quem sempiterna vita suscepit quem totum sibi Christus assumpsit. Si enim vivit qui in sinum est abrahe ut lazarus quanto magis qui suscipitur a Christo cum ille qui in sinu sedet abrahe ideo vivat quia susceptus a Christo est. Subdit et non confundas me id est non permittas me confundi sed pocius fac ut non confundar ab expectacione mea id est illa quam expecto graciam consolacionis et gloriam futuram. Glosa dicens tu enim est quod omnes qui dominum expectant non confundentur ut dicit in psalmo et danielis 3° Non est confusio confidentibus in te domine Et proverbiorum 10°. Expectacio iustorum leticia si ergo expectat tunc non oportet dubitare si non expectat non potest in expectacione confundi Ratio quod stat aliquem expectare vel sperare et non venire quia sine meritis et tunc magis est presumpcio quam spes vera vel expectacio quia spes est certa expectacio future beatitudinis ex meritis proveniens Undecimum Spera in domino et fac bonitatem ecclesiastici 2 [illegible] in diviciis eius Et abiit et post

Expecta dnm et custodi viam eius
et exaltabit te. petendo gratie expec
tatione non confundi petit ut
vere expectans sit. Unde aug. dicit
hic non confundas .i. largius
da spiritum per quem caritas diffundatur
in cordibus nostris qua diffusa spes
non confunditur. Vel potest dici quod
contingit aliquis secundum presentem iusti
tiam veraciter expectare et exer
citatus sperare quem tamen contingit
confundi ab expectatione quia
scilicet non perseveraverat ad finem. ideo petit
non confundi deficiendo .s. ab ex
pectatione ne omnes qui vide
rint incipiant ei illudere dicentes
hic homo cepit edificare et non
potuit consummare. ut dicitur luce
xiiii. Unde Ambrosius. Quia ex exper
to non opprimar infirmitatibus non
succumbam temptationibus in
quibus plurima est pacientia ut pro
batio confirmet et volveret spem
que non confundit.

Adiuva me et salvus. Hic
petit iuvari ad conandum du
plex bonum .s. vere salutis et sancte me
ditationis dicens ergo. Adiuva me. glo.
Aug. dixit non confundas me
etc. et quasi insilens rursum sit ei.
non vis confundi ab expectatione
non sinas me meditari iusti
ficationes meas. senciens ergo
istam meditationem aliquando impediri
infirmitatibus anime ait. Adiuva
me. Amb. Cernis sperat plurimum iu
vari. Ubi enim adiutorium dei ibi etiam
salutis auxilium. et merito petit ad
iutorium ut salvus sit. Cernit aut

dicitur verbis Aug. illius de dispositione verbis.
Nullum credimus ad salutem nisi deo
invitante venire. nullum invitatum
ad salutem nisi deo auxiliante operari.
nullum nisi orantem auxilium promereri.
Vester ultimus. Adiuva me nullum
habentem auxilium nisi in te. Subdit
et salvus ero. Ambrosius. Hec non
magna non vana est salus. sed tamen
cum omnes laqueos evaseris tunc in
paradiso suo et in vite cepero inter elec
tos. Subdit et glo. accepta salute
meditabor. glo. hoc dicit ne forte ad
iuti infirmitatibus peccata in prius spiris
positi negligamus esse memores
beneficiorum celestium. quibus .s. iustifi
camur. meditabor inquit iustifi
tius. glo. Hortenens similiter quod
nemo nisi a te iustus est et hec facias
super non me iustificans ut phariseus
sed confitendo peccata gratie tue attribu
am gloriam tantum secundum quam sentiam
vel semper .i. continue pro loco et tempore
oportuno.

Sprevisti omnes. Supra
orat propheta ad malos sunt
odium. hic contra eorum odii sui motivum
quia .s. sunt abiecti a deo .i. duo.
quia primo ponitur eorum a deo abiectio
2o abiectionis ratio ibi quia in
iusta est. dicens glo. Sprevisti. quod
iniquos odio habui quia merui
tur a te spiritum contemptu te .i. Reg.
eum me contempnunt erunt igno
biles vel sic contendo ad peccatum. vel
2a glo. contendo ad me pretendens
ideo peto ut adiuves. quia sprevis
ti. vel sic ex glo. legitur. Adnichi
lum deduxisti grande eum malum

est spiritui deo Eccl. 4° Considera
enim opera dei quod nemo possit
corrigere quem ille despexerit Nam
sicut respectione dei homines conver-
tuntur Job 33° Respiciet homines
et dicent peccavi. Luc. 22° Conversus
dominus respexit petrum et egressus
flevit amare. sic despectione dei
que non est ad quam eius non res-
picit manent homines in peccatis Unde
Ambrosius 9° li° super luc. Quos ihesus re-
spicit plorant negavit primo petrus et
non ploravit quia non respexerat
dominus negavit 2° non flevit quia ad-
huc dominus non respexerat negavit
3° et respexit ihesus et ille amaris-
sime flevit Spiritus sancti in qua omnes
nullum eorum gratum habendo quam-
diu tales sunt omnes s. discedentes
supple propria voluntate recedendo
non repulsos sicut filius prodigus
profectus est in regionem longinquam non
repulsus a patre sed ipse petens
portionem. Audientis tuis s. futu-
ris eam protectis non habendo Sicut dicitur
Dan. 13° de senibus quod declinaverunt
oculos ut non viderent celum nec
recordarentur iudiciorum eius iustorum
vel presentibus iudiciis et illa sunt 3a.
Primum conscientie accusantis a quo
recedunt negligentes. i. Cor. 11°
Si nosmetipsos iudicaremus non utique
iudicaremur. Quicumque autem discedat
ab hoc iudicio ostendit Bernardus in libro
de vita clericorum ergo ... undique esse ...
quod non modo quidem conscientie sti-
mulos sustinere aliquis potest sed a-
vertunt oculos cordis et ad consola-
tiones ... convertuntur ut quod intollerabile

est ille creator Hec ille Et non im-
merito quia ut dicitur Prov. 29° Tec-
ta perstillantia in die frigoris et liti-
giosa mulier i. remordens conscientia eius
comparantur Secundum est iudicium confes-
soris absolventis Unde glosa
Discedentes i. qui non confitentur
peccata a quo discedunt recidivan-
tes Eccl. 3° Iudicium patris s. spiritua-
lis Audite filii dei et sic facite ut
salvi sitis Tertium est iudicium ecclesie
medicantis alias iudicantis quia pe-
ne sunt medicinales ut excommuni-
catio et talia a quo discedunt con-
tumaces et inobedientes Job 34°
Numquid qui non amat iudicium
sanari potest Quartum iudicium est dei
corripientis prima Cor. 11° Dum autem
iudicamur a domino corripimur ne cum
hoc mundo dampnemur Ab hoc
discedunt inpacientes Contra id
Job 5° Increpationem domini ne repro-
bes Subditur abiectionis vestre dicens
quia iniusta est glo. Sufficien-
ter causam apposuit discedendi di-
cens quia iniusta est cogitatio eorum
Aug. Cogitatione enim acceditur ad
deum vel receditur ab eo a cogitatione
n. omnia bona procedunt sicut scrip-
tum est Cogitatio sancta servabit te
et ex omnia mala Unde Marc. 7° Post
tamen principium et radix malorum de
corde exeunt cogitationes male homi-
cidia adulteria fornicationes fur-
ta. Ysid. li° 2° de summo bono c. 25°
Sic vipera a filiis intus positis perimi-
tur ita nos cogitationes nostre in-
tus enutrite occidunt et consumpti-
tus vipeo veneno consumunt Sic

autem radix mala facit arborem
odibilem. sic cogitatio iniusta hominem
deo spectabilem Eccli. 15°.
Abhominatio domino cogitationes
male. Est autem cogitatio triplex in
iusta primo que est de malo vel fit ma
la intentione et si sit de bonis Sa
pientie. dixerunt impii apud se non
recte cogitantes cogitationes tam quo
ad materiam cogitationis quia de
morte iusti. quam etiam quo ad pravi
tatem intentionis quia propter hoc
quod erat contrarius operibus eorum
Secundo est mala cogitatio que est de in
utilibus et vanis Michee 2°. Ve qui
cogitatis inutile 3° que etiam est de bo
nis et si non mala intentione tamen
non debito tempore. sicut si quis in
ordine cogitet de castrorum expugna
tione vel structura et ad ista cogitanda
cogitando discedit tum a iudiciis
dei est iniusta quia sic dicitur Proverbiorum
2°. Cogitationes iustorum iudicia :-

Prevaricantes reputavi Su
pra ostensum est qualis sit ad ma
los in affectu. Hic ostenditur quid de eis
sentiat in intellectu et dicitur quia primo po
nit rectum de malis iudicium intellec
tus 2° exhibet iniste sui regulam affec
tus 3° petit restitutionem carnalis de
fectus 2a ibi Ideo dilexi 3a ibi
confige. In primo tanguntur tres defec
tus malorum quo ad deum in obedientia
quia prevaricantes quo ad proximum
infamia quia reputavi quo ad
seipsos macula quia peccatores et
despectio eorum ad infima quia repu
tavi quo ad seipsos maculas
terre ergo primo prevaricantes quia ita tum spe

cialiter nunc quia in ego qui legem
tuam agnosco malitiam reputa
in eos transgressores mandatorum et
contemptores et peius inimico sperne
dos Ysaie 33°. Ve qui spernis nonne et
ipse sperneris Vel sic Cogitatio cordis est
iniusta primo ipsi sunt prevaricatores
estimatione mea Dicit enim reputa
vi. non quia certat in dubium sed
remississime loquitur. quia non vult
diffinitive iudicare sed magis
hoc deo committere. 1° Cor. 4°. Nolite
te iudicare ante tempus quo ad
usque veniat tempus scilicet dominus. Repu
tavi iniquam omnes peccatores terre et
terrenos terrena amantes et vide
hoc Ambrosius dicit ad dictam pec
catorum celi qualis fuit lucifer qui
ad peccandum non fuit inductus
inclinatione terrena sicut homines
quos corpus quod corrumpitur
aggravat et terrena inhitatio de
primit qui dicat. licet depressio ter
na eorum peccatum de tanto alleviat
nichilominus tamen sunt prevaricato
res sicut celesti qui ut dicitur Ysaie 26°.
In terra sanctorum iniqua gerunt pos
sunt aliquo modo dici peccatores ce
li et laycorum eo quod in satis locis
quibusdam celis sunt et cum satis re
bus que celestibus conveniunt vel saltem
deberent ratione quorum minus debent
peccare. et ideo si laici peccatores sunt
prevaricantes multo magis ipsi
Beatus Augustinus movet dubium cum apostolus di
cat Ubi non est lex nec prevaricatio
et quidam videant habere legem ipsi
met dicente qui sine lege pecca
verunt sine lege peribunt et nostra

vit quod hic dr̄· omnes sc̄z peccato
res esse preuaricantes Et ridz q
omnis adiunxerunt legem nec
scriptam in corde nam i gentes
q̄ i legem ad expositam non
hn̄t· sc̄z naliter que legis sunt
faciunt ipsi soli sunt lex Illud
g° quod dcm̄ est qui sine lege vi
uit de lege moysi intelligendū ē
i h° videtur a apli opinio il
lorum qui dicunt quod ex° peccatis
venialiter fecit contra preceptū
alias enim non omnis peccans
est preuaricator. Addidit·
vbs Aug° quod paruuli qui ppter
originale peccatum sunt i similitu
dine preuaricationis ade ad illam
preuaricationem ptinere monstrant
q̄ p° in paradiso commissa est ? ex
h° nullo excepto omnis peccatores
sunt preuaricatores· sc̄z h° depuit
intelligendū est Omnia sic pec
cauit i adam sic enim alr̄ nisi i
eo transgressi sunt. Notandū
quod glo· sup vb̄ ad galat 2°
Si que destruxi iterum reedifico
preuaricatorem me constituo· Dc q
aduocat° pprie preuaricator dr
qui pter quam suscepit promi
sit impugnat Hoc autem vbi q
uenit omni xpiano qui i baptis°
abrenunciauit dyab° ? xpo se sb
didit Cum postea peccat con
sentiens dyabolo ? recedens Sub
dit sui reglacōz affect° dicens
a deo dilexi q· q aspiui illos
? ego cognoui eos preuaricatores
? eos ppterea dilexi Contingit enim
quando quanto magis mali a deo

recedunt quanto boni s· magis ad
herent sic p̄z i mathatia p° ma
machaborum qui quidam iudeus ym
molauit ydolis tunc ipse op
posuit se manifeste Prouerbiorum 28°
Qui derelinquunt legem laudabunt
impium qui custodiunt legem
succenduntur contra eum Ps dum
superbit impius incenditur pau
per· s· dolore vel zelo Dilexi igitur
testimonia tua Aug° Dicunt se
in lege vtile delectabile ? hones
tum ppter hec autem reddit aliqd
diligibile de tua gra ut non sit
i me iusticia mea sed tua nec
enim qui enim agnoscat trans
gressionem legis esse malam sciat
vtique legem esse bonam ? per consequens dili
gendam omnia enim bona appe
tunt sibi bonum sp̄e peccatum Sunt
autem testimonia dei multo dilige
nda quia non deceptoria sed vera
? fidelia Ps Testimonium dni fi
dele Item quia vtilia ? delectabi
lia ? consolatoria Prouerbiorum e° Ipse e
spiritus qui dr consolator testimo
nium perhibet spiritui nostro qd filii dei sumus
Item iocunda ? delectabilia Sup
illo ps° In via testimoniorum tuorum
delectatus sum sicut [illegible] Ecce bonum
triplex in testimoniis vtile delecta
bile ? honestum ppter hoc autem
redditur aliquid diligibile
Confige timore
Hic petit restitui de carnal
defectu ? primo petit impedimenti re
medium 2° ostendit se ad hoc perite dis
positum ibi Audiens dicit ergo con
fige timore· quia dilexi testimonia

tua mente s; inuenio repugnan*tem*
in carne Ro. 7° mente seruio legi
dei mei. carne autem legi pcti. Et
io mens possit liberius diligere. Con
fige carnes meas quo ad carna
les concupiscencias quia qui xpi sunt car
nem suam crucifixerunt cum viciis
et concupiscenciis vt dicit apls ad gal. 5°.
Sed pt queri ex quo quidquid configi
tur alio figetur vel alicui rei con
figitur Cui ergo petit psa. configi
carnes suas. Et videtur Aug. quod
desiderabat esse sicut paulus p*ost*
ea fuit dum diceret xpo confixus sum
cruci. viuo autem iam non ego vi
uit vero in me xpus. quod quid est aliud di
cere nisi non est in me iusticia s; a xpo
qui factus est mihi iusticia sanctificacio et re
dempcio. et mihi absit gloriari nisi in
cruce dni nri ihu xpi. Hec aug. desi
derabat ergo sic configi xpo vt illius
passio. vita et opera essent sibi con
et vita quia ex propriis saluari non
potuit. et ad huiusmodi sensum textus
quem licet Aug. et Amb. ponunt expres
sius sonat. habet enim sic confige
clauis a timore tuo. Nota quod sed
bernardum Bern. in quibusdam suis tria
sunt vincula quibus deo constringimur
alias configimur et sic tria ut solum
modo cum solum alias solis in istis omne
quod ligatur ligetur primum sunt
funes 2° claui. 3° glutinum primum
fortiter et dure 2° durius et forcius
3° suauiter et secure constringit per pri
mum signatur verecundia qua quis
temptatus erubescit statui suo
et homini decturpare committendo
turpe vel contra statum aut vo

tum sed sic putrescunt funes sic
vinculum pudoris aut obliuiscitur
aut abrumpitur cito. Per clauos
designatur timor quo quis pec
care metuit non propter volt*um* hominum
sed ob horrorem iehennalium tormen
torum sed sicut clauos eciam ferro*s*
vetustas et rubigo consumunt sic
cogitatus longum tempus et admi
dictum timorem postponit. Per gluti
num intelligitur caritas que tam suaui
ter ligat vt adherens deo vnus
spus fiat cum eo et omnem confusionem
vel penam ciuius iudicat esse mi
leuissimam diuine pietatem offendere.
Sic et xpus primo quidem ligatur 2° confi
gitur 3° conglutinosa aromatum
confeccione linitur et attende quod
vix vel non vnius diei spacio
funibus et clauis moratus sit sicut
vnccione vnctus et victurus perhemni
resurrexit. Amb. at posuit solum
duos clauos timoris s; et amoris
quia amplio in timore filiali patris
offendendi et ideo hoc timore petit propheta
configi. vnde licet Aug. querit
si iam timuerat vel timebat Sic
dicit timui enim tuo timore confi
gi carnes orabat Et videtur vno
quod petebat timorem quo time
batur pena vt carnibus configendis
sufficeret Alio° sic cum dicat Timui
similiter penam s; per hoc non configi
carnes quia adhuc viuit volun
tas peccandi. mallet enim sic tries
liceret sibi et dolet non licere quod lex
negat Sed carnales delectaciones que
sub pena negantur melius spiritua
lium longiori delectacione vincuntur

cei ui castum timore quo foris
mittit timorem pene caritas i ad
te iustitie penam reputat. et si
pena sequitur impunitas adque
quidem timorem castum metiom
pene qui quidem pedagogus dis
posuit. Hec ille. Et ideo nosit
de timore tuo et non de te timui
sed a iudiciis tuis quia timore
servili iudicia dei in pena plus at
tenditur quam deus qui modicum
respicietur si caveret non puni
tur. timore vero casto nil minus
pena vel saltem non principaliter sed
dei inhonoratio vel offensa que hono
rem sequitur :-

Feci iudicium et iustitiam. Supi
us oravit contra plege dei zelum
prius in corde. Hic orando contra iniustum se
iope et nunc dicens per quod contra malos
et ad malorum mala removenda. 2o
ad bonorum bona consequenda ibi
Oculi mei defecerunt. et quia ama
li eos quos se odire cognoverunt
fecerunt quocumque patet ei iu
iuste id possit exprimit contra ma
los zelum operis pene lilia ab eo
rum calumpniis ibi non tradas
me. Dicit ergo. Feci. qui iniquos quos
tu sprevisti corde odivi. reputa
ui prevaricantes nec solum hec sed
etiam iope. Feci. supple quod debui eos
puniendo. Unde sic de iusto dicitur. Ad ni
chilum deductus est in conspectu eius
malignus. Multi enim corde odi
unt. sed exterius blandiuntur. Ps. la
vatur parte medelicens anime
sue. Feci. glo iudicium. glo. discucien
do et intus diligenter discuciendo

Job 29o. Causa quam nesciebam
diligentissime investigabam. Dicit
autem iudicium simpliciter non ad
dendo iustum vel rectum quia ut Au
gustinus. si non esset rectum non de
beret iudicium nominari alias
enim oportuisset dicere feci rectum iu
dicium. quamvis enim consuetudo
sic dicere bonum et malum iudicium sicut
et Iohannis dicit. Nolite secundum faciem
iudicare. sed rectum iudicium iudi
cate. tamen etiam in multis scripturis ita
ponitur tamquam non sit iudicium si
pravum sit ut ibi. expectavi ut
faceret iudicium fecit autem iniquitatem.
et ibi misericordiam et iudicium cantabo
tibi domine. Hec Augustinus. et quod littera
non debeat intelligi in de recto
iudicio declarat verbum quod sequitur. et
iustitiam non recte enim iudicatur non
est opus iustitie. quia ut ait Augustinus
divitias est magis virtus animi quam
quibus recte iudicat. sed quia virtu
tem iustitie non facit in homine nisi
deus. non ipsa virtus sed opus eius
signatur cum dicit feci iustitiam et
iudicium. Ambrosius. hoc dicere non
est iactantie gloriosi et insolentis
sed assertio vite innocentis non pre
sumpta ne videatur dignus
ut detur nocentibus. Ut si quis in
iudicio innocentie sue tende gratiam
quod fecisti apperiam potius ad
defensionem esse quam ad iactantiam dic
tum estimaret. An non ma
gis humilitatis quia arrogancia quia
quis lucem se cognoscens nec for
titudinem sue confidens impar
sibi bellum esse contra spiritualia

nequitie in celestibus vocatur tra-
di peccati diabolus qui auctor est omni-
um delictorum petens ne tradantur
nocentibus. Hec ambrosius in. Alle-
gantisque qui indignum sic quod adeo
illorum tradatur calumpniis
quos sibi phariseus magis fecit infel-
tos qui intuitu dei faciendo iu-
sticiam ille voluit reluctari. Si enim
iustum est ut per que quis peccat
per hec et torquetur magis equum
videtur ut faciens iusticiam in iu-
ste calumpniantium manus expiatur.
manibus que tradatur et hoc est quod
petit dicens

NOn tradas me calumpnian-
tibus me. Ubi petit primo
sui ab illis persecutionem. 2o illorum ablatione
malis conubiis tamen non calumpni-
entis me. Symmachus primo petit sui pro-
tectionem a malo. 2o custodiam
vel conservationem in bono ibi. Suscipe
servum tuum. Quarto Non tradas me etc.
Augustinus. Quid hic orat nisi sicut
oramus ne nos inducas in tem-
ptationem. De auctoritate 2a Augustinus. Deus
enim tradere quem deserit sit et dese-
rendo in temptationem inducit et ge-
neraliter ut ait Augustinus cum victus
est timore carnis et nulla cor-
ruptionis illecebra fecit iudicium
et opus iusticie orat ne tradatur
calumpniantibus i. ne timendo
perpeti mala ad faciendum ma-
la persequentibus cedat. A quo enim
accepit victoriam concupiscentie ne
voluptas trahat. Ab illo etiam
robur venit patientie ne dolore
frangatur. Et non nunquam cedit

pene qui resistit concupiscentie. Non
etiam quod potest sic omnis peius intel-
ligi quia calumpniator est falsi
criminis impositor petat non tradi
impositoribus falsorum criminum qua-
lis fecit iudicium et iusticiam non tamen
expers vel sordis. Omnes enim
iusticie nostre tanquam pannus men-
struate. Preterea ista est vel a peni-
tentis qui fecit iudicium intra se
discussione conscientie et contritione et pro
ea expressit [illegible] coram iudice in confes-
sione sed tamen fecit iusticiam satisfac-
tione talis enim bene potest dicere domino
in morte. Non tradas me calum-
niantibus demonibus qui si possent
falsis accusationibus condempna-
rent. Sequitur.

SUscipe servum tuum in bonum
Hic petit sui conservationem. Illo-
[illegible] suscipe. quasi non tradas
me deserendo sed potius econtrario
suscipe. glosa. ut proximus i. sur-
sum cape et ad superna erige ubi
[illegible] mali non possunt pertingere. [illegible]
[illegible] psalmista. Eo vallo munitus [illegible]
grassanti stulticie aspirare [illegible]
non sit ut sic vivificetur in me [illegible]
pulsus eversus sum ut caderem et dominus
suscepit me. Suscipe nunquam servum tuum.
Ambrosius. iudicium et iusticie sibi conscius
servum se domini dicere non formidat
preciosa hec servitus que virtutum con-
stat expensis. glosa. [illegible] Bene nomi-
nat se servum quod est liberationis
iudicium. Servus enim aliquando di-
citur quod captivus ab inimicis servatur in
tantum. Suscipe domine in bonum. Augustinus.
Enim illi impellunt in malum. At si [illegible]

cat proficit in quod filius tuus si
non altius. Dicet aliquis quare
accidit illud bonum cum deus non possit
suscipere in malum vel aliter quam ipsi
perdicio quod philosophus intendit etiam
bonum quod simpliciter bonum est. Vel
illud bonum presenciatur sine quo sal
uus non fiet. Non calumpnientur.
Hic petit malorum a calumpniis
cohibicionem q. d. non solum non
tradas me volentibus calumpniari
sed nec permittas ut superbi me
calumpnientur. Aug. Greca lo
cucio est et nobis insueta sed ex
ponit ut prius i. non capiant calump
niando. sic inde accidit qui secundum am
brosium cum aliis apostolis audiunt. Vo
cetis lux et tu dyabolus ... eius extin
xit. Nonne et cayn sic est calumpnia
tus ut falsitate crederet quod ma
ior esset iniquitas quam ut veniam
mereretur. Sic et Job calumpniari vo
luit dyabolus d. Numquid gratis ti
met deum qui non caritate faceret sed
ut mercenarius sed ut dictum est pre
ceptum ut desideret ... non audire
calumpnias sed obprobria obi
urgaciones et derisiones sicut secundum
aug. derisione nobis obiciunt
mortuum a nobis colui quos optat
non permitti propter homines ho
minem dei propter alios infirmos q
per talia a bonis agenda ... pervert
tiri et ad gloriatorem dyabolum exclu
dendam. Specialiter autem petit ut
eum non calumpnientur superbi
glo. Iudei autem gentes heretici
scismatici quos omnis superbia decor
pe ... et dyabolus qui est rex

super omnes filios superbie Job xli.
Superbi enim ad talia maxime
sunt audaces. Unde ambrosius. Calu
et adversus suos dei vel similes
qui adversus deum se exaltat et
dicit in celum ascendam super
sydera celi ponam sedem meam
quod tunc facit quando electos decep
... iustum ... qui celo
infixus est et cuius opera lucent
sicut stelle in celo et quos non per
tinentur calumpniatur invidens ce
lestiam. Hec ille. Aug. non satis
est calumpniator simplex qui instiga
cione dyaboli facit sibi consciam
peccati mortem ubi nullum est et ita de
multis aliis qui suggerit cogita
ciones blasphemie.

Oculi mei defecerunt. Hic
ostendit zelum iustum ...
ad bona assequenda et primo innuit
conatum suum vehementem. recogno
scit suam ad cognoscendum insufficienciam
2° innuit divinam assistenciam ibi
facit cum servo. In primo tangit insufficien
ciam in duobus. primo ... 2° in
nuit ibi et in eloquium. Dicit ergo. Ocu
li mei q. suscipe sunt tui ... qu
oculi mei glo. intenciones qui secundum
ambrosium tendunt ut videant dei
verbum et nimia intencione et
expectacione defecerunt. Vel quia
secundum ambrosium defectum suum pacia
ntur ut assumant quod ubi est
Vel quia non sufficiunt ad implen
dum cognoscendum quia ut ait
aug. primo ... mentis humane
acies invalida est et in tam excel
lenti luce non figitur nisi

p iusticie fidei euiidetur. Vel quia
tendendo in salutare desiderando
& expectando fatigantur & lassantur
eo quod non peruenerunt & attingunt
ps Concupiscit & deficit anima
mea in atria domini & c. Ideo latius dictum
est super illo versu Defecit in salutare
tuum anima mea & sequitur in 18 octonario
& 2us glo. dicit pluraliter oculi quia sunt
oculi pene qui prouidentes futu
ra supplicia timore & horrore de
ficiunt pro peccatis & peccatoribus. Sicut est de
fectio tenuit me pro peccatoribus &c. Alij
sunt oculi gracie qui vident xpi
graciam per quam regnum celorum creditur
simile sperantibus dicitur hic deficiunt
vt s. dictum est. Addit glo. in perfectis for
talis anime sunt oculi supplicacionis
propter eam autem graciam propter eam. vna & eadem
anima habet oculum gracie & ille est
dexter & oculum supplicacionis & ille leuus
est. In iudicio quo ad sufficienciam & in intu
& in eloquium. q. non solum defecerunt
oculi mei ad ipsum attingendum
sed eciam eciam ad intelligendum eloquium
Job 26°. Cum vix paruam stillam
sermonis eius audierimus quis poterit to
nitruum magnitudinis eius susti
nere. In eloquium iusticie tue. g.
i. verba euangelii. que xpus docuit erat
vt nos iustificaret. Hec autem dicuntur
eloquia iusticie quia sunt eloquia
eius. s. xpi qui factus est nobis iusticia
vt dicitur primo Cor. primo. Vel quia per ipsum
eloquium iusticia dei exprimitur & nos
de eius iusticia edocemur. Vel quia
propheta deus iuste iudicat nos ac
condempnat. ex quo presciuimus
scimus voluntatem eius si non facimus

Luc 12°. Seruus sciens voluntatem dei
& non faciens plagis &c. Ioh. 15°.
Si non venissem & locutus fuissem
eis peccatum non haberent nunc autem
excusacionem non habent &c.
Factum suo tuo sec. Hic in
supplecionem insufficiencie sue in
vocat diuinam assistenciam & hanc
dupliciter vel dupliciter insufficienciam pre
dictam primo quo ad affectum 2° quo
ad intellectum ibi Seruus tuus sum
duo primo tangit duo que pertinent maxime
ad exaudicionem vnum ex parte sui ibi
Fac cum suo tuo. aliud ex parte dei ibi
Secundum misericordiam. 2° ponit peticionem
ibi. & iusticias tuas doce. g. Fac. q.
quia ego deficio. tu fac a quo omnis
sufficiencia nostra est. 2° Cor. 3°. Vel
2us g. q. non solum non tractas me
sed eciam facias bonum fac igitur cum
suo tuo. i. circa seruum tuum q quia ser
uus tuus & in potestate tua est potes
facere de & cum eo sicut vis vel
iusticiam vel misericordiam. sed ego desidero
misericordiam & magis congruum est vt fa
cias misericordiam seruo tuo quam alieno
Vel fac cum suo tuo. i. vna me
cum quia ego conor per liberum
arbitrium tu g° coopare. Vnde
glo. ibi liberum arbitrium iudicat
quod gracie cooperatur. Hinc primo
Corinth. 15°. Laboraui non
autem ego sed gracia dei mecum
& primo Corinth. 3°. Adiutores dei sumus
fac itaque non secundum preces vel oracio
nes meas quia quid oremus vt oportet
nescimus vt dicitur Ro. 8°. Non se
cundum desiderium quia forte est
irracionabile vel defectiuosum Ephes. 3°.

Potens est dominus humanus facere
quod desideramus aut petimus non
secundum opera vel merita mea. Amb. Qui
si quid boni feci plura debeo quam
sumus. quis enim potest solvere quod
accepit. quis tanta vite munera
vite salutisque. sua te divinus bonus
digno potitque sumus. Hec ille
Non secundum meam: quia omnes iu-
sticie nostre tamquam pannus menstruate
Is. 64. non secundum miseriam meam: quia
forte non expediret tolli a me to-
tam non secundum iusticiam tuam vel
iudicium tuum quia non iustifica-
bitur in conspectu tuo omnis vivens. Sed
secundum misericordiam tuam: qui tu scis defectum
affectum pravum miseriam indigenciam
meritum vel demeritum meum quo ad
omnia illa fac mecum secundum misericordiam
tuam. illi me plene submitto et com-
mitto in misericordia hec fecit quia ipsa
illimitata et iustificativa est. ideo sic pe-
tendo nichil excludit. quod deus fa-
re voluerit Unde g. dulcius pe-
tit qui secundum misericordiam fieri quit Ecce.
2o Secundum magnitudinem eius sic et miseria
ipsius cum ipso est. nec tamen sic petendo
excedit quasi quid daretur vel
quam conveniret hoc non esset secundum
misericordiam et non induceretur in peticione
Subdit peticionem: et iusticias tuas
doce me. id est verbum iam quin-
ta vice dicit propheta in hoc psalmo Et
adhuc infra ponitur sexta vice
Unde videtur fuisse prophete multum
cordi hec peticio sic et utilis ei
Eap. 8. Tobie et ipse eum doce iu-
sticiam et virtutem: quibus nichil est in
vita utilius hominibus sine exibi-

dulcedine. petat ultra ea que
dicta sunt superius considerari quod quia
ut dicitur in glo. Ad Ro. 8. Iustificatio est
pacium remissio et bonorum operum
consummacio ideo propheta petit intelligi
petere ut deus doceat eum sic quod
ipse per experienciam cognoscat quam
bona dulcis et consolatoria sit homini
remissio peccatorum. Item quod petat
doceri ut bona opera perficiat et con-
sumet :-:-

Servus tuus sum ego. Hic
petit divinam assistenciam
quo ad intellectum ubi primo ponit
suam condicionem: cum dicit Servus tuus
2o petit intelligencie clarificacionem
ibi Da michi 3o subdit eius quod
desiderat scire specificacionem ibi ut sci-
am dicit g. servus. q. dixi factum sum
tuo. sed quia possum quieri pro qua
petat ideo dicit Servus tuus sum ego.
Glo. Non bene cessit in quem fi-
lius meus ideo servus tuus sum
Amb. Non quasi extraneus possum
qui se servum. Extraneus autem
est qui est servus peccati Ioh. 8. Qui
facit peccatum servus est peccati. servus
divicianum Mt. 6. Non potest servi-
re et mamone servus veritatis
carnis Ro. ult. Huiusmodi Christo domino
nostro non serviunt sed suo ventri. non
dya. 2 pet. 2o A quo enim quis
superatus eius et servus est Adhec
omnia excludenda dicit Servus tuus
sum ego. Non dicit autem quod secundum Rich.
de s. victore Quosdam efficit ser-
vos ipsa nativitas. Quosdam
belli necessitas Quosdam humilitas cari-
tas et possum addi ego Quosdam.

redempcionis prolicas Iudic
Richi Vita: igitur creatori meo
iure conditionis regi meo exte
rey[illegible] maiestatis salvatori meo ex
sumore cause et potest pro [illegible] redempto
ri meo precio redempcionis ex
hys motivis unico potuit dice
servus tuus sum iam sum ego
i servus sum peccato vel mundi Se
dit igitur Da michi intellectum qui
ex quo sum servus tuus qui vis
ut racionabile obsequium ut dicitur ad
Ro. 12o. Hoc autem non possum ex
hibere nisi tu dederis intellectum i
quia acceptus est regi minister in
telligens Prov. 14o. Amb. Intelle
ctus spirituale munus est et ideo q
dei est a domino postulatur Sed di
ces cum prius dixit se intellexis
se super omnes docentes se i sup
senes Respondetur uno modo secundum Amb.
quod habuit bonum intellectum nec qui ali
quis est non bonus alias enim non
addidisset propheta Super intellectus
bonus omnibus facientibus eum
sed timorem domini vel eciam sic habuit
bonum intellectum tamen sic ait Amb.
ut redundare sibi crederet ulterio
rem requirit Unde Aug. Nunquam
intermittenda est ista peticio non
enim sufficit accepisse intellectum
nisi semper accipiatur i quodammodo
semper bibatur de eius fonte lucis
eterne Aliter potest dici quod licet
multum intellexerit ut iam tac
tum est tamen ut ait Amb. Ideo
secreta dei scire potest nisi spirita
lis intellectus munus acceperit Ideo
propheta cupiens scire testimonia

dei que sunt quasi quedam secreta ut ea
scire posset petivit prius pro spiri
tali intelligencia Adhuc sic
ut sciam testimonia tua quia secundum
Aug. Quanto quisque sit intelliger
cior tanto magis testimonia dei
sciunt scire autem testimonia
dei ut dicit G. Opus est contra calump
niantes Illi namque solent ser
vis dei mala imponere vel bo
na eorum calumpniare et impu
gnare ita quod nisi spiritus sanctus tes
timonia perhiberet fidelibus quod essent
filii dei possent quique induci i
dubium i turbari.

Tempus faciendi domine
S. ab illo loco Iniquos
odio habui. Ostendit se habere zelum
legis purum in corde i iustum i
opere. Hic ostendit se habere discretum
ex oportuno tempore i dividitur quia
primo ostendit zeli motivum secundo sui ex
ceptum ibi Ideo dilexi. Dicit ergo
tempus faciendi quasi dicat ita
Iniquos odio habui feci iudi
cium i contemptum i hoc non ir
racionabiliter Scio enim quod omnia tempora
tempus habent sed iam est tempus
faciendi i extendi zelum supple
secundum Amb. quia iniqui dissi
paverunt legem tuam 3 R. 19o. Ze
lo zelatus sum pro domino deo exer
cituum quia dereliquerunt pactum do
mini vel contra sic facimus suo
tuo secundum misericordiam tuam da michi intel
lectum etc. quia o domine tempus
est faciendum Unde Amb. Velut
siquis ingravescente egritudine
curat ad medicum ut citius

veniat ne postea subueniri nõ
possit. Sic psalmista videns ruinam
preuaricationis populi et quia totus
in peccatis mundus vrgetur et quia
non erat qui remedia possit
apponere currit ad xpm vt ipse
faciat et succurrat quia non est
tempus iubendi vel condendi legem
vel mittendi nuncios aut prophetas
sed pro te veniendi et faciendi. Luce
p°. Benedictus dominus deus israel quia
visitauit et fecit redempcionem plebis
sue. Aliter exponitur vt sit vna con
structio. O domine supple iniqui dissipa
uerunt tempus faciendi legem tuam
tempus inquam acceptabile et sa
lutis 2° Cor. 6°. quia ipsum vel ipsi eis
expendendo quod datum est ad fa
ciendum bona et laudandum te. Tho
bie 2°. Omni tempore benedic deum. Nunc
est enim tempus faciendi bona
in tota. Ioh. 9°. Me oportet opa
ri donec dies est venit nox in qua
nemo potest operari. Nondum at
quod iuxta primam exposicionem quod quia
dissipare est quasi diuersimode sp
ergere. Vel sicut ait Aug. Preuaricatio
nis in quantum integritatem eius non cus
todire sed magis diuidere vel infri
ngere quod lex dissipatur. Prima a
malis xpianis cum transgredien
do quedam seruant et in alio transgre
diuntur et sic non manet sibi lex sed
dissipatur. Unde Mt. 23°. Ve uo
bis ypocrite qui decimatis mentam
et anetum etc. et relinquitis que grauiora
sunt legis. Primo dissipatur tota
Quia qui offendit in vno factus est
omnium reus. 2° dissipatur a iudeis

hereticis vel corrumpendo textum
et falsa inmiscendo vel etiam verum tex
tum false exponendo. Tertio a pa
ganis eam non accipiendo vn
de ydoneus potest intelligi illud ysaie 24°.
Transgressi sunt leges quo ad
malos xpianos mutauerunt ius
quo ad hereticos et iudeos dissipa
uerunt fedus sempiternum quo ad
paganos.

Ideo dilexi mandata. Hic ostendit
suum excessum zelo profectum et hunc
duplicem. Primo in prosecutione boni
2° in detestatione mali ibi Ideo ad
viam. Adhuc primo ostendit profectum actio
nis et caritate 2° affectionis caritate vel in
duce ibi. Propterea ad omnia dicit ergo Ideo
dilexi. Quia tempus est gracie
in quo deus maxime dileccionem mon
strauit et nos ad diligendum inuita
uit. Ioh. 15°. Maiorem caritatem ne
mo habet quam ut etc. Vel ideo quia
tempore gracie dileccio sua large diffun
ditur. Ro. 5°. Caritas dei diffusa est
in cordibus nostris per spiritum sanctum etc. Glo.
Fecit enim gratia vt ex dileccione
impleantur mandata que timore
non poterant impleri. Vel potest conti
sit quia dissipauerunt legem tuam
propter amorem et psalmi. Ideo dilexi
id est accensus sum ad diligendum.
Si enim mali tanto maiori fuerit
actio quanto iniquitas liberius et apertius
perditatur. Sic patet in xpo. Ioh. 8°.
Cum iudei post multa obprobria tule
runt lapides et in beato stephano qui
quasi prius stridebant dentibus prius
petum fecerunt. Act. 8°. Cur
non nonne zelus tam merito

con(tra) malos eo plus accenderetur
quanto gravius (et) evidencius in hono
rem (dei) vicerunt (et) contemptum eo
rum zelatores nobis exemplum
huius reliquerunt ut moyses finees
(et) mathathias sicut enim parum pa
rista sive ex circumstante frigore
calor fortificatur (et) vinitur (et) inten
ditur sic malis circumdantibus
bonorum caritas incenditur (et) am
plius inflammatur. Dilexi iniqui
tatem (et) odio habui legem tuam. Mandata
custodire (et) predicare (et) defendere
(et) servare. quia ubi habundat iniqui
tas refrigescit caritas maxime
si parva sit (et) ideo nisi bene custodiatur
foveatur amittitur predicare ut
(et) adversarii confundantur (et) bonorum
audacia (et) fortitudo monstretur. defen
dere ut pusillanimes confortentur.
Dilexi (ergo) mandata non propter tem
porale mercedem. Sicut (contra) gr(eci) olym
picti testamentum cognoverant (et) faciebant
mandata (et) tamen faciebant quia
non amabant. Aug(ustinus). Cum vero
diligunt super aurum (et) c(etera). Omnis pro
prius vilis est utrius nec ulla ex
parte comparantur quecumque alia
hominis bona bonis quibus ipse
fit bonus. Unde dicitur super aurum et
thopasion (id est) super omnia temporali
tam ea que valent ad exterius sicut
aurum quam que ad interius sunt. topa
zion habet enim multas virtutes
mirabiles. Nam emigraides
sanat. luna minuta minuit vir
tutes in mari compescit bullientem
aquam extinguit. omnium gemmarum
colore vestit. sed ipso eius colore
vestit. Et (contra) Samsonem super

apocalypsis significat i virtutibus quia passionibus preci
um hec omnia spiritualiter que enim
potest tamen intelligi quod ista
duo nominavit ad significandum quod
diligat mandata super omnia artificia
que parant aurum quod non lucet bene
nisi politum. et omnia naturalia que
per topazion designantur. Topazius
enim politionem non recipit sed
peiorem ut dicit Gamsonus obscuratur
et magis (contra) eum bene asperatur.
Idem dicit. Hic non quilibet potest verbaliter
ter dicere hunc versum. Non enim
avarus qui auro inhiat divina
ius inhiat ornamenta desiderat
Propterea ad
omnia mandata. Hic ostendit
profectum amoris aliunde ca
re vel indicat. Unde dicit propterea quia qua
dilexi mandata mandata propter
hoc dirigebar. non ait duxi me
sed dirigebar a te. non est enim ut
dicitur Jere(mie) 10. hominis via eius nec
viri ut ambulet (et) dirigat gres
sus suos. Sed ut dicitur proverbiorum 16. Domini
est dirigere gressus. ille autem di
ligentem mandata dirigit ad omnia
mandata quia caritas dicitur an
geli ut amicta in mente (et) potentia. Ut dicit
beatus Augustinus super Iohannem. Vel sic quia
dilexi dirigebar. Caritas est enim
forma virtutum plus ut ait beatus Tho(mas)
2a 2e q. 23a art(iculo) ultimo. Quod or
dinat actus omnium virtutum ad ultimum
finem ergo merito dicitur dirige (et) hoc
ad omnia mandata quia siquis in
uno offenderit omnium est reus (et) caritate
corpore non habet. Dicat ad se diri
gi magis ascendens opera sua gre

dei vel caritatis infuse que sibi sicut
apostolus 1a Cor. 15. Habundancius
omnibus laboravi non autem ego
sed gratia dei mecum. Augustinus et Ambrosius
Sunt corrigebar admaritudinibus ut vi-
2a ea et crescis tantis tantus fieri dimi-
eis dilectione cohibeam. Tunc ibi
Omnem viam. Subditur propter zeli
contestacione mali dicitur quod omnem vi-
am iniquam non iniquitatem solum
vel iniquos ut quidam dicit. Si est via
ita ut vir ad iniquitatem appropinquare. Unde
Ambrosius. Bene posuit viam iniquitatis
que enim facilius iniquitati decli-
nat. qui vias eius non fuerit in-
gressus. Omnia secundum glossam vie iniquitatis
sunt opera prava illa enim appropinquatur
ad infernum aut celum. Via in-
qua possunt dici opera mala. Sed ma-
gis videtur hic intelligendum quod
actiones malorum sunt via iniquitatis
quos quia multi non audiunt
vel fugiunt sed diligunt aut que-
runt ideo ad iniquitatem perveniunt
Unde Proverbiorum 7o. De muliere
ornata. Unde ne abstrahatur
in vias illius mens tua. vie enim
inferi domus eius. Viam igitur in-
quam odio habui. Augustinus. Sicut
si quis in mari a saxo ubi necesse est
periclitari vel pati naufragium
longe velificat ne ipsum aliquando
contingat. Et nota quod dilectio ma-
latorum aliquando est motivum odii ma-
lorum. Aliquando enim videns scelera co-
nsacra bonorum incipit detestari
vitam suam malam. Aliquando enim
considerans turpitudinem malorum se
ad bona convertit. Unde Augustinus.

Quando fieri poterat ut viam in-
quam non odisset diligens rec-
tam. cum diligens aliquam rem
preciosam odiat omne quod il-
lius rei sibi dampnum infert. Ali-
quando eciam odium mali est motivum
dilectionis vel directionis ad man-
data. aliquando enim considerans tur-
pitudinem malorum se ad bona convertitur
Unde Ambrosius. Nisi omnem viam in-
iquitatis oderis. non potes in omnibus precep-
tis dei corrigi. Etiam non odit quod
omne quod vere oditur aut fugitur
aut invaditur. et si invaditur aut
occiditur aut captivatur. et si cap-
tivatur non dimittitur liberum nisi
reconcilietur. Omnia ergo ut dictum
est via iniquitatis sunt occasiones peccatorum
que sunt tres. opera aliena excitancia
vicia inclinancia intus et mala
exteriora inficiencia. Prima sunt fugien-
da. 2a occidenda. 3a captivanda et nisi
reconcilientur nullatenus dimittenda.
Qui ergo odit illa primo tenetur ut
ipse fugiat omnia que potest effugere
et maxime que vincere non potest. ideo
consortia et familiaritates malorum
quos non sperat convertere. qui enim
tetigit picem coinquinabitur ab ea
et qui communicavit superbo induet su-
perbiam. Ecclesiastici 13o. Si communicabit lu-
pus agno sic peccator iusto. que com-
municatio homini sancto ad canem. Unde
prima ad Cor. 6o. Fugite fornicacionem
quia ita non potest vinci. Et Gen. 19o.
Ne stetis in omni circa regione. Et
inito deterius fuge occasiones peccati
quia quanto tamen fugiemus ad
hunc nimis multos ad delectationem

hẽmus Quos q̃a non possim⁹
effugere oportet eos aggredi ⁊ bellare
scꝫ vicia nr̃a ⁊ malas ↄ̃suetudines
illa enim intus hẽmus radicata
ideo fugere non possum⁹ hec q̃
suadere debemus ⁊ sine cessacione
persequi debemus vñ ps̃ ꝑsequar
inimicos meos ⁊ comprehendam
illos ⁊ non ↄ̃uertar donec deficiant.
Debemus enĩ vicia nr̃a ita ꝑseq
vt ĩ nullo eis cõsenciamus. sed ec
ↄ̃trarium facere ꝑt ꝑrimis motibus
resistam⁹ ⁊ ꝑ h⁹ ea mortificam⁹
Vt dr̃ ad Col. 3º. Mortificate me
bra vr̃a que sunt sup terram ps̃.
Beatus qui tenebit ⁊ allidet ꝑ
uulos suos ad petram Quе
dam sunt oꝑaciones peccatorum
q̃s nec fuge possum⁹ nec dẽ
mortificare .s. caro ⁊ mẽbra cor
ꝑis que si delicate fouem⁹ hos
tem nutrim⁹ si nimis dure tene
occidim⁹ Oportet igr̃ ipsum captiua
re sicut debemus ĩ captiuante
redigere omne intellectum ĩ obsequi
xp̃i Vt dr̃ aplus 2º Ad Corint 10º. Quã
to magis carnem ⁊ mẽbra carnis
que spũi debent esse subiecta et
ĩ contrarium ↄ̃cupiscunt Ad gal
vº. Caro cõcupiscit Isti sunt cha
nanei quos isrl̃ delere noluit
scꝫ fecit eos tributarios Quod ꝑ ita
debemus carnem non delere sed
ĩ firmo tenere grauare laboribus
⁊ nichilominus sustentare Eccĩ
33º. Cibaria virga ⁊ onus asyno pa
nis ⁊ disciplina ⁊ opus suo Abiec
autem captiuitate non debet caro
dimitti libera donec sic sit reconcili

ata quod etiam sit q̃a sit spũi
plene subiecta contra quod fecerunt
⁊ hodie faciunt Beghardi ⁊ fra
celli qui post etiam nimium anno
reputant se ĩ carne non posse
peccare ⁊ dimittunt eam liberam

Mirabilia

Mirabilia testimonia tua dñe Supius
egit ꝓpheta de studiosa in
lege dni incepcione ⁊ deinde dev
tuosa ĩ ea puencione hic agit de
fructuosa ꝑmanencione q̃ꝫ h̃ po. ꝑmo
het autem in tribus cõsistit ĩ diligen
inquisicione ⁊ secundo ad ueram leg
applicacione ⁊ cognicione ĩ feruenti oratione
⁊ desiderio ad eiusdem ꝑfectam imple
cionem ĩ horum delectacione ⁊ exitacio ad
dei laudem ⁊ ↄ̃mendacione 2ª ibi cla
mam 3ª ibi principes Imprimo ꝑmo
ponit diligentem inuestigacionis 2º
applicacionem cognitiue vite ibi Iusti
es dñe In primis ostendit se fecisse
suam diligenciam 2º petit inuenisse su
am insufficienciam ibi Os meum ap
ꝑui ꝑ ponit ĩuestigandi motiuum
2º actum 3º modum 2ª ibi Declaracio
serata est 3ª ibi Declinacio sermo
num tuorum Dicit ergo Mirabilia q̃ illi dissipant
legem ego autem diligo ad man
data ⁊ ideo vias inq̃s Mirabilia test
timonia tua .i. que de te testimonium
ꝑhibent ⁊ illa sunt multiplicia
ꝑimo enim omnes creature Augus
Celum terra freq̃ns ⁊ vsitatus cursus
uie ⁊ omnia visibilia ⁊ inuisibilia
⁊ si mor h⁹ vsu viluerunt omnia
tñ si ꝑie considerentur testimonium
ꝑhibent bonitatis ⁊ magnitudinis cre
atoris Hec 1º ecclesiastes cum eatur

magnitudo et multitudo potencie dei
pulchritudo sapiencie ordo bonitatis lux
claritatis duratio eternitatis et cetera huiusmodi
Vel testimonia sunt scripture sacre
que testantur xpm in [illegible]
se ille enim sunt que testimonium per
hibent de me. De Iohanne 5°. Et sunt
vere hec testimonia scripturarum mi
rabilia. Quia sic ait beatus Gregorius Scrip
tura sacra est fluvius in quo agnus
peditat elephas natat. Et sicut
dicitur Sapientie 16° Quidquid volueris ex
mone divino nascitur sic tra
dunt iudei quando manna quod comme
debant secundum voluntatem unius cuiusque
sic sapiebat ore. unde gustans sa
cre scripture dulcedinem potest bene di
cere pre ammiratione. Sic de manna
iudei dixerunt manhu. i. quid est hoc.
Vel testimonia eius sunt miracula que
specialiter ad hoc fiunt adeo preter vel contra
consuetum cursum nature ut se
dominum universe ostendat et quod sicut
fecit eam ita potest mutare et destruere
et illa sunt mirabilia nobis de quibus
valde mirantur. Vel possunt intelligi
de testibus quibus testatur se ho
mines diligere scilicet passionibus et
miseria quia quem deus diligit cor
ripit flagellat autem omnem filium
quem recipit. Hebreos 12°. Qui etiam pro
prio filio suo non pepercit. Ro. 8°.
et hoc est satis mirabile quod
frequenter deus qui providencia res or
dinat et dispensat vulneribus eum
et doloribus sanat humilitate humili
atione exaltat morte vivificat
testibus consolatur. huiusmodi sunt tes
timonia sua mirabilia sunt

nec mirum quia vocatur nomen eius
admirabilis deus fortis. ymmo ipsum
nomen eius est mirabile. Iudicum
13°. Quid queris nomen meum
quod est mirabile. Sed non quod
mirabilia sunt non sibi scilicet deo
Ecclesiastici 39°. Nichil est mirabile in
conspectu eius. sed nobis qui nescimus
causas vel rationes operum dei et
ex hac ignorancia venit ammi
ratio. Unde glossa. Quanto enim quorumque
rerum obscuriores sunt causas tan
to mirabiliora conspiciuntur. sic philosophi
propter ammirari ceperunt philosophari primo
Metaphysice. Unde super hoc. A deo scrutata est
anima mea. Glossa. Quasi
facta est ipsa difficultate in
vestigandi curiosior. Iob
39°. Ista et considera mirabi
lia dei. Sed dicitur cum scriptum sit
altiora te ne quesieris. Et for
tiora te ne scrutatus fueris. sed que
precepit deus hec cogita semper.
Ecclesiastici 3°. Et testimonia dei super
nos sunt. ymmo et precepta sunt
super nos et mirabilia. Nam si non
esset mirabile quod bonus deus dedisset
bona precepta in testimonium bonitatis
sue qua vult bona fieri et bonos
suos vere. Numquid non est val
de mirandum quare bonus deus
dedit populo dei precepta non
bona et iudicia quibus non vivent
ut dicitur Ezechielis 20. Ergo videtur
quod etiam precepta sunt super nos
et altiora nobis. Quomodo ergo precepta
debemus cogitare que sunt su
per nos et altiora non querere.
Potest dici quod quelibet dicitur sp

de preceptis cogitare quod ea sciret
et si ea non plene vel rationes eo
rum intelligat vel debet cogita
re quod ea sciret etiam si ea non
plene vel rationes eorum intelligit
Vel debet cogitare de preceptis et
aliis diuinis factis ut inuestiget
ea secundum statum suum et dona sibi
a deo collata cum humilitate
re et subiectione ad iudicium ecclesie
ac spe adiutorii diuini et tunc
non querit altiora sed sibi con
mensurata si autem quis de proprio sensu
presumens ultra precepta diuina
que naturalia et gratuita temere co
netur diuina discutere Ille scru
tator est maiestatis qui opprime
tur a gloria Ut dicitur prouerbiorum 25.
Alii vero de quibus dictum est sunt
decilis de quibus supra dicitur Beati qui
scrutantur testimonia eius Dicit glossa
Scrutata est qui non sufficiat super
ficialis septuaginta lectio sed exqui
ratur acuta et exquisita inuesti
gatio Johannis 5. Scrutinas scripturam
in quibus putatis vitam habere Scruta
ta est inquit anima mea id est
spiritus quia spiritualia sunt et spiritua
liter diiudicantur spiritus enim omnia
scrutatur etiam profunda dei 1 ad corinthios
2. Vel anima mea id est vita mea
scrutata est testimonium dilectionis
diuine in se quod scilicet diligat deum
Unde gregorius in omelia euangeliorum 30. Nec
sibi sufficere credit quod si
bi animus uel lingua sine operis
attestatione respondet sed de di
lectione conditoris lingua
mens et vita requiratur et

tunc habet aliquale testimonium quod
diligat deum :·

Declaratio sermonum tuo
rum. Ostendit modum sciendi
di testimonia dei et ille duplex est
unus ex parte docentis vel docen
tium ut clare doceant sed secundus ex par
te audientium ut humiliter se ha
beant quo ad docentem et tamen innuit
vero docendi formam ut scilicet decla
ret doctrine materiam quia sermo
num tuorum effectum sequitur quia
illuminat etc. et cetera Dicit glossa Declaratio
sermonum quod dicit 2a glossa Anima
mea scrutata est et scrutans hoc
inuenit quod declaratio id est ma
nifestatio sermonum tuorum. Glossa No
ua lex declarans figuras veteris
testamenti que sermones dei di
cuntur quia ex superna inspira
tione sunt prophetata et pellens
tenebras magis illuminat super
anima scrutatem id est fecit vide
Et non quia sic ad hoc quod ad cor
poraliter clare videri possit requi
ritur luminis diffusio velaminis
amotio et puritatis abiectio sic
spirituales sermones dominici clare intel
ligi tamen faciunt continua illuminatio
plana explicatio et perceptio ex
perimentalis primum fit interius a so
lo deo qui illuminat omnem ho
minem venientem in hunc mundum
Johannis 1. Ille enim lumen diffu
dit in mente nostra sicut sol in aere
Vel ab angelo qui dum se spiri
tui nostro iungit lumine suo intellec
tus nostri lumen quodammodo conforce
tat Sicut unus carbo ignitus

aliū · scdm fit adeo an^lo vel ab
homīe s3 dicūter sicut in lap^x
est velamen p^o adeo qū pgiā
tollit pcī maliciā que excecat
homīes Sap 2° Excecauit eos
malicia eorum · Scdo ab an^lo
2° dup^r quo scz p^o · h^c mō qd
lz angelus non possit ī nob
lumen caūe Quod solus dei
est pt tū viuēdo se spūi nro
lumīe suo nrm qd cāūi^o cō fo
tare sic vnus carbo ignit^o ma
gis inflāatur ex adunacione
alterius Et si non aliter saltē
sic quod sic^o pt impediri acto
eius ab extrīseco · sic angelus
pt facere quod nr^o impedia
mtr a dyabolo vel alijs velan
tib3 intellectū nrm Absit enī
qd bonus angelus non poss^t
impedimēta nr^a ^ue amouere
que malus pt efficere vel addu
cē Scdo ph^c quod ordinat spēs
ppurtat nobis eas ordine nro
et mensura nobis apphensibili
ī h^c est totum q pt facere homo
doctus nro vel scdus vel hō ist^e
nuncias · et ymaginans ac ver
tens mat^ia3 hinc inde Deus eñ
qui voluit nos laborare ī non
esse ociosos ita disposuit qd
sola tractacio alicuius mat^ie ore
vel mente genēt ī nob aliqd lu
men ī amorē3 sic cō fricacio cor
pm generat ignem lucente3 et
ardente3 ī q̄nto distincti^o ī ordi
nacius h^c fit scdm capacitate3
audienciū tanto a^c est declara
cio Hec g^o declaracio illūiat

sed non subtilitas ī inuolucio
v^lbor^e que aliq̄n fit pcīuosa ī
alia contra quos Job 38° Qs
est iste inuoluens sniās sermonib3
impit^a Hinc p^ubi^a 1° dē doctri
pcienciū facilis 2° scz pn̄cialis
obiecto fit p experien^ci^a qn h^c ī mō
struitur istō quod dicū est s^c v
bo Unde glo Aduent^o xc ī alia
ieiunij^o completa sunt declaracio
pphie Ecce virgo concipiet et h^c di
Unde dr eccli^o 34° Qui non est
expertus pauca recognoscit ī p
h^c quod sic illuminat et ^c tat in
tellectū ı intelligen^ci^a Hinc dan
h^o d^c Dum multi loquūt^r resusci
tantur mortui et agentib3 q
rudes erant ī qui ī cunabulis fu
dei constituti intellectū est ip̄m
venisse qui expectabat^r ī h^c est
quod subdit tangens modū
scrutandi expientia phūli^ter
dum d^c pruulis glo · humilib3
Unde aug^o Noli extolli noli p
sumē dē te ī intelliges q̄re aliud
deo sit data lex non bona ī que
non bona ī que non viuificat
Ad hoc enim data ē vt magnos
faciat puulos ī ut diffidentes de
viribz suis cōfugiant ad grāz
Planū autem est quā dignū et
iustū est quod deus lumen grē
sue non infundat supbis q̄s
enim misero paupi ī infirmo
daret amabilr̄ elemo3 quā ex p
tiua vellet h^re et tū non pos
set obtinē nisi ex littera vel g̃
tuita donacione ī ideo salua^or
Mt xi^o laudat illa3 iusti^ci^a pris

Confiteor inquit tibi pater domine celi et
terre quia abscondisti hec a sapien
tibus etc. Sic ergo debuit esse vir qui in
ingenio debuit et intellectu habeat ex hu
mana informacione vel studio
superbus quasi humiliter ceteris prebet quod
eciam designat quia perimentes
oculi debilioris visus sunt quam de
pressi et racio potest esse quia superbiunt
attencionis sit et plus mente avi
titur ad doctrina doctoris vel studio
ipsius capere eum cogitat tunc se talia
velle scire et quam primum ad capere
mox aliquid magni de se estimat
et etiam est quod ista mente aver
tunt Unde Iohannis 5. Quomodo potestis
credere qui gloriam ab invicem acci
pitis et gloriam que a solo deo est non
queritis :—

Os meum aperui. Orationis primo co
natum sive diligenciam. Hic ostendit
quomodo quesiuit revelacionem indigens
et diviciis quia orationis modum gerendi 2o
ponit formam petendi. 3o racionem
exaudiendi 2o ibi Aspice in me 3a
ibi exitus aquarum cum primo ponit su
fficere ibi Os meum aperui 2o
ffionis retractacio ibi Attraxi spiri-
tum uterque radice ibi quia man-
data desideraba. Desiderium enim est causa
apercionis oris et huius attraccionis spiritus
Unde glo. Cum desiderarem facere
mandata non erat unde possem ideo
aperui os meum hoc uno potest intelli
gi quod per anhelacionem et desiderio
ad mandata hyabat Unde glo. Cum
asili illius qui iestu captat auram
et adhuc sicientur in apercione oris cor
poralis innuitur magnum desiderium
mentis vel aperuit os suum 2o au
gustinum confitendo quod per se ipse non
posset facere vel orando ut adiuva
retur et per hanc confessionem vel oracionem
attraxit spiritum id est virtutem unde facere
Quando enim infirmus potenti defectum
suum humiliter confitetur potens si
misericors est ad iuvandum misericors pro
vocatur et quanto magis si ex desi
derio devote et humiliter invocatur
Luc. xi. Petite et accipietis pater enim
vester celestis dabit spiritum bonum
petentibus se Vel intelligitur de corde
animi et hoc uno modo ut spiritum
desiderium sit oris mentis apercio
quasi dicat in hoc quod desideravi
mandata os aperui et dilatavi
spiritum ut eo plus capere posset. Ps.
Desiderium cordis eius tribuisti
ei .s. desideravit veraciter et voluntate
labiorum eius non fraudasti eum
Proverbiorum 10. Desiderium suum iustis
dabitur. Vel sic quod apercio oris se
quitur in homine est mentis ad susci
piendum spacio et omnis obstaculi
remotio Cum enim os claudit
intromissionem cibi vel potius non ad
mittit Unde glo. Os i. mentis
intellectus aperitur cum discere volumus
spiritus attrahitur cum a deo desiderium
completur Vel quia mandata tua
desiderabam scire et facere aperui os
meum interrogando et conferendo cum
aliis et sic faciendo diligencius in ea
attraxi spiritum Ezechielis e. Hinc
dum dicit viventes in terris fabula
rentur et secum conferrent spiritus appi
ans illarum illis et docuit eos ac
cor eorum ardens fuit :—

Aspice in me et miserere mei domine
supra ardorem desiderii hic pro
nit formam petendi et primo generalis 2°
spiritualis supplicationis in gressus
meos Super terram innuit scilicet gratie qui de
siderat primum aspice effectum et mise
rere ex 2° secundum iudicium dei Ergo aspice
qui os meum aperui hyando predi
cando confitendo defectum meum contendo
cum aliis orando et sic feci quod
in me est tu ergo non despice me sed as
pice in me dirigendo radios tuos
ad me quia sic sol agit in ista infe
ra per radios sic tu qui es sol intelli
gencie prespectum gratie et cuicumque hic
sol non oritur male stat Unde sa
piencie 5° Mali conquerunt sol in
telligencie non est ortus nobis Sed quia
sicut sol radiis suis omnia illuminat
sed non omnibus ad profectum aliqui ex
cecatur deficere necessitatur et consuevit
sic licet in omni loco oculi domini contem
plentur bonos et malos Proverbiorum
15° Non tamen omnes pie respicit Re
spexit enim dominus super castra egyp
ciorum et interfecit exercitum eorum Exodi
14° Unde Amos 9° Ponam ocu
los meos super eos in malum et ideo non
aspice sic in me oculo indignationis
nec solum aspice in me oculo sim
plicis intelligencie quo omnia sunt
nuda et aperta oculis tuis Ad hebreos
4° Sed aspice in me misericordia sic respe
xit petrum latronem magdalenam in convi
vio symonis in theolonio mattheum in castello
Et sic dicit Ieremie 24° Ponam oculos
meos super eos ad placandum et
reducam eos Et sic in psalmo dicit Oculi
domini super iustos et aures eius in preces
eorum Unde supra dicitur et miserere mei
Ecclesiastici 36° Miserere mei deus omnium
et respice nos Sed quia est quedam mi
sericordia dampnosa de qua dicit
quod ysaie 26° Misereamur impio
et non discet facere iusticiam Ecclesiastici
aliquando petitur misericordia inordinata con
tra omnem iusticiam ita ut excludatur
omnis pena Ideo ad excludendum
illa addit Secundum quod miserere mei
non sicut malis dimittendo eos
secundum desideria cordis eorum et dicit
misericordia quia ipsi pro magno dono
receperunt et gratias agunt dum ope
tuntur adeo ut habeant suas volunta
tes malas non ergo miserere mei contra
iusticiam vel sine omni iudicio Volo
enim libenter subire iudicium sed non
intres tu in iudicium tuum servo quia
non iustificabitur in conspectu tuo omnis
vivens Etenim non possis iudi
care in aliquo misericorditer adiuva me tamen
condignum puniendo miserere mei
non secundum tuam iusticiam non secundum
meam voluntatem sed secundum iudicium di
ligencium nos tuum quia libenter vo
lo totam causam amicis tuis committere
qui quia te diligunt nequaquam aliter
quam tibi placebit iudicabunt Vel 2°
iudicium tuum Sed cum nondum in via sed
et execuntes in propria excepti sunt ter
rena qui et ipsi sunt in sinu celestis civitatis
quo possunt non compati in sinu iniuris
qui iudicent vel iudicari optent
Secundum iudicium eius facium ut et si hic pu
niamur quod illic salvemur sic
enim iudicavit beatus paulus for
nicatorem tradens eum sathane
in interitum carnis ut spiritus salvus

est; in die dñi vt dr. prima ad Cor.
1o. In omnes confessores iniungunt
pñiam: hic vero penitentibus promittunt
gloriam. Vel secundum iudiciu dili
gencium .i. secundum hoc quod diligentes
nomen tuum iudicaunt decere qui non
putant aliud decere iudicare nisi quod
in se experti sunt. Vnde bta virgo et
mia eius a progenie in progenies ti
mentibus eum. Vel 2o glo. Secundum
iudicium quod tu fecisti ideo qui
diligunt nomen tuum quia vt te di
ligerent tu prior dilexisti eos. Hec
glo. Et tum iustum iudicium
quia non poterant te diligere nisi
dilectione tua eos preuenires et per eam
ad te diligendum prouocares ac diri
geres. Vel adhuc 2o g. iudicium dei
est vt se diligentibus det auxiliu
mie ne sui decipiantur. Hec glo. Di
gnum enim est vt quis dilectos su
os non deserat sed qui isto iudicio
gaudere voluerit necesse est vt se dili
gentibus vnus sit. alioquin non p
tinet ad eum oro :-

GRessus meos dirige. Hic
ponit formam peticionis
in spali et primo petit amoneri impe
dimenta scrutandi et cognoscendi
2o promotionem ad eadem exhiberi ibi
Faciem tuam illumina. Primo in d.
secundum duo impedimenta quorum primum
est iniquitas propria. 2o prauitas aliena
ibi Redime me. Supra quia non
potest euadere malum culpe quod desi
derat nisi intencionis et opim di
rectione. ideo dicit gressus meos
qui sic miserere mei vt dirigas quantum ad ea que
ptinet ad te. Prouerbiorum 16o. Dictum e

Dirige gressus .i. affectus aie
quia 2o gg velle autem iam mete
ire est secundum eloquium tuum. glo.
.i. motus anime mee dirige 2o
iusticia tua vel sic. docet eloquium
tuum. Vel 2o aug. i. 2o promissum
tuum sed quia non nunquam homines
bona intentione et affectu gradi
entes temptacio opprimit et opp
ualet ideo subdit. Et non dominetur
qui sic dirigis. Vt non dominetur mei
omnis iniusticia .i. vt nulla iniusticia do
minetur. Glo. Facilit q re temp
temptandum et ita vt iniusticia
non penitus possit excludi ideo pe
tit vt saltem non dominetur. Ad Ro.
vio. Non regnet peccatum in vestro mor
tali corpore vt obediatis concupiscen
ciis. Hii sunt illi occulti motus
vel affectus de quibus psalmista supra
dicit. Ab occultis meis munda
me domine et ab alienis parce. Si mei
non fuerint dominati tunc immacu
latus ero. Petit autem omnis ut
omnis iniusticia non dominetur. quia
2o g. non sufficit in aliis legem
seruasse qui in vno offendit. quia sic
ait iacobus Offendens in vna factus
est omnium reus. Quidam exponunt om
nis iniusticia .i. fomes peccati a quo omnis
iniusticia procedit. Item dicitur omnis in
iusticia procedit quia sicut multiplex est
iusticia particulars legalis vel co
munis et diuina. Sic est multiplex in
iusticia. vult g ut nulla dominetur.
Notandum autem quod ad bonum scru
tandum testimonia petit gressus
dirige. s. mentem. vo voluntatem et
affectum quia sine hiis cogitacio

nō venit, inuente; eo quod ut
Sap. p° dr̄ ī maliuolā aīa; n̄
introibit sapīa · ⁊ si venisset non
pmanet qm̄ dn̄aret⁹ iniq̄tas q̄a
nō h̄itabit ī corpe subdito pec
catis :—

Redime me a calumpniis
hoīm. Hic petit amoueri
2ᵐ impedimentū seruandi testio
· s · p̄ūsitᵉ aliena; ī p° petit im
pedimentū āmotionē · 2° petitio
nis vel āmotionis. rū; ibi vt cus
todiam. Dicit g° Redime · qī p⁹
q; dixeris me vt non dūcitur in
iniustiᵃ pp̄a. Redime me et̄ a ca
lumpniis aliorū. Amb°. Hoc vnū
genus est ur̄ afflictionis et̄ ei
temptatio inductus ad malū.
Calumpnia autē; includit tēpta
tionē · quia non solū aliquis aut̄
vel aliquis inducunt · sed etiā ea
que iam facta sunt decolorat. Vn̄
Ioseph. Adultri allectione car
nis illecebre grauiter temptat⁹
ē · s; grauius calumpnia qū puenire
qm̄ penadendo laqueo dnm̄
serit vim dn̄e sue inferre vo
luisse suadetur. Vn̄ namq̄ p⁹
tempᵒⁱ forti animo vicerat mo
uei potuisset; vt doloret se nō ad
misisse crimen ex quo pati eum
vt reū crimīs · ĩdeo oportebat q̄a
non cōmiserat. Quare q̄rit aug⁹
quare eā instanter petat eua
dere calumpnias ⁊ falsi crimīs īpo
sitiones que īueniᵗ ⁊ apud dm̄
nocent calumpniato · s; potius
calumpnianti · n° impediunt cus
todiā mandᵒʳᵘᵐ cū sa gloriosius
inter calumpnias ⁊ tribulatᵒⁿᵉˢ man
suauit qm̄ ad prosperitātes impie
tates psequentib; non cedebant ·
pt tīmor quia ut ait amb°. Non
facile qui opprimitur manᵈᵃ cus
todit tristicie enim plerumq; aut
timori cedit ⁊ affligitur · vel me
tu calumpnie vel dolore. Ĩdeo p
pheta infirmitᵉᵐ suam ⁊ resisten
di difficultᵉᵐ cōsiderans. Videsq;
calumpnias ēē frequentes ⁊ cōmunes
non petunt eas sibi non fieri
s; ne timeret eas aut tieretur eis sic
ut dimittet bona vel mala co
mittet · sed tam patienter ⁊ eq°
animo sustinet quod nᵘˡ p hoc
impediretur a custodia manᵈᵒʳᵘᵐ.
Vnde glo. Si hoc modo metum
egeris ut deᵒʳᵘᵐ in pacia timiatōs
hoīm non ptimescat; liber eᵉ in
ut custodiam mandᵃ. Cy · et e°
quia iam captus sum infirmitᵉ pp̄a
⁊ timore eius dono gratie tue re
demptus ⁊ liber · ⁊ ex hoc hīt p̄t Rō.
Quare dicit redime me · q̄a v;
venditus peccato p̄mi parentis vel
ī illa; infirmitᵉ Rō · 7° Ego autē car
nalis venūdat⁹ sum sub peccō ·
lex autē; sp̄us vite liberabit me
a lege peccati ⁊ hoc petit propheta
dum dicit. Redime De at a calū
pniis hoīm non demonum q̄a
nos ut potē carnales fortius
mouent exterior a. Vel quia de
mones cōmun⁹ phonices nos ī
festant vt adam pewa; Etiā
quia modicū timacem⁹ calup
ma; demonum spūales; sic ī mo
dicum cuiuus heu laudes; lor

angelorum Subdit autem ut cus
todiam mandata tua. qui non tio
me pena non verecundia non
quippiam ad sed solum vel principaliter
ut custodiam mandata tua.
Faciem tuam illumina. Pe
tiuit amoueri impedimen
ta scrutandi. Hic petit dari sibi
adminicula que sunt duo luminis ap
plicatio et scientie collatio 2 ? 2 et doce
me. Dicit faciem. qui i si omnia im
pedimenta amoueris et propria et
aliena non sufficit nisi eciam illumines.
quasi illumina faciem tuam non
in se quia tu es lux vera Iohannis 1°
Et lux mundi Io 8°. Super servum tu
um i. quantum ad me ut luce tua me illu
strante ego tuam claritatem vel
presentiam propriam et cognoscam Est
enim deus lux vera illuminans om
nem hominem non naturaliter sicut alia lumi
na que extra lumen suum diffundunt
sed illuminat illa que circumstant. sed
libere et voluntarie Iob 36° Cum in
manibus abscondit lucem et pre
cipit ei ut rursus adueniat an
nunciat de ea amico suo quod
possessio eius sit et ad eam possit
ascendere. Igitur petit propheta Il
lumina faciem tuam. glo. i. ma
nifesta presentiam qui dicat. licet ubi
que presens sis tamen nequeo te videre nisi
tu me illuminando hic graciose con
cedas unde Ioh. 1° Lux in tene
bris lucet et tenebre eam non compre
henderunt. Quod autem sic possit il
lustrari mens illuminatione et res
pectu diuine presentie declarauit.
Ambrosius Pulcritudines miraris

si refulgente dei gratia iusti clari
ficet. ingenium cum moysi vultus
diuine sit infectus claritate presentie
et sibi luminis agnoscas quod
visus solis multum et pallidus to
tius corporis figura mutatur et
igneus calore celestis species vultus
rutilans efficitur. orienteque die
rubet terra croceo colore perfuse
gemmarum quoque monilia cho
ruscantur. radios suos in propin
que transfundunt. Cum dicat Ambrosius
Si corporalia corporaliter illustrant et ali
quo modo mutant res radiorum
suorum capaces et deus faciem moy
si corporaliter sua illustrauit visi
one et allocutione non est du
bitandum quin eciam spiritualiter mentem
illuminet Unde glo. Super seruum
tuum ut sicut visu visibilis sol
her terra choruscat. sic luce invi
sibilis solis iusti mens sui eius
reluceat. Sed dicit aliquis Quare
dicit faciem. cum deus membra
non habeat potest dici quod more
humano loquitur. ut sic homo
numquam corporaliter tam perfecte cog
noscitur et tam plene discernitur
ab alio sicut ex facie sic ille petit
quod bene discernat inter deum
et alia ut eo certius agnoscat Si
mile quia ex serenitate vultus benig
nitas mentis agnoscitur. sic ille
petit serenam ac claram faciem
non turbidam sibi monstrari
Vel 2ª glo. pareat videre faciem
non velatam ut iudei qui non
poterant videre gloriam moysi
propter claritatem nimiam. ideo moyses

posuit velamen sup faciem
p quod designabatur quod vi
tate scripture non clare intelli
gebant sed velata enigmati
bus et figuris que quidem scriptura
facies dei dici pt quia eius vi
sione i int. spuali deus agno
scitur Hic homo p faciem i id
quia velu quo interiora templi
occultabant scissum est i pas
sione x petit clarum intellcm
spualem in scriptura sibi dari. Vel
2a glosa adventum e p faciem
cuius refulgente gra nisi p
fusi sunt i tenebre illuminate.
Vel p faciem tuam intellig
filius qui est ymago patris y
mago autem alicuius solet dici
facies eius sic veronica dr fa
cies x hanc g petit illuminari su
per se p fidem vam vel clarm
sciam ne sit de illis de qbus dr aplus
2a Co. 4o. Deus huius seculi exce
cavit mentes infidelium ut non
fulgeat illuminacio evangelii glie x
q est ymago invisibilis dei. Vel
p faciem dei intelli ro mia vn
glo. sup illo ps. 4o. Signatum
est sup nos dne vultus dei racio
nra accipitur quia sicut p vul
tum cognoscitur aliquis ita
p speculum rois agnoscitur
deus. i sicut vultus conformat alicuius
alii assimilatur ita nos p rom si
miles deo sumus. Dr g Illumina
faciem tuam. supp que est sup
servum tuum. quia 2a eandem glo.
ro est superior vis anime Tunc dr
ibi Doce me. petit dari sciam alii

eum quis circumfuso lumine ut
destitui sciam errore vel ignoram
ciam agnoscat qui tn adhuc
non ht sciam agendorum sic pa
ulus licet circumfusus lumine celes
ti esset cum nesciunt quis sibi lo
queretur i quid facere deberet id in
terrogavit Act. ix. Ideo pphcta
post peticionem illuminacionis dr Do
ce me iustificationes tuas. s.
facere alioquin nec vere disco ut
scio Unde aug. Cum audit li
cet i memoria teneat qd audit
nequaquam didicisse putandus e
si non facit et probat hoc au
g. Quia omnis qui audivit
a patre i didicit nemo autem
venit ad xpm qui non facit bo
na vel iusta:–

Exitus aque deduxerunt.
Sup posuit peticionem Hic
ostendit ad impetrandum disposi
s. p. feta i devota pura que no
tur in huiuscemodi lacrimar qe p
tangit larga effusio sed effu
sionis ro ibi quia non custodie
runt Dicit g Exitus qi ita p
catus sum i tu deles exaudire
licet multum peccaverim qa de
hys tn doleo qd oculi p quos
tamquam fenestras mors intrau
Ie. 9o. Docete filias vras i una
quemque proximam suam planctum
quia ascendit mors p fenestras
Deduxerunt. i. deducere, inti vel
de diversis causis deduxerunt exi
tus aque i. effusiones. glo. y plus
est. i. copiosas lacrimas quasi
fluenti fonteium precedentibus

pctor. Amb. Hic decursus aque
descendiunt oculi i tunc 2m glo.
deb; subintelligi ppo. iij. vel p.
Et d° amb. quod siue intelli
gatur quod potulos tam ir
riguu fletus i exuberantiu lac
mar quodam iuge i 9tinuu flu
ptamq; inundanciu meatus
fluentor transmeerit i h° dupl
vel quod lacime cumula ut flu
uios qui prius erant vel fecerint
fluuium vbi null9 ante fuerat
siue qd tante fuerit lacime ut o
culi putaren; resolui in fletus
i sic in ipis effundi i descende vide
rentur n° tn ad exprimunt nisi affec
tum granditer penitus agentis Sub
dit amb. Diuisio i sepe significa
uit propheta lacimar multitudie;
sed qi corri° cum incremento Di
xit enim p°. Lauabo p singulas
noctes lectum meum lacimis meis
stratum meum rigabo Deinde di
xit Fuerunt m lacime mee panes
i c. Iam dicit exitus aque Velut
ait glo. sed in aliqs codices exi
tu aque transcendunt oculi mei. i.
plus fleuit qz aque fluant de
suis exitibus Tunc ibi. quia n
custodierunt Subd° effusionis m
vz. quia no i c. Amb. Habuit cu propheta
multa que flet ut mestum filie fi
lior mititu plagam ppli. sed a
uiro sco plus culpa qz erumpnu
defletur. iij. et hoc est magnu
signu ve penitencie D° g°. ideo de
duxerunt i c. quia ipi oculi non
custodierunt legem tuam ideo qd
qui potte exiores cum° que debue
runt ee clause i erant apte fue
runt occasio pcti i medium pqd
hostes intrauerunt ad cor; vel aiaz
vbi lex dei est pis lex dei eius ian
de ipius jo Treni; 3° dr Oculus
meus depredatus est animam meam
Vel pt intelligi de oculis ration
bus. s. ronis que debet omnia pre
uidere i intencionis que omnia de
let in debitum finem dirige i sic oia
eent custodita Unde M° 6°. Si
oculus tuus fuit simpx totum cor
pus tuum lucidum erit. si autem nequa
totum tenebrosum erit Super quo
gg. Cum prisa est intencio i c. Vel
pt intelligi de fletu copassionis.
Quod ia deduxerunt ocli et c. qa
alij scz calumpniantes non custo
dierunt. gg. Apud dnm diligit pecca
ppria qui pie plangit aliena demo
do custodiendi legem sepe tactum
est supra. Sz quod magis debeat
intelligi de oculis qui in decalupia
toribz p3 in glo ph° quia aliqui
librum hunt quia non custodiunt le
gem tuam i c.

Iustus es dne Super posuit pphe
tiam diligenter de lege i qlucione
hic ponit vi° de ea ut merite comen
dabile; applacoz applat aut i comme
dat legem ex quinqz vz ex legislato
ris rectitudine. 2° ex legislacionis
strictitudine. 3° ex legis virtute et
fortitudine. 4° ex eius duratione
i firmitudine. 1° ex eius equitate i certitu
dine 2° ibi mandasti iusticiam 3a
ibi ignitum eloquium 4a ibi iusti
cia tua iusticia. 1a ibi. Equitas testio
In p° p° omit rectitudinem legisla

toris expectate vel hitu · 2° exac
cone i effectu ibi Et rectu iudiciu
d° g° Iust° q̄ oculi mei qui nō
custodierūt legem tuam dedu
xerūt exit° aq̄z quia scio quod
iust° es q̄a parces pius i seipos
punientib; indulges Aug° Iusti
dei omi est metuenda p̄canti hac
em dāpnat° diuit° q̄cumq; dāp
nat° · nec est qui de hoc cōt° deū q̄
queri possit Iustus mq̄; itēpo
q̄a iustic° diligis p̄s° Iust° dom
i iusticias dilexit iust° uid° p̄s 63°
Ego qui loquor iustic° i ppugna
tor sum ad saluandū Iustus m
fco p̄s Iust° dn̄s i omib; vijs
suis i iō iuste hoc nomie vtit°
ie 23° hoc est nomen quod vo
bunt eum dom° iust° nr̄ Amb°
hoc d° Vir iust° qui lacrimis pro
fluens i graui dolore delicta psol
uens non tedio vincitur nō la
bore lassatur In exordio sinois
seipm̄ accusans qui autē delicta
sua non respicit iuste putat se
gnari sed iust° se accusat i iuste
sibi iusti dicit adminū in quo
spat quod sic iust° puit sic et
sustinēcem remuneraat Vnde
Cbd° effectum iustic° dicens Et
rectū iudiciū tuū · est eni iudici
rectū act° iustic° · sic enim iuderē
q̄si ius dicens sic iudiciū q̄i iusticie
iur° vel iusti dcm̄ · glo d°
Rcm̄ est iudiciū quo iubet se pe
nitentē affligē Quidquid ei
ab eo fit recte i iusto iudicio fit ·
Danyel ii° Omnia que fecisti no
bis dn̄e iusto iudicio fecisti ♃; ist°

d; vno° intelligi de penis vel
penalib; Nulla eni penā; in
fert n̄ q̄s bn̄ meruerit · vel suffi
cienter pcā p̄uniet° · na; ialijs
alij ea q̄ faciūt nobis sunt sic pie
i clemēs° quod nullo iure qui
tum ad nos dēnt° · sic q̄d aliquē
p̄destinaūt ad vitam eternā;
vel cauit vel i medijs fluctib;
pctōr infundē grām; i cōuertit ad
piām; Ista enim non de iusticia
vel iudic° debent° n̄ iudiciū re
cipiatur pillo qd iudicat ita
ratio q̄eus Iuxta i° p̄s Os iust
ti meditabr iusticiā; i lingwa ei°
loqtur iudiciū i illo d° iustum
uel iustic° qd non est iustū ul
q̄ iusticiā; · sic eni misereri aliqu
dr iustum vel opus iustic° lic;
sibi non debeat de iure fieri · sed
fiat ex sola grā Aduertendū at
qd quia dom° iust° est hui° tic
re iniusti · quia dn̄os tunc hui°
supbi · qui nesciūt dn̄m sic pha
rao quia faciet iudiciū timeat
iudicandi q° rcm̄ ticant distor
ti i curui Circa illam mat̄iā;
aduertendū qd btō tho · p° ptis ·
q° 21 · ar° p° mou; q° vtr in
deo sit iustic° · i arguit° qd non
q̄a opatur omia scdm cōsiliū
volunt° sue vt dr ad hebreos
p° Hoc autē non videtur esse
iustic° · q̄m iustic° est redde cui
q; qd suū est · s; respcū dei nichil
debetur nob · Ipse enim nom°
debitor; Et cud; q° iustic° com
mutatiua non cōpetit deo q̄s
enim prior dedit illi i retribuet°

ei S3 bn̄ distributā quātumquā
gubnator dat eum3 sc̄dm suā3
digt̄ē Unde dyo̅ c̄ 8° dedimus
nominib3 o3 vide in hoc esse v̄a3
dei iusti^a quod omnib3 tribuit p
pa sc̄dm vniusc̄iusq3 nāa3 i ordie
pp̄o i v̄tute saluat i 2^m vniusc̄
uiusq3 existen^m digt̄ē S3 ad
huc est du^m que sit digtas re3
vel ordo ea3 2^m q3 nl q3 eis ac̄q
debeatur cū deus nullo ordine
limitet^r i quo sūe^z q3 i v̄tute
i ordie suis cū deus det vni hoi
vitā3 etiā a3 aliqm̄ eiusdē nē cā
puiet ad penā3 ppetuā3 Et tm̄
det lbrs tho Quod dup^x est or
do i reb3 vnus quo ordinant^r
res i seipis i quo ad alias cā
turas ali^o quo omnia ordian^z
ad deum p̄rimū siuat vt vt q̄vni
ter dando reb3 id quod est nē
ipā3 sic mēbra defendi^{lia} in
dustas i c̄ Que sunt nēcaria
sc̄dm nāa3 ad cōsuandū ea3 sc̄d
durabi^{tē} suam S3 quia ce^r i^d
nō sp̄ donā^z aliciu eiū non do
nantur oculi vel vsus rōnis et
alia que sc̄dm ordine3 rei i se
vel respc̄u aliar creaturar eēt
nēcaria sibi. Ideo alius ordo est
qd̄ vnicuiq3 debetur S3 dm̄ or
dine3 quē deus de illa i oibz re
bus disposuit i sc̄dm qd̄ cōue
nit bonitati sue i fini ad quē oia
creauit i quare ille ordo nō ita
nito deb3 dici iusti^a sicq3 hoi
nes sibi sc̄dm rōē3 cōstituūt vl
ipse deus ei^o ponit S3 i eiū ordi
nass3 deus q3 q3 creatura vni

dicaret seipam sic quod non
excedēt sit bn̄ potuiss3 hoc face
q3 ir non eēt h^c ita bene iusti^o vi
dicare se sicut iam est iusti^a ita
sibi vindicā3 q3 mittere deo i luc
iam nē nre 2^m ppetates i iclia
tiones q3 iam h̄t istud melius
val3 ad refrenandū passiōs i
extendū v̄tutes ac dandū deo
gloriam potuisset tū deus ali
as inclina^{cō}e dare vel eas alio^o
refrenare i omo iusti fuit qd̄
deus non ponēt tale3 ordine3
i reb3 qui non euidenē appe3
i manib3 i ptate sua cōsistere
i ab eo dependē Ad hoc autē qd̄
istud appe3 pfectum opor
tuit quod aliqb3 vel non daret
vel auferet aliq3 naliter sibi de
bita vel nēcaria i ita eē^r fiet in
q3tuit^r Tertio^d autē3 quod tota
dicā^{ē3} videtur eē erti^o quod ius
titia est constans i ppetua vo
luntas tribuendi cuiq3 quod su^m
est quo h^c sit iusti^o quod creat
hominē3 vel p̄destinat eum cū
h^c nullo^o debeatur n^c possit di
ci suū nisi p volūtē3 dei quo g^o
pt sibi deberi vel tribuendū eē p q3
deus velit i e^r illa volitio neq3
debeatur sibi s3 deus ex pura gr̄a
velit ideo pt dici qd̄ p̄cognitio
dei de omnib3 reb3 est qualiter se
cundū q3 dēr deum velle omnia
face i illa p̄cognitio est ad mi^o
origine p̄or volicione diuina
sic verbum sp̄us sc̄s p^o est origie
i quia non pt nec decēt illo^d qd̄
deus p̄uidet futū non ḡre pro

cess ideo secundum provisionem
dei omnia habent aliquam racionem debiti quod
cuilibet tribuatur illud quod provisum
est et quia deus ordinat secundum illam
legem provisionis id quod vult
iustum est provisio vero non est
iusta quia non est actus volun
tatis :—

Mandasti iusticiam. Hic app
robat et commendat legem ex le
gislacionis rectitudine et primo
omnium mandatorum divinorum distinctionem. 2o
ponit in non curantibus sive
conpassione. ibi Tabescere me fecit
Dicit ergo. mandasti quod iustus es et rec
tum iudicium tuum. non est autem iustum vel
rectum iudicium tuum si iudicares
eos quibus non esset mandatum vel
notificatum quod esset agendum
a deo. ideo ad tollendam omnem
transgressori excusacionem mandasti
sicut dicit tibi qui habes mandare. Et hoc
non fecisti leniter vel molliter
ne forte crederetur non esse serio
sumpta mandata sed nimis. Hoc multi
pliciter expositum est supra ubi
dicitur Tu mandasti mandata tua
custodiri nimis. Secundum glossam hic
non tangit nisi unum modum
scilicet preceptos et multo tempore. sed potest in
telligi sicut ibi dictum est. supra
vires humanas vel quia plus
stringunt mandata dei quam quecumque
alia vel quia sunt indispensa
bilia vel quia non unum vota de
mandatis vult preteriri vel quia
nimis eternaliter punit transgre
dientes et ultra condignum premi
at eternaliter observantes. Sed

quod hic intelligatur mandas
se dicitur est multiplex exposicio
et difficiliter potest sensus patere quia
quomodocumque exponatur semper
aliquid potest subintelligi. Unde
sic mandasti iusticiam et veritatem tuam supple
esse testimonia tua. et hoc adhuc
dupliciter. uno modo secundum glossam. quia man
dasti iusticiam testatur et probat
se esse iustum. et hoc eadem est iusticia
est veritas. quia tali testimonio
veraciter innotescit. hoc tamen pos
set sic capi quod sic iusticia iu
tum. sic veritas probat eum esse
veracem Alio modo secundum eandem constr
uccionem. sic mandasti quod iusticia
et veritas sunt testimonia vera ho
mini quod ipse sit iustus et regnum vel
est acceptus. Unde supra dicitur Domine quis
habitabit in tabernaculo tuo etc. et
subditur. qui operatur iusticiam
qui loquitur veritatem in corde su
o Vel aliter secundum glossam. man
dasti id est precepisti testimonia tu
a id est precepta que sub testificacione
plata sunt continentur iusticiam
et veritatem nimis in nobis ipsis testi
moniis inculcata. Glossa et tan
git exemplum. Hec duo inculcanti
nobis nimis iusticiam quidem ut
districte iudicantem metuentes
districte vivamus Veritas autem ad
cautelam inculcatur ut leviter
promittentes caute promissa
expectemus. Potest etiam sic expo
ni. Mandasti iusticiam suam tes
timoniorum tuorum dico veritatem vel pro
cessum contrarium istorum faciunt im
pii qui contra iusticiam dicitur sic

forti quia lex vita in iusticie contra e
dulitatis testimonium dicit videamus
si veri sint sermones illius .s. iusti
Contra predicatores vitatur dicit im
properat nobis peccata legis. hec omnia
Sap. 2o. Vel sic tu mandasti iusti
ta per viam iustitie que pertinet in
ditibus et designatur per iustitiam.
Sap. 1o. Diligite iusticiam qui
iudicatis terram. 2o veritatis doctrine p
latis et doctoribus que per testimonia
denotatur Jo. 16o. Vos testimo
nium perhibebitis. 3o veritatem vite omnibus
que per veritatem designatur ps. 25o.
Memento domine quomodo ambulaue
rim coram te in veritate. Mandas
ti inquam ista nimis quia ista q
illa non debent dimitti propter
scandalum. et licet pro modo possit
aliquando intermitti vel differri nunquam
tamen sunt simpliciter dimittenda
ymmo 3a non intermittendum .s. veritas
iusticie vite doctrine scandala
cedunt. Vel scandala non me
timuit inter doctor bona vita
Thabescere me
Fecit zelus meus. Hic con
phor suam contemptoribus compas
sionem. Ubi omnem zeli sui vehemen
tiam. 2o eius causam ibi quia obli
ti sunt. Dicit ergo Thabescere. glo.
Quia intantum mandasti iu
sticiam et veritatem ideo zelus .i. cari
tas vehemens. glo. Zelus iste
est amoris non livoris. Zelus
pro domo dei quia non patienter
iacat. meus quia in me est et
mea passio. vel tuus quia primi
ate et propter te habeo et ad te refero.

fecit me thabescere .i. deficere. Ubi
notandum quod zelus proprie dicitur ad
coniugis quo sic fuerit quis con
iugium ut vehementer de altius
fornicatione presumpta timeat
at de commissa doleat appetatque
vindictam. Unde beatus Aug. 22o con
tra faustum zelus dicit. Cum quis con
tabescit de adulterio uxoris sic
cum adhibetur custodia dili
gens suavde pudicitie coniuga
lis. Et quia inter omnes affectus
humanos ille videtur esse ve
hementissimus iuxta illud Pro
verbiorum 6o. Zelus et furor viri non
parcet in die vindicte nec acquiescet
cuiuscumque precibus nec susci
piet pro redemptione dona pluri
ma. Ideo scriptura utitur isto
verbo ad exprimendum magnitudinem
affectus et desiderii quod habere debet et
aliquis habetur pro honore dei et sa
lute animarum. et quia omnis ve
hemens affectus timoris amoris
doloris vel alius quicumque spe
cialiter animam et vires consumit et qu
rodit et devorat donec ei satisfi
at iuxta illud Proverbiorum 13o. Spes
que differtur affligit animam. Ideo
propheta vehementiam amoris
ad deum et proximum et doloris pro
illius inhonoratione et istius dam
pnatione exprimere volens dicit se de
fecisse et thabuisse. propter hoc ad
eundem sensum alibi dicit ipse.
Zelus domus tue comedit me.
Super quo verbo dicit beatus Aug. Ille co
meditur zelo domus dei qui omnia
que videt perversa corrigere cupit

emendare non quiescat ꝛ si non
pt tolleret ꝛ gemit Subdit ꝛ eti
vel tabescendi causam q. ideo
tabesco quia nō obsto quod
tam districte ꝛ nimis mandasti
nisi ꝛc quod inimici mei et si
ut dr glo. sit amici scdm carnē
magis scdm carnē magis tn̄
eos reputo inimicos q̄a sunt i
nimici tui vel inimici mei q̄a me
oderunt licet ego diligam eos et
bonū eorum ut amicos zelem
quia vz ipi tam modicū curant
mandata tua districta quod non
solum non implent sed etiam
sunt obliti vbā tua que sp̄ es
sent memoranda Deut. 8o. Ne
qn̄ obliviscaris dn̄i dei tui ꝛ ne
gligas mandata eius atque iudicia
Ignitum eloquium
tuū. Hic applicat ꝛ commendat le
gem ex eius virtute et p̄o ponit
eius actionem ꝛ vigorem. 2o sum
exhibitionem dignam amorem. 3o amo
ris ptacio 2a ibi ꝛ seruus tuus
3a ibi adolescentulus sum Dr go
Ignitum. qi non mirum quod
tabescebam ex zelo propter hoc
quod inimici obliti sunt vbā si
enim nunquam percepissent virtutem
vbi diuini mirum non esset quod
non curarent. sed ex quo nō co
gnouerunt quod p. ex eo quod ob
liti sunt non est enim obliuio n
cogniti ideo valde mirandum est
qd gustata ꝛ percepta virtute eius
ad tm̄ potuerunt peruenire ꝛ desce
dere quod ne dn̄i operarentur sz
etiam obliuiscerentur. tu tn̄ eloq

dn̄i sit vehementer ignitū. i.
igni vnitum illi. s. igni de quo
Luc. 12o. Ignem veni mittere in ter
ram nisi enim deus spiritualiter com
teret quo ista vbā aliis plus
igniret dr autem eloquiū dn̄i
ignitum quia illuminat accen
dit purgat liquefacit q̄dam ꝛ q̄dam
induratꝰ illuminat enim ad cog
nitionem iuxta illud. Lucerna pe
dibus meis vbum tuū. Accendit
ad dilectionem. Prouer. 30o. Omnis ser
mo dn̄i quasi clipeus ignitus
Luce vlt. Nonne cor nostrum ar
dens erat in nob Iere. 20o. Factus
est sermo dn̄i quasi ignis estuans
in corde meo claususque in ossibus
meis ꝛ defeci ferre non sustinens
purgat ꝛ mundat a scoria pecca
ti sicut fornax Mal. 3o. Quasi ignis
qi ignis conflans ꝛ emundabit
argentum ꝛ purgabit filios leui
Ioh. 15o. Iam vos mundi estis pro
pter sermonem quem locutus sum vobis
liquefacit. Can. 5o. Anima mea
liquefacta est vt dilectus locutus est
Indurat contra tribulationes sicut la
teres indurantur ut nec aqua nec
ignis eis noceat Sz aduertend
quod vbicumque ignis applicatur
ad ligna. ligna accenduntur Cum
igitur vbā predicatoris debeant
esse ignis ꝛ populus ligna Vt dr
Iere. 5o. Ecce dedi vbā tua in
ignem ꝛ populum in ligna ꝛ ita heu
multi predicantes non accendunt
audientes necesse est qd vnum il
lorum necesse sit vel quod in ore eorum
non est ignis quia non pos

sunt mentes audiencium attente verba que ex corde frigido proferuntur quod eum ipse non ardet aliud non accendit vt dicit gregorius vel petrus Non est ligwa zacharie 8o Cor suum posuerunt vt adamantem ne audirent legem et verba que misit dominus in spiritu suo Notandum est quod licet eloquium dei possit assimilari aque tamen hic magis voluit assimilare igni quia ignis magis est actiuus consumptiuus et defectus inducens iuxta auctoritatem premissam ideo hoc magis videtur appositum Subditur autem ad eius amorem dicens et seruus tuus dilexit illud non timuit sicut iudei qui sicut dicitur hebreorum 12o Excusauerunt se ut non fieret eis verbum dicendo illud Exodi 20o Non loquatur nobis dominus sed diligenter ipse et ideo seruatur est ipsum et consilium Vnde origenes Cum ihesus egrotis suis non blandiatur sed verbis sanamentum medicamenta conquirat Sicut nemo crassis in montibus herbis colligit ut qui viros eas agnoscit sic verba salubria ex libris colligere negligit et parui pendit qui eis inesse virtutem medicamenti nesciat Hec ille Et propter hoc ille zelo tabescebat vnde glossa merito zelat oblitos verba dei quia ad hoc flagellabat eos ad ducere quod ardentissime diligebat

Adolescentulus :–
sum ego Hic ostendit amoris que ad eloquium dei huius placet et ut magis appareat dilectio promittit duo retrahentia vnum intrinsecum quia adolescentulus Aliud extrinsecum quia contemptus et tunc infert amoris signum quia iustificationes tuas non sum oblitus Dicit ergo Adolescentulus quasi licet etas abstrahat me a serio sis adolescencius cuius voluptas vana sunt Ecclesiastes xi Et licet ab aliis sim contemptus Iob 12o Deridetur iusti simplicitas Ecclesiastes 9o Sapientia pauperis contempta est et verba eius non sunt audita tamen non sum oblitus iustificationes tuas sic inimici tui Vel sic quod videtur qui ruderet tacite questionem aliquis enim diceret Ex quo ignitum eloquium est quare non accendit mentes eorum quibus zelas Ad hoc quia videtur Adolescentulus sum potest sumi argumentum ad libitum quod istud psalmus in iuventute fecit sic multos alios recte sicut arguitur quod illum in senectute fecit Vnde dicitur Iunior fui et enim senui et cetera Nam propter illam adolescenciam multi plerique fuit contemptus primo non reputabatur vocandus quando samuel venerat vngere eum regem et est despectus a fratribus quando venerat ad bellum ut saul spoliabat eum ydonee ad bellandum contra goliath qui eius despexit eum vt habetur primo regum 17o Vel loquitur ex humilitate de adolescencia scientie quia iam antiquus est sapientia et in multo tempore prudentia Iob 12o Vel de adolescencia vite et morum quia excessus plurimum

non differt secundum morem vel etatem
iuvenculus. Ys. 6. 1°. Maledictus
puer centum annorum. Contra quod est quod ti-
lacio; vel etiam de adolescentia
auctus ad loquendum que ado-
lescentibus non datur ymo pro-
hibetur. Eccli. 32°. Adolescens
loquere in causa tua vix cum necesse
fuerit. Propter ista enim contra quod pre-
dicatio alicuius contemptui. quia
scilicet iuvenis in annis et ideo xpus non
legitur nisi in anno 30°. predicasse
quia ignarus quia male vite
quia sine auctoritate. Hec sunt sapi-
ens. Eccli. 26°. Lucerna splendens
super candelabrum et species faciei secundum
etatem stabilem. Lucerna splendens
quo ad scientiam; sed candelabrum i.
ecclesia; prelatione; species faciei de-
signat pulchritudinem vitam et famam
etas stabilis temporis matu-
ritate. Tunc subdit amonens in-
dictum qui licet ita sit quod sim iuve-
nis et spretus tamen non sum oblitus
iustificationes tuas. q. sicut iudei qui
nescientes iustitiam dei. suam quere-
bant. ille vero non suam sed dei
iustificat enim deum qui se
accusat per humilitatem que mira-
bilior est in iuvene. Hinc ambro-
sius commendat etatem generaliter iactan-
ciam quo plus committenda humili-
tas gratia non mirabilis humi-
litas in senectute que effeta vi-
ribus fracta debilitatibus tristis do-
loribus anhela suspiriis curta
turae estibus; in ipso vivendi mest-
ta fastidio alacritate est obli-
ta iactantie. Rara sane iuvenibus

est humilitas ideoque mirandum
dum etas vivit vires sunt soli-
de dum sanguis estuat sollici-
tudo nescitur dum ignorat ad-
versitas leticia frequentatur. Tunc
fuerit iactantia tunc se iuventus
superbe extollit affectus. Tunc hu-
militas qui vilis et abiecta con-
temptui tunc subiectio degene-
ris esse estimatur infirmitas
grandis igitur mora assuefacta
maturitas que vincat naturam.
Aliter exponit glo. illud verbum
ip. scilicet Unde dicit ad litteram domini
scilicet prophete conveniunt qui a prima
adolescentia laboribus excitati
sunt qui exierunt de spiritu aliis
vel ex plurimis sicut ipsis sicut
moyses et iheremias daniel et alii
multi. Spiritualiter autem conve-
nit hoc verbum paulo gratie quia pa-
stor est tempore iudeis et gentibus non
tenuit adiunctum cuius sic illi. sed
magis ad vitam eternam.

Iustitia tua iustitia in eternum. Hic
commendat et applaudit legem ex
duratione et firmitudine. Et primo
quantum legis firmitudine; 2° in
quantum in adherendo firmitate ibi Tri-
bulatio et angustia. Super primo ta-
git iustitie perpetuitatem. 2° legis
immutabilitatem ibi et lex tua
veritas. Dicit iustitia. glo. quasi michi
non sum oblitus quia iustitia tua
que tu es et secundum quam tu iudicas
vel xpus qui est iustitia qua nos
iustificamur. ps. 1 Cor. 1°. qui
factus est nobis sapientia a deo et iusti-
tia iniquam est iustitia in eternum

i. immutabl' et hoc manifeste p3 si
ista ppositio deus est iusticia capi
scdm pprie veritate quia eius
clemencia est immutabl' et iusticia est
ipse deus eo quod non est accidens
ideo sequitur quod iusticia sit im
mutabilis. Similiter iusticia qua deus
iudicat est immutabl' quod enim
semel iustum vel iudicatum iustum
apud deum semper est tale et sic iudi
catur. Non est autem sic apud ho
mines qui aliquando pmittunt ali
quid et non iudicant iniustum
quod vere iniustum est et quod deus
iniustum iudicat sic est inter emen
tes et vendentes defraudacio citra
dimidiam iusti precij vel exiguo
tamen iudicant aliter quam iure
vis est vel etiam quia vno tempore po
test maior pena infligi propter
peccato eodem quam alio sicut de
furto agni vel ouis. Vel ius
ticia dei est eterna quia eterna
liter punit vel punit. Vnde
glo. Iusticia hominum temporalis est
solius autem dei eterna quia
quisquis eam sequitur merito gau
debit et qui eam finaliter trans
greditur eternaliter punietur. Sub
ditur Et lex tua veritas. pro
cuius intellectu notandum quod veritas ali
quando sumitur pro iusticia vt ibi
iusticia et veritas obviauerunt sibi
et tunc distinguitur veritas con
tra iniquitatem. Aliquando distinguitur
contra falsitatem siue dicti vt
est mendacium siue facti ut est
simulacio vel ypocrisis aliquando
contra figuram vt Ioh primo Lex

primo ysen data sit sed vmbra
et figura. Secundum primam acceptionem sen
sus est. Quod lex dei est iusta
et hoc exprimimus planum est. Se
cundum quod distinguitur contra fal
sitatem tunc attendendum quod quam
veritas est adequacio rei et in
tellectus. Ista adequacio aliquando con
sideratur ut habet ortum ab intellectu
ut res dicatur vera quia est con
formis intellectui a quo dependet sicut
domus dicitur vera que est facta secundum
formam que est in mente artificis
et sic omnis res dicitur vera que propriam na
turam assequitur. secundum primam con
ceptionem intellectus diuini et sic planum est
quod illa prima conceptio intellectus diuini
de rebus est veritas propter quam alia sunt
vera quia sic prognosticat ipse
ea ventura sic fiunt sic vel erit
et quia ut dicit beatus Tho. prima 2e q.
93 articulo 1o lex dei etiam nichil aliud est
quam racio diuine sapiencie. 2m quod est
directiua omnium actuum et mocionum
dicente beato Aug. Lex etiam est sum
ma racio. cui semper obtemperandum est
satis patet quod ipsa lex etiam inclu
dit illam cognicionem intellectus diuini et
sic potest dici veritas quia lex illa
est deus et ergo veritas est deus quam
uis lex connotet aliquid plus quam
illa cognicio de se includit videlicet vo
luntatem regendi subiecta et indi
rigendi illam cognicionem. 3o potest intelligi
de lege ewangelica que est veritas Vt dicit
glo. Non vmbra non figura
sicut mosayca lex erat. Vel potest in
telligi de lege mosaica vel naturali vel
alia quacumque quia non potest esse

lex vel ligare nisi deq̄uito est cō
formis ⁊ seruat᷑ a lege dei etiā
⁊ que lꝫ care pt diu veritas quia
vera est ⁊ similiter tm̄ cōformis
Tribulacio ⁊ an
gustia. Hic ondit᷑ sua ī ad
herendo firmit᷑. Et pͦ tangit sua
difficult᷑ duplicē. 2ͦ michilo
suam stabilit᷑ ibi. mandata tua
Dicit ergo tribulacio qī cͣ inius iusticie tri
sit etiā. ⁊ lex tua veritas ita q
deberent diligi omnes adherentes
eis tn̄ quia mult᷑ odiose sunt
iusticia ⁊ veritas. tribulacio exterior q
minus nocet si cor eēt dilatatū
gaudio. iux illud ps In tribulacione
dilatasti m. Ubi dicit glosa .i. ab an
gustys tristicie in latitudinē
gaudy me duxisti. sꝫ ecce nō so
la tribulacio quam aly inferūt
ymo et angustia. scꝫ mentis in
terior. q̄lꝫ hūit zusanna ītꝰ in
corde qui dixit Augustie m sūt
vndiqꝫ ⁊ quid eligam ignoro
Timor enim ⁊ tristicia cōtrahit
⁊ cōstingit p̄ris. Anxiatus est ī me
spūs meus ī me turbatum est
cor meum. Econ̄. apostolus ad Cor.
6ͦ. Tribulacionē patimur sed non
angustiamur. Ille itaqꝫ .s. Tribu
lacio ⁊ angustia īuenit me
qī licꝫ eā non quererē tn̄ quī ipse
quesierunt me ego non fugy
Unde amb. Querunt tribulacionē
⁊ iniqi᷑ iustū ⁊ īdum īuenerūt
intdum non īuenerūt eū. īue
nitur cui corona defertur nō
īuenitur qui ydoneus estimatur
nō plātur. Ubi nondū qd

aliqui tribulacionē qrunt q̄dā ex
pectant quidam fugiunt pri
mū licꝫ aliquī sit fortitudis ta
men cōtingit eē audacie ⁊ pre
sumpcionis 2ͫ est vē fortitudis
⁊ virtutis 3ͫ pusillanimitas.
De primis patꝫ ī ml᷑ sctis qui bn̄
latere poterant ⁊ sponte se ad
mrīū ingesserūt. quorū fcm̄ id
non vertitur indubium qꝛ cre
dunt᷑ ea que fecerunt scō spū in
spirante fecisse ⁊ hʼ vel ex miraclis
vel ex approbacione ecclie sic
exemplum hemi de scō ad aucto vel
tormento. vel ex de sctis laurenc᷑
vincencio ⁊ mult᷑ alys qui pro
uocauerūt vbis suis tyrannos
aduersus se de quo bn̄ potuissent
supportari. Unde vbis amb. Tribu
lacio velut ex qdā gra est. an
non est gra que operatur paci
enciā. qui ergo nouit tribulacio
nis pfectū que sit ꝯ a tribulacione
non refugit Unde sapia dicit Qe
rent me mali ⁊ non īuenient
ꝯ non quia dominus noluit me ī
ueniri qui et nō qrentibꝫ se
offert sꝫ quia sic quela᷑ vē dig
essent qui quererent īuenire Sꝫ
qūtū hʼ fit pure humano mō
presumpcionis eē videt᷑. quibꝫ ei
qui vult adire tanta īuenit
infirmit᷑ suam ⁊ mutabilit᷑
qd omnio nesciat si quid possit
nisi deus valde subueniat Cū
igitur nesciat homo an ⁊ quo
velit dꝫ succurre. nequaqꝫ pt at
det aliqꝫ tribul᷑ appetere adqꝫ
tollerandū nō tenetur ymo

fuge mt. 10. Cum persecuti vos fu
erint in una ciuitate fugite in aliam
nisi sciat aut digna coniectura
presumat deum hoc respicere aut
velle miraculum facere et tunc ex inspira
tione faceret vel ex debito. Hic prin
cipaliter ad pastores pertinet vel
alios ad hoc vocatos aut depu
tatos diuinitus et hoc est quod glo. vide
dicit quod tribulatio et cetera inuenerunt
me quasi expectantem et patien
tem non querentem ut veniat et tamen
non fugientem si venerint hoc
enim suppl. fugere est pusillanimitatis
quo ad hominem et modice fidei
quo ad deum. De quo prouerbiorum 28.
Fugit impius nemine persequente
Et Ioh. 10. Mercenarius fugit
dum videt lupum venientem
quia mercenarius est. Unde 2 philo.
primum ponit duo preualentes ultimi
timidi medij vero fortes. Subdit
suam stabilitatem dicens mandata tu
medit. qui constituunt illa veni
ant et inueniant me non propter hoc
dimitto quin mediter de mandatis tu
is quod ea ut intelligam et imple
am. Vel mandata tua sunt medi
tatio mea secundum glo. quia hoc est re
medium contra tribulationes et ut in tribu
latione non deficiam :-

Equitas testimoniorum. Hic com
mendat et approbat legem
ex eius equitate et diuidit quia primo facit
quod dictum est. 2o concludit quid in
duobus ostenditur finalem propositum
ibi Intellectum da mihi. Dicit ergo equitas
Glo. quia tribulatio et angustia inve
nerunt me et inter hec mandata tua

mediator quia testimonia tua quia est hic
o in tribulationibus et meditationes mandatorum
sunt equa et iusta. Unde textus Am
bro. dicit Justa testimonia tua id est
non temporaliter sicut mali reputant
se nec satis tutos et sufficientes testimonia
ac significare quod ipsi melius ele
gerunt. Ipsi posuerunt signa sua signa
scilicet precia videbunt se deceptos Vnum
dicent inuita se penitentiam agen
tes nos insensati vitam illorum estima
bamus insaniam. Et ideo subdit ipse
et non confundunt sicut in exitu sup. scilicet
nimis. testimonia autem tua que habeo
in tribulationibus. Vel ut dicit glo. mira
que sunt in tempore tribulationis sunt equitas
in eternum quia numquam deficient vel
mutabuntur. Vel ut dicit g. sunt in
causa eterne iusticie. Vel potest intelli
quod equitas que est inter. quia non
est personarum acceptor sed reddet uni
cuique secundum opera sua. Illa itaque
equitas in eternum testabitur bonitatem
tuam. Prou. xi. Pondus equum
voluntas eius vel quia ut dicit g. in
est equitas potest intelligi quod quia
ego habeo vel diligo equitatem hoc est
in testimonium tuum de gratia et pietate
tua erga me. Sed quia difficile
est tam occulta testimonia intelli
gere. Unde Ambr. Quis tantus ut
possit intelligere testimonia dei. Ideo sub
dit Intellectum da mihi. glo. In tri
bulationibus possit intellectum ut sciat
transitoria esse hec et inde vitam
mutari ut sciat quam lubrica sit hec
vita et quam in illa hoc est quod persequen
tes tollunt quia et si vitam tenuerit
viuet in eternum ut sciat quoniam ·

lonia seculi sciat insidias vt
portum querat & ex hijs sit pri
us exauditi deiecto autem petit
intell(ectum) vt v(idelicet) intus legat q(uia) ei
cognitio intellectiua hominis a
sensu incipit et ph(ilosoph)us ab exteriori
cognitio intellectiua ad aliqua
que intus secretius latent p(er)t p(er)tin
git quia tamen est finite v(ir)tut(is) usq(ue)
ad aliquid determinata est eius
inquisitio & ideo q(uia) p(otest) ad n(atur)alia
omnia tamen aliq(ua) sunt diuina & sup
n(atur)alia ad que non p(otes)t n(isi) adiut(us)
lumine vel aliquo munere sup(er)n(atur)ali
& quia q(uan)tum sci(enti)e suscipit intelligit
que prius non potuit. ideo h(ic) ideo
d(icitu)r cau(sa) e(ss)e intellectus. Omnis enim
ex n(atur)alibus inuestigasse resurrec
tionem mortuorum vel claram visi
onem deitatis hominem adipisci
& sic de alijs. Quia vero sine ta
lium intell(ectu) non bene viuitur et ad ve
ram vitam diuino necessarius est & qui
(con)sequitur tamen p(er)fecte salute tunc recte vi
uitur. Ideo subdit et viuam. Vn(de)
glo. p(ro)f(ici)am virtus est intell(ectu)s. Si q(ui)s
quod sensu capit virtus exequitur. Vnde
p(otes)t intelli(gi) q(uod) hic petat donum
spiritus sancti quod dicitur donum intell(ectu)s
q(uod) datur ad faciendum intus id(est) in
tellectus lumen omnibus facientibus
eum:

Clamaui in toto corde
meo. Superius egit de p(re)-
(cepto) in quo consistit p(er)fectio
uita legem v(idelicet) de diligenti (con)siderationem
& scientia ad verum eius (con)grationem. H(ic)
agit de secundo v(idelicet) de feruenti oratione
& desiderio ad p(er)ficiendum eius iple

tionem & diuinum. Primo enim ponit
petitionis cordiale instantiam
& obtinendi fiduciam. Secundo ex
primit petitionis specialem mate
riam & exaudi(tion)is nomine. ibi. Vide
humilitatem meam. Dicit primo. ostend(it)
se orasse pro legis impletione
feruenter 2° instanter 3° se ad
huc perseuerare confidenter. 2a ibi
preueni in maturitate. 3a ibi Voce
meam audi. Dicit primo. ostend(it) se orasse
se pro leg(is) requisitione. 2° p(er)petuis
obseruantie ibi. clamaui ad te. In
primo tangit orandi modum. q(uia) cla
maui 2° actum exaudi. 3° fruc
tum iustificationes tuas. Dicit g(loss)a clama(ui)
qui secundum glo. deinde ad quid te
tat suus clamor adiungit qui di
cat ad hoc clamaui. Da mihi itell(ectum)
& debes quia clamaui. Vbi no(tandum)
quod homines solent clamare ex
multis ex timore periculi Mt
14°. Videntes eum ambulare su
mare turbati sunt & p(re) timore
clamauerunt ex vehementi dolore
Ys. 26°. Que concepit cum appropin
quit ad partum dolens clamat
in doloribus suis Mt 20°. Ihesus
clamans voce magna ex de
siderio adiutorij. Ps. Clamaue
runt ad dominum cum tribularentur ad
terrendum hostes vel p(ro)tectio(n)e ho
stili. Ier. 6°. Vociferabitur & cla
mabit super inimicos suos con
fortabitur ex omnibus hijs motiuis
potest intelligi propheta clamasse
sed quia multi clamant ad deum
qui non exaudiuntur. Hic s(ignifica)t d(icitu)r
Clamaui(t) n(on) erat qui saluos

facere ad dominum non exaudiuntur eos
et hoc est ideo quia non recte cla
mant. Unde vero clamando silent.
Ps. Quoniam tacui inveterunt omnia
ossa mea dum clamarem tota
die. Ideo propheta ut ostendat se recte
clamare subditur modum clamandi
dicens. In toto corde meo. Quasi
non tantum ore sed in corde. Hic clamor
cordis. Aug. Est magna intentio cogita
tionis vel castigationis qui fit
affectus sublimius contemptusque vir
tutum et sic auditur adeo ut sile
te corporis voce. Ps. Desiderium
pauperum exaudivit dominus. Preparatio
cordis eorum etc. Nec quocumque
corde sic diligentes aliquam volunt
aliorum precibus et clamoribus exaudi
ri et salvari volentes et ipsi clama
re ad deum. Ideo dicit meo. Non so
lum corde meo sed et toto. Aug.
Quod est quando aliunde non
cogitatur. Tales autem orationes ra
re sunt multis, crebro vero paucis.
Et inde est quod non exaudi
mur quia cor nostrum mens divi
sa non impetrat. Psalmista vero qui toto
corde clamat quid est quod ad
mittitur attendens et quo ad affectum de
votionis. Subditur actum orandi.
Exaudi me domine. Quasi non est ne
cesse clamare ut audias sed
solum ut exaudias. Glo. Deinde
ad quid tendat suus clamor
adiungit quasi dicat. Ideo clamavi
ut iustificationes tuas requiram.
Amb. Exquirit iusticias qui
in omnibus cavetur maxime in
nabilibus id quod sit prudentis autem

bit divine. Aug. Quia longe est ad
huc a facientibus qui requirit licet enim
non veniatur ad faciendum nisi requi
rantur non tamen sequitur quod omnis qui
querat inveniat et qui invenerit
faciat. Sed dicis secundum hanc ex
positionem illud est verbum non perfecti
viri sed multum imperfecti quod videtur con
trarium his que dicimus supra dicta sunt
Preterea quod sancti doctores non tenuerunt
nunc de isto ordine vel modo di
cendi igitur verbum ipsius positum ali
quando exposuerunt in persona perfecti et huiusmodi
imperfecti et imperfecti. Satisfacere mihi videtur age
re in expositionibus solum verbum licet sed
quod predicti doctores qui fuerunt
dicta illorum in quantum ad vitiis
investigaverunt non illos nec istas
accusat cum illi non potuerint
omnia facere et isti non solum inve
tis uti debuerunt sed et aliquid labo
rando invenire. Quia igitur non est
verisimile quod propheta sic in continue
et sine ordine locutus sit credenda
est ipsum ab imperfecto incepisse in
hoc psalmo et ad perfectum tendere. Et ideo
potest intelligi. Uno modo ex verbis re
quisitionis intelligendum non quod
primo querere incipiat sed quia id
quod dudum quesierat et invene
rat non desinat querere sed sem
per et sine cessatione requirat
et quantumcumque profecerit sic quicumque
consumavit et quantumcumque et quotiens
cumque hoc fecerit quicumque desi
nit querere non requirit. Unde Eccle
siastici. Cum consumaverit homo tunc inci
piet et hoc maxime intendendum
est in faciendo. Unde Aug. Iustificationes

tuas requiram · utique faciendas
non tantum sciendas ·:·
Clamaui ad te saluum
fac me. Supra ostendit se orasse pro
legis requisitione. hic ostendit se orasse
se pro legis obseruatione. Ubi primo
tangit orantis deuotionem tam quo
ad affectum quia clamaui quam quo
ad obiectum quia ad te. 2o tangit
orationis materiam et hanc duplicem. primo
ad cauendum malum ibi Saluum
me fac. Secundo ad faciendum bonum ibi
ut custodiam et cetera. dicit ergo Clamaui
in toto corde scilicet quia ut dicit glosa in
toto corde clamat qui ad deum
petitionem suam non dirigit
ideo ut ostendat se toto corde cla
mare dicit clamaui non ad alium
aliquem sicut sacerdotes baal clama
uerunt ad deum suum 3o Regum
et omnes ydolatre ad deos suos sed
ad te non ultimus dirigendo sed
te finaliter consistendo. Sed hic
dubitatur quia uidetur quod mali
mali maxime dampnati toti cor
ad eo auertant et ad alia conuertant
ymmo et hic in uia quia quasi appa
ret ad sensum quod mali maiori af
fectu feruntur ad mundum quam boni
ad deum. Respondeo quod mali et si ipsa
li errant saltem in generali appetunt
summum bonum quod non est nisi
deus · uel si libera et uoluntaria
electione aliquando quam deum appetunt
naturali cum inclinatione ad deum
tendunt. Unde 3o de consolatione
philosophia 3o ad uerum bonum naturalis du
cit intentio et ab eodem multiplex
error abducit. Vel uidetur di

cendum quod ad nullam rem creatam
tantum potest conuerti cor totum quia nul
la talis est quin quantumcumque pla
ceat saltem in aliquo displiceat uel
minus placeat eo quod habet aliquid de
fectum uel excessum si nullus talis appareret
non habet tamen unum animum satian
di ymmo non habet unum tantum trahendi
mentem sicut deus trahit et allicit
eo quod uirtus creature alterius
est finita dei non autem. Tunc 2o
glosa quid petat adiungit Sal
uum me fac. Fac inquam quia solus
potes ut potest factor omnium sine quo
factum est nichil Iohannis primo. Fac inquam me
quem sine tuo opis gratia debilis et
infirmus sum saluum salutis
gratie apud deum de qua Romanos 8o. Spe sal
ui facti sumus. Item salute perfica
tionis apud illos 11o 18o. Et cum
cepisset mergi clamabat dicens
Domine saluum me fac. Item salu
te glorie ab hoc mundo. Psalmus Sal
uasti me a persequentibus nos Item
glosa dicit Saluum me fac in anima
que custodiuit mandata. Unde
subdit · Ut custodiam quia
ubi est salus anime efficit ut
fiant facienda et usque ad mor
tem si opus esset. Ubi non est
salus illa succumbit infirmi
tas Ambrosius In eo quod ait clamaui
notat promptum affectum et in eo quod
ait ut custodiam et cetera. Nota se
duliter obsequium ·:·
Preueni in maturitate. Ostendit
se orasse feruenter pro inquisi
tione legis et custodia. Hic ostendit
se orasse sollicite et instanter ·

Ubi p° tangit orationis instanciam
cum magna spe et affectione
2° ostendit se hoc fecisse non excessiue
sed cum discrecione ibi preuenit
oculi mei p° tangit tam ad oracionem
vtilia v3 quod orauit tempes
tiue nam sine dilacione qua preue
ni in maturitate et inde sine tepiditate
quia clamaui in spe sine dif
fidencia vel hesitacione quia in verba
tua supersperaui Dicit ergo preueni
qui ita clamaui et hec non tarde
feci sed potius preueni Unde alia
translacio habet preueni ante horam
quod fuit securius Sed diceret a
liquis Nonne melius fuisset
orare tempore statuto vel depu
tato Respondeo quod sic sed contrariter fit
comparacio inter preuencionem ante te
mpus institutum vltra ipsum Sed circa
hoc adhuc considerandum est quod
licet aliquam preuencio possit esse
equa vel magis mala pretericione
vbique Si vinus preuenit vt prolon
gat maius tempus solaciis
vanis aut malis vacare vel
sit preterea liber a cura et alius qui
intendebat debito tempore ora
re veniente tempore necessario vel si
ne culpa sua sic impeditur
quod oportet eum differre tamen ceteris
paribus melior est preuencio quam
pretericio vltra tempus quia preuencio
potest fieri esse sine racionem exinstis
motiuis vel solis timoribus im
pedimentis futuri sed pretericio nunquam de
beret sine causa non valere impedien
te nisi tamen oportet licitam De hac preuen
tione intelligi quia ad multa

alia potest considerari ista preuencio
Unde glo. multiplicem preuencionem
tangit vno modo quod preuenit tem
pus gratie desiderando vel prophetan
do aduentum Christi et hec in maturitate
i. mature mane tempestiue.
antequam veniret Christus et tempore gratie respe
ctu cuius alia tempora precedencia dicuntur
nox Ro. xiii° Nox precessit dies at
appropinquabit et hec modo in est pro i
maturitate nox ita ut sint due dic
tiones Alio modo capitur pro vno nomine
composito vt sit sensus Preueni sup
in immaturitate i. in nocte Unde alia
translacio habet preueni in tempesta noc
te que dicitur inmatura tempus quia
operacionibus humanis secundum Au
gustinum Non est optima Johannis
Operationum oportet donec dies est Psalmus Exi
bit homo ad opus suum et ad operacionem
vsque ad vesperam Item capiendo
sic immaturitate potest exponi quod preue
dies iudicii in quo dominus illumina
bit abscondita tenebrarum respectu
cuius totum tempus huius se
culi dicitur nox Psalmus Posuisti te
nebras et facta est nox in ipsa pertran
sibunt omnes bestie silue i. demo
nes heretici ypocrite et ceteri bestiales
Vel exponitur quod preuenit om
nibus tempus aliarum operacionum iuxta
illud Math. vi° Primum querite regnum
dei Vel quia orauit vt deus ad
esset sibi in omnibus que agebat Bo
ecius tertio de consolacione prosa ix.
In minori quoque omni preuenire sine quo
nullum rite fundatur exordium Vel
Commentator Preueni in maturitate i. in
etate inmatura inuenili Unde

dicit ambrosius. Prevenit etatis maturitatem
qui iam adolescencie positus senilem
gravitatem induit et iuveniles an
nos veterana continencia regit fer
vorem quoque virentis corporis cana mor
maturitate compescit Hinc itaque laus
in corona decetur quia difficilio
ris est luctum certaminis qui carnem
reluctantem mentis cohercet impe
rio et per ea frugalitate castigat et in servi
tutem redigit ne effrenata libertate
lasciviet nam quod laudis habe
re potest qui corpus frigidum et iam effe
tum id est evacuatum voluptatibus ad
officia devotionis servo convertit
Unde Treni 3º. Bonum est homini
qui portavit iugum ab ado
lescencia sua Potest et intelligi quod pre
venerit oratione et tempus debitum
orandi preveniendo quae ad oran
dum mentem multum disponit et ideo
doctores consulunt ut ante oratio
fiat Sub dicit et clamavi. glosa magno
affectu sicut prius expositum est
et multa tua quibus promittis ex
audire clamantes ad te ps 90.
Clamabit ad me et ego exaudi
am eum. super spem id est super na
spem vel super merita mea speravi
vel super spem prius habitam spera
vi Unde ambrosius dicit Tale verbum in
greca tulla habetur quod signat
ad sperandum super crescere et spem spei
adiungere.
Prevenerunt oculi mei ad
te diluculo. Orans supplicius oran
di instancia cum in affectione sper
habit oratione secundo fecisse discrete et cir
cumspectione et hoc ostenditur ex eo

qui videlicet circa illam preventionem prius con
sideratorum adhibuit cum dicit Oculi
mei. 2º ad eorum finem intendit.
quia ad te 3º. lucem expectavit quasi
diluculo ad orandum se preparavit dicit
dicit ut meditarer eloquia dicit grego
preveniunt qui ita preveniunt immaturi
tate sed tamen non improvide nec in
discrete vel excessive non inquam
improvide quia oculi mei qui
habitum habere pro toto corpore proverbiorum 4º.
precedant palpebre gressus tuos
et hortatur interiores quasi exterio
res quod non fit nisi aptis
oculis et prius spiritualiter cogno
scitur quis vigilare. gregorius in omeliis
evangelii 12. Vigilat qui ad aspec
tum veri luminis mentis oculos
aptos tenet illi vigiles oculi pre
venerunt ad te quia principaliter ad
te tendebant tamquam ad finem fi
nis autem est primum in intencione
licet sit ultimum in assecucione Et
quia oculi non possunt videre nisi
saltem aliquid lucis habeant ideo
non preveniunt omnino in nocte et
tenebris et diluculo Quod est
medium inter claram diem et
profundam noctem et potest intelli
gi de diluculo temporis aut gratie
de diluculo temporis dicit ambrosius. G
ue est sic otiosum in stratis
radius solis orientis invenium
do pudore conveniat et lux clara
feriat oculos somnpnolentos
adhuc torpore depressos Et quia
ut ait glosa. Christus hac hora re
surrexit a mortuis ideo diluculo
surgendum est ne si quis tunc

dormierit xp̄m cum dormientib;
c̄ca sepulchre ciuitat Hinc bt̄s
thomas d'ı d'c̄e tp̄e matitine
laudis cū cō sonaut qı̄ oms
ympni vide ⁊ alij text⁹ hn̄t ma
ne p diluclō Vel pt̄ intelligi de
diluclō gr̄e vt̄ dicitur intelli: q·
licz sit vanū nobis ātē lucē sur
gere ·i· gr̄e quia sine ea nichil pos
sum⁹ facere salte; meritorij tn̄ nō
debem⁹ plenitudīe; gratie exp̄c
tare sed sedm̄ h̄c quod accepim⁹
opari vt dum ī modico fideles
fuerim⁹ in eam² cōstituam sup̄a
multa Subdit ad q̄d illa puen
sit ſtā ōn̄c q̄a v; non ad exteriora
agenda ſʒ ut meditaretur nō ma
la uel vana sit ī̄nst⁹ qui īq̄ṫs
meditat⁹ est in cubili suo sed
elōgata tua quia plꝭ homo extra
tat ad fuiorē orandi ps̄ Inime
dita° tua exardescet ignis ·:·—
Vocē meam audi
sedm̄ mīa; Supius ōn̄c
se orasse fueut ⁊ disserte seu p̄
dent· Hic ōn̄dit se ī hoc pseua
re confidēn: Vbi p° ponit orō
ne; cū psuasione 2° ōn̄c cōfide
tia; quā ḣt de impletione ibi
Ppe esto dn̄e Circa p° p̄mo pon̄
orō 2° psuasio ibi Appinquāt
Circa p° petit p̄mā; exaudiri 2°
p̄ust̄ vimfica ibi· et sedm̄
iudiciū d'c̄ g° vocem meā· glo·
q̄ı quia ita studiose ad te vigi
lo· iō audi· i· faciendo quod pe
to audire te ōn̄de non eni dn̄
dn̄ī quin audias Sap p° Auri
zeli audit omnia ps̄ Cum pla
cauctauit; non audiet q̄ı dixit
vtiq; sed est in q̄ı non audire
q̄ı non exaudis audi iḡ; voce;
meam· non quecūq; sed ex
p̄ssam labior; ſʒ mēbꝭ huma
nis debite formatam Voc at
non fac² 2⁹ iuxta mea vl̄ scdm̄
v̄lor· ſʒ 2⁹ mīa; tuam q̄ q̄a isti
iuxta est· null⁹ pt̄ impediri p°
tat Amb° Ecc⁹ iust⁹ ⁊ ſc̄s orare
d̄et vt audia² non 2⁹ iuxta v̄tu
tis ſʒ scdm̄ mīa; q̄a raca v̄t⁹
multa pc̄ta Subd° Et sedm̄ iu
diciū tuū· glo· non inq̄° futo
iudicabis quia pau⁹ nūs sal
uabit· n̄ hic ī via pus sit viui
ficat⁹ ſʒ sedm̄ iudiciū Hic quo
vt ait glo· hic supplicib; pcās
⁊ se dampnātes absoluis 2⁹ n°
inq̄ vimfica me· glo· mortuū
ī lege pcc̄i Vel ne moriar pau
pa· ſʒ viua; p gr̄a; glo· Con
gruus ordo quod p̄mittitur
mīa et sequitur iudiciū· ſʒ q̄a 2⁹
aug ī meditaciōe b̄: nisi deus pre
uenit mīcord' iustificando ī
p̄mū non est quē iudicio iu
stificet pūi Ad dīt glo pus eni d's
sedm̄ mīa; aufert reatum ⁊ penā
ā eis ⁊ postea eis sedm̄ iudiciū
dabit vita; ideo non frustra h°
ordine dicitur mīa; ⁊ iudiciū
cantabo t' dn̄e ·:·—
Appinq̄ūt psequētes me
in Hic psuadz orō; ex
neccē petendi et tangit psecuto
rum suor duplice; malicia;
s· ad malum vel ad se appinq̄
cione; ⁊ a bono elongacione;

D' g° Appropinquaverunt qui secundum glo-
riam est ut vivifices quia perse-
quentes me qui non solum vel
sicut ab uno loco ad aliud pellunt
sed a bono ad malum et ab uno
malo ad aliud appropinquant iniquitati con-
tinue gravius peccando et con-
tinue in se ita radicando ut et
me etiam trahent aut impellent
Amos vi° Separati estis in diem et
appropinquatis solio iniquitatis Sic appropinq-
vit iudas Mt 26° Ecce appropinquat
qui me traditurus est et etiam persecutores
appropinquantes et magis mali sunt
ps Si inimicus meus maledi-
xisset mihi et ceterus nocent· nulla
enim placent pestis efficacior
ad nocendum quam familiaris inimi-
cus 2° de consolacione Psa· Vel sic
D' amb° persequentes me appropinq-
uaverunt scilicet· in iniquitate glo· iniuste· i·
non existentium glo· ut ignoran-
tia sed exhibita vel negata vel
malitia Vel 2° eundem Amb°
ut glo posuit appropinquaverunt perse-
quentes me iniquitate· i· cum iniquitate g·
appropinquant iniqui iam corpus
premunt Unde alibi Tribulacio
proxima est non utique que adhuc
imminet hic proxima dicitur sed que
iam pervenerit in carne qua nichil
propius est anime Subdit elon-
gatione ab uno A lege autem tu-
que est vitas ut s° dicitur Et scientia Ro-
m° lex quidem sancta et mandatum sanctum iu-
stum et bonum· ab illa igitur lege lon-
ge facti sunt Andree a° Iudicie illa
s· persecucionis longe fiet lex ne
mirum quia qui appropinquat vim ex-

mo vel timio nocere est ut elon-
getur ab opposito tergo sicut
appropinquatur iniquitati primo cogi-
tando de malo deinde delectando
demum consentiendo Postea operan-
do deinceps assuescendo finaliter
perseverando et ita se obstinando Sic elon-
gatur qui a lege primo negligendo
deinde contra transgrediendo demum
obliviscendo postea contempnen-
do ut non corrigi velit nec lege
audire ··:—

Prope es tu domine et omnes v-
propriomisit orationis instan-
tiam hic ponit impetrandi fi-
duciam et hec ex tribus primo ex divine
assistencie promptitudine· 2° ex propin-
quitudine tibi· et omnes vie tue
vitas 3° ex testio et immutabilitate i-
nicio cognovi D' g° Prope esto
domine· glo· qui illi appropinquant sed
non nocuerunt quia tu prope es
domine vel sic peccatum audiri et confido
quod audies quia tu domine prope
es Non quod dominus prope est omni-
bus creaturis per naturam est per presentiam
Actuum Non longe est ab uno quoque
nostrum in ipso enim vivimus movemur
et sumus 2° est prope creaturis
racionalibus per magnitudinis similitudinem
Unde presenti a te bonum meum Ruth 3°
non ab unio me propinquorum Ad heb
2° Non confunditur eos vocare
fratres dicens Narrabo nomen tuum
fratribus meis 3° est prope solis homi-
nibus per humane nature assumpcionem De
uti e° Non est alia tam gran-
dis natio que habeat deos appropin-
quantes sibi et ceteri Ad heb p° Nusquam quod

augelas

sed semen abrahe apprehendit
2o est prope solis hominibus invocan
tibus eum per audicionem ps prope
prope est dominus omnibus invocantibus
eum in veritate 1o penitentibus per mi
sericordiam Ysa l v Querite dominum
dum inveniri potest invocate eum dum
prope est Et 1e. Prope est ut veniat
tempus eius et dies eius non
elongabuntur miserebitur dominus
6o tribulatis et pacientibus ad libe
randum et salvandum ps Iuxta
est dominus hiis qui tribulato sunt
corde 4o laborantibus vel pugnan
tibus ad succurrendum Ys 11 Prope
est iustus meus egressus est sal
vator meus 8o predicantibus ad
docendum Ro 10 Prope est verbum
in ore tuo et in corde tuo 9o ma
lis ad puniendum Iohelis Cla
mate ad dominum quia prope est dies
domini 10 bonis ad premiandum
Luc 21o Scitote quoniam prope est
regnum dei propter hanc tamen propin
quitatem bene dicit propheta prope esto
domine Subdit 2m motivum fiducie
dicens Et omnes vie tue quibus
tu procedis vel venis ad nos vel
per quas venitur ad te per cognicionem
et amorem vel per caritatem ad iudicium
omnes inquam ille sunt vitas id est
in veritate et iusticia fiunt Dan 3o
Omnia opera tua vera et vie tue
recte et iudicia tua iusta Sed querit
Aug quo hic dicantur omnes
vie domini veritas cum alibi dicatur
Universe vie domini misericordia et veritas
Videtur enim vel hic esse dimi
nutum vel hic superfluum Et rndz

quod erga sanctos omnes vie domini
vitas cum alibi dicatur univer
se vie domini vitas cum alibi dica
tur Universe vie domini vitas
et misericordia videtur enim vel hic esse
diminutum vel illic superfluum Et re
det quod erga sanctos omnis vie id est
quodlibet opus dei quod circa eos
fit sic est misericordia quod nichilominus
est veritas quia deus iudicando
subvenit non est misericordia et domini
miserando exhibet quod promi
sit non deest veritas et hoc modo
potest respectu sanctorum quorum hoc dici
divisim et ecce ambo coniunctim
et sic videtur hic solum loqui de
viis sanctorum quibus est prope per gratiam Sed
illud quod supra dicitur intelli
gendum est de ambobus coniunctim
sed quod universe vie domini vel fi
unt iusto iudicio ut in dampnatis
vel ex misericordia ut in salvatis Unde
dicit Aug Erga omnes autem et quos
liberat et quos dampnat omnes
vie sunt misericordia et veritas quia ubi
non miseretur sed ad salutem vin
dicte veritas datur quia nullum
immitum dampnat licet multos
immeritos salvet et liberet Sed dicet ali
quis Cum erga bonos omnes
vie dei dici possunt misericordia quia ex
misericordia procedunt et etiam veritas quia a
liquid veritatis ibi est Quare etiam
non possunt dici omnes vie erga dap
natos misericordia cum aliquid miseric
eis fiat scilicet condignum puniendo et
iudicando non ad tantam penam
ut meruerunt Respondeo potest quod
licet eis fiat misericordie remissio

pene maioris inflictio tunc illi⁹
pene quam patiunt̃ nichil nunc
includit Et g° illa via .i. opus
dei non est mīa et p; quod deqn
to infligit̃ pena non fit eis mi
sericordia . quia si tota infligeret̃
nulla mīa fiet tunc eis g° de
q̃nto infligitur pena non fit
mīa dampnatis ¶In bonis vero
illa ueritas qua deus reddit qd
promisit non excludit mīa;
quia nunc fuit quod sic promi
sit ⁊ nunc fiunt quod vincit vt p
missa eis venirent .·.
IN initio cognovi de testimoniis
tuis quia in eternum fundasti ea
Hic ostendit impetrandi fiduciā
ex testimoniorum immutabilitate et
primo tangit de huiusmodi testimoniis
suam tempestatiuam cognitionem
secundo ipsorum eternam stabili
tatem ibi quia in eternum Dicit g° In ini
tio quasi p̃pe es verax ⁊ stabilis
⁊ si quis querit vnde hoc sciam
Respondeo initio .i. ab initio Vel ut
ait aug⁹ Initio ponitur ibi
adu̇rbialiter quasi primo principaliter vel
dudum cognovi quando incepi
aliquid scire tunc cognovi .i.
cum aliis novi quia ut glo.
hoc dicit in p̃. esse quietis non de
fuit ab initio generis humani
cuius primitie fuit sanctus abel q̃
in testimonium xp̄i immolatus est
⁊ ab initio dictum est Erunt duo
in carne vna . quod sacrm̄ magnū
in xp̄o est ⁊ eccīa ut ait ap̄lus Et
de duo testimonia quorum vnū iam
tu alter in ure est exhibitū Dicit
g° cognovi . q̃si tunc illa vel il
la ego novi quid qd enī novis
cit ecclia . hoc quilibet fidelis p fidē
cognoscit quia credit omne
quod ecclia credit . ⁊ ideo ex dic
Cognovi in initio quia p tunc
credidit ipse suo qd dudū an
cognovit Cognovi inquit de
testimoniis tuis . dñe vnde ha
buit notitiam illarum de testimo
niis Respondeo aug⁹ Non aliunde
quā de ipsis testimoniis Dñe g° ē
cavillacio quod videtur inconveni
ens quia tunc idem esset noti⁹
se ipso vel cā sui ipsius Respondetur
quod in scientiis in vno genere
demonstrandi vnū est notius alio
⁊ illud econtra in isto alio genere de
monstrandi . sic ⁊ multo convenienti⁹
testimoniū conscientie dat testimoniū
scripture quod sit vera ⁊ econtra
scriptura conscientie quod ipsa sit
bona vnius vna scriptura expo
nit ⁊ probat aliam Vtrumque g° cō
venienter intelligitur ⁊ quod
cognovit de testimoniis ea esse
in eternum fundata et quod cogno
vit hoc de ipsis testimoniis vel
p ipsa dicit autem glo Quod hec
testimonia sunt quibus deus pro
misit vbi vel suis regnū eternū
filiis et quia se hoc testatus est
eternū in filio cuius regni non
erit finis fundata ait sunt in eternū
non quod tunc sit necessaria quando
res ipsa dabitur sed quia id eternū
est quod p ea deus promisit fun
data sunt quia sup xp̄m stabili
ta qui est fundamentū p̄ter qd
nemo aliud ponere potest . Vt

ait apostolus. Vel etiam 2a glo. Co
gnovi de testimoniis tuis .i. pre
ceptis tuis quia sic fundasti ei q
quia pro eis servatis vel neglectis
merces vel pena redditur et hoc
cognovi ab initio .i. initio fere
qui primus est et per antiquos pa
tres qui ea tradiderunt ad eternitatem
nec in qualibet hora dixit fundasti preceptum
quia prius hominem in eternum impressum cordi
bus et prius quod non leviter
vel temere sunt instituta dicit
autem precepta testimonia dei quia
testantur potentiam imperantis
sapientiam dirigentis et bonitatem dei
intendentis bonum nostrum et salu
tem propter quod dedit precepta :-

Vide humilitatem
Vicesimam supra posuit peticio
nis cordialem instanciam et ob
tinendi fiduciam Hic exprimit
peticionis specialem materiam et
exaudiendi racionem et dividitur primo
enim petit a malis liberari 2o bo
nis dotari 2o propter eloquium tuum
Item supra petit primo secundum suam conside
rationem 2o causam discuti ibi Iudi
ca iudicium Item supra allegat
duo ad hoc quod liberetur videlicet
vilificationem impiis Unde dicitur Vi
de humilitatem diligentiam in divinis
de eo subdit quia legem tuam
non sum oblitus de glo vide quod
ex quo proprie est vide oculo pietatis
acceptando humilitatem meam Unde glo
Placeat tibi humilitas mea et
iudica me secundum eam Am
bro. Est humilitas virtutis et humili
tas afflictionis .i. de hac scilicet hu

militate afflictionis dicit glo quod
est in studiis et temptationibus
nostris quia superbia vincitur que
omni homini est necessaria et quo ad
hanc plana videtur littera quia
petit eam acceptari quia quoniam non
sunt condigne passiones huius
temporis ideo peto ut ex gratia ac
ceptes Unde Iudith 6o Respi
ce domine ad humilitatem nostram labo
res et angustias Alia est humili
tas virtutis quam commendat glo. Est
caput omnium virtutum. sed quo ad
hanc nemo potest ut dicit glo. Illu
dere nisi qui scit se deo placere
deo Unde beata virgo luc primo
Respexit humilitatem humilitatem
ancille sue Sed dicens sic dicit videtur
esse gloriacionis que est contra
humilitatem Unde Ambr. Fortasse
dicat aliquis gloriatur de se propheta
i quasi rursus dicat Et si gloria
gloriatur in infirmitatibus suis
sicut apostolus verum si alius in di
viciis alius in honoribus i talibus
huiusmodi gloriatur iste in hu
militate gloriatur Bona glo
ria sibi in Christo dicit glo quo
merito eripitur quis a flammeo
gladio .i. morte eterna Notandum
autem quod beatus Ambr. finaliter
magis videtur respicere in hoc
quod propheta loquitur hic de humilitate
afflictionis quia de vera virtute
humilitatis sicut nemo sine dei reve
latione scit et est sic nec potest aliquis
de ea innocenter gloriari Vel potest in
telligi quod quia submisit et
submittit se deo hoc enim gloriatur

pt consideraur inselic nesciat
an hoc ve virtuose et excaltte fa
ciat merito illius submissiois
petit eripi de manu inimici ? id
sibi dat et eripe me · glo · ? supbi
malus inectet ut humilie hu
milis eripitur vt exaltet Quia
legem tuam Aug ... loco nulla
lege ?uenienti intelligimus
n quia fixum est vt qui se exal
tat humiliabi ? qui se humiliat ex
altabitur ?c · Vel legem tuam s.
natur scripture vel gracie non
sum oblit ymo teneo int aff
tu et effectu Vnde infra reque
sium tuu quia man tua non
sum oblitus Vel quod sicut tu
mor ventris signu est corpalis
corrupcionis i grauitas icor
rupcionis sic tumor ventris i
mentis est signu spualis corrup
cionis i humilitas icorrupcionis

Iudica iudicium
meum ? re · Hic petit discuti ? p
petit cause discussione 2o sui re
dempcionem ibi et redime me d g 1
redime qi videlicet tum meam
et eripe me qi potenter rapiendo
de manibus ?imicor meor quia et
te ceperunt animam meam irrue
runt i me fortes qi pro nimi non
punisti Debet aute ante omnia
spoliat restitui ? ne possint
deinceps causam persequi extra ma
nus eor fuero tunc iudica tu
tu est iudiciu ?missu dedit ei
pater filio iudiciu face Iohis v
Et ve bonu iudice elegit qui no
pt corrumpi quia iustus est ne
falli quia sapientia est nec vinci
quia omnipotens est nec ab eo
pt appellari quia supremus est nec
aliquis pt eum fuitur iudicium
meum i causam quam hēt ad
usarius contra me vel ego con
eum Et quia non sum sicut ille
qui dixit Venit princeps huius
mundi ? in me non hēt quicquam Si
discussa cā inueniet quicquam i me re
dime me · glo · sanguine passio
nis · qi dicat libenter nolo esse
tuus quam suus pillo quod
pt i me hēt · ? tu eciam hēs pl
ur i me q ille Ille enim mich
hēt nisi qntum sibi ?mittis · et e
eciam plus volo tibi qm illi · qa
t ad laudem et gloriam illi ad
penam et iniam Tu eciam faciliter
potes me redimere quia dominus
omnium diues i omnibus qui inuocant
te Ad Ro · 10 · Vel ? glo · et est
ex ambus agit de iudicio futuro
ad quod inoxius et proprie i
nocens arbiter festinat i deside
rat citius compleri Hēt enim
hoc vsus in seculo quod est ex
scis ?iuncte Vel ... is qui apud
deum iustus est hēt aliam cā
iudicij non timendi quia ap
misericordem iudicem sibi causa est in
uolens nec absolui ait Iudica
iudicium meum face i matura
face iudiciu meu Faciat enim
quia iudiciu hic incipit a scis
non iucunum non ieiunum puni
endis sicut dominus ait per ezechiel
a scuario meo incipite Et aliud
tempus est ut incipiat iudi

a domino dei Vel aliter 2ª glo. nō
parvo gaudio petit iudicari iusti
tiam sed vult hec examinari in
dicium suum quo se iudicat credē
in deum quia q̄si dicat si in hoc
iudicio non ero tunc non tieo
iudicium futurum Si autem ero
in aliquo hoc desiderio hic iudicari
vt emendēr et non in futuro diffi
Unde amb. Quis enim non sēcū
cito castigat vt non diucius
afficiantur futuri expectacione
iudicii non prolixius misera
reatus forte maceret vt vnusquisque
iudicat eo dupplicia pecca quo tā
dem possit absolui pena enim
reorum quedam absolucio delicto
rum est sed hoc intellige in pūti
Adhuc aliter 2ª amb. possumus
intelligere quod petit iudicari in
dicium suum quia magis timet
de erroneis iudiciis aliorum q̄z de
aliis erroribus suis Unde amb.
Errantem enim facilius datur
venia quam improbe in alium iu
dicanti Perfacile est enim eum sentē
ciā te reddere iudicii q̄z in alium dec
nendam ipse putasti hinc apo
In quo alium iudicas teipsum
condempnas Ex ysidoro In quo iudi
cio iudicaveritis iudicabimini

Propter eloquium
tuum vivifica me. Petiuit
animalis liberari hic petit ali
mis dotari s. vita. Et primo ad hoc
tria motiua assignat 2º eadē
simul epilogat ibi Iniquitas tua
vivifica Prima in tres 2ª tria mo
tiua ex quibus petit vivificari

primo propter veritatem 2º propter mansue
tudinem ibi Adtenue multe tribu
propter iusticiam ibi Multi qui perse
cuntur illa tria tangit psalmista ps. ee.
propter veritatem et mansuetudinem et
iusticiam In prima allegat diuinam
veritatem respectu bonorum 2º respectu
malorum ibi longe a peccatoribus salus
dicit ergo propter eloquium tuum quod
iudicandis redimere me sed quia re
dempcionem possem incidere in ma
nus inimici et mortem ideo vivifi
ca me. Aug. vita eterna quia hec
est exaltatio secundum quod humiles merentur
et hoc propter eloquium tuum supple vivi
ficandum glo. quo dicit quia credit
in me non morietur sed habebit vi
tam eternam Amb. Recunde hoc
dicit vt qui diffidit dominus cle
menciorem spet sentenciam propter v
bum dei Vel vivifica me vita grā
cie propter eloquium tuum glo. vt est
sicut illud Ioh. 6º Verba que lo
quor spiritus et vita sunt et item verba
vite eterne habes amb. Alius propter
diuicias alius propter filios hic propter
verbum dei vivificari petit Sic sy
meon nullam vivendi cupiditatem
habuit nisi ut xpm videret et eo viso
ipso a vinculis solui corporis po
stulavit dicens Nunc dimittis
seruum tuum etc.

Longe a peccatoribus salus hic
allegat diuinam veritatem
respectu malorum vbi primo tangit eorum
a salute elongacio 2º elongati
onis racio ibi quia iustificaciones
tuas Dicit ergo longe glo. q̄si vivifi
ca me quod tamen conuenit ex qui

rentib; iustifica[tiones] sed a peccatori
b; id est iam situat[us] in peccando
longe est salus .i. deus non secu
dum naturam dei[tatis] quia sic non est lo[n]
ge ab vno quoque nostrum Actuum 17°
sed secundum presenciam gracie proverbiorum 15° longe
est deus ab impiis ysaie 59° Exp[ec]
tauimus iudicium et non est salutem
et elongata est a nobis Sed ista
elongacio non contingit ex parte dei
quia est immutabilis quo ad omni
et eque facile est sibi conuertere
quantumcumque magnum peccatorem
sicut minimum sed solum ex parte nostra
quia nos minus dispositi sumus ad
capiendum graciam per multa vel di
u continuata peccata Unde glo[ssa] lon
ge est a nobis salus quia longe
fecimus se ab ea Quomodo autem elon
getur peccator docet Gaufridus tractans illud
luce 15° Adolescens filius abiit
in regionem longinquam non est igitur
localis elongacio ista sed pro
ximam similitudinem veniunt illo
ginque regionis Nam cum nullus
motus a racione extraneus dominan
mentem possit attingere Homo
qui factus est ad dei similitudinem
non potuit deo equari in illa pa
ce dei que exuperat omnem sensum sic
quod illa pax nec cognosci pos
sit ab homine nec obtineri Sed de
cucurrit deo ex privilegio diuine simi
tudinis ut omnis motus vel
appetitus irracionabilis quem primum
venit protinus debeat comprimi et com
pesci Si igitur homo post con
cupiscencias suas more pecudum
ierit iam adeo peccando recess

sit hinc iam longe abiit sed si
remedium penitencie fugerit longius
quoque si in obliuionem et ignoranciam
venerit veritatis amplius si caritati
tatem et iusticiam nec agnitam qui
dem dilexit nec discere velit Qui
uero pessime fugiens elongatur
si cepit nec vitam eternam concu
piscere nec expauescere iehennam
Si autem peccata cepit diligere cul
pam hoc est profundum malorum
quo deueniens impius iam
contempnit Sed est abyssus
ultima si odit omnia nullo
lens bonum neque sibi dissimilius
deo in hoc qui nichil odit eorum
que fecit . Sed nota quia super
illo verbo longe a peccatoribus dicit
glo[ssa] . non autem de aug[ustino] Quomodo
dixisti longe a peccatoribus etc. Quos
te discunt a peccatoribus ut longe
non a te sit salus nec te discunt
quia iustificaciones exquisisti quas
illi non fecerunt quid enim habes
quod non accepisti ergo ab illo
habes cum paulo ante in toto cor
de clamasti exaudi me domine
iustificaciones tuas requiram Ipse igitur
te discunt ab eis qui iustificaciones
non exquisierunt Et tunc sub
dit augustinus propheta dicens Vi
di et hec et ipse neque enim ego id
videram in me ipso etenim Corporis
eiusdem christi vbera ista sunt cuius
membra sunt vidi et hec inquam commo
tumque sibimet misericordiam
tuas etc. Sed cum sit ex cuilibet
dubium an sit vnito merito membra
ex post plenius videri quod

liet propheta nescitur an misto
rie vel deo grate iustificatos
requireret sciunt tamen se requirere
aliquo modo saltem in ali co
natu et sic minus longe a se sa
lutem esse ceteris patribus quam
ab illis qui nullo modo requirunt

Misericordie
tue multe. Allegant ad
optinendum liberationem suam diuine
vero. Hic allegat eius mansue
tudinem et pietatem. Et primo propon
diuine misericordie multitudinem. 2o infert
suam petitionem ibi. secundum iudicium
tuum. Quasi diceret. misericordie tue qui illi non
exquisierunt ut iustificationes tuas sed
quod ego feci est. quia misericordie tue
sunt multe. Vel sic secundum glo. Et si
longe a peccatoribus salus non est
tamen eis desperandum quia misericordie tue
Ambrosius. hic miserationes et hic magis
proprie quia una est misericordia dei sed
miserationes que sunt operatio
nes misericordie sunt multe quia
multis multotiens et ad multa
exhibite 2. Regum ultimo me
lius est ut incidam in manus
domini multe enim misericordie eius sunt
Psalmus. Tu autem domine miserator et
misericors patiens et multe misericordie
Augustinus. Amplissimus sinus misericordie
dei ubi tot sanctorum anime recipi
untur. Ambrosius. Cum suo peccato pe
ereunt et a salute longe sunt
misericordie dei liberant palam ap
paruit non querentibus vocauit
refugientes congregauit ig
naros pro omnibus se obtulit
Quamuis autem miserationes

a vanis variae et multiplex assignen
tur. Sunt tamen quedam omnibus
tam communes quod non est ali
quis maxime adultus cui non
omnes ille conueniant. Prima est
omnium bonorum naturalium et temporalium
collatio. secunda omnium malorum tam
culpe quam pene in qua non in
cidimus preseruatio. Tercia patiens
malorum que contra eum fecimus
tolleratio. quarta longanimis conuer
sionis expectatio. quinta diligens
eius ut conuertamur incitatio. Sex
benignus eius ad suscipiendum nos ad gra
tiam promptitudo vel paratio. Sep
tima sufficiens eius ut peniteamus
et emendare possimus cooperatio
Iste misericordie designantur per illos vii
panes quibus saciauit dominus quatuor
tuor milia hominum. Subdit suam
petitionem dicens. Secundum iudicium
quasi tam multe sunt misericordie quod
etiam audeo me committere iudi
cio. Ambrosius. sed quomodo petit hic cum
alibi dicat. Non intres in iudi
cium cum seruo tuo. Respondetur. glo. quod
hoc dicit quia scit quod iudi
cium dei non est sine misericordia ei qui
fecit misericordiam. Posset etiam dici quod
caute loquitur non enim simpliciter
dicit secundum iudicium tuum iudica et
viuifica me. Vel secundum glo. non
de illo iudicio loquitur quod omnes
timent sed secundum illud quo peni
tentibus parcit et ideo promisit misericordiam.

Multi qui persecuntur
me. Hic ad obtinendum
liberationem suam allegat iusticie equitatem
et ponit tria merita sua primo constantiam

ciam in malis pene· 2° zelum co
tra malum culpe· 3° affectu dil
cionis ad bona gracie 2° ibi Vi
di preuaricantes 3° ibi vide qm
man. Circa primum primo tangitur
persequencium multitudo 2° sue consta
cie fortitudo ibi a testimoniis
tuis Dicit ergo multi· glo· id est vni
ca me· quia multi· glo· quibus
eciam adiuncti sunt mali spiritus
qui persecuntur me de loco ad locum
de bono ad malum de malo ad
peius pellendo Ieremie 20 Audi
ui contumelias multorum et ter
rorem in circuitu persequencium nec
solum persecuntur· sed et tribulat
me scilicet vbicumque me inueniunt
Psalmus Domine quid multiplicati sunt
qui tribulant me multi insur
gunt etc. glo· per hoc notatur gra
uis persecutio que fit a multis
in vnum conuenientibus sed non de hoc tim
at quia per multas tribulaciones
oportet nos intrare in regnum
dei Et multe persecuciones multe
et probaciones et ubi multa cer
mina multe corone Augustinus Imple
tum est hoc in ecclesia que tot habuit
persecutores mirum purpurata est
enim vniuersa terra sanguine
martirum floret celum coronis mar
ornate sunt ecclesie reliquiis et me
moriis martirum signata sunt tempora
natalibus martirum completa sunt
volumina gestis martirum crebrescunt
sanitates meritis martirum Hec ille
Cum autem persecutores et tribu
latores tam multi sint quod
vix per sciri adhuc sine compa

racione plures ac quasi innumerabiles
sunt modi persecucionum ita quod
qui aduertit periculorum multitu
dinem Vnde concludet quod
milicia est vita hominis super terram
nam alius seducitur in fide et
ibi est multiplex tribulacio alius
deicitur desperacione alius ni
mis presumit alius nimis co
medit alius nimis abstinet
alius nimis amat temporalia
alius dissipat ea· alius plus
dat quam debet· alius pauperibus mi
nus dat alius nimis loquitur
alius nimis tacet alius nimis
benignus est alius nimis du
rus· alius plus debito alius
minus orat alius nimis fo
uet corpus alius destruit alius
nimis vacat contemplacioni
alius se nimis curis inuoluit
et quis illa omnia euitet et si nimia
re poterit quis inter omnia hec
prouide se tenebit Et ubi dicitur con
stancia sua quasi licet multi
etc. tamen non declinaui qui non
solum diuisi totaliter sed nec
ad tempus vel ad tempus mo
dicum declinaui i. deorsum in
clinaui vel ut ad dexteram pro
speritatis propter fauorem vel pa
cem habendam persecutoribus acqui
escendo vel ad sinistram aduersi
tatis eam impacienter susti
nendo ysaie 30 Hec via dominum am
bulate in ea et non declinetis ne
que ad dexteram neque ad sinis
tram non declinaui neque a
testimoniis tuis qui eis credere

quia credibilia fca sunt nimis
meditarer ea quia testimonia
tua meditacio mea est meis de
lectarer quia loquelar i via testi
moniorum tuorum delectatus sum de eis
loquerer quia loquelar de tes
timonijs tuis i conspcu regum
ope complerem quia conuerti
pedes meos i testimonia tua
Glo. Grauius est hec inter pi
cula sua. Amb. Non est ma
gnum non declinare a testimo
nijs cum tenuillus plectitur vel
affligit quis enim nollet esse
gratus & gras ageret deo plus di
successib; diuicijs & ingi salute
denique cum domino scm iob p
dicaret dixit aduersarius nunqd
gratis iob colit deum nonne vall
lasti eum dimitte manum tuam i
omnia que hz et vide si non i fa
ciem tuam benedicat. Sz querit
Aug. Unde hoc quod non de
clinasti et rndet ps quod seq
tur nisi quia dominus erat i nobis
forte viuos deglutissent nos.
Vidi puaricantes
et hic allegauerat prose
zelum suum contra malum cul
pe ubi tangit aspectus sui con
sideracionem quia vidi puaricantes
affectus afflictionis et thabescebam
afflictionis racionem quia elo
quia tua dicit gl. vidi qui non
solum tribulatus sum quo ad me
sed eciam pro alijs nam vidi s. ma
nifeste non iudicando ex suspi
cacione puaricantes i. legem
transgredientes deputati ut nd

iudicarent preterita que poterant esse
deleta vel dimissa Glo. Alij codi
ces hnt non seruantes pactum qd
a pace dr qsi pacis actum i. inter
dissidentes affectu gre diffinita
gdicio et utraque lex conuenient
dicitur pactum quia statuitur
ut homo in pacem & gram dei
reuocetur Item glo. Vel pactu
dicit quod iudei pepegerunt di
centes Omnia que dixerit dominus
faciemus quod ydola coluerunt
Omnia de hijs ut pntib; & de alijs
ut de annis locis dolent sci Ideo
dr thabescebam i. dolendo de inho
noracione tua & eorum periculo vel
dampnacione deficiebam s. sup
dicit thabescere me zelus meus Ere
nenciam 3o thabescet i me anima
mea nuntiam sicut ut ait Am
bros. Qui concupiscit pecuniam
auaro morbo thabescit affectu ali
honoris auidus non modica tha
be consumitur si desiderio longo
suspirat invito thabescit vir pa
cificus et diuinus dum videt i hono
rare deum puualere dyabolum cal
mat que 2a lib Bul. i meditaci
onibus est insignita dei ymaginem
decorata similitudine desponsata
fide dotata spu redempta sanguine
deputata cum angelis capax bti
tudinis heres boni princeps omnis
nunc omne gloria istam i sibi
similitudinem ymaginis corporis
hominis fidem fingere extinguere
spm demio venundari in peccato
dampnacionis eterna mecum sociari
demonibus induere maledictionem

i inuenit insipientib; sequido
concupias compar' Hec autē
om̄ia compar' mala īcurrūt ip
iuuues quia non custodiunt e
loquia tua salutaria et iō petit
veniat salutare tuū · 2ᵐ eloquiū
Item dulcia ꝛ cōsolatoria · q̄m
dulcia faucib; meis ꝛ ignita et
ideo deberent custodiri m̄ō p̄dō
excan̄s sicut dcm̄ est · non custo
dierūt iniq̄ui quia non ferūt t̄
bulationes declinauerunt a testio
niis et ea tribulacione negauerūt
Et nō quod p̄cepta dei aliqū
dicr̄ man̄ta quia data sunt vt
fiant ꝛ manu cōpleant' aliqū
eloquia quia apte significant
et dicūr quiq; sermones aut illa dei
quia sunt note et signa diuine
voluntatis aliqū testimonia ·
uel testamenta quia p̄missiōs
et legata dei ad amicos suos cō
tinent quiq; iustificac̄es quia fa
cientes iustificant aliqū eq̄tas
quia equitatē p̄tendunt aliqū
iusticia quia vnicuiq; quod sui
est tribuunt ·:·
Vide quī man̄ta Hic ost̄
affectum dilectionis ad bo
na gracie et p̄ᵒ tangit ieffectu
certitudine; quia vidi · 2ᵒ i affectu
rectitudine; quia man̄ta tua ꝛc̄
De gᵒ vide · q̄i quia ex hoc quod
ad solam visione; p̄uaricantiū
tabui Odiunme vide · i · videre
te onde sicut dr̄ gen̄ · Nunc
cognoui · i · cognoscē feci Vel 2ᵐ
glo · placeat tibi ꝛ remuneretur
ate q̄m sp̄ non solum custodi
in eloquia tua quod posset esse
nc̄citatis vel timoris Hinc amb'
possimus enim non amare q̄d
volumus sed non possumus nolle
quod non amamus · ꝛ p̄ hoc p̄t
solū dic̄ quod quis p̄t moreⁿ si
est nc̄citatis vel timoris non ē
volunt' quod non sequitur q̄a
ut iura dicunt Etiam coacta
voluntas voluntas est sed q̄
est plus q̄m ea' est etiam di
lexi man̄ta ea v; ex dilectione
cōplendū ad tabnaculū enim
construendū soli vltronei adm̄
teb antur qui sponte offerebant
et libere man̄ta iniquā; tua q̄a
ate data et p̄ consequens p̄ncip̄
te dilexi Iohis 14ᵒ Qui hī man
data mea in corde p amorē et s̄
uat ea ī ope p obedia; hic est
qui diligit me In iusticia tua vi
uifica Hic exp̄ p̄ sat simul ta p̄
missa p̄ᵒ iniq; 2ᵒ uenit ibi p̄ua
punum 3ᵒ iustiq; ibi · Inuetiui In
p̄mia petit retribucō; ꝛ retribucio
nis tangit radice; ibi · inuīa tū
De gᵒ iusticia tua q̄i patior tribula
tiones ꝛ zelo proto ꝛ hec talia
man̄ta tua facio ex dilectione
postulo autē; hoc p̄mū Vi
uifica me quia man̄ta tua fa
tigauit zelus ꝛ tabescant ꝛ p̄se
quentes mortificat dignū āt
est quod ex fideli seruicio tuo nō
habeam campiū Ideoq; viuifi
ca me p̄ gratiam ꝛ gloria; sed hᵒ
fac in iusticia tua · glo · Non confi
do in meritis Augᵒ Si p̄mū pos
citur ī iuīa reddere de; iusti᷑ S;

dicet aliquis si est debitum exclusa
tunc est ex gracia vel misericordia sic ei
arguit apostolus si autem ex operibus
iam gratia non est gratia preterea dicit quod
tunc premium non esset ex gratia quia
opera per que quis meruerit non
essent ex gratia. sed quia sic sunt
innata misericordia in omnibus dei dona et
quod ut ait Bernardus Bernardi. propter
ipsa magis est homo debitor dei
quam deus homini. Quod patet si enim
nullum esset premium virtutis exteri
tenim. Adhuc plus tenetur deo
homo virtuosus quam viciosus
ideo non sequitur quod mittitur unum
Augustinus nusquam est impensa misericordia ut
obtineretur victoria cum deletur
premium. Siquidem in victoria misericordia
infestior est misericordia.

Principium verborum tuorum veritas. hic tangit epilogus veritate dicens principium quia ut glossa dicunt sibi me ut petivi quia hoc
dixisti quicquid autem dicis
verum est quia principium verborum tuorum
id est primum verbum tuum scilicet quod erat
in principio apud te Iohannis primo. In principio
erat verbum et verbum erat apud
deum. scilicet filius tuus est veritas
unde dicitur Iohannis xiv. Ego sum via veritas etc. et ideo que procedunt
ab illo non possunt esse nisi vera propter
sium autem omnia facta sunt Iohannis
primo unde glossa. quia a veritate verba
tua procedunt ideo vera sunt
et neminem fallunt. Vel principium id est prima
verba tua per que primus hominibus
timorem incuciendo dixisti
Quacumque hora comederitis
morte morieminí vite fulcita sunt
quia sicut dixisti evenit non sicut ille mendax dixit. Nequaquam
moriemini. Vel principium verborum tuorum
id est illa que dixisti in scriptura a principio usque in finem sunt veritas
id est vera Matthei v. Iota unum aut unus
apex non preteribit a lege donec
omnia fiant vel principium verborum
tuorum id est primum verbum quod iesus
dixisse legeris voce humana
Luce quarto. Traditus est ille liber
ysaie prophete et ut revolvit librum invenit locum ubi scriptum
erat Spiritus domini super me etc.
glossa. Et quia tetigit quod in
principio gestum est addidit quod in
finem seculi fiet dicens in eternum
scilicet. Durabunt omnia iudicia
iusticie tue. Sed diceres aliqua sunt
iudicia et pene que temporaliter
solum fervent. Responsio glossa. Iudicia iusticie perpetuo stabunt quia
sententiam de bonis vel de malis data
tam nec tempus nec ulla res convertet et secundum hoc videtur littera intelligenda de istis solis
iudiciis potest etiam de omnibus iudiciis intelligi quia omnia iudicia dei sic sunt iusta quod sicut
semel iudicavit sic iugiter in
consimili casu potest iure iudicari. sic
autem non est de iudiciis humanis quia uno tempore non iudicatur iniustum quod alio tempore
condempnatur. Potest etiam illud
verbum intelligi quod omnia
iudicia etc. si aliqua iniusta fi
ant tamen quo ad penam et iusta

dei venerunt et procedunt :-:-

Principes persecuti sunt
me gratis. Supra egit de
diligenti inquisicione
et scrutinio ad veram legis cog-
nicionem ibi Mirabilia. Secundo de
fervienti oratione et desiderio ad perfec-
tam eiusdem impletionem ibi Cla-
mavi in toto. Hic iam agit de
3o in quo consistit perfectio circa
legem scilicet de delectatione in ipsis et
exercitio ad dei laudem et conversa-
tionem. Et primo ostendit delectationem et ex-
ercitium cordis et oris. 2o ostendit ibi
custodivit anima mea. Circa
primo ostendit exercitium et delectationem. 2o fruc-
tum sequentem ibi Pax multa.
Circa primum primo ostendit exercitium cordis 2o
oris ibi Septies. Prima in tres.
primo enim ostendit se habere timorem
dominum. 2o simile gaudium. 3o
amorem et odium. 2o ibi Letabor
ego. 3o ibi Iniquitatem odio. Circa
primo ostendit se magnorum persecutorem
habuisse. 2o se nichilominus deum prin-
cipaliter timuisse ibi et a verbis.
Dicit ergo Principes. glo. id est. d. Vi-
vifica me in via tua. Nota est quia non
solum multi sunt qui persecuntur
me ut dictum est quod levius esset
si essent de minoribus ut dictum est
sed etiam magni scilicet principes. Vno modo
exponitur. id est demones qui sunt
principes malorum et mundi. Ioh.
12o. Venit princeps huius mundi.
Ad ephesios 6o. Non est nobis collu-
tatio adversus carnem et sanguinem et cetera
sed adversus principes et potestates et
mundi rectores tenebrarum harum

persecuti sunt me. glo. hoc est vol-
untas gratis. glo. quia nichil
suum in me habent ipsi nec causam
nocendi nec utilitatem. Ysaie 12o. In e-
giptum descendit populus
meus et assur sine ulla causa
calumpniatus est eum. Addit
glo. non sit omnino gratis persecuntur
qui se eorum dedit potestati. In suos
enim iure vendicant sibi domina-
tum a quibus mercedem iniquitatis exspecta-
verunt. Contra. dicens quod ius potest
habere cum deus non det talem ius
ut videtur et homines etiam non
possunt dare eis quia sic sunt dei
quod michi habent subtrahere se.
Respondeo quod deus dat eis potestatem
puniendi sed non inducendi
ad malum sed et de hoc quod
inducunt homines ad malum
licet demones malefaciant non
homines possunt eis dare licentiam
huius tamen hii qui eis se volun-
tarie subdunt non habent ius contra
le excepte sui quia quasi renun-
ciavit iuri suo. Vel principes
glo. id est homines terreni presiden-
tes primis constituunt reges terre et
principes convenerunt in unum. persecu-
ti sunt me gratis. glo. id est sine
causa. Christiana enim religio
non lederat reges terre quamvis
si sunt liberi christiani tamen reddunt
que sunt cesaris cesari. Vel potest
exponi gratis quia non obti-
nuerunt intentum et ego non
curavi persecutiones eorum nec
timui eos qui occidunt corpus
sed cor meum formidavit

auribus tuis· quasi plus timui
verba tua que non transibunt
Luc· 21º Celum et terra transibunt
verba autem mea non transibunt
quam illorum verba transitoria vel
verba minancia Ambº Trepidaui
corde ne dum persecutoribus cederem pre
ceptis tuis caderem. glo· timor tu(us)
excludit timorem eorum Ierº
Magna securitas nichil timere
preter deum Aug· Qui vero timet
deum omnia timet etiam non
timenda ps Non est timor
dei ante oculos eorum et statim
post illic trepidauerunt timore
ubi non erat timor.

Letabor ego super eloquia
tua· Hic ostendit se habere ve
rum et diuinum gaudium Ubi
primo tangitur leticia· 2º eius
materia ibi super eloquia tua 3º
letandi vehemencia· quasi qui inve
nit de quo ego· glo· quasi victor qui
vici dum auribus tuis timendo
persecutoribus non consensi leta
bor· glo· Bona trepidacio ubi dei
que exultacionem generat qui enim
primo timet auribus postea letatur
super eis Unde dicitur Super eloquia
tua me in tribulacione dirigentia
consolancia augencia spem et pacie
ciam et premium promittencia omnia
enim que scripta sunt ad nostram
doctrinam scripta sunt ut per pacie
ciam et consolacionem scripturarum spe
habeamus ut dicit apostolus ad Ro·
17º Secundum beatum Aug· contra· sic
ne putaremus auribus dei ex
quo formidine induuntur eorum

estimacionem vel odium surripe.
dicit letabor super eloquia tua non
minus si enim verba humana io
cosa vel leuia alleuiant mentem
et letificant quanto magis dulcia
et salubria verba dei· ne autem puta
retur parua hec leticia subdit quasi
letabor sicut ille qui inuenit non
tristabor sicut ille qui inuenit
non tristabor sicut ille qui perdit
Mt· 13º Qui inuenit thesaurum
pre gaudio illius venit et vendit
vniuersa que habet· qui inuenit spo
lia multa· Ubi nota quod extra
letatur qui inuenit spolia et pro
utilitate rei inuise primo ex victoria
et humiliacione inimici ps· ix·
letabuntur coram te sicut exul
tant victores capta preda quando
diuidunt spolia· 2º ex re acqui
sicione perditi Unde Luc· 15º Gau
dium est angelis dei super vno
peccatore penitenciam agente plus quam super
99 iustis 3º post laborem ex conpla
cencia premii Ion· 4º laborauerat
enim et letatus est super edera Ut
alanus 3º parabola· de planctu nature la
bor ante premium quidam gustus primo
infundens dulcedinem maiori fa
uore premiat laboratorem Sic stu
diosus in verbo dei letatur quia per
ipsum inimicus vincitur Unde sal
uator temptatorem per sacram scrip
turam repulit vita spiritualis que
si perdita sic recuperatur· Ps eloqui
tuum viuificauit me premium et
virtus obtinetur Sap· 8º labo
res huius magnas habent virtutes enim
sapiencie que in dei eloquiis inueniuntur·

Quamuis autem etiam mali
gaudeant de spoliis iniuste re
ceptis proverbiorum i. aque fur
tiue dulciores sunt non tamen in
telligendum est quod hic fiat com
paracio ad illorum leticiam quia
non vere gaudent ysaie lvii. ali
am translacionem non est gaudere
impiis sed de gaudio quod habe
tur cum eis spolia que abstule
rant recapiuntur sicut cum forti
or in domum fortis scilicet dyaboli superue
niens vincit eum universa ar
ma in quibus confidebat aufert
et spolia distribuit luce xi. quod
exponit glosa. fortis est qui persecutores
per quos dyabolus volebat sanctos ac
quirere sibi et vincere videntes
pacienciam martirum mutati et conuersi
sunt et multos alios postea con
uerterunt. Vel letitia super eloquia domini
comparatur leticie super spoliis quam
sacra scriptura recipit vide scilicet apostolis
et iudeis et omnibus aliis qui spolia
ab eos spoliis que habent iniuste.
Hinc beatus augustinus ii. de doctrina christiana.
Si hii qui vocantur philosophi qua forte
vera et fidei nostre accommoda dixerunt
non solum formidanda non
sunt sed ab eis etiam tamquam iniustis
possessoribus in usum nostrum vendi
canda et quibus ipsi ad obsequia
demonum abutuntur. debet ab eis au
ferre christianus ad usum iustum euan
gelii predicandi sicut populus israel et
vasa et ornamenta de auro et argen
to quibus non bene utebantur
egypcii ex precepto dei ad meliorem
usum cultus dei et thabernaculi clam
de vendicauit et illi dabant ne
scientes quod iudei obsequium
redderent
Iniquitatem odio habui. Omnis
qui se habet diuinum timorem et gau
dium habet. Omnis qui se habet diuina di
lectione et odium et primo vehe
mens odium iniquitatis. Secundo dilectionem
legis ibi. et legem. Dicit ergo iniqui
tatem. que formidacio animabus.
dei ne dominum grauauit in me odium
eorum sicut aliquorum que timentur
habetur odio sed tamen leticia quod
iniquitatem. Ambrosius non iniustum quod
sepe potest committi sed mortuam iniquitatem
odio habui non factus sicut ille
de quo super in i. psalmo. maliciam autem
non odiuit sed habuit in odio super
perfecto sicut infra psalmo. perfecto odi
o oderam illos. Sed dices iniqui
tas et peccatum nichil est quomodo ergo odi
maxime cum sicut diligere aliquid
est velle sibi bonum ut dicit hugo
sic odire est velle sibi malum
vel non bonum sibi velle tamen ergo
malum nichil sit defectus et aliud
malum non possit habere et ideo
oportet sibi velle vel optare quia
frustra optaretur ex quo sua opta
tione nichil est. Respondeo quod non
proprie oditur iniquitas propter rationem
predictam sed bonum oditur quis quia ca
ret illo quod debet habere et tunc
quasi videtur odio habere carentia
istius sicut quis odit amicum
pauperem vel honeste viuentem
quem tamen diligit et tunc qui videtur
odio habere carentia istius quia
vellet diuitem esse et honeste vi

uere sic quia diligit non odit eum
sed odit eius paupertatem vel inhonest
tatem suam quia vellet diuitias
et honestatem sibi adesse et sic
in respectu ad eum non esset
paupertas vel inhonestas et non
solum odio habui sed quod plus
est abhominatus sum tamquam hor
rendo in inmundicia et fetorem proverbiorum
29° Abhominantur virum iniustum in
pium non propter naturam sed impietatem
sic colubrum propter venenum Et no
tandum quod propheta vir contemplatiuus in virtu
tibus altius ascendens prius enim
dixit defectio tenuit me propter
peccatoribus qui ex compassione deinde
dixit Tabescere me fecit zelus
meus quod innouelatur ex magna
dilectione que per zelum signatur
Postea dixit se tabescere sola
visione. vidi inquit preuaricantes
et tabescebam Hic vero dicit
se abhominari iniquitatem legem autem
glossa veterem que fit significatiua
noui testamenti ne quis eam impu
taret negligendam illam in qua
legem scripturae contrariam iniquitatem et per
uertentem eam dilexi. glossa. Illa gloria
formido verborum dei non fecit odium
ipsorum sed perfectam caritatem timore
enim casto non perit amor cum
patres a propriis filiis timeantur et amentur
et pudica coniux virum timeat ne
ab illo deseratur et amet ut fruatur
multo magis igitur patrem celes
tem qui a nullo diligitur nisi
a legem eius diligente quia 2° Au
gustinus nichil bonus filius sit triste lex
patris Et non quod licet amor sit
proximi odio et causa eius quia ut dicit beatus
thomas prima 2e questione 29 articulo 2° ni
chil odio habetur nisi quia contra
riatur conuenienti quod amatur
tamen hic propheta exponit odium
in ordine verborum quia ut dicit glossa a
mor bonorum odio malorum prolatum
Septies in die laudem dixi tibi Hic ostendit
exercitium et promptitudinem oris in
laudem dei et primo ostendit laudis
frequenciam. 2° eius causam vel
materiam. ibi. Super iudicia vel de
signatur hic quinque que requiruntur
ad laudem vel laudis frequentatio que
septies discretio quia in die iterum
tres primum discernuntur perfecta verborum
expressio quia dixi in spiritu perfecto im
uitem? quia tibi hominis ad deum
submissio. quia super iudicia iu
sticie Dixit gloria septies qui sic letatus
sum in eloquiis et legem dilexi
quod tibi enim actibus quod iniqui
tatem odio legem diligo. letor in elo
quio et actibus formido et quidquid
bonum habeo et cui debetur omnis laus
et honor ysaie 42° Ego gloriam
meam alteri non dabo et laudem meam
sculptoribus dixi ore non solum
cogitaui mente laudem tuam psalmus
1° Os meum annunciabit laudem
tuam et hoc non semel vel raro. sed
septies in die scilicet quolibet sicut mos
est in ecclesiis cathedralibus et monas
teriis ad quem numerum fortassis sancti hiis
verbis sunt moti licet et alie conueniencie
ut de passione domini adducantur
vel de septem principalibus operibus
christi que sunt incarnatio. natiui
tas circumcisio sacrificium passio resurrectio

ascensio ⁊ aduentꝰ ad iudiciū
vt sicut septimo circuitu corrue
runt muri yericho vt dr̄ yosue
3º sic p laudem dei sic q̄titatam
omnia refugia corruant adu
sarior. Vel septies .i. toto tp̄e q
septem dieb; agitur ⁊ ideo 2ª
glo. nūs iste vniuscōs designt
vel ad virtutes vel dona tribuat
quib; vij. vicia expellat ⁊ .a. bti
tudines acquirat Subdit Su
per iudi. iusticie .i. ꝓpter fla
gella ⁊ vīcia quib; corripis et
i iustificas filios quos dilig
Heb. 12º. Quē; enī diligit deus
corripit flagellat autē; ⁊c Iu
paterna iudicia laudentur i
flagello Si promissa diligūt
in p̄mio merito gº etiā septies
in die laudat deum sc̄ iudicia
Quia tunc tempus eet ut iu
diciū incipet a domo dn̄i igit
tribulacionib; suis non infirma
ta sed coronis iust gloriata est h
ille Vel sic dilexi legem toties
uel laudem sed an hec sufficiat
uel t placeat vel ei prosit hoc
consistit i iudicijs iusticie
et ego feci in bona spe sup illis
iudicijs .:.

Pax multa diligentib; Om
ni sumpius exercitiū cordis et
delectaciō. Hic om̄ fructū inde seque
tem qui est dup̄x multitudo pacis
p̄ntis et spes future salutis 2ª
ibi Expectabam Super p̄o tan
gitur diligentiū legem pax q
ad sei ꝑos 2º quo ad proximos
ibi. et non est illis s̄ Dic gº. Pax
glo. q̄ dilexi legem et merito
quia diligentib; ssp̄ v̄aciter
legem ut ssp̄. v̄aciter legem di
ligenter discant ⁊ impleant p
hec enim duo probatur legis
vera dilectio tlib; enim non
solum est in futuro q̄ ut dr̄
ys. 32º. Sedebit populus dn̄i i
pulchritudie pacis i req̄e opu
pulenta sed etiam iam est pax
que 2ª aug. decim de ci. est tle
bonū quod itib; creatis n. so
let gratius audiri n. delca lib. co
cupisci ⁊ in. vtilius possideri n.
pax hec est pauca sz multa .i. ma
g. q̄ntitate vel duratione ⁊ ph
p; quod non est pax mundi q̄a
illa nec est mag nec durabilis
Ioh. 14º. Pacem meā do uobis
non quo mundꝰ dat ego do uob
Sz omes exquo omes qui pie vo
lunt viue in xp̄o p secucōz pa
ciuntur 2ª thi. 3º. ⁊ xp̄us mittit
sic oues inter lupos q̄lis est
pax omib; inter lupos ⁊ p secu
tiones Videtur quod t plexe
pax t p̄is p̄sons ⁊ eternitatꝰ et
quia p̄a; non hnt iusti ut op
po. ⁊ inter tot ⁊ tantas tribula
tiones hnt 2ª pt; quod non
pt ee p̄ua q̄ in tanta cīetate
p sistit 3ª; nō que est magna
uel maxia et si non hnt inre
vt 2ª; tn̄ hnt ys. 48º. non est
pax impijs Subdᶜ Et non ē
illis .s. diligentib; legem scan
dalum Hoc vno ° expo q̄d di
ligentib; dn̄i non nullū est
scandalum .s. nec pa. q̄d ipi

scandalizabat' quia ait Ambr' ma
gnus est non unus de pusill'
quorum est scandalo agitari ideo
Mt. xviii° dr qui scandalizaverit u
nu de pusill' Mo aute qui no
scandalizatur sit magis perfectus vt in
Ambr' q'dr quod summus finis iu
titie est ut iniquitas mente iu
ti mouere non possit Vel non
est scandalum actiuum quia h'
est magis malum et esset dire
cta contrar' Vel expo' ita sic
quod ler non est scandalum
diligentibus eam quia ait aug'
qui legem diligunt si quid ei
inea videtur absurde sonare
honorat tn i iudicat aliquod
magnu ibi late quod ipse non
intelligit Aut si aliquos magnos
i vita vel doctrina videt peccare
vel legem ihonorare aut eade
non propter hoc spernit legem vl'
min' reputat securus quod
ipsa lex peccati ca uel occo qu
est de se non sit n' nouit pecca
re in hoc aute multi layci vino
i heretici aberrant qui propter
mala vitam clicor credunt
cantu i ecclia suffragia mor
tuorum i purgatoriu i scripturas
que expresse de h' sonant non
esse bona uel dicta legis sed mag'
ee conficta Illi igit' scandaliza
tur eo quod i rei veri sc' est lex
ipi lic3 hoc neget quia ipi vo
lunt quod illud sit lex quod
eis placet quia reputant se esse
i repsitare ecclia: .:. —
Expectabam salutare tuu

ponitur sic' fruct' exercitij supra
tacti .s. spes future salutis et
quia spes est cta expecta' fu
turorum bonorum ex gratia i merit'
preueniens ideo primo tangit spei
longanimitate 2° unitor qualiter
ibi et mandata tua dilexi Dicit g°
expectabam qui ph' dil'xi lege
tuam habui pace quia ctinu
diualr expectabam .i. adhuc
extra me i absens non i me vl'
prius exens spectabam .i. frequenter
visum adh' ut venirz i q n ve
niret diregebam quia scdm b.
Berh' illi multo dicim' quid exp'
tas que videmus stare ante ia
nuam pulsare quia crebus ad
fenestras suspicere Unde apls ad
Ro. viii° quod enim videt qs quid
sperat q'i dicit nullus si autem quod
non videm' spa' per pacienciam ex
pectamus Sed dices ita non vi
det ee pax sed magis inquietudo
et afflictio iux' 1° prouerbiorum xiii° spes
que differtur affligit animam Hic
symeon qui expectabat redep'
isr' tunc dixit se dimitti i pace
et quietatu i pacificu esse i mente
qm viderunt oculi salutare Rn
detur quod ait deus sapientis
alle' Omne desideriu affligit
donec sacietur ideo ista pax vie
r' pacis future in patria est que
dam fames et pe' propter quod ps dr
Saciabor cum apparuerit gloria tua
qm non prius plene saciabor Sed
quia qui dubitat similis est
fluctu maris qui a vento mo
uetur et circumfertur ut dr iac p°

Quanto quis in aliquo diu
magis certificatur tanto magis
pacificatur et quietatur in mente
Cum igitur spes tollat dubium
et quandam certitudinem inducat
ideo et pacem facit quis enim iustus
non reputaret se multum quieta
tum in mente si deus revelaret ei
quod esset de salvandis licet tunc
forte magis anxie tenderet ad pa
triam quam iam nunc cum esset expec
tatio proprie quando esset non desiderium
licet enim dicitur Proverbiorum 21° Expectatio
impiorum furor quia hic eis ven
turus est tamen quantum est in se ipsi
non expectant quia vellent
non vellent non venire Ista
est ergo pax diligentium legem quam
licet multum desiderent patienter
tamen expectant maxime quia est
quodammodo certum Unde Iacobi 5° dicitur
Ecce agricola patiens expectat
preciosum fructum patientes esto
te et vos exemplum accipite longanimitatis la
boris in patientia prophetarum Unde Origenes
omelia 19 super exodum futurorum spes
laborantibus requiem prestat sicut
in agone positis dolorem vulnerum
mitigat spes corone expectabam
igitur salutare tuum id est salutiferum
salvatorem quem per fidem legem
vel inspirationem eius sum venire primo
adventum incarnationis ad salutem
animarum per gratiam Genesis 49° Expec
tabo salutare tuum domine in 2° ad
ventum ad iudicium pro salute ani
marum et corporum per gloriam Ad Philippenses
3° Salvatorem expectamus dominum nostrum
ihesum christum qui reformabit corpus humilitatis
nostre Et mandata tua posita lon
ganimitate spei hic ponit intorem q
litatem et dicit quia primo facit quod
dictum est 2° ponit eorum motivum
vel radicem ibi quia omnes vie
mee prima in tres 2° ta ex quibus
provenit vel consurgit spes ve
ra mandata diligant in animo tes
timonia ex dilectione custodiant
a contrario et utraque sequentur in secundo
2a ibi Custodivit 3a ibi Servavi
mandata Primum consistit in solo
animo 2° in animo et in vultu 3° in actu
vultu et facto Dicit ergo et mandata que expec
tabam salutare et quia illud non
venit nisi per mandata Unde glossa super
hec heu salutare ideo dilexi man
data id est Et nondum quod mandata
merito debent diligi primo propter utili
tatem et premia que ex eis habemus
sicut mercator diligit merces per quas
lucratur Iohannis 12° mandatum eius vita
eterna est Psalmus In custodiendis
illis retributio multa 2° propter neces
sitatem qua eis indigemus Psalmus 1°
prudentem me fecisti mandato tuo
si enim non haberemus mandata nes
ciremus quod esset agendum 3° propter
excellentiam et pietatem eius qui man
davit quem per mandata nos diligere
cognoscimus Iohannis 14° Qui mandata
habet mea ille est qui diligit me

Custodivit
anima mea testimonia Hic
ponit 2m initium in quo consistit
spes quod est custodia testimo
niorum ex dilectione ubi primo exprimit
ipsam custodiam 2° custodie
formam id est et dilexit ea Dicit custodi

uit quod nō solū dilexi mandata
sed et anima mea nomine aie
āt 2ª gllo super cantica designatur
mens non lapidea sed carnea
intime affecta ubi nullus rigoris vel
duricie sed mollis tenera flexibilis
et sensibilis ad singulos ubi divi
num instinctus hec ergo anima cu
stodiunt testimonia que sunt spiritualia
que enim testimonium perhibent
semper credendo et hec sunt scripture
sacre Ioh. 1º Scrutamini scripturas que
sunt que testimonium perhibent
de me · quedam que testimonium p
hibent homini de gratia dei ipse enim
spiritus reddit testimonium spiritui nostro
quod filii dei sumus quedam que
testimonium perhibent homini de seipso
ad Ro. ix testimonium michi perhiben
te consciencia mea 2º Cor. p. Gloria nostra
hec est testimonium consciencie nostre et
sic alia tres que habentur preter tempus post
quia possunt violenter auferri occulte
subtrahi vel per negligenciam amit
ti Ideo custodienda sunt primo testi
monia s. scripturarum contra eos qui
manifeste vel occulte vel eam docentes
impugnant Luc. 21º Dabo vobis os
et sapientiam cui non poterunt resistere
et contradicere omnes adversarii vestri Ad
Tyt. p. episcopus potens sit exhortari
in doctrina et eos qui contradicunt ar
guere Unde glo. Ille custodit testi
monia qui non negat quod est
in eis deinde custodienda sunt secunda
testimonia ne occulte subtrahantur
Luc. 12º Si sciret paterfamilias qua
hora fur veniret qui 2ª cano est
demon spolians animam vestram

tis iusticie animo sapiencie arte innocencie
hec autem sunt magis testimonia
divine gratie Item custodienda sunt 3ª
testimonia ne per negligenciam amittantur
sicut fecit apostolus quod Act. 24º Studeo
sine offendiculo bonam conscienciam habere
Sed obicitur et dilexi ea vehementer
quod plus est quam custodire Dicens
tamen non potest custodiri sic diligere
ut patet 1º Cor. 13º Respondeo quod plus
est quam custodire simpliciter quia licet
omnis custodiens vehementer di
ligat non tamen omnis custodiens
vehementer diligit Sed obicitur glo. que
ait custodium ad tollerancie perti
net ne amittat id quod iste religio
quod ait Dilexi ad caritatem pertinet que
tormentis forcior sit

Servavi mandata tua et testimo
nia Hic ponit 3ª. michi in
quo fundatur spes ut quod ambo pro
missa sicut in fine de go. Servavi
quia non solum dilexi mandata animo et ex
dilectione custodiam testimonia verbo sed
etiam servavi mandata opere ea faciendo
ps. Cum servant testimonia eius et me
mores sunt mandatorum ipsius
ad faciendum ea alias enim non con
staret quod diligeret quia 2ª verbum Gregorii
probacio dileccionis exhibicio est
operis Unde primo Ioh. 3º Non diligamus
verbo neque lingwa sed opere et veritate
et paulo post custodimus mandata eius
et que placita sunt coram eo facimus
et multo servavit quia sic tacite servat
servantem se sic et mandata Eccl. 1º
Si volueris precepta et ipsa conserva
bunt te Sed obicitur et sequitur · et servavi tes
timonia quia propria testimonia scripture

gr̃e vel consciencie prolatum· servaui
et consuaui. Vn̄ hẽs Ioh. omnia
illa testimonia q̃rit dicens salua
Ioh. 1o. Ego hẽo testio maius
Iohe. Ipsa opa que ego facio testio
phibent de me.
Quia omnes vie mee in conspectu tuo
p̃dictor v3 dilectionis custodie
et obseruationis mandatorum et tes
timoniorum motiuũ vel origo q̃d
quia q̃i 2m glo· quia ex hoc quod
illa seruaui mici sunt mali deo t
buit q· ph̃e potiu hec seruare Omnia
omnis vie mee tam intentiones cordis q̃
executiones opis s̃p̃· sunt i conspectu
tuo quia tu deus es in dignatus in
tende et grata t̃ facere ac hec illa p
dicta Et sibi d̃r glo· Quod si facie
tiam audisses fieret contutatus nec
eam custodires quia nulla via bona
est nisi q̃m deus illuminat et hoc mo
exponendo tangitur hic origo pn̄
cipalium p̃dictorum Alio expon̄ vt
tangatur origo q̃ria i q̃i motiuũ
quo mo hĩo ad p̃dicta· q· feci p̃dicta
quia omnes vie et c· i· quia tu omnia
vides Prou. 16o. Omnis vie hom
patent oculis eius i ió timore
iudicij vel confusionis mee vel dis
plicencie et in honoracionis tue s̃p̃·
seruaui et c· Boeci' in fine de consola
magna nobis est necessitas indicta p
bitatis quia ante oculos agitis iu
dicis cuncta cernentis
Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo. Sic
propheta primo p̃phemium i p̃o orte
naio 2o posuit exercitiũ i xx octo
nariis sequentibus hic iam post d̃ctorum
gaudiũ et d̃r quia cum s multotiens

et diuisa petiuit p̃o po. summa
sue peticionis 2o describit q̃ntitatem
et statum petentis ibi Erraui
sicut ouis quidquid p̃o ponit quod a
peticionum summa 2o causam
finalem causam ibi Eructabunt
quidquid p̃o primo petit sui dominis elo
quijs illustrari 2o sui amabilis
litãis ibi diuitur et quia 2m vide
esse maius p̃o ideo quo ad primũ pe
tit qd oro sua appropinquet deo· quo
ad 2m autem vt intret v̄ intraret
ad p̃pm d̃ g̃o Appinq̃t glo· q̃i q̃a
sic ego seruando custodiendo dili
gendo et c· vt dem est in p̃cedenti oc
tonario ptritum id appinq̃t glo
hec enim confidencia non est ni
si vere iusti vel sic q̃i cum hec
omnia fecerim quia cum 2m ew
hẽo dicere seruus inutilis sum Ad
2m Ambr. cõ solita verecundia
non aut appropinquet ego quod est
opus perfectorum qui sunt imitato
res xp̃i sicut ap̃s ait Imitatores
mei estote sicut ego xp̃i sed quia gra
uatus sum pondere carnis elon
gatus dissimilitudine et peccatis et
non possum ip̃e· ppa sufficit
michi q̃dus i ordo iustorum sequens
si saltem oro mea appinq̃t q̃d
tunc fit qñ eleuantur manus
i· actus ut infra d̃r dirigatur·
Dirigatur oro mea sicut incensu
in conspectu tuo eleuatio ma
nuũ mearum et c· Vita enim bo
na dat alas orom et facit eam
volare vt ad deum eleuetur
maxime si eam compaciens·
commendat affectus sed p̃ado gra

u estit oro mon digitur ad dim
sed petas scelaria Hec ȝ ambr de
precacio inquit mea hec Da m in
tellectum .i. quo sapiam iuxta eloqui
tuum .q. ex naturali ingenio non suf
ficio ad intelligendum spirituale
eloquium animalis enim homo non
percipit que sunt spiritus dei 1 Co
2o Spiritualis autem iudicat omnia
unde 2m naturale sine seduci. lis
1 2m Ambr Da mi intellectum. non
2m philosophos causidicos vel inica
tores huius seculi propter quod
aps dicit videte ne quis vos sedu
cat per philosophiam ȝ inanem fallaciam
sed da mi intellectum subtilem ȝ
spiritualem 2m eloquium tuum exigen
ciam Cassiod. iuxta eloquium
dei petit ut sapiat ne plus quam oportet
sapere evanescat Vel da mi in
tellectum iuxta eloquium ut reguler
sub mensura fidei et ne transgre
diar terminos quos patres mei po
suerunt ut dicitur prov 22o. Vel 2m
augm Iuxta eloquium tuum .i. sic
promisisti dicens Intellectum tibi dabo
et instruam te ȝc. Intret postu
latio mea

Intret postulatio mea Hic pe
tit oronem suam admitti vel li
beratura malis dicit gl Intret glo
gradatim ascendit qui non solum
appropinquet siquid plus est ex intret
Ambr Cum aliquem deprecaris
desideras convenire nonne primum ad
eius domum appropinquas per quam qui es
demum consuetudine ȝ mente pri
familias deinde imploras ut
domum ingredi ais ne quis te abi
ciat ȝ excludat Sic fecit propheta In
tret inquit ut non fiat in Sic
dicit Tren 3o Cum clamavero ȝ ro
gavero exclusit oroem meam postu
latio mea quam 2m glo. est de malis amo
vendis sic deprecatio de bonis ad
hibendis in multis locis tamen scrip
tores 2m doctores aliter recipiunt
ista vocabula in conspectu tuo Aug
sup illo ps so Intret in conspectu
tuo oro mea virtus magna puri
oronis hic notatur que quasi per se et sacer
nuncius ad deum intrat ȝ man
datum peragit ubi caro intrare nequit
Ambr dicit quod quero hic dicit intret.
dignitas mea et intendit quod
dignitas oronis est meritum vel
status orantis dignitas enim
excepte orantis est si est xpianus Apo
stolus eius uel doctor propheta prius vel
tus solus casto vel excepte eius
pro quo oratur si est vidua pu
pillus minoris devotus tribulatus
Item si reges pro quo enim vel co
passionis affectu omnia enim firmat
oronem intrare Et notatur quod oro e
mittitur per tribulacionem ps Ad dominum cum
tribularer clamavi. auditur per de
siderium ȝ cordis preparacionem Desiderium
pauperum exaudivit dominus preparacionem
cordis ȝc. Dirigatur ut recte vadat
per devocionem ps Dirigatur oro mea
sicut incensum ȝc. penetrat obsta
cula per humilitatem Eccl 35 Oro
humiliantis nubes penetrat Pecca
tores autem deligit obstacula Tren
3o Opposuisti ne transeat oro.
Intrat per fletum ȝ ploracionem ps In
tret in conspectu tuo gemitus compe

ditorum Eccli 35° Lacrime vidue
descendunt ad maxillam et ab
illa ascendunt usque ad celum
q impetrat presidencia Matthei xi°
Omnia quecumque orantes petitis credite
quia accipietis Primo Iohannis 3° Fidu
ciam talem habemus ad deum quam si
non reprehenderit vos cor nostrum
Quicquid petierimus obtinebimus vi
olentat et extorquet perseverancia
Luce xi° Si perseveraverit pulsans
etc. Et subdit propter improbitatem
surget et dabit quotquot habet neccessa
rios Subdit Eripe me. glo. quia
grave est tam diu luctari contra
tot et tantos adversarios ideo eripe
me scilicet ab omni captivitate et vincu
lis concupiscencie Et nota quod pe
tit recte dirigi in vita eripi affectum quia
si affectus est plene liber et ad vi
ciandum inclinatus tunc cor(?) rectitudinem
se intendit maxime qui 2m eloquium
diriget et intellectus ... de facili liberatur
evitat laqueos preditorum Proverbiorum Frustra
iacitur rethe ante oculos pennato
rum Ubi glo. Facile evitat laqueos
in terris qui semper habet oculos in celis
Unde Augustinus accipiendo intellectum
eripitur qui perceptum non intelli
gendo decipitur Sed quia si quis
intellectus suprema videat excecatur
tamen facile si non a concupiscencie labe
purgetur ideo prius intellectum petit eripi
2m affectum :-

Eructabunt labia mea
ympnum Supra posuit pe
ticionum suarum summam hic ponit
carminum eam ultimatam que est
templex scilicet laus dei utilitas proximi

salus sui 2a tangitur ibi pro
nunciabit 3a ibi fiat manus
quia ista enim tria sunt que in omnibus
operibus nostris finaliter debemus in
tendere quorum primo primo exhibet se
ad laudandum 2o presupponit lau
dis fundamentum ibi Cum docueris
me dicit glo. Eructabunt qui dam
intellectum et eripe me quia cum
hoc feceris quod videlicet docueris me quia
tu es ille unus magister noster qui in
celis est Matthei 23° Qui doces hominem
scienciam psalmista docueris me que iusti
ficaciones tuas id est facere iuste. glo. Augustinus
Docuit quando qui audit et discit
venit ad eum ut non solum in
memoria teneat sed etiam faciat
iusticias Vel cum iustificacionis me
perceptum docueris me quid sit
iusticia vel iustificari scilicet tunc
nunquam labia mea que sunt exte
rius membra ad formandum so
num humanum aut vocem et perfi
ciunt omnia instrumenta que
ad sonum vel vocem formandam re
quiruntur Eructabunt glo. quia repletus
quia plenus est pane qui de celo de
scendit ad eum eructabunt Ubi no
tandum quod secundum Boecium eructa
cio fit cum cibus vel sapor eius ad
rumen reducitur Est autem rumen
eminens pars prima gurgolio
in qua sapor cibi et potus discernitur
Contingit autem eructacio ex re
plecione quando tantus est cibi et potus
excessus quod vis et calor naturalis
non sufficit ad eius consumpcionem et
quia consumere non sufficit agit
tamen natura quantum potest et admi

aliquid subtiliat et resolvit sic
qz vapores petunt exitum et q̄a
infra non pñt ꝓpter obstructōz
stomachi iō ascendunt ad mo
dum nebule q̄ solue ssunt cū sum̄e
vapores quos de terra extraxit
lux autez magna differētia ⁊ dis
similitudo inter eructaōz corpa
lez ⁊ spūalez sic in hoc q̄d eructa
cio corpalis abhominabilis est et
horrenda quia ex plenitudīe ma
la procedit ⁊ noxia spūalis v̄o
sic desiderabilis et amena vt
pote ex ple^ne scā procedens ut
1º ps Eructavit cor meū vbū bo
nū in h^c est aliq̄lis similitudo q̄d q̄n
deus grām suam ṽmo spūm scm̄
menti hoīs infundit et p ip^m
nos doc; quia ut dr̄ Ioh 14º Ille
docebit nos oīa tunc repletur
anima quo ad omēs vires et
potencias sic dr̄ Actuū 2º Re
pleti sunt omnes spū scō ⁊ quia
mens hoīs non pt̄ tm̄ dei do
nū dei discutē conatur tn̄ q̄ntū
pt̄ aduerte et ꝑpende ac sic quo
dāmº resoluē ad mīº memorā
do ⁊ mirando de h^c ⁊ tn̄ ꝑus dono
dei plena sit sua occupacō locum
non hñs ⁊ ꝓpter subtilitez mē
⁊ obscuritatez affectus ad tpalia
deorsum tendē non potens sur
sum erumpit ut x 1º ps memo
riā hūdan^e suaui^te tue eruc
tabunt s̄ quid eructat nisi ip̄m
i laudem dei quidq̄d enī ex illa
plenitu^ie est nō pt̄ esse n̄ laus
dei Aug^o sup illo ps^o lingwa mē
meditabr̄ iusti^a tuā tō die ⁊c. Qđ

quid egeris bene agas et i omnib; de
um laudas Cassiod Intus delitis
dei signat^s ymnum eructat qm̄
lingwa non humano c̄siu sed di
uino famulatur Unde 2^m Aug in
ymp^o eructatur q̄ndo q̄s de dont
na iustificacionū non in se sed ī
dn̄o gloriatur .:.

Pronunciabit lingwa mea
hic ponit 2^m in opibus
ꝑcis finale intendendū v; utili
tatez p̄ximi vbi p̄mo ꝓmittit ꝓ
nūcia^a v̄bi dei 2º assignat mīe;
vel mātiez pnūciādi ibi quia
omā man^ta de ᵹ^o pnūnciabit
q̄ posto; me docueis non solum
labia mea que sunt exterius eum
membr; locucionis et pñt forte
sonū nō integ^le apud homines
qui tn̄ est laus tua sed et lingwa
mea que est p̄ncipa^le instrum form̄
te vocis integ^les non solū ruminā
bit occulte sed et apte pnūncia
bit Iob 31º ꝑ singulos gᵉdus
meos pnūnciabo illum pnūnci
abit inq̄m i. ꝑ renūnciabit. ut
sim nūncius tuus vel i. ꝑ cul nūc
ciabit tam loco q; tpe ps usq;
nunc pnunciabo mirabil^a tua ⁊
usq; in senectā ⁊ seniū ⁊c Aug^o
sic q̄tia^at q̄ius deus doceat in tui se
cus tn̄ fides est ex auditu quō aūt
audient sine p̄dicante neq; enī
quia deus incremētū dat. iō nō
est plantandū q̄ sic dicat ps^ta
Cum docuis me nolo expectare
quousq; et alios doceas nec ab
scondē talentū tuū sic ille seruus
piger Mt 25º R; lingwa mea p

nunciabit Amb. Non ociosum
verbum unde reddenda est ro sed
eloquium quod licet eis pronunciet
Unde sinus tuus est tuum ut dum sit
luna lumen mutuatum a sole ad nos
diffundit Eccli 39 Si dominus ma
gnus voluerit replebit eum intelligentia
et ipse tamquam ymbres mittet e
loquia Amb. Non parum periculum
est enim habeas tanta eloquia dei
illis pretermisse loquaris que secu
li sunt Subditur quia omnia ipse
hoc esse ro pronunciandi qui pro
nunciabit etc et multo ex quo tu
mandas et omnia mandata sunt
equitas non solum eius mandata sunt
Apoc 22 Cum audierit dicat veni
1 Petri 4 Unusquisque sicut accepit
gratiam in alterutrum illam administrantes
tamquam boni dispensatores multi
formis gratie dei si quis loquitur qu
si sermones dei Vel secundum glo. docet p
nunciari eloquium quia equitate ple
num est et refulget Aliter potest expo
ni quod hec est materia pronunci
anda quod omnia mandata dei sunt
equitas Est enim valde utilis ma
teria predicandi dicere quomodo totaliter sunt
mandata dei et quomodo equum sit trans
gressores puniri et servantes premi
ari etiam aliter Nota Mandatum
scilicet iustum et bonum ·:·

Fiat manus tua ut salvet
me. Hic ponit 3m in quo omnibus
intendendum scilicet salutem suam ipsius
facit hoc 2o ne privatum bonum vi
deatur querere se omnibus etc in hoc dei
laudem intendere ibi vivet anima
Ampl. primo petit se salvari 2o al

legat unita vel motiva salva
di que sunt tam bonum iudicium ro
nis quam mandata tua bonum deside
rium voluntatis ibi Concupivi salu
tare i. bonam occupationem memorie
ibi Et lex tua meditatio Dicit glo.
Fiat glo. et est b. Aug. Secus con
tentes periculo secutura iste a con
tradicentibus et persequentibus adiungit
Fiat manus tua i. potentia vel au
xilium tuum in necessitate a te per angelos
ut dicit Amb. Ys. 59 Numquid
abreviata est manus domini ut sal
vare nequeat qui dicitur non dominus ve
lit hic petit ut salvet me. glo.
de manu aliena ne timeam sed
perdicem ut salvet me. glo. de ma
nu aliena ne timeam ut salvet
me ab omni miseria ut non pec
vel etc 2m aug. et amb. Fiat
manus tua i. filius tuus ipse enim
est dextera dei patris Eccli 36 In
nova signa et immuta mirabilia
glorifica manum et brachium dex
trum Ille numquam fiat non secundum divinitatem
quia hoc est impossibile sed fiat
secundum carnem i. incarnetur sic enim
verbum caro factum est Jo. 1 Ro. 1
Cum factus est ei ex semine david
secundum carnem Ut salvet me quia
ipse est salvator mundi Jo. 4
Subdit primum motivum salvandi
quam glo. qui salvum quod hac fidu
cia peto quam elegi. glo. de omnibus
aliis Deut. 30 Elige vitam ut
vivas et dilige dominum deum tuum
atque obedias voci eius Amb. Qui
eligit mandata dei utitur confi
dentia ut eum auctore deposcat

diuina subsidia qui dicat fecit quasi
iussisti redde quod promisisti.
Concupiui
salutare tuum. Hic ponit
2m meritum et motiuum saluan
di scilicet bonum desiderium volunta
tis. O domine ego concupiui quasi sic
promerui: elegi mandata sic prouolu
tate. Concupiui quasi speretis aliis
que alii querunt. Ut dicit glo.
non aliud nisi salutare tuum
glo. i. salutem que a te est vel sa
lutare xpm. eloquium aut auxilium
salubre nil enim melius ... vel
optabilius ... quam ... lus
vel salutare i. auctorem ... salu
tis. ps. Ipse deus meus saluta
ris meus. talis enim est bona con
cupiscentia. Sapie. 6o. Concupiscentia sa
piencie deducet ad regnum perpetuum
Tunc ponit initium et motiuum. 3m in
bonum occupationis memorie ibi Et
lex tua. que sancta est. Ro. 7o. Irre
prehensibilis et immaculata est medi
tatio i. materia et obiectum meditationis
mee. Deut. 6o. meditaberis ea
sedens in domo et ambulans in
via. Ambo. Cum salutem quereret
nigis illi meditatio est diuinorum
decretorum nec aliqua cura corporis
humanis aut seculi auertitur a stu
dio discipline. Et congrue propheta
volens assignare initia et mo
tiua saluandi adducit bonam
occupationem trium virium anime
quia sicut iustus fuerit potencie
anime dei ymago consideratur
in homine. sic per michi homo magis
acceptus sit deo nisi cum ymagines

illam in decore suo retinet vel si
deformata est reformat. Unde
Vitus Bur. super can. qua sermo 2o
Omnis cura scientiarum spiritualium certe cul
tusque excercitiis hominis cum dili
gentius se replet et occupat in excole
do et decorando illo interiore quod
ad ymaginem dei factus est et re
nouatur de die in diem. cui enim
sciunt deo non posse quoque accep
tus esse ymagine sua si ipso
fuerit restituta de con
Viuet anima mea. Hic ostendit
se etiam in salute sua dei
laudem intendere ne putaretur
bonum ... mea querere videatur. ubi
primo tangit vitam propriam. 2o dei
laudem ibi et laudabit te. 3o
excitatiuum ad eam ibi. et iudi
cia tua. D. g. Viuet. glo. quasi fi
at manus tua ut saluet me
et tunc anima mea quiuncta vite
sic que deus est. Deut. 30o. Ipse
est vita tua. Viuet vita gracie
in presenti vel glorie in futuro. sic cor
pus viuet propter animam sibi con
iunctam. Unde vs. celi. primo de summo
bono. sic corpus est mortuum sine
anima. sic anima sine deo. i qui
sic viuet tunc et laudabit te vere
et pure quod non potest facere qui est
mortua hic propter peccatum quia non est
speciosa laus in ore peccatoris Eccli.
15o. et multo minus quando mortua
fuerit eternaliter per dampnationem quia
non inferius confitebitur tibi neque
mors laudabit te. Ysa. 38o. sed
ut primo ea subdit ad designandum du
as vitas predictas viues. viuens

ipse confitebitur tibi et ad hec deuo
tius expleuimus faciendum. iudi
tia que tu fecisti prius facis mic
in futuro facies et ea que tu susti
nuisti adiuuabunt me. Cuius
enim cogitans quomodo a principio mun
di iudicauit transgressores an
gelos primos parentes postea totum
mundum per diluuium et alia iudicia
gentium et iudeorum necnon iudicia
futura que generat est cump
cionis. Iudi cia quoque pietatis
que in pena tentes et iustos sp
fecit et facit eis qui conuertuntur mi
sericorditer indulgendo et in nullo
pie castigando et flagellando
tribulacionibus excecando purga
do et eis eternam gloriam pro
mittendo ymo eciam premia
augendo quia ut dicitur glo. sanguine
crucis eciam demum iudicia que
sustinuit coram anna cayapha herode
et pylato quis in quam illa omnia
considerans non adiuuatur
et vehementer ad timorem amo
rem fiduciam graciarum accionem et
laudem dei hinc secundum propheta lau
dauit ipsa iudicia dicens. Iudicia
domini vera iustificata in semet ipsa
etc. que sequuntur. iudicia 9o quibus
iam primus et propterea condempna
bis malos adiuuabunt me
iam ad timorem. Unde dicitur a iudi
cijs tuis timui. ps. Iudicia quibus pu
nis et corripis dilectos et electos ad
iuuabunt me ad penitentiam et fidu
ciam hinc secundum in iudicijs tuis spe
raui. Iudicia vero quibus hic
consolaris et post premiabis

amicos tuos adiuuabunt me
ad desiderium et amorem. Sed in fu
turo omnia simul ad gaudium et
dulcorem quoniam letabitur iustus
etc. de hoc quod videbit vindictam
et quanto magis de aliis preteritis iudi
ciis que sustinuit sine fecit. Secundo
quod iudicia presentis afflictionis
et discipline multipliciter adiuuant
et ad multa primo carnem humili
ant ne rebellet spiritui. 2o Cor.
12o. Cum infirmor tunc fortior
sum et potens. 2o spiritum a scientia
[illegible] purificat. Unde ibidem ne
[illegible] magnitudo reuelacionum
ex[illegible] tollat me datus est mihi sti
mulus carnis mee etc. Item 3o
a vicijs et sordibus purgant quod
enim lima ferro tribulus grano
caminus auro hoc tribulacio vi
ro iusto. 1 Petri primo. modicum si
nunc oporteat varijs tribulacioni
bus contristari ut probacio fidei vestre
multo preciosior sit argento quod
per ignem probatur. 4o quia ho
minem exercitoque latentem munit. Ex
odi 14o. Erat eis aqua quasi murus a
dextra eorum et leua. Richardus unde ex
ercitacione mali. In tuto que late
mare patitur eo quod oportet
hinc ad bona. illinc contra ma
la constanter agere multum labora
re. 5o quia dyaboli perhorrent tolleran
tiam flagellatorum. Ecclesiastici xij. Cum tu no
bis disciplinam das inimicos nostros
multipliciter flagellas. 6o quia eru
diunt. Ps. 6o. Domine flagellum
erudiens. Ys. 28o. Sola ve
xatio tantummodo intellectum prebit audi

tu· 1° quia accelerare fa^c ad
terram ps multiplicate sunt infir
mitates eorum postea acceleraverunt· 8°
quia dei assistenciam et amorem
designat ps cum ipso sum in tribu
lacione Apoc· 3° Ego quos amo
arguo et castigo· 9° quia audi
cius infirmitates erant Eg^c Sapiencie
vitam penam lucre putant· quia
per hanc etiam evadere non igno
rant· :· :·

Erravi sicut ovis que perijt
s summa sive peticionis
hic describit statum et condicionem pe
tentis Unde ig^r aug^s non inuenie
apud iquam per totum ps loquitur
ubi primo tangit suum defectum· 2°
defectus periculum ibi Sicut ovis q^e 3°
petit remedium ibi· Require ergo ad
ducit suum meritum ibi· Quia man
data· t· non sum obl^e g^o Erravi· qui ca
recht intellectum eripe me quia ip
sa per me hec non valeo et meritum
indigeo quia erravi· i· artam viam
declinavi et ambulavi per devium
Est autem duplex via terra per quam al
tera nunc est ne ut veniatur ad
regnum vi ul^r innocencie ps Non
privabis bonis eos qui ambulant
in innocencia Vel penitencie Jer· 6° Arta e
via que ducit ad vitam Deus
duabus perti cipi 1^e Sap 10° Jus
tum deduxit dominus per vias rectas
Erravi igitur sicut ovis· qui mag^s ex
soliditate vel ignorancia· quam exp
ressi^te vel industria et ideo non sicut lu
pus rapax· sed sicut ovis 1° Reg
2° Ego sum qui peccavi isti
oves sunt quid fecerunt Jo Ovidium at

quod sic homo bonus que designa
tur per ovem primo propter mansue
tudinem et innocenciam quia et nulli
nocet et qui tacite patitur etiam
mortem propter quod xpus ovi
comparatus est ys^e 13° Sicut o
vis ad occisionem ductus est et
quasi agnus coram te 2° propter fru
ctuositatem quia omnia que in ove
sunt utilia sunt Can^r Greges
ovium que ascendunt de lavacro
omnes gemellis fetibus et sterilis
non est in eis 3° quia indiget
custodia propter teneritatem et nobili
tatem nature facillime leditur
et corrumpitur· Job p° Ignis de
celo tactas oves pueros que consump
sit Sic homo dicitur esse p° man
suetus mitis innocens et paciens
2° fructuosus in omnibus opi
bus 3° quia tener et nobilis nec
valde ex facili leditur Unde p
unum totum genus humanum
infectum est ideo debet diligenter cu
stodiri et nunquam a cura pastoris di
mitti quod salvator Joh ultimo
ter dixit petro Pasce oves me
as Sic homo peccator qui designa
tur per ovem errantem et pereuntem primo quia
ovis errabunda et abducta ali
quo modo nobilis nescit reddire
ad propria sic canes et quam animalia
sciunt· sic peccator est spiritus vadens
et non rediens· 2° quia sicut ovis
perdita lupis exposita laceratur
strangulatur et occiditur· sic est
de peccatore quo ad dyabolos ps
Dedisti nos tanquam oves escarum
et in gentibus dispersisti nos Et iterum

Sicut oues in infirmo positi
mors depascet eos 3º quia sic
ouis perdita ut dicit glo. nec fuga
nec vi sua pt lupum effugere
sic pctor non pt sine gra dei spali
Amos 2º peribit fuga a veloce
et fortis non obtinebit virtutem
suam 4º quia sicut una ouis
morbida multas inficit sic vnus
homo sordidus multos sibi con
versantes pes Cum puso puerter
Et ideo dicit Erraui sicut ouis que
periit ps. 119 Omnes nos quasi o
ues errauimus vnusquisque in viam suam
declinauit dicit autem perijt 2m glo
non perit quia iam ex parte redemp
ta saltem quo ad ius in quo pre
ramus in primis parentibus et ideo
ut hec perficiatur petit dicens.
requirere .i. qui prius ouem perditam
quesiuisti inuenisti ut dicitur
Luc. 15º item querere quod 2m glo
ideo debes quia si erraui tamen man
data tua non sum oblitus. qui dicit
si mala feci non tamen omnia bona
dimisi. ecce ait 3m quod homo propter
peccatum non debet dimittere ea adhuc
tenetur tunc enim facilius venia
impetratur Hinc Johs Cono
ma(?) epe in quadam epla dicit vere
est venia dni plena est terra Ce
tum plures sed eam infructuose
aucupantur qui licet ab ymato
bono agendi studio desint tamen que
inueniuntur iudicem sperent hic in
cordem qui eum inuenire prauum
in eos sit iniquitatis quod credunt
esse religionis vero non est ita
neque enim iniuriarum dei lucrantur

mali quod sibi timide pollicentur
et iustum bonum in ea sperare
saluberrimum est consilium sed de ea
totum pendere periculosum refu
gium Oportet enim ut iudicem
mitigent aliqua bona si vo
lunt misericordem iudicare multa
mala proxima est venire cum non
tota via venerit quem eum dilectum ad
iudicium venit intuerint Hii vero
senciunt iudicem ex parte mie
qui se iustis quia ut ait btus
Jacobus Judicium sine mia erit
illi qui non fecit miam Studea
mus igitur et oremus ut deus det
nobis non obliuisci mandata
torum suorum ut pastor veniat consequi
mur erratum Et pastor ille ce
lestis dignetur nos sic querere
ut de inuentione nra omnes vi
cinos et amicos angelos vz et ho
mines btos inuitet ad gaudium
de nobis et cum quibus et nos gau
deamus leticia sempiterna que
est in xpo ihu domino nro vi
uente et regnante per cuncta secula
seculorum Amen

III

